

מזדממה

מגזין מיוחד המאגד
עבורכם את מבוחר
עלוני השבוע

★
שנה שישיית
גיליון מספר 524

★
תצוה
תשפ"ד

להרשמה לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

לחצו כאן

מאן קיסת וזיאת השקת

ר"ת	מוצ"ש	ער"ש	
6:50	6:09	4:56	ירושלים
6:47	6:11	5:11	בני ברק
6:48	6:10	5:01	חיפה
6:47	6:12	5:12	אשדוד
6:49	6:10	4:55	בית שמש
6:49	6:11	5:13	קרית גת
6:48	6:09	5:04	נוף הגליל

פנים מאירות 8 ירושלים

טל' 02-500-4569

S025004569@Gmail.com

דפוס
מהיר
ומתקדם

שפיד

רגע להתבונן

הרב יחזקאל שובקס

מסר שבועי קצר
פרשת תצוה תשפ"ד

אורח לרגע

תגובות הקוראים

תגובות על גליון פרשת תרומה,
בענין ההרגשה להיות "מחוייבים" לתת מתנות:

כתבת השבוע, מה עושה לילד שאבא קונה לו גלידה בטיוול. נזכרתי באנקדוטה. הבן שלי כשכבר היה בגיל 6-7 היה אוהב לחסוך כספים ולשמור עליהם. שאלתי אותו: "בשביל מה אתה שומר את הכסף שלך?" הייתי המום מהתשובה שלו: "כשאמיה אבא, אקנה גלידה לילדים שלי בתחנת דלק..." קלטתי פתאום איזה משמעות יש לזה עבור הילדים.

*

הכותרת של המאמר היתה "הילד דורש" (הדגש במקור) מתנה, האם לתת לו? ובציטוט בקשת הילד כתוב "לכבוד יום ההולדת שלי, אני מבקש...". שים לב לשינוי בין מה המילים של הילד שהן 'בקשה' לבין הפרשנות שזהו 'דרישה', ולכן באה גם המסקנה ש'חבל על כל שקל'. אני רוצה להציע פרשנות אחרת לבקשה של הילד. קורה שהילד מאוד חושש שהורה לא יספק לו את הצרכים, ולכן הילד 'בשפתו' מתחנן להורה 'אנא אל תאכזב אותי שוב', 'אנא, תכיר בצורך שלי!'. אני חושב שדווקא אצל ילד כזה, שהעיז להתחנן ולדרוש רח"ל, חשוב מאוד שהורה יספק לילד את הצורך החשוב הזה. כי זה מראה כמה הילד צריך את זה.

תגובות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

אפשר רגע

שו"ת קצר

שאלה: מתוכנן אצלינו במשפחה המורחבת, כבר לפני חצי שנה, לצאת לשבת התאחדות. השבוע התקבלה הודעה שהישיבה מארגנת 'שבת התאחדות באותה שבת'.

אני חושב שזה דבר נוראי עבורו. הוא צריך לקבל החלטה לגבי מי מהצדדים חשוב פחות. זה עלול להזיק לו גם בהמשך החיים. איך אפשר לנהוג איתו? תשובה: אני מאמין שניסיתם את כל הפתרונות הטכניים, וזה לא נמצא. מה שאומר, שבסוף הוא ייאלץ לוותר או פה או שם.

זה מקרה כואב מאוד. אך הוא מייצג את מה שמתרחש לא מעט פעמים בחיים שלנו. קוראים לזה "ערכים מתנגשים". ופתאום חייבים להכריע מה חשוב יותר. ניתן לנצל את ההזדמנות, כדי ללמד את הילד איך באמת נוהגים במקרה כזה. יש כאן המון לימודים. נציין את הבולטים: 1. איך מגיבים לסיטואציה קשה כזאת. (כנס מול קבלה) 2. איך מקבלים החלטה נכונה. 3. איך מתווכים את ההחלטה, מול הצד המפסיד.

שאלות ניתן לשלוח למייל ptachlo1@gmail.com

הילד שסובל מ"רעב נצחי"

הקיבה מורגלת בתחושות רעב, והיא ממשיכה "לייצר" את זה כל הזמן.

ואז נוצר פרדוקס עצוב מאוד. האיש רעב, מנסה להשקיע את הרעב, אך לא מצליח. כמה שהוא אוכל, עדיין נותר רעב.

*

והנה חזרנו לילד שנולד לתוך אווירה שאין מספיק לכולם. מהרגע שנולד היו להורים המון צרכים. ילדים גדולים ממנו, שכל אחד דורש יחס ותשומת לב. כשהוא גדל, כבר יש כמה קטנים אחריו, שגם הם דורשים את שלהם. בהרגשה שלו, השפע מוגבל. מצומצם. אין מספיק לכולם. ובאותו רגע הוא נשאב לחרדה. צריך לתפוס כל הזמן את תשומת הלב. מה שלא ידרוש, לא יגיע אליו.

ואז מתחיל מעגל שלילי שקשה לעצור אותו.

"אני מזכיר לכם לשמור לי מהעוגה" - הוא יגיד. וזה מעצבן כל כך. בשביל מה הוא צריך להזכיר? למה הוא חושב שמישהו שוכח ממנו?

ואז ההורים שחשים עלבון מהלזול בתפקיד ההורות, חשים צורך להבהיר לו: "בפעם הבאה, בבקשה, אין צורך להזכיר לנו".

וכשהוא לא מזכיר, הם באמת שוכחים.

ואז: "הנה אמרתי לכם, אם אני לא מזכיר לכם, אז אתם שוכחים אותי." - זו הוכחה לחרדה שלו. מגביר אותה.

בפעם הבאה לא יסתפק בתזכורת אחת, אלא תזכורת נוספת בכל שעה. וזה מעצבן עוד יותר.

עד שההורים פוסקים: "בפעם הבאה שאתה מזכיר לנו, אתה לא מקבל".

אז הוא מתחיל לשלוח תזכורות דרך שליחים...

ומה שקורה בהמשך החיים, זה שהוא מפתח "רעב נצחי". מעתה ואילך, שום דבר כבר לא משיב אתו. תוכל להפתיע אותו עשרות פעמים עם משלוחים ומתנות שלא חלם עליהם, והוא לא ישב. יש לו חור בקיבת המתנות.

יש הרבה אריכות בספרים, שבניית המשכן שמטרתה השראת השכינה, נועדה להיבנות דווקא מתוך נידבת ליבם של עם ישראל, כי קשר בין אבא שבשמים לבין עם ישראל בניו, לא יכול להתבסס על מחוייבות וצמצום. חייב להיות שם שפע הנשפך. "תוכו רצון אהבה".

מכאן אפשר להקיש לגבי הקשר בין הורים וילדיהם.

*

למעיישה:

"ילד סנדוויץ' - זו לא גזירה. אפשר בהחלט לנסות למנוע אותה או - לכל הפחות - להקטין את מימדיה. חשוב להיות בשימת לב, בעיקר אצל תינוקות וילדים קטנים, שלמרות הצרכים המרובים שלנו, שנזכור אותם כל הזמן, לשים לב לצרכים שלהם. ככל שאנו מצליחים "להשביע" אותם בקטנותם ובצערותם, הם מפתחים קיבה מלאה ושבעה. לכל החיים.

"אתה יודע, מה הדבר שהכי מאכזב אותי כאבא?"
לא. אני לא יודע.

"קח דוגמא! הייתי בהכנות לנסוע לבקר את הבן שלי בבישיבה. ארזתי לו בבית אוכל ביתי של אמא שהוא כל כך אוהב. יוזמה טהורה שלי."

ואז הבן מתקשר אלי. 'טאטי! רציתי לבקש שתביא לי קצת אוכל מהבית'.

ואני כל כך השתוקקתי להפתיע אותו, להראות לו שאני דואג לו, וההזדמנות ברחה לי מהאצבעות.

ואני לא מבין בשביל מה היה צריך לומר לי? מדוע לא התאפק והרשה לי להפתיע אותו?"

אחרי כמה שניות הוא מוסיף: "זו רק דוגמא אחת. זה קורה לי איתו כל הזמן".

מכאן מתחילות השאלות השגרתיות: כמה ילדים יש לך? ואיפה הוא ממוקם?

מתברר אכן שמדובר ב'ילד סנדוויץ'. תופעת "הילד הרעב הנצחי".

*

אחרי המאמר שכתבנו בשבוע שעבר על "ההרגשה שלנו כשאנו מחוייבים לתת מתנות" הגיעו המון תגובות. כי המאמר הציג רק את הצד של ההורים, שמתקשה לחלק מתנות מתוך אילוף.

כעת נותר להציג את הצד השני. את "הילד שדורש מתנות". וכדי להבין טוב יותר את מה שמתחולל בנפש הילד, נשתמש בהמחשה אקטואלית:

חטוף יושב באחת המנורות בעזה. הנושא שהכי מעסיק אותו, מסתבר, זו הארוחה הבאה. הוא תלתי לחלוטין בשוים. על פיהם יישק. האם יקבל ארוחת בוקר? מה הארוחה תכיל? ומתי תהיה הארוחה הבאה אחריה? - כל זה על פי גחמותיהם של השוים.

האיבר הכי מורגש בגוף, זו הקיבה. כל תשומת הלב מופנית אליה. היא בוודאי גם מקרקרת הרבה. קודם כל, כי היא אכן לא מקבלת את מה שהיא זקוקה. אך גם בגלל החרדה לבאות. כאשר אדם בודק את הקיבה עשר פעמים בשעה, סביר להניח שהיא גם תשמיע את קולה ברמה.

לחרדה יש יכולת להרעב. גם אם נניח שהחטוף מקבל שלוש סעודות דשנות ביום. עצם הדבר, שרק לשוים האכזריים יש גישה לאוכל, ואין בהם גרם של אמון, הם לא מחוייבים לכל דין, ואין עליהם אף פיקוח, אז ההתייחסות היא: אולי זו הארוחה האחרונה שלי?

בוודאי שדקות אחדות לאחר סיום הארוחה, החטוף כבר רעב שוב. הקיבה מקרקרת, אך לא מ'רעב' אלא מ'חרדת רעב'.

ואז החטוף משתחרר חופשי. והוא מתחיל להתמודד עם ה"פוסט". הוא מפתח תופעה ידועה של "הרעב הנצחי". האיש מפתח הפרעות אכילה. בולס כמויות של אוכל ללא הפסקה.

ואם ציפינו שישמין, אז זה לא קורה. אנשים יגידו: "יש לו חור בקיבה", וזו לא מליצה. האוכל אכן בורח לו.

פניני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת שכונת "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרֻשֶׁת תְּצֻוֶה - דְּגִמָּא אִישִׁית

"וְאַתָּה תְּצֻוֶה" (שמות כ"ז, כ')

הצלחה בגו"ר

יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב שמואל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה רונן אברהם וב"ב קסיר אפרים וב"ב רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל הענינים שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב י.מ.י.ש כדורי שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב נתנאל בן ג'ינה

זיווג הגון וכשר במהרה

אורן חיים בן אלן אסתר רותית בת סימי תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רוחמה אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה אנאל חביבה בת שולמית לאה בת תמר מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה שירי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי סיון רבקה בת אלן אסתר

זרע קודש בר קיימא

גלית בת מסודי אליהו דזרי בן ימנה אילנה בת רוחמה שמואל אימן בן אסתר זרי סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית דניאל בן שרה אושרית בת שושנה נעמה בת יפה דגנית בת שושנה אסף בן סופיה מיטל בת שושנה לימור בת פרידה דרור בן סופיה

רפואה שלמה

מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא ימנה ניזרי בת סטה- בריאות ואריכות ימים מרדכי ניזרי בן פרח- בריאות ואריכות ימים סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים אורן בן אסתר דינה בת מזל נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה מוריה בת רחל ברכה נחום בן כיריה יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה רחל ברכה בת פדילה דליה קסנש בת דגנט רותית בת סבריה יצחק בן חנון רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שלולט נעיה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה נעם אלימלך בן אושרית- ר"ש ובריות איתנה לימור בת פרידה יניב בן פרידה מאיה בת עדי אורן בן פרידה יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות ימים

שגולש ממני עובר גם אליהם."

אין ספק שכאשר אנחנו רוצים להחדיר לילדינו או ליהודי אחר מסר מסויים, הרי שהדרך לא תהיה בתוכחה אלא בדוגמא אישית שלנו. כל מה שאנחנו עושים - נקלט היטב אצל ילדינו.

לא בכדי מובא בספרים הקדושים ביאור נפלא לפסוק: "סוף דְּבַר הַפֶּלֶל נִשְׁמַע אֶת הָאֱלֹקִים יִרְא וְאֶת מִצְוֹתָיו שְׁמֹר כִּי זֶה פֶלֶל הָאָדָם" (קהלת י"ב, י"ג).

סוף המילה דבר - בר (בן - בארמית), הכל נשמע - מספיק להביט בילדים כדי לדעת כיצד ההורים שימשו דוגמא עבורם.

"את האלוקים ירא"- הרי הילדים מתנהגים כפי שהם רואים את ההורים (ירא בשינוי סדר האותיות- ראי). הילדים הם השתקפות של ההורים, מכיוון שהילדים רואים בהורים דמות מושלמת והם מחקים אותם.

ואת מצוותיו שמור- (שמור- אותיות רושם). כל מעשה שהורים עושים נחקק היטב בלב הילדים והם זוכרים זאת.

כי זה כל האדם - זה תפקידנו בעולם לשמש דוגמא אישית לילדים.

בעלי המוסר אומרים: "קודם כל ואתה ורק אחר כך תצווה".

יש אנשים שאוהבים לתת הוראות לכל העולם. לפני שאתה נותן הוראות לכל העולם קודם כל ואתה.

כמו שחז"ל אומרים: "קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים". וכן כתוב בכמה משניות בפרקי אבות: "הוא היה אומר". לא כתוב: "הוא אמר".

קודם כל הוא היה. כל תנא לפני שאמר מה שאמר קודם כל הוא היה מקיים את דבריו ואחר כך אומר לתלמידיו.

גם בפרשה שלנו בורא עולם אומר למשה רבינו: קודם כל ואתה ורק לאחר מכן תצווה לאחרים.

למשגיח של ישיבת חברון הרה"ג מאיר חדש צ"ל היתה ישיבה גדולה. הוא זכה להקים דורות של תלמידי חכמים.

יום אחד ראש ישיבה אחד ניגש אליו ושאל אותו: "איך אתה מצליח להחדיר בתלמידים מידות טובות, יראת שמיים ואהבת תורה? גם לי יש ישיבה ואני מנסה אבל לא רואה 'פירות' כמוך. תגלה לי בבקשה, מה הסוד שלך?".

הרב אמר לו: "האמת שאני לא מנסה להכניס באף אחד יראת שמיים! אני מנסה להכניס בעצמי יראת שמיים. מה שנשפך ממני- נכנס לתלמידי".

"אני מקפיד כל חיי לקיים את הפסוק 'ואתה'. אחרי שאני מקפיד לדקדק בתורה ובמצוות וביראת שמיים ממילא התלמידים רואים ומה

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א חבר הרבנות מבשרת ציון

צמחי לבנה

שם	כניסת לבנה	צאת לבנה	ריבון תפא
י"מ	16: 56	18: 09	18: 48
ת"א	17: 14	18: 07	18: 44
מיוסף	17: 15	18: 07	18: 45
ב"ל	17: 16	18: 09	18: 47

העלון מוקדש לעילוי נשמת משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה לנוריאל בן אסתר

לרפואה שלימה לאיידה חיה בת אסתר וליילד אלחנן רפאל בן איריס וליילד אורי חיים בן שלי

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה לאלהיו ניזרי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

שואל ומשיב בהלכה – בשולי גוויים- חלק ג'

שאלה: ?

האם בישול על ידי חשמל יש בו בישולי גוויים? מתי מאכל מוגדר כמבושל?

תשובה: !

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

כאשר המאכל מבושל 'שליש' בישול, דינו כמבושל לכל דבר בין לקולא בין לחומרא. **מקורות:** גמרא ע"ז (לח). שיעורו כמאכל בן דרוסאי. לדעת רש"י (שבת כ. ד"ה בן דרוסאי) שיעורו שליש בישול. לרמב"ם (פ"ט מהלכות שבת ה"ה) שיעורו חצי בישול. שו"ע יו"ד סימן קיג ס"ח) כתב לעניין בישולי גוויים ששיעורו שליש בישול. לעניין איסור שבת כתב (או"ח סימן רנד ס"ב) חצי בישול. הרב כף החיים ביאר (שם אות נז) בבישולי גוויים איסורו דרבנן, לכן מקילים. לעניין איסורי שבת, שהם מדאורייתא כתב להחמיר. כאשר יש ספק אם המאכל הגיע לבן דרוסאי, בבישולי גוויים דעת מרן השו"ע להקל (סימן קיג סי"א) ויבואר לקמן.

איסור בישול גוויים נאמר באופנים כדלהלן:

א. בישול- שנותן סיר עם מים על האש.

ב. טיגון- שנותן את המאכל תוך מחבת או מטגנת.

ג. צליה- שנותן את המאכל על האש. **מקורות:** מאירי (ע"ז לח.). לא התירו אפיה אלא בפת. אולם גוי שאופה בשר בתנור וכדומה, יש בו משום בישולי גוויים. בספר ערוך השלחן (יו"ד סימן קיג סכ"ד) כתב שטיגון בכלל בישול.

בישול גוויים שנאסר לאו דווקא על ידי אש ממש, אלא הוא הדין בישול או טיגון שמופעלים על ידי חשמל. **מקורות:** שו"ת שבת הלוי ח"ח (סימן קפה) כתב שאין הבדל בין בישול על ידי האש או על ידי גחלת של מתכת.

יש מי שמתיר וסובר שאין בחשמל איסור בישולי גוויים. **מקורות:** ראה בספר אור שרה (עמוד 245 ס"א) שכן דעת הגר"ץ אבא שאול זצ"ל וכן הביא בספר ישא יוסף להגר"י אפרתי (יו"ד סימן ח) בשם בנו הרב אליהו אבא שאול שכך היתה דעתו של אביו הגאון זצ"ל. כך הביא בשו"ת עטרת פז (כרך ב סימן ב עמוד קד), שאין לדון את החשמל כאש לעניין בישולי גוויים, שאין זה מכוחו של הגוי, שהרי פעולת ההדלקה יוצרת רק את הכוח החשמלי הראשון שהוא לא מספיק כדי לבשל והחשמל הזורם אח"כ כבר אינו מכוחו של הנוכרי אלא כוח כוחו. כ"כ בשם הגר"ץ זצ"ל בספר ברוך שאמר להגר"ב שרגא (פ"ד הערה 35). כך שמעתי שהורה הרה"ג יעקב יוסף זצ"ל. שוב ראיתי שכך הרה"ג גדעון בן משה העיד בשו"ת יורו משפטיך ח"א (עמוד רפג) לדעת הגר"ץ אבא שאול, אם הטיגון נעשה במחבת חשמלי או בכל כוח חשמלי אחר אין בו משום בישולי גוויים מכיוון שהזרם הוא זרם חילופין ובכל רגע מתחדש כוח החשמל מחדש ומה שבא כעת לא היה בעולם רגע קודם לכן, לכן אי אפשר לייחס את כוח החשמל למאן דהוא. הגר"ז אויירבך כתב סברא מעין זו בספר שמירת שבת כהלכתה ח"ב (פמ"ג הערה כב). ראה עוד בשו"ת אור לציון ח"ה (פל"ד אות יא)

קדשת מקדש מעט

לפני יותר משלוש מאות ושבעים שנה, בשנת ה'ת"ז (1647), ביום אסרו חג של שבועות, באי ג'רבה שבדרום תוניסיה חנכו את חידושו של בית הכנסת העתיק והמקודש 'אלגריבה' ברוב פאר והדר. גדולי הדור הגאונים בהם רבי שאול שמעוני זצ"ל, רבי אליהו ויזמאן זצ"ל ורבי יוסף דלסקאט זצ"ל השתתפו במעמד.

עתיק ומקודש היה בית הכנסת 'מקדש מעט'. זקני ג'רבה העידו שבאחד מהיכלותיו היתה אבן ובה חקוק "עד כאן הגיעה ידו של יואב בן צוריה במלחמה!". מפאת קדושתו היו נכנסים אליו יחפים ללא נעליים. הואיל וה'אלגריבה' היה מרוחק מעט משכונת היהודים, חכמי ג'רבה הקדמונים התקינו שבכל בתי הכנסיות האחרים לא ימצאו ספרי תורה, כדי שבימי קריאת התורה כל העם יבואו להתפלל בהיכל הקדוש בבית הכנסת 'אלגריבה'.

בית הכנסת חודש ושופץ כמה פעמים. אבל דרכו של עולם היא שבניינים הולכים ומתיישנים ויש לדאוג ושוב לחדש הבית. לתחזוקת בית הכנסת יש לדאוג. הממונים הלכו וקנו סיד לסידוד בית הכנסת 'אלגריבה'. המוכר הערבי שם את פחי הסיד על הגמל ופרק אותם בבית הכנסת.

כאשר הוא נכנס להיכל הקדוש הוא התפעם מן הפאר וההדר. עינו חמדה את אחד השטיחים. הוא החליט ששטיח זה יתאים לשים אותו על דבשת הגמל. כאשר אף אחד לא ראה, הערבי נטל את השטיח החביא אותו בכר הגמל. הוא עלה על גביו וביקש לעזוב את המקום.

אך ראה זה פלא, הגמל לא זז ממקומו! הערבי גער וחבט בו לשווא. הוא משך בכל כוחו ברסן, ללא הועיל. הערבי עדיין לא הבין את הסיבה. חברו לשכונה עבר לידו וראה את מאמציו. הוא שאל אותו: "אולי לקחת דבר מה מבית הכנסת?". הערבי הודה שלקח את השטיח. חברו אמר לו: "כדאי לנסות, תחזיר את השטיח חזרה ותראה האם הגמל יזוז". השטיח הוחזר – והגמל התחיל ללכת!

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?!"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לכך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה.

בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

לשמיעת השיעורים של הרה"ג אליהו פינחסי יש להתקשר 073-3718395

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל

PningEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084

כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144

(הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב מנחם כ"ץ זצ"ל

הגאון הרב מנחם כ"ץ זצ"ל - נולד בשנת ה'תקנ"ה (1795) בפרוסניץ (פרוסטיץ) שבמוראביה. סבתו מצד אביו היתה מצאצאי הצדיק רבי שמשון ורטהיימר זצ"ל. בילדותו למד אצל דודו ר' משה כ"ץ וואנפריד שניהן בפרוסניץ (דודו היה עשיר מופלג, מפורסם בצדקות וגם גאון וחרף). בצעירותו נסע לשיבת פרשבורג כדי ללמוד אצל מרן החת"ם סופר והפך לאחד מתלמידיו המובהקים. רבינו מוזכר מספר פעמים בספרי רבו וגם בתקופה מסוימת שימש אותו. לאחר החתונה המשיך ללמוד אצל מרן החת"ם סופר כאחד הבחורים ונכנס לכל השיעורים של רבו. רק בסוף היום למד את סדריו האישיים עד השעה שתיים בלילה. בשעה חמש בבוקר כבר קם. סירב להצעות רבנות בגלל שרצה להישאר בקרבת רבו. בשנת ה'תקצ"ד (1834) לאחר שהסתיימו שבע שנות ה'קסט', הסכים לקבל את רבנות רגינדורף הסמוכה לפרשבורג. בשנת ה'ת"ר (1839) לאחר פטירת רבו, החת"ם סופר התמנה לאב"ד צעהלים. תפקיד שמילא במשך 51 שנים עד יומו האחרון.

פעל לחיזוק ערכי הדת. מלומד בניסים. ישנם סיפורי מופת רבים על רבינו. הקים ישיבה בעיר, העמיד בראשה את חתנו הגאון הרב דוד פרידמן. הרביץ תורה ברבים. מונה ליו"ר אסיפת הרבנים החרדים הראשונה. תפילותיו וברכותיו היו בדביקות עצומה. אפילו פשוטי העם שביניהם היו בוכים כששמעו את תפילתו. בשנת ה'תר"ט (1848) נחתו צרות רבות על ראשם, ביניהם: דבר, חרב ומחלת החולירע. רבינו השתמש בסגולה הידועה, להשיא יתום ויתומה ולהעמיד את חופתם בבית העלמין. מאותו היום לא חלה שום איש במחלה זו בכל הסביבה. יתר על כן, גם אלו שכבר חלו התרפאו והמגיפה נעצרה. נפטר ב-ט"ז אדר א' ה'תרנ"א (1891). חי כ-96 שנים. ציונו בעיר צעהלים. פעמיים ניסו לשבור מצבת רבינו בימי השואה אבל הטרקטור נשבר. חתנו, ר' דוד פרידמן מילא את מקומו.

סבא (מצד אביו): ר' שמואל. **אביו:** ר' אליעזר כ"ץ וואנפריד. **אימו:** מרת הינדל. **נשותיו:** מרת הינדל (זיווג ראשון - בת ר' יששכר בר פרנק הלוי סגל), מרת ברכה (זיווג שני - אחות אשתו), מרת ראטה (זיווג שלישי - אחות זקנתו של ר' יעקב גרינצוויג). **מרבנותיו:** מרן החת"ם סופר (רבו המובהק). דודו, ר' משה כ"ץ וואנפריד. **ילדיו:** ר' שמואל מאיר (מח"ס 'שם משמואל' על הש"ס), ר' יוסף, ר' גרשון, ר' משה (כיהן בבחרותו כדיין, מגיד משרים ורב בצעהלים, ווינה, מגנדורף, טוקאי ונייטרא), ר' מרדכי. מרת הינדל (נישאה לר' שמעון סגל שפיצר דיין בצעהלים. בזיווג שני נישאה לר' דוד פרידמן), מרת רבקה (נישאה לר' שמעון חיים סגל-פלנר, דיין בצעהלים). **מתלמידיו:** הגאונים ר' משה גרינוולד (רבה של חוסט מח"ס 'ערוגת הבושם'), ר' אהרון חיים שיק (בנו של מהר"ם שיק), הדיין רבי ליפא גולדמן, רבי חיים אונגר, רבי שמואל צבי מדברצין, ר' דוד לבלוביטש (מח"ס 'דיבובי חן'). **מספריו:** יתולדות וחייו רבי מנחם כ"ץ פרוסטיץ.

פעם אחת מספר ערלים נאספו ביום החג שלהם. כדי ללעוג ליהודים ולמנהגייהם הציגו לוויה יהודית. הם השכיבו את אחד הערלים על מיטה וכיסו אותו בטלית, כך נשאו אותו ברחובות העיר. הם הגיעו לפני ביתו של הצדיק. הרב שמע את הרעש בחוץ וניגש לחלון כדי לראות מה קרה. אז הערלים גילו את ראשו של השוכב ואמרו לאותו ערל: "תראה איזה כבוד נותנים לך היהודים, אפילו הרב שלהם בא להספיד אותך!".

רבינו הביט בעין חדה על המיטה. מאותו הרגע הערל במיטה השתתק בכל גופו. כשהגויים ראו מה קרה, הם באו לפני רבינו והתחננו שירחם על חברם. רבינו ענה להם שאם יקבלו עליהם מהיום והלאה, שלא יעזו ללעוג ולבזות את מנהגי היהודים, אז יתרפא. הם הסכימו ומאותו הרגע הגוי הצליח להזיז את גופו.

רבינו נהג לרדת לפני התיבה ולומר 'כל נדרי'. שנה אחת רצו הקהל לקבל חזן אחד להתפלל מוסף בימים נוראים. החזן התעקש והסכים לקבל את המשרה בתנאי שיתנו לו להתפלל גם את 'כל נדרי'. היות והמומן העם השתוקק לשמוע חזן זה, ראשי הקהל ביקשו את סליחת רבינו זיע"א לוותר הפעם על אמירת 'כל נדרי', למרות שנהג לעבור לפני התיבה תמיד. רבינו לא ענה להם דבר. כאשר החזן ניגש לעמוד, פתאום השתנה קולו והוא התחיל לקרקר כתרנגול. החזן ניסה בכל כוחו להתחיל בנוסח המקובל ולא עלה בידו. בסוף ראשי הקהל ביקשו מרבינו לרדת לפני התיבה. רק אחרי שרבינו התחיל לומר 'כל נדרי' קול החזן חזר להיות כבראשונה, ויהי לפלא.

הגאון רבי חיים אונגר זצ"ל סיפר שרבו הגאון רבי מנחם כ"ץ זצ"ל כאשר למד בישיבתו של מרן החת"ם סופר ראה שבכל ליל שבת אחר הסעודה הוא מסתגר בחדר הספרים. שמועות שונות הילכו בישיבה כי אליהו הנביא לומד עם רבו. "שבת אחת", רבינו סיפר, "החלטנו ה'מהר"ם שיק', ר' מאיר א"ש אייזנשטט (אב"ד אונגאר) ואני לברר האם השמועות נכונות או לא. ערכנו גורל מי יתחבא בבית הספרים ויתחקה אחר מעשיו של רבינו. הגורל נפל עלי. אילו הגורל היה יוצא על חברי ר' משה במקומי, היתה המלאכה קלה בהרבה מאחר והוא היה צנום ונמוך קומה. הבנתי כי יקשה עלי להחביא עצמי. אבל את תוצאות הגורל היה עלי לקיים".

"בליל שבת, כאשר מרן החת"ם סופר עשה קידוש ואכל הסעודה, נכנסתי לתוך הארון בבית הספרים בצד שלא היו בו ספרים. השארתי סדק צר בדלת הארון והמתנתי לבואו של רבי. לא ארכה השעה והחת"ם סופר נכנס. הוא הוציא ספר אחד מהארון ועיין בו. לאחר זמן מה התחיל ללכת לאורך החדר שהיה צר וארוך, הלך ושוב. הרב הגביר את קצב הילוכו עד שהתחיל ממש לרוץ... לפתע החדר כולו התמלא אור גדול, האור ממש בער. שמעתי שני קולות לומדים רמב"ן על התורה. את קולו של רבי ומורי הכרתי, אבל הקול השני לא היה מוכר לי בכלל...

רעד אחז בכל גופי ולא שלטתי בו עד שהארון שהייתי בו רעד גם הוא. מרן החת"ם סופר הרגיש שהארון רועד, הוא פתח את דלת הארון ומצא אותי מפרפר. הוא הוציא אותי מהחדר. כשהייתי בחוץ, שאל אותי אם ראיתי. כשעניתי 'כן', צהבו פניו ואמר לי 'גוט שבת' ואת הדלת סגר אחריי". (הסיפורים מעובדים מתוך: תולדות רבינו מנחם פרוסטיץ והיז'ואל קדישא)

חֲשֻבוֹנוֹת שְׁמִים

גם לאחר שלושה ימים כאשר הנגר הגיע לביתי כדי לתקן את הארונות הוא שמע ברקע את השיחות האלו.

כאשר הוא עשה את מלאכתו, הוא לא דיבר איתי כלום, אפילו לא מילה אחת. נראה היה לי שהוא פשוט רציני בעבודה שלו ולכן הוא לא מדבר במהלך העבודה.

כאשר השיחה בדיסק הסתיימה, הנגר פנה אלי ושאל אותי: "תגיד, יש עוד דיסקים כאלו להשמיע לי?". על פי בקשתו השמעת לי דיסקים נוספים מהשיחות האלו.

כשהוא סיים את עבודתו הוא פנה אלי ואמר: "אני חייב לומר לך שהדרשות האלו שהשמעת כאן דיברו הישר אל הלב שלי. הרגשתי שהשיחות הללו מדברות ישר אלי".

"אני מעוניין לקנות ממך את הדיסקים האלו בעד כל סכום שתדרוש". התפלאתי מכיוון שחזותו של שלומי לא היתה כשל אדם שומר תורה ומצוות.

שמחתי על בקשתו שהיא בעצם זכות גדולה עבורי לזכות אותו, לכן אמרתי לו כי בשמחה אתן לו את כל הדיסקים האלו במתנה.

כשהוא שמע את דברי הוא אמר בהתפעלות: "טוב, אני לא אשלם לך, אבל גם אתה לא תשלם לי על העבודה שלי חוץ מעלות החומרים שעלו לי ארבע מאות שקלים".

שלומי יצא מביתי עם הדיסקים בלי לקחת תשלום על העבודה שעשה לי בארונות שעלותה אלפים שקלים.

שלוש שנים חלפו מאז. יום אחד אני רואה את שלומי מגיע לעבודה באחד הבתים שבבניין הסמוך לביתי, אבל הפעם נדהמתי לראות אותו עם כיפה, פאות, זקן וציצית.

ניגשתי אליו. מיד כשהוא זיהה אותי הוא נפל על כתפי ואמר לי: "אני חייב לך את כל החיים שלי! הדיסקים, שהבאת לי שינו לי את כל החיים".

"הם הוציאו אותי מאפלה לאורה". שוחחתי איתו במשך זמן רב. הוא סיפר לי שהוא עבר מהפך בחיים בעקבות הדיסקים האלו.

בחודשים לאחר מכן הזמנתי אותו כמה פעמים להתארח בביתי בשבתות, עד שבחשדי ה' הוא זכה להיכנס תחת החופה עם אישה יראת ה'. בחסדי ה' כיום הוא אבא לשלושה ילדים כ"י שלומדים במוסדות של יראי ה'.

כך נמצא שהצער שהיה לי בעקבות התקלות בארונות המטבח התהפך לי לששון ולשמחה גדולה.

אני חושב שבורא עולם זיכה אותי בזכות הגדולה הזאת מאחר וראה עד כמה התאמצתי לא לדבר לשון הרע על הנגר שהתקין לי את המטבח בביתי.

להלן סיפור מופלא המעובד מתוך העלון 'מתיקות הפרשה'. יש בסיפור זה כדי ללמד אותנו כי כל מה שקורה עם האדם הוא בחשבון מדוקדק בשמיים.

לעיתים ניתן בדיעבד להבין מדוע בורא עולם קבע שכך יהיה. להלן הסיפור מפי בעל המעשה ר' א.ה. מביתר עילית:

לפני כשתים-עשרה שנים החלפתי מטבח בבית. לאחר מספר חודשים התחילו להופיע תקלות בארונות המטבח. מכיוון שהיו לי שלוש שנים אחריות על המטבח התקשרתי לנגר שהתקין לי אותו.

ברגע שהוא שמע שאני רוצה שהוא יטפל בבעיות שבארונות הוא דחה אותי לעוד שבוע. לאחר כשבוע התקשרתי אבל הוא כבר לא ענה לי.

הדבר העיב מאוד על רוחי כי שילמתי לנגר על המטבח הרבה מאוד כסף וכעת הוא לא מתנהג איתי ביושר. קיבלתי על עצמי להיזהר שלא להתמרמר ושלא לדבר לשון הרע על אותו נגר.

מדי פעם כשנזכרתי בתקלות בארונות התעוררו בליבי רגשות כעס עליו. למרות זאת נזהרתי שלא לדבר עליו ולא סיפרתי זאת לאף אדם.

יום אחד חבר שלי סיפר לי שהוא הביא לביתו נגר בשם שלומי שעשה לו עבודה יפה מאוד, אלא שהוא לוקח מחיר יקר על העבודה שלו. החבר אמר שהמחיר שמשלמים לו שווה את העבודה האיכותית שלו.

נזכרתי בארונות המטבח שלי וביקשתי מהחבר את הטלפון של שלומי הנגר. התקשרתי אליו הזמנתי אותו לבית כדי שיראה את מצב הארונות ויעריך את עלות התיקון.

לאחר ששלומי הגיע וראה את העבודה הנדרשת הוא נתן לי הצעת מחיר של אלפיים וארבע מאות שקלים! הוא הוסיף ואמר שהוא יוכל להגיע רק בעוד שלושה ימים להתחיל בעבודה מכיוון שהוא כרגע באמצע עבודה אחרת.

סיכמתי איתו שהוא יבוא בעוד שלושה ימים ונפרדנו לשלום. באותו יום כאשר יצאתי לבית המדרש, ראיתי שבכניסה מונחים דיסקים למכירה משיחותיו של הגה"צ הרב מנחם ברוך יאווע שליט"א.

מכיוון שרציתי יחזוק באמונה שהיה נחוץ לי ביותר באותו פרק זמן – רכשתי דיסק. כששמעתי את השיחה, היא השפיעה עלי מאוד.

למחרת רכשתי עוד כמה דיסקים של הרב מהמגוון שעמד בפתח בית המדרש, שמעתי את הדיסקים האלו מספר פעמים.

לע"נ	תנצב"ה
הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין ז"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'יה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישא אסתר בת זרה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל רחמה בת מסעודה ע"ה	הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל קאסאג בת גדיטו ע"ה סוליקה בת עישה ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה חיים חמוטל בן רינה ז"ל

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל פואד אברהם בן רג'ינה ז"ל יצחק יצקן בן רחל ז"ל אברהם בן יונה ז"ל סעידה בת תופחה ע"ה מזל בת שמעון ע"ה יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל אביגדור בן ג'ולי ז"ל רחל רפאת בת השמת ע"ה מרים בת שרה ע"ה אביבה לוי ע"ה נעמי בת כתום ע"ה משה בן רוזה ז"ל	הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה מרים בן דבורה ז"ל ר' שאול בן סילביה זצ"ל שני בת אסתר ע"ה מסודי בת חביבה ע"ה אסתר בת גולה גאולה ע"ה יוסף בר סעדה ז"ל שלום בן אסתר ז"ל אריה בן מרים ז"ל אלון בן סעדה ז"ל אילנה (מחרוזה) בת שרה ע"ה מאיר בן נעמי ז"ל	ולד יחיאל בן יוסף ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל מאירה בת יפה ע"ה אקבלי יוסף חיים בן נסכה ז"ל צדיק חכם בן חזלה ז"ל דוד בר חסיה ז"ל חווה בת יעקב צבי ע"ה יצחק בן מישא אסתר ז"ל ברכה בת מרדכי ע"ה יעקב בן נעמה ז"ל דוד יצחק בן פרחה ז"ל גורג'יה בת נעימה ע"ה אליאור בן פרידה ז"ל שושנה בת נעמי ע"ה
---	--	---

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1100

הדלקת הנר: 17:11 צאת השבת: 18:11 רבינו תם: 18:47 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: אתה בן אדם (יחזקאל מג).

או צרות הפרשה

פרשת "תצוה"

"ואתה תצוה את בני ישראל" [כז, כ].

אחת התמיהות המפורסמות שתהו בה המפרשים בפרשת תצוה היא, מדוע נעדר שמו של משה רבנו ממנה. ואכן, יש לציין גם שמפרשת שמות - שבה מסופר על לידתו של משה רבנו - ועד פרשת וזאת הברכה - פרשה זו היא היחידה שלא נזכר בה שמו של משה רבנו ע"ה. יש להבין, מדוע? כמה וכמה הסברים נכתבו על כך:

הגאון חיד"א ע"ה כותב שפרשת תצוה ופרשת תרומה הן פרשה אחת. ולכן פותחת פרשת תצוה בו' החיבור "ואתה תצוה". כי לכאורה יש מקום להקשות, איזו שייכות יש לו' החיבור עם תחילת הפרשה, שהיא עניין חדש ומנותק מקודמו? המשך של מה היא ו' החיבור הזאת? אלא שהוא מחבר את פרשת תצוה עם פרשת תרומה, כי היא המשך שלה.

אמנם כך היה בהתחלה - פרשת תרומה ופרשת תצוה היו פרשה אחת, אלא שבדורות המאוחרים, בתקופת רבותינו הגאונים, הפרידו ביניהם וחילקו אותן לשתי פרשות - פרשת תרומה עוסקת בבניין המשכן וכליו, ואילו פרשת תצוה עוסקת בבגדי כהונה ובהכשרת הכוהנים לעבודה. מדוע הפרידום לשתי פרשות? מאחר שיחדיו הן פרשה ארוכה מאוד. והיות ששמו של משה מופיע בפרשת תרומה, שהיא חלקה הראשון של פרשת תצוה, ממילא אין קושיא עוד.

דרך אחרת לישוב התמיהה שבה פתחנו, מדוע נעלם שמו של משה רבנו מפרשת תצוה, היא דרכו של הגאון מוילנא, והוא מבאר כך: הרי כתוב: "קללת חנינם לא תבוא". מובא על כך בזוהר הקדוש: "ואוקמוה לו בוי"ו, דאי קללת צדיקא היא, אפילו דלא אתכוון בה, כיוון דנפקא מפומיה, נטל לה ההוא יצר הרע וקטרג בה". כלומר, צדיק המוציא דבר מפיו, אפילו לחנינם הוא יתקיים. ומניין לנו זאת? אמרו חז"ל שכך מצאנו אצל יעקב אבינו, שבשעה שביקש לבן לחפש את התרפים, אמר לו: "עם אשר תמצא את אלוקיך לא יחיה... ולא ידע יעקב כי רחל גנבתם". לבסוף, כידוע, לבן אמנם לא מצא את התרפים, אבל הם הוטמנו אצל רחל, ואף על פי שיעקב בוודאי לא התכוון לקללה, בכל זאת היא נפטרה זמן קצר לאחר מכן בגלל קיללתו של יעקב.

וכן כך היה עם משה רבנו. לאחר מעשה העגל, כאשר היה חרון אף גדול, עמד משה רבנו והתחנן לפני הקב"ה שיבטל את הגזרה הנוראה שנגזרה על עם ישראל, כפי שאמר דוד המלך ע"ה: "לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו, להשיב חמתו מהשחית" (תהלים קו). כשעמד לפני ה' בתחנוניו אמר משה: "אם תישא חטאתם ואם אין מחני נא מסיפרך אשר כתבת". את המילה "מסיפרך" דרשו רבותינו שהכוונה היא לספר כ', דהיינו הפרשה העשרים מתחילת ספר בראשית שהיא פרשת תצוה. ואמנם ה' נשא לחטאתם של עם ישראל, אך קללת צדיק אפילו לחנינם היא באה, ומה שאמר משה שימחו את שמו מהפרשה הכי התקיים בו, ולא הוזכר בה שמו.

עוד מן הראוי להביא בעניין זה - מדוע דווקא פרשת תצוה נבחרה להיות הפרשה שבה לא הוזכר שמו של משה רבנו? משום שבדרך כלל קוראים אותה בשבוע שחל בו יום פטירתו - שבעה באדר. אם כן העובדה שלא הוזכר שמו של משה בפרשת תצוה, באה לרמוז לנו שבימים אלה הוא הסתלק מן העולם (דורש ציון).

"ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור" [כז, כ]. הזיתים ואנחנו.

כך פותחת פרשתנו. ואומר על כך המדרש: "זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך", וכי לא נקראו ישראל אלא כזית הזה בלבד? והלא בכל מיני אילנות נאים ומשובחים נמשלו ישראל. לגפן, שנאמר "גפן ממצרים תסיע". לתאנה, שנאמר "כבכורה בתאנה". לתמר, "זאת קומתך דמתה לתמר". לאגוז, שנאמר "אל גינת אגוז ירדתי". לרימון, שנאמר "שלחייך פרדס רימונים". ומה אמר ירמיהו "זית רענן יפה פרי תואר"?

אלא, מה הזית הזה, עד שהוא באילנו מגרגרין אותו, ואחר כך מורידים אותו מן הזית, ונחבט. ומשחובטים אותו מעלים אותו לגת ונותנים אותו במטחן. ומשטוחנים אותו מקיפים אותו בחבלים ומכבידים עליו באבנים, ואחר כך נותן שמנו. כך ישראל: באים נוכרים וחובטים אותם, ומגלים אותם, וחובשים אותם, וכופתים אותם בקולר, ומקיפים אותם לוחמים, ואחר כך עושים תשובה ונגאלים. ככתוב: "בצר לך, ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים, ושבת עד ה' אלקיך ושמת בקולו, כי אל רחום ה' אלקיך, לא ירפך ולא ישחיתך, ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם".

עד כאן דברי המדרש, והם מתאימים כל כך לזמננו, כאילו היום נאמרו! מה עוד צריך לקרות, כדי שנערוך חשבון נפש. "ואמר ביום ההוא: הלא על כי אין אלקי בקרבי מצאוני הרעות האלה!! הלא נבין, אנו הזיתים. הצרות הן בית הבד. אם נרצה ואם לאו, בסופו של דבר נפיק את השמן הטוב, את התשובה, את קבלת עול המצוות. אלא מה, בנו תלוי הדבר האם יסובבו עוד את קורת בית הבד, יעיקו את המכבש. והוא מעיק מכל צד: כלכלך, בטחוני, מדיני, בריאותי, מה לא! אז למה לא נהיה חכמים, למה לא נלמד מן העבר. מה הרוויח פרעה בהתעקשותו, מה הרוויח יונה בבריחתו, מה הרוויחו אנו עד כה?!

נחמה אחת לנו: אמנם בידינו לקבוע כמה זמן יארך תהליך "הפקת השמן", האם יתארך או יתקצר, ואיזה "מכשך לחצים" יופעל עלינו. אבל בסופו נמצא עצמנו "שמן זית זך", נעלים ומזוככים לאין ערוך!

רבינו ה"חפץ חיים" זצ"ל השריש לנו שזו הנהגה מהנהגות הבורא יתברך, החפץ חסד: שכל הקפדה ועונש, צער ועוגמת נפש, מסתיימים בנחמה ובאושר, טובה וברכה. יהודה קרע את כתונת יוסף לאחר מכירתו, טבלה בדם עיזים והציגה לפני אביו: "זאת מצאנו, הכר נא הכתונת בנד היא". כמה צער גרם בזה! ומיד הופעלה הנהגת "מידה כנגד מידה": שני בניו נפטרו, והוצרך לקרוע עליהם קריעה. גזר מיתה על תמר כלתו והיא שלחה אליו לאמר: "הכר נא למי החותמת והפתילים והמטה האלה". "ביהכר' בישרוהו". כמה התבייש ונכלם באותה שעה, איזה צער נגרם לו! אבל ממנה נולדו לו פרץ וזרח, בני צדיקים. מפרץ באו מלכים, ומזרח חשובי העם, וכל שבט יהודה מהם. שושלת המלך המשיח, שינהיג את העם לנצח נצחים! במבט לאחור, כמה קצר וחולף היה העונש, וכמה גדול ונצחי היו תוצאותיו לטובה!

כיוצא בכך, אלימלך ונעמי עשירים מופלגים היו. כשהיה רעב בארץ נשאו אליהם עניי בית לחם עיניהם, שיפרנסום. חששו שיכלו את ממונם בעזרה לעניים, והיגרו למואב. שם השיא עגלון מלך מואב את בתו רות לבנם, מחלון. אלימלך ומחלון מתו נכרך, הרעב פסק בארץ ישראל, ונעמי שבה בחוסר כל עם רות. קיוותה לשוב בחשאי, בחחבא, אבל בהתקרבן יצאו לקראתם כל בני העיר. מה קרה?! באותו יום מתה אשת בועז, גדול הדור, וכל בני העיר יצאו ללוותה בדרכה האחרונה. כך פגשו את נעמי האלמנה המיוסרת, "ותהום עליהם כל העיר, ותאמרנה הזאת נעמי? ותאמר אליהם: אל תקראנה לי נעמי, קראנה לי מרה"... אף כאן, אמר החפץ חיים זצ"ל, פעלה הנהגת מידה כנגד מידה: כשיצאו למואב ליוסם כל בני העיר סביבם, אבל התפקידים התחלפו... ועם כל זאת, בסופו של דבר הובהר שאותה הלוויה היתה לטובתה. בועז האלמן נשא את רות כלתה, שילדה את עובד – אבי ישי, אבי דוד המלך – "ותקח נעמי את הילד ותשיתוהו בחיקה ותהי לו לאומנת". שעה של בזיון, וניחומים לכל ימי חייה ולדורות עולם!

כזו היא הנהגת האב הרחמן עימנו. נושאים אנו עינינו ליום, שבו יהפכו כל צרותינו "לששון ושמחה ולמועדים טובים", במהרה בימינו, אמן! (מעין השבוע).

"ויקחו אליך שמן זית זך" [כז, כ]. למה דוקא שמן זית?

במה זכה הזית שדווקא השמן שעושים ממנו ישמש להדלקת המנורה בבית המקדש? והרי יש הרבה סוגים של שמנים – שמן אגוזים, שמן קנולה, שמן תירס ועוד?

אלא, המדרש אומר, שלשמן זית ישנה תכונה מיוחדת, שהוא לא מתערב עם נוזל המופק מכל פרי אחר. את שמן הזית אי אפשר לזייף כלל, שמן זית הוא שמן זית בלבד. ועם ישראל דומה ונמשל לזית, כדברי הנביא ירמיהו: "זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך". אם תבוא איזו אומה זרה ותנסה להתערבב עם ישראל, הם פשוט לא יצליחו. כל הגיורים המזויפים נכשלו. עם ישראל הוא עם ישראל בלבד, ללא "תוספת". לפיכך, דווקא שמן זית נבחר לשמש בקודש, כי תכונתו ואופיו מסמלים את עם ישראל, שאינו מסוגל לקבל תערובת של זרים בתוכו.

סיבה נוספת שבשלה נבחר דווקא שמן זית להעלות נר תמיד, מפני שבטבעו של שמן זית שהוא צף מעל כל משקה אחר שמערבים עימו. נסה לערב אותו עם יין או עם חלב, דם, מים וכל משקה אחר – הוא יצוף למעלה. אבל שאר משקים כשמערבים אותם זה בזה, הם מתערבים ומאבדים את צורתם, עד שאי אפשר להבחין במקור של המשקאות.

ובזה דומה עם ישראל לשמן זית, כי בזמן שהם עושים רצונו של מקום, הם ממש כמו הזית – מתגברים על כל אויביהם מאומות העולם. אין שום אומה בעולם שתוכל להם. אבל בזמן שח"ו אינם עושים רצונו של מקום, הם נמסרים בידי האומות, והן שולטות בהם. פעם נמסרו בידי הכשדים ופעם בידי הפרסים, פעם בידי היוונים ופעם בידי הרומאים. אך אם יעשו רצונו של מקום, שום אומה לא תתגבר עליהם.

ישנה סיבה נוספת שכזו שהזית נבחר לכך ששמנו ישמש למנחות ולהדלקת נרות המנורה. הזית מסמל את הבטחון בבורא העולם, שכך מצינו בינה, כאשר נוח שלח אותה מן התיבה נאמר: "ותבוא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיה". יש לשאול, מדוע בחרה היונה דווקא בעלה זית, וכי לא היו עלים אחרים, ומתוקים יותר מעלה הזית המר? אלא, אומר רש"י שם: "אמרה (היונה), יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקדוש ברוך הוא, ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם". לכאורה מה רע בכך שהמזונות יבואו לה מידי בשר ודם, העיקר שהם מתוקים? אלא שאפילו היונה מבינה ומעדיפה שלא להיות תלויה באחרים, ועל כך היא מוכנה אפילו לאכול מאכל מר. קל וחומר האדם שהתלות שלו באחרים הרבה יותר מעיבה ומכבידה, ובוודאי שעדיף לו לאכול לחם צר ומים לחץ, אבל מהמזונות שפסק לו הקב"ה, מידו הפתוחה. אם כן, הזית הוא סמל הבטחון בה', ולכן משמנו מאירים את המקדש, ומשמנו מעלים למזבח את המנחות.

עוד מעלה אחת שישנה בשמן זית, שאינה קיימת בשאר השמנים – שמן זית לעולם לא יתקלקל, אם הוא ישמר בתנאים נאותים, כגון מרתפי יין, הוא יכול להישמר עשרות שנים והרבה יותר מכך, אפילו אחרי זמן רב ריחו של שמן זית המעורב בבשמים לא פג, וטעמו נשאר כפי שהיה מאז. כך גם עם ישראל, כשהם נשארים עם התורה תמיד, כפי שהבטיחה לנו התורה: "כי לא תשכח מפי זרעו". שמא תאמר: גם אם אדם ילמד תורה וירבה חכמה, הלא היא תשכח ממנו בזקנותו? על כך אמר שלמה המלך בחוכמתו: "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה". אמרו חז"ל: זקני תלמידי חכמים, כל זמן שמזדקנין, דעתם מתיישבת עליהם. לכן אמר "ויקחו אליך שמן זית זך", דווקא שמן זית (דורש ציון).

"ועשית להם אבנטים" [כח, מ].

אבנט מכפר על הרהור הלב (ערכין טז).

מסופר על המגיד הגדול ממזריטש זצ"ל, שפעם בא אליו אדם אחד, והתאונן לפניו שאיננו יכול לטהר את מוחו ממוחשבות לא טובות והרהורים רעים, שנכנסים אליו בעל כרחו ומבלבלים אותו.

ציוהו הרב המגיד שיסע לצדיק רבי זאב מזיטומיר זצ"ל, שהיה מחזיק בית מזיגה בכפר אחד. הלך האיש לאותו כפר, וכשבא לבית ר' זאב כבר היה לילה, ומצא את הבית סגור מבפנים. דפק האיש על הדלת, ואיש לא פתח לו. המתין זמן מה ודפק שוב על הדלת, ושוב אין פותחים לו. היה אז זמן הקור, והתחיל להתחנן שיפתחו לו, ולא הועיל מאומה. התחיל לדבר בכעס וברוגז: איך זה, אינכם מרחמים על יהודי להכניסו לבית? ומהבית – אין קול ואין עונה. כאור הבוקר פתחו את הדלת, והוא נכנס והתאכסן שם כמה ימים, ור' זאב אינו שואל אותו שום דבר. תמה האיש בלבו: על מה זה שלח אותי המגיד לכאן? והחליט לחזור לביתו.

קודם הליכתו פנה לר' זאב בשאלה: הנה רבינו המגיד שלח אותי לכבודו, ואיני יודע על מה, השיב לו ר' זאב: אני אגיד לך למה שלחך רבנו אלי: שתלמד ממני, כי האדם הוא בעל הבית, ולמי שאיננו רוצה אין הוא מניחו להכנס... (תורת הפרשה).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ שרה בת גוהר ז"ל, לע"נ סוסן בת ויקטוריה ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ מסעוד בן פרינג ז"ל, לע"נ מניחה בת שוקט ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אברהם בן עשרה ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי כהן בת מלון ז"ל, לע"נ מאיר בן עזיה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

לע"נ
נתנאל בן
ציפורה
ושלמה
רפאל בן
אסתר
ת.נ.צ.ב.ה.

גליון
522

פרשת תצוה תשפ"ד

הסכים בלהיטות, ועמד בתנאי. השתקם וניצל, שב להשקיע עצמו בתורה והיה למרביץ תורה. הוא, משפחתו ותלמידיו, חבים הכל לרבינו. ולא ידע שסכום זה היה מעל ומעבר ליכולת רבינו. ולא התרים עבורו, אלא נטל הלוואות והחזירן במשך שנים!!!

ולאו דוקא לנצרכים ולרעבים המה ליבו של רבינו זצ"ל. פעם עבר רבינו ברחוב, וראה ילד עומד ליד דלפק קיוסק ומביט בעיניים כלות, ניגש וקנה עבורו עוגה!.

סביר להניח שאין המדובר בילד מורעב, ודאי אכל ארוחה משביעה, אלא שכך דרכם של ילדים, ללטוש עיניים לממתקים. ורבינו, איש החסד, לבו נכמר, לחש למלווהו: "רחמנות, ילד רוצה עוגה!..."

**וְנָשָׂא אֶהָרָן אֶת שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
בְּזוֹשֵׁן הַמִּשְׁפָּט עַל לְבָבוֹ (כוז, כט)**

אמר רבי מלאי: בשכר 'וראך ושמח בלב' זכה לחושן המשפט על לבו (שבת קלט).

אהרן שמח בהצלחת אחיו ובחירתו למנהיג עם ישראל, למרות שהוא עצמו שימש עד עכשו בתפקיד זה כמבואר בחז"ל (פסיקתא זוטרותא שמות פ"ד ס"י ג), לא כאב ליבו על ההנהגה שנלקחה ממנו אלא אדרבה 'שמח בליבו', ושכרו היה שזכה ל'חושן המשפט על ליבו', והיה למעורר רחמי שמים על עם ישראל - 'לזיכרון לפני ה' תמיד'.

הרי שטהרת הלב של המוותר לזולת והשמח בהצלחתו, בכוחה לסנגר על כלל ישראל ולהפוך להם את מידת הדין לרחמים, שהלא הוא עצמו מגביר את מידת הרחמים בליבו ומסיר את מידת הדין, ויש לו פתחון פה לטעון שינהגו עימו ועם כלל ישראל באותה הנהגה - 'מידה כנגד מידה'.

* * *

סיפר הגה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א: "היה זה לפני מספר שבועות בעיר 'רכסים'. ילד יתום מאב, הגיע בשעה טובה ומוצלחת לגיל מצוות, כשאמו מאד רוצה לחגוג לו מסיבת בר מצוה. הימים ימי קורונה, והשמחה תוכננה להיות באולם צנוע ע"פ הכללים הנדרשים. אך בצר לה,

וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כו, כ)

אמרו חז"ל, שלפי שמשה רבינו אמר 'מחני נא', לכך לא נזכר שמו בפרשה זו (נחל קדומים)

מנהיג בישראל מוכן למסור את כל אשר לו למען העם.

* * *

מעשה באברך בן תורה שמשפחתו גדלה וחי בלא חשבון. לווה מפה ומשם, ונכנס לסחרחרת חובות. לקח פה כדי לשלם שם, ורץ מגמ"ח לגמ"ח, קושש הלוואות והתרוצץ להשיג ערבים. שלוות רוחו התערערה ושמחת חייו נגוזת, לימודו לקה ומשפחתו סבלה. סוף דבר, בריאותו ונפשו התדרדרו, עמד על סף קריסה.

נודע הדבר לרבינו הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, וקראו. עמד לפניו בשפל רוח, נכון לקבל תוכחה ומוסר. להפתעתו, לא השמיע רבינו מלת ביקורת, גם לא שמץ תמיהה על אורחותיו, איך הביא את עצמו ומשפחתו אל סף התהום. להיפך, האיר אליו פניו ואמר: "מה דהוה הוזה, מכאן ולהלאה 'חושבנא טבא'. רק אמור לי כמה אתה חייב".

התברר שבעצמו אינו יודע. ניסה להיזכר: "חמש מאות שקלים לגמ"ח פלוני, חמש מאות לגמ"ח פלוני, אלף שקלים לאברך פלוני, שמונה מאות לפלוני. יש עוד, עלי להסתכל בפנקס..." - רחמנות.

חייך רבינו: "יודע אתה, אדם צריך להיות מסודר. לחיות על פי סדר. וב'ליל הסדר' יש סימן שקרוי: 'מרור כורך'. ופירש רבינו יוסף חיים מבגדד [מן ה'בן איש חי'] זצ"ל: כל הלוואה היא מרור, ובמקום שיזכור הלוואה זו וזו וזו, יסכם כל הלוואותיו יחדיו, ויידע כמה הוא חייב. וזה קרוי: 'מרור כורך', לכרוך כל המרורים יחדיו... עיין בפנקסיך ותאמר לי כמה חייב אתה בסך הכל!".

הלך וחזר: "עשרת אלפים שקלים". כמחיר שלישי דירה באותם ימים... בעצמו לא ידע, שכך השתרגו חובותיו. גם רבינו לא שיער עד כדי כך. אמר לו: "שמע נא, אני מוכן לפרוע כל חובותיך, אך בתנאי אחד: שמכאן ואילך אינך לוקח הלוואה. לא בגמ"ח, ולא בבנק. אתה פותח דף חדש, ויישאר נקי וצח!".

עקב מצבה הכלכלי, לא היה לה מהיכן לדאוג לתזמורת לשמחת בנה, בעוד הבן בוכה ומתחנן כי חפץ הוא בתזמורת כמו חבריו לכיתה.

המשפחה פנתה לזמר גדול עם תזמורת וביקשו ממנו בתחנונים שיואיל בטובו לשמח את נער בר המצווה היתום ביום שמחתו, בהתנדבות וללא תשלום. הזמר סירב בכל תוקף וטען כי אף הוא חייב לפרנס את משפחתו בימים לא פשוטים אלו, ולכן לא יגיע ללא תשלום.

"אנא רחם על היתום, ואבי יתומים ישלם את שכרך שלא תפסיד מכך", התחננה האמא בדמעות.

הזמר סירב שוב, כשליבו צובט אותו, כיצד יכול הוא להותיר ילד יתום בצער. לאחר סדרת שכנועים נכמרו רחמיו על הילד, והסכים להופיע בבר המצווה ללא תשלום. הגיע היום הגדול. האורחים זרמו לאולם ע"פ הכללים, התזמורת ניגנה במיטבה, והשמחה פרצה גבולות, כשמעל כולם היה הנער היתום, שהאושר קרן על פניו. הזמר הרגיש שעשה מצוה גדולה לשם שמיים ושב לביתו בסוף האירוע שמח ושבע רצון.

יומיים לאחר מכן, מקבל הזמר טלפון ממושרד הבריאות אשר מורה לו: "אנא היכנס מיד לבידוד. חתן הבר מצווה - אותו שימחת השבוע - נמצא חיובי לנגיף, ועליך להיכנס לבידוד של שבועיים".

אותו זמר לא ידע את נפשו מרוב זעם וצער. "לא די שלא לקחתי תשלום, ולא הרווחתי מאומה באותו לילה, כעת אני גם צריך לשבת שבועיים בבידוד, ולהפסיד כסף של כל האירועים שהיו צריכים להיות לי בשבועיים הללו. זו שערוריה של ממש!", רטן בליבו.

אך אין ברירה, הזמר נכנס לבידוד, מתוסכל ושובר.

והנה, לאחר כמה ימים שהזמר שוהה בבידוד, עובר הוא בדיקת קורונה שגילתה שהוא חיובי לנגיף!

"איני מאמין", התקשה לעכל, "אף אני בעצמי נדבקתי מנער הבר המצווה, וכעת עליי להישאר שבועיים נוספים בביתי, מלבד הימים שישבתי עד כה. אני עשיתי מצוה בחינם, ולבסוף נדבקתי והפסדתי כסף של כמה אירועים".

בלית ברירה, ביטל את כל האירועים וישב בביתו עד שהבריא לחלוטין בשעה טובה ומוצלחת.

והנה, ימים ספורים אחר שחזר לשגרה והבריא מהנגיף, הוא מקבל טלפון ממנהל ארגון גדול של יתומים מארה"ב, שמזמין אותו לבוא ולשיר באירוע גדול ומכובד שייערך ליתומים. הזמר היה מאושר - הצעה כזו יוקרתית וחשובה הוא לא קיבל מימיו...

"אך כיצד הגעתם אליי?", שאל בסקרנות.

- "אחד העסקנים שלנו השתתף לפני כחודש בחגיגת בר מצווה של בחור יתום מרכסים, בו אתה השתתפת ושימחת את כולם בצורה נפלאה. התרשמנו מאד מהביצועים והיכולות שלך, ובפרט ששמענו שעשית זאת בחינם וכתרומה לילד היתום, לכן החלטנו שאתה המתאים ביותר להיות הזמר באירוע היוקרה שאנו עורכים כל שנה ליתומים, ואנו נשלם לך סכום מכובד מאד, כולל הוצאות טיסה ולינה בבית מלון".

עיניו של הזמר קרנו מרוב אושר, אלא שאז קטע המנהל את השיחה ואמר: "אלא שיש לנו תנאי אחד להשתתפותך באירוע הגדול בארה"ב".

הזמר היה במתח ושאל לפרש הדבר.

"אנו מקבלים למקום רק אנשים שכבר עברו את הקורונה, כך שהם לא יסכנו את שאר המשתתפים באירוע היוקרתי. האם היית כבר חולה בנגיף?", שאל המנהל.

הזמר ענה בחיוב, כי רק לפני כמה ימים בודדים הבריא מהנגיף, שנדבק בשמחת בר המצווה...

צריכים אנו להחדיר בלבנו תובנה זו - מוויתור לא מפסידים! נקודה. אותו זמר בהתחלה היה נראה לו שהוא רק הפסיד מהוויתור שלו... הוא חשב בליבו: 'הנה, כעת אני נכנס לבידוד ומפסיד כמה אירועים ופרנסתי נפגעה. ולא רק זה, אלא לאחר מכן אני בעצמי נדבק בנגיף ומפסיד עוד שבועיים...!'. אך האמת היא, שהקב"ה מביט ורואה את מעשי האדם, ולא נעלם ממנו שום טובה ווויתור שעושה האדם למען השני, ואף כאן קיבל הזמר אירוע יוקרה בחו"ל, שמבחינת התשלום הוא שווה ערך לעבודה של כמה חודשים, מלבד הפרסום הרב שקיבל כעת בארה"ב. ומה היה התנאי להגעתו? ... רק אם היתה לך קורונה... כי הכל מושגח לטובה - אתה שימחת את היתום, בזכות כך תידבק אף אתה, ותזכה להיות ראוי להשתתף באירוע המפואר בארה"ב. ללמדך כי מוויתור למען השני - רק מרוויחים...

[מתוך 'טוב לחסות בה']

* * *

אחד מגדולי הצדיקים בדור שלפנינו היה **האדמו"ר מקופיטשניץ** זי"ע. בזמן מלחמת העולם הראשונה ברח כיתר אדמו"רי בית רוז'ין מקופיטשניץ אל וינה הבירה, שנותרה אז מחוץ למלחמה. לאחר מכן היגר לארצות הברית שבאמריקה. מידת טובו וענוותנותו ואהבת ישראל שיקדה בו היו מפורסמות לשם דבר.

במקום מגוריו של הרבי הקדוש באמריקה היה גר בשכנות לביתו 'ראש ישיבה' אמריקאי אחד, שלא הכיר את תהלוכות החסידים ומנהגייהם, ועל אף היותו שכן קרוב לחצר הקודש קופיטשניץ לא דרך שם מעולם, כמו שלא התעניין גם בעולם

שמסביבו כלום. הוא הכיר רק את הדרך שמביתו אל הישיבה ובחזרה, ותו לא מידי!

בכל האירועים והשמחות ויומי דפגרא שבבית קופיטשניץ אותו ראש ישיבה היה מקבל כסדר הזמנה מטעם המוסדות בתור 'שכן טוב', אבל הוא מעולם לא הגיע לשום אירוע ולשום שמחה שבבית הרבי. אך לעומתו היה הקופיטשניצער כן מגיע לכל האירועים שבישיבה שהוזמן אליה, ונענה תמיד להזמנות השמחות שבבית אותו ראש ישיבה, והיה נכנס לשמחה לברך את ראש הישיבה בברכת 'מזל טוב' ולכבד את המעמד בנוכחותו.

פעם אחת ערכו שניהם שמחות באותה תקופה, כאשר מתחילה חגג האדמו"ר את שמחת נישואי נכדו ברוב הוד והדר, אליה לא הגיע השכן - ראש הישיבה. אך לאחר שבוע, כשערך ראש הישיבה שמחת נישואין במשפחתו, ראו המשמשים בקודש את הרבי מחזיק את ההזמנה של אותה חתונה בידו ובודק את מקום החתונה, וברצונו לצאת להשתתף בשמחה. בראותם כי כן ניגשו כמה מן המשמשים והנכדים וטענו לפני הרבי בלהט שאסור לו לבזות את עצמו כל כך, ושלא ילך בשום אופן לשמחתו של ראש הישיבה!

"מדוע לא?", שאל הרבי בתמימות.

"מפני שאם הוא מתנהג כך, שאינו מכיר כלום בשכנו ואינו מגיע כאן לשום שמחה ולשום אירוע, אין טעם שהרבי יבוא לכבדו בשמחתו!", ענו הגבאים.

בפיקחותו ענה הרבי: "עכשיו אינני מבין אתכם כלל! מי נזהר טוב, זה שבא לשמחת שכנו או זה שאינו בא? הרי אומרים אתם בעצמכם שאותו שכן שאינו מגיע לשמחת שכנו אינו מתנהג נכון, מדוע אם כן רוצים אתם שגם אני לא אתנהג כראוי?"

הוא לבש אפוא את אדרתו ויצא להשתתף בשמחת שכנו כדרכו בקודש בלי שום חשבונות גומלין...

* * *

האדמו"ר מבלוז'וב זי"ע בראשית דרכו על אדמת ארצות הברית, כאשר טרח להקים שם את בית מדרשו, ערך פעם דינר לטובת בית המדרש כאשר נהוג ומקובל באמריקה לערוך מפעם לפעם מסיבות מלווה מלכה לצורך החזקת המוסדות, ובמהלך המסיבה נערך דינר גדול בו תורמים כל הנגידיים סכומי ענק לצדקה.

דינר זה היה הראשון שנערך באמריקה לטובת מוסדות בלוז'וב - אך היה גם האחרון... ולמרות שאותו דינר נחל הצלחה אדירה והכניס הון רב לטובת בניין בית המדרש, מ"מ לאחר מכן לא ערך הרבי עוד מגביות, והסיבה לכך נעוצה במקרה קטן ופשוט שקרה ימים מספר לאחר אירוע הדינר...

מה אירע? כשיצא הרבי בימים שלאחר הדינר לדרכו ברחובה של עיר הגיע אל מעבר חציה, שם נצרך להמתין להתחלפות האור ברמזור המקומי שיורה על אפשרות חציית הכביש. בעודו עומד וממתין על שפת המדרכה רואה הוא ממולו בעבר השני של הכביש יהודי מקומי ממכריו ואוהדיו, שאף הוא המתין כמוהו לאור ברמזור שמתחלף כדי לחצות את הכביש מנגד. אולם תיכף כשראה אותו יהודי את הרבי מרחוק נעמד מהסס מעט. הוא החוויר והראה סימני בושה וחוסר נעימות, והמתין עד שיחצה הרבי את הכביש.

בהגיע הרבי הקדוש סמוך אצלו, ניגש מיד בפיך ברכיים והתנצל מאוד על שלא היה ביכולתו להגיע אל הדינר הגדול... "אכניס את הצ'ק מאוחר יותר!", הבטיח האיש, והרבי הודה לו מקרב לב ובהארת פנים כדרכו בקודש.

כשחזר הרבי לביתו היה נסער ביותר ואמר: "כל העסק הזה לא בשבילי! אם כתוצאה מן הדינר חשים אנשים אי נעימות לעבור על-ידי ברחוב, אינני צריך את כל זה!... איני מסוגל להפריע לאנשים לחצות את הכביש ברגיעה ובעימות!".

ואכן, את פקודתו שמרה רוחו, הוא לא ערך יותר מעולם לא דינר ולא 'מסיבת תה', ומלבד בית מדרשו שהחזיק שם לא הקים שום ישיבה או תלמוד תורה וכיוצא בזה, ועמד על כך בתוקף שלא להקים שום 'מוסדות' שתיפול החזקתם על אנשים אחרים.

כשנשאל פעם על ידי אמריקאי מקומי: "אם אין לכם שום מוסדות, על שום מה אתם נקראים 'רבי'?", ענה הצדיק על אתר: "בשביל לעזור לאנשים ולא בשביל להקשות עליהם...!".

[מתוך 'טיב המעשיות']

רייזן ז'יזוון אֵשֶׁה לְה' הוּא (כט, י"ז)

ריח ניחוח - נחת רוח לפני, שאמרתי ונעשה רצוני (רש"י)

במבט שטחי היה נראה לנו, שהנחת רוח שיש להקב"ה בהקרבת הקרבנות, זה הריח ניחוח שעולה מהקרבתן, ובזה מתרצה הקב"ה לישראל. אבל רש"י מגלה לנו כאן, כי הנחת רוח שיש בהקרבת הקרבנות, זה במה שנעשה רצונו של הקב"ה שאמר להקריב קרבנות ועושים רצונו.

אלא שאם זה הסיבה לנחת רוח, א"כ הרי בכל עשיית מצוה ממצוות התורה, יש עשיית רצונו של הקב"ה ומדוע לא נאמר בעשיית שאר המצוות שהם עולות לריח ניחוח לה'?

ונראה לומר, שהמעלה שיש בהקרבת הקרבנות היא בזה שיש עשיית רצונו של הקב"ה בשלמות הכי גדולה, שהרי בקרבנות, אדם מקריב את כל מעשהו לה' בשלמות, הכל קודש לה', אין לו בקרבנות שום נגיעה אישית או רווח לעצמו, אלא להיפך, הוא לוקח קרבן וממנו ונותנו בשלמות לה', זה עשיית רצונו ית' באופן מושלם, שעולה כריח ניחוח לפניו.

מזה נוכל ללמוד לעשיית כל המצוות, שאם יעשה אדם מצוה בשלמות לרצון ה', ללא שום הנאה אישית, אלא כל כוונתו ומעשהו לשם שמים, בוודאי גם על זה יהיה שייך לומר שמעשה מצוה זה עולה לריח ניחוח, כי במעשה זה הוא עושה רצונו של הקב"ה בשלמות והוא ריח ניחוח לפניו.

* * *

מעשה נפלא ומרגש על מעלת עשיית מצוה בטוהר לב ובשלמות, מובא בספר 'אהל משה':

הרב יצחק אייזנבך נולד למשפחה ירושלמית חרדית נודעת. בשחר ימיו היה ילד פעיל ועליז שהפך את רחובות העיר וסמטאותיה למגרשי משחקיו ותעלוליו.

היה זה ביום השבת בשעות אחה"צ, איצ"ה עשה את דרכו אל הכותל המערבי כשהוא חולף בשער יפו ועובר בעיר העתיקה דרך רובע מאוכלס בערבים למכביר, רגליו נשאו אותו בסמטאות המפותלות והבלתי מרוצפות בין חנויות ובתי קפה שוקקים ציבור ערבי מכל הגילים. לפתע צדו עיניו מטבע זהב נוצצת על הקרקע בצד הדרך, ערכה של מטבע כזה היה כה רב עד כי היה אפשר לכלכל באמצעותה משפחה מרובת ילדים כמו שלו במשך שבועיים ימים.

גדולה היתה הדחקות בביתו, והילד התרגש מן האפשרות הטמונה במציאה זו לסייע למשפחתו המתלבטת קשות בכלכלתה, היטב זכר איצ"ה שעקב קדושת השבת אסור לו להרים את המטבע שהיא בגדר מוקצה, על כן עלה במחשבתו להניח את רגלו על המטבע כדי להסתירה מעין רואים, וכך החליט לעמוד כך עד צאת השבת, זמן שאולי היה מהווה בעיה לגבי ילדים אחרים בגילו, אך הילד הנחוש בדעתו לא ראה כל קושי בהמתנה מעין זו.

כך ניצב לו הילד ללא תזוזה ברחוב הערבי למעלה משעה. והנה לפתע מתקרב אליו נער ערבי ושואל אותו מדוע הוא עומד כמו פסל ואינו מש ממקומו. תחילה לא השיב איצ"ה דבר, אך הנער המשיך לחקור אותו והוא ענה לו בתמימות ילדותית: "יש לי משהו מתחת לרגלי שאסור לי להרים מפני שהיום שבת, אני שומר ע"ז ומחכה עד אחרי שבת כדי שאוכל...".

עוד בטרם סיים איצ"ה את המשפט, הדף אותו הנער הערבי והפילו ארצה, גחן במהירות לעבר המטבע חטף אותו ונמלט.

איצ"ה שכב המום על הקרקע ועד שהתאושש והתרומם כבר הספיק הנער לדלג מעבר לגדר ולהיעלם מן העין, איצ"ה ידע שיהיה זה חסר תכלית ואפילו מסוכן לרדוף אחרי נער ערבי בעיר העתיקה.

בשעת אחר צהרים מאוחרת, עשה הילד המדוכך את דרכו חזרה לעבר בית המדרש של הרבי מטשרנוביל הרב נחום

טברסקי זצוק"ל שם נהג אביו להתפלל מנחה ולאכול סעודה שלישית.

בדרך כלל היה זה תפקידו של איצ"ה לסדר את הכסאות לערוך את השולחנות ולהגיש את המזון עבור כל הסועדים במחיצת הרבי, אך הפעם חרג ממנהגו והצטנף לו בפינה בחוסר מעש.

הרבי מטשרנוביל שחיבב מאד את הילד הבחין שמשהו אינו כשורה, הספילים והכסאות נותרו באי סדר, והוא תר בעיניו אחרי איצ"ה. הרבי ראה את הילד העצוב יושב לו לבד בקרן זוית. ניגש הרבי אל הילד ושאל אותו: "מה קרה היום? אתה נראה כ"כ עצוב, כולנו זקוקים לך לעריכת השולחן".

סיפר איצ"ה לרבי את קורותיו באותה שבת והביע את עיצבונו הגדול על הזדמנות הפז שהוחמצה. הרבי הקשיב בתשומת לב, ואז נטל את ידו של הילד ואמר לו: "בוא איתי אל השולחן עכשיו, ואחרי צאת השבת בוא בבקשה אל ביתי".

במוצאי שבת יצא הילד יחד עם הרבי לעבר ביתו שהיה צמוד לבית המדרש, שם בבית פתח הרבי את מגירת שולחנו והוציא ממנה מטבע זהב דומה לזו שראה הילד בסמטה בעיר העתיקה. "הנה המטבע הזו שלך", אמר הרבי, "אבל אני נותן לך אותה בתנאי אחד, מבקש אני כי תיתן לי את שכר המצוה שקיימת היום!".

הילד הנרגש הביט אל הרבי ושאל בתדהמה: "הרבי רוצה את שכר המצוה תמורת המטבע?".

"כן", השיב הרבי, "היום קידשת שם שמים באופן בולט בכך שלא הרמת את המטבע בגלל קדושת השבת, כזו שלמות של מעשה מצוה מצד ילד קטן, הנה לפניך מטבע זהב אחרת, שלך היא, אני מבקש רק את שכר המצוה".

איצ"ה היה המום, 'האמנם היתה זו מצוה כ"כ גדולה?!'. האמנם היה ערכה כה גדול?!'. הוא הביט במטבע הזהב וחישב במהירות כל מה שאפשר לקנות באמצעותה עבור משפחתו, ואז הוא נשא עיניו אל הרבי ואמר: "אם כה גדול ערכה של המצוה שעשיתי, הרי שהמצוה הזאת אינה עומדת למכירה!".

גחן הרבי לעבר הילד ונשק לו על מצחו.

במשך שנים רבות נהג ר' יצחק לספר לילדיו ונכדיו שהלקח הזה אותו למד בילדותו מהרבי מטשרנוביל המחיש לו יותר מכל את גודל המשמעות של קיום מצוה ועמידה בנסיון שלא להכשל בעבירה, כשזה נובע מתוך יראת שמים פשוטה ובסיסית ומתוך טוהר הכוונה והשלמות, כמה גדול מעשה כזה לפני הקב"ה.

[מתוך 'לקראת שבת מלכתא-הרב בנימין בירנצוויג]

לב

שנה לצאת העלון

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

גליון מס' 1154

שבת פרשת תצוה - ט"ו אדר א' תשפ"ד - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

ח"י אדר תש"ס - ח"י אדר תשפ"ד
כ"ד שנים להסתלקותו של הגד"צ המשפיע רבי משה וובר זיע"א

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

מצווה הוא להדליק נר בבית הכנסת שנקרא "מקדש מעט" ויהיה דולק ערב ובוקר בשעת התפילה, כי התפילה היא במקום עבודת הקרבנות בבית המקדש. וכמדומה לי שמצווה זאת של הדלקת נר בבית הכנסת בשעת התפילה היא כתובה גם כן "בספר מנורת המאור".

המקור בפרשה: "להעלות נר תמיד" (שמות כז, כ). מכאן רמז שתמיד לא יחסר הדלקת נר, אף שבעוונותינו הרבים חרב בית המקדש.

הוראה למעשה

כשלוש האדם ערומת הגוף, יחשוב ויעורר להלביש ערומת הנשמה.

המקור בפרשה: "ועשו לי בגדי קודש" (שמות כח, ד). טעם מצווה זו, לפי שהעבודה צריכה כוונה והלבוש המיוחד לאותה העבודה יעוררה לחשוב

(לשון מנחם הבבלי).

המקור בפרשה: "לא יזח החושן מעל האפוד." (שמות כח, כח)

הוראה למעשה

כל אדם הוא עבד ה', ובכהן זכותו עומד לרבים, על כן יקדש פיו בקדושה יתירה.

המקור בפרשה: "שלא לקרוע המעיל" (שמות כח, לב). טעם מצווה זו, שיציב הכהן עוד חומה חזקה לפיו סביב שלא יקרע, אחר שהוא המעתיר על עם קדוש, לא יצא מפיו דבר מגונה, אחר שהוא הקושר והתופר לא יעשה פירוד וקריעה דכתיב: "וקרעים תלביש נומה" (משלי כג, כא). השכל לאחר שהגוף - לבוש הנפש והמעיל - לבוש הגוף וקשורים זה בזה, ראוי שלבוש הנפש הנקרא "חלוקה דרבנן" (זוהר חלק א' דף סו) שלא יקרע. (לשון מנחם הבבלי)

הוראה למעשה

"האדם צריך לדעת שכל המעמיד דיין שאינו הגון, כאילו נטע אשירה" (סנהדרין ז, ב). שהחושן מכפר על המשפט המעוקל ואפוד מכפר על עבודה זרה (זבחים פח, ב) שנאמר: "ואל אפוד ותרפים" (הושע ג, ד) מרמז זה צריך שיהיה החושן קבוע תמיד על האפוד ליסר העוברים שהרי לעולם לגבי עבודה זרה כתוב "ישמעו ויראו" (דברים יג, יב) "וכתותי מכתת שיעוריה" (סוכה לא, ב) היינו שצריך להעלים ולמעט את גודל שיעורה של העבודה זרה

נקיי הדעת שברושלים

יום ההילולא העשרים וארבע

בכניסה לבית הכנסת, הופיע שם יהודי נוסף שהכיר את רבי משה. מיד הוא החל לגולל סיפורי מופת אודות המשפיע כמו למשל על יהודי שלא היה שומר מצוות שנכנס לביתו ועל אתר לאחר שרבי משה דיבר איתו, החליט לחזור בתשובה שלימה. וכך במשך כמחצית השעה עמדנו שלושתנו על רגלנו מסומרים למקום בו ניצבנו וגוללנו עוד ועוד מעשיות וסיפורי מופת אודות המשפיע זיע"א. ומי יודע עוד כמה זמן סיטואציה זו הייתה יכולה להמשך, אילולי הגעתה של השקיעה אשר "אילצה" אותנו להכנס לבית הכנסת ולהתפלל מנחה.

***

שבוע שעבר גליון מסויים פרסם כתבה ארוכה אודות מורנו המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א. את החומרים לכתבה לקח כותב השורות בגליון הזה מתוך קטעי ראינות שנעשו עם יהודים אשר הכירו את המשפיע. אודה ולא אבוש שאני זה שיזמתי וממנתי את ביצוע הראיונות הללו עם אותם היהודים שבאו במגע עם רבי משה. לגופו של ענין למרות שלא עודכנתי המשך בעמוד 4

סוכות תשנ"א: הגאון הגדול רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל נוטל את אתרוגו של ידידו הגה"צ רבי משה ובר זיע"א בכותל. מלבד נראים עוד בתמונה מקורבו הרה"ח ר' אברהם יוסף לייזרון ז"ל ויבדלו לחיים טובים וארוכים: נכדו הרה"ח ר' אהרן גולדברג, ומשמאלו נראה תלמידו של המשפיע ומחבר העלון - הרב עידו יצחק ארליך ובר שיחי

שמצוי בידי מעיל אחר, ויתר לי. לאחר מכן הוא בירך אותי שאזכה להקים בקרוב בית נאמן בישראל ולהביא לעולם "זרע ברך ה'", ואכן ברכתו התקיימה במלואה.

תוך כדי שהיהודי הזה מספר לי את הדברים הללו

חת התופעות הייחודיות שקשורות לבעל ההילולא של ח"י באדר א' - מורנו הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א, היא העובדה שלמרות שחלפו עשרים וארבע שנים מיום הסתלקותו בשנת תש"ס, אלה שהכירוהו לא רק שאינם שוכחים אותו, אלא אף מדברים אודותיו בהתלהבות האופיינית לאחד שנסתלק אך אתמול מעלמא הדין. דוגמא קלאסית לכך אירעה לי בשבוע שעבר:

בהשגחה פרטית, נגשתי באופן חריג להתפלל מנחה בבית הכנסת "זופניק" הממוקם ברחוב גבעת שאול שברושלים. בכניסה לבית הכנסת, עצר אותי יהודי שלא הכרתיו ושאל אותי האם שמי הוא ובר? כשהשבתי לו בחיוב, הוא החל לספר לי בהתרגשות שלפני שנים רבות רבי משה ראה אותו פעם אחת הולך ברחוב ביום חורפי מבלי שמעיל יעטה את גופו. "למרות שלא הכיר אותי לפני כן, רבי משה השיל מעליו את מעילו וביקש להעניק אותו לי. סירבתי להצעתו מתוך בושה ואולם הוא המשיך להתעקש שאקח את המעיל. ורק לאחר שהבטחתי שארכוש בכסף

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

העלון יוצא לאור לעילוי נשמת 1400 הנרצחים, להשבת השבויים בשלום, לרפואת הפצועים ולשמירת כוחות הביטחון ועם ישראל מכל

לעילוי נשמת מורנו המשפיע הגה"צ הרב חיים משה בן הגה"ח פנחס לייבוש וובר זיע"א, מייסד העלון ואשתו הרבנית הצדיקה מרת מרים רחל בת ר' מרדכי ז"ל

שאלות על הפרשה ותשובות קצרות בצי"ן:

1. שאלה: מה הקשר בין סוף פרשת תרומה לתחילת פרשתינו - פרשת תצוה?

תשובה: פרשת תרומה מסתיימת במילה נחושת. ידוע שהנחושת הוא החומר הנחות ביותר שבו השתמשו במשכן (בהשוואה לזהב ולכסף). ואילו פרשת תצוה פותחת במילה "ואתה" מבלי לנקוב בשמו של זה שאליו מדבר הפסוק. ואולם מכך שהמילה שלפני כן בסוף הפרשה הקודמת עוסקת בחומר הנחות ביותר (נחושת) מבינים אנו שהמילה שלאחריה "ואתה" (ב-ו' החיבור) מתייחסת לאיש שראה עצמו נחות יותר מכל האנשים בעולם - משה רבנו שעליו נאמר: "והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה".

2. שאלה: מדוע מופיעה המילה "אליך" בפסוק הפותח את הפרשה ("ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית..."). לכאורה מילה זו מיותרת (עיי"ן בפירושו של בעל הטורים).

תשובה: מטרתו של שמן הזית להיות כתית למאור - היינו להאיר את נר התמיד. יכלו עם ישראל לחשוב שבכוחם העצמי יכולים הם להאיר את הנר באמצעות שמן הזית. בא איפוא הפסוק לומר להם שרק בכוחו של הצדיק - משה רבנו יכולים לעשות זאת. ולכן צריך להביא את השמן "אליך". מבלי להתקשר למשה רבנו, לא ניתן להאיר ולהתעורר. וכך גם בכל דור ודור - צריכים להתקשר למשה שבדור בכדי להתעלות ולהדבק ב-ה' ית'.

3. שאלה: מה המילים "ואתה תצוה" באות ללמד בעבודת ה'?

תשובה: מילים אלה באות ללמד אותנו להתנהג בענווה ובאהבה לכל יהודי ויהודי, שהרי ה' מצווה את משה: "ואתה תצוה" לבני ישראל את מהותך - שיהיו ענוים ואוהבי ישראל.

שהם תשמישי מצוה, היינו בנרות שמדליקים לצורך המתפללים, מה שאין כן השמן שמדליקים ממנו נר תמיד לכבוד בית הכנסת, דוגמת המנורה שבמקדש, הוא נחשב לתשמישי קדושה (וכך מביא גם מהרשב"ץ).

ועל פי זה, כשם שנוהגים להדליק את נרות החנוכה בשמן זית מפני שהם זכר למקדש, עיי"ן ב"נר מצוה" מהמהר"ל מפראג, כך יש מהדרין שנרות בית הכנסת יודלקו משמן זית, כדוגמת נר התמיד שהיה בבית המקדש.

ישראל" (לשון רש"י שמות ל, לה), ומשום כך ניתן כתר כהונה דווקא על מזבח הקטורת.

וגם מזבח הקטורת עצמו מלמד על מעלתו של פושעי ישראל, כמו שאמרו חז"ל בסוף מסכת חגיגה: "אין אור של גיהנם שולטת בפושיי ישראל, קל וחומר ממזבח הזהב, מה מזבח הזהב שאין עליו אלא כעובי דינר זהב, כמה שנים אין האור שולטת בו, פושעי ישראל שמלאים מצות כרמון על אחת כמה וכמה".

ולפי זה אפשר לבאר שייכות "ועשית מזבח מקטר קטרת", עם הפסוק הקודם "וידעו כי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לשכני בתוכם", ועיי"ן מה שכתב ברמב"ן שם: "כי לא הוצאתי אותם מארץ מצרים רק בעבור כי אשכון בתוכם, כענין שאמר הכתוב ישראל אשר בך אתפאר". כלומר, שהקדוש ברוך הוא הוציאם ממצרים כדי להתפאר בהם בישראל.

ולפי זה, אחרי שכתב "לשכני בתוכם" (בתוך כל אחד ואחד מישראל), באה התורה כאן לצוות לעשות מזבח מקטר קטורת, להורות על מעלת כל אחד מישראל.

בהיטיבו את הנרות יקטירנה ובהעלות אהרן את הנרות יקטירנה וגו' (ל, ז-ח)

לכאורה איזה שייכות הקטורת לנרות.

אפשר לבאר על פי מה שמבאר בלקוטי תורה של כ"ק אדמו"ר הזקן נשמתו עדן בפרשת בהעלותך (כט, ג): "עניין המנורה, כי הנשמה קרויה נר כמו שכתוב נר ה' נשמת אדם, וכללות נשמות ישראל נקרא מנורה, ויש בה בחינת שבעה נרות שהם שבעה מדרגות בעבודת ה' וכו'. והנה אהרן הוא המדליק את הנרות, לפי שהוא משבעה רועים הממשיכים חיות אלקות לכללות נשמות ישראל, והוא ממשיך להעלות אהבה עזה לה' ולהגדיל מדרות אש האהבה ברשפי אש שלהבת מתלהטת".

וענין הקטורת שנמנה חלבנה בין הסממנין, פירש רש"י בפרשת תשא: "מנאה הכתוב בין סימני הקטורת ללמדנו שלא יקל בעינינו לצרף עמנו באגדת תעניותינו ותפלותינו את פושעי ישראל שיהיו נמנין עמנו".

וזהו כוונת הפסוק, שכל זמן שאהרן הכהן עוסק בנרות, היינו שמעלה את העובדי השם כל אחד לפי מדרגתו, באותו זמן גם יקטיר הקטרת, דהיינו שגם הפושעי ישראל יהיו נמנין עמנו.

ויקחו אליך שמן זית זך (כז, כ)

בספר שדי חמד (מערכת בית הכנסת כ"ט) מבואר שנרות בית הכנסת נקראים תשמישי קדושה כמו בית הכנסת עצמו, ומה שכתב הש"ך (יו"ד כ"ט ג')

הטעם למה אינו מוזכר שמו של משה עליו השלום בפרשת תצוה.

אפשר לומר, לפי שבפרשת תצוה מדבר על הכהונה. מתחילה בענין בגדי כהונה, ולאחר מכן שבעת ימי המלואים, ומזבח הזהב שכתוב שם (ל, ג) "ועשית לו זר זהב" שמרמז על כתר כהונה.

והנה משה רבנו עליו השלום, הכהונה נלקחה ממנו וניתנה לאהרן. אך התורה העידה עליו (במדבר יב, ג) "והאיש משה עניו מאד מכל האדם" וגו', ולא עלתה בו חס ושלום שום קנאה על אהרן מזה שנעשה כהן גדול, ולא הרגיש את עצמו כלל. ולרמזו על זה, נעלם שמו של משה בכל הפרשה.

ועשה להם מכנסי בד וגו' (כח, מב)

הקשה האור החיים הקדוש, למה איחר מצות המכנסים, והלא רבותינו זכרונם לברכה אמרו במסכת יומא (כג, ב) שתחילה היא לבישת המכנסים.

אפשר לומר על פי הפשט, שבתחילת פרשת תצוה כתיב "ועשית בגדי קדש וגו' לכבוד ולתפארת", ואחר כך כתוב כל הבגדים לבד המכנסים. ואחר כך אומר הכתוב "ועשה להם מכנסי בד לכסות" וגו', היינו שהמכנסים אינם לכבוד ולתפארת, רק לכסות. ומפני שלא השווו בטעמיהן, כתבה זאת התורה בסוף.

וזה נוגע להלכה, כמו שכתב הב"ח בטור אורח חיים (תרכה) דכשכתוב בתורה טעם המצוה (כגון סוכה, ציצית ותפילין) צריכין לכוון גם הטעם בשעת קיום המצוה. נמצא שאצל שאר הבגדים צריכין לכוון לשם "ולתפארת", ואצל המכנסים צריכין לכוון "לכסות וגו'".

ועשית מזבח מקטר קטרת וגו' (כט, א)

המפרשים מקשים מדוע איחר הכתוב את הצווי על עשיית מזבח הקטורת לסוף פרשת תצוה, ולכאורה היה שייך לפרשת תרומה שמדבר בה על עשיית כל כלי המשכן (עיי"ן ברמב"ן ובספורנו ואור החיים).

ואפשר לומר על פי דברי רש"י כאן: "זר זהב, סימן הוא לכתר כהונה".

לפי זה יובן, שפרשת תצוה היא העוסקת בענין הכהונה, שמדבר בה על בגדי כהונה, ואחר כך על שבעת ימי המלואים שבהם נתקדשו אהרן ובניו לכהונה. ולכן אחרי זה בא הצווי על מזבח הקטורת, שבו כתר כהונה.

ואפשר לומר למה ניתן "כתר כהונה" דוקא על מזבח הקטורת, כי מידתו של אהרן הכהן היא "אהוב את הבריות ומקרבן לתורה" (אבות פרק א משנה יב). וזה מרומז בעבודת הקטורת, שהחלבנה נמנית בין סממני הקטרת "ללמדנו שלא יקל בעינינו לצרף עמנו באגודת תעניותינו ותפלותינו את פושעי

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הרה"ג רבי אלימלך וובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין בת רבי נחום ז"ל - נפטרה ב' ניסן תשע"ג

צור סיפורים על אדם גדול

לנסוע. לאחר דקות ספורות של נסיעה פנה אלי הרב ואמר: "אתה רואה, לפעמים צריך לתת דחיפה קלה למכונתו וכך היא מגיעה רחוק רחוק. כך גם בפעולות של קדושה, צריך לעשות מאמץ קל ולאחר מכן הפעולות הללו נמשכות לעד".

עצתו אמונה...

היחסים בין האדמו"ר מליובאוויטש לחסידו הגה"צ המשפיע הרב משה וובר, היו הרבה מעבר ליחסים בין אדמו"ר לחסיד. הרב וובר מצידו, לא עשה שום צעד מבלי לקבל ברכה ועצה מהרבי; ואילו מצד האדמו"ר, ידוע על כמה סיפורים, שהוא הורה לאנשים מארץ ישראל, שפנו אליו בדבר שאלות גורליות, לגשת לרב וובר כדי שיפסוק מה עליהם לעשות בנוגע לשאלותיהם.

אחד מאותם סיפורים קשור היה לבחורה מסוימת, אשר ימים ספורים לפני נישואיה, גילתה משהו לא נעים הקשור לבעלה בעתיד. היא מיהרה לפנות לאדמו"ר ז"ע, כדי שיפסוק בעבורה אם ראוי לבטל את החתונה בגלל האינפורמציה שהגיעה אליה. הרבי השיב לה ללכת אל המשפיע הרב משה וובר, כדי שיחליט עבורה מה לעשות. הבחורה עשתה כן, ורבי משה יעץ לה לבטל את החתונה. מובן כי היא קיבלה את דבריו, ועשתה כעצתו.

בשיניים נוקשות...

היה זה בשנת תשי"ז, כאשר הרבי וחסידו המשפיע הרב וובר נפגשו לראשונה פנים אל פנים. לפני כן הם נהגו להתכתב ביניהם. הרבנית מרים ז"ל, אשתו של הרב, שנכחה באותה פגישה היסטורית, העידה ששיניו של בעלה נקשו אלו באלו עד כדי כך, שהרבי הגיב ואמר: אתה מקיים את המשנה "יהי מורא רבך כמורא שמים"...

עכשיו זה הזמן המתאים ...

זכור לי, כי פעם אחת כאשר הרבנית ע"ה שכבה על ערש דוי, וסכנה אמיתית נשקפה לחייה, הגיע לפתע יהודי מסוים, כדי לדבר עם הרב על ענייניו הפרטיים. בטוח הייתי, כי הרב יסביר לו בעדינות, שכעת אין לו זמן ושלוות נפש לדבר עימו. אבל זה לא קרה. הרב ישב איתו והקשיב לו בסבלנות גדולה, בה בשעה שליבו מלא היה דאגה וכאב על מצבה של אשתו. לאחר שעה קלה יצא היהודי מבית הרב, כשחיוך נסוך על שפתיו, הוא לא הרגיש כלל את סערת לבו ונפשו של הרב לנוכח מצב אשתו. בצאתו שאלתי את הרב בתמיהה: "מדוע לא הסביר הרב ליהודי כי עכשיו הזמן לא מתאים לשיחה, בגלל מצבה של הרבנית?" "השיב לי הרב: "להפך, דוקא בזכות זו שדיברתי ועודדתי אותו, יחיש ה' רפואה שלימה עבורה".

מקרב כהרגלו בקודש מידי יום ביומו יהודים ליד הכותל המערבי

בצאתי מהפגישה איתה הייתי מבולבל כולי. לנגד עיני ראיתי את תאריך החתונה שהתבטלה, מצד שני לא חשבתי שהפגישה שממנה יצאתי כעת, תוביל אותי למשהו רציני. לפתע ראיתי מולי את הגה"צ רבי משה וובר זיע"א. היה זה בדיוק לאחר שיצא מבית הכנסת בו הוא התפלל תפילת מנחה. הוא לחץ את ידי בחמימות, ושאל לשלומי. סיפרתי לו בקול שבור, מה שקרה לי. עוד לפני שהספקתי לסיים הוא חיבק אותי חיבוק עז ואמר לי: 'אל דאגה! אני מברך אותך שעוד מעט קט תהיה שוב חתן'. חיוכו האבהי והאוהב הפיחו בי שמחה וחיות.

ואכן, הבלתי יאמן קרה. כשלושה ימים לאחר שפגשתי בו, בדיוק ביום שבו אמור הייתי להתחתן, הייתי שוב חתן... הכלה הייתה הבחורה שנפגשתי איתה רגעים ספורים לפני שפגשתי את הרב. ברכתו של הרב סייעה לי להבין, שהיא השידוך שלי, והנס התרחש בזכותו.

רק דחיפה קלה גם בפעילות של קדושה

זכור לי, כי פעם בנסיעה איתו במכונת, לפתע היא נעצרה ולא יכלה להמשיך בנסיעה.

תמונה זאת שנראה בה המשפיע מניח תפילין ליהודי, צולמה על ידי בעיר פיסטבורג שבארצה"ב. היה זה בעקבות כך שבעל תשובה התחתן עם גיורת וביקש מאיתנו שנגיע לחתונתו.

יהודים טובים שראו את המכונת התקועה, נרתמו לעזור והחלו לדחוף אותה, והיא המשיכה

קריאת שמע

קריאת שמע של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א עוררה את התפעלותו של כל מי ששהה במחיצתו. ולא רק אנשים פשוטים, אלא גם גדולי ישראל מהדור האחרון, וכל שכן מהדור הנוכחי, התפעלו לשמע "קריאת השמע" שלו.

הוא היה קורא את מילות "קריאת שמע" מילה במילה ובמתניות רבה. תמיד אירע שהציבור והחזן סיימו כבר את הקריאה, והוא היה עדיין באמצע קריאת הפסוק הראשון של "קריאת שמע". פעמים רבות מצטט היה את דברי ה"צל"ח, שמי שקורא "קריאת שמע" במתניות, מצננים לו את אש הגיהנם.

בבוקר הקפיד לקרוא "קריאת שמע" לפני נץ החמה.

ואולם, החידוש האמיתי בכל הנוגע ל"קריאת השמע" של הגה"צ רבי משה וובר זיע"א, היה לפני עלותו ליצועו בשעת לילה מאוחרת.

מכבה היה את האור בביתו והתחיל לשיר במשך שעה ארוכה שירי דבקות, כמו למשל "צמאה לך נפשי", ו"אך לאלקים דומי נפשי כי ממנו תקותי", ואז לאחר השתפכות הנפש, היה קורא "קריאת שמע" על המיטה במשך כשעה או יותר.

ברכת הרב

סיפר ר' זאב ו. מירושלים:

'כאשר באנו, אני ואשתי, אל הגה"צ רבי משה וובר זיע"א, שבורים ורוצצים היינו. לאחר בשורת הרופא כי אין לנו סיכוי שאי פעם יוולדו לנו ילדים. הרב שמע זאת והגיב בחיוך רחב: 'אל דאגה, אמר, בעזרת השם יוולד לכם בן בשנה הבאה'. עיניו שהקרינו טוב ורוך אבהי וכן חיוכו המאיר, נסכו בנו תקווה חדשה. ואכן, לשנה הבאה נולד לנו בן. כיום יש לנו, ברוך השם, שישה ילדים, והכל בזכות ברכתיו של הרב'.

הברכה התקימה מיד

סיפר ר' מאיר עובד מירושלים:

"היה זה כשבועיים לפני נישואי. האולם היה כבר מוכן, וההזמנות כבר נדפסו. אבל תוך כדי ההכנות האחרונות, ארוסתי התקשרה אלי בהודעה מרה שהחשיכה את חיי... היא הודיעה לי נחרצות, שהחליטה לבטל את החתונה. מובן שבשורה מרה זו היכתה בי קשות. אבל במקום לקבל פיק ברכיים ולצאת מדעתי, החלטתי לא להישבר ולשים מבטחי בהשם. אזרתי עוז, התקשרתי לשדכנית וסיפרתי לה את אשר אירע לי. היא עודדה אותי, והבטיחה לי לחשוב על שידוך אחר מתאים עבורי. אכן, מספר ימים לאחר מכן, נפגשתי עם בחורה מסוימת שהוצעה לי על ידי השדכנית ההיא.

לעילוי נשמת הבחור החשוב שמואל סגל ז"ל בן רחל שתחי'

יום ההילולא העשרים וארבע - המשך מעמוד 1

למצווה זו ולמצוות אחרות יימשך ויתעצם. **רבי משה לא היה מוותר לאף יהודי שלא להניח תפילין בכותל.** גם אותם ה"סרבנים" שבתחילה ביקשו להתחמק מלהניח תפילין, רבי משה לא היה עוזב אותם ובעקשנות של קדושה היה ממיס את סרבנותם באמצעות האהבה שהיה מרעיף עליהם עד שהסכימו להניח תפילין. הוא היה פשוט כובש אותם בקסמו האישי ורבים מהם היו מזילים דמעה תוך כדי שהניחו את התפילין.

את עבודת הקודש הזאת המשיך לעשות רבי משה עד יומו האחרון בעלמא הדין. הייתה זו עבורו מסירות נפש רוחנית, כי הרי את כל עיתותיו בלילה וביום ביקש להקדיש ללימוד תורתנו הקדושה. ואולם בכדי לזכות יהודים ולסייע להם בגשמיות וברוחניות, הוא היה נוטש לזמן מה את אהבתו הגדולה ללימוד התורה ועוסק במצוות אהבת ישראל זו.

ויהי רצון שביום ההילולא העשרים וארבע שלו ימליץ טוב כהרגלו בקודש עבור עם ישראל הנתונים בצרה ובשביה ויתפלל לפני כסא הכבוד של אדון עולם שיחיש את ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש.

138 זכר-אלוף

המערבי. במהלך השנים ניהל רבי משה במסירות נפש את הפעילות ליד הדוכן הזה. הוא היה מגיע מידי בוקר לכותל ותוך כדי שהוא מתפלל בדביקות האופינית שלו, היה מניח תפילין ליהודים שפקדו את הכותל. בתום התפילה הוא היה נשאר שם עד שעות הבוקר המאוחרות בכדי להמשיך ולזכות יהודים בהנחת תפילין. ורק לקראת הצהריים כאשר היה מגיע האיש שרבי משה שילם לו משכורת שימלא את מקומו, הוא היה עוזב את הדוכן וממהר ללכת לכולל "אוהל משה" ברחוב "מאה שערים" כדי להגיש שם את השיעור בגמרא ובשולחן ערוך לאברכים של הכולל. גם כשהוא לא היה פיזית בכותל, המשיך רבי משה לעסוק בדוכן התפילין הזה בשעות אחרי הצהריים.

הוא היה מדדה את רגליו לבתי מלאכה שמייצרים תפילין כדי לתקן את התפילין ולרכוש זוגות תפילין נוספות עבור מבצע התפילין שליד הכותל המערבי. **רבבות יהודים שבו לאביהם שבשמיים בזכות הנחת התפילין שרבי משה הניח עליהם.** הוא היה אומר להם שעליהם להמשיך להניח תפילין יום יום ואף מבקש מהם שימסרו דרישת שלום ממנו לבית חב"ד הממוקם לידי ביתם וזאת בכדי שהקשר שלהם

מראש, שמחתי מאוד לראות שהכתבה ושמרבת התמונות שפורסמו בה אשר צולמו בסייעתא דשמיא על ידי, יצאה לאור.

הרי כל מגמתי בדברים שאני מעלה על הכתב ומביע בעל פה בסייעתא דשמיא היא להעלות קוים לדמותו המופלאה של המשפיע הנערץ ולהפיץ את תורתו ואת תורת רבו - כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א בעולם. בשל כך חדוה גדולה היא עבורי שאף גליונות וכתבי עת אחרים עוסקים במלאכה זו. והלוואי שבעתיד אזכה לראות גליונות נוספים שיכתבו וישרטטו קוים לדמותו של המשפיע רבי משה זיע"א.

למרות הדברים היפים שנכתבו באותו הגיליון אודות המשפיע, הצטערתי מכך שלא הודגשה פעילותו של המשפיע בנוגע לקירוב יהודים לאבינו שבשמיים באמצעות מבצע התפילין שייסד ליד הכותל המערבי. כידוע, בשנת תשכ"ז הכריז כ"ק האדמו"ר מליובאוויטש זיע"א שצריך לזכות יהודים בהנחת תפילין בכל מקום בעולם ובמיוחד ליד שרידי מקדשנו הכותל המערבי. מיד לאחר ההכרזה הזאת, פתח רבי משה את דוכן התפילין ליד הכותל

מאמץ אחרון - כמו תמיד

שעה. לאחר שעה קלה שהוא המשיך לעורר את הקהל בדברי תורה וחסידות, הוא רמז לי להובילו לביתי כדי לסעוד את סעודת השבת. למעשה, הייתה זאת סעודת שבת האחרונה, שזכיתי לארחו על שולחני.

בסיום הסעודה חזרנו לבית הרפואה. הרופא והאחיות התבוננו ברב, ולא האמינו למראה עיניהם, היאך הוא עמד במאמץ של ההליכה לבית הכנסת והכולל בו.

כשמונה עשר ימים לאחר מכן, בח"י באדר א', נסתלק מורנו לגנזי מרומים. כשפדנו לו, העלנו את הנקודה החשובה שיהודי שמח כמותו, שבמשך כל חייו שימח אחרים, למרות שלא היה לו שום דבר גשמי משלו, נסתלק בחודש השמח ביותר בשנה, וביום המורה על חיותו של כל החודש - יח - חי.

מתועד בבית הכנסת "בעל התניא" שבו שימש שנים רבות בתור משפיע. יושבים לידי הרה"ח יוסף ליפא אלפרוביץ שיחי והרה"ח לוי רייניץ שיחי

לאחר קריאת התורה, בירך הרב את חודש אדר. בתום התפילה, חזרנו שוב לבית הכנסת "בעל התניא" כדי שהרב יתועד שם עם הקהל, כהרגלו בקודש. באותה התועדות, דיבר הרב בלהט על חשיבותו של חודש אדר. הוא סיפר כי עיניו של המן הרשע צרות היו להעניק לעם ישראל חודש שלם של שמחה, ולכן צימצם את גזירתו ליום אחד... ואולם אנחנו, הוסיף מורנו הרב, שיודעים את מחשבתו של אותו הרשע, צריכים דווקא כן לשמוח כל החודש. פניו בערו כאש בדברו, וכמעט שהוא השיח משומעי לקחו את מצבו הגופני באותה

זכורה לי שבת המברכין של חודש אדר א' של ה'תש"ס - 'שבת מברכין' האחרונה בחיי רבנו הגה"צ רבי משה וובר זיע"א.

מורנו אושפז בבית הרפואה "ביקור חולים" במצב קשה. גופו היה נפוח ממים, וקשה הייתה עליו ההליכה והתפקוד הכללי. כאבים עצומים פקדוהו, אולם מוחו - צלול היה כתמיד. ואז, באותה 'שבת מברכין' ביקש ממני רבנו לקחת אותו לבית הכנסת כדי לברך את חודש אדר.

כשהרופא התורן שמע על כוונתו לצאת מבית הרפואה, וללכת לבית הכנסת למשך כשעה, הוא סירב בתוקף - אבל רצונו של הרב גבר על סירובו של הרופא. הוא הורה לי בפשטות להושיבו בכסא גלגלים, ולהוליכו לבית הכנסת הקבוע בו התפלל "בעל התניא" בשכונת "מאה שערים" שבירושלים.

זכורה לי ההתרגשות הגדולה שאחזה בו, בשעה שעשינו דרכנו לבית הכנסת. כשהגענו, התברר שכבר קראו שם בתורה את ברכת החודש. ניגשנו על כן ל"שטיבלאך" הסמוכים, ומצאנו שם מנין שעדיין לא קראו בתורה. ואז, כשהגיעו באותו מנין לקריאת התורה, כיבדו את הרב בעליה. בכוחותיו האחרונים הוא נעמד על רגליו, וברך את ברכות התורה כשדמעות זולגות מעיניו.

איזרת השבוע מהבעל שם טוב הקדוש

השלמות הפשוטה של היהודי
הפשוט נוגעת בעיקר הפשטות
של השם

הודעה משמחת:

העלון מופיע בחוברת "טועמיה" המופץ
חינם במיילים. ניתן להצטרף במייל
m025004569@gmail.com

המעוניינים להתפלל על ציונו של המשפיע הגה"צ רבי משה ובר זיע"א - אוהבם של ישראל בכדי לזכות בישועה (ובמיוחד בנוגע לזיווגים וילדים) יגיעו לחלקת הרבנים שבהר המנוחות ובשביל שמואל לזיונו של מרן החיד"א זיע"א ימשיכו להלך עד שימצאו שלט מצד ימין שמציין את מיקום הציון. רבים זכו שם בסייעתא דשמיא לישועה

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלהם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ"ל. נסתלק לגנזי מרומים בל' אב - א' של ראש חודש אלול התש"פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז"ל נפטרה ל' סיון ה'תשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

איש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
דעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות

מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לנצל ולהדפיס בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל - רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

לענין
אמור"ך
רבי
יששכר
בן הרב
מנחם
הצרפתי
זצ"ל

שבת קודש טו אדר א' תשפ"ד: הדלקת נרות: ירושלים: 4:56 תל-אביב: 5:11 חיפה: 5:01 מוצאי שבת: ירושלים: 6:09 תל-אביב: 6:11 חיפה: 6:10 ר"ת: 6:49

פרשת תצוה

תפלה על הזולת

כח תפלתה של אמא...

סיפר הגר"מ קסלר שליט"א: בישיבת פוניבז' לצעירים, היה בחור שסרח והתקלקל. נאלצו הרבנים להרחיקו מהישיבה. באה אמו בטענה שלא ידעה מהמצב הגרוע של בנה, ואיך יתכן שיעשו דבר כזה, להרחיק בפתע פתאום, בלי ליידע אותה מראש.

שאל אותה ראש הישיבה הגאון רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל: "ומה היית עושה אילו היית יודעת ממצבו?" השיבה האמא: "הייתי מתפללת להשי"ת שיתן בלבו לשוב בתשובה". הסכים עמה רבי מיכל יהודה והורה להשאירו בישיבה, מפני שתפלתה של אמא יכולה לשנות את המצב לגמרי...

הלמות עמלים

"תפלה עדיפה..."

מעשה בבחור שחשקה נפשו להתקרב לבוראו. גילו הוריו החילוניים את נטייתו אל היהדות ואסרו עליו להתקרב לבית הכנסת. הם השגיחו עליו שיציית להם.

עם זאת יכל הבחור להתגנב לבית הכנסת למשך שעה אחת בלבד, ואז התעררה השאלה במה עדיף לו לבחור, האם עדיף להתגנב לשעה שבה מתפללים ויתפלל עמהם, או לשעה שיש בה שיעור תורה, סברו הפעילים ששיעור תורה עדיף בשבילו, כי ראו שלבו נמשך לשיעור וכך יתקרב יותר ויותר, ושהמאור שבתורה יחזירו למוטב.

הלכו ושאלו את הגרי"ש אלשיב זצ"ל, במה עדיף לבחור לבחור? השיב הרב אלישיב: "וודאי עדיף שיבוא לתפילה!" וכששאלוהו מדוע? השיב: "כי אין תורה בלי תפלה!"

ישא ברכה

טוב וראוי לכל אדם לשיית על לבו מצוקות בני ישראל כדי שיתפלל עליהם תמיד!

נלמד ממה שנעטווה אהרן "ונשא אהרן את משפט בני ישראל על לבו לפני ה' תמיד" (פרק כח-ל)

ופירש הספורנו: כדי שיתפלל עליהם שיזכו במשפט. עכ"ל. נמצאנו למדים, שכדי להתפלל כראוי על בני ישראל, יש הכרח לשאת על הלב את צרכיהם של ישראל. יש הכרח לחוש בצערם.

בזמננו כשהסכנה מהצפון גוברת מיום ליום, בחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה, אין לנו אלא לתלות יהבנו ובטחוננו בהשי"ת בלבד ולתפוס אומנות אבותינו בתפלה לבורא עולם שיחוס וירחם על עמו. ובמיוחד בחודש זה שמרבים בו בשמחה, אשר בו נושע עם ישראל מגזירת המן הרשע.

ואמר הגר"י גלינסקי זצ"ל באחת משיחותיו: אם נשאל כל ילד, או אפילו אדם מבוגר, כיצד ניצחו מרדכי ואסתר במערכה נגד המן, התשובות תהיינה מגוונות, החל בכך שאסתר ומרדכי היו צדיקים והמן היה רשע. ההמשך בכך שעוררו את בני ישראל לחזור בתשובה, או מסירות נפשה של אסתר בעד עמה וכיו"ב.

אבל אנשי כנסת הגדולה שכתבו את הפיוט "אשר הניא עצת גוים" כותבים את הסוד בפירושו: "ראית את תפלת מרדכי ואסתר, המן ובניו על העץ תלית".

הן אמת שכל הפעולות שעשו מרדכי ואסתר סייעו בניצחון הגדול על המן. אבל אנשי כנסת הגדולה מלמדים אותנו כי עיקר העיקרים, מה שפעל בשמים היתה התפלה - "ראית את תפלת מרדכי ואסתר".

וכך גם מצינו אצל דוד המלך ע"ה כאשר נמלט משאול שביקש להורגו, הוא התחבא במערה במדבר. שאול רדף אחריו עם צבאו והגיע עד למערה בה הסתתר דוד.

מה עשה דוד באותה שעה גורלית? הלא זה מפורש בתהלים (קמב): "משכיל לדוד בהיותו במערה תפלה" במה השכיל דוד באותה שעה? מה היה הדבר אותו הבין בחכמתו שצריך לעשות? "תפלה!"

ומה עשה הקב"ה: שלח עכבישים שיטוו מסך קורים על פתח המערה, ושאל סבר שזה זמן רב שלא נכנס איש למערה, והראיה מהמצאות הקורים. שכן אם היה מישוהו נכנס היה בהכרח קורע אותם. ובכך ניצל דוד. זהו כוחה של התפלה שרק המשכיל בחכמתו יודע היכן ומתי להשתמש בה.

הגאון רבי יחיאל מיכל פינשטיין זצ"ל היה אומר שענין התפלה הוא להוציא לאור את מה שנגזר על האדם. והביא ראיה לכך מהפסוק (שמות יד-טו) "ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי? דבר אל בני ישראל ויסעו". ולכאורה צ"ע מדוע התפלל משה וצעק אל ה' אחרי שכבר הובטח לו בנבואה "התייצבו וראו את ישועת ה'" וגו' ומדוע הוצרך משה להוסיף עוד בתפלה?

וביאר רבי מיכל, כי לאמיתו של דבר, כל אדם שהוא בצרה צריך להתפלל כל זמן שעדיין לא נענה בפועל. כי ענין התפלה אינו רק לשנות את גזר הדין, אלא גם ובעיקר להוציא לאור את מה שצריך ומוכרח להיות.

להוכיח את בניו ותלמידי בנחת, בנועם ובכבוד!

נלמד מהפסוק: "כתית למאור" (פרק כז-ב)

וכתב רש"י: כתית למאור – ולא כתית למנחות. ומובא (במש"ת) בשם האדמו"ר רבי יחיאל מאלכסנדר זצ"ל, לרמוז מהלכה זו גם לכלל היסודי האמור לענין חינוך בכלל ולענין תוכחה בפרט, שכאשר באים להוכיח ולהדריך את הזולת, יש להזהר לעשות זאת בנועם, ברכות ובאופן מכובד, כי רק בכך תושג המטרה. זהו שאמרו: "כתית" – כאשר מוכיח האדם את הזולת ומבקש לכתת את לבו, יכוון את אופן התוכחה "למאור" – כדי להורות ולהאיר לפניו את הדרך הישרה. "ולא למנחות" – אבל לא כדי להנחיתו ולהשפילו.

בספר אהבת ציון (דרוש א) מובא לפרש את הפסוק במשלי (טז-א) "לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" בדברים הבאים: הרי קיימא לן שאם ידוע שלא תתקבל תוכחתו מוטב שלא יוכיח ד"מוטב שיהיו שוגגין ולא מזידין". ואולם לא תמיד יודע המוכיח האם יקבלו את תוכחתו, אבל הקב"ה יודע.

מענה, אם גלוי וידוע לפני הקב"ה שהציבור תאבים לשמוע דברי תוכחתו, אזי משפיע עליו שפע אלוקי ונותן לו לשון לימודים וכח השפעה בדיבורו כך שיכנסו בלבבות השומעים ויעשו פירות, שכן חפץ הקב"ה בתשובת רשעים.

זה ביאור הפסוק "לאדם מערכי לב". כלומר: כאשר יש לאדם "מערכי לב" שמכוון לבו לשמוע ולקבל דברי המוכיח, או-אז "מה' מענה לשון" – נותן השי"ת למוכיח "מענה לשון" – מטעים ומנעים לשונו שיהיה בה כדי להשפיע. עכ"ד.

גם כאשר מוכיחים ומענישים, יש לעשות זאת בדרך מכובדת. עמד על נקודה זאת הגאון **רבי חיים שמואלביץ זצ"ל** (בשיחות **מוסר**) והוכיח כן ממה שנאמר על מרים: ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים והעם לא נסע עד האסף מרים (במדבר יב-טו). רואים אנו כי מצד אחד היה בהסגרה של מרים עונש ובזיון גדול. שכן נתקיים בה המקרא "בדד ישב". שהרי מטעם זה מצורע חשוב כמת. ואולם מאידך גיסא נתכבדה מרים בזה כבוד גדול שכל עם ישראל המתין לה, וכל כמה שנתארך העונש נתגדל הכבוד, וכענין שנאמר "באשר משפטו שם פעלו".

וכן מובא בגמרא (יבמות עה:) על הפסוק "אל שאול ואל בית הדמים" אל שאול שלא נספד כהלכה, ואל בית הדמים על אשר המית את הגבעונים. ומבארים שם חז"ל "באשר משפטו שם פעלו" ופירש רש"י: "במקום שדנים האדם, שם מזכירים פועל צידקותיו". כלומר: בשעה שמענישים אדם ותובעים אותו על חטאו, יש להזכיר גם את צידקותיו. וזה רואים אנו במעשה מרים שבתוך העונש והבזיון נזכר פועל צידקתה, ונתכבדה בכבוד גדול. **יש** בנותן טעם להביא כאן מכתב מענין שכתב הגאון **רבי יצחק הוטנר זצ"ל** לתלמידו, על הקושי לכתוב דברי תוכחה (הובא **בישורון** – כד). וכך כתב:

"לא נתתי למדת הזריזות לשלוט עלי בנוגע לכתובה זו. ובאמת נשתהה מכתבך האחרון אצלי הרבה יותר משיעור כדי מענה, כי המכתב הזה הוא מכתב של תוכחה. ומעודי אני מרגיש קושי בשימת דברי תוכחה בכתב. הלא עיקר ההבדל בין כתב ובין הנאמר בפה הוא זה, כי הכתב לעומת הפה הוא בגדר עולם קיים לגבי עולם עובר וכמו שכתוב בירמיה: "למען יעמדו ימים רבים". והרי אי אפשר לה לתוכחה מבלי לבוש דינים.

"**אמנם** תוכחה מגולה באה מאהבה מסותרת. אבל סוף סוף מסותרת היא האהבה. והגילוי שלה הוא דוקא בדינים. ובוודאי שאין הלב רוצה שהדינים של התוכחה יאמר עליהם "למען יעמדו ימים רבים". וזה הקושי המיוחד שאני מרגיש מעודי בכתבת דברי תוכחה. אבל סוף סוף מאי איכא למעבד. הלא גם מניעת תוכחה, דין קשה הוא.

"**ההתגברות** על הקושי הזה זקוקה לשיהוי זמן. ומכאן העדר הזריזות במכתב זה. ויהי רצון שהתוכחת המגולה תחלוף כליל, וממילא תצא לאור האהבה המסותרת". ע"כ המכתב.

"רק תוכחה הנשמעת..."

פעם הגיעו עסקני העיר לפני הגאון **רבי שמואל סלנט זצ"ל** והתריעו לפניו על הפירצה המתרחבת: שכונות חדשות מוקמות מחוץ לחומות (בירושלים), רבים יוצאים בשבת לטייל וכשלים באיסור טלטול באין עירוב. מציעים הם, העסקנים, על הכרזת איסור מטעם הרב ובית דינו על יציאה מחוץ לחומות בשבת.

ענה רבי שמואל: "חושש אני שלא ישמעו לדברי". קראו המציעים: "חלילה רבי! הלא ידוע הוא כי דבריו נשמעים ברצון!"

"**וודאי**" – ענה רבי שמואל – "כדבריכם כן הוא. אך היודעים אתם מדוע דברי נשמעים? משום שמעולם לא גזרתי דבר שחששתי פן לא יעשהו!"

השרף מבריסק

"ודי להכימא..."

מעשה ברבה של אחת העיירות בפולין שעלה על הבימה באחד מימי חול המועד ואמר לפני צאן מרעיתו שהוא מתבייש להתפלל עם גנבים... התפללו בני הקהילה מאוד למשמע הדברים "וכי אנו גנבים"! שאלו.

הסביר להם הרב את כוונתו: אנחנו הרי מצויים בימי חול המועד, בהם אסור להתגלח, ומכיון שראיתי את פניכם מגולחות, דנתי אתכם לכף זכות ואמרתי לעצמי, אולי יצאתם זה עתה מבית האסורים, ולכן מותר לכם להתגלח...

ואולם מיד לאחר מכן חזרתי ושאלתי את עצמי: מה לכם ולבית האסורים. והתרוץ שעלה במוחי הוא שצריך לומר שהואשמתם בגניבה, ולכן מתבייש אני להתפלל עמכם....

מפי השמועה

תוכחה נוקבת..

מסופר על המגיד **מדובנא – רבי יעקב קראנץ זצ"ל** שבא פעם לעיירה קטנה אשר רוב אנשיה היו עניים ואביונים, הוא נכנס לבית הכנסת של העיירה וביקש רשות לשאת דרשה. ואולם לדאבונו לא הרשו לו הגבאים. לאחר הפצרות רבות נענו לו הגבאים, אך בתנאי שלא יאמר יותר מעשרים מילים...

עלה המגיד מדובנא לבמה ואמר את עשרים המילים הבאות: "שלמה המלך אומר במשלי 'תחנונים ידבר רש ועשיר יענה עזות' (משלי יח-כג) ממילא אין מניעה מצידכם, ובא לציון גואל במהרה בימנו אמן..."

לאחר שירד המגיד, עטו עליו הגבאים וביקשו שיפרש להם מה הייתה כוונתו בדברים אלו. פירש להם המגיד את דבריו:

העשיר טוען כי העניים אשמים בסיבת אריכות הגלות שכן הגמרא אומרת (בסוטה מט) "בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגי". אצלנו העשירים לא חסר חוצפה שהרי נאמר "עשיר יענה עזות" ורק אצל העניים שחסרה החוצפה הם שמעכבים את ה"עקבתא דמשיחא". ואילו העניים טוענים: אדרבה, העשירים אשמים באריכות הגלות שכן חז"ל אומרים (סנהדרין צז) "אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס". אצלנו הדבר מתקיים, אבל לא אצלכם!

הפסיר המגיד: הוא אשר אמרתי, שמצידכם אין כל מניעה שיתקיים "ובא לציון גואל" לפי שאתם גם עניים וגם מקיימים את ה"חוצפא יסגי" הדרוש לעקבתא דמשיחא..

אמירה יפה

להשתתף ולשאת בעול מצוקתן של ישראל!

נלמד מהפסוק: "ואתה תצוה את בני ישראל" (פרק כז-ב)

ויש לשאול: הרי בכל התורה כאשר פונה ה' אל משה נאמר: "וידבר ה' אל משה לאמר". גם מצות המנורה הנשנית בפרשת אמור כתובה שם בלשון הרגיל: "וידבר ה' אל משה" (ויקרא כז-ב) ומדוע, איפוא, בפרשתנו פותחת התורה את הפסוק "ואתה תצוה"! וכן צ"ב מדוע בפרשה זו לא מוזכר שמו של משה? ומתוך בעל הטורים: הטעם הוא משום שאמר [משה]: "מחני נא מספרך אשר כתבת" וקללת חכם אפילו על תנאי באה, ונתקיים בזה [שלא הוזכר שמו בפרשה]. עכ"ל

הנושא בעול עם חברו, דבק הוא במדותיו של הקב"ה והולך בדרכיו. מאיר את עינינו בנקודה זו, הגה"צ רבי שלמה וולבה זצ"ל (בספרו עלי שור ח"ב) ואלו דבריו:

אם נשאל מהו החיוב להיות נושא בעול עם חברו, והלא בתורה לא מצינו מצוה מפורשת על מדה זו, נבין כי ההליכה בדרכו יתברך מחייבת אותנו לכך. אם זוהי מעיקרי הנהגת הקב"ה את עולמו, הרי זאת צריכה להיות גם עיקר הנהגתינו. ורבים הם מאמרי חז"ל ופסוקים מפורשים המגלים לנו מדתו של הקב"ה, כגון הפסוק "ושב ה' אלוך את שבותך וריחמך", שהיה לו לכתוב והשיב את שבותך, ולמדו חז"ל מכאן שהשכינה שרויה עם ישראל בצרת גלותם, וכשנגאלין הכתיב גאולה לעצמו, "עמו אנכי בצרה" עכ"ל.

במלחמת תשכ"א, כשרבתה השמחה בארץ על הניצחון המהיר, אשר בששה ימים הגיעו לתעלת סואץ במערב, וכבשו את הגדה המערבית במזרח, ואת רמת הגולן בצפון, הרעים הגה"צ רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל בקולו וזעק בשיחתו: "נדמה לי ששכחו שאלפי יהודים [שבשדה הקרב] הם עכשיו בעת צרה, ומתהלכים בפחד ואימה, ואנו רגועים ועוד שמחים.

"על מה השמחה, על שהורגים גוים?! והלא יהודי אחד שקול כנגד כולם! איך לא מצטערים בצער ההרוגים והפצועים! ומבואר ברמב"ן (דברים כ-ד) שאין לבקש רק ניצחון, אלא שלא יהיו קורבנות. כמה הצטער יהושע על מות שלושים וששה יהודים במלחמת העי?

"איך אפשר לישון על מיטה"...

סיפר הרב ווסטהיים זצ"ל, כי בזמן מלחמת העולם השנייה, כאשר היה תלמיד בגייטסהדד ולמד אצל הגרא"א דסלר זצ"ל, ראה שאינו ישן על מיטתו, אלא היה נוסע כל הזמן מעיר לעיר באנגליה לחזק ידיים רפות וברכים כושלות, והיה מוסר שיחות חיזוק והתעוררות. הוא תיכנן את נסיעותיו בלילות ברכבות, ושם היה ישן על ספסל קשה.

כאשר שאלוהו על כך, השיב: כיצד אני יכול לישון במיטה, כאשר כל כך הרבה יהודים נהרגים וסובלים צרות בכל אירופה מהנאצים ימ"ש... ממגד שמים

"אולי אני גרמתי את הצרות"...

בזמן מלחמת המפרץ, שאל הצדיק ממנצ'סטר רבי יהודה זאב סגל זצ"ל שוב ושוב בחרדה עמוקה "מה יהיה על יהודי ארץ הקודש"? היה נראה כאילו קרוביו נמצאים בסכנה עד שמאן-דהו שאלו: "האם יש לראש הישיבה משפחה בארץ ישראל?" ותשובתו היתה: "משפחה יש לי? כלל ישראל יש לי בארץ הקודש!"

פעם תוך כדי לימוד עם החברותא התקשרו אליו וביקשו את ברכתו על צרה גדולה. ישב רבי יהודה זאב ובכה עם בני המשפחה בטלפון במשך חצי שעה!

באסיפה שהתקיימה לטובת פליטי איראן אמר הרב סגל: מה דורשת התורה מאיתנו? התורה דורשת להרגיש בצער הזולת! עלינו לתאר את היהודים הנמצאים שם עם הצורך ימ"ש. כל יום זו אימת מות! עלינו לחוש את צערם! להתפלל להקב"ה שירחם על יהודי איראן ולפני התפלה לחשוב: אולי אני אשם? אולי אני גרמתי את הצרות? הלמות עמלים

שמירת הלשון

לשמור פיו ולשונו מכל דיבורים אסורים כמו לשון הרע ורכילות!

נלמד, בדרך רמו, מהפסוקים: "ועשית את מעיל האפוד כליל תכלת... והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו" (פרק כח-לא, לב)

וכתב החפץ חיים (בספרו שמירת הלשון ח"ב פ"ז וכן בפני עה"ת) שפסוקים אלו מרמזים על שמירת הלשון, לפי מה שאמרו חז"ל, שהיה המעיל מכפר על עוון לשון הרע, אמר הקב"ה יבוא דבר שבקול ויכפר על מעשה הקול (ערכין טז.). הוא שנאמר "כליל תכלת" שהתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע דומה לכסא הכבוד, ובה יזכור שעתידי הוא להתייצב לדין לפני כסא הכבוד.

אמרו חז"ל במדרש (תנחומא קדושים-ג): אוי לאדם שמוציא דבר מתוך פיו, ואינו יודע היאך להוציאו. אברהם על שאמר "במה אידע", השיבו "ידוע תדע".

ביאר רבינו הגרא"מ שך זצ"ל פשרם של דברים, שהואיל וצלם האלוקים המיוחד לאדם הוא בהיותו לנפש חיה רוח ממללא בדעה ובדיבור. וכשם שבמאמרו ברא שחקים וברוח פיו כל צבאם, כך נתן דברו בפניו לנטוע שמים ולייסד ארץ (ישעיה נא-טז). אין לנו מושג בכח הדיבור שבאדם. לכן צריך שיהיה דיבורו זך ונקי שלא ימצא בו פגם.

המדבר דיבורים אסורים, מטמא את פיו ופוגע בדברי התפלה והקדושה שמוציא אח"כ מפיו. כמו שכתב בזוהר הק' (פרשת פקודי ח"ב יב) וכן מחליש בזה את כח התורה שלומד כפי שרואים מדברי חז"ל (שבת קיט:). אין העולם מתקיים אלא מהבל פיהם של תינוקות של בית רבן, והטעם משום שהוא הבל פה שאין בו חטא.

וכן דרשו חז"ל (במד"ר דברים פ"ו) בפסוק (קהלת ה'-ה) "אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ואל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא"... כיון שהפה אומר לשון הרע חוטא על הגוף שגורם לו ללקות, ואל תאמר הריני מדבר לשון הרע ואין בריה יודעת כי אומר לו הקב"ה: הנני שולח מלאך והוא עומד אצלך וכותב את דיבורך על חברך.

קשה למחול על חטא הלשון...

שח הגה"צ רבי ירוחם לייבוביץ זצ"ל: מה שאנשים מוחלים בנקל לעבריינים, זאת משום שגם הם עצמם לוקים בחטאים אלו ולכן אינם רואים בזה עוול כה גדול שקשה למחול עליו.

ואילו אצל החפץ חיים ראינו שלא מחל בנקל לשום אדם אם דיבר לשון הרע! כי על חטא שאדם נזהר בו בעצמו, אינו מוחל לזולתו כשיעבור עליו. ומי שלא שונא את הרע, אות הוא שגם הוא כאחד מעושי הרע... דעת תורה

"מדוע אתה מכשיל אותי באיסור"?

פעם נכנס תלמיד חכם אל הצדיק רבי יעקב מוצפי זצ"ל, והחל לדבר עמו בדברי תורה, אך המשיך לדבר לשון הרע על אדם פלוני.

מיד גער בו רבי יעקב: "התחלת לדבר בדברי תורה. שמעתי. וכשהתחלת לדבר לשון הרע עדיין לא חשדתי בך, ואמרתי אל לבי כי בוודאי כוונתך שנוכח אותי, והנך חושב לשם שמים. והנה עכשיו נוכח אני לדעת שזה לשון הרע לשמה! אם אתה רוצה לחטוא, מה פשעי ומה חטאתי שאתה מכשיל אותי באיסור. ארי עלה מבבל

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

אהבת-אמת

כבר נגיע ל"סיפור עם הקוזקית", אך תחילה נקדים את הרקע לסיפור:

אחד היסודות של 'בין אדם לחבירו' זה שאם יש לך משהו טוב - אל תשמור אותו לעצמך. תחלוק עם הזולת. אם נכון הדבר בגשמיות, בוודאי שהוא נכון ברוחניות. אך בנקודה זו רבים שוכחים יסוד-מוסד: מפתח ההשפעה על הזולת נעוץ ב"אהבת אמת".

נמחיש זאת באמצעות סיפור שהתרחש עם הרה"ג רבי שלום סרברניק אשר מזה עשרות שנים מחזק ומדריך יהודים, רחוקים וקרובים, במסגרת ארגון 'ערכים' ועוד.

* * *

הסיפור עם הקוזקית, כפי שנשמע מפיו:

"אז כך: בנעוריי גדלתי בבית דתי, משם הגעתי לישיבה תיכונית. בהמשך עבר עלי מה שעבר, ובסופו של תהליך אני מוצא את עצמי מנסה לחזור להקב"ה. ואז אני מגלה דבר מדהים: כל ההרגלים הרעים שלי מילדות חוזרים. אני מבקש לברך את הקב"ה על כוס השתייה שנתן לי, ומוצא את עצמי במקום אחר לחלוטין: ממלמל לכוס בחטף מילים לא ברורות, תוך כדי שחוטמי תקוע בו, כמעט נוגע במשקה..."

"בקיצור, מדבר לכוס-קולה תוסס ולא לריבונו של עולם!

"האמת? הרגשתי תחושת דחייה עצומה מעצמי... אני רוצה לחזור להקב"ה, לברך כמו שצריך ולהתחבר אליו, והנה אני חוזר לכל הקלקולים של ימי הילדות! אבל איך אני משנה את זה?

* * *

"נזכרתי בגמרא במסכת ברכות (דף כ"כ ע"ב) כשחלה רבי יוחנן בן זכאי, נכנסו תלמידיו לבקרו וכו' ואז הם פנו וביקשו: "רבינו, ברכנו!" נענה ואמר להם: "יהי רצון שתהא מורא שמים עליכם כמורא בשם ודם" תמהו התלמידים: "עד כאן?" וכי לא צריך לירא מהקב"ה יותר מאשר מבשר ודם? אמר להם "ולואי! תדעו כשאדם עובר עבירה אומר שלא יראני אדם..."

"התחלתי לחשוב מיהו האדם, בסביבתי הקרובה, שהכי מתאים לתפקיד הזה - לגרום לי שאתבייש ממנו?

"אימצתי את הילדה שלי - שהייתה אז בת שבע - אל ליבי ואמרתי לה: בתי היקרה! אני רוצה ללמד אותך עכשיו שתי הלכות:

א) יש אנשים שבשעת הברכה, מדברים לכוס במקום לדבר

לקדוש ברוך הוא. זה לא טוב וצריך להזכיר להם איך מברכים. בואי ואראה לך איך מברכים, אני נוטל את הכוס ביד ימין, מתרכז ואומר את המילים "כמונה מעות". יודעת מה זה "כמונה מעות"? כמו אדם שסופר כסף ומפחד לספור מהר שמא יתבלבל ויפסיד כמה אלפים... "ברוך אתה... שֶהֶפֶל נְהִיָה בְדָבְרוֹ!"

ב) הגמרא אומרת (קידושין דף ל"ב ע"א) שאם ראה אדם את אביו עובר על דברי-תורה, אל יאמר לו "אבא עברת על דברי תורה" אלא ירמוז לו בעדינות שבתורה כתוב כך וכך...

"וכעת נחבר את שתי ההלכות יחדיו: אני רוצה לבקש ממך שמהיום תסתכלי עלי כשאני מברך, ואם את רואה שאני מדבר אל הכוס במקום לדבר להקדוש ברוך הוא אז אל תגידי לי "אבא, אסור!" אלא תגידי "אבא, בקשר למה שלימדת אותי בנושא ברכות..."

"אל תדאגי לא תצטרכי לסיים את המשפט - אני כבר אקלוט לפני כן את כוונתך..."

* * *

"מאז, בכל פעם שעמדתי לפני ברכה הייתי בודק אינסטינקטיבית אם "הקוזקית" עוקבת אחרי..."

"אני למדתי להתבייש ממנה. אבל מה היא למדה?

"היא לא רק למדה לברך אלא למדה דבר שהוא עוד הרבה יותר גדול מזה: היא למדה שישנה אמת עליונה, ואותה אמת יותר גדולה מאבא! היא יכולה לבחון את אבא לאור האמת. היא למדה שהזהות שלה, שהכוחות שלה, לא באים מאבא - אלא באים מהאמת העליונה! אבא הוא לא האמת, אבא***שואף לאמת.***"

"הדבר הזה יסודי בחינוך, מעניק לילד כוחות רוחניים מאוד גדולים:

"אגב; שנים אחר-כך, כשהיא נכנסה לשידוכים ושאלה אותי מה לבדוק? אמרתי לה: את זוכרת מה לימדתי אותך בגיל שבע? תבדקי איך הבחור מברך להקדוש ברוך הוא!"

* * *

עד כאן הסיפור כפי שסיפר אותו הרב סרברניק, אך לדעתנו הוא השמיט - בכוונת מכוון - את העיקר:

בעיקר למדה הילדה שאבא שלה אדם אמיתי. אדם אמיתי לא מסתיר את התמודדותיו בעבודת השם ולא מתבייש לבקש עזרה אפילו מילדה קטנה בת-שבע!...

מה ששנא עליך אל תעשה לחברך - וגם חייך אליו

אור התורה

מייל המערכת

(לתגובות, הערות, הארות וסיפורים):

alon7148454@gmail.com

***

טלפון: 052-7148454

***

קו החידות: 077-4103900

***

פקס: 08-9941870

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מורד רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

דיון הלכתי בשולחן השבת

הרב יוסף אביטוב שליט"א

ברכת מתיר אסורים למי שיוצא מהשבי

שאלה: האם מי שיוצא מהשבי צריך לברך ברכת מתיר אסורים, או שצריך לברך רק הגומל.
תשובה: מברך הגומל, ובברכת מתיר אסורים שמברך בבוקר יכוין לפטור מה שיוצא מהשבי.

כתב בלקט ישר חלק א (אורה חיים) עמוד מ ענף ג' וז"ל: חכמינו שא' בני רינוס כשאחד יוצא מבית האסורין חבריו שופכין מעט מים על פניו, ואומר: לו ברוך מתיר אסורים. ובאשטריך אינם נוהגין כן. והיה משבח בזה המנהג בני אושטריך כי מה יש להשיב לשבוי על זה כשמשבח אחד להקב"ה, או למה משבח עתה יותר משאר פעמים. עכ"ל, ואמנם הגר"י זילברשטיין שליט"א כתב והו"ד בגליון דברי חמד מס' 15 מדנפשיה שאין לברך מתיר אסורים, וז"ל: ברכה זו נתקנה על האדם שבזמן שיושג הגוף אסור וכפוף, ובקומו מהשינה העצמות משתחררות וזוות, אבל אין לזה קשר לאדם שהיה אסיר בכלא או בשבי, ובפרט שאחרים לא יכולים לברך על האסיר המשתחרר ברכה זו. עכ"ל, ועוד שנשאל לגבי ברכת מתיר אסורים על אנשים שרואים את החטופים, והשיב בזה"ל: אולי מותר להם לדלג בבוקר את ברכת 'מתיר אסורים', ולברכה ברוב עם כשיפגשו את החטופים ולכוון גם על הקיימה מהשינה וגם על החטופים שיצאו מהשבי, משום שבסופו של דבר יש מקום לומר שברכת 'מתיר אסורים' היא מענייניו של אסיר, שהרי הברכה נתקנה על מי שאינו יכול לזוז מחמת השינה, וכאן לא יכלו לזוז מחמת רשעותם של המחבלים, וכשיצאו להופשי אין לך מתיר אסורים גדולה מזו. אמנם כל זה רק אם ימצאו אותם עד הצות, אבל לא ימתינו עם הברכה לאחר הצות, ונכפסץ להלכה במשנה ברורה (סימן נב). עכ"ל.

ברכת הגומל על חולה ששכב במיטה כמה ימים ומהו הגדר ששכב במיטה

שאלה: עתה בשבועיים האחרונים שהיו הרבה גשמים בס"ד, והיה קר עד למאוד, ובעונותינו הרבים היו הרבה חולים בשפעת ושכבו במיטה, האם צריך לברך הגומל, ומהו הגדר של נפל למשכב.

תשובה: למנהג בני ספרד חולה מברך ברכת הגומל אלא אם כן נפל למשכב מחמת החולי כגון חום וכדו', אף שכב במיטה יום אחד. ומנהג בני אשכנז שאין מברכים הגומל אף אם נפל למשכב שלושה ימים, אלא אם כן הוא חולי שיש בו סכנה. [ויש מבני אשכנז שנוהגים לברך הגומל אף חולי שאין בו סכנה אם נפלו למשכב שלושה ימים].

מקור: ע"י ברכות נד ע"ב ושו"ע סי' ר"ח ס"ח וברמ"א שם, ונה' הפוסקים אם מברכים אף בחולי של יום אחד, ולהלכה לבני ספרד מברכים בחולי של יום אחד, ולבני אשכנז לדעת הרמ"א רק אם הוא חולי שיש בו סכנה, ולדעת הט"ז ועוד אף בחולה שאין בו סכנה אם עלה למיטה ג' ימים, ולמעשה בני אשכנז לא נהגו לברך הגומל אלא על חולי שיש בו סכנה, כיון שבכיה"ל שם ד"ה כגון מכה של חלל, הסתפק בסו"ד אם הלכה כדברי הט"ז ונשאר בצ"ע, וכן מבואר בלבוש סי' ר"ט ס"ח ובערוך השולחן שם סעיף יא ע"ש, וכן נוהגים בני אשכנז שלא לברך ומברכים רק על חולי שיש בו סכנה כן אמר לי לדינא הגר"ע פריד שליט"א, וכ"כ לי עתה הגאון רבי שמאי קהת הכהן גרוס שליט"א במח"ס שו"ת שבת הקהתי, אין מברכים רק על חולה שיש בו סכנה, או ניתוח על העין דבלא תליא, או ניתוח על אבר פנימי, ובפרט אם היה הרדמה מלאכה, עכ"ל, וראה באריכות בכל הנידון בקובץ באר התורה מס' רלה.

נקודת מבט

חכמת ההמונים

התורה הקדושה בפרשתנו מציינת לנו את המושג שכל בן אנוש חייב להכיר והוא "חכמת לב". אז ככה, מה שונה חכמת הלב' מהחכמה הרגילה עימה אנחנו נפגשים בחיי היום יום.

ואי אפשר להתקדם ולא להעלות את התהיה הפשוטה שלכאורה החכמה נמצאת במח ולא בלב. שהלב הוא מקום התאוות והרצונות ולא מקום השכל. והחכמה? והדבר יובן אם למשל נקח שני בחורים, אחד מהם אביו עשיר גדול, בעל מפעל ליהלומים, ואילו השני אביו עני ואביון. ושניהם הלכו ללמוד באוניברסיטה להיות מהנדסים, וכן העשיר רואה שהלימודים קשים מאוד חזר לביתו כי ידע שיש עבודה בשפע אצל אביו ויתעשר.

ולעומת זאת בן העני למרות שרואה שהלימודים קשים התאמץ ולמד ולבסוף נעשה מהנדס מצליח. ועכשיו ננסה לחשוב האם לבן העשיר היה פחות שכל? ודאי שלא? אלא שהרצון שלו היה קטן כי אביו עשיר, אבל בן העני היה לו רצון גדול כי אין לו לאן לחזור ולכן הצליח. אם כן אנו רואים שהחכמה נובעת מהלב. ועל זה אנו מבקשים וטהר ליבנו לעבדך באמת.

אדם שעומד לפני החלטות גורליות ברות חשיבות ואחריות, מעלה את הצדדים ללכת על החלטה ומאידך מניח צדדים האם לסגת מההצעה. אז הנה כלל ברזל שתקחו אתכם צידה לדרך ע"פ פרשתנו, תמיד תלכו אחר הלב. במקום שהתחושות קיימות לכיוון צד מסוים אל תדחו אותו לעולם. תנסו, זה לא עולה כסף.

אדם שילך אחר מחשבותיו ומאידך ישווה אותם עם מחשבות הלב, כמובן לא מהמקום הרגשי שבו, אלא מהמקום של היהודי המאמין, היהודי התמים שבו אין ספק שדרך היהדות תמיד תוליך אותו לדרך הישר.

וכך גם נבנתה מלאכת המשכן, כשהמחשבות היהודיות עולות על השכל היהודי שבאדם התוצאה היא אחרת לגמרי. כשהקב"ה מבקש דבר כדי שהוא יצא כבקשתו ומושלים במאה אחוזים צריך להפעיל את שני המכוונות הללו שנתנו לנו במתנה מבורא עולם.

אור התורה

תשובות למדור ניתן לשלוח
נד יום שלישי בשבוע
לבקס: 08-9941870
או למייל: 7665190@GMAIL.COM

תשובות ליחידה ניתן להשיב גם בקו 'אור התורה' במס' בלפון - 00-39-410-077 שלוחה 2, (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3).

חידה: היכי תמצי ישראלי שאוכל מתנות כהונה?

חידה מגיליון קודם: איזו מצווה צריך לישון ברחוב בכדי לקיימה?
תשובה: מצות ביכורים ולנים ברחובה של עיר משום אוהל הטומאה (רמב"ם ספר זרעים הלכות ביכורים פרק ד הלכה טז)

אזניות בלוטוס

כוס כים מתנת 'כוספלא' אשדוד

כרטיספר מתנת 'מורשת' אשדוד

שובר ברשת 'פרסטור'

החודש הפרסים יוגדלו הפרסים כדלהלן:

הרב חיים זאיד

מן ללומדי תורה

אשתדל מאוד לקפוץ בשמחה.

"תראה מה זה סייעתא דשמיא", אומר לי ראש הישיבה. אני מגיע לאולם למסור את השיחה ואני תופס את ראש הישיבה עושה שיחת טלפון לבעלים של אחד הבריכות באזור ירושלים, ובירר כמה עולה מחיר כניסה לכל בחר. "ליל שישי פנוי?", הוא שואל אותם, והם

משיבים בשלילה. משום שמישהו סגר את הבריכה ושילם, אך לא השאיר פרטים כלל וכלל. כעת, אני לא מצליח להגיע אליהם ואני מנסה להשיג אותם כמה ימים ללא הצלחה.

לאחר יומיים מחייג אליו הבעלים של הבריכה ואומר לו: "אנחנו שלמנו ולא יכולים להגיע. אך הכסף הזה, תשמור אותו אצלך ואתה יכול לתת אותו עבור בני תורה שיגיעו אליך". ראש הישיבה שמח עד מאוד עבור הבהורים שכעת הרוויחו הכל כמעט.

הגעתי לדבר שם ואני רואה דבר מדהים. "הרב זאיד תראה. לפני הצולנט למדו רבע שעה, אחרי הצולנט הם למדו רבע שעה, וכל דבר ודבר שנעשה פה הערב לפני ואחרי הם למדו רבע שעה לכבודו של בורא עולם. ואף לאחר הבריכה, כשכולם עייפים הם ישבו ללמוד עוד רבע שעה. זו דרך ההודאה שלנו לבורא עולם. וזה דבר מדהים ולא יאומן."

והנה אמרתי להם שאני מתרגש מאוד ממה שהם קיבלו על עצמם עם הרבע שעה לפני ואחרי כל אטרקציה, ובפינה בצד עמד יהודי שסיים להתפלל בבית הכנסת. לאחר ההרצאה הוא ניגש אליי, ואמר לי: "עמדתי כאן ושמעתי אותך מספר שלפני ואחרי כל אטרקציה הם ישבו ללמוד במשך חמש עשרה דקות. הגעתי לכאן ליארצייט של אבי שקבור בארץ והיה מתגורר לפני בחו"ל. ולאבי היה את אותה הקבלה שהיה לומד רבע שעה כל לפני ואחרי מעשה שהוא עושה. ואני רוצה לעשות משהו שישמח את הבהורים", הוא אומר לי.

השבת לו כי כל הערב כולו נתרם, אבל שבת גיבוש אין להם. ואותו יהודי קיבל על עצמו לתת להם כל שנה שבת גיבוש על חשבוננו, במקום יקר כולל אוכל והכל וזה יהיה בכל שנה ביום היארצייט של אביו לע"נ אביו.

וזה, קוראים יקרים, מן עבור בני התורה!

באחת הישיבות נהגו להוציא את הבהורים להתאווורר לפחות פעם בשנה לשבת גיבוש במירון. והשנה, בניגוד לשנים עברו הישיבה נכנסה לקשיים כלכליים קשים מאוד ולא הייתה כל ברירה והיא החליטה שהיא מבטלת את השבת ההתרעננות, ובמקום זה היא תעשה ערב התרעננות לבהורים באחד המקומות בארץ.

באחד הימים נכנס לישיבה נהג אוטובוס פרטי, שרגע לפני האוטובוס דרדר ובנס לא אירע כלום. בזמן שהאוטובוס דרדר הוא קיבל על עצמו שאם לא יארע לו מאומה הוא יעשה נסיעה של תלמידי נסיעה וברוך ה' האוטובוס נעצר בזמן ולא קרה כלום.

"כעת אני צריך לממש את התחייבותי, ואני רוצה לקחת תלמידי ישיבה לנסיעה חנימ אין כסף", אמר נהג האוטובוס לראש הישיבה. ראש הישיבה שקפץ על המציאה, השיב לו כי משמים הוא נשלח וכי יש טיול לישיבה בימים הקרובים והוא יכול להסיע את הבהורים.

והנה ברוך השם יש אוטובוס. כעת מחפשים מקום היכן לאכלס את הבהורים. הם מחייגים לבית כנסת ומבקשים את האולם שלו עבור תלמידי ישיבה. הגבאי לא היסס לרגע ואישר להם לקחת את האולם ללא כל תמורה ובתנאי שיהיה פנוי באותו היום. הם מחפשים תאריך פנוי ומפה לשם הם הצביעו על אחד מימי ליל שישי.

כעת, יש אוטובוס ויש אולם. והנה הלא יאומן! ליד הישיבה שלהם, כך מספר לי ראש הישיבה, פתח אדם צולנט בליל שישי. אותו יהודי שפתח שם את החנות, הגיע בפני ראש הישיבה וביקש ממנו ברכה. ראש הישיבה השיב לו שבשמחה גדולה הוא יברך אותו. לאחר שהוא בירך אותו הוא הציע לראש הישיבה אם הוא צריך עזרה באיזה עניין. ראש הישיבה השיב לו כי יש אוטובוס, יש אולם וחסר מה לאכול. הוא כמובן לקח על עצמו מיד את כל האוכל מהשולנט ועד הסלטים והלחמניות.

והנה ראש הישיבה מחייג גם אליי. "הרב זאיד אתה מדבר טוב וגם יש לך סיפורים חזקים. ותצליח לתפוס את הבהורים של הישיבה. בעיקרון אין לנו כסף, ואם תוכל אנחנו נשמח שתגיע לדבר בפני הבהורים". השכתי לו כי אכן אני באזור ירושלים באותו היום, ובשמחה אני

לפני הצולנט למדו רבע שעה, אחרי הצולנט הם למדו רבע שעה, וכל דבר ודבר שנעשה פה הערב לפני ואחרי הם למדו רבע שעה

מעולמו של בן הישיבה
אתגרים נליות ומורדות בחיי בן הישיבה
הרב ברוך חורש שליט"א

שמחה בתיבת נח

בחורי ישיבות רבים שואלים את עצמם הרי בישיבה הם נמצאים בתיבת נח, אין עול של פרנסה ואין טרדות של בית ובכל זאת לעיתים יש הרגשת משבר וצער והשאלה שמקוננת במוחם ממה נובעת ה"עצבות" שבליבם??
ובכן מגלה הזוהר הקדוש (פר' פקודי דף רס"ד) שיש שתי רוחות שיוצאים מהם רבבות מלאכי חבלה שיוצאים ושורים על בני אדם דמשתדלי באורייתא או במילי דמצוה והם שורים עליו כדי שיהיה עצוב. ומשתי רוחות אלו פחד משה רבינו ואמר: "כי יגורתי מפני האף והחמה".

כלומר שהיצר הרע וכוח הסט"א רואה בחור משגשג בלימודו ובמעשיו הטובים והוא לא מצליח להילחם בו שיחדול ממעשיו הטובים. אז יש לו שיטה וכוח נוסף להילחם בו והוא הכח של אף וחמה שמטרתם להעציב את "הישיבע בוחר" ולומר לו אתה לא שווה... תראה את השפיץ פלוגי... הרב לא אווז ממך... המשגיח יורד עליך סתם... וכל כהאי גוונא שהצד השווה שבהם לשבור את רוחו ולמוטט את שמחת חייו...

והחידוש בזוהר שזה רבבות של מלאכים שזהו כל מטרתם. בשיטות ודרכים שונות ומשונות... והבחור שנכנס למשבר לא יודע מהיכן זה בא לו... אז הנה לנו "הסוד" היצר הרע עושה הכל לשבור בחור ישיבה שבא ללמוד ולשם כך קיבל משמים כח עצום של רבבות מלאכי חבלה שאפילו משה רבינו התיירא מהם ואמר: "כי יגורתי מפני האף והחמה".

אך אם נדע זאת שזה שורש העצבות הרי נתייחס אחרת לכל סיבות המשברים, ונבין שהכל זה הצגה מדומה ומחשבות הגל של יצרנו הרע ונדע להילחם בכל הכוחות לבטל הרהורי העצבות מלבנו.

והסיבה היא שהיצר יודע את מה שכותב הג"ר בן ציון אבא שאול זצ"ל בספרו אור לציון (ח"ב ע"מ ע"ח) וז"ל: "מקובלנו מאבותינו נוחם עין שהשמחה היא סגולה להצלחה. ואם אדם חפץ להצליח במעשה ידיו יהיה שמח כל ימיו."

וכנראה המקור הוא מהזוהר הקדוש (תצוה קפ"ד) וז"ל: "שמחת האדם בעולם התחתון מושכת שמחה אחרת - שמחה עליונה. ואם עומד בהארת פנים למטה כך מאירים לו מלמעלה. ואם עומד בעצבות נותנים לו כנגדו דין". וכך כותב בעל התניא (כו'): ידוע שאין צדיק בארץ שיעשה טוב ולא יחטא ומחמת זה נמשכים העונשים. ואעפ"כ אם היה עובד את ה' בשמחה. היה גדול השמחה הזאת מעורר שמחה גדולה והיתה מבטלת את הדינים שלמעלה. כי העולם העליון נפעל בדיוק כמו העולם התחתון".

ובאמת מחקרים מכל העולם מגלים שאנשים שמחים מצליחים יותר, והם מסבירים זאת שהשמחה מגבירה את הביטחון עצמי והכרה ביכולות ועל ידי כך גוברים הסיכויים להצליח. ועוד שהרי ידוע שלכל הצלחה יש מגיעות ומכשולים וממילא אנשים שמחים נוטים יותר להיות עמידים בפני קושי ותסכול, ומתמודדים עם אתגרי הזמן בצורה חיובית ובריאה יותר, דבר שיכול לאפשר לעבור את המכשולים בהצלחה ולשעוט לכיוון הניצחון בסייעתא דשמיא!!!

מוסר השכל מישי גרטנר הי"ד והמכתב של הפוסק

כוננות רוחנית למלחמה בצפון

עם ישראל נתון במצב לא פשוט כלל וכלל. האמנם שבדרום זה נראה שהכל מאחורינו, הרי שצפון הארץ, שוב מתזכר אותנו לחזור לראייה הנכונה. ראיית אמונה! כדור שלנו, אדם שלא חי עם אמונה יהיה לו קשה לשרוד, ולחווה את ביאת משיח צדקנו בקרוב.

ביום שישי האחרון לצערינו הרב אירע פיגוע מצער עד דמעות ששבר לב כל יהודי ברחבי הארץ והעולם. אך, מלבד הצער והכאב, בחור אחד בשם ישי גרטנר הי"ד תפס את עינינו.

לזכר נשמתו נציין את המידה שבה הוא הצטיין ונלמד ממנו, כיצד להתחזק וכמה להתמיד בדור שלנו.

"הוא היה סמל של כיבוד הורים", אמר אביו של ישי במהלך הלווייתו. "פעם הוא אמר לאמא שלו, תדעי שאני מכבד אותך גם שאת לא יודעת. היה פעם שנסע עם חברים לצפון, והוא סיפר לה, אני רציתי לנסוע ואני יודע שאת לא אוהבת שאני נוסע בטרמפים, אז לא נסעתי".

לסיום אמר האב הכאוב: "הוא היה בישיבה הקדושה במאור התלמוד ואחר כך הוא עבר לקרית מלאכי, הוא השקיע בתורה יומם ולילה, גם אם היה קשה, כל יציאה מהישיבה הייתה עם שיקול דעת, גם השבת הוא לא רצה לבוא הבייתה, אבל הוא כיבד את ההורים והוא החליט לבוא".

לאחר דבריו, ולקראת הדברים המחזקים אותם נביא לפניכם, חשוב שנלמד מישי הי"ד את המידה הזאת ונתחזק בה בכל כוחינו, לזכרו ולעילוי נשמתו וכמובן להצלת ולהצלחת עם ישראל.

הפוסק הגאון רבי יצחק מרדכי הכהן רובין, רבה של קהילת בני תורה בשכונת הר נוף בירושלים, פנה במכתב מיוחד לבני הקהילה לאור המצב הביטחוני והחשש ממלחמה כוללת גם בזירה הצפונית.

אנו לא מביאים כאן את המכתב אלא רק בכדי לחזק את העם היושב בציון.

"לכו ונשובה אל ה' כי הוא טרף וירפאנו יך ויחבשנו, הנה זה שנים על גבי שנים שעם ישראל מוקף מכל עבר בבני ישמעאל החורשים מזימות להשמיד את שונאיהם של ישראל ולכלותם מעל פני האדמה רחמנא ליצלן עפרא לפומייהו. וכל מי שמעט דעת בקדקודו מבין

לאשורו שאילולי ה' אלוקינו בעזרנו מה תהיה אחריתנו".

"ובחדשים האחרונים, ראו עינינו לדאבון ליבנו את התפרצות הישמעאלים ללא גבול וללא רסן, ומה שהיה בדרום עלול להיות ח"ו בצפון, אלא שלדעת יודעי דבר מצפון עלולה ח"ו להיפתח הרעה ביתר שאת וביתר עוז כהנה וכנהג".

"ובשבועות האחרונים וביתר בימים האחרונים ישנן הכנות נסתרות מאת השלטון להיערך לתקופה לא קלה ה' ירחם, וכבר פנו למשפחות שיש בהן חולים כדי שיתחברו לגנטוריים וכן נערכים בכל דרך אפשרית להקדים רפואה למכה ח"ו".

"והנה בכל דור ודור, דבר ה' ניתן ביד מנהיגי הדור שליט"א והם הם שליחי המלך מלכו של עולם למסור את דברו להמון העם, ובשבוע הקודם כינס גאון ישראל מרן הגר"ד לנדו שליט"א אסיפה דחופה בביתו לבקש בכל מקום ומקום להיקהל ולבקש על נפשם, היות והיא עת סכנה

ממש רח"ל.

"ולכן כעת שמרגישים בחוש יותר ויותר שהעת הזו היא בבחינת עת צרה גדולה ליעקב, מה אפשר לך לעשות יותר מאשר לתפוס את אומנות אבותינו בידנו, לקרוע שערי שמים בתפילה ובתחנונים. אלא שצריכים לכמה הכנות בסיסיות: [א]. לדעת שאנו בפני סכנה גדולה כפי שיודעי דבר חוששים ביותר. [ב]. להאמין שהכל מאתו יתברך "והוא יך ויחבשנו". [ג]. להאמין שבכח תפילתנו ושיפור מעשינו הכל יכול להתהפך לטובה בעד"ה".

"חזקה על תפילה כשהיא באה מכל הלב שיש בידה לקרוע שערי שמים, וכלל בידנו שמלך מתרצה בדמעות, ולכן מה טוב שכל אחד ואחד יקבע לעצמו זמנים מסויימים ביום לשפוך לב בתפילה ובתחנונים, וטוב מעט בכוונה מאשר הרבה שלא בכוונה, וביתר אם יעשה זאת ביחד עם בני ביתו, ובודאי אם אפשר לעשות זאת בצייבור עדיף טפי דתפילת צייבור אינה חוזרת ריקם [וכל זאת בנוסף למזמורים הנאמרים בסוף התפילה].

"ובזכות תפילות היחידים והרבים ישמע ה' את שוועתנו ויאמר לצרותינו די ויחיש פדיון נפשנו מיד כל שונא וישלח תשועה לכל אחינו בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה במהרה דידך".

עם ישראל היקרים, בורא עולם מחכה לתפילות שלנו, לחיזוקים שלנו, לדמעות שלנו!

חדרי הנפש

רצונות, רגשות והשגת מטרות הרב מלאכי כהן שליטי"א

לנצח במכה אחת

האם זה אפשרי, ואם כן כיצד?

"אתה יודע, אני כשאני מסמן מטרה זה עד הסוף, אם החלטתי שאני מחלף את המשפחה שלי מתסוכנת הזו שנקלענו אליה, אני אלחם עד הסוף כדי להצליח".

ההיכרות שלי איתו הסתכמה לפחות משעה בלבד, אבל למרות ההיכרות הקצרה זה הספיק לגמרי בשביל לדעת שהוא מתכוון לכך במלא הרצינות. כשהוא נכנס במשאו הוא נכנס בו עד הסוף. עד הניצחון. איך אני יודע? רק בזמן הקצר שאיתו שוחחתי הוא דיבר על כמה וכמה בעלי מקצוע, שלדבריו, לא באו לעבוד אלא באו לעבודה, כלומר, לא באו למקום עבודתם בשביל להתמסר ולעשות טוב לאחרים, אלא באו כי זו העבודה שלהם, ומה לעשות צריך פרנסה

הוא צודק, הבחור שלנו. אדם שמגיע לעבודה - במיוחד אם מדובר בעבודה במקצועות החינוך והנפש, ראוי שיבוא מתוך רצון עז לעשות טוב ומתוך מסירות עילאית להצלחה. גם להיות לוחם שהולך על ההצלחה עד הסוף זה לכאורה תכונה טובה, אם אתה מהליט משהו, כנס אליו בכל הכוח, ותעשה הכל על מנת להצליח.

אבל זהו, שהתכונה הזו, להיכנס לדברים בכל הכוח ולצפות מאחריים שיכנסו לדברים בכל הכוח, זוהי תכונה שלפעמים היא טובה, ולפעמים לא. באיזה מקרה לא? במקרה הזה, של המצב המשפחתי שאליז הוא הגיע, המצב היה כל-כך סבוך, שבשלב הראשוני היינו יכולים רק להתעסק במזעור נזקים וכיבו שריפות.

כשאנו עסוקים בלמזער נזקים, אי אפשר לראות תוצאות חיוביות בזמן קצר, ולכן הצפייה שלו היתה בעוכריו. הוא ציפה לראות שינויים בשטח ותוצאות שמדברות בעד עצמם והתאכזב לגלות שלא השיג את זה בפגישה אחת, (למרות שבפגישה עצמה הוא נהנה מאוד), וממילא הוא התייאש. ועוד משהו, הדבר הכי חשוב שהיה על מיועדנו לעשות זה היה ללמוד ולפתח יכולת הכלה לילדים שלו, שחורו וזרימה מולם, וקבלה רגשית. אבל הוא בא לראות תוצאות, ולכן הוא היה חסום ללמידה של רגשות עדינים כל-כך.

למה אני מספר את זה? לפעמים דווקא הדביקות במטרה, הרצון לנצח ולהצליח בכל מחיר, חוסם ממנו את הגישה לעולם הרגש העדין והרגיש. כי בעולם הנפש, כדי להצליח באמת כדאי מאוד להימנע ממלחמות - לא פנימיות ולא חיצוניות. בעולם הנפש, צריך ללמוד לאהוב גם כשלונות. בעולם הנפש צריך ללמוד לשמוח במה שיש, ודווקא פחות להילחם. תתפלאו אבל גם בעבודת ה', ברוחניות, ישנן שתי שיטות לעבוד עם עצמנו. שיטה אחת נלחמת בכל הכוח ומנצחת במכה אחת, והשנייה רכה, מכילה ומתקדמת לאט לאט.

לשיטה הראשונה נקרא שיטת 'מכה אחת'. שיטת 'מכה אחת' טוענת שאם הבנו איזו אמת מסויימת - אז עושים עד הסוף, בלי פשרות וללא הקלות. על השיטה הזו בכה רבי ואמר: 'יש קונה עולמו בשעה אחת' - בשעה של גילוי התובנה. בשיטת 'מכה אחת', משתנים ברגע ועושים את זה חזק, אנרגטי ועד הסוף.

לעומתה לשיטה השנייה נקרא 'שיטת הצעדים'. שיטת הצעדים טוענת שהדרך להתקדם בעבודת ה' או בכל תחום בחיים אנתנו צריכים לאהוב את הדרך, ללמוד בכל יום מחדש לאהוב את ההתקדמות שלנו, ופתח רצון פנימי חזק ועקבי שנהנה ללכת בדרך הנכונה.

יתרונות שיטת 'מכה אחת'? מצליחים להשתנות במכה אחת. והחסרונות? אנתנו נשארים עם מלחמה פנימית כואבת ומייסרת, יום אחד בא לנו לעשות את הרע הגמור ויום למחרת את הטוב הגמור. שלוות הנפש אין שם. יתרונות שיטת 'הצעדים'? היא שיטה שהופכת את ההתקדמות לטבעית, זורמת ואפילו כיפית. והחסרונות? זה לא קורה ביום אחד, זה קורה בהדרגה ורק עם סבלנות רואים הצלחות עם השיטה הזו. לסיכום, ישנם שינויים, במיוחד בתחומי הנפש והרגש שצריכים לתכונות אופי של רכות סבלנות וחמלה, כדי לבצע שינויים כאלה לא כדאי להילחם בכל הכוח אדרבה הדבר מזיק.

הרבה הצלחה בנצחונות שלכם, מלאכי

*** הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה והמסור והמחשבה. מסמך בשיטת נל"פ. מרדכי חנינים ויעקב נשאי. לתובנות ולהתייעצות מ086173528@gmail.com האודיו לקו הדיון של מרכז מלאכי. הקו יעשה לכם הכי פשוט להצליח חיבה ודור. ללא עלות. חיובי כעשרה 08-617-3528

נפלאות מתורתך

מרפראות, חידושים וצימוקים הרב צבי וינברג שליט"א

«פרשת דרכים» סיפור, חידוש ומסר מפרשת השבוע

שליחות מצווה

"ואתה תצווה את בני ישראל"

שאל ילד אחד את הרב'ה שלו ב'חדר': אם כתוב "אמה ארכו ואמה רחבו" הרי יודעים אנו שרובע הוא, ולשם מה הוצרך הכתוב לשוב ולכתוב זאת?

אותו ילד היה נכדו של האדמו"ר מגור בעל ה"אמרי אמת" ביקש המורה מהילד: "שאלה זו תשאל בשבת את סבא שלך".

ביום ראשון חזר הילד לרבו ואמר: "סבא אמר שאם כתוב 'אמה ארכו ואמה רחבו', עדין אין הכרח שהמזבח היה רבוע, ויתכן שיהיה משולש, לכן צריך להוסיף 'רבוע יהיה'".

אמר המלמד לילד: "עכשיו תשאל את סבא שלך, שלפי דבריו די היה לכתוב 'אמה ארכו רבוע יהיה', ולא להוסיף 'ואמה רחבו' שכן אם המזבח 'רבוע' ממילא יודעים שאורך ארבעת צדדיו שווה!.."

את השאלה הזו הילד לא שאל את סבו, ולכן אין בידינו את תשובתו לשאלה.

כשאותו ילד התבגר הוא למד מסכת זבחים, ושם (בדף סב ע"ב) אומרת הגמרא ש'רבוע' בלשון תורה הוא כל דבר שיש לו ד' פינות, אפילו אם הוא מלבן וארכו כפול מרחבו.

יוצא לפי זה, אם היה כתוב רק "אמה ארכו" לא היינו יודעים מהו רוחב המזבח, לכן הוצרך לכתוב "אמה ארכו ואמה רחבו" גם "רבוע יהיה".

מעשה שהיה כך היה הסבא קדישא משפולי שהוא היה ממונה לפרנס את העניים והנדכאים והאלמנות והיתומים והיה דואג להם במסירות נפש גדולה מאוד, והנה היתה שנת רעב בכל איזור רוסיה והסביבה ומחסני המזון אזלו ונגמרו והחלו לבוא לסבא קדישא כל העניים בתחנונים וכן האלמנות עם בניהם היתומים, אך הרב לא ידע מה לעשות, ובינתיים גם שלחו לרב מכל קצוות רוסיה שיתפלל לה' כי הוא היה מפורסם כצדיק גדול מאוד, והרב קרא לעשרה רבנים צדיקים שיבואו אליו בדחיפות. והרב אמר לכולם לשבת סביב השולחן כי הוא רוצה לתבוע לדין תורה כביכול את הקדוש ברוך הוא, שהרי הקדוש ברוך הוא מקיים בעצמו את התורה וכתוב בתורה כי תקנה עבד עברי ויצאה אשתו עמו, שהאדון צריך לדאוג למזונות גם של העבד וגם של אשתו ובניו, והרי ה' יתברך הכריז ואמר כי לי בני ישראל עבדים ואם כן ה' יתברך צריך לדאוג למזונותיו, ואם תבוא מידת הדין ותקטרע עלינו שאנו לא עובדים כראוי, אזי מה האשה והילדים אשמים בכך, וגם החיסרון שלנו זה מצד האדון ברוך הוא שנתן לנו יצר הרע קשה כבדול וכל היום משתוקק להחטיאנו, ואני מוכן לישבע בנקיטת הפץ שאם הקדוש ברוך הוא יסיר מעלינו את היצר הרע, מיד כל

יהודי בעולם יעבוד את בורא העולם בכל נפשו ומאודו, ואם הנתבע שזה ה' יתברך רוצה לישבע ולהיפטר מה טוב, ואם הוא לא נשבע מכל סיבה שהיא אני מבקש שיתחייב לשלם לנו את המזונות שמגיעים לנו. וכאן פנה הסבא קדישא לדיינים ואמר להם אתם תפסקו את הדין, וכל הדיינים פה אחד אמרו הסבא קדישא צודק והדין עמו, והרב שמח והוציא ליקר ועשה לחיים וכל אחד הלך לדרכו, ואחר חמשה ימים לפתע הגיעו ספינות מלאות בחיטים מכיוון סיביר ששם יש להם בשפע מזון אך עד עכשיו לא מצאו דרך לשלוח ועכשיו מצאו דרך טובה, וליהודים היתה אורה ושמחה ואכילה ושתיה בשפע ומכרו את הכל בזול מאוד.

מספרים מעשה עם צדיק אחד שהייתה שנת בצורת והוא שלח את תלמידיו לעיר מסויימת שיחפשו את איש פלוני כדי שיתפלל שירד גשם. כאשר הם הגיעו לעיר שאלו על אותו איש ונודע להם שהוא שיכור וכל היום רק שותה וישן. והלכו לביתו ושאלו את אשתו אם הוא נמצא, ואמרה שהוא ישן ותחכו לו שיתעורר, נכנסו אליו ולקחו את הבקבוק שהיה ליד מיטתו והנה שכשהתעורר הושיט ידו לקחת את הבקבוק ורואה שאין בקבוק ורואה אנשים יושבים לידו ולא מביין אמרו לו תתפלל שירד גשם ונשיב לך את הבקבוק. כששמע כך אמר יהי רצון שירד גשם. מיד נשבה רוח חזקה והביאה איתה עננים כבדים וירדו גשמי ברכה ונתנו לו את הבקבוק וחזרו לרבים לשאלו אותו איך זה יכול להיות? אמר להם היהודי הזה בגלגול הקודם היה צדיק יסוד עולם, אלא שחטא קטן היה לו שהיה מתחיל את התפילה מהודו, ומדלג על הקורבנות והוא כיום מגיע לבית הכנסת קורא עד הודו וחוזר לשתות ולישון. ולכן תפילתו לא שבה ריקם ע"כ. מהמעשיות הנ"ל אנו רואים כמה חשוב לעשות מצווה מושלמת מתחילה ועד סוף ולא לדלג בתפילה שום דבר ולא להוריד את התפילין לפני סוף התפילה, אלא אדרבא ללמוד עמהם חוק לישראל. וכן ראינו שמשנה רבנו העלה את עצמות יוסף עמו, אך לא הספיק לקברם, ונקראת המצווה על שם ישראל כיוון שהם קברו "ואין המצווה נקראת אלא על שם גומרה". והטעם לזה הוא משום שכמו שאדם אוכל מאכל מסויים והוא ערב לו אזי הוא אוכל את כולו כך זה במצוות אם אתה מסיים את המצווה סימן שהיא ערבה לך.

כתב מהו הדו שיח שהתקיים בין רבי חיים מבריסק לאמרי אמת בועידת אגודת ישראל?

(כז, כ-כא) ואתה תצווה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זה פתית למאור להעלות נר תמיד. במדרש תנחומא (תצווה אות ג') מובא: א"ר חנינא סגן הכהנים אני הייתי משמש בבית המקדש ומעשה ניסים היה במנורה, משהיו מדליקין אותה מראש השנה לא היתה מתכבה עד שנה אחרת. ובשנות אמרי יושר (לרבי מאיר אריק זצ"ל ח"ב סי' קצה) הביא מדרש זה וכ' והוא פלאי, הרי יש מצוה להדליק את המנורה בכל יום, ואיך קיימו מצוה זו אם היתה דולקת בכל השנה בנס, והשי"ת יאיר עיננו בתוה"ק.

ובחומת אנך (לחיד"א) גם הקשה כן וכ' ליישב בשם רבי וידאל הצרפתי, שאולי בכל יום היה מחליף פתילה חדשה והדליק אותה מהפתילה הישנה.

ובקובץ הבאר (שנה ח' סי' כה, וכן מובא במקראי קודש חנוכה להגרצ"פ סי' ז) מובא שבועידה הראשונה של אגודת ישראל שהתקיימה בקטוביץ התקיים דו שיח בנידון זה בין הרבי מגור ה'אמרי אמת', לבין הגאון רבי חיים סולוביצ'יק מבריסק, ששאל הרבי מגור את השאלה הנ"ל כיצד קיימו את המצווה היומית של הדלקת המנורה, וענה לו רבי חיים שהגמ' אומרת (ביצה כב, וכן פסק הרמב"ם שבת יב, ב) שמי שמוסיף בשבת טיפת שמן לנר שדולק, חייב משום מבעיר, ולפי"ז אפשר לומר שבבית המקדש הוסיפו קצת שמן במנורה בכל יום, וכך קיימו את המצווה של הדלקת המנורה.

האם היה לאהרן בנין נוספים חוץ מ'נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר'?

(כח, א) ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן.

וקשה מדוע צריך לחזור ולפרט את בני אהרן, הרי כבר כתוב לעיל (ו, כג) "ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה ותלד לו את נדב ואת אביהוא את אלעזר ואת איתמר".

וכ' האבן עזרא כאן, "ופירש את שמות בני אהרן, אולי בנין אחרים היו לו חוץ מאלה", לכן היה ה' צריך לומר למשה שרק את הד' בנין האלה הקרב.

מה גרם לכהנים שעבדו ב"בית המקדש" לחלות בחולי מעיים?

(כח, מ) ולבני אהרן תעשה כנתת ועשית להם אכנטים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת. הכהנים העובדים בבית המקדש היו לובשים ד' בגדים בשעת עבודה, ולגופם לבשו רק כתונת ומכנסיים והילכו יחפים על ריצפת המקדש.

וכ' ע"ז רבינו בחיי (להלן כח, מג) שרבר פלא היה שלא היו הכהנים מתים מלעמוד בימות הגשמים חשופים לקור בכונתת בלבד, ולעמוד יחפים על הרצפה. והביא מש"כ בירושלמי שקלים (כא.) ש"בן אחיה" היה ממונה לרפא את הכהנים שהיו חולים בחולי מעיים שבא להם בעקבות שהיו מהלכים יחפים על הרצפה והיו אוכלין בשר ושותין יין.

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

זי"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסטר זצ"ל
ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

703

**ניתן לתרום באשראי
בנדרים פלוס:** כולל ערב
המרכזי גילה, עבור כולל דרכי
חזקיה.

**ניתן לקבל קבלה
להחזר מס סעיף 46**

לע"נ הרב מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

כי הרחיב ה' לנו

המגורים סבבנין משותף מזמנים לאדם הרבה מאוד הזדמנויות לעבודת המידות, אך נדמה כי הכי מכולם העניין הרגיש ביותר הוא נושא הרחבות הבניה. פעמים רבות, ויתור בעניינים כאלו אינו מעשה נאצל חד פעמי, כי אם מעשה שאת תוצאותיו חשים השכנים על בשרם במשך שנים ארוכות, דירה חשוכה בגלל מרפסת שהוציאו השכנים, או חדר שיש בו נדקי ראייה בשל חדר נוסף שהצליחו לבנות, הם התמודדות שעלולה להיות יומיומית. כל זאת מבלי לדבר על עצם הבניה, הלכלוך, הרעש והמצאות הפועלים הזרים שעלולים לשבש את סדר היום במשך חדשים ארוכים.

אין ספק, כי שכנים המתנהגים בעין טובה ומאפשרים לשכניהם לבנות כרצונם, למרות נדק אישי שקורה בדירתם, הם בעלי מידות טובות.

בסיפור שלפנינו, אותו סיפר רבי צבי נקר שליט"א בספרו "אמונה שלמה", חברו להם יחדיו כמה וכמה לקחים, שמן הראוי לכל אחד לתת עליהם את דעתו, זה סיפור של התגברות אמיתית על מידות שליליות, סיפור של הרבה אפוק ששכרו הגאה בצידי, וגם ספורן של נשים צדקניות, המנווטות בחכמה וברגישות, את החלטות בעליהן. ומעשה שהיה כך היה -

בבנין אחד, באחת הערים החרדיות, התגוררו שני שכנים, שהחלו את דרכם בנתונים משפחתיים די דומים, אך כשהגיעו לפרשת נשואי הילדים נכר ביניהם פער משמעותי, השכן מן הקומה השלישית השיא את ילדיו בזה אחר זה, ועמד לאחר חתונת הבן השלישי, ואלו השכן מתחתיו, בקומה השניה, לא הצליח לחתן אפילו אחד.

ילדיו עצמם היו מוצלחים וטובים לא פחות מילדיו של השכן מלמעלה. ניהול הבית היה גם הוא תקין בהחלט, אלא שצל קודר העיב על שמם הטוב - אחיו של בעל הבית עשה מעשה שהכתיים את המשפחה. המעשה פורסם ונדע לציבור כולו, וכל השומע יברח לו... השדכנים כבר הכירו את סדר הארועים. הם מתקשרים ומציעים 'הצעה שאי אפשר לסרב לה', מעבר לקו מתרשמים הדוברים, נוטלים לידיהם את פנקס השידוכים שלהם, ונכונים לשמוע פרטים. הם מאזינים בדממה, כשהם שומעים את שם המשפחה, הם מודאים שלא מדובר בפלוני.

וכשמגיעה התשובה ש'זה לא הוא, זה אחיו', ממהרים הם לסגת מן העניין, כל אחד בדרכו שלו ובהתאם לרמת נימוסיו.

לאחר כמה וכמה כשלונות כאלו, מסיק השדכן את מסקנותיו האישיות, ומחליט להתמקד באלו שיש להם סיכויים טובים יותר. ואילו השכן בקומה השניה - עינו כלות ולבו בוכה.

באחד הימים נגש אליו השכן מלמעלה ובקש את אישורו להוסיף עוד שני חדרים בביתו "ברוך ה', הנשואים מגיעים להתארח, ודרושים לי כעת עוד חדרים" הוא אומר ללא גילויים של רגישות יתר למצב.

מלמל השכן מה שמלמל, בקש לחשוב מעט, ונכנס לביתו רועד מזעם: "לא די שקשה לנו בשידוכים, אלא שבא זה וזורה לנו מלח על הפצעים! הבניה שלו תחסום לנו את האויר ואת אור השמש, ותחשיך לנו את הדירה, אין שום סיבה להסכים לקר! אני לא חותם!"

סופגת הרעיה את התפרצות הרגשות בדממה, וכששוככים גלי הרתיחה, היא מנסה בשקט: "אולי אתה פשוט מקנא בו?"
חמש המילים הללו חודרות בבת אחת אל מרכז הלב ומהממות אותו. והבעל שואל: "אם כן לדעתך - כדאי שאחתום?"

והאשה מהנהנת ואומרת בנחישות: "כן, בודאי כן, תחתום לו!"
יומיים מתהפך השכן על משכבו, מתחבט ומתלבט, מעביר בזכרונו את כל ספרי המוסר שלמד בימי חייו, ומחזק בלבו את האמונה, ובסופו של דבר הוא עולה למעלה ומבקש דף כדי לחתום עליו.

השכן מלמעלה אינו רוכן באותו הרגע לנשק את כפות רגליו. ובכלל, הוא אינו נרגש יותר מידי, ואינו מביע הכרת הטוב יוצאת מגדר הרגיל, על המחווה, הוא אומר 'תודה' פשוטה, עוקב בעינו אחרי החתימה, וסוגר את הדלת אחרי גבו.

מסוחרר, מבולבל ומעט מובס הוא עושה את דרכו חזרה הביתה. העניין מעסיק אותו במשך כל אותו היום, אך כבר למחרת נולד עניין אחר לחשוב עליו. בשעה מוקדמת נקשו על דלת ביתו שבעה פועלים ערבים, שבקשו להכנס דרך הבית שלו לבית השכנים, כי אין גישה ממקום אחר.

תוך שעה הפך הבית לזירת אתר בניה - הערבים קודחים, האבק ממלא את הבית, ומיודענו שותק בגבורה.
יום אחד הוא יוצא החוצה, מרים את עינו למעלה וחושב לעצמו: מתי יגמר הגיהנום הזה?

בדיוק ברגע הזה צונח על קדקדו דלי של מלט וחצץ, הוא נמלט משם, מלולך מכף רגל ועד ראש, מטפל בעצמו ומסנן לעבר אשתו: "זהו, הגיעו מים עד נפש. ברגע זה אני הולך להוציא להם צו הפסקת עבודה מידי. נמאס לי!"

ואשתו מתבוננת בו, ואומרת בשקט: "אולי אתה פשוט מקנא? אולי הצעד שאתה עושה הוא לא נכון?"

"אם כן מה?" - מתרגז הבעל - "שנמשיך לתת להם לבנות?"
והיא: "כן, בוא ניתן להם לסיים את הבניה".

איכשהו, דבריה מחלחלים לתוך לבו. והוא מוצא את עצמו עולה למעלה בנינוחות, קורא לקבלן ואומר לו בעדינות "הפועלים לכלכו לי את הבית, תוכל לעשות לי טובה, לרדת לראות, ולבקש מהם לנקות?"
הקבלן מהר לרדת, התנצל על הלכלוך והורה לפועלים לרדת לנקות, והעבודה המשכיכה עד להשלמתה.

ביום שבו עמד הבית על תלו ערך השכן מלמעלה חנוכת הבית, והשכן מהקומה השניה עלה אליו, רקד עמו ושמח בשמחתו. חלפו כמה ימים, ואל בית השכן מלמטה מתקשר שדכן עם הצעת שדוך מצוינת בשביל הבן.

השכן, שכבר הורגל בדחיות, מברר: "מה קורה עם הצד השני?"
השדכן מרגיע: "הם רוצים, ואל דאגה - הם שמעו על האח, ואף על פי כן".

"אף על פי כן?" - תמה השכן - "אתה בטוח?"

"בטוח בהחלט" - משיב השדכן - "אביה של הבת טוען שהא הכיר אותך אישית לאחרונה, והתרשם מאוד מן האישיות שלך, הוא טוען שעם כאלו אנשים מיוחדים, בעלי עדינות ומידות טובות, זו זכות להשתדך!"

אחרי כמה חקירות ודרישות התברר כי אבי הבת היה הקבלן שבנה בקומה השלישית. הוא, המכיר מקרוב, את מסכת היסורים שעוברת על כל אדם הרוצה לשפץ את דירתו מצד שכניו, המקבל ללא הרף צעקות, רטינות וצוי הפסקת עבודה בעקבות נדקי הפועלים

המשך סיפור לשבת קודש

שרדנו את התופת, ונשארנו בארצות החיים בחסדי השם יתברך הנאמנים, והקמנו ב"ה משפחות גדולות וענפות בדור התקומה שלאחר המלחמה. מכאן למדתי, סיים רבי ישראל את סיפורו, שכשמרחמים ואוהבים איש ישראל באמת ובתמים, הרי זה ממתיק את כל הדינים הקשים, כמ"ש (שבת דף קנ"ג ע"ב) 'תניא, רבן גמליאל ברבי אומר: יִנְתֵּן לָךְ רַחֲמִים וְרַחֲמֶךָ וְהַרְבֵּךְ' (דברים יג, יח), כל המרחם על הבריות - מרחמין עליו מן השמים, וכל שאינו מרחם על הבריות - אין מרחמין עליו מן השמים!'

אני תולה את נס הצלתי בזכות אותה אהבה והודות לאותם רחמים שהיו בינינו במחנות, בזכותם ניצלנו ושרדנו לחיים. לא צריך לחפש יהודי נפוח כפן כדי לשפוך עליו שפע של רחמים, די שרואים יהודי שנראה קצת שבור, יהודי שקצת קשה לו, כדי להשמיע לו מילה טובה, כי כך ניתן להציל חיים שלמים. (יו"ו העמודים)

(102 סיפורים ששינו לאנשים את החיים)

ידוע הדבר כמה גדלה מעלת אהבת רעים, עד שאמרו רבותינו ז"ל (ירושלמי נדרים פ"ט ה"ד) **ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה, ופרשה רבותינו ז"ל** (שבת לא, א), **דרצונם לומר דעלך סני לחברך לא תעבד. והנה לפי גדל הטובה, כך יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום, עד שבנוונותינו בעון שגאת חנם חרבה עירנו ושם מקדשנו וגלינו מארצנו, ועדין השטן מרקד בינינו לשטנונו, איש לבצעו פנה ואינו חושש לתקלת חברו, ויש שהוא שמח לאיד, ויש שבשביל הנאה כל דהוא איש את רעהו חיים בלעו. אוי לעינים שכך רואות כי עינינו תכלינה אל צפיתנו צפינו לישועה, ומושיע אין כל עוד שמדה זו מצויה בינינו. לכן צריך להתחזק לעורר את האהבה. ופרטי אהבת רעים כבר בארם לארך ולרחב ב"ספר הברית", ואני אבוא בקצרה. והוא, שצריך לקים בענין זה "סור מרע ועשה טוב" (תהלים לד לו), וצריך לסור מרע בדבור ובמעשה:**

בדבור דעלך סני לחברך לא תעבד. צריך לזהר ולהשמר מלדבר אל חברו או על חברו שום דבור שאינו רוצה שידברו לו או עליו, ובזה נכלל לשון הרע ואונאת דברים וכהנה רבות. וכן על זה הדרך צריך לסור מרע.

במעשה שלא להזיק בחברו או לגרם לו שום נזק, כל דלא ניחא לה שיעשו לו. וצריך להעמיק בזה, כי רבו הטעות היצר הרע. וביותר צריך לזהר במקום שיש חסרון כים, שאדם עשוי לאורויי התרא לנפשה ולנטות אחרי הבצע המגיע לו אפלו בהפסד חברו. ולא לחנם אמרו (ערוך טו טו): אדם נכר בכיסו אשרי איש ירא את ה' ואוהב את ה' בכל מאודו ולא יטה אחרי הבצע:

וכן צריך לקים במצוה זו "ועשה טוב" בדבור ובמעשה: בדבור לדבר דברים טובים ונכונים לשמח אנשים, כגון בשורות טובות ועצות טובות ולהרים מכתשול מדרך חברו, להודיע לו אם יודיע שישוע לו שום נזק בשום אופן ולנחמו בעת צרתו וכהנה רבות. ובמעשה עשוי חסד בגוף ובממון. כאשר חפץ שיעשו לו ושירחמו עליו ושידחקו עצמם כדי לרחם עליו, ככה יעשה למען עשות חסד ולקיים מצות ואהבת לרעך כמוך. אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה (שערי צדק טו). לפם צערא אגרא (אבות סו"ב). כי לפם צערא עושה נחת רוח ליוצרו. וכרחם אב על בנים ואח לצרה ילד (משלי יז יז) כן איש את רעהו יעזרו, כי כלנו בני איש אחד נחנו (בראשית מ"ב י"א), אחים אנחנו. וכאשר יחוס על אחד מאיבירי כן צריך לחוס על כל אדם מישראל, כי כלנו כאיש אחד כנוף אחד:

והנה האדם אוהב את עצמו ואת בנו ואת אחיו מפני שהטבע מחיבו, אבל לגבי חברו במקום שסובר דאית לה פסידא או טרחא דגופא, אהבת עצמו גוברת עליו, ומה גם שלהיות הדבר מצוה רבה יצרו של אדם מתגבר עליו להעבירו על דעת קונו למען יאבד טובה הרבה, וצריך להתגבר על יצרו ולחוס על כבוד קונו ולעורר את האהבה. ואשריהם ישראל, כמה יגיעות יגעו וכמה טרחות סובלים וכמה הוצאות מוציאים על דבר מצוה ומעשים טובים, זכאה חולקיהו. אבל דא עקא שיש מצוות גדולות אשר דורש אין להם מחמת שאין מחזיקין אותם למצוות כל כך. ואם אמרו (אבות ד א): הוי רץ למצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מתן שכרן של מצוות, על אחת כמה וכמה מצוה רבה כזו, שנכלל בה אהבת חסד ואהבת רעים ודרכי שלום, שראוי לרדף אחריה כרודף אחר החיים. ומאחר שיצר סמוך מורא מ"ט פנים לטהר את השרץ ולקרב התועלת לעצמו, ומה דרך שיש בדבר זה כמה פנים שהייר את דבר ה' נבון הוא ואינו יודע איזה דרך ייטב אור, לכן העצה היעוצה היא לקים מאמר התנא שאמר (שם יג): ואל בינתך אל תשען. וזה כלל גדול בכל התורה כלה, וכל שכן במלי דממונא, הולך אל חכמים יחכם (משלי יג ב) וישיג ארחות חיים:

(פלא יועץ)

שלו, לא יכול היה לכלוא את התפעלותו מן ההתנהגות שהביעה את אצילות הנפש שלהם!

זו היתה רק הפתיחה.

בעקבות השדוך הראשון הגיעו שאר השידוכים, ותוך זמן קצר זכה השכן מלמטה לחתן את כל ילדיו! כשהוא מביט למעלה, ורואה את הרחבת השכן, מתרחב לבו כל יום מחדש.

(סימנא טבא)

אהבה ממתקת את הדינים

החסיד הר"ר ישראל קליין זצ"ל - יהודי ניצול שואה, שעבר שם שבעת מדורי גיהנום ועמד בכולם בגבורה, וזכה לשרוד ולהימנות בין המעטים שנשארו בארץ החיים.

באחת מפגישותינו סיפר סיפור מפעים, ואמר שהוא תולה את זכות הישארותו בחיים מהתופת בסיפור זה.

ומעשה שהיה כך היה: באחד הימים פגשתי במחנה העבודה הנאצי יהודי חלוש ותשוש, שהיה נפוח כפן ל"ג, על סף גסיסה, שככול הנראה זה כמה ימים שלא בא שום דבר מאכל אל פיו, ועמד בשארית כוחותיו האחרונים על יד 'פח אשפה' גדול שבקצה המחנה, ונבר וחיפש בתוכו, אולי יעלו בידו שיריים של אוכל. כל האוכל במחנה העבודה היה בבחינת שיריים, והוא חיפש, אולי יעלו בידו שיריים מן השיריים...

רחמי נכמרו על אותו יהודי אומלל, על השפל הנורא של איש ישראל קודש, שבקושי מחזיק נשמתו באפו, ניגשתי אליו ברוב חמלה ואהבה ושאלתי אותו: 'אמור נא יהודי, במה אוכל לעזור לך?'

היהודי המסכן הופתע לגלות מעט רחמים וחנינה בתוך ים אדיר של אכזריות שטנית והתנכרות מוחלטת, וענה בלחישתו, כשבקושי מצליח להניע שפתיו: 'אפעס עסהוין' (משהו לאכול)...

הצטערתי מאוד שלא היה בידי כלום, ובעצם אף אני הייתי עמו באותה צרה. הרעב כמעט הוריד אותנו מדעתנו, אך בכל זאת לבי יצא מקרבי למראה איש ישראל המתייסר כל כך.

פניתי אפוא אל האיש וכה אמרתי לו: 'ראה נא, אחי יקירי, אהובי כנפשי! לדאבוני, אין לי כלום ממשי, אף לא גרגר אחד להצלתך, הלוא שינו יחדיו כאן נתונים באותה סירה ובאותה צרה! אבל דבר אחד אני כן יכול להעניק לך ואף בשפע רב - אהבה עזה ושופעת (ליב-שאף) על היותך איש ישראל קודש ועל שאתה יהודי כמוני, ונשמותינו אחת הן! ותיכף תפסו לאותו מסכן בשתי ידיו וחביקו ונשקו באהבה עזה ועצומה, עד שהחלו שניהם בוכים ברוב דמעות והתרגשות, ותוך כדי בכייתם היה זועק לו: 'איך האב דיר ליב! דו ביזט א יודו איך האב דיר ליב!' (אני אוהב אותך! אתה יהודי! אני אוהב אותך!)

כך עמדו שניהם יחדיו מתרפקים זה על זרועותיו של זה ומוצאים לעצמם פיסה של אנושיות ורחמים בתוככי הגיהנום הנורא... לאחר מכן כשנפרדו, הדגיש לו שוב: 'תדע נאמנה, שאף כאן, בשפלות היותר גדולה של ישראל, הקב"ה אוהב אותנו! כי אנחנו בני יקרים ואוהבים שלו!'

והנה לפלא גדול היה, שמכוח אותה אהבה גדולה וחמימות הלב, התאזר עוז אותו יהודי, שהיה כבר ממש על סף מוות, ומכוח אותו חיזוק עצום שנטעתי בו החזיק מעמד עד שהגיע איזה דבר מאכל לפיו. ומאז כמו נכרתה ברית אהבים בינינו, ועשינו חברים קרובים בדם ובנפש כל ימות הזעם, ויחדיו עמדנו בכל הגדירות הקשות כשאנו מחזקים זה את זה. שינו

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. תברוכו מפי עליון!

לידיו הרבים: בית הוראה יחוה דעת - מענה הלכתי 24 שעות, *6730	
העלון לע"ן: עזרא בן מזל ואברהם בן רחל להצלת: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה	שדכנית (בלחורים מגיל 30+): א-ה: 21:00 - 22:30 טל: 03-676049 שידוכי "חסידי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה: 21:00-22:00 058-3297225 שידוכים לשם שמים למגורו החרדי לנשים: 053-4163681 ניתן לפרסם בתוכנת אוצר החכמה ועוד co.il@okmail.com 9595
אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא! יחזקאל בן מהין ורעייתו כרמית בת שרה, מנשה בן טוביה ורעייתו, הרצל בן נתן וזוהרה, משה נחמן בן אורנית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, שרה בת לאה, משה בן רשל, יוחאי בן רשל, לאה בת רחל, רבקה בת רחל, אסתר בת נורית מרגלית, בתיה בת רחל, סיון בת רחל	מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 058-3207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 052-7646963.
נא להתפלל לרפואת פנתח בן שמחה	העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 978

פרשת תצווה - "לצמוח מהקושי"

ממחלה וכדומה. ההלכה היא, שאם נשתייר ממנו "כזית" (שיעור ניפחו של זית), אזי הבהמה כשרה באכילה; מעט הכבד הזה, ה"כזית" שנותר, מציל את הבהמה מליחושב טריפה (שכן במצב כזה, שנותר חלק מהכבד, אפילו אם רובו נאכל, הכבד יכול להתאושש, והבהמה ממשיכה לחיות). כך עולה, שאם אחרי השחיטה גילו שנותר כזית מן הכבד, הבהמה כשרה. בא רבי זירא והוסיף: זאת בתנאי, שאותו חלק – ה"כזית" כבד שנותר, נמצא בצד הסמוך למרה – איבר הסמוך לכבד. זהו שאומרת הגמרא שם: "כזית (כבד) שאמרו (שמתיר את הבהמה, דווקא שהוא נותר) במקום מרה (בצד של המרה)". ונשאלת השאלה מדוע רבי זירא מצא לנכון לומר להם אז שיעור בהלכות טרפות, דווקא בשעה שהם נסים על נפשם מפני חמת המציק. מה כל זה שייך למנוסתם של רבה ורבי יוסף מהפוגרום בפומפדיא? ואולי היה חשוב הרבה יותר לומר להם דברי עידוד ונחמה? מסביר הגר"י ניימן זצ"ל: אדרבא, רבי זירא הבין שמצבם הגרוע של יהודי פומפדיא כעת הוא בבחינת "מרה", מקומם הוא "מקום מרה" – מקום צרה וצוקה, מר להם מן הצרות. עקב כך, הם עלולים ליפול לזרעות הייאוש, המרה השחורה, חלילה. לכן התכוון רבי זירא אך לעודדם כשאמר "כזית שאמרו במקום מרה" – בזמן שמר להם לישראל זהו החיות שלהם. כי על ידי הייסורים הם מתחילים להאיר, כאותו הזית שאחרי שחובטין בו – הוא נותן שמונו! כך מובא בילקוט שמעוני (מלכים רמז קפ"ב) "אמר רבי יוחנן: העין הזו לבנה – ושחור באמצע. מהיכן היה אדם צריך לראות – לא מתוך הלבן? ואינו כן, אלא רואה הוא מתוך השחור!". והסיבה שרואה האדם דרך השחור שבעין ולא דרך הלבן, אומר הש"י הקדוש היא זו: "כי עד שלא נעשה לאדם שחור... הוא לא פוקח את העיניים!". וכן אמר אחד מגדולי ישראל דבר כנה ואמיתי: "אם אין אנו יודעים לראות לנכון את בבואת עצמנו בתוך נחל מים זכים, נאלצים אנו, לצערנו, להכיר את עצמנו ולראות את בבואתנו בתוך נחלי דם ודמע". כן, דווקא בהרדת המלחמה ובדאגותיה, כשזרמי הגלים השוטפים של סתם ימי החול נעצרים, באה שעתם של המחשבה והדעת – והאמונה הטבעית פורצת אז ובוקעת ותופסת את מקומה. כי אין האור ניכר אלא מבעד לחושך. לא ניתן לתאר מציאות של אור לולא שהיתה קיימת לפני כן מציאות של חושך. הסיפור הבא הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. הסיפור הבא הוא סיפור פולקלוריסטי ידוע. הוא נשמע אולי פטליסטי, אולם גרעין ממנו נמצא בכל עברו של האדם. היה פעם שמש בבית כנסת, באחת העיירות הקטנות שבמחוז גליציה. עיר קטנה ועניה היתה וכמוהו בית הכנסת אשר בה, בית כנסת קטן ודל. וכמוהם גם השמש עני ואביון, משכורתו דלה עד מאד. לימים העשירו בני העיירה הזאת, רבים מבניה. מעיינות מרפא שנתגלו בעיירה הפכו את המקום לאבן שואבת לתיירים. עסקי העיר פרחו ועמהם שפר חלקם של בני העיר. כאשר היטיב ה' עמהם, נתנו לבם ראשית דבר להיטיב עם בית הכנסת הדל שלהם. אמרו ובנו בית כנסת חדש לתפארת, ברוב פאר והדר. כאשר עמד בית הכנסת על תילו הכל חדש בו ונוצץ, נתנו ראשי הקהל דעתם על השמש, שאינו מתאים עוד לבית כנסת החדש. בית הכנסת בתבניתו החדשה, גמרו ראשי הקהל בדעתם, מצריך שמש שידע לכתוב, לרשום קבלה, לעשות חשבונות, אולם השמש שלא נמצא בו כל חסרון מעולם לא למד את מלאכת הכתב. נמנו וגמרו לתת

על הפסוק בפרשתינו "ואתה תצווה ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד" (שמות כז, כ) אמרו רבותינו במדרש, זהו שאמר הכתוב: "זית רענן, יפה פרי תואר קרא ה' שמך" (ירמיה פרק א פסוק טז) כביכול שם של ישראל נקבע בשם "זית". פסוק זה עורר את תמיחתם של רבותינו במדרש (שמות רבה פרשה לו סימן א') ששאלו: וכי לא נקראו ישראל אלא כזית הזה בלבד והלא בכל מיני אילנות נאים ומשובחים נקראו ישראל כגפן... כתאנה... כתמר... כארז... כאגוז... ובא ירמיהו הנביא ואומר "זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך?" אלא רבותינו הסבו את תשומת ליבנו לכך שאף כי נמשלו ישראל להרבה סוגי פירות נאים ביותר מכל מקום לא מצאנו בנביאים או בכתובים ששם של ישראל הוא כאחד מהם אלא נקבע שם של ישראל דווקא על הזית. רבותינו מסבירים עניין זה שישראל נתייחד שם על הזית באומרים: "מה הזית הזה עד שהוא באילנו מגרגרין אותו ואחר כך מורידין אותו מן העץ ונחבט ומשחובטין אותו מעלין אותו לגת ונותנים אותו במטחן ואחר כך טוחנין אותו ואחר כך מקיפים אותו בחבלים ומביאים אבנים וכך הן נותנין את שמן. כך ישראל, באין אומות העולם וחובטין אותן ממקום למקום וכובשין אותם וכופתין אותם ואחר כך עושים תשובה והקדוש ברוך הוא עונה להם". הרי לפנינו דימוי נפלא. דרכו של הזית שהוא מושפל ונחבט מכל צד. ממקומו הטבעי באילן הוא מורד לארץ, ואם לא די בכך, הרי מכים בו וחובטים אותו מכל עבר, ורק לאחר מכן הוא מפיק את שמונו. אף ישראל לאחר שבאים עליהם ייסורים הם חוזרים בתשובה, והקדוש ברוך הוא מקבל את תשובתם. ביאר ה"שם משמואל" שבאו רבותינו להסביר שאף כי ברור שתשובה ומעשים טובים רבים ישנם בישראל בכל עת, מכל מקום גם אותה תשובה המגיעה רק לאחר הייסורים, אף היא מתקבלת. וכל כך למה? מפני שישראל קרויים על שם הזית. סגולתו של הזית דווקא בשמן המצוי בתוכו, ולזה לא ניתן להגיע אלא לאחר תהליך ממושך שהוא גם מכאיב ביותר. למרות כל זאת עיקר חשיבותו של הזית זה שמנו, וסימן לדבר הוא מה שהתורה קוראת לפרי הזית שנשתבחה בו ארץ ישראל, "זית שמן". הרי זה בא ללמדנו כי החבטות שבהן נחבט הזית פועלות את פעולתן, לא כדי להמציא לזית תכונות מן החוץ, אלא כדי שהזית ימצה מתוכו את מהותו העיקרית, כאשר אז נגלה תוכו המעולה של הזית. והנמשל אף הוא דומה למשל. ישראל טובים הם בעצמותם, אלא שפעמים יש שפסולת מקיפה אותם מכל עבר, ועצמותם הטובה חבויה מעין רואה. המכות והחבטות אינן מולידות בעם ישראל תכונות מבחוץ, אלא מגלות את פנימיותם המעולה. זהו הדמיון הקיים בין הזית האוגר את שמנו בתוכו לבין ישראל, והוא משמעותי כל כך עד ששם של ישראל נקרא "זית רענן יפה פרי תואר". בספר "בנועם שיח" כתב כי לאור דברי המדרש הנ"ל הסביר בטוב טעם הגר"י ניימן זצ"ל את דברי הגמרא בחולין (מו.) המספרת: "ההוא פולמוסא" – גייס של צבא, של ליסטים "דאתא לפומבדיא" – התנפל על העיר פומבדיא שבבל, ועשו פרעות ביהודי העיר. "ערקו רבה ורבי יוסף" – רבה ורבי יוסף ברחו מהעיר, ובדרך מנוסתם פגש בהם רבי זירא, אמר להו: "ערוקאי" – "אתם הנמלטים המשיכו לברוח, עליכם להימלט מהסכנה, אבל זכור תזכרו שאם נשאר מהכבד כזית מול המרה הרי הבהמה כשרה". למה התכוון רבי זירא? הגמרא שם בפרק "אלו טרפות" עוסקת בכבד של בהמה, שהתאכל והתמסמס כתוצאה

לשמש ארכה של ששה חודשים בהם יצטרך לרכוש את מיומנות הכתיבה והחשבון, אחרת יפוט, באין ברירה. ששת החודשים חלפו. הגבאים ישבו מכונסים יחד במועד שנקבע מצפים להופעתו של השמש לשמוע אם אכן עמד בתנאים ורכש את מלאכת הכתיבה, אחרת יודיעו לו... כפוף קומה ונבוך הופיע השמש ובגמגום מתנצל החל להסביר שלמרות רצונו לא עלה בידו לעמוד בתנאים. קשה היה לו בגיל הזה, בצפיפות הגדולה בחדר בודד, כאשר עשרה טפלים כרוכים אחרי, כאשר גם אשתו לא היתה בקו הבריאות... "לא עמדתי בתנאים..." נאנח השמש, בידעו שדינו נחרץ. ואכן ההחלטה לא הפתיעה את השמש, בו במקום הודיעו לו על פיטוריו הבלתי נמנעים. כדי לא לקפחו העניקו לו סכום פצויים כגמול על שרותו המסור במשך השנים הרבות. הכסף תם. ומה עושה אדם שאינו יודע לכתוב? כמובן, אינו יכול לחשוב על עסקי פקידות ובנקאות. הלך והשכיר עצמו לאחד מסוחר העצים לעזור במסחרו. אחד מענפי המסחר בימים ההם של היהודים היה המסחר בעצים. היו קונים מן המושלים, הפריצים, יערות עצים. כורתים העצים ומשווקים אותם למקומות שונים בעולם, ומזה מחייתם ופרנסתם של יהודים לא מעטים בימים ההם. השמש עשה חיל בעבודתו החדשה. איש חרוץ ונבון היה למרות אי ידיעתו בכתיבה. לאט, לאט עלה וטיפס במסחר העצים, עד שנעשה עצמאי לגמרי. קונה בעצמו יערות מן הפריצים ומוכרם ומשווקם לארצות. עסקיו שגשו והפך להיות אחד מן העשירים הגדולים באירופה. לימים, בהזדמנות בפני המנהל של אחד הבנקאים הראשיים, שאלו מנהל הבנק בתדהמה, כאשר נוכח שהלקוח הגדול ביותר שלו אינו יודע כלל לכתוב "כיצד זה יתכן שיהודי עשיר מופלג כל כך, נבון וחכם אינו יודע לכתוב?" "הכיצד"?!... שאל בתדהמה. חיך הסוחר ונענה במנוח ראש "הו, זה כל המזל שלי... אילו ידעתי לכתוב הייתי נשאר שמש עד היום הזה!..." גרעין מאותו מוסר השכל של הסיפור נמצא במרקם חייו של כול אחד. בביוגרפיות של גדולים "ומצליחים" - נמצא תמיד האלמנט הזה של "המזל" שלא התממש מה שרצית... "זה היה מפנה חיובי בלתי צפוי..."

דוקטור ויקטור פראנקל, קובע בספרו 'האדם מחפש משמעות': "כי אין שלמות לחיים בלי סבל!" וכך כותב הוא: "חיים פעילים מזמנים לאדם אפשרות להגשים ערכים בחיי יצירה, ואילו חיים סבילים של הנאה נותנים לו את האפשרות להגיע לסיפוק מתוך חוויות של יופי, אומנות או טבע. אך יש תכלית גם בחיים ריקים כמעט מיצירה ומהנאה, חיים שנותרה בהם רק אפשרות אחת להתנהגות מוסרית נעלה. היינו: ביחסו של האדם אל הוויתו, הוויה מוגבלת על ידי כוחות חיצוניים חיי יצירה וחיי הנאה סגורים בפניו, אך יש משמעות לא רק לכוח יצירה ולהנאה. אם יש טעם לחיים צריך שתהיה גם משמעות לסבל. הסבל כחלק בלתי נמחה של החיים, אף בדמותו של הגורל והמוות. אין שלימות לחיים בלי סבל. הדרך שבה אדם מקבל עליו את גורלו ואת כל הסבל הכרוך בו... נותנת לו הזדמנויות למכביר - אף בתנאים הקשים ביותר - להוסיף ולצמוח דווקא מתוך הקושי". הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. 'לא להאמין שכבר חלפה שנה' אמר הנרי בסיפוק ולגם מהכוס קפה הרוותח כשהוא מביט על העוברים ושבים ונהנה מכל רגע של הפוגה בתוך מרוץ החיים. הם היו חברים בכיתה שלא שכחו אחד את השני ומדי כמה חודשים היו נפגשים לשיחת רעים ידידותית, הדבר נמשך גם כשחצו את גיל הארבעים ועכשיו הם ישבו סביב שולחן בית הקפה ושיחת היום על השולחן הייתה הסופה הגדולה 'סנדי' ששנה קודם לכן הכתה במלוא העוצמה בעיר שנכנעה לאיתני הטבע של הסופה שהשאירה אחריה הרס עצום. 'עד עכשיו עדיין ישנם מקומות שלא שוקמו' אמר ג'ק שהיה קבלן בנין במקצועו וכך סיפר כל אחד על מכר או שנים שהסופה הסבה להם נזקים בלתי הפיכים ועל כאלו שחייהם עד היום עדיין לא חזרו למסלולם כשלתע נשמע קולו של סטיב השקט שבחבורה:

'אני דווקא חב את את חיי לסופה האדירה' הנוכחים סביב השולחן הביטו בו בתימהון ואפילו בכעס והמתינו להסבר, סטיב סימן למלצר שיגיש לו כוס קפה נוספת ופתח בסיפורו: 'זו הייתה אחת התקופות הקשות בחיי סבלתי מכאבי גב חזקים - דבר שפגע בתפקוד היומיומי שלי, בני היחיד עזב את התיכון היוקרתי שבו למד והחל להסתובב עם חבורת נערי רחוב וכל תחנוניה של אשתי ושלי נפלו על אוזניים אטומות, ואם כל זה לא מספיק המצב בחברת הביטוח שבה עבדתי היה קשה ולא פעם רמזו לי שישנו סיכוי גדול שבקרוב אמצא את עצמי מובטל, ואז הגיעה 'סנדי' הסופה האדירה...' המלצר הצעיר הגיש לו את הקפה הריחני וסטיב לגם ממנו והמשיך בסיפורו: 'במסגרת עבודתי הייתי צריך להסתובב במקומות רבים שהיו מבוטחים בחברת הביטוח שבה עבדתי ולאמוד את הנזקים ואכן כמות ההרס והנזקים הייתה מחרדה, אנשים איבדו את רכושם ואת זיכרונותיהם שלא עמדו מול כמויות המים העצומות שחדרו לבתים'. בית הקפה כבר החל להתרוקן אך מסביב לשולחן העגול המשיכו חבריו של סטיב להקשיב לסיפורו: 'באחד הימים הזדמנתי לשכונת יוקרה שבה התגוררו אנשים אמידים בוולות ענק, אבל גם הם לא הצליחו לעמוד מול איתני הטבע שאינם מתחשבים במצב הכלכלי ובחשבון הבנק, הסתובבתי ברחוב המטופח בדרך כלל, שעכשיו היה נראה כמו עיי חורבות וככל שהתקדמתי במורד הרחוב שמתי לב למשהו מוזר שלא הצלחתי לעמוד על פשרו, הסופה האדירה העיפה את כל הנקרה בדרכה, ועצים רבים נעקרו ממקומם והיו מונחים בצד הדרך. במקרים רבים נפילת העצים הסבה נזקים רבים, אך כאן שמתי לב שישנם עצים שנותרו עומדים על כנם ואלו לא היו דווקא העצים הגדולים והחזקים יותר, הדבר עורר את תמיהתי וניסיתי לחקור אחר פשר התעלומה, העובדים שהיו איתי לא הבינו מה זה משנה מה גרם לעץ זה או אחר ליפול אבל אני הרגשתי שאני חייב לגלות את פשר שרידותם של עצים מסוימים, בתחילה חשבתי שזהו זן ספציפי, אבל אז התברר לי שהעצים ששרדו היו מזמינים שונים, המשכתי לבדוק ולחקור ואפילו שאלתי מומחים בתחום אך לא מצאתי תשובה ברורה לתעלומת העצים ששרדו את הסופה עד שפגשתי את צ'ימוטו שהיה קשיש יפני שהתגורר ביחידת דיור קטנה ברחוב וכשראה אותי מתבונן באחד העצים מכל הכיוונים ניגש אלי: 'במה אתה מתעניין נערי?' פנה אלי לאחר שהציג את עצמו במבטא יפני כבד. סיפרתי לו על תעלומת העצים וחיוך קטן נראה בזווית פיו והוא תפס בידי: 'בא תסתכל' אמר ולקח אותי מספר בתים קדימה: 'האנשים פה משופעים בכסף והם דאגו למערכות השקיה מעולות שיזרמו מים לצמחייה שבבעלותם כך שמקורות המים של עצים אלו אף פעם לא אכזבו, בניגוד לכך העצים שגדלו בצדי הרחוב או בבתיים של מעוטי היכולת ולא קבלו יחס אישי כל-כך הוצרכו לשלוח את שורשיהם עמוק באדמה ולהתפרס על פני כל האזור כדי להשיג מקורות מים, שורשים אלו ששלח העץ בזמן שהיה צמא למים הם אלו שהחזיקו אותו מול הסופה האדירה' סיים צ'ימוטו את דבריו וקרץ בעיניו המלוכסנות קריצה קטנה והמשיך לדרכו. באותו רגע הרגשתי שדבריו של הזקן היפני מכים בי כברק וזוכרתי במשפט ששמעתי פעם שהאדם הוא כמו עץ. לפתע הבנתי שדווקא מהקושי והמשברים שעוברים על האדם מקבל הוא כוחות מיוחדים מהם יכול הוא להבנות ולהחזיק מעמד עד שיגיעו זמנים טובים יותר...

אם נתבונן מעט על חוקי הנהגת העולם כפי שרצה הבורא מתחילת הבריאה ועד עתה נראה שבכל ענייני העולם הזה אין דבר שיכול להגיע לתכליתו האמיתי קודם שיהיה בו העדר מוחלט כך קובע המהר"ל בספרו 'נצח ישראל' (פרק כ"ו) "ההעדר הוא סיבת ההוויה". הנה למשל הביצה המודגרת, על מנת שיצא ממנה האפרוח עוברת בשלב הראשון תהליך של ריקבון והרס, כל תוכה הפנימי הולך ומצטמק. אך דווקא מתהליך זה יוצא לבסוף אפרוח חי. כך הוא הדבר גם לגבי זרע הנזרע באדמה. על מנת שיצא ממנו צמח הוא הולך ונרקב

בשלב הראשון ובסופו של התהליך נובט הצמח. זהו חוק כללי בתופעות החיים אשר על פני האדמה ההעדר קודם להווייה. כל התפתחות של חיים חדשים קודם להם ההעדר, היינו כליון והתאפסות הצורה הקודמת ומתוך כך מתהוות לה צורה חדשה. כך היה בתחילת בריאת העולם האור בא מכוח החושך שקדם לו כמו שנאמר "והארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך... ויאמר אלוקים יהי אור" כי מציאות החושך היא הסיבה לאור. "ויהי ערב ויהי בקר" – הערב הוא הסיבה לבוקר שבא בעקבותיו.

וכבר הודיעונו חכמים בימי קדם ובדורות האחרונים כי טרם ביאת המשיח תהיה תקופה קשה לישראל ויתרבו הייסורים בגשמיות וברוחניות. ייסורים אלה קרויים בפיהם של חכמי ישראל בשם "חבלי משיח" במקביל לחבלי לידה של האישה. וכבר הודיעונו חכמים שכל שכאבים אלה הולכים ומתרבים, הולכים ומתקרבים, אות היא כי הגאולה קרובה לבוא. נמצאנו למדים כי הצרות הגדולות הבאות על העם היהודי בין בפרט ובין בכלל לא רק שאינן צריכות להביא לידי ייאוש ורפיון אלא אדרבא יש בכך אות לגאולה המתקרבת כמו שאמרו "כי עת צרה היא ליעקב וממנה ייושע" במהרה בימינו.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, המחזק את מה שאמרו, שאין אדם רואה אלא מתוך השחור של העין. כלומר, עד שאדם לא נופל הוא לא קם כי הנפילה עצמה היא הסיבה לקימה שבאה בעקבותיה, וזהו שאמרו "אלמלא ישבתי בחושך לא היה ה' אור לי"...

שלושים זוגות עיניים טהורות הביטו בי בציפיה. גן חדש, גנת חדשה והתחלה חדשה. גם אני חשתי בהתרגשות סמויה. כבר שש שנים אני עובדת כגננת, יש לי בת בכורה שלומדת בגן המקביל לגן שבו אני עובדת. ההתרגשות הזו היא כתוצאה מכך, שהשנה אבין את הילדות פי כמה וכמה מכל השנים, וגם את בתי אבין יותר, ושני דברים אלו לכשעצמם מהווים מעלה גדולה מאד. חשבתי לעבור הלאה, אך השם שיינפלד אותה לי לעצור. יש משהו בשם הזה. הרבה דברים. את המטען השיינפלדי אני נושאת כבר יותר משמונה שנים בדומיה. בתוכי הוא מפעפע ורוחש. כאב העלבון וטעם ההשפלה עדיין בפי, ועדיין אני מתאמצת לשכוח. שיינפלד יכולות להיות מאה ואחת משפחות שיינפלד בעיר הזו. למה שתהיה זו דווקא הבת של שיינפלד האלו. ולמה שלא? המטען מן העבר החל להכביד. בסוף היום אבדוק מי היא בדיוק. חבל להפסיק את הקשב ולהפסיד את ריכוז הבנות. כך המשכנו בהכרות נחמדה. סיפרתי להן מעט על הסדרים בגן, עלי, על העוזרת, וכל אותה עת הביטו בי עיניה החודרות של רחל שיינפלד. מה את רוצה מהילדה? עזבי אותה. היא לא אשמה שהיית פעם בחורה מבוגרת, שהציעו לך שלל של שידוכים ושהייתה אשה בשם שיינפלד שהשפילה אותך עד עפר. לא, היא לא אשמה, אבל אם זו בדיוק הנכדה של האשה הזו אז... אז כלום. את תהיי גנת נחמדה ואוהבת, ואולי מתוך הנתינה הזו, שתהיה לשם שמים ולרצון לפני הבורא, תצליחי להתגבר ולסלוח. השבועות חלפו בזה אחר זה. כבר בדקתי את הנתונים של הילדה. הם נראו תואמים. היא הבכורה בבית, הוריה הם בטווח הגילאים שלי. ייתכן שכן וייתכן שלא. הייתי דרוכה בכל הנוגע אליה. בכל פעם שסיפרה "היינו בשבת אצל סבתא..." הטיתי את אוזני לשמוע מה היא מספרת. לא יכולתי לשכוח. רצייתי מאד לסלוח. זה היה כשהייתי עדיין בחורה. יש לי נכות מסוימת בהליכה. אני גוררת רגל מינית. הצעות השידוכים לא היו מלבבות. ברור שאמא לבחור מוכשר ומוצלח לא תרצה לקחת לבנה בחורה שסוחבת רגל באופן בולט, אבל גם הורי וגם אני לא רצינו להתפשר. הייתי מוכשרת, חכמה ונראיתי מצוין. למה שאסכים להתפשר על בחור שמוגבל בשכלו או בכישורונותיו? למה שאקח בחור שלא היתה לו סבלנות מספקת ללמוד ועזב את הישיבה? כמו יתר חברותי, רצייתי להקים בית של תורה, לשמוח, להיות אשת חבר. החודשים נקפו, וכך גם השנים. ההצעות ירדו מן הפרק

בזו אחר זו, בחור שחלה בסוכרת, בן למשפחה הרוסה, בחור שירד מן הדרך וחזר. ואז הגיעה ההצעה של שיינפלד. הוא היה בחור מתמיד, תלמיד חכם עצום שאיבד את ראייתו בעין אחת בגלל חפץ חד שננעץ היישר בעינו. אבל הפגם הזה לא מנע ממנו להמשיך ולהתמיד בתורה ובעבודה. השדכן שהציע את ההצעה נשמע נלהב. הוא תיאר באריכות את מעלותיו של הבחור, ייחוסו הרם וטוב ליבו. השידוך התחיל לרוץ. כמעט ועבר לפסים מעשיים, כשאמו של הבחור נכנסה לתמונה. היא ביררה על הצליעה שלי ביסודיות. כל החברות ידעו לספר לי על הטלפונים החוקרים שהגיעו ממנה, ממה הצליעה הזו? איך זה קרה? עד כמה אני מוגבלת? האם השתתפתי בשיעורי התעמלות? החברות תיארו באוזניה את כישורונותי, את המוצלחות שלי, שמחפה לגמרי על הצליעה. "כשתדברי איתה תשכחי מזה" הבטיחו לה, והיא החליטה להסתמך על דבריהן. כיוון שהם גרו בעיר המרוחקת מאיתנו הוחלט לשלב באותו יום את הפגישה איתה ואת הפגישה עם הבחור. התכוננתי היטב לפגישה. הבית שלנו הבריק, אני השתדלתי להיות במיטבי. היתה רק בעיה אחת, הלחץ גרם לי לצלוע הרבה יותר, ממש כמו שהלחץ משפיע על אחרים. בעצתה של אמא החלטתי להשתדל להירגע ככל שניתן. בשמונה בערב הם נקשו על הדלת. עמדתי ליד השולחן, מתוחה כמו קפיץ. הבחור והוריו נכנסו. היו חילופי דברים נעימים. כשפסעתי לכיוון השולחן כדי לשבת, נעצה בי האשה עיניים המומות. כנראה לא כך דמיינה את הצליעה שלי. איך אמרתי לכם? הלחץ רק הגביר את הסרבול, הצליעה שלי החמירה. רגלי הסתבכו זו בזו ובחדר היתה אווירה לחוצה. האשה התיישבה על קצה הכיסא ואחר כך התנצלה שהיא צריכה לעשות שיחה דחופה. היא התלחשה בטלפון בפינת החדר ואחר כך שוחחה בשקט עם בעלה. גם לבחור קראו הצידה. הורי ואני היינו מיואשים לגמרי. ישבתי סמוקה כולי ליד השולחן. הרגשי שאני בזה לה. לבן של האשה הזו לא אנשא לעולם, גם אם יבטיחו לי שהוא יהיה גדול הדור הבא, אבל איך ניחלם מהמצב הזה? קמתי ממקומי, פסעתי, צלעתי, קרטעתי, לא משנה איך. פתחתי את דלת הסלון ויצאתי במהירות. איני יודעת מה התרחש שם. לא אכפת לי. האשה הזו יכולה היתה לשבת עוד מספר דקות ולא לעשות הכול בפני. היה עליה לשבת ולשוחח, לעשות עצמה כמי שמתעניינת בשידוך ואחר כך להעביר את התשובה באמצעות השדכן. כבר קיבלנו הרבה תשובות שליליות באמצעותו. רק התחזקנו באמונה ובביטחון, שכל שידוך שמוצע ויורד רק מקרב את השידוך האמיתי. אבל לכל התשובות השליליות היתה דרך מכובדת, ולא דרך כזו. אבא ואמא מצאו אותי מתייפחת מתחת לשמיכה, מסרבת לחשוף את פני, ואז הבטיחה לי אמא בקול רועד "את תראי, גילה. הגעת לנקודה הכי נמוכה שאפשר. מכאן אפשר רק לעלות" ויצאה מן החדר. אחרי מספר ימים התאוששתי. הייתי חזקה, וגם הורי שידרו ביטחון וחזק. אמא צדקה. מן ההשפלה הזו אפשר היה רק לעלות. אחרי חודשים אחדים כבר הייתי נשואה לאברך יקר, שעד היום יושב והוגה בתורה הקדושה. יש לנו שלושה ילדים מתוקים, בת בגן חובה ושני בנים שובבים צעירים יותר. צליעתי השתפרה, ברוך השם. לפני שנתיים עברתי ניתוח ששיפר אותה משמעותית, ושנית, נעלתי נעל אחת גבוהה יותר מהשניה, נעל שהתאימו לי לפני החתונה. כשהלכנו אמא ואני לחפש נעל לחתונה, הראו לנו נעל שנועלת כלה נמוכה כדי להיראות גבוהה יותר, ואז הציעה המוכרת שאנעל רק נעל אחת גבוהה. הרעיון הזה פתר את בעיית הצליעה כמעט לגמרי, ומאז אני נועלת נעליים כאלו באופן קבוע. ואז הגיחה לעולמי השליו רחל שיינפלד, שערערה הכול והעלתה את הסערה החדש. לקראת חודש סיוון התחלנו לערוך חזרות למסיבת סוף השנה, שבה משתפות גם האמהות. הבעיה היא, שלפעמים מגיעות למסיבה גם סבתות, ואת זה לא לקחתי בחשבון. ההופעה היתה כבר מוכנה כמעט לגמרי, הילדות ידעו היטב את השירים, התלבשושות עמדו מגוהצות בפינת החדר, הגן היה

מסודר ומאורגן, והפינות נראו מקסים. כל האמהות הגיעו. הגיעו גם סבתות, וגם סבתא של רחל שיינפלד היתה שם. ראיתי את רחל ואת אמה מחכות לה בחוץ. רחל ידעה לספר שהיא באה 'נורא מרחוק'. הכרתי את המרחק הזה. בגללו היה חוסר תיאום והבנה. בגללו היו העלבון והדמעות. המסיבה החלה. "זו היא בכבודה ובעצמה" לחשתי לעצמי "אבל זו ההזדמנות שלך לסלוח". "זו האשה שביישה אותי" ומנגד "זו האשה שזימן לכאן ה' כדי שתכבו את האש, שתמגרו את הטינה". "אבל היו לי ימים קשים" ולעומת זאת "אבל עכשיו את ברוך ה' נשואה, מאושרת, צולעת פחות, אם לשלושה ילדים מקסימים, והגננת הכי טובה באזור". מלחמה של ממש התחוללה בתוכי. המופע החל. הילדות היו הכי מתוקות שאפשר וזכרו על פה את הדקלומים הכי טוב שאפשר. המילים של הילדות התנגנו בקול באוזני "ביחד כאן נודה מכל הלב. ביחד על עבר כה מלבלב...". ביחד, מכל הלב. מה יכול להיות יותר מזה? זהו. הבטתי בעיניים מצועפות בבנות שהתנועעו לפני. שכחתי הכל, את כל התנועות, שכחתי להזכיר להן לקחת את האביזרים הקטנים ביד, להסתובב, לקוד קידה. שכחתי הכול. המנגנת אותה לי בידיה, העוזרת ניסתה לתפוס את מקומי. כולן הרגישו שמשהו קורה לי. הדמעות עלו ופרצו ללא שליטה. רגע של מבוכה השתרר, אבל אחר כך התעשת. כמו תמיד, הלב ביקש מה' "בבקשה, תעזור לי לצאת בכבוד מהמסיבה הזו. די היה לי עם האשה הזו. תעזור לי לסלוח. שהשמחה תהיה בלבבות". המנגנת הצליחה באומנות לטשטש את הרגע. אחר כך הביא שליח מהמאפיה את הכיבוד, ואמהות ניגשו לחממא. הדמעות יבשו כבר מזמן והטינה התמוססה. ההקלה היתה משמעותית, ממש משחררת. לשבריר שניה צפיתי בה, בסבתא שגרמה לכל המהומה שהתחוללה בליבי. היא נראתה מאובנת, לא הצליחה להסיר ממני את עיניה. היא עקבה אחר ההתרוצצויות שלי בגן. כאמור, הצליעה כמעט לא הורגשה

החיוכים שפעו ממני, ודברי השבח שאמרו האמהות החזירו לי את הכבוד האבוד. בצהרי היום התרוקן הגן. העוזרת ואני ניסינו להשליט סדר, לאסוף ניירות ולהחזיר למקום את הכיסאות. "סבתא אחת עומדת בחוץ ומבקשת לדבר איתך" אמרה לי העוזרת בפנים תמהות. יום משונה עבר עליה בגן. אנחנו עובדות יחד כבר שמונה שנים ועדיין לא נתקלה במסיבה משונה כזו. בחוץ, ליד המתקנים, עמדנו זו מול זו. היא עם דמעות ורצון עז שאסלח לה. "אני מודה לה" על ההזדמנות לבקש ממך מחילה. אין לך מושג מה קורה מאז. אין לי מושג איך זה קרה אז. היה לי כעס גדול על השדכנים שניסו לנצל את הבעיה של הבן שלי ולהציע הצעות שונות ומשונות. לא היה לי אמון באיש. היה לי בן מוכשר שנולד רגיל לגמרי וחפץ חד גרם לו לאבד את הראייה בעין אחת, והשדכנים ציערו אותנו כל כך. הם אמרו שאנשים פוחדים מהכול, ומכל זבוב עושים פיל, ושעלינו להתפשר. כשהציעו אותך היינו ממורמרים מאד על השדכן, אבל הוא היה יותר חזק מאיתנו והכריח אותנו לבוא לפגישה. התנהגתי איום ונורא, אני יודעת. אז עדיין לא הבנתי מה הפשע שחוללתי, אבל היום אני מבינה הרבה יותר. ואת, את נראית מקסים, הצליעה כמעט לא מורגשת ואני שומעת עלייך במשך שנה שלמה מכלתי ומנכדתי דברים מקסימים. לא חשבתי שאני מכירה את הגננת המהוללת שככה משבחים אותה. האם תוכלי לסלוח לי? לנו?". איך אמרה אמא שלי "ממקום כזה אפשר רק לעלות. אי אפשר לרדת יותר". והיא צדקה. הנה, הצלחתי להיפטר גם מרגשות קשים שהיו בליבי. יש לי לב נקי וחדש. "ודאי שאני מוחלת, מוחלת מכל הלב". היום אני ממשיכה לעבוד, רואה בעבודה אתגר, מחבבת מאד את כל ילדות הגן, אני אוהבת ומעריכה כל אחת מהבנות הלומדות אצלי, בלי קשר לעבר. גם את רחל שיינפלד אהבתי כל השנה ודבר לא העיב על הקשר בינינו, כי ידעתי תמיד שמן המקום שבו עמדתי אפשר רק לעלות...!

אחים יקרים!

הנה אנו נמצאים בתקופה שבה השלווה מתערערת, חיי הפרט נהפכים לחיי דאגה, פחד ויסורים, וכל העולם כולו תחת אמת הרס וחורבן. אולי נתנחם בצרות הפוקדות אותנו בקראנו את השקפת רבותינו על נושא הגלות והגאולה, כי חיי הדאגה, הפחד והיסורים, הצרות והחולאים, שחיים אנו יומיום ממש הם הקדמה לגאולה, כי מתוך חשכה אורה ומתוך הגלות – הגאולה. הנה השחר שבוקע במזרח מבשר את זריחת השמש. אמנם, עוד נמשך חושך הלילה, אך בשורת אור הבוקר כבר מנסרת בעולם. שחר הגאולה תחילת בקיעת אורה הוא, בעוד נמשך חושך הגלות. וכפי שידוע לכולנו, כי לפני עלות השחר גדלה ונכפלת חשכת הלילה. כך הוא גם מצב הגלות, טרם בקיעת שחר הגאולה, החשכה נכפלת, הצרות והמצוקה גדלים, וחבלי משיח מתרבים. יש המתניישים אז מן הגאולה, אך דווקא התגברות זו של חשכת הגלות היא המבשרת כי מתקרבת בקיעת השחר לבוא, וקרוב ובא אור ובוקר של הגאולה השלימה שפעמיה כבר מנצנצים ועולים במהרה, אמן.

בברכת התורה
הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

לרפואת

התינוק דויד אריאל בן יונתן יצחק ותמר

לרפוי"ש בתוך שאר חולי ישראל

מאור יוסף

גליון שבועי לע"נ מו"א חזקיה יוסף חיים בן שרה ברכה

פרשת תצווה גיליון 282

מאור יוסף

לע"נ מו"א
חזקיה יוסף חיים
בן שרה ברכה

ממתק לטיולחן שבת

כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריוקא שליט"א

וטענות על הבחורים שלא נזהרו מספיק שלא לגרום בזיון ועגמת נפש לחברם בצורה כזאת לעיני כל. בחורי הישיבה ישבו נדהמים ועיניהם הזילו דמעות מגודל התרגשות בעוד הם יושבים ומוכחים, מתרומם הבחור ממקומו, ולתדהמת כולם עולה על השולחן בהתרגשות ובעוז, וכשהוא מלא בהתלהבות ובשמחה הוא מכריז בקול רעש גדול כשקולו מדהדה ברמה: "א זעקל ביינער! א בלעך מיסט! האט א זכיה צו זאגן אזעלעכע הייליגע ווערטער "אמר אביי!" "אמר רבא!" איז דאס דען ווייניג?" [תרגום חופשי: 'שק עצמות! פח של דברים נפסדים! הזוכה להגות בפיו מילים כאלו קדושות: 'אמר אביי' 'אמר רבא!' וכי מילתא זוטרתא היא?!] וכך חזר על דבריו בהתרגשות ובהתפעלות כמה פעמים...

כאומר: מה הוא גוף האדם בסך הכול, חבילת עצמות ובשר ודם, ואם יש לו זכיה כזאת שהוא רשאי וזכאי להוציא בפיו המילים הקדושות על הגמרא הקדושה "אמר אביי, אמר רבא", על זה לבד עלינו לשמוח להלל ולשבח! וכי מה זה משנה כמה מספיקים ללמוד? עצם הלימוד הוא זכיה עצומה שאין כמותה!

בחורי הישיבה ישבו נדהמים ועיניהם הזילו דמעות מגודל התרגשות, בראותם שחברם שעד עתה ריחמו עליו, כלל לא זקוק לעזרה ולרחמים, כי לבו מלא שמחה והתפעלות על גודל זכיותו ללמוד את התורה הקדושה ומרגיש עצמו המאושר והשמח עלי אדמות, והרגיש עצמו כקטנים וננסים לעומתו בגודל אהבת התורה שיש לו. 'הלוואי והיה לנו מחצית מן האהבה והחשק והשמחת תורה שיש לבחור הזה! אמרו לעצמם...

כאמור, מספרו כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריוקא שליט"א רבות, ומקור העובדא הוא מהרב קסטל - הגה"ח רבי יוסף דוב זצ"ל, שלמד בישיבת נוברדוק והיה מגדולי חסידי סלאנים, ברצותו להביע ולהדגיש עד היכן צריכה להיות אהבת התורה, להרגיש את נמיכות ומיעוט ערכינו ושפלותינו, ולפחות מעט מזעיר שגב גודל עוצם קדושת התורה ואהבתה ונעימתה העצומה וכמה עלינו להיות שמחים ונגרשים ומודים ומשבחים על שנותנים לנו בכלל רשות לגעת בתורה הקדושה וללמדה!

ואכן בסופו של דבר הצליח הבחור הנזכר, ואף עשה פרי לתפארת, וראשו נפתח והואר באור התורה, ובמשך זמן מה הספיק ללמוד כל המסכת לסיימה ולחזור עליה ולדעת אותה על בוריה, וגדל וצמח לתלמיד חכם ולמדן מופלג!

לאמור: לא הכשרונות הם הערובה להצלחה! לא ההדר החיצוני הוא השביל המוביל אל בית ה'! כי אם הדביקות בתורה! ההתמדה בה! השמחה בה ברוממותה!

בשבוע שבו חל 'פורים קטן' של חודש אדר א' - שמעו נא רבותי למעשה נורא אשר מספרו תדיר כ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריוקא שליט"א, ושפתותיו זולקות ביותר בעת ספרו סיפור נפלא זה: ישיבת נוברדוק שלפני מאה שנים ידועה היתה לתפארת באותם שנים, והרבה תלמידים הידפקו על שעריה בחפצם להתקבל שם ולהתעלות בין כותליה בתורה ובעבודה בסגנונה המיוחד של ישיבת נוברדוק אשר משכה אחריה רבים וטובים. בין הלומדים היה בחור אחד בעל כשרונות חלשים ביותר, וראשו היה כמעט סתום. עד כדי כך שכל שורה בגמ' לקחה ממנו זמן רב ויגיעה רבה עד שזכה להבינה. ואף גם זאת - כאשר היה לומד שורה נוספת, מיד היה שוכח את הראשונה. אולם מאידך, בחור זה התברך בלב חם ובאהבת התורה שבערה בו באופן מיוחד ביותר. ומרוב אהבתו את התורה התדפק בשערי ישיבת נוברדוק והתחנן בפני ראשי הישיבה שיאותרו לקבלו. על אף שעל אתר הבחינו בכשרונותיו החלשים כל כך, עם כל זאת בראותם את חשקו העז להתעלות בתורה וביראה והפצרותיו שיצאו מקרב לב טהור באמת ובתמים, נמנו וגמרו להכניסו לישיבה.

כמוכן שלא הצליח למצוא לו חברותות שתואמות לו, ולא הספיק את כל הספק הלימוד, אולם בישיבה דאגו לו לחברותות שונים שהתנדבו ללמוד עמו, זה שעה, זה חצי שעה, ופרוטה לפרוטה מצטרפת לחשבון כל שהוא.

כך יצא שבועד שאר בני הישיבה הספיקו ללמוד במשך זמן החורף מחצית המסכתא או רובה, הוא לא הספיק להגיע אלא לשיפולי דף ב. והיינו במשך כל זמן חורף לא הספיק אפילו דף שלם. אבל כל זאת לא גרעה מן התמדתו ואהבתו העצומה ולמד בכל כוחו שוב ושוב. היה לומד ושוכח, ושוב לומד ושוב שוכח. אולם הוא לא התייאש ולא הרפה מן הלימוד והיה שמח בחלקו.

ביום הפורים כאשר הסבו בני הישיבה כמנהג בני ישראל לסעודת פורים יחד, כטוב ליבם ביין, חמדו להם כמה בחורים לצון והתחילו לחקור ולברר אצל יושבי השולחן כמה הספיקו ללמוד במשך הזמן, וכל אחד ענה ואמר היכן הוא אוחז, עד שהגיעו אל הבחור הנזכר, ואף אותו שאלו, ברוח שמחת הפורים, באיזה דף הוא אוחז... דממה השתררה בין יושבי השולחן, כאשר כולם שמים מבטם לעבר הבחור, ולבם מלא חמלה ורחמים על צערו ובזיונו של הבחור אשר הולך זה עתה לענות ולהיות מבוזה לעיני כל. ומצד שני היו מלאים כעס

השיבוע העלוץ מוקדטי

להציל כל ילד
סיפור לשבת עמ"ב

לימוד תורה לנשים
הלכה שבועית - הרב יוסף דוד בן שלטיא עמ"ב

פריז שהזיק
אחת שאלות-ר' יצחק זילברשטיין שליט"א עמ"ב

החזיק השבועי
עמ"ב

סיפור לשיבת

"צריך להציל כל ילד"

"שלוש"

לך הרב לוי, לאחר שנים רבות שאני קורא את סיפורך מצאתי לנכון לספר לך היום את הסיפור שלי, בעיקר משום שהוא נושא בחובו - כך אני סבור - את סוד ההצלחה בחינוך הילדים, ומי איננו שואף שבניו יהיו מוצלחים, מוכשרים וטובים.

"שיהיה ברור, איננו מתכוונן לחנך אף אחד וגם אין לי חידושים גדולים שאוון לא שמעתי. לא אפרגן לעצמי שאני מתנך גדול, לא ולא. אלא שאני נושא בציקלון חיי מיוחדות ילדות שאינני מצליח להיחלץ ממנה, למרות שעברו למעלה מ-40 שנים מאז ימי נעורי. מיכווה שכזאת, שהפכה אותי לאיש מאוכזב, אפילו מאד, איש שחייו הוחמצו.

גדלתי בבית נפלא, הרבה מעבר לבית נפלא. אם יש בית שראוי וטוב שילד יהודי יצמח וילבלב מתוכו, זה הבית בו גדלתי. שבעה ילדים, ארבעה בנים ושלוש בנות, ואני החמישי ברשימה. כולם, בלי עין רעה, מוצלחים אחד אחד. בריאים, נאים, וברוכי כשרונות.

"אמא שלנו היתה אישה נמרצת וכריזמטית, אשר מעבר לעיסוקה כמנהלת מעון לתינוקות, היתה מונחת על כל פרט ופרט בחיינו וצרכינו. מיד כשקמנו בבוקר, אחרי נטילת ידיים וברכות השחר, היינו נישאים לשולחן האוכל שבמטבח, ושם, בסדר מופתי מן הגדול לקטן, היו מונחים אחר כבוד הכריכים המיוחדים.

"שלמה אהב גבינה לבנה עם פרוסות עגבניה. שימע'לה רצה רק ממרח שוקולד. ציפורה - חצי כריך מיוזן עם תפוח עץ מקולף... מסדר הכריכים היה ססגוני, כשלכל כריך מצורפת בדרך כלל פיתקה קטנה עם ברכה והנחיה.

"ראוב'לה, היום תשמח את המלמד ר' חיים", או "חנה'לה, לא לשכוח להגיד תודה למורה רבקה".

"אמא שלנו היתה כמו נגנית מיומנת על פסנתר, גיטרה, מפותחת ותוף, עם מסוגלות לנגן על כל הכלים בהרמוניה בעת ובעונה אחת. אם היית זוכה לראות את חדרי הילדים שלנו, היית מבין כמה חום, אהבה ואיכפתיות שזורים בכל כרית, סדין ושמיכה, ובכל כנף וילון המשתלשל לו.

"לפני שהלכנו לישון, היינו מתאספים כדי להאזין לסיפור טרם שינה, אשר הוקרא בחינניות כובשת לב, בשילוב אינטונציות קוליות מפתיעות ומרגשות. היינו נרדמים עם חיוך על השפתיים ועם טעם של עוד.

"זרוע פחות חשוב, אמא הקפידה לתת לכל ילד, לפחות פעם או פעמיים בשבוע, משבצת אישית פרטנית הקרויה כיום "זמן איכות". מדובר על דקות נפלאות, רק אתה ואמא. היא מתעניינת בפרטים הכי קטנים על שיעור המשניות ועל המשחקים בהפסקה ועל הקטטה עם התלמיד החדש... הדקות הללו היו שוות נצח. הן נתנו לנו תחושה של חשיבות ויוקרה - "אני הילד הכי חשוב ואהוב של אמא, אותי היא אהבת הכי הרבה בעולם". במילים פשוטות, היא היתה מחנכת דגולה. עד כאן אמא.

"עכשיו נפנה את ההקשר לאבא. אם אמא מחנכת דגולה, אז אבא היה לשם ולתהילה כאיש חינוך. לפני ארבעים שנה שמו הלך לפניו ולצדדיו כמי שמבין לנבכי נפש הילד, היודע לצלול אל אותן נקודות רגישות וכואבות, לרפא אותן, ולרומם ילדים נדכאים וחבולי נפש מכל סיבה שבעולם. הוא ידע לעצב מורים ומתחבים ולתת להם כלי טיפול יוצאים מן הכלל. "אבא ניהל כמה מוסדות חינוך, ומתחתיו פעלו עשרות רבות של גנות, מורים ומחנכים. הוא שלט במפעל האדיר הזה ביד רמה.

"אמא, למרות העומסים עליה, דאגה שלא נפריע לאבא במפעל חייו כי "אבא עסוק למעלה מראשו בהצלת ילדי ישראל, ואתם צריכים להיות גאים בו". אנחנו היינו גאים מאד באבא חשוב שכזה, בכל מקום שהזכרנו שאנו הבנים של... אנשים היו מביטים בנו בעין מהולה בהערצה וקיינא. "אמא היתה שר הפנים של הבית, ואבא שר החוץ. התפקידים היו ברורים למאד, ואנחנו ידענו לנווט את עצמנו בנוסחת החיים המוצלחת הזו, שהיקנתה לנו המון כבוד והערכה ציבוריים.

"נו, אדון לוי, אתה בודאי שואל את עצמך אם הבית כל כך מוצלח וטוב, אז איפה העוקץ? מדוע הדובר מעברו השני של הקו כה מאוכזב ומתוסכל וחש מוחמץ? שאלה טובה. והנה התשובה מתגלגלת לפתחך.

"יום אחד אמא חלתה. לא מחלה קשה חלילה, סתם נפלה למשכב חלושה ותשושה, ומשימת הסדר המופתי ומסדר הכריכים וסידור המיטות והפתקים וזמני האיכות, נדחקו להם לפינה. כולנו חשנו שעמום השידרה המשפחתי מתערער. האחיות הגדולות ניסו להחליף את אמא, אך ללא הצלחה.

"זה השבוע השני שאמא לא מתפקדת, והנה לפנות בוקר אני מתעורר עם כאב שיניים נורא. מייבב ומסויט אני רץ למיטה של אמא. היא מרגיעה אותי, מלטפת, ותוחבת לי לפה תרופת סבתא.

"בשמונה בבוקר אתקשר לרופא השיניים ואקבע לך תור, בינתיים תנוח לצידך".

"רופא השיניים היה עמוס מאד וקבע לנו תור רק בארבע וחצי אחרי הצהריים ו"נא לדייק" בהרידה מזכירתו.

"אמא חולה, חננאל, סיכמתי עם אבא שאחרי הלימודים בשעה שלוש תיגש למשרדו שמעבר לכביש, תמתין שם עד ארבע ורבע. משם תיסעו יחד לרופא השיניים ד"ר שלזינגר שבקצה העיר, ובינתיים תהיה אמיץ וגיבור. עד הערב יעשו לך סתימה ותרגיש נפלא".

"והו, הו, לנסוע עם אבא לרופא שיניים היה עבורי הישג גדול. שעה עם אבא, כך חשבתי - משתווה לכל "זמני האיכות" שאמא נתנה לי. כך חשתי, וציפיה דרוכה אפפה אותי.

"בדיוק בשעה שלוש, עם כאב שיניים מטריד, נכנסתי למשרד של אבא. מזכירתו הגישה לי כוס תה בלי סוכר כי סוכר מוסף כאב לשן. שתיתי לאט לאט והבטתי לעבר שעון הקיר הגדול, שמחוגיו נעו בעצליים. מתי תגיע השעה ארבע ורבע?

"ובינתיים במשרד של אבא, המולה גדולה. כל רגע נכנס עוד איש ועוד איש, זה יוצא ושניים באים, וכולם מדברים, שואלים, מתווכחים. בעיניים של ילד בן תשע אני קולט שזו לא סתם ישיבה, אלא עניין גדול חשוב למאד מתרחש כאן.

"אבא שלך נפגש עכשיו עם מוחנכים כדי להקים בית ספר דתי בעיר חילונית לגמרי", מסבירה לי מזכירתו נחמה.

"ברבע לארבע אני מציץ מן החרך של הדלת ומחייך לאבא.

"חכה רגע, חננאל... אני כבר גומור".

"בחמישה לארבע אני מציץ שוב, אבא קצת חסר סבלנות.

"חננאל, דבר עם אמא שתאחר את התור לחמש". נחמה המזכירה מדברת עם אמא, אמא חוזרת אחרי שלוש דקות "הרופא אמר שבלתי אפשרי בחמש, רק מחר בבוקר בשמונה".

"ארבע ועשרה. השן מוציאה אותי משלוות נפשי, הכאב החד מפלח את גופי. שוב אני מכניס את האף לחרך הדלת ותוקע מבט סובל ומתייסר באבא, אבא נמצא בעיצומו של ויכוח עם שני אנשים ולא מבחין בי.

"תראו רבותי", אבא מרים קולו, "אם לא תושיטו יד - זו אחריות שלכם. אתם תתנו את הדין. המוסד הזה חייב לקום ויהי מה... צריך להציל כל ילד!! אתם מבינים, רבות!! אנחנו מצווים להציל כל ילד יהודי בכל פינה בארץ. להציל!!!"

"אבא מבחין בי אך מתעלם, כולו לוהט נסער ורושף בעמקי נחשול הויכוח האידיאולוגי. כבר ארבע ועשרים. אני חוזר לכיסא כאוב ונרפה. כבר ארבע וחצי. נו, מתי אבא יוצא, אני מהרהר.

"רבע לחמש, אבא עסוק למעלה מראשו. למה הוא מתעלם ממני? למה הוא שכח אותי? עוד אנשים נכנסים, עוד אנשים יוצאים. בחמש ורבע אני שוטף את פני, אומר "שלוש" לנחמה, ומתחיל לצעוד לכיוון הבית. "דמעות צורבות של עלבון והשפלה חורכות את לחיי, והן הרבה יותר כואבות מכאב השיניים.

"אני הולך ובוכה, הולך ונעלב. באוזני מצלצל כל הזמן המשפט שאבא אמר לחבריו במשרד: "צריך להציל כל ילד... אתם מבינים, כל ילד".

"כן, אבא", אני מהרהר מושפל ומרוסק, "אבא שלי צריך להציל כל ילד, אבל לא ילד כמוני. אני שונה, אחר, אותי לא צריך להציל. מה זה כאב שיניים שלי לעומת ילד חילוני בעיר זרה שמחכה לאבא שלי. אבא שלי הוא אבא של המון ילדים אחרים, ואין לו זמן להיות אבא שלי. "איך אפשר להיות ילד שצריך הצלה?", אני שואל את עצמי... והכוויה האיומה הזו שרפה את צרבה לי את הלב. אני מוכרח להיות ילד שזקוק להצלה".

"זהו אדון לוי, זה כמעט סוף הסיפור. ברגעתי הילדותית הצטיירה לי דמותו של אבא כ"לא אבא", ואני לא בדיוק הבן שלו. אגב, כמה סצינות דומות חזרו על עצמן באופנים שונים, ואט אט חיפשתי דרכים לברוח מן הבית. חיכיתי לגיל בו אוכל לפרוש כנפיים ולעוף מן הקן הזה, שבו האם באמת חמימה וטובה אבל האבא, הדוגמא האישית שצריך ילד יהודי ללמוד ממנה, מנוכר וקפוא.

"שגדלתי ברחתי. הלכתי ללמוד באקדמיה. רכשתי מקצוע חופשי. אני מאד מצליח בעיסוקי, הקמתי בית יהודי כשר, כמוכן, אבל אני מאוכזב ומתוסכל עד הניסחכי דקיק שבנימי דמי, שבמקום לצאת תלמיד חכם שתכלית חייו לימוד והרבצת תורה, אני יושב - כמו החמצה גדולה - במשרדי במגדל ענק, ועושה פרויקטים מול מחשב מרוחק ומנוכר. מנוכר כמעט כמו אבא שלי, ואולי פחות".

סרח לזרך - אין לי ספק שסיפור עצוב זה איננו מאפיין בתים רבים בישראל, אך במעט הבתים שבהם הוא כן מתרחש, ראוי ונכון לעורר ולזעזע את אמות הסיפים. ישנם אנשים שעסוקים בלהציל את כל העולם מקצה ועד קצהו, אבל את מי שמולם, לעיתים בשר מבשרם, הם פשוט לא רואים. הוא שוקף בעבורם, הוא אוויר, הוא איננו.

אמר לי פעם תלמיד חכם, שמי שמתעלם מלעשות חסדים בתוך ביתו, אזי חסדיו שמעבר לכותלי ביתו, יהיו הקטגורים הכי אכזריים בעבורו בבית דין של מעלה. ופשוטים הדברים, אך נחוצים הם כדי למוגב בהם את ערלת הלב.

קובי לוי

1804/א - 2017/א ספיס פרטת תלזוה תלזס

הלכה שיבועית

הרב יוסף דוד כהן שליט"א

לימוד נהיגה

יש אומרים שאין לאשה ללמוד לנהוג ברכב, ואף אם כבר למדה נהיגה אין לה לנהוג ברכב, ודבר זה מביא אסונות גדולים ברוחניות ובגשמיות. ואם היא נוהגת במקום שלא נהגו נשים לנהוג, אף יש לחוש בזה משום איסור "לא יהיה כלי גבר על אשה". ויש מי שכתב שאדרבה ראוי לאשה שתלמד נהיגה, ובכך תימנע מכשולות גדולים שלא תסתובב ברחובה של עיר. ויש אומרים שאם יש צורך בדבר, מותר ואין כל מניעה. ואף לאשה שלומדת נהיגה יש לה ללמוד את שיעורי הנהיגה אצל אשה ולא אצל איש.

אשה לנהוג בתחבורה ציבורית

אין דרך צניעות לאשה לנהוג בתחבורה ציבורית, כגון אוטובוס או מונית, ועל כן טוב לאיש להחמיר שלא ליסוע בתחבורה ציבורית כאשר אשה נוהגת בו.

לימוד תורה לנשים

ציוו חז"ל שלא ילמד אדם את בתו תורה שבעל פה, ואמרו בגמרא סוטה (כ"ע"א) כל המלמד את בתו תורה כאילו מלמדה תיפלות [דבר עבירה], מפני שרוב הנשים אין דעתן מכוונת להתלמד בעומק העיון, ומוציאות דברי תורה לדברי הבאי לפי עניו דעתן. ורמזו ענין זה בפסוק "לא יהיה כלי גבר על אשה", עולה

בגמטריא "כלי תורה", רמז שלא ילמד אדם את בתו תורה.

קריאת שם

יש אומרים שאין לקרוא שם של בן לבת או שם של בת לבן, ויש בזה חשש משום "לא ילבש". ויש אומרים שאין בזה שום חשש של "לא ילבש". אך לכולי עלמא כיון שיש השפעה גדולה לשם האדם לקבוע את שורשו ושורש נשמתו, ומן הראוי שלבן יקראהו בשם של בן, ולבת יקראו בשם של בת, ואם מהפכים בשמות יכול להשפיע על האדם לרעה.

גילוח הזקן

יש אומרים שאיש המוריד את זקנו אף באופנים המותרים, יש לו לחשוש משום "לא ילבש גבר שמלת אשה". אך כתבו הפוסקים שכל זה הוא במקומות שלא נהגו הגברים בגילוח הזקן, אבל במקומות שנהגו הגברים בגילוח הזקן, אין בזה כל חשש של "לא ילבש" 240. ויש אומרים כיון שהנשים אין להם זקן, אין זה תיקון הנשים, ואין איסור בהורדת הזקן משום "לא ילבש". ולכן אף בהורדת הזקן בסם המשיר את השער, אין לאסור משום "לא ילבש".

לרכישת ספרי ידי כהן ועוד ספרי המחבר 052-764-4642

החיוך השיבועי

מאיר פנחסי

שבת עם אורחים: מנת פתיחה, מנה ראשונה, מנה עיקרית, 2 סוגי קינוחים, פיצוחים, פירות. שבת לבד: הכל באותו הצלחת כולל טחינה על הגלידה.....

בעל: "המוסכניק רצה אלף שקל, אז אמרתי לו שרק יגביר את הווליום של הצופר....."

בגלל שלא ברור לי אם אומרים פמוטים או פמוטות אז אני אומר פעם עוטים ופעם עוטות.....

בפעם הבאה שאשתי תתרברב שהיא עושה כמה דברים במקביל, אני שם לה לולב ואתרוג ביד אחת, סידור ביד השניה, טלית על הראש, ואז נראה אותה מתמודדת.....

שאלות ותשובות

הרב דוד סהרני שליט"א

עמ' 163). וכן אסור למכור בצל ירוק למי שאינו שומר תורה ומצוות, שהדעת נותנת שיאכלנו כמות שהוא ללא בדיקה. הקונה מאכל מחנות, ונמצא המאכל נגוע בתולעים, מותר להחזירו לבעל החנות, כדין מקח טעות. [וכדין קונה מחבירו פירות מתולעים במקום שאין מנהג למכור פירות מתולעים. שו"ע (חו"מ סי' רכט ס"א ואילך). ומ"מ כאשר הנגיעות נמוכה וניתן לנקות את המאכל מהתולעים, לעיתים אין יכול לחייב את המוכר לקבל את המאכל בחזרה, ובכל ספק ישאל חכם]. אבל אם יש חשש סביר שהמוכר ימכור את הסחורה הנגועה ליהודי אחר, אסור להחזירו לו, וכמ"ש בדיקת המזון כהלכה (ח"א עמ' 164) בשם הגרי"ש אלישיב. וכ"כ הגר"מ מאזוז בקובץ יען שמואל (ח"ד מאמר אסתר עמ' 10). ולכן הרוצה לקנות סחורה שלעיתים היא נגועה, נכון שיקנה מעט מהסחורה ויבדקנה, וכאשר בבדיקתו תמצא נקיה מתולעים יקנה את כל הכמות שהוא צריך וכמ"ש הגר"מ מאזוז שם.

מאכל שהוא מוחזק בתולעים (כגון קלחי תירס וכרובית או חסה רגילה ושאר ירקות עלים, וכן ארטישוק או תות שדה) אסור למכור ליהודי, משום שעובר על איסור ולפני עור לא תתן מכשול. וכן מוכח מדברי הרמ"א (סי' פד ס"ה) שאסר למכור קמח שהתלעי לגוי שמה יחזור וימכרנו לישראל. וק"ו שאסור למכור לישראל. אבל מאכל שיש אפשרות לנקותו מהתולעים שבו, או להשתמש בו בהיתר (כגון לחולטו ולסנון מימיו, או לאכול רק את חלקו הנקי מחרקים כתחתיות הארטישוק) מותר למכור ליהודי שומר תורה ומצוות, שאנו תולים שינקה אותו מהתולעים. אלא שצריך לתלות שלט בולט בחנות ולהודיע לקונים שהמוצר נגוע בתולעים, ואלה הם דרכי הנקיין (כי רבים וטובים חושבים שכל נושא החרקים הינו רק המצאה או חולמרא של רב פלוני או אלמוני, ומקילים לעצמם באיסורי תורה, וזאת בהשפעת שדרנים קלי דעת ו"מומחי כשרות" אשר אינם מבינים מאומה בין ימינם למשמאלם בענייני דת ודין, ועושים שמות בכרם ישראל ומחטיאים את הרבים הה"ב).

מותר למכור לגוי מאכל הנגוע בתולעים, כאשר אין חשש שיחזור הגוי וימכרנו לישראל אחר, ואין בזה משום מסתחר בדברים האסורים, כיון שאין כוונתו להסתחר בתולעים עצמם אלא רק בפירות, וכמ"ש הפר"ח (סי' פד בקונט' אחרון). החיד"א במחב"ר (שם אות לא). שלחן גבוה (שם מחודש אות ח). אבל קמח מתולע שאין אפשרות לנפוחו היטב, אסור למכור לגוי, כאשר יש חשש (במקום שרגילים לאכול מאפה גויים) שיאפה ממנו הגוי מאפה וימכרנו לישראל. וכמ"ש הפר"ח (שם אות יח) וכ"כ כה"ח (שם אות מה) בשם האחרונים. ומ"מ בהפסד מרובה יוכל למוכרו לגוי בעה"ב שאסור לאכול את המאפה שלו, אבל לא לאופה שעלולים היהודי לקנות ממנו פת, וכמ"ש במזמור לדוד (פארדו, שם).

וכן מותר למכור מאכל הנגוע בתולעים לצורך ייצור תעשייתי במפעל העומד תחת השגחה מהודרת, כאשר בתהליך הייצור ינקו את המאכל מהתולעים שבו. אבל אסור למכור ליהודי שאינו שומר תורה ומצוות, כאשר יש סבירות שיאכלנו ללא בדיקה וללא הסרת התולעים מהמאכל, וכעין מ"ש בשו"ת יחו"ד (ח"ג סי' סז) שאסור למכור שמלה ללא שרוולים לאשה שחזותה מוכיח עליה שתלבשנה ללא חולצה מתחתיה. ומינה לנ"ד. וכ"כ בדיקת המזון כהלכה (ח"א

אחת שיאלתי

מאוצרותיו של הרה"ג יצחק זילברשטיין

לקוח מתוך סדרת הספרים "אחת שאלתי" מאת המחבר הרב ארז חזני

פרוזה שזיקק בשושן פורים

אם פן משום שמחתו הוא מוחל על נזקי קטנים שנגרמו תוך כדי שמחת המצווה.

יש להוסיף שדיון זה שנהגו לפטר את המזיק מתוך שמחה, לא נאמר רק לענין פורים, אלא בכל שמחה של מצווה, כפי שכתב הרמ"א (חו"מ סי' שע"ח ס"ט): "בחורים הרוכבים לקראת חתן וכלה, והזיק האחד את קמון חברו דרך שמחה ושחוק, וכן בשאר דברי שמחה - הואיל ונהגו כן, פטורים".

ב) אולם, כאשר הצענו את הדברים בפני מורנו ורבנו הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א, אמר הרב, שהיות ולמעשה אצל המזיק היום

הוא לא פורים, ומצות שמחת פורים אינה שייכת לגביו, הרי שהנזק אינו מוחל על נזקים שאחד פוה עושה, וכל מה שמצוינו שהמזיק בשעת שמחה פטור, הוא דוקא כאשר המזיק שיק לשמחה, כגון שמשתתף בהתנה ומצווה על שמחת החתן...

אכן, הוסיף רבנו: במדה והמזיק הנו בחור ורא ה' שנהג מצד חמרה לקים את מצוות הפורים גם ביום ט"ו, מכיון שהעיר בני ברק סמוכה לעיר יפו [שהיא ספק מקפת חומה], וזה הפניע לרצונו להשתתף במשתה ושמחה גם ביום ט"ו, ובעקבות כך נסע לירושלים - הרי שיש להחשיב את שמחתו כשמחת פורים ממש,

ופטור מתשלום נזקי קטנים.

המזיק חייב לשלם את דמי הנזק, אלא אם פן הוא מחמיר לקים גם ביום ט"ו את מצוות הפורים.

בחור בשם אליהו, שגר בבני ברק, קים את מצות שמחת פורים ביום "ד באדר, והחליט לשמח גם בשושן פורים בירושלים עיר הקדש. בצהרי יום ט"ו נסע לסעודת פורים שערכו חבריו בירושלים. במהלך הסעודה שרו משתתפי השמחה, רקדו ופגאו, צהלו ושמחו, ול'יהודים היתה אוהה ושמחה וששון ויקר...

תוך כדי הרקודים, שבר אליהו ללא פניה את משקפיו של נתן חברו... [צמן שההזק לא נבע מחמת שכרות או הוללות, אלא מתוך שמחת הפורים].

נתן תבעו לשלם על ההזק, שהרי "אדם מועד לעולם" וחייב גם כאשר הזיק מתוך שגגה או אנס. כנגדו טען אליהו: "הרי המזיק מתוך שמחת פורים פטור!" (כפי שכתב הרמ"א באו"ח סי' תרצ"ה ס"ב).

"שמחת פורים?! השתומם נתן, "הלא הנך בני-ברקי, ופורים אצלך

כבר עבר, וממילא הפטור של המזיק מתוך שמחה אינו שייך לגביו, שכן אין לך היום חיוב של משתה ושמחה!"

אליהו המשיך להתעקש: "היות ולמעשה ההזק נעשה בירושלים, במהלך סעודת פורים, ממילא אני פטור מלשלם..."

עם מי הדין?

א) בטעם פטור המזיק מוכח שמחת פורים, באר הפרי מגדים, שבפורים מן הסתם מוחלים הבריות על הזק קטן שנעשה שלא בכונה. וממילא נתן

לטען בשאלתנו, שלמרות שאצל המזיק אין זה פורים, מכל מקום הרי הפטור הוא משום "מחילת הנזק", ומכיון שאצל הנזק מדובר ביום פורים,

ניתן לקבל את השלון בכל שבוע במהדורת האייל בעלילות משה לכתובת: 025806335AA@gmail.com

החיזוק השבועי

אחור... או שאתה הגעת באיחור או שאיחרו אותך... אם אנתנו נגיע לחודש ניסן בזמן... אז פסח יאחר אותנו כי פסח זמנו בחודש האביב ואילו אנתנו בחודש האביב כבר נאחו בחודש אייר... כלפי מה הדברים אמורים??? כמו יש יצר של עצלות לאחר... וזה יצר מוכר... וכפי שאמרתי המאחר מקבל את העונש שלו המאחר... לתפוס מדרגות בעבודת ה' לפני הזמן!!! מגיע בחור עובד ה' ומחליט לשים גז בעבודת ה'... הוא מקדים את המאחר ותובע מעצמו מדרגות שהוא ראה אצל צדיקים שהגיעו לזה לאחר שנים רבות של עבודת ה'... והוא תובע מעצמו את זה כבר עכשיו!!! זה בחור בן עליה... אני מסתכל עליו בהערצה... כי תכל'ס... אני טיפוס עצלן ומאחר... הוא טיפוס מקדים!!! הלוואי עלי... אבל אסור להתבלבל!!! גם מי שמגיע מוקדם מידי... זה יכול לגרום לאיחור באופן ישיר...

כי אתה כעת לא יכול לשבת וללמוד חמש שעות רצוף! מה נעשה שלא!! (מי שכן הלוואי... אני מדבר על מי שלא...) וברגע שאתה מתעקש... אז אתה יוצר סכסוך בין הגמ' לנפש שלך... כי הנפש שלך עושה משהו שכעת היא לא מסוגלת לעשות... ואתה מתעקש להקדים ולהכריח את הנפש לאחוז במקום שמוקדם מידי בשבילה... ואז הנפש מפתחת ריאקציה!!! משהו שם מתנגד מבפנים... ואז לאחר כמה שנים שעקרונות כבר הגיע הזמן... עקרונות היית יכול כבר לדרוש מעצמך כיו רמה רוחנית... פתאום זה לא הולך!! למה?? איחרנו את המועד... לך כבר יש ריאקציה מוקדמת... המדרגה הזו איחרה אותך... כי ניסית להקדים אותה... זה משפט עמוק עמוק!! אבל תחזור עליו כמה פעמים... זה חשוב (למי שזה נוגע אליו...) (בעל הא' נדברו')

אחד מהמסרים שחודש אדר א' מלמד אותנו זה גם המאחר... לא להגיע יותר מידי מוקדם!!! ובשבילי זה חידוש מאוד מאוד גדול... כי אני אלוף בלהגיע מאוחר... וכולם נזופים בי שאני אהיה ריוז ולמה הגעת מאוחר... צריך להגיע מוקדם... צריך להיות מעשרה ראשונים... ומי כמוני יודע כמה שלאחר זה לא טוב... המאחרים הכרוניים זה אנשים הכמעט יחידים בעולם שמקבלים את העונש במקום!!! איחרת... איחרת את הרכבת... איחרת את התפילה... הפסדת... התוצאות במקום!!! אז אני כבר יודע שלא טוב לאחר... אני מברך את עצמי ומאחל לעצמי שאני אגיע בזמן... נו... ואם יום אחד בטעות יקרה שאני אגיע יותר מידי מוקדם?? אז בכלל... אני אהיה מבענינים... אז לא!!! חודש אדר א' מלמד אותנו שגם להגיע מידי מוקדם זה לא טוב!!! כן... השנה אנתנו רזויים במיוחד ואנתנו מגיעים לחודש ניסן יותר מידי מוקדם... אז לפתע הרכבת מאיטה את המהירות... (מכיר את זה שפתאום "ובלבד שלא יקדים ולא יאחר...")

עכשיו: מה באמת הבעיה להגיע מידי מוקדם?? התשובה היא פשוטה: כשאתה מאחר... אז אתה המאחר!!! ואילו כשאתה מגיע מידי מוקדם... אז אנתנו מאחרים אותך... אוטובוס שהגיע מידי מאוחר... אז האוטובוס איחר... נו נו נו לאוטובוס... אבל אוטובוס שיצא יותר מידי מוקדם... אז אנתנו איחרנו אותו... ותכל'ס: בשתי המקומות יש פה איחור!!! בקיצור: לכל דבר יש זמן!! בעיתו ובזמנו!! וכשזה לא בזמן... אז תמיד יש פה

פרשת תצוה

ובמצוות אף על פי שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה - בא לשמה, אבל במצב שבו 'עשה דוחה לא תעשה' - חייב לקיים את העשה 'לשמה', שאם לא כן, לא יהיה בכוחו של העשה, שנעשה 'שלא לשמה', לדחות את ה'לא תעשה'!

והנה, בגדי הכהונה היו שעטנז, כנודע, והכהנים הורשו ללבושם משום 'עשה דוחה לא תעשה', ועל כן מזהירים הכתוב: "ועשו בגדי קודש לאהרון אחיך ולבגיו לכהנו לי, ולי' היינו: לשמי (כפי שפירש רש"י בתחילת פרשת תרומה: 'ויקחו לי - לשמי'), וקשה: מדוע דוקא לשמה, והרי 'לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אף שלא לשמה?' על כך משיב הכתוב: "והם יקחו את הזהב ואת התכלת ואת הארגמן ואת תולעת השני ואת השש", ואם כן הם שעטנז, וההיתר ללבושם הוא רק משום 'עשה דוחה לא תעשה', ולכן עליהם להקפיד ללבוש את הבגדים 'לשמה'! (ושלל לא יחסר)

"וְנָשָׂא אֶהָרֶן אֶת מִשְׁפַּט בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַל לְבָבוֹ לְפָנֵי ה' תָּמִיד" (כה, ז).
נחלקו האמוראים בגמרא ביומא (דף עג:) כיצד היו אותיות החושן מראות את הדין, "רבי יוחנן אומר בולטות, ריש לקיש אמר מצטרפות [זויות ממקומן ומצטרפות זו לזו]. והא לא כתיב בהו צד?" - אמר רב שמואל בר יצחק: 'אברהם יצחק ויעקב' כתיב שם. והא לא כתיב ט"ת? - אמר רב אחא בר יעקב: 'שבטי ישורון' כתיב שם.

ותמהו המפרשים: מה שייכות הקושיה 'והא לא כתיב בהו צד' למחלוקת האמוראים?

ונראה לבאר את דברי הגמרא בטוב טעם. כי הנה נפסק בשו"ע (או"ח לב, כה) לגבי כתיבת סת"ם, שאם "היתה אות אחת חלוקה לשתי אותיות, כגון צד"י שכתב יו"ד נו"ן - היא אות פסולה. ואמנם, אע"פ שלגבי כתיבת סת"ם היא אות פסולה, הרי מוכח שאפשר ליצור מהאותיות י' ו-ג' את האות צ'. מעתה, מאחר ורבי יוחנן חולק על ריש לקיש וסובר שאותיות החושן לא מצטרפות אלא בולטות, שאל אותו **ריש לקיש**: "והא לא כתיב בהו צד"י" - ובשלמא לשיטתי יתכן שיהיה צ' על ידי שהאותיות י' ו-ג' יצטרפו, אלא לדבריך כיצד יהיה אות צד"י?..." (שני המאורות)

"וְהָיָה עַל מִצַּח אֶהָרֶן" (כה, לח).
מובא בגמרא בערכין (דף טז.) ציץ מכפר על מעשה עזי פנים - דכתיב הכא "והיה על מצח אהרון" וכתוב התם (ירמיהו ג) "ומצח אשה זונה היה לך".

על פי מאמר חז"ל זה, ביאר בעל ה"מעשי למלך" צ"ל סמיכות עניינים תמוהה במשנה במסכת אבות:

"הוא היה אומר: עז פנים לגיהנום ובושת פנים לגן עדן, יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו שתבנה עירך במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך".

ולכאורה הוא פלא: מהו הקשר בין שני עניינים אלו - עזות ובושת הפנים ובניין בית המקדש?

אלא הדבר יובן היטב על פי דבריו של בעל ה"עקידת יצחק" - רבינו יצחק עראמה צ"ל, שכתב על מה שאמרו חז"ל שהציץ מכפר על עזות פנים: "כי מי הוא אשר יראה כהן בגדולתו וציץ הזהב אשר השם המפורש חקוק בו עומד על מצחו - שלא יכבוש פניו בקרקע מהביט אל האלוקים, ומשם יוקח מוסר השכל לכל איש שלם וחכם כי אין ספק ששם ה' נקרא עליו וראוי לירוא מפניו".

הרי התבאר לנו שהציץ היה מונע את עזות הפנים ומכפר עליו. וזו כוונת המשנה שהוסיפה לאחר "עז פנים לגיהנם": יהי רצון שיבנה בית המקדש וכו' ". שכן אז יעמוד שוב כהן גדול וישמש בציץ שעל מצחו, ועל ידי זה יכנע לבבו ויימנע מעזות פנים ויכפר עליו. (פנינים)

"וְאָתָּה הִקְרַב אֵלַיךְ אֶת אֶהָרֶן אֶחִיךָ... לְכַהֵנוּ לִי" (כה, א).

מצינו במדרש (קהלת רבה) על הפסוק: "טוב שם טוב משמן טוב" (קהלת ז, א), וזה לשונו: "אמר הקב"ה למשה, לך ומנה לי כהן גדול. אמר לפניו: רבש"ע, מאיזה שבט? אמו לו: משבט לוי. ובמה אני מושחוי? אמו לו: בשמן המשחה. באותה שעה שמח משה, אמר: כמה חביב שבטי לפני הקב"ה!"

והוא טעון ביאור רב: מה עניין שמן המשחה לחביבות שבט לוי?

ביאר זאת רבי יהונתן אייבשיץ צ"ל באופן נפלא: בגמ' (שבת צב.) מבואר שכל שבט לוי שבאותו הדור היו גבוהים עשר אמות [שרק כך היו יכולים לפרוס את אוהל המשכן], וקשה: הלא ידוע ששאל המלך היה גבוה מכל העם רק משום שהיה משוח בשמן המשחה, וכן מצינו במלכות בית דוד, ונמצא שטבעה של משיחת שמן המשחה להגביה אנשים הנמשחים בה, וא"כ כיצד נצטוו משה למשוח את הכהן בשמן המשחה, הלא גובה המשכן היה י' אמה ואם ימשחו את הכהן הוא יגבה יותר מן המשכן ולא יוכל להכנס למשכן! אך יש לתרץ שאע"פ שהיה הכהן גבוה מ"מ נעשה נס ונכנס למשכן בריוח.

עתה יובן המדרש היטב: ודאי שבתחילה משה ידע שמושחים בשמן המשחה, אך חשש שהכהן הנמשח יגבה מאד ולא יוכל להיכנס למשכן! ולכן טען: הלא למעט בניסא עדיף, ומוטב אפוא לקחת כהן משבט אחר, שהרי שבט לוי היו גבוהים ממילא י' אמה ואם ימשח אחד מהם - הוא יעפיל לגובה רב ביותר ויהיה בזה נס עצום, אך בשאר השבטים שהם נמוכים יותר - ימעט הנס, ולכאורה עדיף כך, ולכן שאל "מאיזה שבט?"

ולכן לאחר שהקב"ה השיב לו "משבט לוי" טען משה שוב: לכאורה עדיף שלא יימשח בשמן המשחה כדי למעט בנס, ולמרות זאת השיבו הקב"ה שימשח את הכהן "בשמן המשחה!"

לאחר תשובות אלו של הקב"ה הסיק משה: "כמה חביב שבטי לפני הקב"ה" עד שהוא מוכן להרבות כ"כ בנסים בשבילו! (טללי אורות)

"וְעִשִׂית בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאֶהָרֶן אֶחִיךָ לְכַבֹּד וּלְתַפְאֶרֶת. וְאֵתָּה תְּדַבֵּר אֶל כָּל חַכְמֵי לֵב... וְעָשׂוּ אֶת בְּגָדֵי אֶהָרֶן לְקֹדְשׁוֹ לְכַהֵנוּ לִי" (כה, ב-ג).

ביאר הגאון רבי שמעון סופר מקראקא צ"ל: אומרים חז"ל (שבת קיג.) כי בגדיו של האדם הם כבודו, שכן טבע האדם לכבד איש הדור בלבושו, וכמו שמצינו "דריב יוחנן קרא למאניה - מכבודותיה". לפיכך אומר הכתוב כי על הכהן הגדול ללבוש בגדי הוד בפני המון העם, כדי שיהיה "לכבוד ולתפארת".

אך באמת אין זה עיקר הטעם והתכלית של בגדי הכהונה, שהרי בגדי הכהונה הם "בגדי קודש" בשל הסודות הנפלאים שהיו בהם, כפי שהאר"ך בווהר בקדושת הבגדים.

זהו שאומר הכתוב: "ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת", אך זאת רק בשביל המון העם, אולם "ואתה תדבר אל כל חכמי לב", המבינים את מהותם של הבגדים - "ועשו את בגדי אהרון לקדשו לכהנו לי". (גן ריה)

"וְעָשׂוּ בְּגָדֵי קֹדֶשׁ לְאֶהָרֶן אֶחִיךָ וּלְבָנָיו לְכַהֵנוּ לִי. וְהֵם יִקְחוּ אֶת הַזָּהָב וְאֶת הַתְּכֵלֶת וְאֶת הָאֲרָגְמָן וְאֶת תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת הַשֵּׁשׁ" (כה, ד-ה).

חידוש דין נפלא, למד הגאון רבי נתן אדלר מפפד"מ צ"ל, רבו של ה"חתם סופר", מפסוק זה:

אמנם אמרו חז"ל בגמרא בפסחים (דף ג:) 'לעולם יעסוק אדם בתורה

העלון מוקדש לשחרורם במהרה של כל השבויים בריאים ושלמים, לרפואת כל הפצועים, להצלחת וישועות כל אנשי הבטחון ועם ישראל בכל מקום שהם.

שבת שלום ומבורך

יהודי תושב הדרום סיפר מעשה מלא לקח שאירע עמו ביום המאורע הנורא שאירע בשמחת תורה תשפ"ד:

לפני כשנתיים זכיתי להינשא למשפחה מדרום ארץ הקודש. אף על פי שגדלתי בצפון, עברתי לגור באזור הדרום. ברוך ה' זכיתי לבן בכור שבחג הסוכות מלאה לו שנה. כשהגיע שמחת תורה, תכננתי לנסוע להורים שלי שגרים באזור הצפון. תוך כדי שהכנתי את המזוודות, התקשר אלי שכן ושאל האם אני נמצא בבית בחג. השבתי לו שאני נוסע להורים שלי. הוא שמח ושאל על אתר האם נוכל לתת את הבית שלנו ללינה בחג עבור אח שלו, שהם זוג צעיר, שרוצה להתארח אצלו בחג ואין לו מקום לישון. מכיון שידוע לי מהעבר שמאוד לא נוח לאשתי לתת את הבית לאחרים, אמרתי לו שכבר אשיב לו תשובה. פניתי לאשתי ושאלתי מה דעתה, והוספתי, אולי הפעם נעשה את החסד הזה שיעמוד לנו לזכות לשנה שמורה ומבורכת. אשתי חשבה ולבסוף אמרה שהיא מסכימה. הודעתי את זה לשכן והוא הודה לי בשמחה גדולה על האדיבות. כעבור שעה, כאשר עמדנו לצאת מהבית, קיבלתי טלפון מאמי שחתי, שאבי לא חש בטוב והוצרך להתפנות לבית החולים, ואם כן לא נוכל להתארח אצלם בחג. עצם הבשורה הזאת על מצב בריאותו של אבי היתה לי לניסיון להיות עצוב, ומה גם שהשעה כבר מתאחרת ועוד לא התחלנו לבשל ולהתכונן לחג, ובכלל אין לנו בבית מספיק אוכל לחג, גם אם נרצה להתחיל להכין מספיק. כשהתיישבנו בדינתנו, אשתי העלתה את השאלה מה נעשה לגבי המשפחה שרצו את הדירה לחג, אני אמרתי אין ברירה, נודיע להם שזה לא אפשרי. אבל לפליאתי אשתי אמרה, זה לא פשוט, כי עבר כמה זמן מאז שאישרנו להם לקבל את ביתנו לחג, ובזמן הזה הם סמכו עלינו ולא ניסו אצל אחרים ובינתיים הדירות שלהם נתפסו. ואם כן, בגללנו הם עלולים

להישאר בלי דירה, ואולי הם יצטרכו לבטל את האירוח אצל אח שלהם השכן שלנו, ותהיה להם עגמת נפש כמו שיש לנו כעת. הצעתי לאשתי לשאול על כך את השכן, אך אשתי סירבה גם לזה, וטענה שעלול להיות שלא יהיה נעים לשכן להלחץ אותנו והוא יותר על הבית ולמעשה אח שלהם ישאר בצער. אז מה אפשר לעשות, שאלתי, הרי אנחנו נמצאים בדירה. אשתי חשבה לרגע והפתיעה אותי בתשובה. היא הזכירה לי על דירה של מכר שלנו שמשכיר אותה לימים בודדים והציעה שנהיה שם בחג. בליבי התפלאתי מאוד מאוד, מה קרה שאשתי כל כך מסורה על דבר שברוך כלל קשה לה מאוד- לתת את הבית לאורחים. שאלתי ואמרתי טוב, אז שהם יתארו בדירה ההיא ואפילו נשתתף איתם בעלות השכירות, ואנחנו נישאר בדירה שלנו. אבל אשתי נשארה בעמדה שלה, ואמרה הדירה היא רחוקה מכאן מהלך של כחצי שעה הליכה, ואנחנו הבטחנו לשכן את הדירה שלנו עבור אח שלהם שבא להתארח אצלם, ובכלל לא הוגן לשלוח אותם למקום רחוק. את האמת אומר, שמרוב שהדברים הפליאו אותי החלטתי לשתוק ולתת לאשתי לעשות מה שהיא חושבת. דיברנו עם בעל אותה דירה והוא אמר שממש בסייעתא דשמיא הדירה הזו נשארה פנויה, בגלל שמי שסגר איתו לקחת את הדירה לחג ביטל את התכנית בגלל שהזדמנה לו במשפחה ברית בחג. תוך רגעים אחדים מצאנו את עצמנו על הרכב בדרך לאותה דירה, כאשר המזוודות איתנו ואליהן מצורפים מוצרי מזון בסיסיים לחג. את מפתחות הבית נתנו לשכן בלי לספר לו כלל על השינוי הגדול בתכנית שלנו. הגענו לדירה ואני לא יודע את נפשי. התחלתי לחשוב בדאגה, כעת הולך להיות לי חג חשוך עם מוצרי מאכלים בסיסיים בלבד. אשתי שראתה את פני המודאגות, אמרה לי בחכמה: אם נשמח

במעשה הטוב שעשינו, יהיה לנו עליו יותר שחר, וכיון שבין כך עשינו את המעשה הזה, למה שלא נקבל עליו יותר שחר? התפעלתי מאשתי ואמרתי, אשרי שזכיתי באשת חיל בעלת חסד כאמותינו הקדושות. את תפילות החג התפללתי בבית כנסת באזור של אותה דירה, ובבוקר של החג כאשר חיות הטרף פעלו את מזימתם האימה, הם עשו זאת דווקא באזור הדירה בה אני מתגורר. במשך החג היינו במתח עצום מהבאות, אבל בחדש שמים אלינו לא קרב המשחית, אך דאגנו מאוד על שכנינו. לצערנו האיום והנורא, התבררנו על מספר שכנים שנעקדו על קידוש ה', ומאידך התנחמנו לשמוע ניסים עצומים כדלהלן. השכן סיפר לי שבסופו של דבר הוא מצא מקום מתאים בביתו לתת לאחיו ללון בו ולא היה לו צורך להשתמש בדירה שלנו, ובשעת הבוקר כאשר השכן ואחיו קמו לתפילה, הגיעו הרוצחים השפלים והם ומשפחתם שהו בפחד נורא בתוך הבית. הם שמרו על חלונות מוגפים ושמרו על שקט מוחלט. המחבלים הגיעו וניסו לפרוץ את ביתם, הם ובני משפחותיהם בכו וזעקו מנהמת ליבם לה' בקול דממה שיציל את נפשם, ובניסי ה' המחבלים שכנראה חשבו שאין שום אדם בבית וחבל להם להעביר את הזמן שלהם על פריצת הבית הריק, המשיכו לבית הבא. הם הגיעו לדירה שלי, אותה הם הצליחו לפרוץ בקלות, כי הדלת בביתי היא דלת פשוטה. הם נכנסו לבית וחיפשו בני אדם, וכיון שלא מצאו הזיקו מעט בבית ויצאו. נפשנו נמלטה ממוות בטוח על ידי מצות הצדקה, שכל כך היה קשה לי לקיימה, ובזכות אשתי השתדלתי גם לשמוח בקיומה.

(מהספר החדש והנפלא 102 סיפורים - חלק שלישי, מאת ר' צבי נקר)

פנינה לשבת
בענייני הלכה ואגדה

היכן היה מיקומה המדויק של אבן הטוען?

בפרשת כי תצא (דברים, תח"י פרק כב) למדים אנו את דיני ופרטי מצות השבת-אבידה. בנושא זה, הובאה ברייתא בבבא מציעא (כח:): 'אבן טוען היתה בירושלים כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם וכל מי שמוצא אבידה נפנה לשם, זה עומד ומכריז וזה עומד ונותן סימניו ונוטלה'. ומסיימת הגמרא, שזה מה ששינונו במשנה בתענית (יט.) לענין חוני המעגל, שאמר 'צאו וראו אם נמחת אבן הטוען'. והנה, למרבה הפלא, הרמב"ם (רי"ש פרק י"ג מהל' גזילה ואבידה) כתב: 'אבן גבוהה היתה חוץ לירושלים שעליה היו מכריזין. וציון המגיד משנה, שמקורו מהגמ' בב"מ הני"ל. כע"ז כתב גם במלאכת שלמה (תענית ג, ח). ותמוה המפרשים (הלכה למשה [שם], והניח בקושיה) מדוע 'הוציא' הרמב"ם את אבן הטוען מחוץ לירושלים? וציינו בשנויי נוסחאות (מהד' ש. פרנקל), שבכמה כת"י הגירסא היא 'בירושלים', וכן הוא גם בפירוש המשניות לרמב"ם (ספ"ג דתענית). ותמוה הבית דוד (קוריאנלי, ונטר לפני כ-250 שנה, ב"מ שם), מדוע המגיד משנה לא העיר כלום על הרמב"ם שכתב חוץ לירושלים. ע"כ. ולגירסאות הני"ל, מיושב. והוסיף, שלכאורה היה אפשר לומר שהרמב"ם דייק כן מלשון המשנה בתענית שנקטה 'צאו וראו', דמשמע צאו מחוץ לירושלים. ודחה, א. לפי"ז צריך לומר שהברייתא בב"מ והמשנה בתענית חולקים, וזה דחוק, מאחר שהברייתא עצמה הביאה ראייה לדבריה מהמשנה בתענית. ב. פשיטא שיציאה זו לאו דוקא מחוץ לירושלים, אלא מדרך הלשון הוא כדתנן באבות (פ"ב מ"ט) 'צאו וראו איזוהי דרך ישרה' וכדאמרינן בכמה דוכתי (ברכות והגיגה יט. ועוד) 'נפק דק ואשכח'. ע"כ. ויש להוסיף את 'צאו וראו' הנאמר במעשה של דמא בן נתינא (קידושין לא), וכן את הנאמר במעשה דשלמה בענין כוחה של צדקה (בבא בתרא י:.) ועוד רבות בש"ס. ויש להעיר על דברי קודשו שזאלה הב', שלכאורה אין כ"כ ראייה מב' הדוגמאות שהביא שזה 'דרך הלשון', מאחר ודוקא שם מדובר על 'ציאה רוחנית', וכמו שהיטיב להגדיר זאת בעל התוס' יום טוב (אבות שם): 'המכין בכל זה - יציאת השכל והתשטטות להתבונן בעיניו ולהשקיל היטב. וזהו לשון ראו. כמו ולפי ראה הרבה חקמה' (נוהסוף, שזו המנה גם בנפק דק ואשכח), אך בחוני המעגל, ודאי שהכונה על 'ציאה פיזית', ולעולם יתכן שחוני המעגל באמת התכוון לומר להם שיצאו מחוץ לירושלים, שם נמצאת אבן הטוען (שהיתה גבוהה מאד. ברטנורא בתענית). כך גם נסביר בדברי המשנה ביומא (פ"ג מ"א) 'צאו וראו [על החומה או הגג. רש"י] אם הגיע זמן השחיטה' ובעוד מקומות. וכתב על דבריו הגאון רבי דוד פארדו זצ"ל בפירושו שושנים לדוד (על המשינות,

משולחנו של העורך

ב"מ פ"ב מ"ו), שודאי שהגירסא הנכונה ברמב"ם היא 'בירושלים', וכמו שנמצא מוגה ברמב"ם שלפניו מכ"י מוהרא"ד פאפו זצ"ל, ולפי זה מיושבות קושיותיו. ומ"מ, העיר הגאון רבי דוד אברהם שליט"א ראש ישיבת 'דעת אליהו' בי-ם (בהערותיו על ספר הכל-בו, ח"ה ע"י שמת, הערה 38) שצ"ב לאיזה צורך כתב הרמב"ם בחיבורו היתה חוץ לירושלים אבן הטוען, דבר שבכלל נהג לפני החורבן [ואינו בהכרח שיינהג כשיבנה בית-המקדש בב"א באותו מקום]? ויש ליישב את תמיהתו, וכן את קושיית המפרשים על הרמב"ם, ע"פ מה שכתב הגאון רבי מרדכי אילן זצ"ל ('אב"ד תל-אביב) בספרו מקדש מרדכי (עמ' רעג), למצוא מקור טעם לדברי הרמב"ם: דהנה, במדרש (שמות רבה, פקודי פרשה נב) אמר ר' יוחנן: 'כיפה של חשבונות היתה חוץ לירושלים, וכל מי שמבקש לחשב - הולך לשם. למה? שלא ייחשב בירושלים ויצר (=ויצטער, אם לא ייצא החשבון כפי דעתו. מתנות כהונה), לפי שנקראת 'משוש כל הארץ', וכל השבח הזה למה? שהיא 'קרית מלך רב', ומשחרבה ערבה השמחה וגלה משוש כל הארץ, מהו ערבה? חשיכה קיבלה וכו', וכשיבנה הקב"ה את ירושלים - הוא מחזיר לתוכה את כל השמחה, שנאמר (ישעיה נא, ג): 'כי יניחם ה' ציון יניחם כל חרבותיה... ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה' [ובתפארת ציון ביאר, שהיו נזהרים שלא להצטער בירושלים, אפילו בדרך ארעי, שאין כבוד המלך להצטער בהיכלו, שהרי "עוז וחדוה במקומו"']. ונראה, כתב ה'מקדש מרדכי', כי מדרש זה הוא המקור לדברי הרמב"ם, כי שכשם שכיפה של חשבונות היתה דוקא מחוץ לירושלים, כדי שלא יצטערו בירושלים - סבר הרמב"ם שגם אבן הטוען היתה חוץ לירושלים, כדי שמי שאבדה לו אבידה, ומטבע הדברים מצטער הוא עליה, יצטער בחיפושיו מחוץ לירושלים. והוסיף, שביטעורלמי בתענית (ט, ט) שם הובא דין זה של 'אבן הטוען', לא הוזכר כלל שהיה זה בירושלים. ולפי"ז, גם כשייבנה בית המקדש והקב"ה 'יחזיר לתוכה את השמחה', תצטרך אבן הטוען להיות מחוץ לירושלים, ולפי זה מובן מדוע השמיענו הרמב"ם דין זה, שיינהג גם לדורות כשייבנה בית המקדש. ויש להוסיף, שלכאורה בעצם ראיית הגמ' מהמשנה בתענית צ"ב, דמה הוסיפה בראיה זו לדברי הברייתא. וביאר בספר עין יוסיף (חיבור נפלא ומיוחד במינו על כל מסכת ב"מ לרבי יוסף חזן זצ"ל [סב סבו של החקרי לב, חברו של הכהנ"ג] שחי לפני כ-350 שנה, נדפס לראשונה באיזמיר הת"צ, ובה יצא לאחורונה לאור עולם), שכוונת הגמ' היא לומר 'וכי מי ידעינן אבן הטוען היכן היא, לזה אמר 'זו היא ששינונו' ומקום ידוע, ואכן ידוע היה ביניהם'. ע"כ. ולפי זה יתכן לומר, שמאחר והברייתא ראתה צורך 'להזכיר' היכן מקום זה, אף הרמב"ם הלך בעקבותיה ופירט את מיקומה של אבן זו. ויל"ע עוד. וע"ע בבן יהוידע (ב"מ שם) ודפח"ח.

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 127

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

פרשת תצוה - תשפ"ד

עניין של חינוך

בנייה עצמית

'להעלות נר תמיד'

גַּם כִּי יִזְקֶיךָ לֹא יִסוּר מִמֶּנָּה כִּךְ מֵצִיב שלמה המלך את יעד החינוך ומטרתו. ההורים משקיעים בבניהם הצעירים, – נעזרים ומשתתפים במחנכים ומלמדים, והכל בכדי לבסס את הבן, לבנות את עולמו ולהעמידו איתן ברוחניות. הצלחת החינוך היא לכוון לכך שהילד יבנה את עצמו. ללמוד דרכי בחירה, להרגילו להתבוננות, לאפשר התנסות, ולסייע לו בנטילת אחריות. חבל כי מורים רבים עסוקים בעצמם מה הם אומרים לילד, כיצד הם פועלים למענו, - ולאן הם מכוונים אותו. באם נחנך לְנַעַר עַל עֵי דַרְכּוֹ, שהוא יפעל והוא יעשה, לא יסור בזקנתו מלהמשיך להתחנך. פרשתנו פותחת במצוות נרות המנורה. הג"ר שמשון רפאל הירש מעיר כאן כי רק בהדלקת נרות המקדש משתמשת התורה בלשון 'להעלות'. הוא מדייק שבכך מלמדת התורה שעיקר ההדלקה היא ההעלאה, שתהא השלבת עולה מאליה. וכך מסיק ומנחיל "תפקיד מלמד תורה הוא לעשות את עצמו מיותר! אל יעמיד 'הכהן' את - היהדיוטי' במצב של תלות תמידית בו". הנחייה חינוכית מאירה! אל תעשה עבורו, תן לו ללמוד כיצד לעשות בעצמו! די להענקות ארוכות ומייגעות מהלוח, מועטות התועלת לעומת הנחיית תלמיד לכתוב בעצמו מעצמו. אם נכתיב לילד את תווי חייו, ספק ילך בו. נכוון אותו לבחור הוא תווי נכון, יִשְׁרָטְטוּ בעצמו, ואזי הבחירה היא שלו לנצח! (חינוך בפרשה)

בברכת שבת שלום -

מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַחַן מְלָכִים

'כתית למאור' – יגיעה בתורה!

ידועה ומפורסמת הגמרא במסכת מגילה: **אם יאמר לך אדם יגעתי ולא מצאתי, אל תאמין. אם יאמר לך אדם לא יגעתי ומצאתי, אל תאמין. אבל אם יאמר לך אדם יגעתי ומצאתי – תאמין!** ומסיימת הגמרא ואומרת: **והני מילי בדברי תורה ... אבל במשא ומתן, סייעתא הוא מן שמיא.** הפרנסה זה לא קשור להשתדלות של הבן אדם. אדם יכול להתאמץ כל היום כולו, ולעבוד כמו חמור, אבל בסופו של דבר פרנסה הוא לא יראה... יגעתי, ולא מצאתי. ואילו יכול להיות אדם שלא יעמול כלל לפרנסתו, והוא עוד יתעשר עושר גדול... לא יגעתי ומצאתי.

"... ויקחו שמן זית זך כתית למאור". אומרת הגמרא: כתית למאור, ולא כתית למנחות. השמן שהובא בשביל המנורה היה צריך להיות כתית, אך השמן שהובא לבלילת המנחות, לא היה צריך להיות כתית. אומר החת"ס סופר: המנורה מסמלת את החכמה, ואילו המנחות (הלחם) מסמלות את הפרנסה. תדע לך, דווקא למנורה צריך כתית... כתית זה רק למאור! כשאתה לומד תורה תעשה את זה בעמל ויגיעה, תזיע עליה.

מסופר על הגרב"צ אבא שאול זיע"א, שאחרי שהיה מוסר שיעור בישיבה, אפשר היה לסחוט את החולצה שלו מרוב זיעה ... התורה נקנית ביגיעה ובעמל, תכתוש ותכתות את עצמך... ואילו למנחות, בכלל לא צריך כתית, חבל על הזמן והמאמץ שאתה משקיע, עובד מצאת החמה עד צאת הנשמה, ובכלל אין לך השפעה על המשכורת... אתה לא יכול להזיז שקל. נכון, צריך השתדלות, "ה' ילחם לכם ואתם תחרישון". את הלחם ה' נותן, אבל אתה אל תשב בבית כמו איזה שיחי' ותעשן נרגילה, תחרוש! תעשה איזו השתדלות, אבל ככה להפריז! להשתגע! לא צריך לכתות את עצמך... לכן אומרת הגמרא: "כל האומר 3 פעמים ביום 'אשרי יושבי ביתך', הרי זה בן העולם הבא. זהו? זה הכל! אומר הפני יהושע: מי שאומר 3 פעמים "פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון", ומאמין שפרנסה זה מהקב"ה, ממילא הוא לא עובד כמו חמור, ויש לו זמן ללמוד תורה... נו, אז אם יש לו זמן ללמוד תורה, הוא כבר בן העולם הבא!

(אפיריון שלמה מס' 205)

מעשה שהיה...

רוח-הקדוש!

ספורים על רבנו רבי יהודה זרחיה הלוי זיע"א

הילולא דצדיקייא

**הילולת רבנו
המקובל הרב
יהודה זרחיה
מרדכי לייב
הלוי סגל זצ"ל
(ט' אדר)**

הרב הנסתר המקובל יהודה זרחיה מרדכי לייב חיים הלוי סגל זצ"ל- נולד בשושן פורים ה'תרפ"ד בירושלים לאביו ר' שפטיה ואמו מרת חנה עלקא זיע"א. נקרא על שם סבו, הגאון ר' יהודה זרחיה אזולאי, ששימש כחכם באשי. בינקותו עברו הוריו לגור בנווה שלום שביפו. בהיותו כבן שנתיים נחטף, ואביו מצאו בחסדי שמים בתוך שקעל שכמו של ערבי. כבר משחר ילדותו ניכרו בו כשרונות מזהירים. למד בתלמוד תורה שערי תורה ביפו. בהיותו כבן תשע שנים היה דורש בבתי-כנסת, ורבים הגיעו לחזות בתופעה נדירה זו. בבחרותו למד בישיבת לומז'ה בפתח תקווה, שם היה מתלמידי הרב שך ובמשך תקופה אף לן עמו בחדרו. באותה תקופה היה בקשר עם החזון אי"ש, אשר כינהו 'ארי בין אריות' אבל הוא עצמו כתב בענוותנותו: "אני מכריז ומודיע שאני לצערי מקטני בני ישראל גם במעשים טובים וגם בהשגות וגם בתורה וביראת שמים". לאחר נישואיו, כיהן כר"מ בישיבתו של האדמו"ר ר' חיים מרדכי רוזנבוים מנדבורנא. בשנת ה'תשי"ג, בהיותו כבן 29, מונה לשמש כרבה של שכונת קריית שלום בדרום תל אביב, בתפקיד זה כיהן כ-48 שנים. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקדוש. רבים פנו אליו ונושעו. התפרסם כפועל מופתים. ענוותן מופלא. השתדל להסתיר את גאונותו העצומה בש"ס, בשולחן ערוך, בחסידות ובמוסר. מ-ל"ו הצדיקים הנסתרים. זכה לגילוי אליהו הנביא זכור לטוב. הרבה להתרועע עם הצדיקים הנסתרים- ר' יהודה לאון פטילון (הצייר), ר' חיים כהן (החלבן), ר' מאיר זילברשטיין, ר' יוסף וולטוך, ר' מנחם מינכן הלפרין ועוד מקובלים נסתרים זצ"ל. נלב"ע במוצ"ש שבת, ט' אדר ה'תשס"א חי כ-77 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. ת.נ.צ.ב.ה. וזכותו העצומה תגן עלינו אמן.

על העבדה שרוח-הקדוש שרתה על הרב זיע"א נתן ללמד מהספורים הבאים: פעם באמצע התפלה נגש רבנו לאחד מהמתפללים ואמר לו: "קח את הטלית ולך לביתך מיד!". הלה התפלא, על שהוא כב"יכול מגרש מבית הכנסת, בצר לו שמע לרב והגיע לביתו. שם להפתעתו המרבה מצא את אשתו מחסרת הכרה. מיד הוא הזעיק את פחות ההצלה, ומשם פינו את רצתו לבית-הרפואה. לאחר שחיי אשתו נצלו, אמרו לו הרופאים: "משמים שלחו אותך הביתה להזעיק עזרה".

ספר אחד מתלמידי: 'פעם נעלמו לאמי תכשיטים יקרים, והיא חשדה באחת השכנות, אשר הייתה יוצאת ובאה תדיר לביתם, אך לא הייתה בטוחה ולא הרגישה נעים לדבר איתה על זה. היא פנתה לרבנו ובקשה שיגיד לה רק אם היא צודקת בחשדותיה. הרבי אמר לה: "זו לא השכנה". היא נצלה את ההזדמנות ושאלה: "אם כן, היכן הם?", ורבנו השיב: "בארון ההוא בפנה זו לא חפשת, התכשיטים מנחים שם". מיד נכנסה לביתה ובדקה, וכאשר דבר - כך היה'.

"יום אחד באתי לבית דודי, (שהיה ממקורבי רבנו). כשהגעתי לביתו צלצל הטלפון. בצד השני נשמע קולו של רבנו, שעד כה כמעט ולא הכרתי, רק שמעתי מאבי אודותיו. הרב דרש בשלום הבית ושאל לזהותי. לאחר מכן שאל לשלום אבי ולשלומי. באותה התקופה סבלתי מכאבי ראש מטרידים, ולמרות כל הבדיקות שבצעתי - לא יכלו הרופאים למצוא את הסבה לכך. ספרתי לרבנו, והרב השתתף בצערי, ואז דבר בשבח מצות הצדקה, תוך שהוא מיעץ לי להפריש מדי יום מספר פרוטות לצדקה. תוך כדי שיחה, חלפה בראשי המחשבה: "מי יודע כמה זמן יעבור, עד שארפא מכאבים אלו?". והנה שומע אני את קולו של הרב: "לא כמו שאתה חושב שיקח זמן רב, תתחיל והי' יעזר!". וכך היה. מיד כשהתחלתי להפריש את הפרוטות לצדקה, חלפו הכאבים ונעלמו כלא היו". (מתוך הספר הנפלא 'הצדיק פלא') (מתוך העלון פניני הצדיקים בשינויים קלים).

אופק חדרה

כניסת שבת	17:02	ציאת רבינו	18:46
שבת	18:10	תם	18:44
לוח מקומי	17:02	אור החיים	18:06
אור החיים	17:14		

סומך על חכמי הלב שיעשו אותם כדת וכדין, ואילו בשמן זית היו צריכים להביאו לפניו! לכאורה זוהי המשימה הכי פשוטה - אוספים את טיפת השמן הראשונה שיוצאת מן הזית, ובה משתמשים למאור.

באה התורה ללמד אותנו כאן עניין חשוב: כשמכניס ציץ מזהב - מבינים שעשו כאן משהו גדול. כשיוצרים חושן עם אבנים יקרות, או פרוכת שמצידה האחד יש דמות אריה ומן הצד השני דמות נשר. זוהי אומנות מיוחדת, ומרגישים: עשינו משהו. אבל שמן זית: כל ערבי פשוט יודע להכין... זה נראה קל ואף אחד אינו מעריך את המעשה הזה.

לפיכך אמרה התורה: **"ויקחו אליך"** - קחו את השמן למשה רבינו, והוא ילמד אתכם כמה שווה טיפה אחת של שמן, מה ערכה של מצווה אחת שיהודי עושה, מה גדול ועצום הוא דיבור קטן של רוחניות או רגע אחד של התעוררות.

פרופסור יעקב ורדי שימש במשך שנים כמנהל מחלקת נירולוגיה בבית החולים 'שערי צדק'. מוצאו מרומניה, ולאחר השואה עלה ארצה והתגורר בקיבוץ של 'השומר הצעיר'. במשך שנים שימש כנירולוג מומחה בעל שם ומפורסם, ובשלב כלשהו הפתיע את כולם וחזר בתשובה שלימה.

כאשר שאלו אותו מה היה המניע לחזרתו בתשובה, נהג לענות: "סטיקר שהודבק במכונית שעמדה לפני ברמזור". וכך סיפר: הוא היה בנסיעה בתל אביב ונעצר באחד הרמזורים, כאשר סטיקר קטן דץ את עיניו. נרשמו בו שלוש שורות: **"הדואג לשנה - יזרע חיטה"** - לחם הוא עיקר מזונו של האדם, הוא משיב באמת, לאלל שמידו שנה צריך לעבוד ולזרוע מחדש. **"הדואג לשנים - יטע מטע"** - עץ מצמיח מידי שנה פירות חדשים, כך שהשקעה בעצים היא בעצם דאגה לשנים. המשפט השלישי היה: **"הדואג לדורות - יחנך את בניו"**. "ההמתנה ברמזור ארכה דקה" - סיפר פרופסור ורדי - "קראתי את הסטיקר והרהרתי לעצמי: בקיבוץ השומר הצעיר זרעתי חיטה, דאגתי לשנה. במשך זמן מה התגוררתי במושבה, שם היו לי מאה דונמים של מטע, דאגתי לשנים. אך מה עם הדאגה לדורות? מה אני מלמד את ילדיי? - להרוויח עוד כסף?! לנסוע לעוד טיול?! מדוע אני מזניח את הדורות? החלטתי שאני מוכרח לחפש משמעות בחיי. זה היה הרגע בו החל מסע התשובה שלי".

ללמדנו מה כוחו של רגע אחד של קריאת סטיקר ברמזור... שבריר דקה של התעוררות הנשמה... משה רבינו, שהוא גדול הדור, ילמדנו כמה שווה טיפה אחת קטנה של שמן זית זך! יתרה מכך, זית הוא מר וקשה לשכחה, אך לאחר שהוא עובר את תהליך הכתישה - יוצא ממנו שמן שהוא סגולה לזיכרון!

גתבון בחייו של משה רבינו, גדול האומה. הוא נולד בבית של עמרם, גדול הדור, ויוכבד שהיתה נביאה, אחיו הוא אהרון הכהן ואחותו מרים הנביאה. אלא שרק שנתיים זכה להתגורר בגן העדן הזה... מגיל שנתיים עד גיל עשרים, שמונה-עשרה השנים הקריטיות בחייו, הוא גדל בבית פרעה שהוא בית עבודה זרה וכישופים, הבית הטמא ביותר בעולם! בגיל עשרים הוא יצא משם, להכיר את אחיו וללמוד תורה, אך אז הוא נאלץ לברוח לבית יתרו, ושם הוא מוטל במשך עשר שנים לבור, מבלי שתהיה לו אפשרות ללמוד. אחר כך הוא משמש במשך ארבעים שנה כמלך בכוש.

ואנו שואלים את עצמנו: היתכן שאדם כזה, שעד גיל שמונים **מנותק מעמו**, יכול להיות מוסר התורה? היעלה על הדעת שאדם שחי לבד עשרות שנים, ללא כל קשר ליהודים, יהיה אדון הנביאים? הסוד הזה טמון בשמן זית. ממאכל שהוא קשה לשכחה, מר וקשה מעצם טיבעו ומחותו - יוצא שמן זית שהוא מאור החכמה ויפה לזיכרון.

לפיכך אמרה התורה: **"ויקחו אליך"** - בני ישראל צריכים לקחת מוסר מחייו של משה רבינו. אם הוא הצליח לצאת מתוך המצב הנורא שבו היה, ואף פעם לא הרגיש מיואש וכמי שאין בידו לשנות את מצבו, כך כל יהודי יכול. משה רבינו, גם בחיותו בשפל המדרגה, הרגיש את כוחו ואת רוממותו - וכמותו צריך לחוש כל יהודי, גם כאשר מצבו שחור משחור.

יהודי מארצות הברית שימש כסוכן של חברת מוצרים. הוא לא הצליח במיוחד בשיווק, וכניסיון להרחיב את מעגל הלקוחות שלו

"ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד" (כז, ט)

יש הרבה שמנים בעולם - שמן שומשומין, שמן אגוזים, שמן דגים... מה המיוחד בשמן זית? מדוע נבחר הזית מכולם להעלות עימו את נר התמיד?

אומר המדרש (שמות רבה לו, א): **"זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך"** (ירמיה יא, טז). וכי לא נקראו ישראל אלא כזית הזה בלבד? והלא בכל מיני אילנות נאים ומשובחים נקראו ישראל!

"אלא מה הזית הזה עד שהוא באילנו מגררין אותו, ואחר כך מורידין אותו מן הזית ונחבט, ומשחובטין אותו מעלין אותו לגת... ומביאין אבנים ואחר כך נותנים את שמן - כך ישראל, באים העובדי כוכבים וחובטין אותם ממקום למקום ואחר כך עושין ישראל תשובה, והקב"ה עונה להם".

שואל ה"החתם סופר": איך אפשר לשבח את עם ישראל על שהם עושים תשובה ודבקים בבוראם, אם זה קורה רק לאחר שאומות העולם חובטים בהם וכותשים אותם? למה הדבר דומה - לילד שצריך לסתור לו על פניו כדי שיתנהג כראוי, כלום אפשר לומר עליו שהוא ילד טוב ומחונך?...

אלא אמר הקב"ה: אני מקבל תשובה של כל יהודי, כי אני יודע שבתוך ליבו יש אמונה, והוא רוצה לעבוד את ה'. אני יודע שגם כשהוא חוטא, ואפילו כשנופל לשפל המדרגה ועובד עבודה זרה, הנקודה היהודית שבתוכו אינה נכבית לעולם!

וכיצד מוציאים החוצה ומגלים את הנקודה הפנימית שבלב כל יהודי? על ידי שמכים וכותשים אותו - בדיוק כפי שמפיקים את שמן הזית.

סיפר רבי ברוך רוזנבלום שליט"א: לפני כמה שנה באחת הערים בגרמניה היה ילד יהודי שהתייתם מהוריו ונלקח לבית יתומים נוצרי. הוא התחבר שם עם אחד היתומים, ילד נוצרי, והם נהיו לחברי נפש, קרובים כאחים. יום אחד הוא גילה לחברו שהוא יהודי, אך השביע אותו לנצור את סודו ולא לגלות זאת לאיש.

הילד היהודי גדל כגוי גמור. כל חבריו היו גויים, הוא נשא אשה גויה והתגורר בחברה גויית. הוא למד באוניברסיטה מקומית ומעמדו החברתי היה גבוה. לימים הוא התמנה לראש העיר.

כשפרצה מלחמת העולם הגיעו הגרמנים לעירו של אותו אדם, וריכזו בכיכר העיר את כל היהודים. הנאצים הגיעו לביתו של ראש העיר ואסרו אותו. שאל ראש העיר: **"מדוע אתם אוסרים אותי?"** אמרו לו: **"אנו יודעים שאתה יהודי!"** ראש העיר נבעת. הוא ניסה להכחיש את יהדותו. אמרו לו: **"חבל על מאמציק! יהודי אתה!"** אמר להם: **"מנין לכם שאני יהודי?"** אמרו לו: **"חברך הטוב הלשין עליך!"** ראש העיר הזדעזע. בחלומותיו הגרועים ביותר הוא לא האמין שחבר הילדות הקרוב שלו יגבד בו וימסור אותו לידי הנאצים, מתוך ידיעה שגורלו נחרץ למיתה.

בצר לו ניסה האיש להציל את עצמו באמתלות שונות. הוא אמר לקצין הנאצי: **"אני מרגיש גוי גמור. מגיל קטן גדלתי כגוי, אשתי גויה וילדי גויים. אין בי שום דבר יהודי!"** אמר לו הקצין הנאצי: **"הבה נבחן אותך!"** הקצין הנאצי גרר אותו לבית הכנסת. המקום היה שומם, ריק מיהודים. הנאצי הוציא את ספר התורה מארון הקודש והשליך אותו ארצה, רחמנא ליצלן. הוא נעץ את קנה הרובה ברקתו של ראש העיר ואמר לו: **"נו, כעת תדרוך על ספר התורה"**.

ראש העיר רעד בכל גופו ואמר: **"אתה יכול לירות בי, לא אדרוך על ספר תורה!"** אמר לו הקצין הנאצי בחיוך שטני: **"הרי אמרתי לך: יהודי היית ויהודי תשאר!"** והוא צדק! יהודי הוא כמו שמן זית. צריך לחבוט ולכתוש אותו - ואז יוצא ממנו היהודי שבו, שמן זית זך כתית למאור!

הציווי על הכנת שמן זית זך כתית למאור שונה משאר הציוויים, בכך שיש עליו הדגשה מיוחדת - **"ויקחו אליך"**. מקשה ה"כלי יקר": מדוע דווקא את השמן צריך להביא למשה? מפני מה בארון, בשולחן, בבגדי הקודש, באפוד ובחושן הוא

הפכות

דיני פת הבאה בכיסנין - המשך

המטון פרוטות לחם שאין בהם שיעור כזית, אף שיש בהם תואר לחם מברך עליהם "מזונות" ו"על המחיה". וכן פירורי לחם **מבושלים** שאין בהם כזית, אף שיש להם תואר לחם מברך עליהם "מזונות" ו"על המחיה". אבל אם יש בהם שיעור כזית, מברך עליהם "המוציא" וברכת המזון.

- מנהגינו לברך על המצה לאחר הפסח ברכת "בורא מיני מזונות", ולאחריה "על המחיה". והנוהג כן יש לו על מה לסמוך. ומכל-מקום, חסידים ואנשי מעשה נוהגים לאכול את המצה בתוך הסעודה על פת גמור, או שקובעים סעודתם על המצה לאכול ממנה שיעור 216 גרם ומברכים על המצה "המוציא" וברכת המזון. ומנהג האשכנזים לברך על המצה ברכת "המוציא" וברכת המזון כמו בפסח.

דיני ברכת פרי העץ

- על כל פירות האילן, בין שהן משבעת המינים ובין שאינם משבעת המינים, מברך בתחילה ברכת "בורא פרי העץ". חוץ מהיין (העשוי מענבים), שמברך עליו "בורא פרי הגפן" (יש לברר על אלו סוגי יינות מברך "בורא פרי הגפן"). ועל כל מיצי פירות מברך "שהכל". ואם בירך על פירות האילן "בורא פרי האדמה", יצא.

- פירות שריסקם לגמרי, בין ביד ובין בכלי, עד שאין צורת הפרי ניכרת כלל, מברך עליהם "בורא פרי העץ". ולכן יש לברך על רסק תפוחי עץ "בורא פרי העץ", וכן כל כיוצא בזה. וכן המרים שריסקם לגמרי יש לברך עליהם "בורא פרי העץ" ולבסוף ברכת "על העץ".

- מי שיש לפניו פרי שבירכתו ודאית "בורא פרי העץ", כגון תפוח עץ וכדומה, ופרי אחר לפניו ששנוי במחלוקת הפוסקים אם ברכתו העץ או האדמה, כגון בננה או פפאיה (ומנהגינו לברך עליהם "בורא פרי האדמה"), יברך "בורא פרי העץ" על התפוח ויכוון בפירוש שאינו רוצה לפטור את הבננה או פפאיה, ואז יוכל לברך על הבננה והפפאיה "בורא פרי האדמה". (אורות ההלכה)

פנינים

"פעמון זהב ורימון פעמון זהב ורימון... והיה על אהרון לשרת ונשמע קולו בבואו אל הקודש"

(כח, לד-ה)

על שולי המעיל של הכהן גדול היו פעמוני זהב ורימוני זהב. ומה היה תפקידו של הפעמון? "ונשמע קולו בבואו אל הקודש לפני ה' ובצאתו".

דרש על כך ה"אמרי חיים" מויד' ניץ זצ"ל: אתה רוצה לדעת מה מדרגתו של אדם, מה חשוב בעיניו? תבדוק היכן "נשמע קולו" - היכן הוא צועק.

יש בן אדם שצועק בביזנס שלו, בענייני כספים: 'למה זה כל כך יקר?' 'למה אתה מתחרה בי?' 'שקרן, גזלן!'

יש אדם שצועק בחדר אוכל. הוא מתלהב בקולי קולות: 'פשש, איזה אוכל!' או להיפך, מתלונן - 'איזה מין אוכל זה? למה לא מתבלים פה כמו שצריך? למה זה לא מספיק חם?'

יש בן אדם שצועק במשחק כדורגל, ויש בן אדם צועק ברחוב ובני תורה - היכן הם צועקים? הם צועקים "בבואו אל הקודש". הקול שלהם נשמע כשמגיעים לקדושה, הקול שלהם נשמע בעוז בבית המדרש, בלימוד תורה.

התורה אומרת ליהודי: בכל ענייני העולם הזה תנמיך את הטון - אל תשים עליהם את הדגש, אל תתן להם חשיבות, אל תתלהב מהם. ומתי צריך להישמע הקול שלך? כשאתה מדבר דברי תורה, כשאתה מקנא קינאת השם, כשאתה מתפלל, שם "נשמע קולו". תתפלל בקול, תתפלל עם כל הרגש והעוצמה, תלמד עם כל השמחה וההתלהבות. (שש באמרתך)

שבת שלום ומבורך

לעילוי נשמות: שושנה שירה ח' בי בת אברהם, מיכאל ח' בי בת סעדיה, לזכות אריה ח' בי בת שושנה, טלעת בת טאוס, צדוק בן סעדיה הינדי, ציון נר בן סעדיה, אסתר תוהמי בת סעדי, דיקלה בת אסתר וישראל, חנה מנצור בת יוסף, רחל שגן בת שולמית, כלנית בת אסתר ורפאל, אביבה אסתר בת שלום, עופר בן רוזה, חיים בן דוד בן ארי, בן ציון בן יפת וימימה יששכר, אייל בן ניסים ורחמי, משה כהן בן יעקב, קמור (שושנה) נר בת עוואד, בנימין חיים בן יהודית, צדוק סאלח בן ג'וליס, נבריא נר בן זכריה, מנשה ג'יבלי בן שלום.

לרפואת: אריה בן סעדיה, נידה בת הילה, עלמה בת מור.

ולהרוויח יותר, התייעץ עם מביני דבר, שהמליצו לו לפנות לשוק היפני. בתחילה נרתע מן הרעיון. מה לו וליפנים? איך יסתדר שם? אך כשמצבו הוסיף להיות עגום הבין כי אין לו הרבה מה להפסיד, וטס ליפן.

הוא ישב במקומו במחלקה הראשונה. לנוסע שישב בסמוך אליו הוגשו סעודת גורמה ויין יקר, אך הוא לא העלה בדעתו להתכבד ממנועמי המחלקה הראשונה, והסתפק בתבנית חד פעמית קטנה שהכילה אוכל כשר. הנוסע שלצידו הבחין בכך והרים גבה: "יש אוכל כל כך משובח במחלקה הראשונה, מדוע אתה מסתפק באוכל העלוב הזה?" הוא סקר אותו. לבושו היה יקר והעיד על היותו אדם עשיר, גוי יפני מדושן עונג, הוא תהה אם יבין את תשובתו. בכל זאת השיב: "אני יהודי. יהודים אינם אוכלים כל אוכל. אנחנו מקפידים לאכול אוכל כשר, וגם היין צריך להיות כשר".

כצפוי, בן שיחו לא הצליח להבין: "אתה נוסע לבד במטוס. אף אחד לא רואה מה אתה עושה. מה הבעיה שתאכל ותשתה כל דבר?" **"האלוקים רואה אותי"** - ניסה היהודי להסביר - "יהודי הוא עבד ה', והוא מקיים את מצוות האלוקים בכל מקום שבו הוא נמצא". התפתחה ביניהם שיחה ידידותית, ועד לסיומה של הטיסה דיברו על נושאים שונים. כאשר נחת המטוס והם נפרדו איש לדרכו, הקריא לו הגוי את מספר הנייד שלו, והציע שיתקשר אליו אם הוא זקוק לעזרה כלשהי.

היהודי ניסה את כוחו בשיווק המוצרים שלו, אך עד מהרה התברר לו כי כל הרעיון לנוסע - בטעות יסודו. בכל מקום הבהירו לו כי ישנם כבר מוצרים דומים מקומיים הרבה יותר זולים. בלית ברירה הזמין לו כרטיס טיסה חזור, וניסה להתמודד עם תחושות האכזבה והתסכול שמילאו אותו.

יום לפני הטיסה נזכר ביפני שטס איתו והחליט להתקשר אליו. אולי לא יועיל, אבל כנראה לא יזיק. ברגע שבו הציג את עצמו - ניכרה התלהבות בקולו של העשיר היפני. "חיכיתי לך", אמר בכנות, "לא היה לי את מספר הטלפון שלך ולא יכולתי להתקשר אליך. הייתי רוצה שתבוא אל המשרד שלי".

כשהגיע היהודי אל הכתובת שמסר לו, התברר כי מדובר במפעל של 'סוני'. הבניין ענק, ובכל מקום שולט פאר והדר. הוא מחפש את האיש ומופנה אל משרד המנכ"ל. רק כעת התברר לו שהאיש שטס איתו הוא לא אחר מאשר המנכ"ל של 'סוני'.

המנכ"ל קיבל אותו בחביבות גלויה לעין, ומיד ניגש לעניין: "כשפגשת אותי חזרתי מביקור בסניף של 'סוני' בארצות הברית. זהו הסניף הגדול ביותר שלנו, ובו נמכרים כמויות המוצרים הגדולות ביותר בכל העולם. הסיבה שלשמה נסעתי לשם לא היתה נעימה כלל - התברר כי מנהל הסניף מעל בכספים ושבר את האמון המוחלט שהיה לנו בו. הגעתי לשם כדי לראיין מועמדים ולמצוא מישהו אחר. ידעתי כי עלי לחפש אדם חרוץ ומוכשר, אך בעיקר חיפשתי אדם נאמן, שאוכל לסמוך עליו. לא הצלחתי לחוש רוגע מול אף אדם. ואז טסת איתך וגיליתי אדם ששומר בנאמנות על הוראות האלוקים, אפילו שאף אחד לא עוקב אחרי ולא מדווח על מעשיו. ראיתי איש שמסוגל להסתפק באוכל פחות טוב, רק משום שכך ציווה אותו אלוקיו. אחר כך שוחחנו קצת וגיליתי כמה פיקח אתה. ברצוני להציע לך את המשרה, ולמנות אותך למנכ"ל של חברת 'סוני' בארצות הברית".

כך הפך האיש בין רגע מוסרן מוצרים כושל - למנכ"ל 'סוני' בארצות הברית הנהנה ממשכורת עתק, מלבד דיבידנדים ממכירות החברה.

אולי פחות נעים היה לאכול אוכל לא כל כך טרי, ארוז בשני ניילונים בתוך חמגשית קטנטנת, כאשר מימינו ומשמאלו מתענגים אנשים על ארוחות גורמה - אך דרכו של זית מר להוציא שמן זית! **"ויקחו אליך"** - כך גדל משה רבנו, כי מן הכתיית ומן הכתישה צומחים ועולים גדולי עולם. (שש באמרתך)

מצפה האדולפים

"כדאית התורה להתבזות בשבילה"...

בשנת תרצ"ז הגיע הגאון רבי אלחנן וסרמן זצ"ל לבלגיה כדי לערוך מגבית עבור ישיבתו 'אוהל תורה'. הוא ביקש מאחד התלמידי חכמים בעיר שיצטרף אליו לביקורי בית אצל אנשי הקהילה. ואולם אותו תלמיד חכם התלבט מאוד להיענות לבקשת רבי אלחנן, מכיוון שלא ניסה מימיו לעסוק בפעולות מעין אלו. הוא חשש אף מעלבונות וביזיונות שעלול לספוג מהגבירים. אמר לו רבי אלחנן: "הרי ידוע לכל, כי אם גורלכם לספוג ביזיונות, יבואו הביזיונות לתוך ביתו של האדם מכל מקום, מאשתו או משכניו, ובשום פנים לא יוכל להימלט מהם. אם כן, הרי מוטב שיוכל לתלות שבאו עליו הביזיונות - אם יבואו - בגלל התורה. כדאית היא התורה להתבזות בשבילה"...

להצלחת ורפואת עם ישראל ולעילוי כל נשמות ישראל.

בס"ד
גזן 665 תשפ"ד

ה'תשפ"ד תשרי
5:04
ה'תשפ"ד תשרי
6:12
ה'תשפ"ד תשרי
6:48

פרשת תצוה

דוגמא אישית אבן יסוד בחינוך הבנים

עבד על תכונה מסויימת עד שקנה אותה לקניין בנפשו תכונה זו הוא גם מוריש לילדים שלו וזהו בעצם המושג זכות אבות שאבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב החילו לנו תכונות נפש כפי שכתוב מתלמידיו של אברהם אבינו רחמנים ביישנים וגומלי חסדים וכן יצחק הנחיל לנו כשהסכים להיעקב על גבי המזבח את הכח למסור את הנפש בקלות למות על קידוש ה' וכן יעקב אב מידת התפארת וכן כתוב בצדקת הצדיק שהבן מגלה את הפנימיות של האבא

"ראשית חכמה" **כותב:** בצאת האב לדבר מצוה כקניית סכך, ארבעת המינים, שמן לחנוכה, מצות לפסח וכיוצא, ייקח את בנו הקטנים, כדי להקנות להם את שמחתו, חוביבתו והידורו במצוות להלן מעשה המראה כיצד היה דוגמא אישית לאהבת התורה **"מעשה נפלא מאחד** מהעשירים הגדולים, שקראו לו דיינס. הוא היה בתקופת מלחמת העולם הראשונה עשיר מופלג, מלארדר, והחזיק את כל הישיבות בליטא, ובפרט את ישיבת "נוברדוק". אחר כך כשהגיעה המהפיכה הקומוניסטית, לקחו ממנו את כל מה שהיה לו, והוא נשאר עני מרוד, ממש עד פת לחם, עני ואביון. אך בזמן שהוא היה עדיין עשיר, לקח שני חתנים לשתי בנותיו, שהיו גדולי עולם: האחד ר' אברהם יצחק בלוך, והשני היה אחיו. ושניהם תלמידי חכמים גדולים: האחד ראש ישיבת טלז"ו והשני ר"מ בישיבה זו.

הוא אמר תמיד: "מכל העושר שלי לא נשאר כלום, אך שני יהלומים נשארו לי. אלו שני חתני" ורבי אלחנן וסרמן הי"ד סיפר, שהוא היה צריך להגיע אליו פעם, כשהישיבה היתה במצב קשה, והוא הלך אליו כמה פרסאות, מהלך כמה שעות. באמצע היה שלג כבד והוא היה מלוכלך מאד משלג ומבוץ. וכשהוא היה כבר באמצע הדרך החל לעשות חושבים עם עצמו, שכך אינו יכול להגיע לביתו של דיינס ולהכנס אליו, הרי כל ביתו מלא שטיחים יקרים וספות מהודרות, וכיצד יכנס באלו הבגדים? וכיצד ישב שם? הרי הכל יתלכלך! חשב רבי אלחנן שאולי יחזור לביתו, אך עשה חשבון שזה לא ישתלם שהרי חצי מהזמן הוא כבר ביטל. האם עכשיו יחזור לישיבה ויבטל יום נוסף בכדי לחזור אליו? אבל מצד שני מה לעשות? הרי הוא לא יכול להכנס כך לביתו של דיינס! אז מצא הוא עצה. לאותו עשיר ישנה דלת כניסה ראשית, שדרך שם נכנסים לסלון, אך הוא שם לב באחד מן הביקורים שלו, שיש לו גם כניסה מן המטבח, שממש אפשר גם להכנס, ושם אין שטיחים, לכן החליט הוא להכנס דרך המטבח.

דפק הוא בדלת, קפצו שתי הבנות הקטנות ופתחו את הדלת וראו את ר' אלחנן וסרמן, ראש ישיבת ברנוביץ, שהכירו אותו. הן רצו בשמחה ובריקוד לאבא וקראו לו: ר' אלחנן הגיע, ר' אלחנן הגיע, שמחה וששון! העשיר דיינס ניגש לדלת המטבח וראה את ר' אלחנן מגיע מהכניסה במטבח ולא הבין, למה הוא לא הגיע מהכניסה הראשית? הוא ניגש לר' אלחנן, ורבי אלחנן אמר לו: "שלום עליכם", ודיינס החל בוכה, ובוכה! ר' אלחנן לא ידע מה קרה, ועל מה הוא בוכה? והעשיר בקושי דיבר ואמר: "רבי, מה חטאתי? מה עויתי? ומה פשעתי? ולמה הרבי עושה לי כך?" חשב ר' אלחנן שמישהו דיבר עליו לשון הרע, ושאל אותו: "מה אני עשיתי רע? אני לא יודע משום רע שעשיתי. אדרבא, תמיד אנחנו בידידות, איני יודע מה עשיתי רע!"

אמר לו דיינס "הרבי קלקל לי את הבנות שלי!! נבהל ר' אלחנן: "כיצד קילקלתי את הבנות? איני מכיר אותן בכלל, ואף פעם לא דיברתי איתן, ואיך אקלקל אותן?" אמר לו דיינס כך: "הבנות שלי רואות בבית כל היום כסף זהב, דולרים, כסף, ועוד כסף, סוחרים קונים ומוכרים, זה מה שהן רואות כל הזמן. אז תתאום שהבנות שלי תרצינה להתחתן עם בן תורה? הן תרצינה כסף, כי זה מה שהן רואות. אבל מה, דבר אחד הן יודעות היטב והוא שאצלי תורה היא יותר מכסף. כאשר מגיע תלמיד חכם או זמן השיעור שלי, כשצריכים ללכת ללמוד, אז אפילו כשהבית מלא בשוחרים אני עוזב הכל והולך ללמוד, זה קודש, כסף, כסף, אבל תורה היא יותר מכסף. אבל מה עשה לי עכשיו ראש הישיבה? ראש הישיבה שלח אותן לקרא לי, ובכך הותן הסביר להן שהוא לא יכול להכנס דרך הדלת הראשית, כי הוא עם בוץ ושלג והוא לא רוצה ללכלך את הבית. ומה הן יבינו כעת? שהשטיחים שלי שווים יותר מן התורה, מכבוד התורה של ראש הישיבה, את זה האן יתרינה! ואם הן תקבלנה מושגים כאלה, הן נאבדות לעולם. שאל אותו ר' אלחנן: "הבנות, אבל מה אתה רוצה שאני אעשה עכשיו? אתה רואה איך אני נראה?" אמר לו דיינס: "אני רוצה לבקש מהרבי טובה: שהרבי יבוא איתי יחד מהדלת הראשית, וידרך על השטיחים וישב על כל הספות והכסאות וילכלך הכל. שיראו ושיכנסו להם בתודעה בראש ובעומק הלב שהתורה והישיבה, חשובים יותר מהשטיחים ומהספות ומהמשק, ויראו את זה בפועל". סיפר ר' אלחנן: "לא היתה לי ברירה. ניגשתי ולכלכתי את כל הבית עם הבוץ, כי כך רצה דיינס ולא עזב אותי. ובזכות זה זכה לשני היהלומים, שני חתנים גדולים."

וחשב אפודתו אשר עליו כמעשהו ממנו יהיה רבנו הבן איש חי בספרו עוד יוסף חי דרשות כותב שבניו נקראים בגדיו לו הרב מאז האדם כמו שכתוב בספר זכריה על יהושע כהן גדול "הסר הבגדים הצואים מעליך" והכוונה לבניו שנשאו נשים נוכריות ולכן אמר לו הנביא הסר את הבגדים הצואים תוכיח את בניך שנשאו נשים נוכריות. מסביר הבא"ח את הפסוק "וחשב אפודתו אשר עליו" בא לרמוז שכפי שאדם מתנהג בעבודת ה' כך לומדים ממנו בניו, האב והאם צריכים לשמש דוגמא חיובית לבניהם כיון שילד בטבעו אוהב להדמות לאביו ובת לאמא. וזהו כוונת הפסוק "וחשב אפודתו אשר עליו" היינו חשיבות אפודתו דהיינו הצלחת חינוך בניו המשולים לבגדים לאפוד "כמעשהו ממנו יהיה" לפי מעשה האב ישפיע על הבן.

מסופר על אברך בא לחפץ חיים ושאלו מאיזה גיל לחנך את בנו שנולד אמר לו הרב מאז שנולדת, דהיינו התכוון לומר לו החפץ חיים שחינוך הטוב ביותר הוא דוגמא אישית לפי מעשיו כך יתנהגו בניו וכן צורת וסגנון הדיבור בבית זהו מה שמדבר הילד וכפי שמובא במסכת סוכה דף נו :

מעשה במרים בת בילגה שהיתה מזרע כוהנים ממשמרת "בילגה" [השייכת לאחד מעשרים וארבע משמרות הכוהנים העובדים במקדש, כל אחד מהמשמרות עובדת שבוע במקדש], שהמירה דתה והלכה ונישאה לחייל אחד ממלכי יוונים כשכנסו יוונים להיכל בעטה בסנדלה על המזבח וקראה למזבח בשם זאב ואמרה זאב זאב עד מתי אתה מכלה ממונן של ישראל שאנשים מנדבים ומקריבים מכספם קורבנות ואינך עומד עליהם שבעת הדחק שהרי עכשיו היוונים שולטים על עם ישראל ואינך עוזר להם וכששמעו חכמים כיצד דיברה סגרו את טבעתה של משמרת בילגה היינו במקום ששם שוחטים את הקרבנות לכל משמר היה טבעת שבה קושרים את הבמהה לפני השחיטה וסגרו את הטבעת כעונש על כך שמרים דיברה כך וסתמו את הלונה היינו במקום שמניחים את סכיני השחיטה לשחוט את הקורבנות ועל ידי כך הם צריכים להשתמש בחלונות וטבעות של אחרים כיוון שאין להם משלהם וזה פוגע בכבודם **שואלת הגמרא משום הבהת** קונסים את המשמרת ? עונה הגמרא אמר אביי נכון כמו שאומרים האנשים מה שהתינוק מדבר בשוק, הוא מה ששמע מאביו או מאמו, וגם מרים בת בילגה אם לא ששמעה מאביה שהיה מבזה את העבודה, לא דיברה כך שואלת הגמרא ומשום אביה קונסים את כל המשמרת עונה הגמרא על זה נאמר אוי לרשע ואוי לשכנו בגלל אביה של מרים כל השכנים למשמרת סובלים.

גמרא זו מלמדת אותנו יסוד גדול שסגנון דיבור והדיבור הילד לומד מההורים בהגדת אור דניאל הביא על המשפט בהגדה חכם מה הוא אומר דורשי רשמנות קבר רמזו מןאן יסוד נפלא, והוא הדיקמא האישיית - שהיא תנאי בסיסי לחנוך והוראה. וזה שְׁאָמַר "חֶקֶם - מה הוא אומר"; רוצה לומר "חֶקֶם" מְשַׁמֵּשׂ תַּחֲלָה דִּקְמָא לְהוֹרְאָתוֹ - "מה הוא אומר"; אומר מה שְׁהוּא נוֹהֵג בְּעַצְמוֹ.

וְכָאן הַמְקוֹם לְהַעֲתִיק תַּמְצִית דְּבָרִים שְׁנִיבְתָבוּ (ב"חגים וזמנים" ח"ב מְאֵר "דִּקְמָא אישית") על אודות עֲנִין זֶה: פְּדוּעַ פְּרֻשֵׁת תַּצְוָה (שְׁמוֹת כח, כ) אֵינָה פּוֹתַחַת בְּדָרָךְ כֵּל הַפְּרָשׁוֹת ה' וְיִדְבָר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר" אֵלָא בְּלִשׁוֹן "וְאִתְּהַ תַּצְוָה". וְכִבְרַ עֲמִידוֹ עַל פֶּה הַמְּפָרְשִׁים, וּבְאֵרוֹ כֵּל אֶחָד כִּיֵּד ה' הַטּוֹבָה עֲלָיו. וְלִפְנֵי הַנְּרָאָה בְּאֵה הַתּוֹרָה לְהוֹרֹת לָנוּ בְּזֵה, שְׁהַדְּקָמָא הַאִישִׁית הִיא תִּנְאִי לְהוֹרְאָה וְחֻנּוּף: "וְאִתְּהַ" - קִדְם כֵּל שְׁמִישׁ אֲתֵה דִּקְמָא לְהוֹרְאָתָךְ וְאַחַר פֶּה "תַּצְוָה" לְאַחֲרִים. וְכֵן מְצִינֵנו לְאֶרְךָ מְסַכְתַּ אֲבוֹת נֶסַח יְחוּדֵי, שְׁאֵינֵנו מְצִי כֵּל מְסַכְתוֹת ה' ש"ס: "הוּא הִיָּה אֹמֵר..."; כְּלוּמַר "הוּא הִיָּה" - דִּקְמָא אישית לְהוֹרְאָתוֹ, וְרַק אַחַר פֶּה "אֹמֵר" - צִנָּה כֵּן לְאַחֲרִים. מְפִינֵי שְׁמִסְכְּתַ אֲבוֹת, הַעוֹסְקֵת פְּלָה בְּהוֹרְאוֹת מוֹסֵר וְהַנְּהוּגוֹת דְּרָךְ אֶרְא, רְאוּי לָהּ לְהַעֲיִד בְּרָאשׁ וּבְרָאוּנָה שְׁפַעַל הַשְׁמוּעָה שְׁמִישׁ דִּקְמָא אישית לְהוֹרְאָתוֹ.

וְזֵהוּ יסוד חֲנוּף וְשִׁרָשׁ הַמְּנַהֲיָנוּ, שֶׁכֵּן הוֹרָה או מוֹרָה וְאֵין צְרִיךְ לומר מְנַהֵיג, לְעוֹלָם לֹא יוּכַל לְהַעֲבִיר אֶת מְסָרְיוֹ, בְּלֹא שְׁהוּא מְשַׁמֵּשׂ בְּעַצְמוֹ דִּקְמָא אישית לְהוֹרְאָתוֹ.

מסופר בגמרא במסכת כתובות דף סג. על רחל אשתו של רבי עקיבא שנתנה לרבי עקיבא ללמוד עשרים וארבע שנים ללא הפרעה וגם בתה של רחל נהגה כך עם בעלה בן עזאי ונשארה לבד בביתה הרבה שנים כדי שבעלה יוכל ללמוד תורה ללא הפרעה ועל זה אומרת הגמרא במסכת כתובות דף סג. "וזה שאומרים האנשים, רחילא בתר רחילא אזלא" כלומר רחל אחרי רחל כיון שרחל אשתו של רבי עקיבא נהגה כך גם בתה נהגה כך, הרב דסלר כותב שאם אדם

ההודאה להשם יתברך שהצילה

בחור ישיבה מארצות הברית שגלה ללמוד תורה בארץ ישראל, ועתה עושה את דרכו בחזרה לביתו. המטוס בדרכה למוסקבה, תחנת הביניים במסע לנו יורק. בבטן המטוס, שכנו לך שתי מזוודות עמוסות בחפציו האישיים, ספרים, מתנות לאחים ואחיות, וגם מזכרות שונות משנת לימודו בארץ. הוא דמייך את רגע המגש המרגש עם הוריו, סופר את השעות והדקות נלחיתה. כשנחת המטוס במוסקבה, מיהר יצחק לקחת את המזוודות ולהמשיך לאולם הנוטים הממשיכים, אלו הממריאים ליעד הבא. בצעדי ריצה קלים עשה את דרכו בנמל התעופה המוסקבאי הענקי, מביט בעשרות המטוסים מסביב ותוהה באיזה מהם יזכה לטוס לנו יורק עיר מכורתו. הוא מגיע לעמדת הבידוק, כצעיר ורגיל הוא מעביר את המזוודות בעמדות השיקוף וכבר ממחר להמשיך לאולם היוצאים, אלא שלפתע פתאום - - - צפצוף מחרשי אוזניים נשמע ברמה, ותוך כדי - כמה מאבטחים סוונים הסתערו בשנשים שלופים, והורו לו ברוסית מתובלת באנגלית רצועה להשתלט על הרצפה ולהרים ידיים. יצחק הנהב והמבולבל החל רועד בחוסר שליטה, ומי ד הבין שכדי להישאר בחיים - עליו להשתטח ארצה כפי שהורו לו... בשניות בהן שכב על הרצפה הקרה בשדה התעופה, מנסה להבין מה מתחולל סביבו, הרגיע את עצמו כי כנראה מדובר בטעות בזיהוי. הרי אין שום דבר בעייתי במזוודותיו, הוא ארז אותן בעצמו והוא יודע בדיוק שיש בהן כמה פ ריטי לבוש, ספרים, מזכרות וצעצועים. 'כנראה זו טעות בזיהוי -' הרהר כשהובל אזוק באזיקים לחדר צדדי בשדה התעופה, שם הצטווה להתמקין עד שיובא חוקר משטרה בכיר... כשהחוקר הגיע, נשאל יצחק לגבי תכולת מזוודותיו, והשיב כי אינו יודע על שום פריט בעייתי. ואז החוקר עטה ארשת פנים נרגזת, ולפתע שלף מהמזוודה של יצחק שלושה כדורי רובה, הניף אותם תוך הטחת אצבע מאשימה, ושאל בשאגת אימה: 'יומה אלה!?! מדוע נשאת בתיקך כדורי רובה מסוכנים? וכי אינך יודע שזו עבירה פלילית חמורה, שלא נעבור עליה בשתיקה?!?!?! יצחק נבעת. הוא הכיר את הכדורים הללו היטב, אלו כדורים משומשים אשר קיבל פעם מכמה חיילים בגבול הצפון, כשהיה בכפר סמוך בשבת. לתמו סבר כי ביה אלה הכדורים לארצות הברית להראות לאחיו ואחיותיו כמוזכרת נעימה, ולא היתה בדתו כי יסתבך עד כדי כך... הוא ניסה להסביר את עצמו, אולם החוקר סר אוזניו ואטם את לבו. הוא הושלך למעצר בתנאים מחפירים, לצד עבריינים רוסיים אלימים ומגודלים, שיכורים ורוצחים מכל המינים והסוגים. שבועות ארוכים שהה במעצר, כשהוריו עושים הכל כדי לנסות לסייע לבנם, הכלוא בתא מצחין עם תחתית המין האנושי... לבסוף, נקבע מועד למשפטו, בעוד כשלושה חודשים. נשכר עבורו עורך דין ממוחה, שהסביר כי אמנם לפי החוק הבינלאומי מצבו אינו כה חמור, אולם ברוסיה - אין לדעת... התביעה דרשה להטיל עליו 10 שנות מאסר בגין ניסיון רצח!!!, ויצחק המבוהל, עלה צעיר שנרקע באחת מספספלי הישיבה לתוך קלחת משטתית משובכת, לא ידע את נפשו... בעודו בתא, בצר לו, נזכר בדברי מגיד השיעור שלו, הרה"ג ר' זאב דינר שליט"א, שהיה מפליא לספר על כח ההודאה לה' כמושיעה מכל צרה וגואלת מכל בעיה. עתה, ביושבו בתא ימים ארוכים ללא כל תעסוקה, היו לו דברים אלה מושבי נפש, ומתוך התנאים הקשים - נטל פנקס קטן והחל רועש בו סיבות להודות לה' על חסדו וטובו עמו מאז ומעולם, כולל גם חסדים גדולים שקינים שהוא זוכה בהם תוך כדי המעצר הנורא שהוא שרוי בו... מאז אימץ את 'שיטת ההודאה', הפכו ימי הכלא למרוממים עבורו. עדיין הוא נתון בין שיכורים ורוצחים, אולם בתוככי לבו מזדמרת שירת דב קות ותודה לבורא עולמים, ובכל רגע ורגע חש כי הוא מתחבר למייליה הטוב, ומודה לו על כל חסדו - כולל גם על המעצר המפחיד הזה... ההודאה אבילה את לבו בכוחות לעמוד בתאגר, הוא חש כי הקשר הקרוב עם בורא עולם מתהדק מאי פעם, הוא ממש מרגיש את ידו של הבורא נתונה אתו, בבחינת 'עמו אנוכי בצרה... כך', לראשונה בהיסטוריה, הפך תא מעצר רוסי קפוא ומחניק, לאלומת אור של תודה לה'. את מיטב שעותיו הקדיש יצחק להודות לה, 'פשוט לומר תודה לאבא על חסדו. פעמים נפשו יצאה בריקוד, לפעמים עיניו זלגו דמעות התרגשות, כך או כך - פעמים כה רבות הוא כמעט ש כח היכן הוא נמצא, כל העת חש נרגש מעוצמת ההודאה והקשר לה... ויהי ביום המשפט, היה זה יום ששי, שעות שפורות לפני כניסת השבת. שופר רוסי זקן ועב כנס לאולם הדיונים, קרא את כתב האישום בחופזה, שאל את הדין לפשר העניין, ומשנענה בסיפור במלואו - קרע את כתב האישום מול עיני התביעה, וזיכה את הנאשם מכל אשמה, חד וחלק! תוך זמן קצר ננעל הדין, הראשון והאחרון בתיק. שלח חב"ד מקומי יפץ לו להימלט מרוסיה עוד לפני שהתביעה תגיש בקשה לערעור, והוא הצליח למצוא מטוס שהמריא מיד - כך שאת השבת כבר עשה מחוץ לגבולות רוסיה, אליה לא ישוב לעולם! אולם, יותר מהנס המופלא שקרה לו, מספר יצחק על נס גדול בהרבה: הוא גילה את כח ההודאה, הוא הבין עד היכן היא מגיעה. ראשית, בעת הקושי עצמו, כשיהודי מתרכז בלהודות לה 'על הדברים הטובים ועל מה שנראה כפחות טוב, על רגעים שנראים קשים כמו על חוויות חיוביות - הוא מקבל עוצמות וגבורות רוח לעמוד בכל אתגר, להתמודד בכל מערכה. ושנית, בסופו של דבר, הרי מדובר בנס מופלא, אשר כל מי שמכיר את המערכת המשטתית הרוסית - תמיה איך הוא יתכן. אבל הוא יתכן גם יתכן, כי להודאה יש דרך משלה לפתור בעיות, יש לה כח לגאול יהודי מצרות ומצוקות, היא פותחת שערי כלא מכל סוג, מובילה יהודי לגאולה אישית מצרותיו מתוך הודאה ושבח! אחים יקרים, הבה נאמץ את המסר העולה מבין כותלי הכלא הרוסי, ומתוך הנס המופלא שהתחולל במשפט, כפי ששמענו בעדות אישית מפי מגיד השיעור של הבחור הניצול. מתברר כי להודאה יש כח על טבעי, יכולה היא להציל, להגן ולהושיע, לגאול ולפתור, לסייע ולהאיר בחשיכה. הבה נאמץ את כלי ההודאה - וגם לאורך ימים. כי ימי המצוקה שאנו בעיצומם, כמו גם ימי שגרה בהם יש לנו בעיות שגרתיות, יכולים להיראות אחרת לגמרי אם נקבל על עצמנו להודות ולהלל, להביע שבח והודאה לה' בפניו ובלבבנו תמיד. וככל שנודה לה' מעומק הלב, ככל שנקבל על עצמנו להביע שבח וגדולה על מעשיו ונפלאותיו, ככל שנחליט מעכשיו לשורר לו תודה על הדברים הטובים וגם על מה שנראה פחות טוב - כך נזכה כי עולמנו יואר רק ברעים יפים, [נטי הקהילה, הרב זרביב]

הכל לטובה - ראובן פקח את עיניו, קרני השמש סנוורו אותו מעט, הוא קרא "מודה אני..." והתיישב על המיטה. האם ההודאה שלי אמיתית? שאל את עצמו, האמנם באמת ובתמים מודה אני לו? זה כמעט שנה שהוא פוטר מעבודתו, בעבר היה טכנאי רנטגן מאד מוצלח, "הממוחה" קראו לו, כי את עבודתו עשה במקצועיות רבה, עקב מריבות בין הבעלים של החברה הוא נפל בין הכסאות ופוטר, מאז כמעט שנה הוא מפרסם במקומות הנכונים על טכנאי רנטגן מומחה המחפש עבודה, אך שום תשובה לא הגיעה, הפיצויים והחסכוניות נגמרו, ועבודה לא נראתה באופק. לאחרונה החליט לחפש עבודה אחרת, והעיקר שבסוף החודש יביא אוכל לפיות ילדיו הרעבים - "להחיותם ברעב". אך גם עבודה בתחום אחר לא קל היה למצוא, והרבה הצעות לא התאימו מכל מיני סיבות שהן, עד שנאלץ לחתור.

יום אחד הבחין במועדה קטנה תחת הכותרת "דרושים" כי במפעל מסויים דרוש אחראי ומסור לעבודה כמחנאי, לאחר שיחה של כרבע שעה עם בעל המפעל, היה נראה לשני הצדדים שזו הצעה שיכולה ללכת, אמנם המשכורת ההתחלתית המוצעת נמוכה בהרבה מעבודתו הקודמת, אך הוא הבין שאין לו שום ציאנס להתפנק, הבית שהיה ריק מכל הכריע את הכף ללכת על העבודה המוצעת. מה עוד שנאמר לו, על המחנאי הקודם פוטר עקב איחוריו לעבודה, ואי שמירה על הזמנים. ולכן אם יקפיד על הזמנים וישקיע את מרצו בעבודה, יקבל במשך הזמן קידום, שזה כולל הטבות רבות והעלאה במשכורת. הם סיכמו שלמחרת בשעה תשע יפגשו ועם הכל יסתדר יחתמו חוזה. המפעל שוכן באחד המושבים ליד תל אביב, ראובן גר בפתח תקוה, ופעם בשבתיים יוצא אוטובוס המגיע הישר לאותו מושב סמוך לתל אביב, וכדי להגיע למפעל בשעה 9, עליו לנסוע באוטובוס שיוצא בשעה 8. למחרת בבוקר, עם זיק של תקוה, מחשבות חיוביות שסוף סוף ימצא את בעיני מעבידו ויתחיל לעבוד בעבודה מסודרת, יצא ראובן מהבית שמח וטוב לב, מצוייד בברכת כל בני המשפחה הוא צעד אל התחנה. בדרך הרים את עינו לשמיים למעלה ללבנו התמלא הודיה לבורא עולם שדאג לו למקום עבודה, דמעה קטנטנה ונוצצת התגלגלה מזוית עינו הימנית, הרבה תקווה ושמחה נדחסו בתוך אותה דמעות...

כשהגיע לתחנה שכחו עיניו, האוטובוס שאמור היה להסיעו עזב ובאותו רגע את התחנה. "נהג נהג!" צעק ראובן בקול צרחני "רגע רגע..." אך קריאתו היתה לשווא, הנהג לא שמע את צעקותיו וברעש המכונית הוא נבלע ביניהם. אחד מהיושבים בתחנה אמר לראובן "זה פלא, אף פעם הוא לא מקדים בצורה שכזו, אני נמצא פה יום בישעה הו'".

ראובן חייה המום, כל גופו נטף זיעה קרה, מה עושים? כבר בפגישה הראשונה הוא מתחיל ברגל שמאל, כסף למונית לא היה לו, הוא נשם עמוקות, הביט כלפי מעלה ומליבו נשמעה זעקה אילמת "רבש"ע, מה אתה רוצה ממני?!" את פניו כיסתה עצבות עמוקה, חוסר תקווה, ומוזות עינו השמאלית התגלגלה דמעה קטנטנה ונוצצת, והפעם שונה מקודמתה, היתה זו דמעה שמבטאת יאוש ואכזבה, "למה? למה? רבש"ע, למה עשית לי זאת?... ובעודו עומד כך מתוסכל ולא יודע לאן יפנה, נעצרה לידו מכונית, הנהג משקיף אליו וקורא לעברו "בוקר טוב ראובן, מה נשמע?" היה זה אחד מידידיו, "לאן אתה צריך להגיע?" "פספסתי את האוטובוס מול העיניים, אני צריך להגיע למושב מסויים ליד תל אביב", הא, יש לך מזל, אני אמר להגיע ממש ליד אותו מושב, במרחק הלכתי של דקותיה ברא תיכנס אני אקח אותך".

ראובן נכנס למכונית, הפעם זיעה חמה כיסתה את גופו וחיממה את ליבו, הוא הביט לשמים אך מתוך בושה וכלימה, מליבו נשמעה אמירה אילמת "ברבנו של עולם, סליחה! טעיתי! מחילה! ותודה ששלחת לי ספיישל במקום אוטובוס!", מעיניו התגלגלה דמעה קטנטנת שהיתה טעונה בהרבה צער על התנהגותו החפוזה מול בורא עולם. הוא סיפר לידידו את אשר אירע לו וכמה הוא שמח שבהשגחה פרטית מפליאה הוא הבחין בו, נעצר לידו ושאלו לאן פניו מועדות. "מעניין" אמר לו ידידו, "אף פעם איני נוסע בכביש זה בשעות אלו הוא עמוס ולחוף, אך מאחר וצריך אני להגיע ליד אותו מושב נכנסתי לכביש זה, בורא עולם אותה אותך!" סיים את דבריו. הוא התקרב ליעד, ראובן סיפר לידידו כמה קשתה עליו הפרנסה בשנה האחרונה, והוא כולו תפילה שהפעם ימצא מקום עבודה מסודר ומצבו הקשה ישתפר, "תראה כמה עזרת לי שלקחת אותי ברכיך, תאר לעצמך איך היה זה נראה שכבר ביום הראשון אחרתי, ולא הגעתי בזמן?..."

ואז לפתע ללא הודעה מוקדמת נשמעה חבטה עזה, בוורווורווורוו... מכונית שנסעה במהירות לא הספיקה לבלום ופגעה בעוצמה ברכב בו נסעו השניים, ועל אף שהיו חגורים הם טולטלו בחוזקה וקיבלו מעט טיטול בגופם. ברע הראשון לא קלטו מה בדיוק קרה! ההלם היה מוחלט, אך הליטות של האמבולנס ששעטו למקום התאונה אפסו אותם. "איך אתה מרגיש?" שאל הנהג שראשו נחבל קלות. "ביה בסדר, נראה שקיבלתי בכתף מכה יבשה..." אמר ראובן. בשוכבו באמבולנס בדרך לבית החולים "איכילוב" שיחזר ראובן את כל אשר עבר עליו. הוא הביט לשמים ושאל בלחש "רבש"ע, דאגת לי לטרמפ, ספיישל במקום אוטובוס, אז למה במקום לחתום חוזה עבודה, אני בדרך לחדר מיוון?!" "ואנחה כבדה יצאה מפיו, "אוי, רבש"ע למה? ולמה?!!?" שם מענה או הסבר לא בא בעקבות תלונתו, ותמיהתו נותרה בחלל ללא תשובה. הרגשתו היתה כבדה... בסביבות השעה 1 השתחררו השניים מחדר המיון ובידם טופס שחרור. הרופא שחנח על הטפסים הפנה את תשומת ליבם כי זה די נדיר להשתחרר אחר כמה שעות, "בדרך כלל נפגעי תאונות דרכים נשארים עשרים וארבע שעות למעקב, אך מאחר וכל הבדיקות שנעשו היו חיוביות הוא לא רואה שום צורך להשאירם למעקב רגע לפני שפנדרו, הבית הרופא על פניו של ראובן רואה כי נפולות הן. הוא חשש שמא יש לתאונה חלק בזה. לכן פנה אל ראובן ושאל: "למה פנך נפולות?!" "זה לא בקשר לתאונה", השיב ראובן, "סיפר לרופא על השנה הקשה שעברה עליו מאז פוטר מעבודתו כמומחה לצילומי רנטגן, ואמר: "היום במקום לחתום על חוזה ולהתחיל לעבוד במקום עבודה מסודר אירעה לי התאונה ועל כן אני שבור". טכנאי רנטגן היות?!" קרא הרופא בקול לא לו, "ויש לך ניסיון בזה?" "בודאי" השיב ראובן, "היית מומחה בעבודתי, ויש לי תחת ידי את תעודות המאשרות כל מילה שאני אומר". "בוא איתי" אמר הרופא בהתרגשות והוא פסע בצעדים מהירים כשראובן בעקבותיו. הם נכנסו למנהל, זה חודשים מחפשים לבית החולים טכנאי רנטגן עם ניסיון ואין קול ואין עונה... כעבור חצי שעה של שיחה בין ראובן למנהל אגף העובדים, נחתם עימו חוזה, כשהמשכורת והתחלית היא כמעט כפולה מזו שקיבל במקום עבודתו הקודם. הוא יצא מביה"ח כשיבדו טופס שחרור, וחווה עבודה. את כולו תקפה התרגשות עצומה, מה שעבר עליו באותו בוקר נשמע הזוי, קשה היה לו לעכל זאת, הוא ניגש לפניה ופרץ בבכי, בכי עם הרבה דמעות. בכי של שמחה. אך להביט למעלה לשמים לא היה מסוגל

הקדמה בהדלקת נרות שבת יהיה תיקון לחטא חוה ונסלח החטא ולכן בליל שבת מניחים המלאכים ידיהם על ראש האדם ואומרים לו וסר עוניך וחסאנתך תכופר ולכן טוב שהאשה תפריש קודם הדלקה שתיים או שלש פרוטות לצדקה להיות הצדקה עזר לסליחה ולכפרה וכן נהגו פה עירנו קצת נשים להפריש לצדקה

[א] נר שבת החיוב מן הדין הוא נר אחד אך על פי הסוד צריך להדליק שתי נרות אחד כנגד זכור ואחד כנגד שמור והמדקדקין מדליקין שבעה נרות ואומרים העולם כנגד ז' ספירות חג"ת נהי"ם הרמוזים בשבוע ואפילו המדליקין ז' נרות עם כל זה כשיבא לבית יסתכל בשתי נרות דוקא ויכוין שהם א' כנגד זכור וא' כנגד שמור גם יכוין א' כנגד ה"א ראשונה וא' כנגד ה"א אחרונה גם יכוין שיאירו נרות שבקדושה למעלה: **[בלשם יחוד לא יאמר דברים שיש בהם מחלוקת כגון הרני מקיים מצוות עשה מתורה לקדש כיון שיש מחלוקת שלרוב הפוסקים יצא ידי חובה בתפילה וכן מצוות עשה מדברי סופרים לקדש על היין הרי יש אומרים שקידוש על היין מן התורה]**

[ב] עיקר הדלקת הנר במקום שאוכל ועליהם תברך האשה המדלקת את ברכת הדלקת הנר ומכל מקום תקנו חז"ל שידליק נר אחד במקום שישן שם וכן בדת התבטלה ובכל מקום שיש לו כניסה בו בלילה להוציא ולהכניס בכל מקומות אלו תדליק האשה בלא ברכה ואחר כך תדליק במקום השולחן בברכה ואם ירצה האיש להדליק במקום שינה בידו תבוא עליו ברכה אך לא יברך יען כי אשתו מברכת בנרות של מקום השלחן ומי שאין לו מעות לקנות שמן שבת יחזור על הפתיחים ויקנה אך לאדם כזה סגי נר אחד:

[ג] נר שבת ויין לקידוש נר קודם אף על פי שקידוש דאורייתא יכול לקדש מן התורה על הפת ומדברי סופרים הוא דצריך יין לפיכך נר שבת קודם משום שלום ביתו מיהו אם יש לו כדי לקנות שמן לנר אחד וכדי יין לקידוש אבל אין לו כדי לקנות לנר שני אין לבטל היין בשביל לקנות לנר שני כי מן הדין סגי בנר אחד:

[ד] אף על פי שאוכל ומקדש על הגג שאור הלבנה זורח על שלחנו מבערב עם כל זה מדליקין נר שבת בברכה יען דנר שבת מלבד טעם הפשטי של שלום הבית יש בו חיוב על פי הסוד

[ה] אחד האיש ואחד האשה חייבין בנר שבת אלא שהאשה מזהרת עליו ביותר ויש לה דין קדימה על בעלה במצוה זו ואם ירצה הבעל להדליק הוא בעצמו יכולה לעכב בידו מיהו אם ירצה הבעל להדליק במקום שינה רשאי ולא יברך וכמו שכתבנו לעיל ונהגו באשה יולדת שמדליק הבעל במקום השלחן ומברך בשבת ראשונה שאחר הלידה:

[ו] טוב שהבעל יעסוק בערב שבת בתיקון הנרות בהנחת השמן והפתילות וכמפורש בדברי רבינו האר"י בספר הכוונות וז"ל גם תזהר בתיקון הנרות של שבת אמנם הדלקת הנר היא מצוה על האשה בעלת הבית עכ"ל וכן אנוחנו נוהגים בביתנו לערוך ולתקן הנרות שבידנו:

[ז] לא תקדים ולא תאחר ומן הדין יכולה להדליק אחר שיגיע זמן ערבית דהיינו שעה ורבעי קודם הלילה בשעות מנינות אבל קודם זמן זה אינה יכולה להדליק ומצוה מן המובחר להדליק חצי שעה קודם שקיעת החמה וכן נוהגים בביתנו: **[זמן הדלקת נרות 20 ד' לפני השקיעה]**

[ח] האיש לא חל עליה קבלת שבת בהדלקת נרות שבת אלא עד שתסיים כל הנרות אשר מדלקת במקום השולחן ששם תהיה הברכה שלה ואחר שתסיים כל הנרות תיכף ומיד תזרוק מידה הפתילה שמדלקת בה את הנרות ותניח ידה על עיניה ותעצום ותפתח עיניה ותראה זריחת אור הנרות והתפשטות אורן במקום ההוא ואם המקום הוא פרוס בו סדינין על הקרקע ואינה יכולה לזרוק הפתילה בארץ תעמיד אחד אצלה כדי שתיכף ומיד בסיום ההדלקה יקח הפתילה מידה ויכבנה ודוקא האשה תחול עליה קבלת שבת בהדלקת הנרות של שבת אבל האנשים אם הם מדליקים נרות שבת בידם אף על פי שמברכין עליהם לא תחול עליהם קבלת שבת אלא כשאומרים בואי כלה ומזמור שיר ליום השבת וכאשר נבאר לקמן ולכן יכולים לעשות מלאכה אחר שמדליקין מיהו טוב שיתנו בפירוש בעת ההדלקה שאין מקבלים שבת בהדלקת הנר: **מצווה בשמן זית [עדיף להדליק בנר שמן או שעווה ואם אין לה יכולה להדליק מנורות החשמל ולברך עליהם]**

[ט] נכון להדליק אחר שחלף בגדי שבת מיהו אם איחרה וחוששת שאם תחליף בגדיה לא ישאר לה זמן להדליק אז תוכל להדליק בבגדי חול ואחר כך תחליף בגדיה ואם האשה מתפללת צריך שתתפלל מנחה קודם הדלקה ולא אחר הדלקה דהא כבר קבלה שבת בהדלקה ואיך תתפלל של חול וזמן ערבית של שבת תתפלל אחר ההדלקה: **[שכחה להתפלל תחילה או הזמן דחוק מותר לה להתפלל לאחר הדלקת נרות אפילו בשקיעה]**

[י] בשבת מברכין להדליק נר שבת וביום טוב מברכין להדליק נר יום טוב ובבגד נוהגים הנשים לברך ביום טוב שהחיינו בהדלקת הנר אם הוא יום טוב שאומרים בו שהחיינו בקידוש ודוקא בשבת כתבנו לברך אחר ההדלקה אבל ביום טוב מברכין ואחר כך מדליקין ומאחר דביום טוב מברכת ואחר כך מדלקת צריכה להזהר שלא תשיח עד אחר גמר כל הנרות שמברכת עליהם ואם שחה שלא מענין ההדלקה אם עדיין לא הדליקה אפילו נר אחד תחזור ותברך ואם קודם ששחה הדליקה נר אחד מאלו הנרות שברכה עליהם לא תחזור ותברך: **[צריך לברך ואחר כך להדליק ואשה הנוהגת הפוך צריכה לשנות מנהגה]**

[יא] שנים ושלוש בעלי בתים שאוכלים בחדר אחד כל אחד על שלחנו ומדליקים שם יעמוד אחד מהם לברך ולהדליק ויעשה כונה על השאר ואז ידליקו על סמך ברכה שלו ואם כבר קדם אחר וברך והדליק והשאר לא שמעו ברכתו לא יברכו על נרות שלהם בשם ומלכות אלא יברכו בלי שם

ומלכות ויהיה רשע ומלכות בלבבם מפני שיש פלוגתה בזה וסב"ל וכל זה אם אוכלים וישנים שם באותו חדר אבל אם רק אוכלים שם וישנים כל אחד בחדר בפני עצמו וידליקו השאר כל אחד במקום שינה ויברך ואם ירצה להדליק במקום אכילה גם כן ידליק בלא ברכה ורק צריך להניח שמן בנר שמדליק במקום שינה שישפיק עד זמן שביא לישון שם, איש ואשתו שיש להם בן נשוי והחמות מדלקת ומברכת במקום שלחן או תדליק כלתה במקום שינה שלה ותברך שם ורק תזהר להניח שמן שישפיק עד עת השינה ואם תרצה הכלה להדליק במקום השלחן לא תברך מאחר דחמותה הדליקה כבר ובירכה:

[יב] סומה יכולה להדליק ולברך על נר שבת ומכל מקום אם יש לה בעל פקח נכון שהוא יברך וידליק.

[יג] אסור לגעג בנר שבת שברכו עליו אחר שהודלק מפני שהוקצה למצותו אף על פי שזה הנוגע לא קבל שבת עדין מותר לעשות מלאכה ואפילו נגיעה בלא דנדנד אסור ולכן אסור להוסיף בו שמן מיהו מותר להדליק פתילה משלהבת דנר שבת לצורך שבת כיון דאינו נוגע בפתילה של נר שבת:

[יד] ידליקו נר שבת במקום הנחתם ולא ידליקום בזוית זו ויניחום בזוית אחרת אפילו אם המניחה והמטלטלה הוא נכרי שאין לו איסור מוקצה שאם יעשו כן אינו ניכר שהודלקו לכבוד שבת וכן לא תדליקם בעודם ביד המשרת וכל שכן שלא תדליקם בחדר ויכניסום בפנים ואפילו אם האשה חולה צריכה להדליק נרות שבת במקום הנחתם:

[טו] ידליקו נרות שבת רוב היוצא מן הפתילה שאם לא ידליק אלא ראש הפתילה ויסלק ידו ממנה חשיב כאלו דלקה מאליה ואינו מקיים מצוה בהדלקה וכן היה בנרות המנורה של בית המקדש וצריך להזהר בזה גם בנרות חנוכה וצריכין להזהר לכסות ערות הקטנים אם הם רואים את נרות שבת שברכו עליהם:

[טז] שומרי האליה אחר שנימוח אף על פי שהוא נמשך אחר הפתילה גזרו בו חז"ל משום היכא דלא נימוח דהיינו גזרה שמא יביא חתיכת אליה ויניח הפתילה בתוכה לכן אם אחר שנימוח שומן האליה עירב בו שמן כשר כגון שמן זית או שמן שומשומין וכיוצא אז מותר להדליק בו

[יז] אם נמצא עכבר מת בתוך כד השמן אף על פי שיש ששים כנגד העכבר אם אותו השמן מאוס לאכילה נפסל להדלקת נרות שבת שמברכים עליהם משום הקרבהו נר לפחתין אבל מותר להדליקו בשאר מקומות שצריך לו נר בהם וכתוב בספר תורה לשמה אם הניח שמן זית או שמן שמשומין שהם ראויים לאכילה תחת המטה שורה עליהם רוח רעה ונפסלים לאכילה ולכן נפסלים להדליק נר שבת ונר חנוכה משום הקרבהו לפחתין מאחר דמאסי לאדם באכילה אבל שמן מר שאינו ראוי לאכילה אינה שורה עליו רוח רעה ומותר להדליקו בנר שבת ונר חנוכה

[יח] אסור להשתמש לאור הנר בשבת כל דבר שצריך עיון הרבה כגון לפלות בגדיו או לקרות בספר אפילו אינו מוציא מפיו מה שהוא קורא גזרה שמא ישכח ויטה הנר לקרב השמן אל הפתילה כדי שתדליק יפה ויש מתירים בנר שעווה או של חלב הכרוך סביב הפתילה שאין דרך להארותו ויש אסורין גם בעוה גזרה שמא ימחוט ראש הפתילה שיש בוה כבוי וכתבו האחרונים ז"ל דאין למחות ביד המקילים בנר שעווה הכרוך סביב הפתילה דיש להם על מה שישמוכו על כן יש להתיר כהאי גוונא לצורך מצוה דהיינו ללמוד תורה ואי אפשר לו שיניח שומר עליו לשמרו אבל אם אפשר לו להניח שומר אין להתיר אפילו בנר שעווה או של חלב הכרוך סביב הפתילה וכן נרות זכוכית שמניחין בהם מים ושמן על המים והפתילה דולקת באמצע הנר אף על גב דאלו לא שייך בהם הטייה יש בהם מחיטה ולכן גם אלו אסורין ואף על גב דאמרנו שיש לסמוך על המתירין בנר שעווה או חלב הכרוך על הפתילה דאין דרך למחוט אותם בהיכא דאי אפשר לו להניח שומר עם כל זה ירא שמים אם אפשר לו להניח נר שעווה הנזכר בתוך כלי זכוכית שיש בו פתח וסוגר הפתח מערב שבת במנעול ברזל וימסור הפתח ביד אדם אחר או שישגור הפתח בקשר משונה יעשה כך כדי לקיים גזרת חז"ל בלי פקפוק:

[יט] מה שאסרו חז"ל לאור הנר אפילו אם הנר גבוה כמה קומות שאינו מגיע אליו נמי אסור משום דלא פלוג רבנן בגזרתם ואם שנים קורין בענין אחד ביחד בספר אחד מותר אבל אם כל אחד תופס ספר בפני עצמו אף על פי שקורין בענין אחד אסור דכל חד טרוד לעיין בספרו ואינו מברך במעשה הבירו ואם יבא להטות כדי שימנעוהו ויש מקילים בקורין בענין אחד אפילו אם כל אחד תופס בפני עצמו ויש לסמוך על זה בשעת הדחק כי לדינא העיקר כסברא ראשונה דאוסרין גם בזה ואם אחד קורא לאור הנר ומניח אצלו שומר שאומר לו תן דעתך עלי שלא אטה הרי זה מותר לכולי עלמא ואפילו לאשתו יכול להניחה ושומרת עליו:

[כ] קריאה שהאדם רגיל בה הרבה כגון מזמורי תהלים לאדם הרגיל בהם וכל שכן מזמור שבת וכן קריאה שקורין קודם קידוש שהורגל בה בכל ליל שבת וכן ארבעה פרקים של משנה דשבת הראשונים שרגיל לאומרם על השלחן בכל ליל שבת ואינו צריך בכל אלו לעיין בספר ראשי פרקים הרי זה מותר לקרות לבדו לאור הנר כיון דאינו צריך לעיין בהם כל כך לאור הנר שיהיה יפה כדי שיהיה באור קל סגי ליה וכן ההגדה בליל פסח שחל בשבת דרגיל בה ושגורה בפיו מותר לקרות והוא הדין לשיר השירים למי שרגיל בהם וכן תפילה של שחרית שהוא סדר הקרבנות ומזמורים דרגיל בהם מותר לקרות לאור הנר לבדו בלי שומר ופרקי משנה להרגיל בהם בעל פה גם אסור: [כא] כלים הדומים לה לא יצוץ עיון רב להבחין בין זה לזה אסור לבדקן לאור הנר אבל מסתכל הוא במה שבכוס ובקערה לאור הנר שהתירו לו מפני הנקיטות ומפני הסכנה וכל כלי כיוצא בזה וכלי מראה השעות אם הרשימות של השעות והדקים קטנים מאד שצריך להם עיון רב להכירם אסור לראותם לאור הנר אבל אם גסים מעט שאין צריך להם עיון רב מותר ויצריות המסוככים ומעורבבים הרבה וצריך עיון רב להפרידם ולבדקם אסור להפרידם ולבדקם אבל אינם מסוככים שרי [היום שיש נורות חשמל ולא שייך כלל שיטה מותר לקרא לאורם ואין צריך שומר וכן פסקו האחרונים

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות תצוה - כי תשא תשפ"ד ♦ עלון מס' 133

השגחה שבועית

סיפור פשוט, מרגש ומחזק

סיפר לי יהודי מבית שמש: נסעתי עם בני ביתי לליז'ענסק, לשבת פרשת בשלח. יש דבר גדול שאנחנו מחכים לו, ועל כך נסענו להתפלל במקום הקדוש הזה.

בליל שבת תקפו את זוגתי כאבי גב עזים, בלתי נסבלים. חשבנו: מה אנחנו יכולים לעשות? אין כאן לא רופא ולא תרופה, ויש לנו רק לפנות לרופא של אניפולי.

כידוע, יהודי הגיע לאחד מהצדיקים הקודמים לבקש לו רפואה, והצדיק אמר לו 'לך לרופא של אניפולי'. היהודי נסע לאניפולי, שהייתה ועודנה עיירה קטנה ונידחת, בלי חנויות וכמוכן בלי רופאים, ושאל את התושבים, 'איפה גר הרופא?'

כולם ענו לו בתמיהה: 'רופא לא ביקר כאן לכאורה מששת ימי בראשית'. 'ואם אתם צריכים רפואה, למי אתם הולכים?' שאל היהודי. ענו לו כולם פה אחד: 'אנחנו פונים לרופא כל בשר, פותרים תהילים ומתפללים'.

כשחזר היהודי לרבו וסיפר לו שהוא לא מצא רופא באניפולי, אמר לו הצדיק, 'אכן, התכוונתי שתלך לרופא שתושבי אניפולי הולכים אליו. תפנה אל הקב"ה לבדו, והוא ירפא אותך'.

אומר לי היהודי מבית שמש: כך ממש הרגשנו, שכאן נמצא רק הרופא של אניפולי. התפללנו שהקב"ה ירפא, והכאבים יעברו. הגיע יום ראשון בבוקר, והכאבים עדיין לא עברו. זוגתי יושבת בציון הקדוש, ופתאום נכנסת לעזרת הנשים רופאה מביתר עילית, המתמחה בדיקוק במקצוע שאנחנו צריכים עכשיו.

זוגתי שואלת אותה, 'את יכולה לעזור לי? והאישה אומרת, "בוודאי, בשמחה! מה השאלה בכלל?!"

אשתי התרגשה מאוד. הקב"ה שלח אותה בשבילנו עד לליז'ענסק.

הן יוצאות מהציון לכיוון החדר, ופתאום באים בני המשפחה של הרפואה ומזרזים אותה. הם אומרים לה שאי אפשר להתמהמה אפילו דקה, וחייבים לנסוע מיד. הם בסיכון של פספוס הטיסה. וככה הרפואה רצה לאוטובוס, ואנחנו נשארנו המומים בליז'ענסק.

ממשיך היהודי ואומר לי: עמדנו וחשבנו, מה שלח לנו כאן הקב"ה? הרי אם ה' רצה לשלוח לנו רופאה, היא לא הייתה ממהרת, ואם ה' לא רצה להביא לנו רופאה, אז למה היא כן הגיעה כאן? לאיזו שליחות היא נשלחה?

עד שהבנו, שהקב"ה רצה לחזק בנו את התובנה הבאה: אנחנו מחכים לישועה, מתפללים, מייחלים, ועושים הכול כדי שהישועה תגיע. לפעמים נראה לנו כאילו העניין המבוקש אינו אפשרי, אך הנה אומר לנו הקב"ה, 'הכול אפשרי! אני יכול להביא לכם רופאה עד לליז'ענסק, הנה הבאתי! אבל אני לא רוצה שהיא תרפא אתכם, כי עכשיו לטובתכם כדאי לכם הקושי. הייסורים הם לטובתכם, ואני לא רוצה לקחת מכם את זה עכשיו'.

כל מילה מיותרת. מי כעמך ישראל.

שבת שלום ומבורך
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

מכתב מירושלים לווינה

אדם יהיה, וכמה יתעכב באיזהו מקומן. באורחות חיים להראש"ש כותב: לבטוח בה' בכל לבבך ולהאמין בהשגחתו הפרטית, כי זה היה סגולת כלל ישראל על כל העמים, וזה יסוד כל התורה כולה, ואין כל תנועה ללא רצון ית', והשגחתו אינה רק במעשים הגלויים והנראים, אלא אף מה שמתחולל בתוך ליבו וכליותיו, מכלל השגחת הבורא ית', לכן אף האמונה בהשגחה פרטית היא מכלל האמונה.

ר' יוסף זונדל מסביר כי במסכת פאה מוזכרות המצוות הכנסת כלה והלוויית המת ביחיד, ואילו ביקור חולים - ברבים. מדוע? כי כאשר אדם חולה, לא רק הוא סובל, אלא כל בני משפחתו, כל אחד לפי קרבתו ודאגתו וההתרוצצות סביבו, כך שקרובי החולה גם הם צריכים חיזוק. לכן נקראת המצוה בלשון רבים, שהמבקר חולה אחד בעצם מבקר עוד כמה אנשים.

על כן אל תצטער ואל תדאג על שום דבר במרחקים, עם אחותך בגלות. וליבך יהיה שמח על שהתנדבת לילך בשליחות מצוות ביקור חולים וגמילות חסדים, וזה גם בשביל כמה אנשים שמצטערים עליה, ונחשב לך כאילו עסקת בתורה יומם ולילה.

על ה' תשליך ייבך ואל תקמוץ בהוצאות ואל תדאג כלל.

וכאן מרז"ר זונדל משפט, שכל השיעור שווה בשבילו: **שזהו סגולת הבטחון, שהקב"ה עושה רצונו של אדם הבוטח בו בלב שלם, ודואג לו לכל צרכיו בכל מקום ובכל שעה, ואפילו אינו צדיק.**

אהובי בני, שלחתי לך המלצות כמו שביקשת, אבל אל תסמוך על זה, זה רק כדי שלא יבוא עורך בנס נגלה, אבל העיקר לבטוח בה' בכל לבבך, ואל **בינתך אל תישען.**

ולא תעשה יתר על ההשתדלות, ולא להגזים בזה, שלא תחשוב כוחי ועוצם ידי היו לי לישועה, הרבה סיבות ושלוחים למקום. ותחזור תמיד פסוקי השגחה אמונה ובטחון וישועה שיהיה שגור בפין.

יעורנו השי"ת שנוכה להתחזק ולהאמין ולראות חסדים נגלים יחד עם כל ישראל.

(מתוך שיעור 137 בשער הבטחון.

לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחר בחירת השפה, או בחיגו ישיר 02-3011904.)

לפני כמה ושישים שנה חי בירושלים הגאון הצדיק רבי יוסף זונדל סלנט זצ"ל, חותנו של רבה של ירושלים - רבי שמואל סלנט זצ"ל. לרבי יוסף זונדל הייתה בת שהייתה זקוקה לרפואה. בארץ ישראל של אותם ימים לא הייתה כל אפשרות לטפל בה ולרפאה, ולכן היא נשלחה בליווי אחיה הרב אהרן לייב אל מעבר לים, לבית הרפואה בעיר וינה שבאוסטריה.

רבי יוסף זונדל היה ידוע כבעל בטחון מיוחד במינו, עד שהעיד עליו הרב נפתלי מאמסטרדם זצ"ל, שכל כך יגע במידת הבטחון, עד כי סיפרו עליו מעשים נוראים ונפלאים, שהשיג דברים אף למעלה מן הטבע.

עם זאת, ניווכח לדעת שכשהגיע הדבר לרפואת בתו, הוא לא סמך על הנס, אלא שלח אותה להתרפא בעיר וינה, שבה היה בית חולים משוכלל לפי המושגים דאז, יחד עם אחיה - בנו.

באותה תקופה שלח האב הגדול מכתבי חיזוק לבנו יקירו, המלאים בהדרכה מעשית נפלאה, וודאי תהיה בכך תועלת לרבים, לפרסם את תוכנו של אחד המכתבים, הספוג אמונה ובטחון.

הבה נתבונן בקטעים נבחרים:

אהובי בני - כך פונה אליו אביו לאורך כל המכתב - אל ירע בעיניך העיכוב שאתה מתעכב בכל מקום שתצטרך, הן בעבור ספינה, הן בעבור דבר אחר, כי כל עכבה לטובה! והנה כן גזר רצונו יתברך שמו שהאדם צריך להתחזק, כמו שאמרנו במסכת ברכות, אמר ר' חנא ב' חנינא, ארבעה צריכים חיזוק, תורה ומעשים טובים, ותפילה ודרך ארץ. לומדים מכאן שגם ענייני מעשה והשתדלות שמכונים כאן 'דרך ארץ' צריכים חיזוק, אף על פי שאינו מועיל השתדלות האדם, וה' הטוב בעיניו יעשה, כמו שכתוב (משלי יט) "עצת ה' היא תקום".

הגאון מווילנא מפרש: "רבות מחשבות" - כשאדם רוצה לעשות לצרכו, יחשוב מחשבות רבות וכולן אינן כלום. צריכים לעסוק בהשתדלות, אבל בסוף "עצת ה' היא תקום" - העצה שנותן ה' בליבו לעשות, היא זאת שיוצאת לפועל.

תחשוב שהכול נגזר מן השמים על כל רגע. באיזה מקום יהיה, באיזה זמן, ועם אלו בני

חדש! *6176 כל השגחה פרטית במספר אחד

- 1 קו התוכן בעברית
- 2 קו התוכן באידיש ואנגלית
- 3 עלון השגחה פרטית
- 4 שותפות בזיכוי הרבים העולמי
- 5 רכישת ספרי שער הבטחון (כמויות בלבד)
- 6 הקמת שיעור אמונה באזורים
- 7 פרטי יצירת קשר
- 8 מגזין השגחה פרטית לכל המשפחה
- 9 פרטת תצוה תלפ

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

ראש הישיבה שליט"א

את פרנסתי אני מוצא בדרך כלל בעסקי תיירות, ב"ה. אני מתוון דירות תיירות למעוניינים, ולוקח אותם למקומות יפים ומעניינים. כעת, זה כמה חודשים שכמעט לא מגיעים תיירים, ואני מוצא את עצמי מחוסר עבודה.

שעות היום נוקפות, ואני רוצה למלא אותן; לא רק לעבוד בשביל כסף, אלא לעשות משהו מועיל וטוב למען שמו יתברך. אמרתי לנפשי: אולי הגיע הזמן לחזור לעבודת החינוך? בתחילה, בשנים הראשונות שאחרי החתונה, הייתי מלמד, ולאחר מכן עסקתי בקירוב. מסרתי שיעורים לבעלי תשובה, וזכיתי להביא את אור היהדות לנערים יקרים שהיו רחוקים מאוד. יצרתי קשר עם ראש ישיבה לבעלי תשובה הממוקמת באזור מגוריי, וקבענו מועד לריאיון.

אני מגיע לישיבה ופונה לחדרו של ראש הישיבה. אברך נעים סבר בעל הדרת פנים מקבל את פניי, ואנחנו משוחחים על ניסיוני בעבר, ועל עיסוקי בהווה. בשאלותיו על דרכי העבודה עם בחורים, עולים וזכרונות, ובפתע פתאום מאיר את מוחי הבזק כמו ברוק ברקיע. הברק מבהיק גם אצל איש שיחי, ראש הישיבה. שנינו מזהים זה את זה, והריאיון מסתיים בהכרעה ברורה מצד ראש הישיבה: "רודאי שאתה בא לעבוד אצלנו, הרי יש לך תפיסה חדה. אתה מבין בבחורים, ועם ההבחנה הטובה שלך, אתה נכס בשבילנו". ומעשה שהיה כך היה:

כאשר עדיין הייתי מלמד, היה לי בכיתה ילד נחמד ממשפחה מכובדת, שאחיו הגדול, בחור בגיל העשרה, נטש את ספסלי הישיבה. זה היה סיפור עצוב מאוד. הנער פרץ את כל המוסכמות ועשה ככל העולה על רוחו. הוריו לא ידעו את נפשם מרוב צער, והם ניסו לעשות כל שביכולתם כדי להחזירו למוטב. אמו של הנער ביקשה ממני שאשוחח איתו, ואנסה לקרב אותו.

אמרתי שאנסה. איך? לא היה לי מושג. מעולם קודם לכן לא עסקתי בעבודה עם נוער מתמודד, כמו שקוראים לזה היום, ופשוט ישבתי וחשבתי, איך אני ניגש לדבר איתו?

נוכרתי במעשה מהגמרא (בבא מציעא פה.), שלרבי אלעזר בן רבי שמעון בר יוחאי היה בן ושמו יוסי. הוא היה ידוע כרשע, וכאשר שמע על כך רבי, הוא קרא לבנו של רבי אלעזר, הסמך אותו להיות רבי, ושלווה ללמוד אצל רבי שמעון בן איסי בן לקוניא. לרבי יוסי לא הייתה סבלנות ללמוד, ובכל יום הוא הביע את רצונו לעזוב את הישיבה ולחזור לעירו. אמר לו רבי שמעון: אתה הרי יודע שכאשר תלמד תהיה חכם, יפרשו מעליך חופה של זהב, ויקראו לך רבי, ואתה רוצה לחזור לעירך?

כך עד שחזר בו רבי יוסי, לקח את עצמו בידיים והחל ללמוד תורה בכל כוחו, עד שזכה ואכן הפך לרבי אמיתי, והיה לגדול בתורה וצדיק נשגב.

אמרתי לעצמי: אעשה מה שעשו רבותיו של רבי יוסי, ואקרא לבחור 'רבי'. שוחחתי עם הבחור - נקרא לו מוישי בשביל הסיפור - ואמרתי לו: "אתה תהיה ראש ישיבה! אתה תלמד ותגדל כל כך, שכולם ירצו ללמוד בישיבה שלך!" לא רק אמרתי זאת, אלא גם המחשתי לו את העניין. עיצבתי עבורו בלנק מיוחד, ועליו מתנוסס שמו: הרה"ג משה כהן שליט"א, ראש ישיבת מאורות הגולה. שיחקתי את המשחק עד הסוף, עם כל הפרטים הקטנים, והנער אכן התקדם והתקרב חזרה. הקשר בינינו נותק כעבור זמן מה. מפעם לפעם עלו בי הרהורים אודות אותו מוישי, מה שלומו ומה מעשיו. לא יכולתי לדעת מה יצא ממנו, וקיוויתי שהוא מנהל את אורח חייו כיהודי טוב.

והנה, לא פחות ולא יותר, אותו מוישי, ראש הישיבה מהבלנק שיצרתי, ניצב לפניי במלוא הדרו, והכרת פניו עונה בו כי הוא איש ספר וידיו רב לו בחינוך ובזיכוי הרבים.

"אתה רואה", אומר לי ראש הישיבה, "אתה היית היחיד שניבאת לי עתיד כזה. אתה הבחנת בכוחות שה' נתן לי, ואכן צדקת, וברוך ה' הצלחתני!"

את מוישי הכרתי לפני שלושים ושתיים שנה, ואכן התקיים בו מה שנאמר בבלנק: "הרה"ג שליט"א". זכיתי שהתקיים בי "שלא לחמך

יו הולד מיי מאני

כבר עשרה ימים שר' יעקב יוסף בוקסבוים שיחי' מחפש אותי - מספר הרה"ג ר' משה זילברמן. אחרי שהתפרסם הסיפור על אונחת היתום שקרעה שערי שמים, הוא ביקש ממני לפרסם בקו מעשה ששמע ממכלי ראשון, למען ידעו הכול כי ה' שומע תפילה.

וכך סיפר חברו, תושב העיר סקווער:

בליל שני, פרשת ויחי, עליתי על יצועי, והנה, בחלומי מגיע אליי יהודי שהכרתי לפני כמה שנים. הוא מזכיר את שמו וקורא בתקיפות: "יו הולד מיי מאני" - אתה מחזיק בכסף שלי.

התעוררתי בבהלה נוראה. ליבי פעם בעוז, והתחושה שלי הייתה שאין אלו דברים שטלים. שאלתי את אשתי, "האם את זוכרת את פלוגני? האם אנחנו חייבים לו כסף?"

והיא אמרה: "כן כן. אנחנו חייבים לו סכום גדול, איני זוכרת במדויק כמה, אם כי זכור לי שזהו סכום שקרוב לעשרת אלפים דולר".

בירור קל נוסף, והתמונה התבהרה: לפני כמה שנים נקלעתי לקשיים חמורים בעסקיי עד כדי התמוטטות, והוכרזתי כפושט רגל. זו הייתה תקופה קשה מאוד, של חוויה מהסוג שאיני מאחל לאף יהודי. האדם האחרון שממנו קניתי סחורה בהקפה, היה היהודי שנראה לי בחלום בתוך המהומה הגדולה הוא נשמת מהרשימה. שכחתי ממנו ומהחוב לגמרי, ועתה הוא הגיע לדרוש את חובו.

מיד אחרי תפילת שחרית התקשרתי למפעל שלו. המפעל היה סגור, ועל כן ערכתי סדרת טלפונים, עד שהגעתי לאדם שחיפשת.

"אתה זוכר שאני חייב לך כסף?" שאלתי אותו אחרי שהזדהיתי. "כן", הוא ענה לי ואמר ממש באותה נימה כמו בחלום: "יו הולד מיי מאני!" "אני רוצה להחזיר את החוב", אמרתי, "תוכל לחשב בשבילי כמה אני חייב לך?"

הוא ערך חישוב מהיר והגיע לסכום של 7,800 דולר. יכולתי לשמוע אונחת רווחה בקולו. "התקשרת בדיוק ברגע הנכון", הוא אמר לי, והורה לי להעביר את הכסף לאביו שגר באזור מגוריי.

את כל הפעולות להחזרת החוב עשיתי בזו אחר זו. הפחד הלופת מהחלום הרפה ממני סוף סוף. הייתי מאושר על שזכיתי להחזיר חוב ישן. איני יודע איזו זכות עמדה לי, שאקבל תזכורת כה ברורה בחיים חיותי. הן לא היה כל סיכוי שאזכר בכך מעצמי, וכך ניצלתי מלסיים את חיי כבעל חוב, חלילה וחס.

אחרי שהעברתי את הכסף, התקשרתי להודיע שהחוב שולם, ושאלתי: "אמרת שהתקשרתי בדיוק ברגע הנכון. למה התכוונת?"

"אגיד לך", אמר לי היהודי מהעבר השני, "המצב שלי דחוק מאוד. אתמול נשברתי, והרגשתי שאיני יכול יותר. בתפילת מנחה צעקתי לה' מעומק ליבי שיושיע אותי. בכיתי ארוכות, וסיימתי את התפילה מתוך מחשבה שהקב"ה בוודאי שמע אותי, והנה היום אתה מתקשר להחזיר לי חוב!"

גם עכשיו, כשאני מספר לך את שהתרחש, עוברת בי צמרמורת. אין יותר שקוף מזה: הקב"ה שמע את תפילת העני, ושלא אליי את מלאך החלומות, להעירני להעביר את הכסף לתעודתו.

(מתוך שיחת חברים פרשת וארא באדיש פרשת בא, ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מס' 66)

המנהל הראשי הסכים

מספר שמריהו ינקלביץ (שם בדוי): יש לי שלושה ילדים, זרע ברוך ה'. שלחתי אותם לתלמוד תורה מסוים, מתוך מחשבה שהמוסד הזה מתאים להם, אולם עם הזמן התברר שאין זה כך. ורוחות

השלוחה

החדשה

לשמיעת

הסיפורים

שהתפרסמו בעלון

6176* שלוחה 2 ואחר כך 9

מפיצים אמונה ורואים ישועות

במוצאי השבת האחרונה חזרנו מהצפון. טעינו בדרך, ובטעות נכנסנו לאזור של יישובים ערביים. בדיוק שם נתקעה המכונית. מאוד פחדנו, הן בתקופה האחרונה המצב קצת מתוח. בצר לנו הבטחנו לתרום סכום הגון להפצת האמונה. והנה הפלא ופלא, תיכף ומיד הרבה התעורר לחיים, ויצאנו מהמקום לחיים ולשלום.

מפיצים אמונה ומחיים נפשות

הבן שלי לא הסתדר בישיבה, ונשלח הביתה. לא צריך לפרט מה קורה ללב של אמא, כשהבחור חוזר באמצע סדרי הישיבה הביתה. ניסיונו לטפל בזה בכוחות עצמו, אך ללא הועיל. באותם ימים קשים מצאנו את קו השגחה פרטית. בהקשר לקו קיבלנו כוחות וחיוק, והתחלנו באמונה. איני יודעת אם הייתי יכולה לעמוד בתקופה המתוחה הזאת לולי הקו. ההמשך הוא שברוך ה', אחרי כמה ימים הבן חזר לישיבה.

תוך שעה זה אצלך

מספר הרה"ג ר' משה זילברמן שליט"א:
לפני כמה שנים עלתה משפחה שלמה לארץ ישראל, והם התיישבו בקריית צאנו בטבריה. למרבה הצער והכאב, אבי המשפחה נפטר, והותיר אחריו אלמנה ויתומים השואלים ללחם. עסקני הצדקה של העיר טבריה נכנסו בעובי הקורה, והם עושים ככל יכולתם כדי לתת למשפחה את התמיכה הכלכלית ההכרחית.

האלמנה ומשפחתה גרו בדירה שכורה, ותשלומי השכירות הכבדו עליהם מאוד. בעצה אחת עם עסקנים מאמריקה ומקופות הצדקה כאן בארץ, הגיעו למסקנה שהפתרון הטוב ביותר הוא לקנות את הדירה. מה זה אומר? גיוס של 600,000 דולר.

400,000 הושגו, ונותר להשיג עוד 200,000 דולר. נדבן מסוים הבטיח שביבי 50,000, אם ישיגו את השאר. אולם, מאיפה? הגיעו למצב שבעל הבית איים, שאם התשלום לא יגיע עד יום שלישי בשבוע הבא, הוא מעיף את המשפחה מהדירה! האיום היה רציני ביותר. ר' חיים, אחד מעסקני הקופה, הבין כי אין ברירה, אלא לטוס לחו"ל ולהיפנק על פתחי נדיבים. הייתה בידו רשימה של כתובות, הוא קיבל ברכה מרוב, קנה כרטיסים, והתכוון לנסיעה.

בבוקר שלפני הנסיעה קם ר' חיים מוקדם יותר, התפלל במניין של השעה עשרים לשבע, והנה הוא רואה את בנה של האלמנה, אברך צעיר, צועד לו בניחותא ונרתיק התפילין תחת בית שחיו. "איך שאתה רגוע... פנה אליו ר' חיים. "בעל הבית רוצה לזרוק את אמא שלך מהדירה, ואתה נראה כמי שזה לא נוגע אליו".

האברך נעצר המום. "מה זאת אומר?"
ר' חיים סיפר לו על הלחץ זה הדחק שאמו מתמודדת עימו, ועל עסקני הקופה שמוסרים את נפשם כדי לעזור לה, והנה הוא כבר עומד לצאת לחו"ל לגבייה דחופה עבורה.

"מה אני יכול לעשות?" שאל האברך, שהמידע היה חדש לו.
"מה פירוש 'מה'?" הקב"ה אבי יתומים ודיין אלמנות. תצעק אליו, תתפלל אליו, תעשה משהו!"

האברך קיבל את הדברים כפשוטם. הוא פנה להתפלל מכל ליבו, תוך שהוא נאנח מעומק נשמתו, מתוך כאב וצער על מצבה של אמו ושל אחיו היתומים, וציפה לישועה.

באותו יום אחר הצהריים, מתקשר נדבן גדול מאמריקה אל הבן הנשוי, ושואל אותו לתמומו, "מה נשמע אצלכם? איך מסתדרים?"
"אל תשאל", עונה האברך, כאשר כוונתו היא כמובן להפך, "רוצים לזרוק את אמא שלי מהדירה. כבר יש ארבע מאות אלף דולר, והעסקנים חשבו בתחילה שיוכלו להשיג משכנתא בשביל מאתיים האלף הנתורים. הבעיה היא שלאמי אין כל הכנסה, ועם כל הרעיונות שניסו לעשות, לא הצליחו לאשר משכנתא, וחייבים את הכסף עד יום שלישי".

הנדבן מהעבר השני שומע, ואחרי רגע של שתיקה הוא אומר, "תוך שעה יהיו אצלכם בחשבון מאה אלף דולר. איך אתה רוצה אותם? בשקלים או בדולרים?"

האברך יוצר קשר מידי עם ר' חיים, ומספר לו על ההתפתחות המפתיעה. ר' חיים נדהם. הוא לא צריך לנסוע! הוא יכול לבטל את כרטיסי הטיסה!

הוא מתלהב ומתרגש, ופיו אינו פוסק מלהודות לבורא כל עולמים, השומע את אנחה של יהודי מעומק הלב, ושולח את ישועתו במהירות שאף אחד לא יכול לחלום עליה. "זה לא ייאמן, בעצם זה ממש 'יאמן', אומר ר' חיים לידידו מאמריקה, אצלו התכוון להתארס בימים אלו, 'לו לא הייתי פוגש את הבן במניין המוקדם, הוא לא היה יודע מכלום, והיה עונה לנדבן שהתעניין במשפחתם שהכול בסדר. תראה את די ההשגחה!"

הידיד משתף עימו במשחתו, ור' חיים ממשיך: "יש רק בעיה אחת בביטול של הנסיעה", הוא אומר ספק בצחוק ספק ברצינות, "הבטחתי לילדות שלי שאקנה להן בובות כשאהיה באמריקה, והן ממש מחכות למתנה הזאת. אני חושב שאצטרך לאכול אותך".

"לא. אל תאכזב", אומר הידיד, "במסגרת העסקים שלי שלחתי לארץ ישלוח של בובות, ויש שם קרטון מיותר. אני כבר מתקשר לומר שישלחו את הקרטון אליך..."

כן כן. מעשה שהיה, השנה. בתשפ"ד. אנחה אמיתית מעומק הלב, הצמיחה ישועה מופלאה.

(מתוך שיחת חברים פרשת שמות, ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מי' 65)

זרות נושבות באותו מוסד, ילדים מכל הסוגים והרמות לומדים בו, ואני חשתי מאוד שילדיי יושפעו לרעה. ישבתי עם נוות בייתי וחשבנו מה לעשות. עובדה חברה לחברתה, הצפנו את הקשיים החששות בזה אחר זה, והמסקנה הייתה ברורה: עלינו להעביר את ילדינו לתלמוד תורה בסגנון שמור יותר, ובמהירות האפשרית. התלמוד תורה שבחרנו הוא מעולה במיוחד. לומדים בו ילדים מהמשפחות הכי טובות ושמורות. "חברים כאלו אני רוצה לילדים שלנו", הביעה אשתי את משאלתה, "כדי שגם ילדינו יגדלו כמוהם".

הסכמתי. היינו תמימי דעים בקשר למקום הלימוד של הילדים. רק בעיה 'קטנה': נותרה: המנהל של התלמוד תורה עדיין לא הודיע שהם התקבלו...

אנחנו משפחה צעירה, לא מוכרת, לא שייכת לחוג המוצהר של הלומדים באותו תלמוד תורה. מה הסיכוי שיסכימו לקבל אליו את שלושת ילדינו, וזאת בשעה שכעת הם לומדים במוסד שאינו לרווחם? ידעתי שבדרך הטבע אין לכך סיכוי, ועל כן פניתי ישירות למנהל הראשי - הקב"ה המלמד תורה לעמו ישראל. נסעתי להר המנוחות, והתפללתי על יד הציון של מורי ורבי זצ"ל. ביקשתי מהקב"ה שירחם עליי ועל זרעי, שכן לעשות רצונו חפצתי, לחנך את הבנים אשר חונן אותי, לעבודו וללמוד את תורתו הקדושה בטהרה, בדרך ישראל סבא. התחננתי שילדיי יתקבלו בקלות לתלמוד התורה שבו חפצתי, ואחרי שעה ארוכה חזרתי הביתה, מוכן ומזומן להשתדלות הבאה - הטלפון למנהל.

למחרת התקשרתי לתלמוד תורה וביקשתי את המנהל. "מה רצונכם?" הוא שאל בכבוד.

"שמי ינקלביץ, ואני רוצה להעביר את שלושת הבנים שלי לתלמוד התורה שלכם".

המנהל ענה, "בסדר גמור. בשמחה רבה. אני מחכה לך במשרד". הגעתי למשרד. המנהל שאל אותי מהו הגיל המדויק של כל ילד, והודיע: "הילד הזה ישובץ בכיתה של הרב כהן, זה בכיתה של הרב לוי, זה בכיתה של הרב ישראל". השיחה הסתיימה, ומשאלת ליבי הפכה לעובדה - ממחר הילדים הולכים ללמוד בתלמוד התורה שכל כך רצינו.

נדהמתי לגמרי ממהלך העניינים. זה היה לי מוזר מאוד, שהמנהל אפילו לא קרא לנו לריאיון, לא ביקש לראות את הילדים ולא לבחון אותם. אבל כידוע, כשמהו נתקע שואלים "למה", לא כן כשדברים טובים קורים. אף פעם לא שמעתי מישהו אומר, 'אני לא מביין למה ה' עשה לי את זה, למה אני מצליח ומרוויח את פרנסתי ברווח', או 'למה הילדים שלי מביאים מבחנים עם ציון שביין תשעים למאה?' אנשים מתעוררים לשאול רק כשמהו לא מצליח להם.

הודיתי לה, ואת השאלות שבכל זאת התעוררו בליבי, השתקתי במהירות. נותנים לך - קח. אל תשאל שאלות.

עברו כמה ימים, ואז נודע לי איך החליקו ילדיי אל המוסד המבוקש. כעבור כשבוע מאז שילדיי נכנסו לתלמוד תורה, התקבל במשרד טלפון. "שלום, מדבר ינקלביץ, אני רוצה להכניס את ילדיי לתלמוד תורה".

"הכיתות מלאות", אמרו לו. "וגם לא שייך לקבל ילדים באמצע השנה".

"אבל הרב הנגיד אמר לי שהוא דיבר אתכם וקיבל את הסכמתכם..." התברר שאחד מהתורמים הגדולים של המוסד דיבר בעד ינקלביץ זה, וביקש שיכניסו את בניו לתלמוד תורה. כאשר התקשרתי, המנהל חשב שאני הוא הינקלביץ המדובר. לא עלה בדעתי שאני 'סתם' ינקלביץ, והוא הכניס את ילדיי למוסד לאור בקשתו של הנדיב!

הייתה זו השגחה פרטית מופלאה, שאני התקשרתי אחרי ההמלצה של הנדיב, ולפני שינקלביץ בעצמו התקשר.

בסופו של דבר נכנסו גם ילדי של ינקלביץ המיוחס למוסד. אולם אני שואל אתכם, הייתכן שיש דבר כזה 'סתם' יהודי? הוא בטח בהמלצתו של העשיר, שעם כל הכבוד, הוא רק בן אדם, ואילו אני בטחתי במי שהכול שלו, התפללתי אליו וביקשתי רק ממנו, והנה, פרוטקציה כמו זו שהקב"ה בעצמו עושה, אף אחד לא יכול לעשות.

(מתוך הבטחון היומי יום ראשון פרשת שלח, ניתן לשמוע את הסיפור בשלוחה המיוחדת לסיפורים המתפרסמים בעלון - סיפור מי' 67)

קח גם אתה שותפות קבועה בהפצת "ההשגחה פרטית" לכל יהודי בכל העולם

ותזכה גם אתה לראות את ההשגחה הפרטית בכל העניינים
התקשרו עכשיו למוקד הישועות **02-6313-742**
או בקו השגחה פרטית **02.30.11.300** | שלוחה 6

בעמדות נדרים פלוס	משלוח בדואר	העברה לבנק לאומי
ע"ש השנה פרויט	ל.ת.ד. 5475 ירושלים	57390056
מחיר	ע"ש פרויט	מחיר

מפיצים אמונה לכל יהודי בכל העולם

זכו בשותפות קבועה "במוקד הפצה"

בעילום שם לזווג הגון לבנותי במהרה ובנקל
דני בן מחבובה הצלחה בכל
אוניסה בת פרוודה הצלחה בכל

הזכויות לזווג הגון לרחל בת אריאלה
ז. בת נ. לבריאות הגוף והנפש עם כל משפחתה ויוצאי הצלחיה
בעילום שם הצלחה ברוחניות וגשמיות

התקשרות

תקשיב. תבין.

מאות אלפים
מכל העולם,
כבר חיים
חיי שלווה ורוגע.

תתחבר גם אתה
לקו השגחה
פרטית
ותראה איך הרוגע
מחלחל בתוכך.

*6176
או: 02-30-11-300

מרחבי העולם:
מארץ ישראל 02-30-11-300
מארה"ב 151-86-130-140
מאנגליה 0-330-3900-489
מבלגיה 0-380-844-28
מארגנטינה 398-840-31
מדרום אפריקה 8755-18-521
מאוקראינה 380-947-100-633

לשונם הזהב

השגחה פרטית בספרים הקדושים

תורה ובטחון מגינים על האדם

וכעניין הזה מצאנו כי עם שמירת התורה והבטחון יגן ה' ית' בעד החוסה בו מכל צרה, שנאמר: אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו. והנה דוד ושלמה חיברו זה העניין יחד, להודיע כי עם שמירת אמרת ה' והבטחון, יגן ה' לחוסה בו מכל צרה.

(ברכיני יונה משלי ג, כו)

טוב לחסות

יש שני חלקי בטחון: אחד שהקב"ה מבטיח לתת לו הון רב ועושר [...] זהה נקרא בטחון. וחלק השני הוא, שהקדוש ברוך הוא אינן מבטיחו, אך האדם בעצמו שם בטחונו בה', וזה נקרא "חסיון". וכמו שנאמר (דברים לב, לו) "צור חסיו בו", שהצור (הסלע) הוא למחסה לאדם מזרם וממטר, כאשר יבון שם בעצמו, אך הצור לא הבטיחו שיהיה לו למחסה. וזה שנאמר (תהלים קיח, ט) "טוב לחסות בה'" הוא חלק השני, כלומר, שמעצמו ישים וישליך יהבו על ה', אף שלא הבטיח לו ה', ממה שישים בטחונו באדם, אף לאחר שהבטיח לו האדם לעשות הטוב, וזהו "מבטוח באדם".

(פירוש הגר"א משלי יד, כו)

חסיון הוא מדרגה קטנה מהבטחון

כתיב (תהלים קיח ח, ט) "טוב לחסות בה' מבטוח באדם, טוב לחסות בה' מבטוח בנדיבים".

ידוע פירוש הגר"א על הפסוק (משלי יד, כו) "טוב לחסות בה'" וכו', שמעצמו ישים וישליך יהבו על ה' אף שלא הבטיח לו ה', ממה שישים בטחונו באדם אף לאחר שהבטיח האדם לו לעשות הטוב, וזהו "מבטוח באדם", ע"כ.

וכן מביא בשומר אמנים (מובא השער פרק ד) וז"ל: כי ידוע כי חסיון הוא פחות מדרגת בטחון, ועל זה אמר "טוב לחסות בה'", שהוא רק בטחון קטן, "מבטוח באדם", הגם שמבטיח לו בחזק, ע"כ.

ומבואר מדבריהם פירוש הקרא "טוב לחסות בה' מבטוח באדם, טוב לחסות בה' מבטוח בנדיבים", שטוב לחסות בה' אפילו רק חסיון, שהוא מדרגה קטנה מבטחון, היינו שהוא מצידו סומך עצמו ובטוח על ה', שידוע שיש לו מי

שמגן עליו, "מגן ומחסה לכל החוסים בו", ואפילו שלא הבטיחו ה'.

וזהו יותר טוב "מבטוח באדם", שאפילו כשהאדם מבטיח לך עם כל מיני הבטחות, והנדיב מבטיח שייתן מכספו, ומבטיח בהבטחה, שיש אומרים שיש בהבטחה שהוא הבטחה מדאורייתא, כמו שמוזב בגמ': "רבי יוסי ברבי יהודה אומר מה תלמוד לומר 'היין צדק', והלא 'היין' בכלל איפה היה, אלא לומר לך שיהא הן שלך צדק ולא שלך צדק" (וברשי" - כלומר, כשאתה מדבר הן או לאו, קיים דבריך והצדק אותם), מכל מקום אפילו הבטחה גדולה כזו, מכל מקום יותר טוב לחסות בה' אפילו בשלא הבטיח כלום.

שהבשר ודם עם כל הבטחותיו שמבטיח, מכל מקום הרי הוא רק אדם בשר ודם, ויש לו עליות וירידות, הן בעסקיו, והן במחשבותיו, ותלוי בכל הסובב אותו, ופעם מקבל את את דברי המתרמים בו ופעם לו, והכול אינו תלוי אלא בזכויותיו, אם זוכה לקבל את דברי המתרמים בו ואז נותן מכספו, או אין לו את הזכות לקבלם.

ועל כן "טוב לחסות בה' מבטוח באדם, טוב לחסות בה' מבטוח בנדיבים".

(הדעה והדיוק)

מי שבטוח בה' לא יחסר לו כל טוב

כל מי שבטוח בשי"ת, מידת החסד המפרנסת את העולם מקיפתו מכל צד, שנאמר (תהלים לב, י) "והבטוח בה' חסד יסובבנו". והוא הממציא לו סיבות שיתפרנס בהם, כי אין הסיבות נבצרות ממנו ית', כמו שידוע העניין באליהו שבאה לו פרנסתו ע"י העורבים, והנביאים חמישים חמישים במערה ע"י עובדיהו. וכן כתוב (שם לד) "יראו את ה' קדושו כי אין מחסור ליראיו, כפירים רשו ורעבו ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב". ביאור הכתוב כי הוא יתעלה מפרנס ונותן טרף לכל הדברים החלושים, כעניין העובר בבטן האישה והאפרוח בתוך הביצה, שאין שם מקום מפולש שיעבור המזון לשם, ומפרנס העוף באוויר, והדגים בים, והגמלה הפחותה והחלושה שברמשים, והוא המונע הטרף מן האריה התקיף בכל החיות. וזהו שכתוב "כפירים רשו ורעבו", אבל "ודורשי ה' לא יחסרו כל טוב". וכן כתוב (משלי י, ג) "לא ירעב ה' נפש צדיק".

(כד הקמח ערך בטחון)

נקודה מתוך שיעור המופלא של הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א מלייקווד הנתינה כדרך להתרוממות

לתת עוד; כך מסתובב לו הגלגל, כשהן הנתינה והן ההתרוממות גדלים והולכים.

בפרשת משפטים יש הרבה מצוות של דאגה לעניים ולמסכנים, אבל המסר המרכזי בפרשה הוא: "עבדי הם, ולא עבדים לעבדים". כלומר, תכיר ברום ערכך, ואל תמכור את עצמך לעבד; תזכור שאתה שייך לקב"ה, וערכך רם ונישא! אל תשפיל את עצמך ואל תעשה את עצמך מסכן; חיך קודמים! ואז תוכל להתחבר עם אחרים.

השלב הקריטי בהתרוממות הוא לרומם את השאיפות ואת ההסתכלות על העולם ועל החיים. אחרי שיש כבר הסתכלות מרוממת, אפשר להתחיל לתת.

דרך נוספת להתרוממות היא לקחת שעה פנויה ובה לרשום לעצמך מאה ממעלותיך; חלק שאתה מאמין בהן, וחלק שלא. אף על פי שלא תאמין בכולן, תכתוב ואף תשקר קצת. זוהי תרופה פלאית לרוממות הנפש; מומלץ מאוד.

כאשר מתרוממים - עוזבים את שפלות העולם הזה, הראש יותר מרוכז בעבודת ה', ומתקרבים אל ה'. ה' יעזור שנעבוד אותו בלב שמח ומרומם.

הארה פרטית

מתוך שיעורי המשפיעים ב'קו השגחה פרטית'

אנשים רבים חשים תקועים בחייהם, ומחפשים דרך לצאת ממצבם הנוכחי ולהגיע למצב טוב יותר, או במילים אחרות, להתרומם. איך אפשר לעשות את זה?

יש פעולה מאוד פשוטה שמרוממת מאוד את האדם, והיא - הנתינה לאחרים. מי שנותן - מתרומם. תרומה היא מלשון הרמה. דבר זה הוא מיסודות היהדות.

הנתינה יכולה להיות בכל דרך; אפשר ללמד אחרים, להסביר להם דברי תורה, להתפלל עליהם, להאיר להם פנים, לתת להם צדקה, לאסוף עבורם צדקה, לכתוב מאמרים שיעזרו לאחרים... אפשרויות הנתינה הן אין סופיות.

הסבא מנובהרדוק צ"ל היה אומר: "כל הנותן - נוטל. ככל שהנגן משקיע בשביל אחרים, כך תקבל לעצמך יותר".

אבל השלב הראשון בכך הוא, שלפני שמתחילים לתת לאחרים, צריכים להאמין בעצמנו, שאנחנו יכולים לתת, שיש לנו מה לתת ושאלו מסוגלים לתת. האמת היא שזה כמו גלגל: תורמים קצת לאחרים, מקבלים בחזרה התרוממות; כשיש התרוממות, אפשר

שיעורי הרה"צ ר' יהודה מנדל שליט"א נמסרים מידי שבוע בעברית, אידיש ואנגלית בשלושה 2 < 2 (לאחר בחירת השפה)

הנלוך יוצא לאור גם באידיש ואנגלית
לקבלת העלוך במייל B023011300@GMAIL.COM

לשליחת סיפורים במייל: hphp6176@gmail.com

הדפסה: פריינט-גוטי

תכלית העלוך הוא, לקרב את האדם לבורא עולם. חלילה שהוא יתחבר ולשמוע קריאת התורה

16/אחיה - דפוס ספיז פרשת תזוה תשפ"ב

פנינים

ופרפראות נבחרים לפרשת השבוע "פרשת תצוה"

*****

עורך: הרב יוסף ברגר

לתגובות והנצחות – לשיעורים והרצאות: pninim16@gmail.com - 054 - 8455798 - ניתן לקבל את העלון במייל.

עת צרה היא ליעקב "וממנה" יוושע!

אמר הכותב: לדאבון כל לב, דווקא בחודש אדר – חודש השמחה נתבשרנו לשמוע שמועות לא טובות, כאשר דם ישראל נשפך כמים, כפרט בארץ ישראל כאשר הרוצחים מבני ישמעאל ימ"ש הרימו ראש, ושופכים דם יהודי באכזריות נוראה, השם ישמרנו! וצרות משונות שומעים מערי ישראל אשר במקום "נהפוך היא אשר ישלמו היהודים", רואים אנו אוטובוס מלא יהודים יר"ש "מתהפך" בצורה נוראה וטרנדית אשר גורם לאבדות ופציעות רבות!

אך כיהודים מאמינים אנו חייבים להתחזק באמונה שהכל מתחילה ועד סוף, מושגח ונעשה ע"י בורא העולם ללא הבנה כלל וכלל מה תכליתם של מאורעות אלו!

לקראת "פורים קטן" שעומד לחול בשבוע הקרוב, כדאי להתחזק יהודי ברעיון עמוק ונפלא שראיתי השבוע בספר "באר החיים" – פורים להרה"צ רבי אלימלך בידרמן שליט"א, היכול לנהמנו ולהביא מללי תהיה ושמחה לנפשנו:

"הנביא ירמיה אמר (ל, ז) "עת צרה היא ליעקב וממנה יוושע". וכתב ה"רוקח" (הלכות פורים סימן רלה) שתיבת "ממנה" אותיות "מהמן". ויש בו לרמז, כי מנחם שאירע בימי מרדכי ואסתר זוכים בני ישראל לישועות בכל הדורות, וכיד כל אחד ואחד להיחלץ מיסוריו ומציצוריו.

ונראה עומק ביאור דברי ה"רוקח", דלכאורה יש להתבונן מדוע נרמזו כן דוקא בנחם של פורים, והלא בכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו והקב"ה מציילנו מידם, וא"כ במה נתייחד גם זה יותר משאר כל הניסים. ויבואר ע"פ דברי הגה"ק בעל ה"חתם סופר" זי"ע, בספרו "תורת משה" (בתחילת דבריו על מגילת אסתר), דעיקר הנס לא היה מה ששמע ה' בקול שוועת עמו בני ישראל בשעה שקראו אליו, כי ההצלה בזכות התפילה אינה בבחינת נס, כי כך מוטבע בבריאת העולם, שהצעקה והזעקה מעומק הלב מבטלת גזירות רעות. וכן מה שקיבל השי"ת את ישראל כאשר חזרו בתשובה אינו חידוש, שהרי "אפילו תשובת נינוה קיבל, ולמה לא יקבל צעקת ישראל". וכן כל דרך ההצלה לא היתה מחוץ לדרך הטבע, שהרי כך אמרו (מגילה טו) שאחשורוש הפכפך היה, ועל כן אהב היום את המן ולמחר ציוה לתלותו על העץ, וכך גם עשה לושתי אשתו, ולכן אין בזה חידוש כלל.

אך בימי אחשורוש הקדים הקב"ה וברא את הרפואה בשעה שהיו ישראל בשאול תחתית וראויים לכליה רח"ל, שהרי באותו דור הטאו במה שנהנו מסעודתו של אותו רשע (מגילה יב), ואעפ"כ ריחם עליהם השי"ת והקדים וברא את הרפואה בעת המאם, כי דוקא באמצע הסעודה (ביום קפ"ו לסעודה, כדמוכח במגילת אסתר פרק א), נכנסה בו רוח שמות וקרא לושתי להתייצב לפניו, וכאשר היא סורכה לכוא ציוה להרוג אותה, וזה היה אתהלתא דגאלה, שהרי עי"ז לבשה אסתר מלכות והיה בידה להציל את ישראל מגזירת המן. נמצא שתחילת הישועה היתה כאשר היו ישראל כדיוטא התחוננה ועמוקים כהטא רח"ל, ולא עוד אלא שכל עיקר הסעודה עשה אחשורוש כי לפי השבוננו סבר שלא יגאל הקב"ה עוד את ישראל ח"ו, וכאשר השתתפו בני ישראל בסעודה גילו דעתם שהם שמחים בחורבן בית המקדש, ואעפ"כ זכו לישועה בעת הסעודה גופא.

וכן כתב הרה"ק בעל ה"שפת אמת" זי"ע (שנת תרל"ז ד"ה כנוס): "והוא פלא שבאותה המשתה עצמה נעשה ההצלה שנהרנה ושתי אז", וזהו תקפו של נס, שמחיתתו של הקב"ה אלינו החיש והכין את הישועה גם כאשר לא היינו ראויים להצלה ופרות.

והשתא יובנו היטב דברי ה"רוקח", כי מהנס של המן אנו למדים שעם ישראל יוושעו בכל הדורות גם אם יהיו בשאול תחתית רח"ל, ולעולם יזכו לנבואת "וממנה יוושע", שהרי אף בשעה שאינם ראויים וכדאים ירחם עליהם השם יתברך ויצילם מתוך אהבתו אותם!

בפרשת בחוקתי האריכה תורה, שאם לא ישמעו בקול ה' יענשו בקללות רבות, ואילו בתחילת הפרשה נמנו בקצרה הברכות שיוזכו ישראל כאשר יעשו רצונו, וקשה דהא מידה טובה מרובה ממדת פורענות, וא"כ היה צריך להאריך יותר בברכות, לכן הגידו חכמינו במדרש (ויק"ר פרשה לה, א) שאין הדבר כן, ואכן הברכות יתרות מן הקללות, כי הברכות מתחילות באות אל"ף ("אם בחוקתי תלכו") ומסתיימת באות תי"ו ("ואולך אתכם קוממיות"), ללמדנו שהברכות הן מאות אל"ף הראשונה שבאותיות ועד תי"ו שהיא האחרונה שבאותיות, משא"כ הקללות מתחילות באות וא"ו ("ואם לא תשמעו") ומסתיימות באות ה' ("דיבר ה' את משה"), שהן שתי אותיות הסמוכות זו לזו, ולא עוד אלא שהן הפוכות היינו שאינן כסדרן, כי פותחת בוא"ו ומסיימת בה"א שהיא קדומה לאות וא"ו. וסוף דבריהם אלו צריכים ביאור, דמאי שנא אם הן כסדרן או שלא כסדרן, דבשלמא מה שהן סמוכות מלמדנו שלא יהיו ארוכות, אבל מה הוסיפו במה שאינו כסדרן.

וביאר המגיד מרובנא זצ"ל לפי דרכו בדרך משל, לעשיר מופלג שתפר לבנו הקטן הליפה יקרה מאד אחווה בחבלי בוץ וארגמן, ושורה בהוטין של כסף וזהב, הילד שמה מאד בכגד המפואר ושמר עליו מכל משמר, אך לאחר זמן מה התרשל משמירתו ולכלך את הכגד, ויהי כראות כן האב נטל ממנו את הכגד והפך את החלק הפנימי כלפי הוץ, ובמקום שיראו את הזהב והכסף ראו בגד קרוע ובלתי מתוקן. יום אחד פגש אחד מידידיו של העשיר את בנו הלבוש בכגדים קרועים, ומאד חרה לו על הדבר הזה, ותיכף הלך אל האב ונזף בו על שהוא מקמץ מנכסיו לקנות בגד מכובד לבנו, אולם העשיר השיב לו בצדק, שהכגד יקר הוא מפנינים, ורק בגלל שהבגד לא השכיל לשמור עליו כראוי הפכו מכפנים, אך מיד כאשר יקבל על עצמו לשמור עליו יתפכנו חזרה. והנמשל מובן, שהקב"ה אבינו אב הרחמן נתן לנו מתנה טובה מכית גנזיו זו התורה הקדושה, וכאשר אין בני ישראל שומרים חוקיו ומשפטיו ח"ו אזי מהפך כביכול הקב"ה את הברכה עצמה לקללה, וזה רמזו במדרש "ולא עוד אלא שהן הפוכות" היינו שהברכה עצמה מתהפכת לקללה, והיא טובה גדולה מאד, כי מיד כאשר יחזרו ישראל בתשובה תתהפך הקללה לברכה כבתחילה, ולא יודקו להביא הברכה ממקום אחר.

והן הן נמי דברי ה"חתם סופר" וה"שפת אמת" הנ"ל, שאצל ישראל אין הרפואה והמכה שני דברים שונים, אלא הרפואה ממונה ומוסתר בתוך המכה עצמה, וממנה יושע, ולכן גם כאשר בני ישראל שקועים בבוץ ובטיט היון רח"ל מרחם עליהם השי"ת ומושיע אותם לפנים משורת הדין, אע"פ שאינם ראויים ואע"פ שאינם כדאים מרוב אהבתו אליהם.

החידוש הנפלא של ה"אגרא דכלה" בענין הדלקת נרות שבת הנלמד מפרשתנו!

בפרשתנו: "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו איתך שמן זית וך כתית למאור להעלת נר תמיד באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני ה' חוקת עולם לדורותם מאת בני ישראל". שאל הרה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע בספרו "אגרא דכלה" – לכאורה קשה, כי מאומרו "חוקת עולם לדורותם" משמע שמצוה זו נוהגת לעולם ובכל

הדורות, ואיך אפשר לומר כן, הלא בעוה"ר חרב בית המקדש, וזה זמן רב במלה לה מצוות הדלקת נרות המנורה.

עוד יש להבין אומרו "מאת בני ישראל", הרי מצות הדלקת המנורה היא ע"י הכהנים, ואם הכוונה לזה שכאה מנדבת ציבור, הלא כל קרבנות ציבור באים מנדבת ציבור ואף על פי כן לא נאמר בהם "מאת בני ישראל", ומה נשתנה הדלקת המנורה.

ומבאר עפ"י מה דאיתא בספר הק' "קדושת לוי" להרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זי"ע ("קדושות להנוכה" - קדושה שלישית) לבאר, למה נעשה הנם הנוכה במצות הדלקת הנרות הנוכה דוקא, וכתב כי כאשר נכנסו היוונים לבית המקדש נתבטלה כל עבודת המקדש, אחרי שנכנסו להיכל וטמאו כל השמנים וכן עשו טומאות וקלקולים בשאר כלי המקדש, ולא היו הכהנים יכולים להקריב קרבנות או שום עבודה, אולם גם בעת ההיא כאשר בטלו כל המצוות שבמקדש, מ"מ מצות הנרות לא בטלה לגמרי, כי אף שבתוך ביהמ"ק לא היו יכולים להדליק נרות המנורה, עדיין היו ישראל מדליקים שאר נרות מצוה, כנרות שבת ונרות בית הכנסת שיכולין להדליק בגבולין מיהוץ לבית המקדש, והיות שמצוות הנרות היתה המצוה היחידה מכל עבודות בית המקדש שהיו ישראל יכולים לקיים בעת ההיא, הנה עלתה עבודת הנרות הללו למעלה לשמים לנחת רוח לפני הקב"ה, ומוזה נתעורר תשוקה כביכול לפני ית"ש למצוות הדלקת הנרות שבטלה אז מביהמ"ק, ונתעוררה חיבת עבודת ביהמ"ק לפניו, וזה גרם לכל הנם להנוכה, וזהו הטעם שנעשה הנם להנוכה בענין הנרות דייקא, להראות ולגלות שענין הנרות שהדליקו עם ישראל גרם לכל הנם.

ומוסיף שם ה"קדושת לוי", שמוכא ברמב"ן פרשת בהעלותך בשם המדרש: "לך אמור לאהרן לגדולה מזאת אתה מוכן, כי הקרבנות רק כל זמן שבת המקדש קיים הם נוהגין, אבל הנרות קיימין לעולם", עד כאן לשון המדרש. והקשה הרמב"ן, הלא הנרות בטילין מזמן שהרב בית המקדש בעוונותינו הרבים, ואיך הבטיח הקב"ה לאהרן שהנרות קיימין לעולם? וכתב שאין זה רומז אלא לנר הנוכה שידליקו עם ישראל בכל הדורות.

ומקשה שם ה"קדושת לוי": הרי בימי משה רבינו ע"ה עדיין לא היה הנם של הנוכה? אלא מסביר, שהרי הרמב"ן במקום אחר כותב, שכל התורה מרומז לדורות, ולפי דברינו יתכן, שזה שאמר המדרש שהנרות קיימין לעולם, קאי על נרות בית הכנסת ונר שבת שהיה כבר בימי משה רבינו ע"ה שהם לעולם. כלומר, המצוות דנר שבת ובית הכנסת שהדליקו ישראל אף בעת שהרב הבית, גרמו להנם של המנורה, וממשיך ה"קדושת לוי" וכותב: "ודעת הרמב"ן הקדושה ודעתי הקלושה נוטין לדבר אחד..."

ועפ"י זה מבאר ה"אגרא דכלה" מה שאמר הכתוב כאן "חוקת עולם לדורתם", הכוונה לנרות שבת ונרות בית הכנסת, שאותם מדליקים ישראל בכל הזמנים לדורותם בלי הפסק, אף בעת שבטלה העבודה מביהמ"ק, וגם עתה בגלות מדליקים נרות אלו, לכך נקרא שפיר "חוקת עולם לדורותם".

ולכך נאמר "מאת בני ישראל", כי הרי חוקת עולם לדורותם מתקיים באותן הזמנים בהם אהרן ובניו אינם מדליקים המנורה מביהמ"ק, אז מתקיים החוקה הזאת מאת בני ישראל, ע"י שמדליקים נרות שבת ונרות בית הכנסת, וזה נחשב כהדלקת אהרן ובניו מביהמ"ק.

וכתב רמז נחמד לרמז זה בתוך הפסוק: כי "לפני הוי"ה חקת עולם לדורתם" בגימטריא "להדליק נר של שבת כל אחד", להורות שכוונת הכתוב הוא על הדלקת נרות שבת, וכמו כן נרות בית הכנסת, שנוהגים לדורות אצל כל אחד מישראל.

וגם היום בגלותנו כאשר אנו מקפידים להדליק נרות שבת והג בהידור גדול בית כל אחד ואחד ובבתי הכנסיות והמדרשות, נזכה למאמר חז"ל (ילקוט שמעוני במדבר פרק ה') "אם שמרתם נרות של שבת אני מראה לכם נרות של ציון..."

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלות נר תמיד (כו, ב)

"בעל הטורים" כתב: "תצוה" בגימטריא "נשים צוה", רמז להדלקת הנר לנשים חובה בשבת.

ודבריו תמוהים, איך זה מתקשר עם המשך דברי הפסוק "את בני ישראל?"

אלא מוכא בספר "תפארת יחזקאל" להגה"ק רבי יחזקאל טויסיג זי"ע לישב את דברי בעל הטורים, כך:

על פי מה דמוכא במשנה (שבת פרק ב' משנה ו') "על שלוש עבירות נשים מתות בשעת לידתן, על שאינן זורקות בנדה, ובחלה, ובהדלקת הנר".

וב"תוספות רבי עקיבא איגר" זי"ע שואל שם, למה כתוב "ובהדלקת הנר" ולא "ובנר", כמו שכתוב "ובחלה" ולא "בהפרשת חלה"?

אלא רצה התנא לרמז מה שמוכא ב"מגן אברהם" (או"ח סי' רס"ג ס"ק ד' - בשם כתבים - תיקוני זוהר) "שבעל הבית יתקן את הנרות בערב שבת, ואחר כך אשתו תדליק".

וזהו אם כן כונת "בעל הטורים" וביאור המשך הפסוק: "תצוה" - גימטריא "נשים צוה", רמז להדלקת הנר לנשים חובה בשבת, "את בני ישראל" צוה "ויקחו אליך שמן זית זך" - ההכנות והתיקון מוטלים על בני ישראל, והנשים רק תדלקנה את הנרות...

וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה מרם הטאת הכפרים אחת בשנה וכפר עליו לדרתיכם קדש קדשים הוא לה' (ל, ו)

ולכאורה צריך להבין, למה כתבה התורה פעמיים "אחת בשנה". "וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה". "אחת בשנה וכפר עליו לדרתיכם".

פירוש נפלא ומתוק שמעתי על כך מאת פ"ק מרן אדמו"ר ממשיקולין שליט"א, שביאר על פי דברי חז"ל (ראש השנה י'): "רבי מאיר אומר יום אחד בשנה חשוב שנה".

הנהגה ביום הכפורים כל יהודי חוזר בתשובה ומקבל עליו עול התורה מחדש, וביום זה נחשב לאדם כשר. ואם כן לשיטת רבי מאיר שיום אחד בשנה חשוב שנה, אם יהודי חוזר בתשובה שלימה ביום הכיפור, זה נחשב לו כאילו כל השנה הוא מתנהג כשורה.

וזהו אם כן כפל הלשון בפסוק, "וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה" אהרן הכהן יכפר על עוונות בני ישראל ביום הכיפור. אולם "אחת בשנה וכפר עליו לדרתיכם" באותו "אחת בשנה" אותו יום אחד בשנה שנחשב שנה, וכפר עליו "לדרתיכם", זה יכפר על עם ישראל "לדרתיכם" לכל אורך הדורות, כי לשיטת רבי מאיר, כשישראל חוזרים בתשובה שלימה ביום הכפורים, זה נחשב להם שכל השנה התנהגו כשורה.

ועל פי זה הוסיף מרן אדמו"ר שליט"א לפרש באופן גאוני ונפלא, את דברי חז"ל (עבודה זרה יח). שבעת צרה אם אומרים "אלקא דמאיר ענני" ניצולים.

ולכאורה, מדוע דווקא רבי מאיר אמר, לומר "אלקא דמאיר ענני וינצל, דבר שלא מצאנו בשום תנא אחר שאמר להגיד כך.

אלא על פי מה שאמרנו, שרבי מאיר לשיטתו יום אחד בשנה חשוב שנה, מובן היטב הדבר, כי אפילו אם ח"ו אדם מעד ולא התנהג כשורה במשך השנה, אם ביום הכפורים הוא חוזר בתשובה שלימה ומקבל עליו עול תורה ומצוות, נחשב לו זאת כאילו התנהג כשורה כל השנה.

ולכן אנו אומרים דווקא "אלקא דמאיר ענני", שאפילו אם אין לנו כרגע זכיות ומעשים טובים אבל לשיטת רבי מאיר שיום אחד בשנה חשוב שנה, נחשב לנו זאת כאילו התנהגנו כשורה כל השנה.

ולבני אהרן תעשה כתנת ועשית להם אכנטיים ומגבעות תעשה להם לכבוד ולתפארת (כה, ג)

"האכנטי מכפר על הרהור הלב" (ערכין מז ע"א).

מסופר על איש אחד שבא פעם אחת אל הרה"ק המגיד ממעזריטש זי"ע, והתאונן לפניו שאיננו יכול לטהר את מוחו ממהשבות לא טובות והרהורים רעים, שנכנסים אליו בעל כרחו ומבלבלים אותו.

ציוהו הרב המגיד לנסוע לצדיק הרה"ק רבי זאב מזיטומיר זי"ע. בתקופה ההיא החזיק רבי זאב בית מזינה בכפר אחד. הלך האיש לאותו כפר, וכשבא לבית ר' זאב כבר היה לילה, ומצא את הבית סגור מכפנים.

דפק האיש על הדלת, ואיש לא פתח לו. המתין זמן מה, ודפק שוב על הדלת, ושוב אין פותחים לו.

היה אז לילה חורפי וקר, והתחיל להתחנן שיפתחו לו, ולא הועיל מאומה. התחיל לדבר בכעס וברוגז: איך אינכם מרחמים על יהודי להכניסו לבית? ומהבית אין קול ואין קשב. אין פותחים. כאור הבוקר פתחו את הדלת, והוא נכנס והתאכסן שם כמה ימים, ור' זאב אינו שואל אותו על שום דבר.

תמה האיש בלבו: על מה זה שלח אותי המגיד לכאן? והחליט לחזור לביתו. קודם הליכתו פנה לר' זאב בשאלה: הנה רבנו המגיד שלח אותי לכבודו, ואיני יודע על מה.

השיב לו ר' זאב: "אני אניד לך למה שלחך רבנו אלי: שתלמד ממני, כי האדם הוא בעל הבית, ולמי שאיננו רוצה אין הוא מניחו להיכנס..."

אלפים שמעו, התרגשו, והתחזקו!

בס"ד, הנני ממשיך לבוא לכל מקום שאדרש, לדרוש להלהיב ולחזק את בני ישראל במעוה הגדולה של עניית "אמן יהא שמיה רבא" בכל כוחו וכוונתו, שהיא סגולה מיוחדת ונפלאה לקרוע ולבטל כל גזר דין ובכוחה להביא ישועות עיצומות כפי שנוכחנו לראות... לתיאום והזמנת דרשות: הרב ברגר 054-8455798

לתגובות הערות: שניא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 17:12

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 18:11

ר"ת: 18:47

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 640 23.2.2024 - יד' אדר א' תשפ"ד

וְהוֹדוּ לַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם וְיָבוֹאוּ בְנֵי

פְּרָשִׁית - תְּצַוֶּה - פּוֹרִים קָטָן

לַיהוּדִים הַיְתֵה אוֹרֶה וְשִׁמְחָה (מגילת אסתר ח, טז)

בשנה הראשונה לפטירת הרבנית, היה מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל שקוע בעצב עמוק. פעמים רבות במהלך לימודו היה מרים את ראשו מן הספר, גונח בצער, ודמעות היו נוטפות מעיניו. בני ביתו של מרן ניסו לעודדו ולשמחו, אולם הדבר לא עלה בידם. חסרונה של הרבנית העיק על מרן עד מאוד.

עם התקרב חג הפורים, התקשר בנו של מרן לאחד ממכריו, וסיפר לו על המצב. "אנא, עשה משהו כדי לשמח את אבא", ביקש. ואותו מקורב חשב ומצא. הוא נזכר באחד מידידיו המחזיק חוות בעלי חיים, באזור יער ירושלים, ותוכנית נרקמה במוחו.

בבוקר יום הפורים הגיע לחוותו של ידידו, וביקש בהשאלה קופיף קטן וחמוד. משנענה חברו והפקיד בידו את הקופיף, הלבישו תלמידו של מרן בבגדי תינוק, חבש לראשו כובע קטנטן, ועלה עימו אל ביתו של מרן. הוא אחז את הקופיף-תינוק בין זרועותיו, נכנס לחדרו של מרן, וקרא: "פורים שמח, רבנו! פורים שמח!", מרן הרים ראשו מן הספר, וחיוך עצוב התפשט על פניו. "פורים שמח!" השיב לתלמידו. "הנה, התוכנית עומדת להצליח", הלם לבו של התלמיד בעוז. הוא קרב את הקופיף למרן, וביקש "רבנו, אנא, יברך את התינוק, שיגדל לגאון ולתפארת".

מרן נענה ברצון. הוא הניח את ידו על ראשו של ה"תינוק", ולפתע נחרד ממקומו. "מה זה?! הלא זה קוף!", לפתע הבין כי תלמידו ביקש לשמחו. הוא פרץ בצחוק גדול, והניח ידיו על מותניו. והקופיף, הלבוש בגדי תינוק, ניצל את ההזדמנות, זינק מידידו של מרן, והחל מתרוצץ בחדר, מטפס על הספרים ומדלג על המדפים. "בוא הנה, קופיקו!" כשבת צחוק מרחפת על פניו, "בוא הנה לכאן!", כעבר דקות ארוכות הושב הקופיף לבעליו, והתלמיד נפרד ממרן לשלום.

אולם לא לזמן רב, כאשר הגיע ברכבו אל היציאה מירושלים, נשמע צלצול הטלפון בחלל הרכב. מעבר לקו נשמע קולו של מרן. "חביבי, עליך לחזור לכאן עם הקוף, להיכן נעלמת?! מרוב ההמולה לא שמתי לב, ולא ברכתי על הקוף 'ברוך משנה הבריות'. אנא, חזור לכאן, כדי שאוכל לברך עליו". וכך היה. (וקראת לשבת עונג')

וְאַתָּה תִצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כו,כ)

אמרו חז"ל, שלפי שמשה רבינו אמר 'מחני נא', לכך לא נזכר שמו בפרשה זו (נחל קדומים) מנהיג בישראל מוכן למסור את כל אשר לו למען העם.

מעשה באברך בן תורה שמשפחתו גדלה וחי בלא חשבון. לווה מפה ומשם, ונכנס לסחרחורת חובות. לקח פה כדי לשלם שם, ורץ מגמ"ח לגמ"ח, קושש הלוואות והתרוצץ להשיג ערבים. שלוות רוחו התערערה ושמחת חייו נגוזה, לימודו לקה ומשפחתו סבלה. סוף דבר, בריאותו ונפשו התדרדרו, עמד על סף קריסה.

נודע הדבר לרבינו הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, וקראו. עמד לפניו בשפל רוח, נכון לקבל תוכחה ומוסר. להפתעתו, לא השמיע רבינו מלת ביקורת, גם לא שמץ תמיהה על אורחותיו, איך הביא את עצמו ומשפחתו אל סף התהום. להיפך, האיר אליו פניו ואמר: "מה דהוה הוזה, מכאן ולהלאה 'חושבנא טבא'. רק אמור לי כמה אתה חייב". התברר שבעצמו אינו יודע. ניסה להיזכר: "חמש מאות שקלים לגמ"ח פלוני, חמש מאות לגמ"ח פלוני, אלף שקלים לאברך פלוני, שמונה מאות לפלוני. יש עוד, עלי להסתכל בפנקס..." - רחמנות.

חייך רבינו: "יודע אתה, אדם צריך להיות מסודר. לחיות על פי סדר. וב'ליל הסדר' יש סימן שקרוי: 'מרור כורד'. ופירש רבינו יוסף חיים מבגדד [מין ה'בן איש חי] זצ"ל: כל הלוואה היא מרור, ובמקום שיזכור הלוואה זו וזו, יסכם כל הלוואותיו יחדיו, ויידע כמה הוא חייב. וזה קרוי: 'מרור כורד', לכרוך כל המרורים יחדיו... עיין בפנקסיד ותאמר לי כמה חייב אתה בסך הכל!".

הלך וחזר: "עשרת אלפים שקלים". כמחיר שלישי דירה באותם ימים... בעצמו לא ידע, שכך השתרגו חובותיו. גם רבינו לא שיער עד כדי כך. אמר לו: "שמע נא, אני מוכן לפרוע כל חובותיך, אך בתנאי אחד: שמכאן ואילך אינך לוקח הלוואה. לא בגמ"ח, ולא בבנק. אתה פותח דף חדש, ויישאר נקי וצח!".

הסכים בלהיטות, ועמד בתנאי. השתקם וניצל, שב להשקיע עצמו בתורה והיה למרביץ תורה. הוא, משפחתו ותלמידיו, חבים הכל לרבינו. ולא ידע שסכום זה היה מעל ומעבר ליכולת רבינו. ולא התרים עבורו, אלא נטל הלוואות והחזירן במשך שנים!!! ולא דוקא לנצרכים ולרעבים המה ליבו של רבינו זצ"ל.

פעם עבר רבינו ברחוב, וראה ילד עומד ליד דלפק קיוסק ומביט בעיניים כלות, ניגש וקנה עבורו עוגה! סביר להניח שאין המדובר בילד מורעב, ודאי אכל ארוחה משביעה, אלא שכך דרכם של ילדים, ללטוש עיניים לממתקים. ורבינו, איש החסד, לבו נכמר, לחש למלווהו: "רחמנות, ילד רוצה עוגה!...". (עלון 'פרפרת' מתוך רבינו בעל האור לציון)

וְאַתָּה תִצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כו,כ)

כידוע בפרשת "תצווה" שמו של משה רבנו אינו מוזכר בה, לעומת זאת מצינו שמו של משה פעמים הרבה בפרשת "תרומה". וכל כך למה? מתרץ רבי אליהו חיים מייזל רבה העיר לודז', כי בפרשת 'תרומה' מדובר על איסוף כספים ונדבות שונות לצרכי הקמת המשכן ולארגון חיי הציבור של כלל ישראל. בשל כך נתן משה את ידו הפעילה והנמרצת, כדי להביא הצלחה מרבית למגבית חשובה זו. אולם אחרי כן כשהגיע מועד ניצול הכספים וחלוקתם למטרות השונות - משך משה רבנו ידו מכך, כדי להסיר ממנו כל חשד ולזות שפתיים... (מ'דשן ביתד').

וְהָיָה עַל אַהֲרֹן לְשָׂרֵת וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבָאוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי ה' וּבִצְאָתוֹ וְלֹא יָמוּת (כח, לה)

על שולי המעיל של הכהן גדול היו פעמוני זהב ורמוני זהב. ומה היה תפקידו של הפעמון?
"וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבָאוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ לִפְנֵי ה' וּבִצְאָתוֹ". דרש על כך ה"אמרי חיים" מויזניץ זצ"ל: אתה רוצה לדעת מה מדרגתו של אדם, מה חשוב בעיניו? תבדוק היכן "וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ" – היכן הוא צועק. יש בן אדם שצועק בביזנס שלו, בענייני כספים: 'למה זה כל כך יקר?' 'למה אתה מתחרה ביי?' 'שקרו, גולו!' יש אדם שצועק בחדר אכל. הוא מתלהב בקולי קולות: 'פשש, איזה אוכל!' או להפך, מתלונן – 'איזה מין אוכל זה? למה לא מתבלים פה כמו שצריך?' למה זה לא מספיק חם? יש בן אדם שצועק במשחק כדורגל, ויש בן אדם צועק ברחוב. ובני תורה – היכן הם צועקים? הם צועקים "בְּבָאוּ אֶל הַקֹּדֶשׁ". הקול שלהם נשמע כשמגיעים לקדשה, הקול שלהם נשמע בעז בבית המדרש, בלמוד תורה.

התורה אומרת ליהודי: בכל עניני העולם הזה תנמיך את הטון – אל תשים עליהם את הדגש, אל תתן להם חשיבות, אל תתלהב מהם. ומתי צריך להשמיע הקול שלך? כשאתה מדבר דברי תורה, כשאתה מקנא קנאת השם, כשאתה מתפלל, שם "נשמע קולו". תתפלל בקול, תתפלל עם כל הרגש והעצמה, תלמד עם כל השמחה וההתלהבות. (רבי גואל אלקריף שליט"א – שש באמרתך)

וְאֵתָה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כז, כ)

הגמ' בעירובין (דף נד): אומרת, "אלמלא לא נשברו לוחות הראשונות לא נשתכחה התורה מישראל", כי בלוחות הראשונות האותיות נקבעו בלוחות קביעות גמורה, ולכן אדם שהיה לומד תורה, תורתו היתה נשאת חרותה על לוח ליבו בקביעות. אבל לאחר שהלוחות נשברו והאותיות פרחו באוויר, אדם לומד, ויכול לשכוח את מה שלמד, א"כ, בשבירת הלוחות גרם משה שכחה לישראל.

בספר "ילקוט האורים", מביא את דברי הגמ' בהוריות (י"ג) שאומרת, כשם שהזית משכח לימוד של שבעים שנה, כן שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה – "האב משכח, הבן מפקח". לפי"ז ביאר פסוק זה: "וְאֵתָה", אתה משה שגרמת שכחה לישראל בשבירת הלוחות, "תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כִּתִּית לְמֹאֵר לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד", שע"י כך תהא התורה זכורה במוחם ושגורה בפהם תמיד. (מדשן ביתך).

שֶׁמֶן זֵית זָךְ כִּתִּית לְמֹאֵר (כז, כ)

הבן איש חי זיע"א: כתב חידוש נפלא בספרו (בן יהוידע הוריות יג, ב): כִּשְׁם שֶׁהַזֵּית מְשַׁכַּח לְמוֹד שֶׁל שְׁבַעִים שָׁנָה כִּךְ שֶׁמֶן זֵית מְשִׁיב לְמוֹד שֶׁל שְׁבַעִים שָׁנָה. הנה מלתא בפומייהו דרבנן אמרי 'אב משכח בן מפקח' ונראה לי בס"ד אם תסיר מן האב שהוא הזית [417] מספר ז"ך [27] ישאר שמן [390] שהוא הבן. וזהו שנאמר וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כִּתִּית (ויקרא כד, ב) רצונו לומר וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ מספר שֶׁמֶן מן מספר זֵית על ידי זָךְ כִּתִּית לשון חסרון כמו 'כתותי מכתת שיעוריה'.

וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כִּתִּית לְמֹאֵר (כז, כ)

הרואה שמן זית בחלום יצפה למאור תורה שנאמר: "וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ" (ברכות נו) מדוע הרואה שמן זית בחלום יצפה למאור התורה? זית הוא סמל להסתפקות במועט, כמו שרש"י מביא בפרשת נח (ח' – י"א) אמרה היונה, יהיו מזונותי מרורין כזית, לכן "הרואה שמן זית בחלום", מי שרואה שמן זית בחלום חייו, שמקבל על עצמו חיים של צניעות, "יצפה למאור שבתורה", כי זוהי הדרך המקנה לאדם את מאור התורה. (מדשן ביתך).

וְהִיְתָה לָהֶם כְּהֵנָּה לְחֻקַּת עוֹלָם וּמִלַּאת יַד אֱהָרֹן וַיֵּד בְּנָיו (כט, ט)

יהודי אחד העוסק בצרכי ציבור סיפר: בתחילת פעילותי, כשהחילותי לעסוק בצרכי ציבור, היה אירוע אחד שתכננתי והתאמצתי מאוד להוציאו אל הפועל, אבל לא כל הקהל היה מרוצה מהתוכניות, ניסיתי לשנות מעט את התוכנית כדי שכולם יהיו מרוצים אבל אז היו אחרים שלא נתרצו, כמה שניסיתי לשנות את התוכניות לא הצלחתי להגיע לתוכנית שתמצא את כל הצדדים, לא ידעתי מה לעשות.

בצר לי פניתי למורי ורבי ותיניתי לפניו את צערי, בתוך דברי הוספתי ואמרתי בכאב שהדבר כואב לי במיוחד משום שכל פעילותי כאן היא בהתנדבות, והנה במקום שהציבור יעריך, הם מערימים עלי קשיים, ואף אחד אינו מוכן להתפשר, ולבסוף עוד ארכוש לי שונאים בעד פעילותי.

ענה לי מורי ורבי בחכמה: היכנס לבית המדרש וראה את האברך היושב בפינת ביהמ"ד ולומד בהתמדה, אין לו שום שונאים, אתה יודע למה? כי הוא לא עוסק בצרכי ציבור, אבל לעומתו קח את כל אחד שעוסק בצרכי ציבור, יש לו שונאים וחולקים עליו, משום שהוא עוסק בצרכי ציבור, ובמילים אלו עודדני מורי ורבי להמשיך לעסוק בצרכי ציבור באמונה ולא להיבהל מתגובת האנשים, כמובן תוך התחשבות בזולת, והשתדלות לעשות את רצון ה'.

הקב"ה אומר למשה רבינו 'וּמִלַּאת יַד אֱהָרֹן וַיֵּד בְּנָיו', ואפשר לפרש שאומר לו שצריך לעודד את אהרן ובניו ויחזקם לעמוד במשימתם ובתפקידם, כפי שאכן ראינו בפרשת שמיני, שם מביא רש"י 'שהיה אהרן בוש וירא לגשת, אמר לו משה למה אתה בוש, לכך נבחרת', אנחנו רואים שמשה רבינו אכן עודד את אהרן הכהן לעמוד בתפקידו.

וזה צריך להיות עבורנו דוגמא כיצד עלינו להתייחס לכל נבחר ציבור, לכל שליח ציבור, ולכל העוסקים בצרכי ציבור, בדרך שבעולם אנשים נוהגים להעביר עליהם ביקורת, אבל אין זו דרך התורה, לא כך הקב"ה רוצה שננהג, אז במקום ביקורת – נחפש מילה טובה לשליח ציבור על התפילה, למלמד על עבודתו, לגבאי ביהכ"ס על מסירותו, ולפרנסי הציבור על פעילותם, כי זהו רצון השי"ת! (ע"פ טיב התורה-תצוה)

זכות דברי התורה בעלון יעמוד:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה, אלינה בת אירנה, מאי בת מאירה, מילנה בת סבינה, ספיר שמחה בת חנה.
לזרע בר קיימא: מורן בת רותי, לירז בת מרים.
לפרנסה בשפע: שגיא בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה.
לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, שמואל בן דבורה, לרפואת כל הפצועים.
לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, יוסף מיכאלשולי בן רפאל ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, לעילוי נשמת חיילנו והנרצחים ב 7 לאוקטובר.

קוראים וקוראות נכבדים, נפתח אצלנו בשכונה כולל אברכים, על מנת לסייע להחזיק אותם מי שרוצה לקנות ברכה בעלון, ולהחזיק תורה על הדרך, כל שם לברכה 250 ₪ למשך שנה. ניתן להעביר בביט למספר 054-6868199. מי שרוצה לתרום לכולל גם בלי קשר לברכה, מצורף לינק:

<https://paypage.takbull.co.il/212sh>

תְּצַוֶּה

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 778 במדרשת "ברינה יקצורו", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 9779997777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 663 שנה י"ד העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל אדר א' תשפ"ד

תְּצַוֶּה - תּוֹכֵן עֲנִינֵי הַפְּרָשָׁה

- א. ציווי על הכנת שמן זית זך להעלות נר תמיד (כז, כ-כא).
- ב. מצות הכנת בגדי הקודש לאהרן ולבניו (כח, א-ה).
- ג. מעשה האפוד: שתי אבני הזכרון על כתפיו של אהרן הכהן, המשבצות והשרשרות (כח, ו-ד).
- ד. מעשה החושן: שרשרותיו, טבעותיו, שתיים עשרה אבני שעומדות כנגד לבו של אהרן, והאורים ותומים בתוכו (כח, טו-טז).
- ה. בגדי בני אהרן הכהנים: מגבעת ואבנט כתונת ומכנסים (כח, מ-מג).
- ו. הציווי על קידוש אהרן ובניו, וסדר העבודה והקרבת הקרבנות בשבעת ימי המילואים (כט, א-ז).
- ז. מצות הקרבת קרבן התמיד של שחר ושל בין הערביים (כט, לח-מו).
- ח. מצות עשיית מזבח הקטורת (ומקומו בקדש).

"וַיִּחַשְׁבֵהוּ אֱלֹהִים לְעַלְוֵי פְּמַעֲשֵׂהוּ מִמֶּנּוּ יְהִיָּה... (כח, ח)

ידוע שבמצוה, 'מחשבה טובה מצטרפת למעשה', ואפילו אם נאנס ולא עשאה, מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה. וזהו שמרמז הפסוק: "וַיִּחַשְׁבֵהוּ אֱלֹהִים" - מחשבה של מצווה, שמקשטת את האדם (אפוד פירושו: קישוט), הריהי "פְּמַעֲשֵׂהוּ" - כאילו כבר עשה את המצווה. אך במה דברים אמורים, כאשר "מִמֶּנּוּ יְהִיָּה" - שרצה באמת לעשות את המצווה ורק נאנס ולא עשאה... [נחל קדומים בשם רבינו אפרים ז"ל]

"וַיִּנְתֶּנָּה אֶל חֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתְּמִימִים וְהָיוּ עַל לֵב אֶהֱרֹן בְּבֹאוֹ לִפְנֵי ה' (כ"ח, ל)

מה שהיו מונחים האורים והתומים על לב אהרן, היה זה הנהגת מידה כנגד מידה, כפי שמובא ברש"י (שמות ד, יד) על הפסוק "וְגַם הַנֶּהָה הוּא יֵצֵא לְקִרְיַתְךָ וְרֵאָךְ וְשִׁמַּח בְּלִבּוֹ" - לא כמו שאתה סבור שיהא מקפיד עליך שאתה עולה לגדולה, ומשם זכה אהרן לעדי החושן הנתון על הלב. והמדרש (רבה ג, י"ז) מביא: אמר רבי שמעון בר' יוסי - הלב ששמח בגדולת אחיו, ילבש אורים ותומים. רואים עד כמה גדול שכר השמח בשמחת השני. ורואים על איזבל שהלכו לקברה, ולא מצאו בה אלא את הגולגולת, הרגליים וכפות הידיים. ורש"י מבאר (מלכים ב' ט', ל"ה) שהייתה מרקדת לפני חתנים בידיה וברגליה, ומכשכשת בראשה. רואים שאיברים ששימחו חתן וכלה זכו לקבורה, ובאיברים שגמלו חסד לא שלטו הכלבים, וניתנו לקבורה. [שי לתורה]

מאת

999 תשפ"ד

פּוֹתַחַת הַפְּרָשָׁה: "וְאִתָּה תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כְּתִית לְמֵאוֹר".

כתב 'בעל הטורים': "וכתב צוואה (מלשון ציווי) במנורה... נוהגין בכל יום ויש בהם חסרון כיס, לפיכך צריך זירוז". והקשה האור חדש, מדוע ציווי זה נאמר דוקא על ידי משה. ותירץ משום שמשה היה נבדל מענייני העולם הזה וממחמדיו, וכפי שראינו ביציאת מצרים, כאשר כל ישראל אספו כסף וזהב, עזב משה הכל והלך להתעסק עם ארונו של יוסף, לכן רק מי שנהג בעצמו לעסוק במצוה אפילו כנגד הפסד של כסף וזהב, הוא זה שיכול לצוות ולזרז על המצוות אפילו במקום שיש בהם חסרון כיס.

מכאן לימוד גדול שהרוצים להשפיע על אחרים שיקבלו את דבריהם, עליהם להוות דוגמא אישית לנושא שבו הם מדברים עליו.

והנה, בפרשת שמיני כתוב (ויקרא ט, ז): "וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֱהֲרֹן, קִרְבֵּךְ אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חַטָּאתְךָ וְאֵת עֲלֹתְךָ, וְכַפֵּר בְּעֵדֶךָ וּבְעֵד הָעַם, וַעֲשֵׂה אֶת קִרְבַּן הָעַם וְכַפֵּר בְּעֵדָם, וּפִירֵשׁ רֵבְנוֹ ה'אֲבֵן עֲזָרָא', תַּחֲלִילֵה תַּכְפֹּר בְּעֵדְךָ, בְּפֶר שֶׁלְךָ, וְאַחַר כֵּן תַּכְפֹּר בְּעֵד הָעַם, בְּקִרְבַּן שְׁלֵהֶם, כִּי לֹא יוּכַל הָאָדָם לַכְפֹּר עַל אַחַר, עַד הַיּוֹתוֹ טְהוֹר מִכָּל חַטָּא, וְכַעַן מֵאִמֵּר רִישׁ לְקִישׁ (סנהדרין יח) 'קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים'.

כלומר, קודם שתוכיח אחרים תתחזק בדבר אתה בעצמך. וזהו שרמז הקב"ה למשה רבינו באומרו לו: "וְאִתָּה", היינו שקודם כול תתחזק אתה בעצמך בדבר, ורק לאחר מכן "תְּצַוֶּה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", כי נאה דורש - נאה מקיים!

וכן בווידיוי יום הכיפורים של הכהן הגדול, בתחילה מתוודה על עוונותיו, אחר כך על שבט הכהונה, ורק לבסוף על כלל ישראל, ופירשו בגמרא (שבועות יד.) כדי שיבוא הזכאי כבר ויכפר על החייב עדיין. וכן מבואר בגמרא (סוכה נו:): שותא דינוקא בשוקא או דאבוה או דאימיה, כלומר מה שמדבר התינוק בחוץ, הוא ממה שקלט מדבריהם ומעשיהם של אביו או אמו. וכבר המליצו על כך בספרים את הפסוק (דברים כט, כח) "הַנִּסְתַּרְתָּ לָהּ אֱלֹקֵינוּ, וְהַנְּגַלְתָּ לָנוּ וּלְבָנֵינוּ", כלומר מה שאנו רוצים להסתיר מעשינו הטובים היינו דוקא כלפי "לה" אלקינו", אבל לצורך חינוך ובניית צביון אישיותם של בנינו אחרינו מוכרחים "וְהַנְּגַלְתָּ לָנוּ וּלְבָנֵינוּ", שבבית נתעסק ונתעמק בתורה בגלוי, כדי שיראו אותנו באופן של דוגמא אישית וילמדו ממעשינו.

וכתב רש"י: "כְּתִית לְמֵאוֹר" - ולא כתית למנחות. מובא בשם רבי יחיאל מאלכסנדר זצ"ל, לרמז מהלכה זו גם לכלל היסודי האמור לעניין חינוך בכלל ולענין תוכחה בפרט, שכאשר באים להוכיח ולהדריך את הזולת, יש להזהר לעשות זאת בנועם, ברכות ובאופן מכובד, כי רק בכך תושג המטרה. וזהו שאמרו: "כְּתִית" - כאשר מוכיח האדם את הזולת ומבקש לכתת את לבו, יכוון את אופן התוכחה "לְמֵאוֹר", כדי להורות ולהאיר לפניו את הדרך הישרה, "ולא למנחות" - אבל לא כדי להנחיתו ולהשפילו...

וכתב הרמב"ם (הלכות תשובה פ"ד ה"ב): "לפיכך צריך להעמיד בכל קהל וקהל מישראל, חכם גדול וזקן וירא שמים ואהוב להם שיהיה מוכיח לרבים ומחזירם בתשובה".

מכאן, הדרך הנכונה בחינוך היא דוגמא אישית, והדרך הנכונה להדריך (לחנך ואו להעיר) היא בנועם, בְּרִפוּת ובאופן מכבד.

המהומה התגברה, עד שאחד מזקני הכפר השתיק את המתקהלים ואמר: "ראש הכפר הינו איש ישר והגון, הוא הציל את הכפר שלנו מזעם החיילים. בחכמתו ובטוב לבו הוא גרם לכולנו לתרום מעט מהמזון שכל אחד מאתנו מחביא, ובכוחות משותפים השבענו את רעבון החיילים. אם ראש הכפר לא היה שם את שלוש האבנים הראשונות בסיר, מי יודע מה היה עולה בגורל הכפר הקטן שלנו..."

בפרשתנו מובא דְבַר הַקִּבְ"ה לְמֹשֶׁה, לצוות את בני ישראל להרים את תרומתם לבניית משכן. כשמשה הצטער שהוא עצמו לא תורם משהו משלו למשכן, אמר לו הקב"ה כי עליו לדעת שמעלתו שלו גדולה ממעלת כל הנותנים, כי הוא מזכה אותם ומצווה עליהם, ורק בזכותו הם תורמים.

כך הדבר בכל עניין בחיים. לפעמים רואים אנו אדם הפועל ויוזם למען הכלל, ומקדיש את זמנו לטובת הסובבים אותו. הוא מתרים אנשים ורוותם אותם לפעולה, אף על פי שלו עצמו אין מה לתרום. יש אנשים שיחשבו שאין זה ראוי לדרוש מהאחרים מבלי שאתה תורם מעצמך, אך הפרשה מלמדת אותנו כי אדם יקר זה - זכות הרבים תלויה בו. כל המצוות שהאנשים עשו - נעשו בזכותו. לאדם הפועל למען הכלל יש עזרה מיוחדת ממרום. לפעמים בעזרת שלש אבנים פשוטות ניתן לעשות דברים עצומים! [שלום לעם]

וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן זֵית זָךְ" (כו, כ) - זכות הרבים

מראה פניהם של שלושת החיילים שנכנסו לכפר הקטן העיד כי הם הגיעו הישר משדה הקרב. הייתה זו שעת צהריים חמה, והם נראו רעבים, עייפים ומאובקים. השלושה הגיעו לביתו של ראש הכפר, ודפקו על דלתו בחוזקה. "יש לנו צו חתום מהמושל הצבאי" הודיעו לראש הכפר המבוהל, "בו אתה מצווה לדאוג לכל הפלוגה שלנו לאוכל. אם תוך שעתיים לא תכין ארוחה למאתיים איש - החיילים יורשו לפשוט על בתי הכפר ולחפש אוכל בעצמם".

ראש הכפר בחן את הצו בייאוש. המלחמה שהשתוללה באזור דלדלה את מאגרי המזון; שדות התבואה נשרפו ומחסני המזון התרוקנו. בקושי היה לתושבי הכפר מה לאכול, וכיצד זה יצליח להאכיל גודד חיילים רעבים?! אף אחד מהתושבים לא יתרום ולו פירור מזון לטובת החיילים, כל אחד יציע שהאחרים יתנו משלהם. בימי מלחמה אלו, כל אחד דואג רק לעצמו...

החיילים חזרו לפלוגתם, וראש הכפר נותר בביתו, מודאג ואובד עצות. לפתע הבריק במוחו רעיון: הוא נכנס למחסן ביתו, הוציא סיר ענק וצעד לכיוון מרכז הכפר כשהסיר אחוז בידיו. הוא בחר שלש אבנים גדולות וחלקות, והכניסן לתוך הסיר. אנשי הכפר הביטו בו בתמיהה, והוא הסביר את מעשיו: "על פי צו המושל הצבאי, בעוד שעתיים עלינו להאכיל את גודד החיילים. מאחר שמוצרי המזון בכפר אזלו, החלטתי להכין להם מרק מאבנים".

"מרק מאבנים"?!...! השתוממו אנשי הכפר, "איך אפשר להכין מרק מאבנים"? "זהו סוד כמוס שאני נושא עמי שנים רבות", אמר ראש הכפר בעודו מבעיר האש מתחת לסיר. "זה מתכון מיוחד שעזר לי לשרוד בתקופות קשות בחיי, ואני מוכן ללמד אתכם אותו". שמחו התושבים והתאספו סביב ראש הכפר. מילא ראש הכפר את הסיר במים והחל לבחוש.

"מרק האבנים יוצא טעים מאוד", הסביר, "אבל אם מוסיפים לו מעט מלח וכמה ירקות - הוא הופך למעדן מלכים של ממש. אבל בוודאי עכשיו אין לכם כלום. לא נורא. הפעם אני רק אלמד אתכם, ואחרי המלחמה תוכלו להכין אותו עם תוספות".

קפצה אחת מנשות הכפר ואמרה: "רק רגע, נראה לי שיש לי בבית צרור פטרוזיליה מיותר, אלך להביא אותה".

הוסיפה עוד אחת: "לי יש קצת מלח. אני הולך להביא מהבית". ופתאום כל אחד נזכר שיש לו בבית משהו קטן לתרום למרק, ובתוך דקות אחדות מצאו את דרכם אל הסיר גזרים, קישואים, גריסים ושעועית, ואפילו נתח דלעת הראוי להתכבד בו.

כשהגיע גודד החיילים לכפר, היה המרק העשיר מוכן. הכמות הגדולה הספיקה לכל החיילים, והם אכלו ושבעו. התושבים חזרו לבתיהם שמחים וטובי לב.

למחרת בבוקר, כשיצא ראש הכפר מביתו, הוא מצא את התושבים מחכים ליד דלתו, ובפיהם תרעומת: "רימית אותנו! עבדת עלינו! צעקו לעברו. "גרמת לנו להביא לך ירקות ומוצרי מזון, ואתה עצמך לא השקעת במרק אלא שלש אבנים מהרחוב"... "אני רוצה שתחזיר לי את הפטרוזיליה!" צעק אחד האנשים. "ואני דורשת שתחזיר את תפוחי האדמה!" צעק אחר. "מכולם אתה לוקח, ורק מעצמך לא הבאת כלום"! נזעם כפרי נוסף לעברו.

"וְאֵתָהּ תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן זֵית זָךְ פְּתִית לְמָאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"

(כו, כ) - הדלקת המנורה ע"י משה רבינו

וברש"י: "מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה". בפרשת בהעלותך על הפסוק (במדבר ת, ב): "בְּהֶעֱלִיתָךְ אֶת הַנֵּרֹת", מביא רש"י הסבר נוסף: "מעלה היתה לפני המנורה, שעליה עומד הכהן ומיטיב".

מדוע רש"י לא כותב כאן את ההסבר הנוסף, שמבאר בהעלותך? והביאור הוא כך: "בְּהֶעֱלִיתָךְ אֶת הַנֵּרֹת" נאמר אל כל הכהנים בכל הדורות, ואילו "וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֵן זֵית זָךְ" (הציווי בפרשתנו) נאמר רק למשה, שהיה משמש בעבודת המשכן בשבעת ימי המילואים.

על משה אמרו חז"ל ש"היתה קומתו עשר אמות" (שבת צב), כלומר, גובהו היה כ- 5 מטר, גבוה הרבה מן המנורה, שהיתה רק שלוש אמות ושמונה עשר טפחים (פחות מ- 2 מטר). כדי להדליק את הנרות משה לא הוצרך לעלות במדרגות, וממילא לא היה עוד כאן מקום לדרוש: "מעלה היתה לפני המנורה שעליה היה הכהן עומד ומיטיב".

שְׁמֵן זֵית זָךְ פְּתִית לְמָאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"

(כו, כ) - אור התורה

לימוד התורה הוא "המאור" של העולם, והוא צריך להעשות ללא הפוגה כ"נר תמיד", הלימוד הוא חלק מהאדם תמיד, חלק בלתי נפרד מהחיים והולך איתנו לכל מקום ומנהל אותנו בכל זמן בבחינת "כי הם חיינו ואורך ימינו", ובלעדי התורה אין חיינו חיים כי היא מגינה מכל פורענות ובזכות כוחה אנו ניצולים. [ומתוק האור]

“וְאַתָּה הִקְרַב אֵלַיךָ” (כח, א) – מילה טובה

הגר"י זילברשטיין שליט"א סיפר על מעשה שנתפרסם בלונדון, והדיו הגיעו למקומינו.

מעשה שהיה כך היה: אחד היהודים החרדים והנכבדים בלונדון חזר לביתו בשעת לילה מאוחרת, והנה לתדהמתו מתקרב אליו נער פורק עול, ובידו סכין גדולה.

קירב הנער אליו במהירות את הסכין לצווארו כשהוא צועק בקול מאיים ואכזרי: "או שאתה נותן את כספך או שאני נוטל את חייך"...

היהודי לא איבד את עשתונותו, הוא פנה בחביבות וברוך אל הנער ואמר לו: "בא נשב יחד על הספסל הסמוך ואתן לך מה שאתה רוצה"... למזלו הוא הסכים, ואז אמר היהודי לנער: "אתה נראה לי בחור הגון, יקר שביקרים, כה מקסים... אבל למה אתה צריך כל כך הרבה כסף? כעת היה הנער רגוע ומרוכך יותר והשיב כי הוא צריך לשתות... ולא רק הוא אלא יחד עם חבריו, ולכן צריך את הכסף.

פתח היהודי את ארנקו והושיט לו מאה ליש"ט.

הוא לקח את הכסף והלך לו. למחרת בתפילת שחרית, אותו יהודי שם לב, שבין הספסלים מסתובב נער ופניו מוכרות לו... אכן זה הנער של אתמול.

לפתע ניגש אליו הנער ואמר לו: "אותך אני מחפש, באתי להחזיר לך חמישים ליש"ט"... לפליאתו הרבה הסביר הנער: "מיום שנולדתי עוד לא היה אדם בעולם שאמר לי מילה טובה של הערכה. לא ההורים לא המורים, ולא שום אדם. אתה הראשון בעולם ששמעתי ממך שאני בחור הגון יקר ומקסים... לכן החלטתי שאני מחזיר לך חלק מהכסף שלקחתי ממך".

“חֲכָמֵי לֵב אֲשֶׁר מְלֵאתוּ רוּחַ חֲכָמָה” (כח, לב)

דוגמא אמיתית לחכם לב ניתן היה לראות אצל הגה"צ רבי ירוחם ממיר זצ"ל.

מסופר שפעם עלה לרכבת ותוך כדי הכניסה לקרון עם כל הדוחק והצפיפות, הבחין שנשמטה הכפפה מידו.

במבט חטוף רגע לפני שהדלתות נסגרו הוא הספיק לראות אותה על הרציף כשהיא נתונה למרמס העוברים ושבים. הדלתות נסגרו ובהחלטה של השנייה האחרונה הוא זרק את הכפפה שנותרה לו החוצה - אל הרציף.

הדלתות נסגרו והרכבת החלה בנסיעתה כשבבת חיוך על פניו של הרב.

אחד התלמידים שצפה במתרחש, אזר אומץ, ניגש אל הרב ושאלו: "מדוע הרב זרק את הכפפה השנייה, לא די שאחת הלכה לאיבוד?!"

השיב הרב: אני כבר לא יוכל להשתמש באחת, לפחות זה שימצא את שתיהן - יהנה מהן...

ללמדינו, שכל אחד יכול היה להגיע למסקנה כזו, אבל שעתיים לאחר מכן... ההחלטה הזו של הרגע האחרון, מעידה שהחכמה לחשוב מה יצא לשני מזה... היא חלק ממנו. זו חכמת לב!... [ע"פי פניני בית הלוי]

“וְאַתָּה תִּצְוֶה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל...” (כו, כ)

המילה "תִּצְוֶה" היא ראשי תיבות של המילים: צ'עקת ה'דל ת'קשיב ו'תושיע, ובא לרמוז שהקב"ה ממתין ומצפה לתפילתו של כל אדם הפונה אליו כעני ודל, ואליו ואל תפילתו יקשיב ה' וישמע, כי "קרוב ה' לְכָל קַרְאִיו, אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בְּאֵמֶת" (תהלים קמה, יח). [מעיינה של תורה]

“וְנָתַתְּ אֶל חֶשֶׁן הַמִּשְׁפָּט אֶת הָאוּרִים וְאֶת הַתְּמִיּוֹם...” (כ"ח, ל)

מתרגם יונתן בן עוזיאל: בתומים חקוק ומפורש שמה רב קדישא, ומי שמזכיר שם המפורש בעת צרה - ניצל, כפי שמובא במדרש (תהלים): מפני מה מתפללין ישראל בעולם הזה ואינם נענים? שאינם יודעים את השם המפורש.

וזה שכתוב (במדבר ו, כז): "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנִי אֲבָרְכֶם". ופרש"י: "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי" - יברכום בשם המפורש. אמנם הרב מלובלין מפרש את הפסוק באופן שונה - "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי", מפני מה הראשונים התפללו ונענים? מפני שהתפללו בשם - שהייתה כוונתם לשם יתברך, כי כשלאדם יש צער, יש להקב"ה צער, שאמר רבי מאיר: אפילו יחיד המצטער - שכינה מה אומרת עליו, קלני מראשי, קלני מזרועי. היינו לא רק המזכיר את שם המפורש תפילתו מתקבלת, אלא כל המתפלל לשם שמים, שלא יהא צער לשכינה - נענה, וזהו "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", מי שמתפלל על צרת ישראל כדי למנוע צער מהשם יתברך - "וְאָנִי אֲבָרְכֶם", תפילתו מתקבלת!

“שָׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לְמָאוֹר לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד” (כו, כ) – תוספת שמו

רבי חיים מבריסק נפגש פעם עם ה'אמרי אמת' מגור, והשניים שקעו מיד בשיחה תורנית.

הזכיר הרבי את המובא במדרש תנחומא: "אמר רבי חנינא סגן הכהנים, אני הייתי משמש בבית המקדש ומעשה נסים היו במנורה, משהיו מדליקים אותה בראש השנה לא היתה מתכבה עד שנה אחרת", ותמה: "מעודי התקשיתי בהבנת דברי המדרש הללו, שהרי מצוה להדליק את המנורה מדי יום, ואיך קיימו בבית המקדש את המצוה אם המנורה דלקה כל השנה"? נענה רבי חיים והשיב מיד תשובה קולעת: "הרי פסק הרמב"ם, שהנותן שמן לתוך נר דולק חייב משום מבעיר, נמצאנו למדים אפוא, שאפשר לקיים מצות הדלקה על ידי הוספת שמן לנר דלוק. כך גם היה במנורת בית המקדש, הנרות דלקו כל השנה, אולם מדי ערב היו מוסיפים בה מעט שמן, ובכך היו מקיימים מצות הדלקה".

“שֹׁפֵה יִהְיֶה לְפָיו” (כח, לב) - מעלת המעיל

המעיל מרמז ומכפר על הדיבור, כפי שנאמר בגמרא (ערכין ט"ז): "יבוא דבר שבקול (פעמוני המעיל) ויכפר על מעשה קול", "שֹׁפֵה יִהְיֶה לְפָיו" (של המעיל). פירשו ה"אלשיך" והחיד"א (בספרו "דברים אחדים"): "טרם ידבר יחשוב היטב אם כשר הדבר... שֹׁפֵה יִהְיֶה לְפָיו" - יהיה נראה בעיניו, כאילו יש לו דבר המעכב מלדבר".

באחת מנסיעותיו של הגרא"ל שטיינמן התלוו אליו אחד מנכדיו והרב יצחק רוזנגרטן. הנכד שהבחין כי הרב רוזנגרטן מקליט את כל הדברים שיוצאים מפיו של הגרא"ל שאלו האם קיבל רשות להקליט, שהרי כשאדם יודע שדבריו מוקלטים נזהר יותר בדיבורו ושוקל כל מילה שאומר.

הרב רוזנגרטן השיב בחיוב והוסיף כי כבר בעבר שאל את רבי אהרן לייב אם יוכל להקליט דבריו, ותשובתו היתה: "הלא בשמים יתבעו אותי על כל מילה שהוצאתי מפי, כך שבין כה וכה עלי להיות אחראי על כל דיבורי..."

[רבי אהרן לייב]

“וְאַתָּה תִצְוֶה... וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ פְּתִית לְמֵאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד” (כו, כ) -

לעשות חור בקיר - סיפור

רבי שלום שבדרון זצ"ל, פתח ואמר באחת מדרשותיו: אם לא אגלה את אוזנכם מי אמר את הדברים שנאמר להלן, תחשבו ששמעתי הדברים מחסידישע'ר רבי... אך אלו דברים מפורשים בגמרא: "פְּתִית לְמֵאֹר" - "כתתו עצמכם על דברי תורה". אם אתה רוצה להאיר באורה של תורה, כמו שכתוב "לְיְהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשֶׁשׁ וַיִּקְרָ" - אורה זו תורה" (מגילה ט"ז) כתית - תכתת את עצמך על דברי תורה.

ואספר לכם משל. יהודי שאל פעם את הרבי מקוצק: 'למה הרבי לא יוצא להציל נפשות בעולם, הרי יש הרבה מה לעשות בעניין. מדוע הרבי נשאר בתוך ביתו?! נכון, החסידים באים לבית מדרשו והרבי מדבר לפניהם דברי תורה עמוקים, אבל מדוע אינו יוצא על פני העולם?!...'

השיב לו הרבי מקוצק: אמשול לך משל, למה הדבר דומה: בבית האסורים נחבשו ג' אנשים עשירים. הושיבו אותם בבור חשוך וקטן. ומי שידוע, אין לתאר את העינויים שהיו מנת חלקם של אסירי מלכות בימים ההם. שניים מהם היו אנשים פיקחים, בעלי דעת. השלישי היה גולם - אדם ללא שכל. הסוהרים הורידו להם אוכל לבור. האחד, שהיה 'בטלן' גדול ללא קמצוץ דעת, לא הסתדר עם עצמו - לא מצא את האוכל והכף, ובעקבות החושך הנורא ששרר בבור לא מצא אפילו את פיו כדי להכניס אליו את האוכל... אבדו לו חפצים, נפלו לו המאכלים וכו'. השני, החכם, ריחם עליו וסייע בידו רבות: לקח את ידו הכניס בה אוכל, אחר כך סייע לו להעביר את האוכל מהיד לפה. כך פעמים רבות מידי יום התייגע להדריכו להסתובב לימין ולשמאל, לעמוד ולשכב. אבל השלישי, כאילו עמד מהצד. לא סייע בידו מאומה. יום אחד פנה השני לשלישי, ושאל אותו בתמיהה: 'אנו סובלים כאן יחד בבור, ואתה ודאי מבחין איך אני מתאמץ עם הגולם הזה פעמים רבות ביום - עד שהוא מצליח להתקדם, מדוע אינך מסייע לפעילות שלי במאום, למה תעמוד מהצד? השיב לו השלישי: בוא ואגלה לך: אנו נמצאים בחשכה. חשוך בבור. וכאשר החושך שורר ולא רואים מאומה, אתה והוא מתייגעים כמעט לריק. הנך משקיע בו מאמצים כדי ללמד אותו לאכול ולזוז, ולא תגמור אתו לעולם! הנה זה כבר כמה שבועות שאתה מתאמץ, אך הוא לא למד כלום... אך אני, כמו שאתה שומע, בשעות שאתה עוסק אתו, חופר בקיר חור, קודח באצבעותי חור. כאשר החור יהיה עמוק - ייכנס אור לבור, יחדרו פנימה קרני שמש מועטות, מעט מהאור ידחה הרבה מהחושך, ואז הוא יראה, ולא יצטרך לא לך ולא לי. הוא יידע בעצמו לשתות ולאכול...'

פלאי פלאים! "ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר" - הדבר הראשון - 'אורה זו תורה'. לקדוח ולהכניס אור! אם יש תורה - נכנס אור, ומשם ואילך יש הכל: שמחה, ששון ויקר, כי אור חודר באדם פנימה. וכיצד קודחים כדי להכניס אור מהתורה? - "כתית למאור" - "כתתו עצמכם על דברי תורה" - להתייגע בעמל התורה, "לעסוק בדברי תורה"!

הוסיף רבי שלום ואמר: מרומז כאן עוד "כתתו עצמכם": תכתת את עצמיותך, את ה'אני', תכניע את הגאווה. התורה אינה סובלת מי שלא נכנע - תשליך את ה'אני' שלך לאשפה! כאשר אתה לומד תורה, תבטל את האנוכיות שלך.

תלמיד חכם, בעל חוש הבחנה מיוחד, אדם פיקח היודע לבחון אנשים, לחש באוזני כי פעם חידד את מוחו, והציב לעצמו מטרה לבחון את האנשים שמשוחח איתם, ולא היה איש שלא שמע ממנו 30 פעם את המילה "אני", וביום שלם כל איש אמר לפחות 200 פעמים "אני": אני אכלתי, אני

אמרתי לך, אני, אני, מאות פעמים ביום! "אני"! ואנו יודעים מה נותר מה'אני' הזה בסוף ימיו, רימה ותולעה... "ולאן אתה הולך, למקום רימה ותולעה".

יהודי פלוני סיפר לי כי הוא נולד לפני חמש שנים, לא לידת הגוף אלא לידת האדם - שב בתשובה, אך התאונן באוזני: בשנה וחצי או שנתיים הראשונות להתחזקות, הייתה לי סייעתא דשמיא בכל פניה, בכל תנועותי. בדרך חיי החדשה קיבלתי סיוע מהשמיים - שפכו עלי עזרה, אבל אחר כך כבר לא ניתן לי סיוע כמו שהיה. מה קרה? למה זה קרה לי? שאל. השבתי לו: כתוב בקהלת (קהלת ט, יא): "וְגַם לֹא לְחַכְמִים" - הפשט הפשוט הוא שהחכם לא משיג לחם יותר מהטיפש, עשירים רבים אינם חכמים, כי לא החכמה מביאה את הלחם היומיומי.

שאל הרבי מקוצק: בסדר, הלחם לא מגיע דרך החכמה, אבל למה הוזכרו רק החכמים, וכי דווקא לחכמים אין לחם?! ותירץ: כן, דווקא הם מפסידים, להם לא מכינים. מדוע? כי אומרים לו 'לחכם', אתה חכם גדול, לך תחפש בעצמך, אתה הרי כביכול יודע להסתדר לבד. בבקשה!

וכך גם ברוחניות: בתחילה חשבת לעצמך: אני עדיין לא, הנני דל במעשים, וכשחשבת כך, נתנו לך מהשמיים. אבל אט-אט התחלת לחשוב: אני כבר צדיק 'אני אני', אומרים לך משמים: נו-נו, אתה צדיק? לא זקוק ליותר עזרה? הגעת, בסדר גמור, אך לא נותנים סייעתא דשמיא!

להעלות נר "פְּתִית לְמֵאֹר לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד" - "כִּי נֵר מְצֹוה וְתוֹרָה אֹר, וְדָרְךְ חַיִּים תוֹכְחוֹת מוֹסֵר" (משלי כ, ג).

המצוה קרויה "נר", מה הוא "נר"? בית קיבול לשמן, והתורה נקראת "אור", היינו מה שדולק בתוככי הנר. ולכן, כמו שהנר - בית הקיבול לשמן - ללא אור אינו כלום, כי אם הנר לא דולק אין בו שום תועלת, כך, אם אדם עושה מצוות ולא קובע עיתים לתורה - לא מתייגע בתורה - לא שווה מאום. לכן הדבר הראשון הוא: "לְיְהוּדִים הִיְתָה אוֹרָה", שהאור יעלה את הנר - "לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד"! יהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנזכה להעלות נר תמיד! [להגיד]

בברכת התורה

רזן ברונה

"לְאָדָם מַעֲרָכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לעילוי בשמת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרה בת שמחה ויוסף

מרקוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג' בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיא: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעמה: רוח בת שמעון הגר בת אהרן והרטה: כחון בת חביבה: אהובה (דייז) בת טובה רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה: ורד בת איה: חנה בת אביבה וראובן

להצלחה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה: בנימין בן צילה.
זיווג הגון: ג'מי שמואל בן אסתר: אליעד יעקב בן פאולה: יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זרבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת אריס: בטיה בת אסתר זהבה בת אטו: נעמה בת אסתר: תמר בת פאולה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עדי בן גר: גולן בן דינה: אסתר בת שושנה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קרן בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שדרה רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל לימור הודיה, ושרונה בתות תופר יפה

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה שושנה רייזל בת מינה שמחה צביה בת רחל: חן בת דלילה (בן זכר) יובל בן שלומית: אופר בת אורנה הודיה בת ציפורה: רחל בת חיה יעל בריכה בת אביגיל: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיווגי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

טיב המעשיות

לכבוד פורים קטן שחל בהאי שבתא דידן, נרננה ונשמחה נא בחיבור ומיזוג יום המנוחה עם יום השמחה!
מְנַתְּהוּ וְהַחֲמִיץ אוֹרְהוּ וְשִׁמְחִיתֶם בְּיַד הַיְהוּדִים יְהִיָּה אוֹרְהוּ וְשִׁמְחִיתֶם

פסק הרמ"א בהלכות פורים (שולחן ערוך אורח חיים סי' תרצ"א): **"א"א שחייב להרבות במשחה ושמחה ב"ד שבאר ראשון, ואין נהנין כן, מכל מקום ירבה כשת בסעודה, כדי לצאת ידי החמורים, וצ"ל לב משחה חמיר" (שו"ת טו).**

פורים קטן

ידוע ומפורסם גדול מעלת חג הפורים הקדוש, שהוא גדול ונעלה אף יותר מיום הכיפורים. כמ"ש בתקונים (דף טו ע"ב) על יום הכיפורים שהוא כפורים כמו פורים בדומה לו, אבל עדיין אינו מגיע למעלת פורים ממש.

זהו חלקי: "פורים, אתקריאת על שם יום הכפורים, דעתידין לאתענגא ביה ולשנויי ליה מעיניו לעונג וכ"י עכ"ל.

נמצאת מעלת חג הפורים גדולה יותר מיום הכפורים שהרי הקטן מתדמה לגדול ולא בהיפך, ויום הכיפורים מדמה עצמו כמו פורים, ורק לעתיד לבוא תגדל מעלתו ממש כיום הפורים, כאשר עתידים להתענג בו ולהפוך מעיניו לעונג ככפורים.

לפיכך כשם שמצינו ביום הכיפורים ענין יום כיפור קטן, כן חוגגים את חג הפורים אף יום פורים קטן.

ברם החילוק שביניהם הוא בסדרי מצוות היום ודרכי חגיגתו, כאשר בחג הפורים מצויים אנו במשחה ושמחה, ואף בפורים קטן 'שוב לב משחה חמיר'. ולא בצום ובתענית כביום הכיפורים ויום כיפור קטן, כי אם בשמחת משחה חייך.

ואכן ניתן לזכות ביום חג הפורים, לשיא המדרגה של 'אתה הראת בנייך שמחת תורה'!

זהו כוחו המופלא של חג הפורים, ושל פורים קטן, לקרב איש ישראל לקונן, להאבה גדולה להתודע ולהגלות כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו!

[סוף שיחת לכבוד פורים קטן]

רמז נפלא לכבוד פורים קטן רומז לנו הכתוב להדיא בשלחי פרשת השבוע בפסוק אחרון (שש"ל ט"ו): **"וכפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה מדם הקטאת הכפרים אחת בשנה יכפר עליו לדתיתכם"**. והקדוק מובאר שכופל הכתוב פעמיים 'אחת בשנה', ותסמי ליה לומר 'מדם קטאת הכיפורים יכפר עליו לדורותיכם', ולמה לו לכפול ואמרו שוב 'אחת בשנה יכפר עליו לדורותיכם' [ענין מלכים שנהגה].

ברם נרמז כאן האי יומא עילאה של פורים כפורים, להודיע על כפרה עילאה זו של יום הכיפורים שיש לנו אותה פעמיים בשנה ביוה"כ ובפורים. – לפיכך כופל הכתוב כפרה זו, ללמדך שמלבד 'אחת בשנה מדם קטאת הכפרים' ההלוייה בעבודת המקדש, נוסף עוד 'אחת בשנה יכפר עליו לדתיתכם', שהיא בחג הפורים הנוהג 'לדורותיכם' ואינו תלוי בעבודת מקדש, רק מכוח עצמו יכפר בדין פורים כפורים!

וכאשר מסיימים אנו בהאי שבתא קדישא את ימי שובב"ם ת"ה ימי כפרה לישראל, והכל הולך אחר התינוק סימן יפה הוא לישראל לחתום ביום פורים קטן דגן שיש בו כפרה גדולה, 'אחת בשנה יכפר עליו לדתיתכם'.
לְיְהוּדִים יְהִיָּה אוֹרְהוּ וְשִׁמְחִיתֶם וְיִקַּח – בְּן תַּחֲתָה לְנֹא!

הימים היו ימים עליונים ושמיים לבני ישראל, ימי חודש אדר שמרבים בשמחה, אבל שני החברים שהתיישבו להם בסעודה להפסקת צהריים על כרי הדשא שבחצר הקמפוס הענק באוניברסיטה הנכרית של קליפורניה לא ידעו כלום ולא הכירו מאומה מן הלוח השנה היהודי, כגויים גמורים נהגו בימים אלו כבעברת 'פברואר' רגילה...

אחד מן השניים סטודנט בגיל עשרים ושתיים הוציא ברוב חשיבות מתוך תיק הג'יימס-בונד היוקרתי של טובי הסטודנטים שקית מרשרשת עם 'עוגיות מיוחדות'...

הא לך! הפתיע את חברו בחיוך צופן סוד, כשהוא מגיש לו עוגיה גדולה וטרייה הפעם הבאתי לנו עוגיות מיוחדות ביותר!

החבר, ששיכב על כר הדשא הנעים במנוחת הצהריים התרומם בסקרנות ומה המיוחד בעוגיות הללו? – הקשה בסקרנותו.

ראה את צורתה המיוחדת של העוגיות הללו! השיב הסטודנט, כשאינו מסתיר את שמחתו, שמחת העוגיות... – דע לך, הוסיף וסיפר, שזמן רב מחכים אנו במשפחתנו לימים אלו שבשנה, ימי העוגיות הללו! הן טעימות ביותר, והן מיוחדות ביותר!

ובעודו מספר את סיפור העוגיות, שלף מתוך השקית הצבעונית עוגיה נוספת העשויה בצורת 'משולש' גדול, וממולאת עם שוקולד טעים, העטוף כולו עם הבצק הפרך של העוגיה המשולשת.

קח נא לך חמרי היקר נוספת, הושיט לו הידיד ברוב חשיבות וראה בעצמך אלו טעמים המיוחדים!

לאחר שטעם החבר מן העוגיות, אישר אכן שיש בהן טעם נפלא ומיוחד, ושאל את ידידו, הסבר נא לי, מהו הסיפור של עוגיות אלו, ומדוע שונות הן בצורתן משאר העוגיות העגלגלות.

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פריטי
שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

על נסאו לא ישן

טסתי לחו"ל ולא נתנו לי אפשרות לבחור מושב בטענה שיש עומס יתר ואף אחד לא בוחר מקום ישיבה, כאשר עליתי למטוס התברר שאכן לא נתנו לאף אחד לבחור מקומות ישיבה, ואפילו משפחות שלימות פיזרו בין המושבים של המטוס ולא כקבוצה אחת.

במידה ומתאפשר לי לבחור אז אני בוחר במושב ליד החלון משתי סיבות, האחת שאני אוהב לשבת ליד החלון, אבל הסיבה השניה והעיקרית היא החשש שלי שלא ישבצו אותי בין שני נשים. עליתי למטוס וראיתי שקבלתי כיסא באמצע, אז התיישבתי בכיסא שליד המעבר בתקווה שזה יעבור בשתיקה. כאשר המטוס התמלא וניגש אלי דייל יחד עם עוד אדם ואמר לי שזה המקום שלו, תיכף עברתי לכיסא האמצעי ושמחתי שגבר יושב לידי, אותו גבר זיהה אותי מהעבר הרחוק והתחלנו לדבר, לפתע הסתובב גוי מהספסל שלפנינו ואמר שהבת שלו אמורה לשבת בכיסא שלידי ליד החלון ויש לו עוד שתי בנות שתי ספסלים מקדימה אז אם לא אכפת לנו להתחלף איתן כך שנשב אנחנו כחברים ביחד והם יוכלו לשבת כל המשפחה ביחד...

נענינו בשמחה להצעה והנה קבלתי מושב ליד החלון, ובקצה יושב גבר כך ששמחנו מאוד מגודל ההשגחה הן על גדרי הצניעות והן על הצ'ופר בדמות חלון...

בחזור היה אותו סיפור! בפעם השניה לא נתנו לבחור מקומות, ושוב קבלתי מקום באמצע. ראיתי את החבר מהטיסה הלך ושאלתי אותו מי יושב לידי, הוא השיב: "לידי יושב ר' ישעיה ב"ר משה" לשמע התשובה התיישבתי לידו ליד החלון כמובן וקיוויתי שזה יעבור בשלום, כשהמטוס כמעט המריא פנתה אלי גויה ואמרה שזה המקום של הבת שלה, הראיתי לה את המקום שלי, ושאלתי אם לא אכפת לה שהבת שלה תשב ממש ספסל שני ספסלים קדימה כיוון שאני מעדיף לשבת עם חבר שלי, היא בדקה ושמחה מאוד כי זה היה המקומות שלהם מימין ומשמאל...

שמחתי שמחה גדולה שהקב"ה עזרני ויכולתי לטוס הן בהלך והן בחזור ללא בעיה הלכתית...

בעל המעשה: ה.ק.

למה ומדוע – אינני יודע... השיב הידיד, אבל מנהג של דורות הוא במשפחתנו, בכל שנה בתקופה זו אופה אמה שלי את העוגיות המיוחדות הללו, כפי שראתה היא אצל אמה שלה... פעמים רבות שאלנו אותה לפשר מנהג מוזר זה, מה נשתנה עם זה משאר ימות השנה? שבכל הימים אנו אוכלים עוגיות מעוגלות והיום הזה עוגיות משולשות וממולאת? – אך גם אמה עצמה לא ידעה לענות ולגלות את סוד 'עוגיות הפלא הללו'... וכי מה זה משנה למה? צחקקה האם, העיקר שזה טעים ומיוחד! לבסבת שלטו היה נכריה טעים אין ועדין והיא הודישה לנו 'מנהג נאה של עוגיות חמימות בימי פברואר-מרץ הקרים... – לא נוטר לנו אלא ליהנות מן המזונות המיוחדים שבמשפחתנו.

החבר שהקשיב היטב לכל הסיפור המוזר של העוגיות הסתכל במבט בוהן על העוגיה ועל חבירו, ואמר, שמע נא היטב לדעתי צריכה להיות כאן סיבה מעניינת למנהג העוגיות המוזר שבמשפחתך, כדאי לחקור ולברר מהו הסוד ש'עונב במשפחתך מזרז לדור בעוגיות הללו'.

אכן, השיב הידיד, גם אנכי חשבתי כדברך, אבל ככל ששאלתי את אמי ותקרתי בדבר, לא העליתי ולא כלום!
ואולי, ניסה החבר לשאלו בעדינות אולי זהו מנהג יהודי עתיק? מה פתאום! דחה הידיד את הסברה המוצעת, מה לנו וליהודים? אנו מתגוררים כבר שנים באמריקה הגדולה, כאן בקליפורניה נולדתי אני, וכאן גם נולדה אמי, ואין לנו שום קשר לא ליהדות ולא עם יהודים; ובכלל, הוסיף הידיד, מה קשורה עוגיה עם יהדות? יהודים מתפללים לומרם חובשים כיפה, אבל מה להם ולעוגיות?

התמיהה והפליאה נשארה באוויר כחידה סתומה בין שני הסטודנטים שעל הדשא בחצרות האוניברסיטה המפורתה הם סיימו את אכילת העוגיות ועם סיום הפסקת המנוחה ניערו את עצמם ופנו לחזור אל ההרצאה הבאה.

בדרכם אל אולם ההרצאות הוסיף החבר ואמר, תודה לך בכל אופן על העוגיות הטעימות והעלומות הללו, תנסה בכל זאת לברר את הסוד, אולי תצליח לגלות כאן את הצופן...

באותו יום הבין הידיד מתוך שיחותיו עם חברו, שאכן נראה שיש כאן מנהג מעניין. עד היום בכל עשרים ושתיים שנותיו לא ייחס חשיבות מיוחדת לטעמי המנהגים השונים... הספיקה לו ההנאה והשמחה המשפחתית בעוגיות המשולשות של 'פברואר'... אך לאור שאלותיו של חבירו בנידון, החליט שאכן כדאי לנסות לברר את שורשי הענין.

כשהזרזו לביתו נישב באחד הימים למכר יהודי שהתגורר קרוב לביתו, ושאלו במפגיע אם ידוע לו אולי על 'מנהג עוגיות יהודי'?

'מנהג עוגיות? תמה היהודי, מה זה? הנה זה! – שלף האיש מתוך הג'יימס-בונד הנכבד עוגיה משולשת והראה לסכרו היהודי, כשפשו בשאלתו: ידוע לך אולי מה זה? בודאי! צהלו פניו של היהודי, הלא זהו 'און המן'! [חן טשא!]

און המן? – תמה האיש ולא הבין.
און המן!
זה קשור אולי עם המן שאכלו היהודים במדבר, ניסה הסטודנט המלומד לא כוחו...

לא יענה היהודי בנחרצות זהו 'המן' הרשע ממגילת אסתר, שמעת עליו אולי? בטח שמעת! נתון הסטודנט.
אם כן, זהו אכן מנהג יהודי עתיק, לאפות לכבוד חג הפורים 'אונגי המן' להרבות בשמחת היום. וכבר נאמרו בהם טעמים רבים הן על סיבת צורתם המשולשת והן על שנקראים בשם 'און', והן בסיבת 'הטמנת' השוקולד או הפגור בהסדר תוככי הכינים פנימה, כדוגמת הקרעפליך הנאכלים גם הם בימי הפורים... [עניין נא בזה בספר 'טעמי המנהגים' ובספר 'אוצר מנהגי ישראל' ועוד]. – אבל למה לנו להכניס עצמנו לטעמים שונים, הטעם הטעים של העוגיה והשמחה היפה שמביאה לבתי ישראל בחג הפורים מספיק לנו בשביל לקיים את מנהגם של ישראל ולהרבות בשמחה בחודש אדר! – סיים הסכר היהודי את התגלית המעניינת.

הסטודנט הצעיר נסער מאוד לגלות שאכן יש 'משמעות' למנהג הזה, מסתבר שחברו בפקולטה האקדמית צדק בהשערותו, אין מדובר כאן בעוגיה משולשת סתמית גרידא, זהו אכן מנהג יהודי שורשי! הוא רץ בהתלהבות של גילוי סוד מופלא אל אימו, ושאל אותה במפגיע: תאמרי נא לי אמי היקרה, יתכן אולי שהסתבאת שלטו היתה יהודיה? יתכן! – ענתה האם תשובה יבשה, אבל מה זה משנה? ומדוע אתה כל כך נסער? חקרה האם.

לא תאמיני המשיך הבן הצעיר, כשאינו מסתיר את התפעלותו, היום הצלחתי לגלות את צופן הסוד של העוגיה המשולשת!

ומהו אותו סוד? הסתקרנה האם, שכמו בנה הצעיר גם היא חשקה נפשם מאז ומתמיד לדעת את רזי העוגיות שעוברות מזרז לדור במשפחתם.

מסתבר, הסביר הקולגה הצעיר ברוב חשיבות, שזוהו מנהג יהודי עתיק; העוגיה הזו נקראת 'און המן'! על שמו של המן הרשע ממגילת אסתר, שבימים אלו של פברואר-מרץ חל החודש היהודי הלא הוא 'חודש אדר' שבו מרבים היהודים בשמחה לכבוד חג הפורים ולזכר נס ההצלה של העם היהודי מגזירתו הקשה של המן הרשע, מכינים הם את 'אונגי המן' הללו!

מעניין מאוד! הנהגה האם בהתפעלות אמה שלי!

לא סיפרה לי זאת מעולם!

הפסח בעבוד הבא

הפענוץ לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פריטית
פוזין לשלוח אל ר' שפחה ספואלס
בפסח: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

אמרה קצרה. משל. סיפור.

להתחיל את השנה חדשה עם 'שלחן שבת' ברמה אחרת

מיב הפנינים

לשלחן שבת

פנינים קדושים אמרות קבוצת
על פי משלים וסיפורים

על התורה

מאוצרו המנוצח של

הרה"צ רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

להשיג בחנויות הספרים המובחרות

הפנה ראשית מרכז הספרים בהנהלת הרב יצחק פרידמן 03-6594414

שקיבל מאימו בילדותו גם לאחר זמן רב, הדברים חדרו לעומק נפשו, כנראה משום שראה כך בפועל גם אצל אביו ואימו, כיצד הם עצמם קוראים 'קריאת שמע שעל המיטה' בכונה ויראת שמים והראו לילדיהם 'דוגמא אישית' שהיא החינוך הטוב ביותר, כיצד יהודי הולך לישון!

הנה גם הוא לאחר שנטש את כל מה שקיבל מבית הוריו, נשאר לו 'מנהג' אחד מן הבית בצורת הגישה לשינה, שעליו הקפיד מאוד כל הימים. והוא לצחצח שיניים כל לילה לפני שהולך לישון! - הוא שמר על 'מנהג' זה באדיקות מחמת שבידלותו היתה אימו השמרנית שקפדה על כך מאוד! ומימד חניכה את הילדים על החשיבות שבצחצוח השיניים בכל ערב, והדגישה באוזניהם כמה חשוב הדבר עד מאוד, שכן בכך נשמרים השיניים היטב.

הנהגה לאחר שנים מספר שהתגלגלו אלו השניים בכל מיני מקומות שונים, בחרו הראשון שהקפיד לקרוא 'קריאת שמע' שעל המיטה בכל לילה, וזה לבסוף לשוב בתשובה שלימה הקים בית כשר בישראל, וכיום הוא בעל משפחה לתפארת כדת משה וישראל. - ואילו החבר השני המקפיד על מנהג צחצוח השיניים שבכל לילה, עדיין נשאר במצבו המקולקל עד היום, רחמנא ליצלן!

בשורה טיב זה המעשה טמון הרבה מוסר השכל, הרי ההורים של שני הבחורים הם בגדר יראי השם, ואף על פי כן כל אחד מהבחורים הרגיש היטב ובורר מה חשוב יותר אצל הוריו בתוככי ליבם ומה פחות חשוב...

אז הנהגה כדן 'טוב לב משתה תמיד!' באנדרופיהם הקמוצים חבטו בחוקה על השולחנות בשירה ובזמורה, כמו שדופקים את הסן ועמלק ה"ה הגנב זקן וכסילי שבלב, [כ"א דעם אלטען 'גנב' און גיב איהם א'צולייג... 'מחה תמחה' נאר מיט שמחה...] ואף יצאו בריקודי אש קודש!

אז הנהגה כדן 'טוב לב משתה תמיד!' באנדרופיהם הקמוצים חבטו בחוקה על השולחנות בשירה ובזמורה, כמו שדופקים את הסן ועמלק ה"ה הגנב זקן וכסילי שבלב, [כ"א דעם אלטען 'גנב' און גיב איהם א'צולייג... 'מחה תמחה' נאר מיט שמחה...] ואף יצאו בריקודי אש קודש!

אז הנהגה כדן 'טוב לב משתה תמיד!' באנדרופיהם הקמוצים חבטו בחוקה על השולחנות בשירה ובזמורה, כמו שדופקים את הסן ועמלק ה"ה הגנב זקן וכסילי שבלב, [כ"א דעם אלטען 'גנב' און גיב איהם א'צולייג... 'מחה תמחה' נאר מיט שמחה...] ואף יצאו בריקודי אש קודש!

אז הנהגה כדן 'טוב לב משתה תמיד!' באנדרופיהם הקמוצים חבטו בחוקה על השולחנות בשירה ובזמורה, כמו שדופקים את הסן ועמלק ה"ה הגנב זקן וכסילי שבלב, [כ"א דעם אלטען 'גנב' און גיב איהם א'צולייג... 'מחה תמחה' נאר מיט שמחה...] ואף יצאו בריקודי אש קודש!

אז הנהגה כדן 'טוב לב משתה תמיד!' באנדרופיהם הקמוצים חבטו בחוקה על השולחנות בשירה ובזמורה, כמו שדופקים את הסן ועמלק ה"ה הגנב זקן וכסילי שבלב, [כ"א דעם אלטען 'גנב' און גיב איהם א'צולייג... 'מחה תמחה' נאר מיט שמחה...] ואף יצאו בריקודי אש קודש!

אז הנהגה כדן 'טוב לב משתה תמיד!' באנדרופיהם הקמוצים חבטו בחוקה על השולחנות בשירה ובזמורה, כמו שדופקים את הסן ועמלק ה"ה הגנב זקן וכסילי שבלב, [כ"א דעם אלטען 'גנב' און גיב איהם א'צולייג... 'מחה תמחה' נאר מיט שמחה...] ואף יצאו בריקודי אש קודש!

אז הנהגה כדן 'טוב לב משתה תמיד!' באנדרופיהם הקמוצים חבטו בחוקה על השולחנות בשירה ובזמורה, כמו שדופקים את הסן ועמלק ה"ה הגנב זקן וכסילי שבלב, [כ"א דעם אלטען 'גנב' און גיב איהם א'צולייג... 'מחה תמחה' נאר מיט שמחה...] ואף יצאו בריקודי אש קודש!

אז הנהגה כדן 'טוב לב משתה תמיד!' באנדרופיהם הקמוצים חבטו בחוקה על השולחנות בשירה ובזמורה, כמו שדופקים את הסן ועמלק ה"ה הגנב זקן וכסילי שבלב, [כ"א דעם אלטען 'גנב' און גיב איהם א'צולייג... 'מחה תמחה' נאר מיט שמחה...] ואף יצאו בריקודי אש קודש!

דעת מקדושת השבת כדוגמת היסח הדעת בתפילין, ששיניהם 'אות' בין ישראל לאביהם שבשמים, ולקיים כראוי 'זכור את יום השבת לקדשו' (שמות כ, ח), כדן 'השומר' שאינו מסיר דעת משמירתו.]

והנהגה מה מאוד נדהמתי לאחר תקופה קצרה כשפגשתי באותו אדם בהתהלכו עם בניו, שלמרות שהוא עצמו חובש שטריימל לראשו בשבת בניו ידו נשדו ולמסר מדת ישראל קודש ל"ע ואינם שומרים שבת ככל רחמנא ליצלן!

והודועתי ללמוד ולגלות עד היכן מגיע 'לזול' קטן שאצל ההורים במנהג ישראל קודש, שילדיהם המשיכו באותה דרך 'להרחיב' יותר את ההולול בכל הקדוש והיקר, ה' ישמרנו.

לעומת זאת ידוע לי על בחור אחד בן למשפחה טובים של יהודים יראים ושלימים, שלדאבון כל לב יד מדרך התורה והמצוות ופנה אל רבנים ושטי' טוב לרעות בשדות זרים ומפוקפקים אשר העבירוהו על דתו.

בחור זה על אף שהתנהג כפורק עול גמור וחילל שבת רחמנא ליצלן, ועברו עליו תקופות קשות ביותר, עם כל זאת על 'מנהג' אחד המשיך לשמור בקפידה, בכל לילה לפני שהולך לישון הקפיד לקרוא קריאת שמע שעל המיטה, ויהי מה!

מנהג זה חדרו היה בנפשו מעת היותו ילד קטן, כאשר היתה אימו הצדקנית מקפידה על קיום הלכה זו תמיד, וכך חניכה את ביתה שדבר זה חובה וחיוב על איש ישראל בטרם שהולך לישון לקרוא קריאת שמע שעל המיטה!

כידן קטן ותמים חדרו הדברים לעומק לבבו, ונעשה אצלו כמו 'טובע שני' בסדרי הלכות לישון בקריאת שמע ישראל, עד שאף לאחר שפרק מעליו עול תורה ומצוות עדיין נשאר בו מנהג זה תמיד.

פשיטא לי מילתא שאם היתה אימו רק 'אומרת' לילדיה לקרוא 'קריאת שמע', ולא היתה חזרות אמונה שלמה בדבריה בבירור, לא היו הדברים חודרים כל כך ללב הילדים. - אבל הנער זכר את המנהג

הוא החל מתחילה 'לנבול' בספרי יהדות שונים, וכראותו שאינו מבין שם הרבה, ביקש את עזרתו של המכר הוהודי, שכנו הטוב שגילה את תגלית 'אזוני' המק', והוא כבר ידע להפנות אותו אל המקומות הנכונים, ובתוך תקופה קצרה מצא את עצמו הצעיר בישיבה מיוחדת לבעלי תשובה! וזאת כמי שגולד מחדש ונעשה כבירה חדשה!

עד מהרה עלה ונתעלה במסלות התורה והיראה, ולאחר כמה שנים טובות של עסק התורה וגייעתה, זכה להקים את ביתו, בית נאמן בישראל לשם ולתפארתו! ולהעמיד דורות ישרים מבורכים זרע ישראל קודש, תלמידי חכמים מופלגים לתפארת בית ישראל.

'טיב מעשה' נגלא זה - אשר שמעתי מאחד מנכדי אותה משפחה רוממה - מלמדנו על כוחה של 'אזון' המק' אחת וכוח מנהגם של ישראל קודש! שמונה פשוט של מאכל מסוים בימי הפורים החזיר איש ישראל בתשובה שלמה, והעמיד דורות רבים קדושים וטהורים בעדת ישראל!

ועל שכיוצא בזה אמרו חכמינו ז"ל (פסחים טו, א) "נהג להם לישראל, אם אינם נביאים הן, בני נביאים הן". וכל מנהגייהם מקורם ושורשם גבוה ונעלה כידוע, מנהגים מלאים צפונות של תורה ויראת שמים, והם ושולמם לזולל בשום מנהג שנהגו ישראל קודש!

האם שהסבא שלי - אבא של אמי, היה 'שוחט' בעיירה הקטנה שבהונגריה של לפני המלחמה, וגם היה עורך 'ברית מילה' לתנוקות של היהודים שם... אמי גם סיפרה לי על אביו, הסבא שלה, שהיה רב מוסקר באותה עיירה. אבל אמי עצמה התנהגה כאן באמריקה כגייה לכל דבר וענין, נולדתה כמו גייה, וכל חייו כשל גייה... ולא עלה בדעתו שמונה העוגיות המשולשות שייך וקשור ליהדות? הנהגה הבחור הצעיר והתוסס נסער עד עמקי נשמתו, פראום נדע לו בגיל עשרים ושתיים שהיה יהודי! - סבתא שלו הכינה 'המן' טאשאן לכבוד פורים! וסבא רבא שלו היה שוחט ומוהל בהונגריה של פעם! ואביו של סבא רבא שלו אפילו היה 'רב' בעיירה רחוקה או שם...

הניצוץ היהודי שבעומק נשמתו נדלק וניצת באש להבת שלחבת משורש הניצוץ העליון, חלק אלקי ממעל הנטוע בשורש הנקודה הפנימית של כל יהודי באשר הוא! הידיעה המסעירה הזו לא נתנה לו מנוח ונפשו נכספה וגם כלתה לדעת ולהכיר מהו זה יהודי? ומה זו יהדות? הוא החל מתחילה 'לנבול' בספרי יהדות שונים, וכראותו שאינו מבין שם הרבה, ביקש את עזרתו של המכר הוהודי, שכנו הטוב שגילה את תגלית 'אזוני' המק', והוא כבר ידע להפנות אותו אל המקומות הנכונים, ובתוך תקופה קצרה מצא את עצמו הצעיר בישיבה מיוחדת לבעלי תשובה! וזאת כמי שגולד מחדש ונעשה כבירה חדשה!

עד מהרה עלה ונתעלה במסלות התורה והיראה, ולאחר כמה שנים טובות של עסק התורה וגייעתה, זכה להקים את ביתו, בית נאמן בישראל לשם ולתפארתו! ולהעמיד דורות ישרים מבורכים זרע ישראל קודש, תלמידי חכמים מופלגים לתפארת בית ישראל.

'טיב מעשה' נגלא זה - אשר שמעתי מאחד מנכדי אותה משפחה רוממה - מלמדנו על כוחה של 'אזון' המק' אחת וכוח מנהגם של ישראל קודש! שמונה פשוט של מאכל מסוים בימי הפורים החזיר איש ישראל בתשובה שלמה, והעמיד דורות רבים קדושים וטהורים בעדת ישראל!

ועל שכיוצא בזה אמרו חכמינו ז"ל (פסחים טו, א) "נהג להם לישראל, אם אינם נביאים הן, בני נביאים הן". וכל מנהגייהם מקורם ושורשם גבוה ונעלה כידוע, מנהגים מלאים צפונות של תורה ויראת שמים, והם ושולמם לזולל בשום מנהג שנהגו ישראל קודש!

ומענין לענין באותו ענין, אספרה נא טיב עובדא אחת מעין זה, שגם מסנה נוכל ללמוד שלא לזולל בשום מנהג טוב שנהגו ישראל קדושים.

בדידי הוה עובדא באחת השמחות שנערכו במשפחתנו בחסדי השי"ת השתתף ציבור גדול בלעז'ר, ומחמת הצפיפות התיישבתי מן הצד במקום שמצאתי פנוי באותה שעה, והנחתי את השטריימל על הרצפה לצדי.

אחד המחוננים שישב לצדי נענה ואמר, ונענתו אז הנהגה את השטריימל על קל הארץ, משום שגראה כמו לזולל בגדי השבת קודש, ושימוש זולתו אדשבת.

לא נכנסתי עמו בוויכוח קבלתי תיכף את דבריו, ומיד הרמתי את השטריימל והנחתי על כיסא צדדי.

אחד הנכחים שראה את כל הנעשה והמדובר, נענה בזלזול ואמר: וכי מה זה שטריימל? כמה נגזרות של שועל... איזו קדושה כבר יכולה להיות בנבג של חייה?

הדיבורים הללו, ובעיקר הנימה והניגון המזלזל ששנערו בו, גרמו מאוד לאוזני, ועל אחר דחיתי את דברי הלעג של האיש, והעמדתו על טעותו, שבגדי השבת כולם, ובפרט השטריימל המשמש כעטרה לראש ישראל, יש בהם בוודאי קדושה ויש לכבדם כראוי להם!

א.ה. נודע מ"ש בזה הר"ה"ק רבי יצחק אייזיק מקאמנא זצוק"ל: 'שבת' ראשי תיבות: שטריימל במקום תפילין; ע"כ. - ללמדך שיש בו מעין קדושת התפילין, להוכיח לאיש ישראל שלא יסח

ינתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

י"ו ל' ע"י קהילת שבת בביית ד' | רה' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti1@gmail.com

יהודי יקרו! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגורניך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניניים יקבלו את העלון במייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ ההדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173

מאוצרות הפרשה

האיל השני שהוא איל המלואים יען אשר עליו אז לגדולה ומחמת גדול השמחה שהגיע להם אז עלה על לבם להתוודות גם כן כדרך של צדיקים, וכיון שהיו צריכין לומר וידוי היו צריכין שוב להתפזר ולומר ביחידות, לכן כתיב שוב בלשון יחיד וסמך. (ג' ורה)

שבעת ימים ילבשם הכהן תחתיו מבניו (כט, ל) כתב רש"י: "תחתיו מבניו – מלמד שאם יש לו לכהן גדול בן ממלא את מקומו, ימנעו כהן גדול תחתיו". ולכאורה קשה, מדוע כתוב "תחתיו מבניו", היה צריך להיות כתוב "מבניו תחתיו"? התשובה היא: אכן, אם יש לכהן בן שראוי למלא את מקומו – הוא קודם, אבל אם הבן אינו ראוי – עדיף למנות אחר ולא את הבן. משום כך התורה מקדימה "תחתיו" ורק אחר כך "מבניו", כלומר ראשית צריך לבדוק שהוא "תחתיו" וראוי למלא את מקומו, ורק אחר כך מגיעה המעלה של "בניו".

ידוע שרבי חיים מבריסק זצ"ל שאל את תלמידיו: כתוב בהלכה שבימים נוראים יש ענין להשתדל שבעל התפלה יהיה מעל גיל שלשים, וזקנו מגודל, יש לו בנים וביתו ריקם, בעל לב נשבר וקולו ערב. מה יהיה במקרה שיש שני בעלי תפילה, האחד קולו ערב אבל אין לו את שאר המעלות. הוא חלילה לא "פוקר" אבל הוא צעיר, רוק, מגולח, ולא מופלג במיוחד ביראה, והשני מבוגר, זקנו מגודל, יש לו בנים וביתו ריקם, מופלג ביראה ובעל לב נשבר, דא עקא קולו אינו ערב. את מי להעדיף? התלמידים השיבו שיש להעדיף את השני שמוכתר בכל המעלות האחרות, שהם הקודמות. אמר להם רבי חיים: "קולו ערב" זה ה"חפצא" של חזן. שאר הדברים אינם אלא מעלות. קודם כל יש לראות שהוא ה"חזן", ורק אחר כך לבדוק אם יש בו את שאר המעלות שעדיף שתהיינה לחזן.

האדמו"ר רבי יואליש מסאטמר זצ"ל השתתף פעם בבית. המוהל היה איזה רביה שלקח לו לעשות את הברית זמן ממושך מאד, והתניק כמעט נפח את נשמתו מרב יסורים. רבי יואליש ניגש אליו ואמר לו: "להו ידוע לך שגם אני בעיקרון מוהל. ולמה איני מל? כי אני לא ידוע למול. קודם כל צריך להיות מוהל, אחר כך צריך להיות צדיק וירא שמים!"...

בדרך צחות אומרים: יש טשולנט הכי טוב בעולם, אבל הוא קר, ויש טשולנט ככה ככה אבל חם, מה עדיף? פשיטא שהשני, כי "חום" הוא ה"חפצא" של הטשולנט.

יש אבות שמחפשים חתן לבתם ומתענינים רק איך הוא בלימוד, וכמעט אינם מתענינים איך הוא "בן אדם". ולא היא! בודאי צריך לדאוג שהחתן לא יהיה עם הארץ, המשיא בתו לעם הארץ כאילו כופתה ונותנה לפני הארץ. אבל, צריך לזכור: ה"חפצא" של האדם הן מדות טובות. קדם כל שיהיה מענטש! ואת הנקודה הזאת יש לבדוק תחילה. וכבר אמר הכתוב: "את בתי נתתי – לאיש". קודם כל שיהיה "איש" – מענטש, בעל מדות טובות ונח לבריות. (רבי אליהו דיסקין, נאה דורש)

ואם יותר מבשר המלאים ומן הלחם עד הבקר ושרפת את הנותר באש לא יאכל כי קדש הוא (כט, לד)

הקשה הימשך חכמה: למה במצוה זו כתבה התורה מיד את העונש ולא הקדימה אזהרה, כדרכה בכל מקום? לכאורה היה צריך להיות כתוב "לא תותירו מבשר המלואים עד הבוקר, ואם יותר, ושרפת?" וביאר הימשך חכמה: כי אין שייך שהתורה תזהיר בדבר שלא שייך ליישם אותו במציאות. כי איך יוכל אדם אחד (אהרן הכהן), יחד עם שני בנים (אלעזר ואיתמר), לסיים את כל כמות הבשר הזאת. לכן המציאות היא שודאי יישאר ממנו עד בוקר, ולא באה התורה אלא להורות מה לעשות בנותר, שיש לשורפו באש.

להעלות נר תמיד (כז, כ) במדרש (שמו"ר לו, ב): לא שאני צריך להם, אלא שתאירו לי כשם שהארתי לכם, למה? כדי להעלות אתכם בפני כל האומות, שיהיו אומרים ישראל מאירים למי שמאיר לכל. דרש המשגיח רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל ממיר: רואים כאן יסוד גדול במידות. טבעו של האדם הוא שאחרי שעושה טובה לאחר, אינו רוצה לקחת שכר או לקבל תמורה כלשהי עבור הטובה שעשה. ואין זה בהכרח מפני שהוא חפץ בחסד של אמת, אלא נוח לו שהשני יישאר חייב לו עבור טובתו. וכאן לימד אותנו הקב"ה לא לעשות כן. דכאשר אדם מיטיב לחברו, יראה תיכף לקבל דבר מה בחזרה, כדי שלא יהיה בהרגשה שהוא בעל חוב למטיבו (דעת תורה פרי יגש).

הקבלה מהזולת היא החסד הגדול ביותר? – רבי זיידל אפשטיין זצ"ל משגיח בשיבת 'תורה אור', ביקר אצל אלמנה והתעניין במצבה ובמצב הילדים. האלמנה הציעה לו כוס תה, ועיניו אורו באומרו שמאוד ישמח לשתות. כשהיא שבה עם התה, שאלה אם יתכבד במוזנות, ושוב הוא ענה שישמח מאד. התלמיד שנלווה אליו התפלא מאד, שכן מאז ומעולם ידע שהרב אינו נותן שיטתו עבורו, וכאן הוא מסכים שיגישו עבורו. לאחר שיצא, שאל התלמיד, 'מה אירע היום שהרב הסכים שיגישו ויטרחו עבורו?' ענה לו ר' זיידל, 'ידעתי שהיא תשמח מאד אם אסכים ליהנות מהטרחתה שלה, ולכן נהגתי כך. וכשראיתי באיזה שמחה היא מגישה לי את התה, לא יכולתי למנוע ממנה מלהגיש עוד ככל שרצתה, כדי לשמח לב אלמנה' (ילקוט מאיש לרעהו).

נר תמיד. באחת משיחותיו הנלהבות סיפר מרן הגאון רבי משה מרדכי שוליצ'ניר זצ"ל, בעל 'משמר הלוי', מה ששמע מאברך אחד שסיפר על עצמו: ניגשתי פעם ביום י"ג ניסן, ערב בדיקת חמץ, לאחר תפילת שחרית אל מרן ראש הישיבה הגראמ"מ שך זצ"ל ושאלתי: "האם אפשר לבדוק חמץ עם 'פנס'? ראש הישיבה שעדיין קיפל את הטלית לאחר תפילת שחרית, שמע את השאלה ונענה אלי בשאלה: "יקירי! בשביל מה אתה צריך פנס? מה לא טוב לבדוק עם נר, כמו שאבא שלך בדק, וכמו שסבא שלך בדק?" אומרים שפנס מאיר יותר – ענה האברך. השיב לו הרב שך זצ"ל תשובה חדה: "בשביל מה אתה צריך אתה שיאיר לך 'יותר'?! אצל האבא שלך היה די באור של נר, אצל הסבא שלך גם היה די באור של נר, הם נהגו לבדוק עם נר, לעולם אל תחפש 'יותר' אור מאשר אצל האבא ואצל הסבא!... תיצמד למסורת אבות, ממנו אל תגרע וגם אל תוסיף!"

וסמך אהרן ובניו את ידיהם וגו' ואת האיל האחד תקח וסמכו אהרן ובניו את ידיהם וגו' ולקחת את האיל השני וסמך אהרן ובניו את ידיהם וגו' (כט, יט)

וצריכין להבין הטעם של שינוי הלשון וסמכו, כיון ששלשתם היו צריכין סמיכה מפני מה נשתנה הלשון בראשונה אצל הפר נאמר בלשון יחיד וסמך, ואחר כך באיל הראשון נכתב בלשון רבים וסמכו, ובאחרונה גבי איל השני חזר לענין ראשון וכתב גם כן בלשון יחיד.

ונראה לפרש, הדגה ידוע דהפר היה לחטאת ואיל אחד לעולה ואיל השני היה איל מלואים, לפי זה יש לומר, כיון דהפר היה חטאת, ועל חטאת צריכין להתוודות, ובשעה שאומרים וידוי אין כל אחד רשאי לשמוע מה שאומר חברו, משום הכי היו צריכים להתפזר כל אחד במקום מיוחד להתוודות, על כן כתיב בלשון יחיד שהיה כל אחד מתוודה ביחידות, ואחר כך אצל העולה שוב אין צריכין לומר וידוי היו סומכין כולם ביחד, על כן כתיב בלשון רבים וסמכו, ואחר כך אצל

השפעה עקיפה על הכלל כולו

באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אתו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני ה' חקת עולם לדורתם מאת בני ישראל (כ"ז, כ"א) ובגמרא (שבת כ"ב, ע"ב): "מחוץ לפרכות העדות יערוך. וכי לאורה הוא צריך? והלא כל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו! אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל. מאי עדות? אמר רב: זו נר מערבי שנותן בה שמן כמדת חברותיה, וממנה היה מדליק ובה היה מסיים". לכאורה יש להבין: כיצד היוותה המנוחה עדות לבאי עולם על כך שהשכינה שורה בישראל? הלא אל ההיכל נכנסו רק כהנים ספורים בכל יום, הלא הם הכהן המדליק את הנרות, הכהן המטיב אותם, והכהנים אשר נטלו את לחם הפנים והניחו את הלחם החדש תחתיו. נמצא, כי רק כהנים ספורים היו עדים לנס שהתרחש במנוחה, וכיצד יש בכך עדות 'לבאי עולם'?

את התשובה נבין על פי המעשה הבא: פעם, כאשר ישב הגאון רבי חיים לייב, ראש ישיבת מיר, עם תלמידיו, בשמחה של מצוה – ניצל את ההזדמנות בכדי ללמדם יסוד חשוב. וכך אמר להם: "דעו לכם, כי המתמיד בישיבתנו, המשיים לילות כימים בעסק התורה, ולומד עשרים שעות ביממה – הוא שמעכב את הברון מווינה מלהוציא את עצמו מכלל ישראל!". הכרזתו של רבי חיים לייב נתקבלה בתמיהה אשר ניכרה על פני תלמידיו, והוא הסביר: "צאו וחשבו... המתמיד של הישיבה, הלא לומד עשרים שעות ביממה. שאר בני הישיבה, מתמידים פחות ממנו, ועוסקים בתורה רק ארבע עשרה שעות ביממה. ועדיין, זה הרבה יותר מכפי שלומד בעל הבית פשוט, המקדיש רק שלוש שעות לקביעות עיתים לתורה. "אולם אפילו בעל הבית פשוט בעירנו, המקדיש שלוש שעות ללימוד, לומד יותר מהסוחר המצוי במינסק, המקדיש רק שעה אחת ללימוד בכל יום. ואילו הסוחר המצוי בוורשה – נמצא במדרגה נמוכה יותר: הוא אינו לומד כלל, אולם הוא לפחות מתפלל שלוש פעמים ביום..." "הסוחר המצוי במוסקבה, נמצא במדרגה נמוכה אפילו יותר: הוא אינו מתפלל שלוש פעמים ביום, אולם הוא לפחות שומר שבת כהלכתה. ואילו הסוחר המצוי בלונדון – כבר התדרדר יותר: הוא אינו שומר שבת, אולם נזהר שלא להכניס מאכלי טרפות לפיו. ואילו הברון מווינה – נמצא במדרגה הנמוכה ביותר, אולם גם הוא, לכל הפחות, נמנע מלהוציא עצמו מכלל ישראל..." "מעתה, חשבו בעצמכם: אילו המתמיד של הישיבה יפחית משעות לימודו, הרי ממילא, כל המדרגות שתחתיו תתדררנה מעט, שאר בני הישיבה כבר לא ילמדו ארבע עשרה שעות, בעלי הבתים יפחיתו משלש שעות לימודם, הסוחרים במינסק כבר לא ילמדו אפילו שעה, אלו שבוורשה כבר לא יתפללו, במוסקבה – יחללו את השבת, בלונדון – יתגאלו במאכלות אסורות, ואילו הברון מווינה – יוציא עצמו מכלל ישראל, שהרי אין לו להיכן להתדרדר מלבד לשפלות זו!"... הרי לנו, שכאשר בני המעלה שבקרב ישראל מתחזקים במעלתם, הם אינם משפיעים רק על עצמם – אלא על הכלל כולו, גם אם השפעה זו אינה ישירה אלא עקיפה בלבד!

ומכאן תשובה לשאלתנו, על פי דרכו של הגאון רבי יצחק הוטנר, שהיה אומר כך: השפעתו של הנר המערבי על הכהנים היתה כה חזקה, עד שחזוקת האמונה שלהם בכך ששכינה שורה בישראל, אמונה אשר התעצבה והתעצמה נוכח מראה הנר המערבי והניסים שנעשו בו – השפיעה על כל הסובבים אותם, ואף על העולם כולו. לפיכך, אף שרק הכהנים הם אלו אשר ראו את הנר המערבי, מכל מקום, היה בכך משום עדות לכל באי עולם – אשר הושפעו בעקיפין מראיה זו. ואמנם, על יסוד זה עצמו, אודות ההשפעה שישנה למעשיהם של המרוממים בעם, על מדרגתם של הפשוטים מהם – יכולים אנו לעמוד אף מתוך המעשה הבא: היה זה באחת השבתות, כאשר יצא מרן הגרא"מ שך עם אחד מתלמידיו לטייל בשבת בגבולות העיר בני ברק. לפתע, שאל מרן הגרא"מ את תלמידו: "אמור לי, מדוע בכביש זה נוסעים בשבת, ובכביש זה לא?"

"מה השאלה? הלא הכביש הזה שייך לבני ברק, בה לא נוסעים בשבת, ואילו הכביש האחר שייך לרמת גן בה אין השבת נשמרת!", התפלא התלמיד על השאלה, אולם מרן הגרא"מ שך נענה והשיב: "טועה אתה. הסיבה לכך הינה, משום שכח שמירת השבת של היהודים הנאמנים לתורה, משפיע עד כאן ולא מעבר לכאן. אילו היינו אנו, החרדים לדבר ה', מתחזקים יותר בשמירת השבת – הרי שהיתה לכך השפעה גם על היהודים הרחוקים מתורה ומצוות, וגם בכביש זה לא היו נוסעים בשבת!". ואמנם, הגאון רבי ישראל סלנטר כבר היה אומר, כי אם יהודי משתמד בצרפת – הרי זה משום שבקונא ישנה רשלנות כלשהי בעבודת ה'... ואילו רבינו הגרי"ז היה אומר, כי הסיבה לכך שיום הכיפורים נשמר גם אצל היהודים הרחוקים מתורה ומצוות – אינה משום שיום הכיפורים חשוב אצלם, אלא משום שיום הכיפורים כל כך חשוב אצלנו, והשפעת הדבר ניכרת גם על הרחוקים מתורה ומצוות! והם הם הדברים... (ללמדך' מאוצרותיו של הרב מרדכי פרוינדליך זצ"ל)

פינת ההלכה

בענין אם מותר להניח בצל בערב שבת סמוך למטה של חולה כדי שישאב את החידקים

שאלה: אם מותר להניח בצל בערב שבת סמוך למטתו של חולה כדי שישאב את החידקים הנמצאים בו שאפשר שכשישכב במטתו בשבת הרי זה כמרפא עצמו בשבת ואסור משום שחיקת סממנים?

תשובה: ונראה שכל שבשבת אינו אלא שוכב במטתו אינו אסור אע"פ שיש שם במטתו בצל ששואב הליחה שבקרב מ"מ מעשה השכיבה אינו אלא מעשה שכיבה של בריאים, והרי כל שהוא מאכל בריאים מותר לאכול בשבת לרפואה, וה"נ הרי השכיבה במטתו אינו נראה כרפואה אלא כשכיבה בעלמא ואע"פ שיש סמוך למטתו דבר המרפא אותו מ"מ הרי מעשה השכיבה לא נאסרה עליו ולכאורה גם אם יניח על מטתו בערב שבת משחה או סם המרפא ויהיה נבלע בסדינו וכשישכב על סדינו ישפיע לרפאות מחלתו לכאורה אין לאסרו שהרי הוא כמאכל בריאים.

והנה איתא בגמ' בב"מ דף פ"ה: שמואל ירחינאה אסייה דרבי הוה חלש רבי בעיניה אמר ליה אימלי לך סמא אמר ליה לא יכילנא אשטר לך משטר [אמר ליה] לא יכילנא הוה מותיב ליה בגובתא דסמני תותי ביה סדייה ואיתסי, ויש להסתפק אם דבר זה אסור לעשותו בשבת דאפשר שכל שאינו מכניסו לגופו או אינו סכו על גופו אלא מניחו סמוך לו אינו חשוב כרפואה בשבת, ושמעתי מידידי הגאון ר' מנדל לובין שליט"א שאינו חשוב כרפואה בשבת, שכל שאינו מניחו על גופו לא חשוב רפואה האסורה בשבת, וא"כ ה"נ המניח בצל ליד מטתו בשבת לא חשוב כרפואה בשבת לאסרו. (הגר"נ קופשיץ שליט"א, מעדני כהן)

חידה שבועית

ה'כ"ן יש בכל בית, אנוחה בת שבעה קניט?

תשובה לחידה פר"ש: בפרק כ"ה, ד מסביר רש"י שהתכלת היא צמר הצבוע בדם חלון שצבעו ירוק. תשובה לחידה השבועית: היא אמא שלו.

מזל טוב

מרכז העיר: משפחת אביוב לנשואי הבת משפחת הרב קוקים לאירוסיה הבת משפחת שימי גרוס להולדת הבת משפחות רוטשטיין – ריין להולדת הבת הנכדה משפחת קליין להולדת הבת משפחת שפיר לנשואי הבן משפחות פריד – רוזנר להולדת הבת הנכדה **גני הדר-עמישב:** משפחת יגאל כהן לנשואי הבת משפחת סלושץ לאירוסיה הבת משפחת דורפמן לנשואי הבן משפחת פקטר לאירוסיה הבן משפחת ארליך להכנס הבן לעול תורה ומצוות משפחות הופנר – הרב רוזנבאום להולדת הבן הנכד משפחת אוסטרוב להכנס הבן לעול תורה ומצוות

הודעות לשמחות ניתן לשלוח עד יום שני בפקס: 037608833 או למייל a7608833@gmail.com

היחידה לתרבות חרדית
מינהל שירותי קהילה

לע"ג ר' יצחק זאב הלוי ז"ל
בן ר' אליעזר שלום הלוי ז"ל
לע"ג מרת לאה אלטע הדס ע"ה
בת ר' יעקב הלוי הי"ד

גליון מס' 527

המאמר

שבת אורה

אזהרה המורה! העלון מיועד אך ורק לרציניים שיוצאים את השיבות התפילה, ובשעת התפילה לא מעיינים בעלון ובשאר דברים. לעלוני נשמת ר' דב בן ר' מאיר יוסף ז"ל

תצה

בהשקפה ראשונה

מאמרי השקפה, מוסר והנהגות

היה מורגל בפיו של רבי יעקב ניימן זצ"ל ראש ישיבה בפתח תקוה, ומחבר ספר "דרכי מוסר" תמיד להזכיר חסדי ה' אשר גמלוהו שעל ידי שעלה לארץ קודם המלחמה ניצל מהגזירה שפקדה את אלו שנשארו שבאיירופה. על אף שלא חוה על בשרו כלל את אימי המלחמה ההיא. אף על פי כן היה מרגיש בחוש איך היה בזה משום חסדי ההשגחה העליונה שנתגלגל ובא לארץ ישראל. אי אפשר היה שלא לחשוב דאף וזותו עמדה לו לכך. ומעשה שהיה כך היה: רבי יעקב כידוע היתה לו ישיבה שהוא כיהן בה כראש ישיבה בלידא. לימים נפטר שם רב העיר של לידא, ובני העיר ברובם רצו להושיב על כס הרב את רבי יעקב זצ"ל אלא שאותו רב השאיר אחריו בן. אמנם הוא לא היה ראוי למשרה זו אך נתקטפו סביבו כמה מאנשי העיר שרצו שהוא ישב על כסא אביו ברבנות ובעקבות כך פרצה מחלוקת בעיר. רבי יעקב שמימי ברח ממחלוקת העדיף לעזוב את המקום ולעלות לארץ ישראל בעירום והוסר כל על אף שהיה מטופל בארבעה ילדים קטנים ובלבד שלא להיות מעורב במחלוקת. (שושנת יעקב)

שח רבי מיכל יהודה ליפקוביץ זצ"ל: מסופר על רבי נחום זאב זיו בנו של מרן הסבא מקעלם זצ"ל שפעם בקשו ממנו שיתערב לפשר ולהשקיט מחלוקת ורבי נחום זאב סירב לשמוע ונימק טעמו כי מפקד אולי אחרי שמעו ימשך להיות צד במחלוקת. והוסיף לומר כי רק חמשה רגעים יכולים לעמוד בנסיון ואחר כך הוא בסכנה שמא ימשך לצד אחד. דורונו לקוי מאד בחולי ה"וודאות" שכל אחד הולך בוודאות שהצדק איתו ולא יעלה כלל על דעתו אולי הוא טועה ושונה בדבר, ומפני חולי זה נוצר בכל ענין שני צדדים ודאיים וזה חורבן הדור. כל המחלוקות באים רק מכך, שאדם לא נעצר לחשוב שוב, וכי מי אמר שאני הוא הצדק, ומי יודע האם באמת כל כונתי לשם שמים, אלא נלחמים, הורסים, מחריבים, פוגעים, והכול מתוך וודאות מוחלטת שהצדק איתו. הוודאות הזו פעמים שמוליכה את האדם לעמקי שאול רח"ל וסופו מי ישורנו, כשיגיע לעולם האמת וידאה כמה הוא טעה, איך הלך אחרי השקר, אחרי הנגיעות. (דרכי החיים ח"ב)

הרבי חזקן מגור רבי אברהם מרדכי זצ"ל הלך בפולין לדבר בנושא אחדות עם אחד מגדולי התורה. פתח הרבי ואמר לו, היה פעם יהודי עשיר ששני חתניו היו סמוכים על שולחנו. אחד מהם היה רגיל במאכלי חלב ואחד במאכלי בשר. אכלו החתנים בנפרד איש את מאכלו. לימים, ירד החותן מנכסיו והפך לעני מרוד ולא היה סיפק בידו להאכילם לא חלב ולא בשר. כיון שראה את חתניו ממשכים לאכול בנפרד, אמר להם: "בעבר שהיה לזה חלב ולזה בשר, הוצרכתם להיפרד, אולם עכשיו שאין לנו אלא לחם ומים, למה להיפרד? וכך אמר הרבי לאותו גדול, בדורות עברו, היו הברלי שיטות וחילוקי דעות בענינים נשגבים, ממילא נפרדו דרכיהם איש לפי הבנתו. כיום, שברחוב היהודי ישנה ירידה רוחנית, האמבק נטוש על עיקרי היהדות, כולנו שוים. אם כן, פרוד ומחלוקת לשם מה? (ראש גולת אריאל)

בשנת תרס"ג היתה בטעלו מחלוקת בענין המוסר, היה יהודי שבא למרן הרב מפוניבז' ודיבר על הענין הזה. אמר לו מרן הרב מפוניבז', דע לך, כל הבחורים בישיבה ידעו מה שנעשה בישיבה בענין זה, מלבד בחור אחד שישב עמי על הספסל וקראו לו 'יחזקאל מוסטר' והוא רבי יחזקאל אברמסקי, זצ"ל שישב ולמד ולא הרים עיניו מהגמרא, לא נגע לו דבר. בישיבה היתה סערת רוחות לכאן ולכאן ולא נגע אליו. כל אלו שהתעסקו במחלוקת לא שמענו שנעשו גדולים, והוא נעשה גדול ושר התורה! (קדא רחיים)

פרשה ופירושה

לקט פירושים על פרשת השבוע

וְאַתָּה תַצַּחֵה אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שְׁמֹן זֵית וְזָד פְּתִית לְהַעֲלֹת נֵר תָּמִיד: כָּל לַיְלָה תִּלְוֶה קְרוֹי תְּמִיד, כְּמוֹ שְׂאֵתָה אֹמֵר עֹלֹת תְּמִיד (במדבר כה, ו). ואינה אלא מיום ליום... (רש"י) מסופר שהמחנכים בישיבת סאטמר הבחינו פעם באחד התלמידים שהוא שרוי בעצבות ומסתגר עם עצמו הם ניסו את כל כוחם לדובבו ולעודדו ולא עלתה בידם. לבסוף כשלא הצליחו להם כל ברידה, נכנסו לאדמו"ר רבי יואל מסאטמר זצ"ל, ושחו לפניו את כל העניין. האדמו"ר קרא לבחור ובמתק לשונו נכנס בשיתוף עם התלמיד להבין מדוע הוא שרוי בעצבות, ואז פתח התלמיד את סגור לבו וסיפר שלצערו נכשל במעשים אסורים ובעזרה משמים, התעורר לשוב לדרכי התורה, ומכאן נובעת הנהגתו. האדמו"ר דיבר עמו דברי הדרכה ועידוד ואמר לו שאין זה מורכי התורה להיות בעצבות ולפיול ברוחו, אלא אדרבה עיקר העבודה היא לשוב ולעסוק בתורה ובתפילה, ועליו להסיח דעתו מהעבר ולהשקיע את כל כוחו בעתיד... טען כנגדו התלמיד, והלא פסוק מפורש הוא בתהלים "וחטאתי נגדי תמיד", הרי שאסור להסיח דעת מהכשלונות. אמר לו האדמו"ר תביא נא חומש שמות מהארון, כשהביא את החומש, שאל אותו האדמו"ר, כמה פעמים ביום הדליק הכהן את המנורה, השיב הבחור, לרוב הראשונים, רק פעם אחת ביום, בערב, והנה בפרשת תצה כתוב (שמות כז כ) "להעלות נר תמיד", וכבר רש"י עמד על כך, והסביר שאין הכוונה שבכל רגע ורגע יש חיוב להעלות נר, אלא דבר שעושים בכל יום בלי הפסק, גם הוא נקרא תמיד. כך גם אם רצונך לקיים "חטאתי נגדי תמיד", הרי שמדי ערב קודם השינה, לפני אמירת קריאת שמע על המיטה תהרהר בתשובה על העבר ותקבל על העתיד, וזה הנקרא "תמיד". (ווי העמודים)

ופתחת עליי פתוחי הַתָּם קִדָּשׁ לַה': יש לומר על דרך רמו, על פי הגמרא בתענית (ב) אמר ר' יוחנן שלוש מפתחות בידו של הקב"ה שלא נמסרו ביד שליח ואלו הן: מפתח של גשמים, מפתח של חיה, (יולדת), ומפתח של תחיית המתים. וידוע שהכל רמוז בתורה, "פיתוחי" (מלשון מפתח) הַתָּם הם ראשי תיבות חיה תחיה מטר, והם קִדָּשׁ לַה' כלומר שלוש מפתחות הַתָּם אלו קִדָּשׁ הם לַה', ולא נמסרו לשליח. (הגר"א)

אֶת הַכֶּבֶשׂ הָאֶחָד תַּעֲשֶׂה בַּבֶּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים: בילקוט שמעוני, בדברים (תולדה): כך אמר הקב"ה לישראל, לשעבר הייתם מקריבים לי שני פעמים ביום, את הכבש האחד תעשה בבוקר ואת הכבש השני תעשה, מן הערבים, וגלוי וידוע לפני שבית המקדש עתיד להרבו, ומכאן ואילך אי אתם יכולים להקריב קרבנות, אלא מבקש אני תמורתן של קרבנות שמע ישראל בבוקר שמע ישראל בערב, ועולה לפני יותר מכל הקרבנות, ע"כ. והענין, שקרבן התמיד בא ללמד שעבודת ה' חייבת להיעשות תמיד בלי הפסק בבוקר ובערב, וזה עצמו הענין בקריאת שמע בוקר וערב, שעניינה קבלת עול מלכות שמים בתמידות, ובפרט בפרשה ראשונה של קריאת שמע שמדובר בה על תלמוד תורה, ושנתם לבניך, צריך דוקא עקביות והתמדה, ואם תעזוב יום יעזובך יומיים. (חכמה הדעת)

וּבַהֲעֲלֹת אֶהְרֹן אֶת הַנֹּרֹת בֵּין הָעֶרְבִים יִקְטִינָה קִטְרֹת תְּמִיד לְפָנַי ה' לְדֹתֵיכֶם: נסמכה העלאת נרות להקטרת הקטורת, רמו לתלמיד חכם שבבקש לקרב יהודי לתורה, ואותו יהודי יש לו כל מיני שאלות שלא לרוח התורה... על המשפיע לדעת כש"מעלה את הנרות" - כלומר כשמעלה את היהודי מחשיכה לאורה בכדי להדליק נשמתו הקדושה, "יקטירנה קטרת תמיד" פיו יקריב קטורת, כלומר כמו שקטורת יש לה ריח טוב - כן עליו לדבר בצורה הגאוה והמקרת ליהדות כדי שיהנו להיות במחיצתו על ידי דבוריו. והכס ענינו בראשו מתי וכיצד לדבר, ומתי לא לדבר. (דרש משה)

סיפור מההפטרה

ועל הכל...

"פרפראות"

סיפר רבי בן ציון פלמן זצ"ל: היה שני בחורים חדשים בישיבה שישבו ולמדו יחד בחברותא, באמצע סדר הלימוד, רצו לעשן סיגריה, (באותה תקופה לא ידעו כל כך מסכנת העישון) אלא כיון שהיו חדשים בישיבה, הם לא ידעו מהי ההנהגה הראויה בזה, האם ראוי והגון לעשן באמצע הלימוד או לא. בזמנים הללו היה דרכו של המשגיח, רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל. להסתובב באמצע הסדר בישיבה, ובדיוק בשעה שהסתפקו בדבר, המשגיח עבר לידם. כמובן הדבר הפשוט ביותר הוא לשאול את המשגיח מהי הדרך הראויה בזה, וכך עשו. ניגש אחד מהם למשגיח ושאל את השאלה. המשגיח ענה לו שאין זה ראוי לעשן באמצע הלימוד. הבחור חזר למקומו, ואמר לחברותא את תשובת המשגיח. אמר לו החברותא תניד לי מה בדיוק שאלת? מה היה הנוסח המדויק של השאלה? אמר השואל, "האם באמצע הלימוד מותר וראוי לעשן סיגריה?". אמר החברותא, לא שאלת טוב, אני אנש ואשאל. החברותא ניגש, ושאל מה ששאל, והמשגיח ענה לו בוודאי שכדאי ומותר. שאלו חבירו, מה אתה שאלת? אמר לו שאלתי, "האם באמצע שמעשנים כדאי וראוי ללמוד או לא?". ועל זה המשגיח ענה וודאי שמותר וראוי ללמוד גם באמצע שמעשנים...לאחר זמן המשגיח מסר שיחה בישיבה, ודיבר על שני הבחורים ששאלו את השאלות הללו. ואמר, השואל הראשון בא לישיבה בשביל ללמוד, וזה כל מהותו בישיבה ללמוד, אלא לפעמים קורא והוא גם מעשן באמצע הלימוד, אבל זה לא העיקר, העיקר הוא הלימוד. ואילו השואל השני הוא בא לישיבה לעשן, והמהות שלו בישיבה הוא בחור שמעשן סיגריות, אלא קורה לפעמים שבאמצע שמעשן הוא גם פותח דף גמרא ולומד. (שלמים מציון)

"ענין של טעם"

הטעם דמסתרינו פנים בתחונן (לנוהגים כד) לפי שישראל היו משתחווים בעזרה היה בין כל אחד ד' אמות, כדי שלא ישמע ודוי חבירו ויתבייש ממנו, לכן אנו עושים בהסתר פנים. (מטה משה)

"מפי כתבם"

על תורתנו הקדושה נאמר (משלי ח לה): "כי מוצאי מצא חיים". התורה אשר "דרכיה דרכי נועם, לא ציוותה דברים שיש בהם כדי להפריע חיינו של האדם, אדרבה היא מלמדתנו אורח חיים בשופע שמחות. ההליכה למקומות בילוי אינה מביאה אושר החיים, אלא אסון החיים. מי שיודע קצת מקורות חיים של פורקי עול, יודע כמה מאות ואלפי בתים נהרסו עד היסוד, כתוצאה מדברים הללו... אין כמו בורא האדם ית"ש, המכיר בצרכיו ובטבע גופו של יצוריו. והוא שגנו לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו, באורח חיים למעלה למשכיל. באמריקה רגילים לשאול: "ממה אתה עושה חיים?" בכל המקומות שהייתי (במדינות פולין הונגריה ורומניה) כשרצו לשאול אדם ממה הוא מתפרנס, היתה נוסח השאלה: "מהיכן אתה חי?" משבאתי לכאן שמעתי לראשונה על המושג 'לעשות חיים'. הבנתי מזה כי פיהם הכשילים לומר שבעצם אין להם חיים, והם זקוקים 'לעשות' חיים. אם מצליחים להרויח כסף אז יש להם חיים, וללא כסף חיים אינם חיים. לכן הם יוצאים לעבודת הפרך בשביל 'לעשות' חיים. מי שזכה והתורה נעשית לו סם חיים, הרי שדרכי התורה, תורת חיים, מקנים לו חיים אמיתיים ומקוריים. הוא חי ונהנה מעצם החיים, חיים שיש בהם אהבת תורה ויראת שמים. (אמרי יציבי מהאדמו"ר מקלוינבורג זצ"ל)

"מקום לשאלה"

שאלה: איך יתכן שאדם לובש טלית ובירך עליה, יצטרך לברך שוב אפילו שהטלית עליו ולא הוריד אותה?
תשובה: כתוב בשולחן ערוך או"ח סימן ח' סעיף טז: הלן בטליתו בלילה צריך לברך עליו בבוקר, אף אם לא פשטו, וטוב למשמש בו בשעת ברכה:

אתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעונותיהם. מסופר על האדמו"ר רבי יהושעליה מבלו זצ"ל, שפעם נכנס אל חדרו יהודי אחד שניכר על פניו עצב עמוק... בני יחיד אשר אהבתי — סיפר האיש בקול רוטט מבכי, התחבר לאנשים ריקים ופוחזים והושפע מדרכיהם הנלוזות. הוא יצא לתרבות רעה, ועתה מתכוון הוא לשאת אשה נכריה. כה כעסתי כשמעתי זאת, עד אשר גרשתי אותו מעל פני הוצאתי אותו מביתי. אך לאחר מעשה חשבתי לעצמי: האם מן הראוי היה לעשות זאת, או הייתי צריך לפעול בדרך אחרת, אכן — נענה הצדיק — לא היה זה נכון להרחיקו מהבית, שנה את התנהגותך כלפיו. ומעתה התחל לקרב את הבן אליך. השב אותו הביתה, והשתדל להביא אותו אלי. שב האיש אל עירו ופנה לחפש את בנו, כשמצא את הבן, לא האמין האב למראה עיניו: אותו בן שעזב את ביתו נאה והדור, היה עתה מסכן ואומלל, בגדי הקרועים השתלשלו ברשול מעל גופו, ומקום מגורים כלל לא היה לו. עשה איפוא האב כדברי הרבי ופנה אל הבן: בוא הביתה — אמר. הבן הסכים, ובבואו הביתה זכה ליחס נפלא: אביו האכילו והשקוה במיטב המאכלים והמשקאות, ואף רכש בעבורו בגדים חדשים ונאים. כל אותה עת לא שוחח האב עם בנו מאומה על אודות נשואיו לאותה נכריה. והבן התענג על שהותו בבית אביו והתאווש מהעוני והמחסור שהיו מנת חלקו בעת האחרונה. באחד הימים פנה האב אל הבן: מתעתד אני לנסוע לבלו, התחפז להצטרף אלי? הבן שהכיר טובה לאביו, החליט לגרום לו קורת רוח והצטרף לנסיעה. במהלך הנסיעה שוחחו השניים על נושאים רבים, ובין היתר דיברו על אודות נשואיו של הבן. בזה הרגע לבשו פני הבן ארשת של נחישות והוא אמר חד משמעית: "בעניי זה לא אשנה את דעתי, ואיש בעולם לא יצליח להשפיע עלי לשנות דעתי, גם הרבי שלך לא יצליח בכך". ומה בדבר בני משפחתה של אותה נכריה? — שאל האב את בנו — כיצד לא תחשוש מהם, שמא רוצחים ושוודדים הם? הו, אבא — השיב הבן בביטול — מדוע תחשוב כך? אנשים הגונים הם. בהגיעם לבלו נכנסו שניהם אצל הרבי. והרבי, פתח בשיחה נלבבת עם אותו בן, עד שחש כי הבן רוחש לו אמון רב. או אז הגיש לו הרבי "טלית קטן" מצויצת, לבש אותו מתחת לבגדיו — אמר הרבי לבן — אמור אתה להמצא בקרב הנכרים, וזהו מקום סכנה, והטלית הזו תהא לך לשמירה. הבן, שרחש אמון לרבי, ושמה כי הרבי כלל אינו מנסה להשפיע עליו לבל ינשא לנכריה — הסכים ללבוש את הטלית. זמן קצר לאחר ששב האב ובנו מנסיעתם לבלו, הגיע מועד נשואיו של הבן. ואותם נשואין אמורים היו להערך בהילולא וחיגא, כדרכם של הנכרים. על פי עצת הרבי מבלו, השתתף בטקס גם האב היהודי. הוא ישב ליד שולחן קטן שהוכן במיוחד בעבורו, ועקב בעיניו אחר הנכרים המתחוללים. בראש השולחן ישב בנו החתן, והשתכר והתחולל כחבריו הגויים. כטוב לבו ביין, חש הבן החתן בחוס רב והסיד את בגדו העליון. למרות זאת — יקד היי"ש בקרבו והציף אותו בחוס, ניסה איפוא להשתחרר מעוד מלבוש ומעוד מלבוש — עד אשר נגלה לעיני כל קהל הנוכחים בגד מחר: טלית קטן בצבע לבן. הביטו — קרא אחד הנוכחים בתדהמה — הן זהו בגד של יהודים, החתן לובש בגד של יהודים החתן הוא יהודי — החרו החזיקו אחריו שאר הנכרים — ובחמת זעם התנפלו עליו: מדוע אמרת שאתה גוי? כיצד העזת? הרעימו בקולותיהם והפליאו בו מכותיהם. מכות קשות ומכאיבות ספג החתן, ולבסוף גרש מהחתונה ונאלץ לנוס על נפשו כל עוד רוחו בו. או אז נזכר בדברי אביו על אודות משפחתה של הכלה. הוא נוכח כי אכן בני משפחתה אינם אלא חבורת רוצחים ושוודדים. החבילה נתפרדה איפוא, והבן נעשה לבעל תשובה וחזר לצור מחצבתו. (חידושי חיים)

מפתחמי אורייתא

פתגמים, נצנוצי מחשבה, ורעיונות בדרכה של תורה

המתן אחריתו טובה, והמהירות אחריתו רעה. (אבן גבירול)
האמצעים לתקן המידות, הוא ההרגל לעשות הפך הרצון. (רבי ישראל סלנט)
התורה איננה שוכנת לעולם בגוף, שאינו בעל מדות טובות. (רבי אליהו לופיאן)

נר לשולחן שבת

פרשת תצוה

גליון 860 תשפ"ד

פורים קטן
יום גדול!

כלי התחבורה ששימש אותה היה אופניים. לאחר זמן היו שהעירו לה שיש בדבר חוסר צניעות וכדאי שתכנס ל"חזון איש" לשמוע את דעתו בזה.

נסעה הבחורה לביתה של רבינו, אלא שהרבנית אמרה לה שכעת אין קבלת קהל. הלכה מאחורי הבית ודפקה על חלון ביתו, הציגה את השאלה שהורו לה לשאול.

"חזון איש" חשש לאיסור של "לא יהיה כלי גבר על אישה", לפיכך התעניין אם יש סימן מובהק בין אופניים של גברים לאופניים המיועדים לנשים. הבחורה השיבה בחיוב, היו אלה אופני נשים "בלי רמה". "חזון איש" הוציא את ראשו מבעד לחלון, התבונן על האופניים ופסק לה שהדבר מותר.

מי היתה אותה "האחות לאה"?

בין ה"לקוחות" הקבועים שלה בסיבוב היומי היה הגאון רבי דב זוכובסקי, "רבי בערל ינובר", המשגיח בישיבת לומז'ה, שחלה בשיתוק, מפעם לפעם היא היתה מגיעה לחבוש ולטפל בו.

במלחמת השחרור, כשהדרכים לירושלים היו נצורות, התאפשר לה בתור עובדת של "הצלב האדום" לשלוח חבילות לירושלים, בשיירות מאובטחות. היא שאלה את רבי דב זוכובסקי, אם הוא מכיר מישהו מירושלים שזקוק לאוכל... הוא אמר לה שיש לו בן דוד יתום, שלומד בישיבת חברון.

כך במשך שבועות ארוכים נשלחו חבילות מזון ארוזות עם מאפים מעשי ידיה ועוד דברים טובים, לבחור שהיא לא הכירה... רק אמרו לה את השם והכתובת...

כעבור כמה שנים היא זכתה לבוא בברית האירוסין עם הבחור רבי ישעיהו גולדשמידט, לימים הגאון אב"ד תל אביב, כאשר לפתע היא קלטה מאיפה השם "ישעיהו גולדשמידט" מצלצל לה, היה זה כמובן אותו בחור שקיבל את החבילות ולא ידע עד אותה עת למי עליו להודות...

קויים בה הפסוק: "שלח לחמך על פני המים כי רבו המים תמצאנו!"

(נר לשולחן שבת" מפני המשפחה)

"הדיבור" הכי ארוך בתורה! מאה תשעים ושבעה פסוקים!

ציין מרן הגאון רבי משה פיינשטיין דבר מעניין: בתורה יש לכל מצוה אמירה או דיבור מיוחד של ה'. שני המקומות שהתורה האריכה בהם בלי דיבור חדש הם: מלאכת המשכן בפרשיות תרומה תצוה עד תחילת כי תשא. וכן מסוף פרשת יתרו, בנתינת הלוחות עד סוף פרשת משפטים. כמובן יש טעם וחשבון לכל זה! ("מסורת משה")

כתב רש"י: "האפוד לא שמעתי ולא מצאתי בכרייתא פירוש תבניתו ולבי אומר לי... כמין סינר שהוגרות השרות כשרוכבות על הסוסים".

רבים תמהו, מה פירושו של "ולבי אומר לי", ומה פתאום הביא רש"י דימוי זה של סינר נשים רוכבות על סוסים?!

ומתרגמים: מספרים על רש"י הקדוש שיצא פעם מבית המדרש ופגע באשת שר שבאה מולו רכובה על סוס. והיה הדבר קשה לרש"י, כיצד יתכן שעניו הטהורות תתקלנה במראה זה?!

אחר כך, כאשר רש"י עמל ויגע לתאר ולבאר את תבנית האפוד, שלא מצא מקור בספרי חז"ל איך תבניתו, אז אמר לו ליבו, כי לא לחינם זימנו לו מן השמים אותה תמונה של אשת שר, כדי שיראה את הבגד שהיתה לבושה באותה שעה, כי זו תבנית האפוד! ("מעיינה של תורה" כ"ח ד)

הרה"ג בן ציון סנה פירש כי רש"י הסתמך על שארע עימו בימים אלו את סיפור המעשה הביא בעל "שיבולי הלקט": מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל-רש"י, מעשה היה וארע פורים ביום ראשון וקדמו הציבור להתענות ביום חמישי, כמנהג הקהילות, ובאה אישה אחת שהיתה צריכה לרכוב אל השלטון ביום חמישי, ושאלה לרבינו, אם היא יכולה להתענות למחר, כי היא צריכה לאכול מפני טורח הדרך.

הורה לה רש"י: תענית זו אינה לא מדברי תורה ולא מדברי סופרים אלא מנהג בעלמא... ואף על פי כן אסור לו לאדם לפרוש מן הציבור. (קצ"ד והביא ב"י א"ח תרפ"ו, המקור הוא מחזור ויטרי קכ"ח)

עתה הכל עולה כפתור ופרה: הלא בחשבון פשוט נמצא שכאשר בשנה פשוטה חל פורים ביום ראשון ותענית אסתר מוקדמת ביום חמישי, פרשת השבוע באותו שבוע היא פרשת תצוה. יתכן מאד שמשום כך הסתמך רש"י בפירושו על מראה האישה הרוכבת שבאה לפניו בדיוק באותו שבוע... (עפ"י "ומתוך האור" תצוה)

אין מקרה בעולם, ואי אפשר לדעת איך הקב"ה מגלגל את נסיבות חייו של האדם, והכל בכדי למלאות את יעודו וטובתו

בימי מלחמת העולם השניה, בחורה פליטת שואה שנמלטה מהנאצים, למדה וסיימה קורס אחיות בבית חולים בשוויץ. כשעלתה לארץ לבדה, התגוררה בבני ברק והחלה לעבוד כאחות ציבורית, עברה מבית לבית בפתח תקוה, טיפלה בעולים במעברות ראש העין ושעריה, עברה מאוהל לאוהל. לא היה לה שם מלבד "האחות לאה", כינו אותה "המלאך בלבן".

"מעשה חרש אבן פתוחי חתם ... משבצים זהב יהיו במלואתם".
קל וחומר מהדוכיפת ולא רק מהצפרדע...

"ומעוף השמים יחכמנו" - ילמד אדם את בנו להיות נאמן מעוף השמים - דוכיפת - שבשביל שלא השלים את אמונתו לשור של ים בימי שלמה, שאיבד את השמיר ששמר אצלו, חנק עצמו. ישראל ישאו ק"ו בעצמם ויקחו משל מן הדוכיפת אשר לא יקבל שכר על שמירתו, ואם לא ישמור לא יקבל עונש, לא כל שכן שלא תעשו עוולה, ושלא תדברו כזב, ושלא ימצא בכם לשון תרמית, אחד בפה ואחד בלב. (ספר חסידים מ"ז, איוב ל"ה י"א)

"שמיר זה ברייתו כשעורה ומששת ימי בראשית נברא". (סוטה מח)

סיפר הגאון ר' יעקב גדליהו וולדנברג: "שאלני לפנים הגאון האמיתי, מורנו ורבנו רבי חיים ברלין. בגמרא (שבת צד. עירובין צז:) כתוב שהנושא את החי בשבת פטור. והתוס' כתבו כי במשכן לא היו נושאים דבר חי. התחשים והאילים היו הולכים ברגליהם, ומהחלזון היו פוצעים ומוציאים הדם בחייו, כיון שכל עוד שיש בו חיות בחלזון צבעו צלול יותר.

וקשה לי, הלא במשכן היה את השמיר בשביל אבני האפוד והחושן, והרי אין נושאים דבר חי? וסיים: "קושיה זו אין לי תירוץ עליה!"

ואני אז צעיר לימים עניתי: מורי ורבי, לעניות דעתי יש לי תשובה. הנה הגמרא בשבת מסיימת "ומודה רבי נתן בכפות". והלא השמיר היה כפות, כפי שמובא בגמרא בסוטה: 'שמיר זה ברייתו כשעורה ומששת ימי בראשית נברא, ואין כל דבר קשה יכול לעמוד בפניו. במה משמרים אותו? כורכים אותו בספוגים של צמר ומניחים אותו בכלי עופרת מלא בסובי שעורים'.

בזה דברי התוס' קיימים, שלא היו נושאים דבר במשכן דבר חי! נענע לי רבינו בראשו והודה לי". (תחילת 'אבן יעקב' - 'מדבריו')

כתב האדר"ת: "המופלג ר' חיים מנדל שאלני, הרי התוס' כתבו שבמשכן לא היו נושאים דבר חי, אם כך מה עשו עם השמיר? ונשתוממתי כרגע, שהוא קושיה חזקה. והשבתיו: אולי יש לומר שהתוספות כתבו דבריהם רק במה שהיו צריכים למשכן ולא לבגדי כהונה.

ואחר העיון ראיתי שאין כלל קושיה, השמיר לא היה בכלל בעל חי אלא דומם, מין אבן, ולשון רש"י לאו דווקא". (אזני ירושלים" ל"ג)

שתי שיטות מה היה השמיר ומה היה עושה

"השמיר כמין תולעת היה". (רש"י, מאירי גיטין סח). **"כמין תולע ארוך היה".** (רבינו יונה שם) **"הוא שרץ קטן חוצב האבנים הגדולות בעוברו עליהן, ובו בנה שלמה את בית המקדש".** (פיהמ"ש הרמב"ם אבות ה' ו') והיה השמיר בעל חיים קטן, כתבנית השעורה, ויש לו צפורן, ובכל מקום שיגע בו הצפורן היה שוקע, שנאמר 'בצפורן שמיר חרושה', וזה מסודות הטבע שהמקום שהוא עובר עליו נעשה נמוך מבלי שתחסר האבן.

ואילו הערוך כתב: שמיר - דיאמנט.

שמיר היא אבן קרה ויבשה מאד, חזקה מכל אבן לכל תכלית ותשבור כל אבן. סגולתה להוציא אבנים מהכליות. ("מדורש תלפיות") הגר"א בתוספתא, במקום התיבה 'בריה' הגיה 'ברייתו כשעורה', הגאון רבי אליעזר וולדנברג דייק שאולי כוונתו בזה לומר שהשמיר לא היה בעל חי. (שו"ת 'ציץ אליעזר' י"ג ל"ג)

במחזור ויטרי כתב שהוא "כמו תולעת". היו כותבין את השם על גבי אבנים, והיו מוליכין השמיר על האבן לפי תבנית האבן, והאבן מתבקעת כנגדו במקום הכתב, וזה מה שכתוב "פתוחי חתם במלואתם" שהאבנים לא היו חסרות כלום. (אבות ה' ו')

"מעשה חרש" לא 'מעשה חרש' באמת, שהרי החכמים אמרו שהיא דומה לתולעת, וקרובה אל האבנים, ובתבונתה חפרה בהם, ולא חיסר מגוף האבנים דבר, וזה דומה לנס או קרוב לו. (רבי אברהם בן הרמב"ם פ"ר תצוה. ועיין רבנו בחיי בהבדל שבין אבני האפוד והחושן)

כשהעבירו את השמיר מעל האותיות הרשומות בדיו באבני האפוד, התפרצה האות הכתובה על האבן כתאנה בימות החמה וכבקה בימות הגשמים.

כתב האברבנאל: ומצאתי בפירוש אחד מחכמי הנוצרים שבימי שלמה היו פוסלים האבנים עם תולע אחד, שכל מה שהיו רושמים בדמו היה נחתך ישר. בזה הזדך פסל בצלאל את החושן.

והיה כענין דם השעירים, שכאשר ישימו אותו על ספיר יחתוך אותו, מה שלא יכול לעשות בו ברזל. ואולי לזה רמזו באומרם שהיה השמיר כ'שעורה', שפעולתו כ'שעיר', ושהיה בקנה של עופרת, בו פיתחו את הספיר. (מלכים א' ה' ועיין מ"ש"כ המהר"ל סוטה מח)

וה"תפארת ישראל" כתב: במח"כ אין זה מסכים עם קבלתנו שגוף השמיר היה מבקיע את האבן.

'עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות ... והשמיר'. (אבות ה' ו') בגמרא מובא שהוא מששת ימי בראשית.

הכוונה שהדבר הנפלא הזה נקבע בטבע בששת ימי בראשית. שזהו דבר נפלא - דבר קטן שברייתו כשעורה, ואין כל דבר קשה עומד נגדו ומשמרים אותו בדבר רך... (מורה נבוכים")

דומם, צומח, חי ושמיר...

"בריה היתה": כוונתם בזה שהשמיר אינו בכלל השרצים, שאם היה דבר טמא מסתבר שמאוס למלאכת שמים, לכן אמרו רבותינו שהיתה בריה בפני עצמה, שאיננה מכלל בעלי החיים! ומה שנכתב שנברא מששת ימי בראשית, לאו דווקא, אלא עלה במחשבה להבראות אז, ולמעשה נברא בשישי בין השמשות בין כל שאר הדברים היוצאים מחוץ לטבע.

'וברייתו כשעורה', היינו תבנית גופו, אך היו לו רגלים, ובצפורני רגליו היה חותך ועיין בזהוה ויח'. (חסדי דוד" סוטה ט"ו א')

"משחרב בית המקדש בטל השמיר". דהיינו שנגנז ונעלם סודו, שאין כל אדם יכול למצוא את התולעת הזו ולהשתמש בה.

אפשר שהיתה זו תולעת אחת ויחידה שנבראה בששת ימי בראשית ולא פרתה ורבתה. דאם היתה פורה ורבה, מה החידוש שנבראה בששת ימי בראשית, הרי כל יצורי עולם נבראו אז.

אמנם, אפשר לפרש על פי דברי המשנה באבות 'שמיר נברא בערב שבת בין השמשות', שהכוונה שנבראה באותה שעה ולא כשאר הרמשים שנבראו ביום חמישי, ואחר כך היא פרתה ורבתה. אמנם בגמרא בגיטין משמע שאחד היה ונשאר, והוא שהביאו בניו בן יהודע, אך עדיין אין זה מוכרח, וצריך עיון.

ובמדרש "שוחר טוב" הביא כי שלמה המלך ציווה על הנשר להביא לו את השמיר מגן עדן. משמע מזה שהיה שמיר אחד, שהיה מוכן בגן עדן מששת ימי בראשית. ("דבר שאול" סוטה ס" ע"ד)

לפיכך נקרא שמו שמיר, שהיה צריך שמירה יתירה. (מפרשים)

ששמרוהו מימות שלמה עד חורבן בית שני. (תוס' ד"ה איכא גיטין סח.)

שמיר הוא ענין חוזק, כקוצים שהם קשים כאבן. (גר"א ישעיה ה' ו')

נחלקו הראשונים אם היה שמיר בימי בית שני:

תוס', ריטב"א ור"ן סוברים שהיה שמיר בימי בית שני, שהרי לקחו אבן לחושן מדמא בן נתינה. וה"שיטה לא נודע למי" כתב שלא היה, והיו כותבים על האבן בדיו. (קידושין לא.)

בפרק כ"ד בספר דברי הימים א' מופיעים השמות שמיר ושהם, שניהם לויים: ראש בני מיכה נקרא 'שמיר' (כ"ד) ולוי נוסף שמו 'שהם' (כ"ד). שורש שמותיהם הוא הקשר לבית המקדש. יתן ה' ונזכה כולנו לראות את השמיר ואת השהם! (נר לשולחן שבת")

נסיים בחידה עם חיוך לכבוד אדר - לבקיאים בתנ"ך: בן י"ג לחופה היתכן, הלא הגמרא אומרת בן י"ח לחופה?! יפתחו נא הקוראים שוב את ספר דברי הימים (שם) בפסוק י"ג - "לחופה שלשה עשר".

מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

איך נזכה למחילת עוונות

זכות לימוד סדר נזיקין זכו לירידת גשמים

בסייעתא דשמיא ובשמחה גדולה אנו זוכים בסוף השבוע להתחיל מסכת בבא מציעא בלימוד הדף היומי, ועל ידי זה נזכה למחילת עוונות, כמו שכתוב בזהר הקדוש (ח"ג קצח), שבזכות לימוד השלשה בבית של סדר נזיקין, מסכתות בבא קמא בבא מציעא ובבא בתרא, זוכים שהעוונות הנפכים לזכויות. שנאמר (שמות כב, ח), "על כל דבר פשע על שור על חמור על שה על שלמה על כל אבדה אשר יאמר כי הוא זה", והזהר דורש את הפסוק על השלשה בבית, התיבות **על שלמה** שפירושו בגד, מרמז על מסכת בבא מציעא, המתחיל בתיבות **שנים אווזין בטלית**, וטלית פירושו בגד.

ותחילת הפסוק הוא, **על כל דבר פשע**, לרמז, שבזכות לימוד השלשה בבית, זוכים שאפילו הפשעים הנפכים לזכויות. וסדר מחילת העוונות כך הוא, על ידי הלימוד מסכת בבא קמא נעשים הפשעים כדונות, על ידי לימוד מסכת בבא מציעא נעשים הזדונות כשגגות, ועל ידי לימוד מסכת בבא בתרא, נעשים השגגות כזכויות.

לפי זה מבאר בספר תפארת הגרשוני (פרשת תצוה) את הגמרא במסכת תענית (דד), וכך מסופר שם, רבה גזר תענית על עצירת גשמים, והתפלל הרבה ובכל זאת לא ירדו גשמים. אמרו ליה, הרי רב יהודה כשהיה גזר תענית ציבור על עצירת גשמים, היה יורד מיד גשמים.

אמר להם רבה, מה אני יעשה, אם אתם סבורים שההבדל בין התפילה שלי לתפילה של רב יהודה, הוא בגלל שבימיו היה לימוד התורה גדול יותר מלימוד התורה בימינו, אין זה נכון, בדיק הפוך, אנחנו עוד עדיפים מהם בבחינה זו, שהרי בשנותיו של רב יהודה, היה כל הלימוד של האמוראים, רק בסדר נזיקין, ואילו אנחנו לומדים כל הששת סדרי משנה, רק מה שתפילותינו לא נתקבלו בשמים הוא משום עוונות הדור.

שואל התפארת הגרשוני, מדוע סבר רבה שדוקא הלימוד בסדר נזיקין, עמד לדורו של רב יהודה לזכות שהתענית והתפילות שלהם יתקבלו וירדו גשמים, וכי מה ענין לימוד סדר נזיקין לירידת גשמים. ומבאר התפארת הגרשוני על פי דבריו הקדושים של הזהר, שבזכות לימוד סדר נזיקין, נהפכים העוונות לזכויות, ואינן בגמרא (תענית ז:), 'אמר רבי תנחום בר חנילאי, אין הגשמים יורדים אלא אם כן נמחלו עונותיהן של ישראל, לכן סבר רבה, שבזכות לימוד סדר נזיקין שבכח זה נמחלו העוונות ונהפכו לזכויות, על ידי זה זכו לגשמים.

היוצא לנו מזה, שעל ידי לימוד השלשה בבית של סדר נזיקין, זוכים שהזדונות הנפכים לזכויות, כמו העושה תשובה מאהבה שכתוב בגמרא (יומא פא:), 'גדולה תשובה שזדונות נעשות לו זכויות'. זה מרמז בתיבות הראשונות של תחילת מסכתא בבא מציעא, **שנים אווזין**, ראשי תיבות, **מ'י' ש'לומ' נ'זיקין י'זכה ז'דון ח'טא ו'פשע נ'הפך י'היה א'הבה**. היינו, כמו העושה תשובה מאהבה, שכל עוונותיו נהפכות לזכויות.

רבתי, מי מאיתנו לא רוצה לזכות לתשובה מאהבה, תקפצו על העגלה ללמוד בהתמדה מסכת בבא מציעא, בסדר לימוד הדף היומי.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם ב"מ דף ב, כ"ה אלול תשע"ז)

כח ההסתכלות של הצדיקים - "בראיה בעלמא קני"

הגמרא בדף היומי שלנו (ב"מ ב). **בראיה בעלמא קני**. איתא בספרים הקדושים, שזה מרמז שעל ידי שהצדיק מסתכל על החסיד 'בראיה בעלמא', הוא כבר משפיע עליו הרבה. כמו שנאמר (תהלים צא, ח) **י'ק בעיניך תביט**, כשהצדיק מסתכל בהבטה בעלמא, **ושלמת רשעים תראה**, בזה הוא יכול להחזיר בתשובה אפילו את הרשעים, כל שכן שהוא משפיע בזה הרבה על הצדיקים.

ויש בענין זה סיפור מרטיט: הרבי הקדוש בעל הבני יששכר זצוק"ל סיפר בעצמו, שכשהיה מסתופף בצל קדשו של הרבי הקדוש רבי מנחם מנדל מריימוב זצוק"ל, אמר פעם הרבי מריימוב בסעודה שלישיית, ששמע כרוז בשמים, שכל מי שהוא בדורו של הרבי הקדוש המגיד מקאזניץ זצוק"ל ולא ראה את פניו, לא יזכה לראות פני משיח!

כאשר שמע הבני יששכר את דברי רבו, נדעזע מאד, שהרי הוא עוד לא זכה לראות את פני המגיד מקאזניץ, ומי ידע אולי ברגע זה יבוא משיח, ולא יזכה חס ושלום לראותו. ותיכף ומיד לאחר הבדלה, נפרד מרבו מריימוב, ולקח מקלו בידו ותרמילו על כתפו ויצא רגלי לקאזניץ בזריזות, הוא לא נתן מנוח לגופו לא ביום ולא בלילה, הוא לא לן בשום מקום רק כל הזמן כיתת את רגליו במסירות נפש, כדי לראות את פני המגיד.

כאשר סוף סוף הגיע לקאזניץ, לא הלך לחפש אכסניא, רק הלך מיד לבית מדרש של המגיד, כשעדיין מקלו בידו ותרמילו על כתפו, כי היה ירא אולי באמצע הליכתו לאכסניא כבר יבוא משיח ולא יזכה לקבל פניו, כי הוא עוד לא ראה את פני המגיד. כאשר רק נכנס לבית מדרש שאל "איפה רבינו המגיד", והשיבו לו, שהוא נמצא בחדר קטן סמוך לבית המדרש.

והלך מיד לחדר הקטן, וראה שהחדר מלא בהרבה אנשים, והמגיד שוכב במיטה לרוב חולשתו, וכל האנשים עוברים אצל המגיד לקבל ברכה. שוב נתיירא שמה עד שיעברו כולם כבר יבוא משיח, לכן סמך עצמו על הקיר, וקפץ ברגל אחד על מקלו, ואת רגלו השנייה השעיף על איזה איש שעמד שם, והגביה את עצמו כדי לראות את פני המגיד השוכב במיטתו. בדיק ברגע זה הגביה המגיד את עיניו הקדושות אליו, ואמר לו: "בראיה בעלמא קני"!

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יצחק פרידמאן ה"פחד יצחק" מבאיאן זצוק"ל בנו של הרבי הקדוש רבי אברהם יעקב מסאדיגורא נסתלק י"ז אדר (תרע"ז)

כשפרצה מלחמת העולם הראשונה, עבר הרבי ממקום מושבו בעיירה "באיאן" לווהנה. והיו אז שם הרבה פליטים, ביניהם היה רבי שמואל חסיד בעלזא, שהיה לו בן ששירת בצבא המלחמה, וכבר עבר זמן רב שלא הגיע ממנו שום ידיעה, והיה לו גם בת חולנית, ועקב המלחמה לא היה לו אפשרות להזכיר את צרותיו בפני רבו הקדוש מבעלזא, והיה בצער גדול מזה.

היה לו חבר טוב חסיד באיאן, והציע לו שיזכיר את צרתו בפני הרבי מבאיאן. כשנכנס שמואל בקודש פנימה, נפל עליו אימה ופחד, וכמו שכינו את הרבי "פחד יצחק", עד כדי כך שלא היה יכול לפתוח את פיו, כשראה זאת חברו שהיה חסיד באיאן, הזכיר הוא את בקשתו של שמואל, שהוא דואג על בנו הנמצא בצבא, ועל בתו החולנית. הרבי בירך את שמואל שישמע בשורה טובה מבנו, ובתו תזכה לרפואה שלימה. והוסיף עוד ברכה, "הש"ת ישמור אותך מפחד", בשעת מעשה לא הבינו למה הרבי הוסיף לו ברכה זו.

במשך כל השבוע היה שמואל סגור בביתו, כי הוא שהה בווינה כפליט בלתי חוקי, ויצא רק בעת התפילות. פעם בערב שבת, הוא הוציא את הפספורט שלו והניחם על שולחנו, ויצא מביתו לקבלת שבת. כשהגיע לפתח הבנין עצר אותו שוטר ואמר לו שהוא מחפש את 'שמואל' הגר בבנין הזה באופן בלתי חוקי.

כמובן ששמואל נבהל מאד, אמנם מיד התחזק וענה, שהאיש כבר עזב את הבית ואינו דר כאן. על פי החוק היה השוטר צריך לרשום פרוטוקול מכל הנידון, ולפי הנימוס היו מזמינים את השוטר לבית שיסדר שם הפרוטוקול, כמובן ששמואל פחד להזמין לביתו, שהרי יראה על שולחנו את הפספורט שלו, אך לא היה לו ברירה והזמין לעלות לביתו, אך בנס ענה לו השוטר שאין צורך, כי הוא צריך לכתוב רק כמה מילים.

כשהשוטר הלך, עלה שמואל לביתו ומיד נפל ונתעלף. כשהזרה רוחו אליו, נזכר בברכה שהוסיף לו הרבי מבאיאן, "הש"ת ישמור אותך מפחד", וראה בחוש שנתקיים ברכתו במלואו, בזכות זה לא נתעלף מיד, ועוד היה מסוגל לנהל שיחה רגועה עם השוטר ולהיפטר ממנו לתמיד.

כל
עוונותיו
נהפכות
לזכויות

בשבת קודש פרשת ויחי שבת חזק, בורא עולם האיר לי כמה ווארטס בחמלת ה' עלי ובסייעתא דשמיא. מורי ורבותי, מי שחי ויחיה רש"י הקדוש על הפרשה, יחסוך הון כסף. אני מכיר אנשים ששילמו אלפי שקלים, חלקם עשרות אלפי שקלים, ואני מכיר אפילו אנשים ששילמו מאות אלפי שקלים, ללמוד איך להיות משפיע על ציבור ולהרויח מזה כסף. רש"י הקדוש בארבע מילים נותן לנו אספקלריא מאירה וברורה, איך נגישים לעשיית חסד, על הפסוק (בראשית מז, כט) **ועשית עמדי חסד ואמת**, אומר רש"י, **'חסד של אמת שאינו מצפה לתשלום גמול'**. רש"י אמנם מדבר על חסד שעושים עם המתים, אבל אנחנו מקבלים מזה הבהרה חדשה בעשיית חסד, **"שאינו מצפה לתשלום גמול"**. כמה אפשר להתאכזב כשעושים חסד ומצפים לתגמול. אחד מגדולי המקובלים בדורינו שליט"א, אמר לי פעם באחד השיחים, כמו שיהיה שמיני תפילין כל יום, לא מצפה שהתפילין יגיד לו ישר כח, כך אנחנו צריכים לגשת למצוה של גמילות חסדים.

בהמשך הפרשה (מח, יא), **ראה פניך לא פללתי**, יעקב אבינו נותן שבח לבורא עולם, שזיכה אותו לראות את יוסף ובניו, אומר רש"י, **לא פללתי - לא מלאני לבי לחשוב מחשבה שאראה פניך עוד**. כמה המילים האלו יכולים לחזק ולהעצים, כשאתם פוגשים יהודי מכר ממדינה שונה שלא ראתם אותו הרבה שנים.

בהמשך (שם, כב), **אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי**, אומר רש"י הקדוש, **בחרבי ובקשתי, היא חכמתו ותפלתו**. תפילה הולך ביחד עם חכמה, אדם חכם משיג שיש לו להשקיע רק בדבר אחד, בתפילה, אל תבטחו בנידבים (תהלים קמו, ג), נאמר בורא עולם - רק בורא עולם יכול לסייע. הרבי שלי המגיד מישרים הנודע, בגן עדן תהיה מנוחתו, רבי מרדכי דרוק צוק"ל, היה תמיד משגן לנו, אָלעס מאַכט בּוֹרָא עוֹלָם, אָלעס מאַכט בּוֹרָא עוֹלָם - הכל עושה בורא עולם.

(מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף נח, י"ח טבת תשפ"ד)

בצילם של גדולי ישראל שליט"א

כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות אברהם יצחק שליט"א

בספר הקדוש מאור ושמש בפרשת ואתחנן מובא לשון, כדאי מאד לעיין בתוך הספר מבפנים, "והצדיק האמיתי שהוא דבוק בפנימיות התורה, נפשו יודעת מאד שאין לו אצל הבורא ברוך הוא כלום, הקדוש ברוך הוא נותן לו מעולם שאין בו השגה כלל".

משבת מברכים חודש אלול, אני משתוקק לבוא שוב לצדיק מדורות שעברו, הצדיק שאין לו בעולמו רק ואני קירבת אלקים לי טוב, גדול מרבן שמו, הוד כבוד קדושת מרן הרבי מתולדות אברהם יצחק שליט"א. השבת, שבת פרשת יתרו מברכים חודש אדר א', שבת קבלת התורה, זכיתי לזכות נדירה, להשתתף גם בטיש בליל שבת קודש אצל הרבי שליט"א, וגם בשעת רעוא דרעוין.

מי שלא היה ב'שאטער' בבית שמש בטיש, ספק אם יבין מה הכוונה "כל עצמותי תאמרנה שבת קודש". הרבי שליט"א בוער כבן המתחטא לאביו, הוא יפתח לבנו בתורתו וישם לבנו אהבתו ויראתו. תושבי בית שמש נהרו בהמוניהם לטיש, המקום היה צר מלהכיל את כל הציבור הקדוש.

וכשטועמים כזה העֵכְעֵרְקֵיטֵי בשבת, הנשמה והגוף רוצה עוד ועוד ועוד, וחזרתי בשעת רעוא דרעוין שוב לטיש. הרבי שליט"א מחכה שיתכבה האור. חשבתי בלבי כמה זה זמן מתאים לחשבון הנפש, שבת קודש בימי השובב"ם בצילו של הצדיק, לעשות חשבון הנפש, איפוא הצדיק שכל חייו סיגופים ותעניות, ואיפוא אני נמצא. מרן הרבי הקדוש הישועות משה מויוניץ צוק"ל היה תמיד זועק מנהמת לבו הטהור, זָאל זיך אַ מעַנְשֵׁט מאַכן אַ חֶשְׁבוֹן הַנְּפֵשׁ אַוואוּ שְׁטִיט עַר אויף די וועלט - שאדם יעשה לעצמו חשבון הנפש איפוא הוא עומד בעולם.

בשעת רעוא דרעוין הרבי בוער ורוחח בקה רבון, לו יחיה גבר שנין אלפין, פרוק ית ענך מפום אריותא ופק ית עמך מגו גלותא, גם הקירות זועקים ב"ואפק ית עמך מגו גלותא". חשבתי בדרש, "גלותא" בלשון רבים, גלותא תרתי משמע, גלות הכללי וגלות הדעת.

אחרי ההכנה של השיר הקדוש, אחרי שכולם מתעלים טפח מעל הקרקע, מרן הרבי שליט"א פותח פיו בדברי תורה. כשהרבי מדבר דברי תורה הוא מדבר לכל יהודי, מגיל ילד עד גיל זקנה, שיהיה לכל נפש, כל אחד בדרגה דיליה יכול להתעלות מהתורה.

הרבי פותח בפסוק (שמות כ, יז) ויאמר משה אל העם אל תיראו כי לבעבור נסות אתכם בא האלהים ובעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו. הרבי מביא את דברי האמרי נועם, וישמע יתרו, אומר רש"י הקדוש, קריעת ים סוף ומלחמת עמלק, הוא מביא בשם הרבי הקדוש מרן הנועם אלימלך מליזענסק צוק"ל, שכל קבלת התורה היה בשביל להגיע לאמונה, היסוד של כל יהודי בכל שניה זה אמונה, להאמין שבורא עולם מנהיג הכל, כלל ופרט, הכל בהשגחה פרטית.

ומסיים האמרי נועם, שאמונה קיבלנו מאברהם אבינו, לְעֵבֶן מֵיט אַמוּנָה - לחיות עם אמונה. הרבי מדבר על כמה יהודי צריך להיות דבוק בבורא עולם, שקריעת ים סוף זה רק באמונה, לעמוד במלחמת עמלק זה רק באמונה, ועל ידי אמונה אפשר להתגבר על כל הניסיונות.

המשיר הרבי, ויחד יתרו (שמות יח ט), אומר רש"י הקדוש שתי פסטים, וישמח יתרו, ונעשה בשרו חידודין חידודין, אומר הישמח ישראל מאביו הקדוש, שזה רמז לקבלת התורה, כדי להגיע לתורה צריך להתנקות מכל התאוות של העולם הזה שמוריד אותנו, ואחרי זה אפשר לשמוח שיש לנו את התורה הקדושה. דביקות בבורא עולם, בזכות התורה אפשר להידבק בטוב, ולסור מן הרע.

מסתתים הטיש הולכים להבדלה, הבדלה זה עבודה בפני עצמה. זכיתי לגשת לרבי שליט"א אחרי הבדלה להתברך מפיו, ולהראות לרבי שליט"א שְׁטִיִקֵל - קטע בספר הקדוש אהבת שלום, על הדף היומי שלמדנו ביום שיש במסכת בבא קמא (צב), המתפלל על חברו והוא צריך לאותו דבר הוא נענה תחילה. עוד לפני שהראיתי את הקטע בפנים, הרבי שליט"א כבר ציטט בעל פה את לשונו הקדוש.

אתמול בלילה יום ראשון פרשת משפטים, חזרתי שוב למעון קדשו של הרבי שליט"א, הוזמנתי לדבר דרשה בשבע ברכות של נכדו חביבו, החתן החשוב והמושלם רבי חיים מרדכי שליט"א, בנו של רבה של קהילת תולדות אברהם יצחק בבית שמש, איש השלם, מגיד שיעור רבות בשנים בקהילת תולדות אברהם יצחק, ועכשיו גם כלל ישראל, מי שלומד עמוד היומי ב'דרשו', זוכה ליהנות מדברי תורתו, הגאון הצדיק רבי דוד צבי שליט"א, חתנו של הוד כבוד קדושת הרבי מקרעטשניץ סיגעט שליט"א, עם בת הגאון בנן של קדושים הרב יעקב ניישלאס שליט"א, ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל.

התעכבת בדרישה על החשיבות להתפלל לחיזוק הכוחות של הרבי שליט"א, על הקשר בין שבת קודש לצדיק, על 'מה שמועה שמע ובה', על הזכות שזכו תושבי בית שמש, שבת קבלת התורה בצילו של הרבי שליט"א. הרבי זכר להגיד לי, שכבר הייתי בעבר בשבת קודש. הזכרתי בדרשה שְׁטִיִקֵל מזהוזה הקדוש מהחוברות 'ותן בלבנו', של אחי, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, ראש מאורות הדף היומי, הגאון הרב חיים דוד קובלסקי שליט"א. הרבי אמר לי שהוא יענין בזה בסייעתא דשמיא אחר השבע ברכות. זכיתי לשפע ברכות להמשך הרבצת התורה, להמשך זיכוי הרבים.

לא נסיים את הפתיחה מבלי להודות לנכדו חביבו של הרבי שליט"א, מסור בלב ונפש חפיצה, איש אשר רוח בו, רבי אברהם יחיאל למברגר שליט"א, ולידידי הרב יואלי פאר שליט"א, ולהרב שמעון עוזר שפיצער שליט"א, על כל הסיוע בנפש חפצה. אחרון אחרון חביב, הרב הצדיק שמרבה להיטיב, צהלתו על פניו תמיד, ידידי, בנו חביבו ויקירו של הוד כבוד קדושת מרן הרבי משאץ ויוניץ שליט"א, רבי ישראל הגר שליט"א, שבזכותו זכיתי להיות השבת בצילו של הרבי שליט"א. (מתוך הפתיחה לשיעור - ב"ק דף צד, כ"ו שבט תשפ"ד)

מאצרות הפרשה

ולא יזח החושן מעל האפוד (כח, כח). הנה התורה היא נצחיות, ויש לפרש איך המצוה הזאת נוהג גם בזמן הזה, כי החושן היה על לבו, ו'אפד' הוא בגימטריא 'פה', וזהו **ולא יזח החושן** היינו הלב, **מעל האפוד** היינו מעל הפה, שיהיה פיו ולבו שוים, ולא יהיה חלוק לבו מפיו.

(דגל מחנה אפרים תצוה)

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה
 לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חייג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: a0548470661@gmail.com

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661

זרע שמשון
רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
משמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתים סביב
לשולחנכם, חמשים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר
רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית מוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ, וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר
רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקודינגלוב עה"ת
עמוד רנ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר
רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמדו או יפרסם דבריו
אני אטיב עמהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזומרי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם כל הימים

לב העברי
רבי עקיבא יוסף
ב"ר יהואל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבישו בי תומכ.

מלליצי יין עשיר

הזון יהזקאל
רבי יהזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלויה הכרוז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(ריבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפיו פרק מ"ב).

בן לאשרי
רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורבמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הולמד בספרי יזכה לירוש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
סגולה גדולה בבית לכל הדברים

אתוון דאורייתא
רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד תחנון הגאון רבי יצחק
מנחם מארגעשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

שערי זבול
רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

צדקת הצדיק
רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב, און ר' יהזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד. ברש"י: נתקשה משה בעשיית המנורה, עד שהראה לו הקב"ה מנורה של אש. וקשה איך יתכן שדבר זה נעלם ממנו והלא דברים קשים מזה הבין מיד. ונראה לבאר, דהנה הקב"ה אמר לו לעשות מנורה אחת שיש בה שבע קנים, וע"י המנורה נחלש הכח של שבע אומות שבארץ כנען. ונתקשה משה ולא הבין מפני מצוה אותו הקב"ה לעשות רק מנורה אחת, כי ידע משה שיש שבעים אומות, ולאחר שיכנסו לארץ ויכבשו את ז' האומות, יכניעו אף את כל שבעים האומות, וא"כ ראוי שיעשה עשר מנורות, וכמו שמצינו שעשה שלמה, וכפי שמירש בספר שפתי כהן הטעם, מפני שבימי שלמה היו כל האומות כפופים תחתיו, ששלמה מלך על העליונים ועל התחתונים, ולכן עשה עשר מנורות של ז' קנים, להחליש את כוחם של כל הע' אומות, ונתקשה משה מפני מה לא נצטוה אף הוא לעשות כן בכדי להכניע את כולם. אולם אכן זה מה שהראה לו הקב"ה שהוא יעשה רק מנורה אחת, כי הוא אינו זוכה להכניסם לארץ ולהכניע להם כל האומות, ורק שלמה המלך שזכה לעשות את התיקון הזה ומלך על העליונים ועל התחתונים, נצטווה לעשות עשר מנורות שהם שבעים קנים. (זרע שמשון אות א').

ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מתוך בני ישראל לכהנו לי אהרן נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר בני אהרן. מצינו בגמרא (זבחים קב.) שאחר שסירב משה ללכת בשליחות הקב"ה לגאול את ישראל ממצרים, ואמר לפני הקב"ה 'שלח נא ביד תשלח', הפסיד את הכהונה וניתנה לאהרן. ויש להבין מה עונש מדה כנגד מדה יש בזה. וי"ל ע"פ מה שמצינו (קידושין כג:) שהכהנים הם שלוחים של הקב"ה להקריב את הקרבנות, וכן פסק הרמב"ם

תולדות האבני נזר זי"ע

האבני נזר עצמו ידע כבירור את מצבו קודם פטירתו, וסיפר אז בהתפעלות למהותנו תלמידו הרה"ג ר' משה נתן כהנא שפירא אבד"ק קשוינו במח"ס שמן למאור, ואמר כך: הגאון ר' ליבוש הריף בעל מלא העומר מפלאצק, פקפק קודם פטירתו אם גוסס שדינו כחי אם הוא מחוייב בקריאת שמע, והחליט שהי"ב בקרי"ש, וקרא קרי"ש בכוונה ונפטרה.

והוסיף האבנ"ז באנחה: איך זוכין לפטירה כזאת?

מספרים שימים אחדים לפני פטירתו ביקש שיגישו לו את נתיבות עולם של מהר"ל, עיין בו ועשה קמט והניחו, כשבדקו אחר כך ראו שהקמט היה בפרק נתיב היסורים.

ביום א' בבוקר י"א אדר, התגברה חולשתו, ופשטה השמועה שהנה קצו קרב, באו כל בני המשפחה ובני העיר והמוני חסידים חרדו ובאו וצבאו על הבית, האבני נזר היה בהכרה מלאה עד נשימתו האחרונה. בבוקרו של אותו יום ביקש להתפלל, אבל רצה מקודם לעשות את צרכיו, בנו השם משמואל ראה את מצבו החמור וביקש לזרזו, אבל

האבני נזר רמז שיש פנאי, והכין את עצמו בניהותא, התעמט במלית ותפילין והתפלל בישוב הדעת, וכשהגיע בשמונה עשרה לברכת תקע בשופר, סיים 'ברוך אתה ה'

מקבץ נדחי עמו ישראל', הפסיק ורמז שישירו את הטלית ותפילין, ומיד התחילה הגסיסה, אבל את הכרתו לא איבד, כשהוציא במקרה את רגלו מן המטה, ניסה אחד מנכדיו להחזירה, רמז לו האבני נזר שלא יגע בו כדין גוסס, והחזיר את רגלו בכוחות עצמו, הגסיסה לא נמשכה הרבה, ובשקט הוציא את נשמתו. (מראה השא).

הנשיאים. ונדוע כי כל איש צריך לעשות התפעלות למצוה (-לקיים המצוה על ידי פעולה, דאע"ג דהמצוה נתקיים ע"י אחרים, מ"מ יש לכל אחד לעשות איזה פעולה להכשר המצוה), דאף שאין המצוה מוטלת עליו, צריך על כל פנים לעשות התפעלות. לזה אמר 'ויקחו אליך', שעל כל אחד המצוה, אף שלא יהיה עיקר המצוה כי אם ע"י אהרן, על כל פנים צריך לסייע. והנה מבואר שיותר מה שיפעל אדם בהתפעלות המצוה - עדיף, ואם כן יש לומר דודאי עדיף לימול בגדלות, [דאז הוא מקיים בעצמו המצוה], רק שמא לא יתרצה למול בהיותו גדול, לכך נקבע לשמונה. וא"כ ראוי לומר שאין שמונה זמן קבוע דוקא לשמונה, דכל שכן כשהוא גדול עדיף שמרגיש יותר הצער ופועל בבחירה. ולזה אמר לשמונה דוקא עיקר המצוה, והראיה 'כשם שנימול יצחק אבינו', דיצחק ודאי גלוי לפניו יתברך שלא היה נמנע מלמול בגדלות, כדאיתא במדרש עה"פ 'אחר הדברים האלה', אחר דבריו של ישמעאל שהתפאר שנימול בן ג, ואמר לו יצחק הריני עכשיו בן ל"ז שנה, אילו מבקש לי הקב"ה להשחט איני מעכב, מיד 'והאלהים נסה את אברהם', ע"ש. וא"כ מיצחק מוכח על כרחך שיש בו טעם כמסו, לכן לשמונה דוקא.

לע"נ הג"ד יחיאל מיכל ב"ר אליעזר דושינסקי זצ"ל יא"צ ט' אדר

פורים קטן. המרדכי (מגילה אות תשפ"ד) כתב וז"ל: אין בין אדר ראשון לאדר שני אלא מקרא מגילה ומתנות לאביונים, הא לענין הספד ותענית, זה זה שוין. אמר ר"מ, היינו קודם שבטלה מגילת תענית, אבל בזמן הזה כיון שבטלה מגילת תענית והותרו כל הימים, אין אסורין בהספד ותענית אלא בחנוכה דמתפרסמא מילתא דניסא, ופורים דאית ביה מקרא מגילה,

אבל י"ד דאדר הראשון, כיון דלית ביה פרסום ניסא, ולא מקרא מגילה, לא עדיף משאר מגילת תענית, ומותר בהספד ובתענית, עכ"ל.

והנה במגילת תענית איתא: 'את יום ארבעה עשר ואת יום חמשה עשר יומי פוריא אינון, דלא למספד בהון'. והקשה הגמ' (מגילה ה:), דמאי הוסיפו בתקנה זו דאסור בהספד, הרי כבר כתיב מפורש במגילת אסתר 'לעשות אותם ימי משתה ושמחה'. ותיירץ רבא: לא נצרכא [לומר במגילת תענית דאסור בהספד, אלא] לאסור את של זה בזה, ואת של זה בזה. [דבין הפרזים ובין המוקפים אסורים בין בי"ד ובין בט"ו]. דאע"ג דכתיב במגילת אסתר 'לעשות אותם ימי משתה ושמחה', היינו לכל אחד ביומיה, ולא בב' הימים].

והקשה האבני נזר (אר"ח סי' תקט"ו), דחזינן מהגמ' שם, דמגילת תענית מיירי רק בנוגע לאסור של זה בזה, ושל זה בזה, ולא מיירי כלל בנוגע אדר ראשון אם אסור בהספד ותענית או לא. וא"כ איך כתב המהר"ם דכיון דבטלה מגילת תענית, לכן מותר באדר ראשון בהספד ותענית.

וז"ל האבנ"ז: המרדכי מביא בשם מהר"ם, דבזמן הזה מותר בהספד ותענית בראשון, כיון דבטלה מגילת תענית, רק חנוכה ופורים דמפורסם ניסא, פורים ע"י מקרא מגילה, אבל אדר ראשון דלית ביה מקרא מגילה, לא עדיף משאר מגילת תענית דבטלה, ע"כ דברי מהר"ם ז"ל. ואינו מובן, דמגילת תענית דפורים היינו לאסור של זה

בזה, אבל כל חד [פורים ומוקפים] ביומיה, ממגילת אסתר שנאמרה ברוח הקודש למדנו, כדאיתא במגילה (דף ה: ורש"י שם), וא"כ מה ראייה ממגילת תענית, עכ"ל.

ותירץ האבני נזר בהקדם ג' יסודות: א) קיים חילוק בין 'מצוה' ובין 'איסור' הנוהג ביו"ט, דמצות הנהגים ביו"ט, יש לקיים רק פעם אחת ביום, כמו מצות לולב ונר חנוכה, ואין צריך לקיים ע"כ. אבל איסורים שנוהגים ביו"ט, נוהג כל היום, דכל היום אסור בהספד ותענית ומלאכה. ב) קיים חילוק בין מה שכתוב במגילת אסתר 'לעשות אותם ימי משתה ושמחה', ובין מה שאמרנו במגילת תענית 'דלא למספד בהון'. דמצד מה שכתוב במגילת אסתר דיש לעשות אותם 'ימי משתה ושמחה', לא נאמר בזה 'איסור' של הספד ותענית, אלא נאמר בזה 'מצוה' לעשות אותם ימי משתה ושמחה, ורק ממילא אסור בהספד ותענית, כי בזה מבטל המצוה, אבל ביסודו אין זה איסור רק מצוה. ברם במגילת תענית קבעו חז"ל 'איסור' של הספד ותענית. ג) יום י"ד ויום ט"ו הם יומא אריכתא, וגם יום י"ד וט"ו באדר ראשון, הם יומא אריכתא עם י"ד וט"ו של אדר שני.

ולאור יסודות אלו, יוצא איפוא, דבנוגע מצות היום של קריאת מגילה ומשלוח מנות, סגי לקיים פעם אחת בד' ימים אלו, כי 'מצוה', סגי לקיים פעם אחת ביום, וכל הד' ימים הם יומא אריכתא. אבל בנוגע 'איסור' הספד ותענית של מגילת תענית, אסורים כל הימים, כי איסור נוהג כל היום. אמנם לאחר שבטלה מגילת תענית, בטלה ה'איסור' של הספד ותענית, רק נשאר 'מצוה' לעשות אותם ימי משתה ושמחה, וממילא ליכא עוד איסור של הספד ותענית באדר ראשון, כי מצד

הבטחת האבני נזר זי"ע 'אם ילמדו בספרים שלי, אהיה למגן ולעזר' גם אחר פטירתי ממש כמו בחיים'

מתכוננים אנו להוציא לאור עולם ספר
'הגדרות אבני נזר על התורה'
ליקוט מגליונות 'מליצי יושר'
מי שרוצה להנציח שמו בהספר,
או לזכות להבטחת בעל האבני נזר זי"ע,
יתקשר למערכת

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

אפשר למסור נדבות להוצאת הגליון בקנה להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א 438-875-5478
אימייל 2792034@gmail.com

גבאים ושומשים בקנדה, שרוצים לקנות זכותים בלי שיעור ע"י הפצת הגליון בבתי מדרשהם, יתקשרו להרה"ג ר' יאיר כהן שליט"א

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- מ'לאזט איר וויסען ווען די שטיין אסאך יאהרן צו העלפן אירן, ווערט געבאקען, שהוא עת רצון להתפלל, כדי איר זאלט קענען פרויזאט, בנאמנות, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעבענקייט, מיט כוונה במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות, די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקבלידע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **יבט הלב (-אנצונדן זיין פאר צו אידשקייט), שיהפך לב לשמים לטובה (-ס'טוישט די גאנצע מענטש), ויהיא כלאים (-אויסגעט ווען וואונער),** מקען עס געבען פון מענער.

פאר פרטים ופוסט-קעסט מכן דורות ישרים

dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

”מיי קינד איז געווארען א אנדערע מענטש, ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

”מיי זון בעהט מיר 'וועק מיר' אויך 5 מינוט פאר זמן קריאת שמע

”מיי יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

”אויך האב נישט געהאט פארדעם, מנחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיי בחור טוהט

”כיהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מייין חברט קינד

שאמר ר' עקיבא 'לעולם יהא אדם רגיל לומר כל מה דעביד רחמנא לטב עביד', ור' עקיבא הראה להם תיכף שכל הנעשה הוא לטובה, ואמר להו לאו אמרי לכו שכל מה שעושה הקב"ה הכל לטובה. ולא כמו שאמר מקודם 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה וכו' לקבולינהו בשמחה', והיינו שאף שיועד שאינו טוב, מ"מ יברך בשמחה. אבל מדת ר' עקיבא היה שהכיר שהמעשה הוא לטובה ממש, ואינו בכלל רע, וכמו שיכירו לעוה"ב דכולו הטוב והמיטיב. וזהו 'וטוב לב', מי שלבו טוב שמבער הרע מלב כסיל, 'משתה תמיד' שהוא תמיד בשמחה.

וזה היה שורש נס פורים שהוא זמן מחיית עמלק שהוא שורש יצרא בישא, ואז הכירו הכל הטובה שהיה ע"י גזירת המן, דלולי הגזירה לא היה אופן שייבקשו מאחשוורוש לעשות מחיית עמלק ולהרוג מעמו, ורק ע"י גזירת המן נהפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, ואז הכירו

הכל הטובה, ולא היה גזירה רעה מעיקרא כלל, רק סיבה לטובה שיוכלו לעשות מחיית עמלק. ולא כמו גאולת מצרים, שבשעת הצרה היה צרה באמת, רק אח"כ נגאלו הימנה ויצאו לרוחה, משא"כ כאן שהכירו שהיה מעיקרו לטובה, וכמו שאומרים 'כי פור המן נהפך לפורנו', שהגורל היה לטובתינו שנוכל לעשות מחיית עמלק מה שלא היה אפשר בלאו הכי.

והנה בכל המגילה כתיב לשון 'עשיה', 'עושים את יום וגו' לעשות אותם ימי משתה ושמחה'. והיינו שלקיים במעשה קריאת המגילה ומשלוח מנות ומתנות לאביונים, תיקנו רק באדר השני בשנת העיבור וכו', אבל שורש המצוות בלב, כיון ששניהם בשם חודש 'אדר' נקראו, וכשבא הזמן הזה באדר ראשון, ג"כ זמן מחיית עמלק, ומרגיש האדם בלב בחינת משתה ושמחה וטוב לב שיכולים לתקן הלב כסיל לשמאלו שזהו עיקר מחיית עמלק יצרא בישא, וממילא נאסר בהספד ותענית כיון שהוא זמן משתה ושמחה בלב, והיינו שהוא ג"כ זמן התגלות אור תורה שבעל פה, וע"י הרוב חכמה זוכין לתקן הרוב כעס והיינו לעקור ולשרש את הרע מלב כסיל לשמאלו, ולהיות לו רק לב אחד, לב טוב, ו'טוב לב משתה תמיד', ומרגיש השמחה בלב שכל מה שהקב"ה עושה הוא לטובה, וכמו שיכירו לעוה"ב דכולו הטוב והמיטיב. וביום זה שהוא זמן מחיית עמלק, ויכולים לבער הרע מלב כסיל, ולהיות אך לב טוב, יכולים להרגיש היחוד והשמחה בלב, ובזה שוין י"ד שבאדר ראשון ל"ד שבאדר השני, וזה שסיים הרמ"א על זה 'וטוב לב משתה תמיד'.

המצוה דיש לעשות אותם ימי משתה ושמחה, סגי לקיים אותו פעם אחת או ב"ד או בט"ו. וזה שכתב המהר"ם, דכיון דבטלה עכשיו מגילת תענית, לכן מותר באדר ראשון בהספד ותענית.

וז"ל האבנ"ז: נראה דמהר"ם סבירא ליה, דהא לענין הספד ותענית זה וזה שוין, [דבין י"ד ובין ט"ו אסורים], ושניא דין הספד ותענית משאר מצוות היום [דאינו נוהג אלא יום אחד], היינו משום דשאר מצוות היום, קום ועשה ניהו, ואין צריך לעשותם רק פעם אחת בשנה פשוטה, והוא הדין בשנה מעוברת - בפעם אחת באדר שני יוצא. משא"כ הספד ותענית ד'איסורא' הוא, ואיסורא כל היום, הוא הדין בשני אדרין, האיסור כל שני הימים כאילו היה יומא אריכתא.

והשתא בקרא דכתיב 'לעשות אותם ימי משתה ושמחה', הנה המצוה בקום ועשה, והאיסור הוא רק שלא לבטל המצוה, וכיון שהמצוה רק בשני, כמו

שאר מצוות היום, ממילא ליכא איסורא בראשון מקרא, והאיסור בראשון רק מחמת מגילת תענית, דשל זה בזה הא אין חיוב משתה ושמחה, ואעפ"כ אסור. הוא הדין באדר ראשון אף דמצוה לית ביה, אבל איסורא דהספד ותענית אית ביה. ובזמן הזה הא בטלה מגילת תענית, ומעיקר חיוב דמגילה לא נאסר אדר ראשון, דחיוב דמגילה רק קום ועשה שאינו בראשון.

לע"נ הג"ד יהודה ב"ר מאיר זקס זצ"ל י"א צ"ט אדר

פורים קטן. בש"ע (סו"ס תרצ"ז) הביא ב' דעות לענין משתה ושמחה ב"ד שבאדר ראשון, וסיים הרמ"א: וטוב לב משתה תמיד. וכבר כתב בספר אורים ותומים, שנוכל לפרש בלשון הש"ע אף אם לא נתכוונו לזה, דמכל מקום הענין האמיתי נכלל בדבריהן הנכתב ברוח הקודש. וכן כאן שסיים בפסוק זה, אף דלכאורה אין לו שייכות לכאן, רק לסיים בדבר טוב. יש לומר בזה, דבפשוטו אינו מובן מה שנאמר 'וטוב לב משתה תמיד', וכי מי שטוב לבו שותה תמיד. ורש"י פירש על השמח בחלקו, וכאילו נכתב 'וטוב לב כמשתה תמיד', אבל גם זה יש להבין, וכי מעליותא היא משתה תמיד, וכמה פסוקים יש במשלי בנגות שותי יין. ואף אם נאמר דמשתה המכוון שהוא שמח תמיד, גם זה אינו מעלה דמצינו (ברכות ל:): חזייה דהוה קא בדח טובא, אמר ליה בכל עצב יהיה מותר.

אך יש לומר ד'טוב לב' הוא מי שלבו טוב שהוריק היצה"ר מהלב כסיל לשמאלו, ויש לו רק לב טוב לב אחד לאביו שבשמים, שגם הלב שמאלי נעשה טוב והוא תמיד בשמחה. וכמו שאמרו (פסחים נ.) 'ביום ההוא יהיה ה' אחד, אטו האידינא לאו אחד הוא וכו', לעולם הבא כולו הטוב והמיטיב. ופירש"י שאין שם בשורה רעה. והיינו שבעוה"ז יש היפך הטוב, ואז לא יהיה זה, שיכירו הטובה. ובאמת גם בעוה"ז אומרים פעמיים בכל יום בקריאת שמע ה' אחד. אבל מי שזוכה לזה, מרגיש באמת בשעת קריאת שמע שה' אחד, דכולו הטוב והמיטיב, והיינו שהכל לטובה, וכמו

א וזה שהעיר בביאור הגר"א (ס' תרצ"ה) על הרמ"א שכתב דחייב במשתה ושמחה בשני הימים האלו, דזה אינו, כיון דבטלה מגילת תענית.

י"א אדר ג' לסדר תצוה יומא דהילולא של הגה"ק רבי אברהם ב"ר זאב נחום בורנשטיין זי"ע

בעל האבני נזר

אם לא עכשיו אימת?

עכשיו הזמן לזכות לברכתו והבטחתו:

"אם ילמדו בספרים שלי, אהיה למגן ולעזר גם

אחר פטירתי ממש כמו בחיים"

עשינו מה שגזרת עלינו, אף אתה עשה מה

שהבטחתנו!

לע"נ הג"ד שמואל ב"ר פנחס לעווי זצ"ל י"א צ"ט אדר ואתה תצוה את בני ישראל. איתא במדרש הנעלם: כשאמר משה להקב"ה 'מחני נא מספרך', נתקיימה קללתו, שבמעשה משכן בפרשת תצוה היה ראוי להזכיר את משה בכל דבר, ונמחה שמו, ע"כ. ועמדו המפרשים על זה, וכי זו תורה וזו שכרה, שבשיל שמסר נפשו למען בני ישראל והיה מוכן אף שימחה שמו, לא יזכר שמו. ונראה לפי מה שכתבו בספרים גדולות ראשי הדור תלוי באנשי הדור, ואם הוא גדול ביותר

הגליון בארץ ישראל נחנוד ע"י הרב חיים מאיר בן עלקא שליט"א זכות הצדיקים מליצי ישר יעמוד לו ולמשפחתו ולכל יו"ח להתברך בכל מילי דמיטב

מוסרי הג"ר אלחנן יוסף הרצמאן זצ"ל
'מבטיח אני להעושים לטובת נשמתו' אלחנן יוסף בן שמואל וצפורה,
להתפלל בעדם שיהיה נפקד בכל מה שצריך במהרה דיין'

כשרופא שניים ניגש לעשות סתימה בשן חולה, הוא מחטט בה קודם לנקותה ולרפאותה, ורק לאחר כן הוא שם בה הסתימה, כי אם ישם את הסתימה בשן לפני שהספיק לרפאותה, יתנפחו פניו וכל גופו יהא בסכנה. כמו שאומר הנביא 'נירו לכם ניר ואל תזרעו אל קוצים'. ידיד יקר, השתדל לרפאות את נפשך ואת נפש בנך ריפוי ממש ואמיתי, לא למראית עין בלבד, כי בסופו של דבר לא תצליח לרמות אף אחד, ורק אתה ובנך לבד תישארו מרומים.

'אין בין עולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד מלכות בלבד'. ואז בע"כ אנו צריכים לעשות הכל [וגם לבנות הבית המקדש], רק שיהיה הכל על פי התורה. [ורק אחר בנין בית המקדש יבוא משיח]. וכיון שהשיג יחזקאל את מעמדינו, כי בעוה"ר תמה זכות הראוי לנס, והגאולה יהיה כדברי שמואל, אם כן הוא מוכרח למסור לנו תכנית הבית איך לבנותו. וזה שאמר 'זיכלמו מעונותיהם' שגרמו זה שאני צריך להגיד להם עתה את תבנית הבית דלע"ל, דאם זכו, אז היה בא משה ואהרן ומשיח עמהם בגלוי בנס [והם היו אומרים לנו איך לבנות הבית המקדש].

במעלה, ורחוק מאד מאנשי הדור, לא יוכל להיות ראש לאנשי הדור. אמנם כל זה הוא סתם בראשי וגדולי הדור, לא כן אצל משה רבינו דהיה במדרגה הגדולה מאד, ולפי מדרגתו לא היה יכול להתערב ולהתוודע בין ישראל לצוותים ולפקדים בתורה ובמצוות, רק עין שהיה נבחר מאת ה' להיות הממוצע בין ה' וישראל עמו, עזר לו ה' שיוכל לירד ממדרגתו העליונה ולצוות את בני ישראל מצות ה'. ויתכן שלרמז על הדבר הזה לא נזכר שמו במעשה

המשכן, שהוא בעצמו לא היה ראוי לכך, כי היה משולל גשמיי, והיה במדרגה גדולה מאד שלא היה יכול לצוות את ישראל, רק הדיבור מה' נתן לו כח זה, כי השי"ת אמר לו 'ואתה תצוה את בני ישראל, ועל כן היה יכול לצוות אותם.

לע"נ הג"ר מרדכי יהודה לייב זק"ש ב"ר שניאור זלמן זצ"ל יא"צ ו' אדר

ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת. הגר"י ענגיל (אתון דאורייתא כלל י"ט) חקר מאי הצורך של בגדי כהונה, אם בגדי כהונה לצורך העבודה היא, דבגדי כהונה מכשיר **העבודה**. או דאינו מכשיר העבודה, אלא מכשיר **הכהן**, דבלי בגדי כהונה אין כהונתם עליהם, וחסר בקדושת כהן. וכן מורה לשון הגמ' בסנהדרין (דף נג:) "בזמן שבגדיהם עליהם כהונתם עליהם, אין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם והווי להו זרים".

והנה האור החיים כאן כתב וז"ל: ממה ששמש משה שבבעת ימי המלואים בחלוק לבן, זה יגיד שאין הבגדים מעבין אלא לאהרן ולבניו, אבל זולת הכהנים תתרצה עבודת הקרבנות בלא בגדים וכו', ולא תחשוב כי הבגדים לצורכי עבודה לבד ויתחייב הדבר ללובשם משה בעבודת ימי המלואים, ולא כן הוא, דאינם אלא לכבוד ולתפארת והיינו למשרת קבוע לעבודתו, אבל לצד העבודה לבד כשתהיה בזולת אהרן ובניו יעבדו בחלוק לבן, וכמו שכן

שמש משה, עכ"ל. וכתב הגר"י ענגיל (בית האוצר מערכת ב-ג כלל י') דמבואר מדבריו כצד השייך דבגדי כהונה מכשיר הכהן, וז"ל: מבואר מדברי האוה"ח דאין הבגדים נצרכים לגוף העבודה כלל, ועניינם רק לכבוד ולתפארת למשרת הקבוע לעבודה היינו לאהרן ובניו, שנעשה מפואר ע"י הבגדים, וכשחסר לו זה הכבוד והפאר של הבגדים, הוא גרעון וחסרון במעלת כהונתו וקביעות שירותו, וה"ל כאינו כהן ופסול לעבודה, דה"ל כזר, אבל גוף העבודה אין צריכה כלל לבגדים. ולכן כל שהעבודה נעשית שלא ע"י אהרן ובניו, אין שם צורך לבגדים, כיון דגוף העבודה אינה צריכה להם, והם רק לכבוד ופאר למשרת הקבוע היינו אהרן ובניו. ותיבת 'לבד' הכתובה באוה"ח, במ"ש 'לא תחשוב כי הבגדים לצורכי עבודה לבד', [דמשמע דזה גם לצורך עבודה, וגם לצורך הכשר הכהן], אינה מדוקדקת.

והנה אמרו בקידושין (דף לו:): דבנות אהרן פסולות לקמיצה והקטרה, והקשו התוס' שם (ד"ה חוץ) דתיפוק ליה דאינם כשרות בנשים לפי שהן מחוסרי בגדים, דאפילו כהנים בזמן שאין בגדיהם עליהם אין כהונתם עליהם. ותיירצו דמיירי שלבשו את הבגדים, ואפ"ה

לזכות מ.ב.ה. פ. לעשריות והצלה בכל מעשי

אמר על הניסים בפורים קטן אם צריך לחזור. נשאלתי ע"י בני דויד הקטן ה"ו, כי אמר 'על הניסים' בפורים קטן, אם צריך לחזור ולהתפלל. והנה כבר איתא מחלוקת הפוסקים אם אמר על הניסים ב"ד, והוא מבני ט"ו מבני ירושלים, עיין במג"א (סימן תרצ"ג סק"א) וט"ז (שם סק"ג) [שפסקו דאין צריך לחזור, והט"ז כתב הטעם כיון שיש קצת שייכות לימים אלו. אולם דעת הב"ח והפ"ח דצריך לחזור].

ואחרי העיון הנ"ל, אם כי מפורש (סימן תרצ"ז במג"א סק"א) דלכר"ע מודים שאין אומרים על הניסים בפורים קטן, מ"מ נ"ל דבדיעבד אינו הפסק ואין צריך לחזור, ואינו דומה למה דאיתא (סימן ק"ד וק"ז) לענין אם אמר הגשם בימות החמה, דהתם הוא היפוך מן הברכה, אמנם לענין על הניסים, סתם מתניתין במגילה ד"אין בין אדר הראשון לשני אלא מקרא מגילה ומתנות לאביונים, א"כ לפי סתמא דמתניתין היה צריך להזכיר על הניסים ג"כ, כשם שמביא הט"ז (סימן תרצ"ז סק"ב) דבפורים קטן ירבה קצת בסעודה כמשמעות לשון המשנה 'אין בין אדר ראשון לשני', ונהי דלכתחילה אין להזכירו כדכתבו הפוסקים, מ"מ בדיעבד לא מעכב, כיון דעכ"פ הוא מענין דיומא, על כן נ"ל דבין ב"ד דאדר ראשון ובין בט"ו דאדר ראשון אין צריך לחזור אם הזכיר על הניסים. (שו"ת ר' עקיבא יוסף או"ח ח"ב סי' תנ"ו).

הפטרה. אתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית ויכלמו מעונותיהם ומדדו את תכנית. צ"ב מה כלימה על ידי כן. ונראה לי דלכאורה צ"ע למה צריך יחזקאל להגיד צורת הבית של לעתיד לבא הלכתא למשיחא, הרי כשיבא משיח הוא יאמרו בזמנו. אמנם שני דרכים ישנו למשיח, כדאמרו 'זכו אחישנה, לא זכו בעתה', דאם זכו אז 'ארו עם ענני שמאי', והגאולה יהיה בדרך נס, [ומשיח] יאמר לנו איך לבנות הבית]. אבל אם לא זכו, אז 'ועני רוכב על החמור' בדרך הטבע. (ע' אוה"ח פ' בלק עה"פ אראנו), ואז יהיה הגאולה כדברי שמואל (ברכות לד.) שאמר

הופיע
 כרך נוסף בסדרת
הידושי רבינו חיים הלוי
 על ה"תנ"כ
 עם מורשת הגר"ח
 כרך שני

כולל ספואות, עיונים, עיונים, כיתובות, מקורות ומלואים

מהדורה מוסקפת ומורכבת

...
 כרך זה מופיע:
 • הלכות חסין ומנהג נדרים • שמיטה
 • ייובל • ביאת טקדש • תעריץ ומוספי

...
 כרך שלישי - נמצא כשלבני עריכה

...
 כרך זה מופיע:
 • בדיקת שנת כרך הראשון
 • שנתקבל בידיה יתירה בעולם התורה
 • כולל הלכות:
 • תפילין • שבת • יום הולדת •
 • מאכלות אסורות • תרומות • קרבן
 • פסח • בעילה

השיני ככל תנחומי הספרים המוכרחות
 הפצה ראשית
 בארץ: ספריית - אחים גיטלר • בח"ל: עם הספר - לעווין
 מוסד מורשת הגר"ח • moresheshagrach@gmail.com

מלכות הרשעה שיבנה בית המקדש, הושיבו פפוס ולוליאנוס (ב' אחים צדיקים) טרפיזין (שלחנות עם קופות כסף) מעכו עד אנטוכיא והיו מספקין לעולי גולה כסף וזהב וכל צרכם עכ"ל, הרי שרצו לבנות בית המקדש השלישי בעצמם.

ב כן נקט ג"כ המ"ב בסימן תרצ"ז סק"א, ובשעה"צ שם סק"ב כתב דמקורו הוא מהחמד משה שכתב דהא מדינא היה ראוי לעשות באדר ראשון, אלא שלסמוך גאולה לגאולה עדיף טפי, א"כ הוה מעין המאורע.

ג הגר"פ פעלא (עשה"ג דף קיב טור ד') דקדק מהמדרש (ב"ר סד:): שבית המקדש השלישי יש לבנות בידי אדם, (ולאו דוקא ע"י משיח), וז"ל המדרש: בימי רבי יהושע בן חנניה גזרה

ספר מנחה חדשה להרה"ק רבי ברוך פנחס מסקאליע זי"ע
שכתב בהקדמת הספר בזה"ל:

ואקוה לה', מי שיחזיק ספר זה בביתו ובפרט מי שילמוד בו, כי זכות של תיבת "בראשית ברא" יגן עליו שיהיה לו רפואה לכל אבריו, כי "ברא" לשון רפואה. וזכות אבותי הקדושים יגן עלינו ועל כל ישראל, שירפא לכל גופינו ויסלח לכל עונינו, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידינו.

בראשית ברא וכו'. והנה איתא בתיקונים (תיקוני זוהר יח, מו, מז, יו, ע) בראשית ברא שית. נ"ל בעז"ה ע"פ מה דאיתא בתיקונים (תיקוני זוהר הקדמה [דף יז א]): פתח אלי' ואמר, רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן, אנת הוא עילאה על כל עילאין, אנת סתים על כל סתימין, לית מחשבה תפיסה בך כלל. אנת הוא דאפיקת עשר תיקונים, וקרינן לון עשר ספירין, לאנהגה בהון עלמין וכו', ואנת הוא דקשר לון ומיחד לון וכו', עכ"ל. וזה נוכל לומר בעז"ה, "ברא שית" פירוש ששה ספירות חג"ת נה", ו"בראשית" נמי מאמר הוא היא מלכות. "ברא" - ב' היא בינה, ר' הוא חכמה, א' הוא פלא עליון כתר. "אלקים את השמים ואת הארץ", פירוש כמאה"כ "הלוא את השמים ואת הארץ אני מלא" (ירמיה כג כד), [וכל ספירן כל חד אית ליה שם ידיע...], ואנת לית לך שם ידיעא, דאנת הוא ממלא כל שמהן, ואנת הוא שלימו דכולהו, [וכד אנת תסתלק מנהון, אשתארו כלהו שמהן כגופא בלא נשמתא], כדאיתא שם בתיקונים (תיקוני זוהר שם [שם ע"ב]). וזה אלקים את השמים ואת הארץ, [היינו, שמקיים את הספירות הנרמזות בשמים ובארץ], והבן.

פסולות משום דרק בני אהרן כשרות ולא בנות אהרן. עוד תירצו דכיון שלא נצטוו בנות אהרן בבגדי כהונה לכן לא מיקרי מחוסרי בגדים, עכ"ד. וכתב הגר"י ענגיל דשני תירוצי התוס' מיתלא תליא בזה, דבתירוץ הב' ס"ל דצורך בגדי כהונה אינו לצורך הכשרת העבודה, אלא לצורך הכשר הכהן, דחסר בקדושת כהן אם אין בגדיהם עליהם, לכן נשים דלא נצטוו בזה, אין חסרון בקדושת כהונתם, והוי שפיר כהונתם עליהם גם בלי בגדים. אבל בת' א' ס"ל דבגדי כהונה משמש לצורך הכשרת העבודה, לכן ליכא חילוק בין אנשים ונשים, לכן הוצרכו לומר דמיירי שלבשו את הבגדים.

והנה המהר"ט (קידושין שם) כתב (שלא כדברי התוס'), דמה שאמרו בגמ' דילפינן מקרא דבנות אהרן פסולות לקמיצה והקטרה, אין הכוונה דילפינן מקרא דזה עבודה פסולה, דזה פשיטא דגוף העבודה בלי בגדים חשיבא כלא נעשית העבודה כלל, רק דהיה ה"א דאין

את כבודם, וממילא לא יאמרו עליו ג"כ חסרונות, שאין אדם נקי מזה.

ושבצת הכתונת שש. ראשי תיבות 'שוה', ועם תיבות 'שש', זה 'שוה שש'. ירמז דמי שרוצה להיות שומר ברית קודש שהיא מדה הששית 'שש', צריך להיות עניו ובעל השתוות, ולא יהיה לו שום נפ"מ אם ישבחוהו או יגנוהו, ואז יוכל לשמור פיו שלא להשיב למעליבו, וברית הלשון כנגד ברית המעור כידוע.

לזכות פ.ב.ע.י להצלחה בכ"ע

אין הולכין בממון אחר הרוב. הנה במקח טעות, כגון במוכר שור לחברו סתם, ולא אמר הלוקח אם לקח את השור לחרישה, או לשחיטה, ונמצא נגחן. אין השאלה נפתרת בגזרת הדין של 'זיל בתר רובא', ואין הדבר נחתך על יסוד שרוב בני אדם בימים הם קונים שורים לחרישה, ומהסתם גם לוקח זה כאחד מהם, ומקחו מקח טעות, כי שור נגחן אינו בגלל שוורים ששבחם הכתוב 'ורב תבואות בכוח

שור', ואינו שור לעול ולעבוד בו עבודת השדה.

והטעם הוא, כי דין רוב חקקה לנו התורה, ולולי מקרא כתוב דאזלינן בתר רובא (ע' חולין יא. ורש"י שם דף יב. דזה הלכה למשה מסיני), לא היינו מקיימים הנחה זו מסברא, יען וביען שהכלל 'זיל בתר רובא' אינו משמש בתור בירור נכון על עצם המאורע שכן היה המעשה, אלא ספק כזה שאינו שקול ומוכרע לצד אחד, התירה התורה באיסורין, אבל לעולם לא נפיק הדבר מכלל ספק (ע' שטמ"ק ב"מ 1), וכל מה שלא נתברר על נכון, אינו מכריע את הכף בדיני ממונות, ואין מוציאים ממון אלא בהוכחה גמורה על כונת בעלי הריב בשעת המעשה של המקח והממכר אם לקח את השור לחרישה או לשחיטה, ולכן הלכה נפסקה בבית המדרש 'כי אזלינן בתר רובא, באיסורא, בממונא לא' (ב"ב צב.), או כלשון הירושלמי (כתובות פ"ב) 'לא הלכו למידת הדין בממון אחר הרוב'.

לזכות מ.ב.פ.ד. להצלחה בכ"ע

מעלת טבילה לפני התפילה. מקובל בשם הבעש"ט הק' זיע"א שקיבל על עצמו שטבילה אחת לא יזיק אף פעם. ולכן אם המים של המקוה קר או חם מאד, יכול ליטבול פעם אחת, ומובטח שלא יזיק לו. ולפני כמה זמן סיפר לי ת"ח זקן שהלך לטבול בחנוכה, והמקוה

ובזה מובן הא דכהן גדול שעבד עבודת כהן הדין בכל השנה עבודתו בח' בגדים, דהיינו משום דבגדים דין הוא בכהן, ולהכי כשכהן גדול עובד אפי' עבודת כהן הדין צריך ח' בגדים כדן כהן גדול, דאם בגדי כהונה הוא רק דין בעבודה, הרי עבודה זו היא עבודת כהן הדין.

העבודה מתחללת אם עבדה כהנת בלי בגדים, לכן אם קמצה כהנת, יחזור כהן בבגדים ויקמוץ ולא נפסלה המנחה בקמיצת הכהנת, לזה בעינן קרא

לומר דכהנת מחללת הקרבן בעבודתה, ע"ש. וכתב הגר"י ענגיל וז"ל: מבואר מדברי המהר"ט להדיא דאף דלא נצטווה כהנת על הבגדים ואין בה חסרון, מ"מ גוף העבודה מיהת צריכה לבגדים, ואי אפשר לה שתיחשב עבודה כל שלא היתה בבגדי שרת, וא"כ הרי דברי האוה"ח הנ"ל הם היפוך דברי המהר"ט.

לע"נ הגר"ד נתן נטע ב"ר אשר נוסקין זצ"ל יא"צ ט"ו סבת **והיה פי ראשו בתוכו שפה יהיה לפיו סביב וגו' לא יקרע.** עיין בספר הק' זכרון זאת, ועל פי דבריו הק' יש לפרש כך: 'והיה' הוא לשון שמחה, ואמר הכתוב דשמחה לאדם אשר 'פי' שלו, ישמור אותו כשידבר, כי 'ראשו' - תיכף שמתחיל לדבר, אז 'בתוכו' מגלה לכל מה שבפנימיותו, כאומרם 'כל הפוסל במומו פוסל', וא"כ למה לו לצרה הזאת להודיע בפני אחרים חסרונותיו שלא ידעו מהם, וכשיזכור זאת, אז 'שפה' היינו גדר 'היה לפיו', שיצמצם בדיבור שלא ידבר הרבה. 'סביב' - אותם האנשים שעומדים סביבתו, 'לא יקרע'

לפיכך כתב המ"ח (מצוה צ"ט), דזר שעבד עבודה בלא בגדי כהונה, באופן שהוא פטור משום זרות כגון שהיה שוגג, אינו חייב מיתה בידי שמים ולא מלקות על שעבד מחוסר בגדים, אפילו אם היה מזיד על איסור זה, עכ"ד.

הרה"ק בעל אוהב ישראל מאפסא זי"ע אמר:

כל מי שידליק נר לעילוי נשמתו - ר' אברהם יהושע העשיל ב"ר שמואל - אעשה לו טובה. (אוצר ישראל).

היה חם מאד והתחיל להרגיש ברע, והזמינו אמבולנס להביאו לבית החולים, וכמה שבועות היה חולה. ואני בטוח שאם היה טובל רק פעם אחת לא היה קורה לו שום דבר בכח הבטחת מרן הבעש"ט זיע"א, [אבל הוא טבל עצמו יותר מפעם אחת]. וחל"א העיריני, שיתכן שהבטחת הבעש"ט היתה רק כשאין לו אפשרות אחרת, שיש רק בור מים אחד, אבל כשיש לו באותו מקום אפשרות לטבול במקוה שלא כ"כ קר או חם, יתכן שצריך להיזהר כזה. והנה מי שלא טובל בזמן שצריך, אז כח של הסט"א שולט עליו, וידוע כי אנו גורמים ע"י תפילתנו ותורתנו שפע בכל העולמות, וגם המלאכים נזונים ע"י תורתנו ותפילתנו, וכל יום ויום נעשה בירורים חדשים, ומה שנעשה היום לא נעשה אתמול, וכל יום ויום מעלים התפילות שלנו ושל אבותינו עד אברהם יצחק ויעקב, דתפלותנו מצטרפים עד לתפלות אבותינו אבות הקדושים, וכשהאדם הוא בטהרה, אז יש בכוחו לעשות כל הבירורים ועליית העולמות, ואם ח"ו האדם הוא טמא, והוא תחת שלטון הסט"א, איך יעלה כל התפילות עד התפילות של אברהם יצחק ויעקב, ואיך נהיה תפלתו מקובלת להקב"ה, דאז תפילתו תועבה. והנה מוכרח האדם לטהר כתמי הנשמה בעודו בחייו טרם צאתה מעוה"ז, ולכן צריכים כל יום ויום לחזור בתשובה ולהיות טהור מכל טומאות הגוף,

ויתפלל ערב ובוקר בכוונת הלב ויבכה על עוונותיו ויתחרט בהן, כי למעלה בשמים יש פתח שהקב"ה חתר לה, ונפתח פתח הזה שלוש פעמים בכל יום, ועומדת פתוח לקבל תפלות של בעלי תשובה שמתפללים בהכנעה ושופכין דמעות בתפלתן קמי דקוב"ה, וצריכים להשיג שיראה שלא יהיה אצלו דברים המעכבות את התפלה, ולכן מבואר בספה"ק דזיהר האדם ביום שאירע לו מקרה בלתי טהור, שיטהר עצמו בבוקר קודם התפלה בטהרה ראויה במקוה טהרה, וכל הנזהר בזה ינצל מכתמי נגעי בני אדם שהם חופפים סביב הקבר ומצערים אותו בקבר.

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת להם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה
במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המובחרות
הספה ראשית: עם הספר - ר"י בנימין לעווין
והרב יצחק מיטניק שליט"א 0000-322-347

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די פלאצקע גאון - וואראש, אבני נזר -
סוכאטשוב, צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב העברי - הר
הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל שערי זבול - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו
זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקה בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

דרוש מהרה"ק רבי עקיבא יוסף שלזינגר זי"ע

שכתב על הלומד דרוש זה

'מסוגל להמשיך עליו זכות מטתו שלימה של יעקב אבינו זיע"א'

[אות ב']: ועוד הביא הפרשת דרכים ראייה דיצאו מכלל בני נח גם להקל, מהפסוק 'וירא את העגלות', דאמרו חז"ל סימן מסר לו שעסקו בפרשת עגלה ערופה. וקשה דאיך למדו תורה, הא בן נח שעוסק בתורה חייב מיתה, על על כרחך שדינם כבני ישראל לגמרי.

עוד הביא הפרשת דרכים ממרה"ש יפה, וז"ל: קשה דהיכי נסיב יעקב שתי אחיות. ויש לומר דאחר שנימוול אברהם, נבדל הוא זרעו מדין שאר בני נח, וכשנשא יעקב שתי אחיות וגיירן לית בהו איסור קורבה דהו"ל כגר שנתגייר, דמדין תורה לית ביה איסור קורבה ונושא אפילו אחותו, עכ"ל מרה"ש יפה. וכתב הפרשת דרכים, וז"ל: והדבר פשוט, שכל זה הוא אי אמרינן דיצאו מכלל בני נח לגמרי, חשיבי רחל ולאה כגר שנתגייר דלית בהו קורבה, אך אם לא יצאו מכלל בני נח להקל, איך הותרו לו רחל ולאה כיון דלבני נח חשיבי עריות, עכ"ל.

וכבר קדמם בזה בספר הפליאה, וז"ל: מה שנשא יעקב שתי אחיות, בהיתר נשאם, דהא גר שנתגייר כקטן שנולד דמי, א"כ נתבטלה האחווה מהם, וכדין עשה מה דעשה, ולמה נתעוררו חז"ל לומר דכיון שנשא שתי אחיות לכן לא קבר את רחל במערה כי היה מתבייש מהאבות, רבון כל העולמים, אדם שעשה כדיון שיתבייש, וא"כ לא יקבר עצמו במערה, כי יאמרו לו האבות לך מאתנו כי עברת על שתי אחיות, ע"ש באורן.

והנה הפרשת דרכים לפי שיטתו דדינם כבני ישראל לגמרי, מפרש בזה המדרש רבה (פצ"ח): אז חללת יצועי עלה, א"ל יעקב איני לא מרחקך ולא מקרבך, עד שיבא משה שכתוב לו 'ומשה עלה אל האלקים', מה שדעתו רואה לעשות בך עושה, כיון שבא משה, התחיל מקרבו שנאמר 'חי ראובן' ע"כ. ופירש הפרשת דרכים, כי בלהה היתה פלגש בלא קידושין, ולא חשיבא אשת יעקב, וגבי בני ישראל קיי"ל נושא אדם אנוסת ומפותת אביו, וה"ה פלגש (אה"ע סי' ט"ו סעיף ה'), משא"כ ב"ד דאין בהם קידושין אלא בבועילה תליא מילתא, והוה אשת איש ואשת אב, ובהו היה יעקב נסתפק אם יצאו מכלל בני נח לגמרי ויש להם דין ישראל, או לא יצאו. דאם יצאו, אין על ראובן עון אשר חטא, דלא חשיבא בלהה אשת יעקב, ואם לא יצאו מכלל בני נח, יש על ראובן חטא דאשת איש ואשת אב.

וזהו שאמר יעקב לראובן אני לא מרחקך, דשמא יצאו מכלל בני נח, ואיני מקרבך, דשמא לא יצאו מכלל בני נח, עד שיבוא משה, שהוא גם כן עמד בחקירה זו, ושאל למלאכים אם חייב המצרי מיתה כדיון גוי המכה את ישראל, משום דמימות אברהם יצאו מכלל בני נח עד סיני, והשיבו לו המלאכים הן, דחייב מיתה משום דיצאו מכלל בני נח, ועשה מעשה על פיהם והרג את המצרי. ואם כן משה הוא יקרבך, דכיון שנפשט לו הספק וגזר אומר דיצאו מכלל בני נח, א"כ אין לראובן עון אשר חטא במעשה בלהה, ומשום הכי אמר משה 'חי ראובן', עכ"ד הפרשת דרכים.

אבל הרמב"ן יש לו שיטה אחרת לגמרי, וכתב (ויקרא יח:כה, ובראשית כו:ה) דאבות שמרו התורה כבני ישראל רק בא"י, משא"כ בחו"ל לא שמרו התורה, ולכן נשא עמרם דודתו, ויעקב ב' אחיות, ונתעברה מבנימין קודם שנכנסו לארץ, אבל מיד כשנכנסו לארץ לא נגע בה וכו', ולכן מתה רחל בדרך בתחילת בואם לארץ, כדי שלא ישב עם ב' אחיות בא"י, ע"ש. [המשך בשבוע הבא].

הודש אדר א'
גלוץ 219
לג
מרגיש

מרגיש שקלום

גלוץ לעידוד משתתפי
'סמא דחיי' בהקלו
הישיבות והבוליים

עושה שקלום

דבר השלום

חיסול ממוקד

כמה מכוניות עמדו בפתח המוסך, מכסי המנועים שלהם פתוחים, וסביבם כמה פועלים העמלים במרץ לתקן את התקלות שהביאו את הרכבים לביקור במוסך.

בין בעלי הרכבים שעמדו בסמוך לרכביהם ניתן היה להבחין בר' שמואל, שרכב ה'סובארו אברייכס' שלו, שסבל שנים רבות את ייסוריו בשקט, החליט אותו הבוקר לעצור בהפגנתיות. ואף על פי שהיה זה דווקא באמצע הרחוב ולקול צפירותיהם של הרכבים האחרים, לא התרגש מכך ופשוט נעמד ללא ניע. ובסופו של אותו בוקר מצא את עצמו עומד ב'מוסך אלי', ממתין לבעל הבית שיתפנה כדי להציץ על רכבו שהונחת מן הגרר היישר לטבורו של המוסך. ר' שמואל הביט בשעונו בעצב. שעתיים כבר התבזבזו לו הבוקר, את השיעור שלאחר התפילה כבר הפסיד, וגם את השעתיים הכי פוריות של הבוקר. סוף סוף יצא אליו אלי המוסכניק מהמשרד המאולתר שבפאתי המוסך וניגש כדי להביט ברכב ששכב ללא ניע.

'מבט של מומחה', כך ידעו כולם לספר על אלי, ששם המוסך שלו יצא בכל האזור. הוא רק מסתכל על הרכב וכבר יודע להגיד היכן הבעיה. התכופף אל מתחת הרכב, הציץ במכסה המנוע, משך קצת כאן, הוסיף מעט שמן שם, הוציא את ראשו אל עבר ר' שמואל, ולפני שהתחיל להסביר את מהות התקלה, נעצר מבטו, "שמוליק?"

"אתה מכיר אותי?" ר' שמואל ניסה להיזכר מהיכן הוא מכיר את אלי המוסכניק, אבל לא הצליח להיזכר.

"לא נראה לי שאני מכיר אותך. נפגשנו פעם? איך אתה יודע שקוראים לי שמוליק?" שאל ר' שמואל.

התיישר המוסכניק, "אני אליהו לוי מהכיתה שלך. זוכר?"

בטח שהוא זוכר, הוא הרי היה חבר טוב שלו. כשעלו לישיבה קטנה נפרדו, המשך »

השגל כיסה בלבן את כל האופק. הקור המקפיא חדר לעצמות והרוחות שרקו ללא הרף. העומדים בתחנת הרכבת הרוסית מכורבלים במעילי פרווה ניסו לתפוס מחסה מפתיחי השגל שירדו ללא הרף. הצפירה שנשמעה מרחוק זירזה אותם להתקדם. עם הגעת הרכבת נחפזו לעלות ולתפוס מקום, האיכרים המגושמים דחפו והתגוששו והסתערו על דלתות הרכבת.

כיתרון האור מן החושך נראתה דמותו האצילית של המשגיח הגאון רבי ירוחם ליבוביץ ממיר פוסע בנחת לכיוון הרכבת בליווי קבוצה מתלמידיו. רגע קט לאחר שנכנס אחרון התלמידים נסגרו דלתות הרכבת ונשמעה צפירה לקראת המשך הנסיעה. רבי ירוחם עמד נשען על יד החלון שקועו בשרעפי קודש, ולפתע נשמטה כפפה אחת מידו ונפלה מחוץ לרכבת על משטח השגל. מייד נטל את הכפפה השנייה שנותרה בידו וזרק גם אותה מעבר לחלון. תמהו הנוכחים לפשר הנהגה זו, וכי כיוון שנפלה כפפה אחת יש להפיל גם את השנייה!?

"הביטו וראו", האיר את עיניהם המשגיח דמיר: "הרי עוד מעט יעבור כאן מאן-דהו וימצא את הכפפה. וכי מה ירגיש כשימצא רק כפפה אחת? ומה יעשה בה? וכמה ישמח אם יהיה לו זוג שלם – לכן זרקתי גם את השנייה שהנאתו תהיה מושלמת..."

לחשוב על השני, להרגיש אותו, לחוות יחד איתו את התמודדותיו והצלחותיו – לב מרגיש.

הלומדים יום יום את ההלכות בתכנית 'סמא דחיי' מרגילים את עצמם לחשוב לפני כל דיבור, האם זה חס וחלילה יפגע, יצער, יכאיב. הרגל זה מזכה אותם בקניין המידה הנאצלת של לב מרגיש. חיים כאלה הם חיים נאצלים יותר, מרוממים יותר, חיים שיש בהם... הלוואי שזוכה!

שאלה מעשית ליועץ הלומדים

משפט שלום

בעידולם שם

תפילת שחרית הסתיימה, ר' ראובן הלוי ניגש אל ר' שמעון הכהן ובידו ספר חידושים על מסכת פסחים "היש לך מושג מי הוא המחבר העלום של ספר נפלא זה?" שואל ר' ראובן. "ודאי" משיב ר' שמעון "זהו הרי הגאון ר' זבולון ראש ישיבת "תומך תורה" שברחוב הסמוך, מפני ענותנותו אינו רוצה שידעו מי חיבר את הספר הפלאי הזה". – האם מותר היה לר' שמעון לגלות את שמו של מחבר הספר, האם אין זה נכלל במה שנפסק בחפץ חיים (לשה"ר טו.א.)?

שימו לב: בין השולחים יתקיימו הגרלות על ספרי לימוד

תשובות לשאלה ניתן לשלוח לדוא"ל: 025379111@gmail.com או לפקס: 02-6506107 עד י' לחודש. התשובות הנבחרות יפורסמו בס"ד בגיליון הבא.

גם כאשר הגיע אלי אל יוסי והתחנן על נפשו שיפסיק ללעוג לו, לא הפסיק יוסי מכך. "זה מאוחר מדי", אמר לו בנימה מזלזלת. "היית צריך להבין מלכתחילה שאיתי לא מתחילים".

לאט לאט השתנה היחס כלפי אלי בקרב הבחורים מהקצה אל הקצה. עד לפני זמן קצר הוא היה התלמיד המצטיין והשקדן, וכיום ההסתכלות עליו נהייתה מזלזלת.

עד שראש הישיבה שם לב לשינויים, כבר היה מאוחר מדי. מאמציו של ראש הישיבה נפלו בחלל ריק. הפצעים שנפגעו בליבו של אלי לא הגלידו לעולם.

ועכשיו הוא נורא מתפלא איך אליהו לוי מהכיתה שלו נהיה מוסכניק, ומה גרם לו להיראות כמו שהוא נראה.

"ההרגשה של מיישה דחוי חברתית, היא הרגשה אמיתית שלא ניתן לפתור אותה בחיוכים מאולצים", מסיים אלי את סיפורו לר' שמואל, שעומד מאזין לסיפורו של אלי ולסתו שמוטה. "בשלב מסוים התחלתי לפזול החוצה. לא יכולתי להילחם יותר".

משהו דגדג לו לר' שמואל, והוא פנה לאלי: "מי זה הבחור הזה בשם יוסי שלמדת איתו בישיבה? יש לך מושג מיהו, מה שם משפחתו? איפה הוא היום?"

"לא, אין לי שום מושג", ענה אלי, "אחרי שעזבתי את הישיבה לא שמרתי על קשר, ועם יוסי ודאי שלא".

"מה שם משפחתו?" התעקש ר' שמואל.
 "זה לשון הרע ואני לא יכול לספר".

עברו יומיים, ובפתח המוסך מופיע יוסי. אלי זיהה אותו מייד. הוא כבר התבגר, כמו אלי. אבל לאלו הייתה מומחיות לזהות פרצופים של אנשים.

"בטח שמואל סיפר לך? איך ידע שזה אתה?" פנה אליו אלי.
 "הוא גיסי", הפתיע יוסי. "אחרי שסיפרת לו את מה שעבר עליך, הוא עשה אחד ועוד אחד עד שהגיע אלי".
 "ולמה באת?" התריס אלי.

"לבקש סליחה", אמר יוסי. "אני יודע שאין לך שום סיבה לסלוח לי, הרסתי לך את החיים פחות או יותר. ואני לא יודע אם יש לך יכולת לסלוח לי על כך".

"לפני כמה ימים", נשבר קולו של יוסי, "חזר הילד שלי מהישיבה קטנה, והוא מספר לי שהבחור הדומיננטי בשיעור התחיל לעשות ממנו צחוק. שהוא מרגיש שהוא הופך להיות מושא לעג של הבחורים. בדיוק כמה ימים אחר כך מגיע גיסי שמואל ומספר לי את הסיפור שלך. לא האמנתי למשמע אוזניים".

"אני מרגיש שזה מידה כנגד מידה שהקדוש ברוך הוא מודד לי", השתק יוסי. "אם לא בשבילי, אז בשביל הבן שלי. הוא תינוק שלא חטא".

"הייתי אז צעיר וטיפש וחשבתי שאני מנהל את העולם. שאני יכול לזלזל בכל מי שלא מקשיב לי. לא חשבתי לרגע על תוצאות המעשים שלי ועל מה שאני יכול לגרום בדיבורי. ואני יודע שאין לי שום זכות לבקש סליחה ממך, אבל אולי בכל זאת, למען הילד שלי", בכה יוסי.

אלי ישב והקשיב. לא מצא מילים בפיו. כל חייו ראה ביוסי את האיש האחראי לעזיבתו את הישיבה, וכעת עליו לסלוח.

"קשה לי מאוד לסלוח, אשתדל ואתאמץ בדבר" שמע את עצמו אומר. "אבל דבר אחד יעזור לי: שתספר את הסיפור הזה. שתפרסם לכל מי שאתה מכיר כמה יכולה להזיק שנאת חנם לאחר. כמה צריך להקפיד על כבוד הזולת, ובמיוחד כשהוא שונה מעט".

אתה נלחם על הלגיטימציה שלך. אתה מרגיש שלא משנה מה תעשה, כמה תצטיין, ואני ניסיתי חזק ככל האפשר

את הישיבה התחיל אלי ברגל ימין. השקיע בלימודים והצלחה, קנה את שמו כאחד הבחורים השקדנים. אפילו ראש הישיבה התקשר יום אחד להוריו והביע בפניהם את התפעלותו מבנם עלם החמודות. "רואים עליו שהוא מבין שהצלחה בתורה לא נקנית בקלות", אמר לאימו שבלעה בשקיקה כל מילה. "יש בחורים מוכשרים בהרבה ממנו, אך הוא משקיע כמו שצריך".

"אני יודע שאתם באים מרקע שונה מרוב הבחורים בישיבה", המשיך ראש הישיבה. "גם אם הוא היה מצליח כמו בחור רגיל, הרי היה מגיע לו על כך ציון גדול לשבח. על אחת כמה וכמה שהוא נחשב לאחד הבחורים הטובים בשיעור", סיים ראש הישיבה את השיחה.

בערב, כשחזר אלי הביתה, חיכתה לו הפתעה. אימא הכינה עוגה מיוחדת, רק בשבילו. "אתה משקיע – אז גם אני השקעתי בשבילך..."

ראש הישיבה לא הסתיר את התפעלותו מהבחור המצטיין. וכאשר אמר ליוסי, הבחור ברוך-הכשרונות שלא אהב להשקיע, כי עליו ללמוד מאלי איך צריך להשקיע – איך בחור שכל דבר בא לו בקושי מצליח להיות אחד ממצטייני השיעור, הרגיש יוסי את הפגיעה כחץ ישיר בליבו.

'מה הבחור הזה מרגיש את עצמו', חשב יוסי בליבו, 'כל הצורה הזו שהוא מסתובב כאילו הוא שווה משהו, הכול מגיע מגאוה! נראה אותו מבין תוספות מסובך לפני שהוא מסתובב בארשת חשיבות שכזו. מאיפה הוא הגיע? הוא לא 'משלנו', אבל מתהלך כאילו הוא מינימום בן של איזה ראש ישיבה'.

בפעם הבאה שנפגשו השניים, הרגיש יוסי שהצורה שבה אלי מסתכל עליו בלתי נסבלת, ובליבו החלה לפעפע השנאה לאלי. כבר בארוחת הערב בחדר האוכל הוא 'הכניס' לאלי כמו שצריך.

"הנה התלמיד חכם שלנו", פצח יוסי לקול צחוקם של יושבי השולחן, "כשאין שכל אין דאגות, חוץ מהדאגה של להשקיע..."

חלק מהבחורים שישבו בשולחן הזדעזעו מדבריו החמורים של יוסי, אך אף אחד מהם לא רצה להיות המטרה הבאה לחיצי. במקום זאת הם עשו כאילו אינם מבחינים בנעשה, ויוסי שהרגיש איך כבודו שב אליו ולא הרפה.

"נו, אולי תגיד לנו מה הפשט בתוספות שלמדנו היום בשיעור? הבנת את השיעור היום, או שאתה עדיין משקיע בלהבין את זה?"

אלי הסתלק מהמקום בלי להשיב, פגוע עד עמקי נשמתו. יוסי, שהרגיש כעת מושפל יותר מחוסר היחס של אלי לדבריו הפוגעניים, נעשה כעוס יותר. 'הוא עושה כאילו הוא לא נפגע, אבל אני אדאג שהוא יבין טוב טוב מה זה להתעסק איתי'.

מכאן ואילך הייתה זו מסכת הצקות בלתי פוסקת. ויוסי, שלשונו המתגלגלת קנתה לו שם ומעמד בקרב חבריו בישיבה, לקח לו לפרויקט ללמד את אלי פרק בהלכות 'מי בראש'. הצורה שבה דיבר עליו עם שאר החברים בשיעור, הלגלוג והיחס המזלזל שהפנה כלפיו – הפכו את אלי לשבר כלי.

הקשיב רבי מרדכי דוב לדבריו והגיב על פליאתו: 'האמן לי, פרופסור, כי כאשר בא אליי יהודי ומסיח לפני צרת ליבו, וצריכים ומוכרחים לעזור לו, אולם אין בי היכולת לעזור. בוערת בי צרת הרבה יותר מברזל חם ומלובן'.

(גדולי הדור)

להרגיש כאב הכללי

הדבר אירע בזמן מלחמת המפרץ. הרה"צ רבי יהודה זאב סגל, ראש ישיבת מנצ'סטר, דאג. הוא שאל בצער, "מה יהיה עם היהודים בארץ ישראל? יש אזעקות, אימהות צריכות לקום להעיר ילדים קטנים, זה קשה..." התעניינותו במצב בארץ ישראל הייתה נראית כאילו קרוביו ויקיריו נמצאים בסכנה, עד ששאל מי ששאל, "האם יש לרב משפחה בארץ ישראל?"

תשובתו, המאפיינת גדול בישראל, הייתה: "משפחה יש לי! כלל ישראל יש לי בארץ ישראל!"

(מתוך מאמר לדמותו)

כואב יותר משיפוד מלובן

בהקדמת הספר, 'שושנת העמקים', מובא:

"פעם אחת חלה הצדיק רבי מרדכי דוב טברסקי מהורונוסטייפל, חתן ה'דברי חיים' מצאנז, בשיעול חזק ונסע לדרוש ברופאים בעיר קייב. אמר הרופא המטפל בו שיש צורך לצרוב מקום אחד בגבו בשיפוד מלובן, אך הזהיר מראש שטיפול כזה גורם לכאבים חזקים וצריך לקשור את החולה לכיסא כדי שלא יזוז ממקומו. אמר רבי מרדכי דוב שאין צורך לקושרו, בהבטיחו שלא יזוז. התחיל, אפוא, הרופא בטיפול, ואומנם רבי מרדכי דוב לא קם ולא זע, אף לא הוציא מליבו שום גניחה כלשהי. השתומם הרופא על כוח התאפקותו וסח לבנו של הרבי שהיה נוכח באותו מעמד, כי ביצע אמש טיפול דומה בקוזק רוסי, והלה, אך נגעו בבשרו – קפץ ממקומו, עקר את הרצועות שקשרוהו בהן ונמלט דרך החלון."

אוצר השלום

פנייק מובהרים
מגדולי הדורות

כמוך ממש

בכל דבר שנראה לך כי חברך פעל רע וירד ערכו בעיניך, חשוב: אם היה קורה לך כן, כמה אמתלות היית מוצא לתרץ את עצמך. כן תנהג ביחס לחברך, וזהו "ואהבת לרעך כמוך"

(הרה"ק ר' משה לייב מסאסוב זיע"א, אור לישרים)

יסוד מידת כבוד הבריות

מיסוד מידת כבוד הבריות, לשמוע להאזין לדברי זולתך. לא לקטוע אותו באמצע דבריו, ולא לפוטרו כלאחר יד בתשובה קצרה מאוד, ובפרט אם רק בקושי יבינה. כמו כן בשעת ויכוח וחילופי דעות, התרגל להאזין ולהבין את זולתך ולהתבונן בדבריו, אולי הצדק עימו. יש אנשים המתנהגים בפשטות וגם יבטלו את עצמם. ברם, אם יאמרו דעה מסוימת, לא ירצו יותר להאזין לדעת השני. בזה הם מפגינים שדעתם היא הקובעת. אל תשוחח עם חברך, כשבינך ובינו יושב בספסל אדם שלישי. ניהול שיחה שכזו מעל גבו וראשו גורמת לאי נעימות מוחלטת. ואם מעיין הוא בספר וכו', הרי אתה גוזל זמנו. יש להימנע מאמירת סודות בנוכחות זרים או לדבר בשפה זרה בנוכחותם. דברים אלו מביאים לידי חשדות וקפידה. כמו כן יש להימנע מלומר לבריות: "יש לי לומר איזה סוד בעניין זה וזה", ולבסוף אינו מגלה. דברים אלו מותחים עצביהם ומצעררים אותם.

(היזהרו בכבוד חברכם)

כשם שרואה את כבודו

יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך, כיצד? מלמד שכשם שרואה את כבודו, כך יהא אדם רואה את כבוד חברו. וכשם שאין אדם רוצה שיהא שם רע על כבודו, כך יהא אדם רוצה שלא להוציא שם רע על כבודו של חברו (אבות דרבי נתן טו א). הווי זהיר בכבוד חברך יותר מגופך!

(זוהר חדש שיר השירים סא א).

להיזהר אפילו ברמז

כמה אזהרות וכמה זירוזין הזהירונו חז"ל בעניין זה שלא להכאיב לבריות בשום דבר ושלא לביישם. וראוי להיזהר שאפילו ברמז לא יהיה נשמע כמו חירוף לבני אדם, כי התורה הקפידה הרבה באונאת דברים, לפי שהוא דבר קשה מאוד ללב הבריות. הקדוש ברוך הוא יודע על פסיעותינו ועל רמיזותינו, כי האדם יראה לעיניים וה' יראה ללבב.

(חינוך, מצווה שלח)

שיהיו עיניו פקוחות

הנכנס לבית חברו וראה שהוא עתה בשעת אכילה, יהא נסוג לאחור, או ישב באיזה צד שלא יראנו באכילתו עד שיסיים. והכול לפי האדם שאוכל ולפי הבא אליו. על כל הדברים שאמרנו לעיל וכיוצא בהם, צריך שיהיו עיניו פקוחות לדקדק להתנהג בנימוס ודרך ארץ, כדי שיהא אהוב למעלה ונחמד למטה

(כף החיים שם)

לכבוד מערכת הגיליון הנפלא
מרבים שלום, שלום וכו"ס

ראשית, עליי להודות להשם
יתברך ששם חלקי מלומדי
הספר חפץ חיים ומקוראי העלון
שבעריכתכם, שכשמו כן הוא,
מרבה שלום בעולם. ומעיד אני
על עצמי שלא אחת חזקו אותי
המאמרים המופיעים בו והעובדות
על גדולי ישראל על גודל זהירותם
בכל העניינים שבין אדם לחברו,
בכלל, ובשמירת הלשון בפרט. ועל
כן תבורכו ממקור הברכות, להרבות
שלום, לחזק קיום מצוות אלו
כרצונו יתברך.

ולנידון השאלה מגיליון חודש
שבט הנני להביע דעתי הקצרה,
שפשוט הדבר שאסור לאליעזר
לגלות את זהותו של הנהג, שהרי
כבר השרישנו הרמב"ם ז"ל
בהלכות דעות פרק ז הלכה ה' וזה
לשונו, "והמספר דברים שגורמים
אם נשמעו לאיש להזיק בגופו
או בממונו ואפילו להצר לו או
להפחידו הרי זה לשון הרע", עד כאן
לשונו הנוגע לענייננו.

ואחתום בברכה
יקותיאל בן נחמיה, נתיבות

השאלה הקודמת:

האם מותר לספר על חולה שיתפללו עליו כשהמשפחה מסתירה זאת, והאם
נחשב לתועלת. - השאלה מורכבת מאוד, הבאנו כאן כמה ממכתבי הקוראים שדנו
בענין זה בטוב טעם, אך למעשה צריך לדון על כל ענין לגופו ולא באנו אלא לעורר.

לכבוד הגיליון הנפלא מרבים שלום,

לגבי השאלה שפרסמתם בחודש הקודם, נראה לי שיש בזה לשון הרע שאפילו אם
זה דבר שגלוי והכול דשים בה, כיוון שהוא סתם ממשיך לפרסם את שמו של אותו
אחד. והחפץ חיים כותב בהלכות לשון הרע כלל ב סעיף ג שאם אדם מספר לשון הרע
שהתגלה כבר ומתכוון להעביר ולגלותו יותר זה אסור שהרי כבר עבר המקרה של
התאונה וסתם בא בנימין ושאל את אלתר על זה, ולכן אסור לאליעזר לגלות לו מי היה
הנהג שהרי הוא מתכוון לספר לו וזה לא בדרך אגב בתוך דיבורו.

מ. ע. אשדוד

לכבוד הגיליון החשוב מרבים שלום הי"ו שלום רב,

בדבר שאלתכם בגיליון חודש טבת, האם מותר להתרעם על איחור של אוטובוס בקול
רם. באופן שהשאלה נשאלה - נראה לי שמותר, כמבואר בחפץ חיים הלכות לשון הרע
כלל י סעיף יד בהגהה, שאם כוונתו בסיפורו להפיג דאגתו - מותר, שנחשב לתועלת ואין
לך צער גדול מזה ביום גשום וילדים בוכים ושעה מאוחרת. ואולם, צריך שיהיה שאר
תנאים שמוזכר בכלל י. והנוגע לענייננו, שיספר סיפורים שראה בעצמו ושבאמת יש
טענה עליהם ובלי שקר.

וכן יש גם כאן לתועלת, שאם דנים ביחד אפשר גם להגיש תביעה נגד החברה. (ודבר
זה היחידי שאולי יעזור...)

אולם יש לציין שלפעמים יש איחור קל ומייד מתרגזים ורוטנים וזה עדיין לא מוצדק.
יישר כוח על העלון הנפלא. יהי רצון שתשרה הברכה והסייעתא דשמיא במעשה ידיכם.

בידידות ובהוקרה
י.א. מודיעין עילית

השפיבנו לעשרלום

הצטרפת
לסדר הלימוד
'2 הלכות ביום?'

שי צנוע ממתין לך אצל הנציג בישיבה < סדר קריאת שמע שעל המיטה והשכמת הבוקר

הרב יצחק ואלמדה

אוצרות דעת, נספי חזקת ופיקי הדרכה מלוקטים מאוצר שיעוריו של הגדול רבי שמעון שפיצער שליט"א

האם מותר לבקש שיהיה לי הרבה כסף? למה מאסו צדיקים בעשירות?

כיצד יבקש כסף בתפילותיו?

הנהגה שכדי שיגיע האדם למדרגה שהכסף לא יפריד בינו לבין קונו זקוק הוא להתייגע הרבה לזכות במידת הבטחון, עם כל זה יש דבר אחד שכל אחד יכול לנקוט בו לשם התחלה. והוא על פי מה שכבר דברנו באחד מהשיעורים שאין לו לאדם ליתן עצות להקב"ה, אלא יאמין שהקב"ה יש לו אלפי אלפים דרכים איך להושיע אותו ושישלח לו את ישועתו בדרך שתהיה ראויה בעיניו, ולכן כשיתפלל, יתפלל רק שהקב"ה יעשה לו טוב נגלה, אך לא יאמר כלפי שמיא איך ירצה שתבוא אליו ישועתו.

ומעתה בנוגע לנידון דידן, כל אימת שיתפלל האדם להקב"ה שיתן לו צרכיו, אל יבקש ממנו כסף, כי מאן מפיס שלכסף הוא צריך והלא הוא יכול ליתן לו את כל צרכיו באופנים אחרים. ולמשל, כשהאדם זקוק לאתרוג ולולב, אפשר שמן השמים יזמנו לו כסף לקנות אותם, ואפשר גם שיזמנו מי שיתן לו אתרוג ולולב. וכשצריך לחתן את בתו, אפשר שמן השמים יזמנו לו כסף כדי הוצאות החתונה, ואפשר גם שהצד השני יחליט אומר לשלם את כל ההוצאות.

ויותר מזה, הלא אפשר שדברים מסוימים שהאדם חשב עד כה בבטחה שהם הכרחיים עבורו, ייהפכו אצלו על ידי הבטחון לדברים בלתי הכרחיים ונמצא ממילא שלא יצטרך להוציא הוצאות עבורם. וכמו שראינו גם שמענו על הצדיקים, שהסתפקו בשניה מועטת ובאכילה מועטת, וזאת מפני שינקו את חיותם על-ידי התדבקותם לה' לגודל בטחונם בו.

כשיתפלל האדם על צרכיו, יאמר: "אנא ה', אינני מבקש כסף. אני מבקש רק שתתן לי את צרכי גופי ונשמת, ובכך תן לי את צרכי באיזה אופן שייטב בעיניך כדי שאוכל לעבוד אותך עבודה תמה". וכשיתפלל תמיד באופן זה, ישתרש הדבר בלבו שאינו תלוי בכסף כי אם בבוראו יתברך שמו, ויבוא על ידי זה לבטוח בה' ולא בעצים ואבנים!

בקול: "מעולם לא ראיתי סכום גדול כזה במזמון!" אמר לו ראובן: "תנוח דעתך, אין הדולרים שלי. לוי הלך לטבול במקווה וביקש ממני שאשמרם לו..."

כפי שראובן מרגיש אז בשעה שהוא מחזיק בכיסו את כספו של לוי, כך ממש מרגיש בעל הבטחון כשמחזיק בכיסו כסף שהוא כביכול שלו. מתוך ידיעתו הברורה שכל הכסף שנמצא ברשותו אינו אלא כפקדון שנתן לו הקב"ה כדי לחלקו לצרכים מסוימים ולבני אדם מסוימים, הוא מרגיש בלבו כפי שמרגיש העני שאין לו כסף כלל ואין דעתו זחה עליו.

מבאר שם ב"רמתיים צופים": על האדם להתייגע הרבה כדי שהעשירות לא תפסיד ממנו את הלב הנשבר, כי רק בעל הבטחון שמרגיש שאין הממון שלו, אינו מפסיד את הלב הנשבר מחמת עשירותו, אבל מי שאינו בעל בטחון, הסכנה גדולה שיפסיד את הלב הנשבר מחמת עשירותו.

מאסו בעשירות

המורם מכל האמור מה שלמדנו עד עתה להלכה למעשה: בתחילה הפנמנו שהכסף הוא המפריד הגדול בין האיש הישראלי לאביו שבשמים, וזאת משום שטבע האדם לסמוך על כספו, ואז הוא כבוטח בעצים ואבנים, ונחשב ר"ל כעובד עבודה זרה. ועוד ראינו מדברי רבינו בעל חובת הלבבות, שמי שילמד את סוגיית הבטחון נכונה - ועדיין לא התחלנו בלימודה, כי עומדים אנו עדיין בפתחה - סופו שהכסף לא יהיה מפריד בשבילו, וזאת משום שעל ידי חזקת הבטחון בלבו, יבין שאין הוא בעלים על הכסף שנמצא ברשותו ואינו אלא שומר עליו.

ואולם מפני שעבודה גדולה היא ואינה מן המלאכות הקלות שבמקדש, לכן מאסו הצדיקים בעשירות מפני שפחדו שלא יפלו ממדרגתם על ידיה, וזכה לימדו את תלמידיהם שאין זה אושר גדול להיות בעשירות כי פעמים הרבה ריבוי הממון דווקא מפריד את האדם מקונו ונמצא שכרו יוצא בהפסדו.

בספר "רמתיים צופים" (להרח"ק רבי שמואל משינאווא ז"ע, פירוש על ספר 'תנא דבי אליהו' על פי דברי רבותיו הקדושים שבעה רועים. החחה מלובלין, היהודי הקדוש, הרבי ר' בונים מפרשיסחא, השרף מקאצק, רבי שלמה לייב מלענטשא, החידושי הרי"ם ורבי יצחק מנעסכי' ז"ע, והוא בסדר אליהו רבה פ"ה, אות 1) כותב דבר יסודי אשר מראה לנו כיצד עלינו להסתכל בהשקפת החיים על ענייני הכספים והממון: בכמה מקומות בש"ס (עירובין לא, א, נדרים פד.) מבואר שפירות דמאי נחשבים לו לאדם כמאכל הראוי לו לאכילה, ומשום ד'אי בעי מפיקר ליה לנכסיה והוה עני וחזי ליה, השתא נמי חזי ליה: אמנם דבר זה צריך תלמוד, כי סוף כל סוף יש לו לאדם זה ממון הרבה והדמאי אסור לו באכילה, ומאיזה טעם נאמר שבגלל שהוא יכול להפקיר את נכסיו יחשב כבר כעשוי כעני שהדמאי מותר לו באכילה.

אך הפירוש הוא, כי באמת האיש היהודי צריך שתהיה לו מידת ההשתוות ושיהיה מוכן ומזומן בכל עת להפקיר את כל נכסיו על פי רצון ה' מבלי להשאיר לו מאומה, וכל זה מרוב שלא יהיה אצלו חילוק בין יש לו ממון לאין לו ממון. ומי שאינו מרגיש בלבו שהוא יכול להפקיר כל נכסיו עבור רצון ה', סימן הוא שעדיין הוא דבוק וקשור בממונו!

העשירות - כרצונה אדומה לסוס לבן

ובזה הוא מבאר כלפי מה שאמרו חז"ל (תנ"ך טו, ב) "איה עניותא ליהודאי כי ברזא סומקא לסוסיא חירורא [כרצוניה אדומה לסוס לבן]", שאין הכוונה דווקא שיש להם ליהודים להיות עניים מבלי ממון, אלא הכוונה שכפי שאין הסוס לא חלי ולא מרגיש כלל ברצוניה האדומה שתולין לו בצווארו, שהרי אחת היא לו אם יש לו רצוניה אדומה אם אין לו. כמו כן היהודים, אע"פ שיש להם עשירות גדולה, טוב עבורם שיהיו בליבם עניים, דהיינו שלא יתפעלו מן העשירות, ואחת יהיה להם אם יש להם ממון אם אין להם ממון!

נמחיש זאת: פעם הראה ראובן לשמעון שיש לו בכיסו חמישים אלף דולר. שמעון התפעל והביע את התפעלותו בקול: "מעולם לא ראיתי סכום גדול כזה במזמון!" אמר לו ראובן: "תנוח דעתך, אין הדולרים שלי. לוי הלך לטבול במקווה וביקש ממני שאשמרם לו..."

כפי שראובן מרגיש אז בשעה שהוא מחזיק בכיסו את כספו של לוי, כך ממש מרגיש בעל הבטחון כשמחזיק בכיסו כסף שהוא כביכול שלו. מתוך ידיעתו הברורה שכל הכסף שנמצא ברשותו אינו אלא כפקדון שנתן לו הקב"ה כדי לחלקו לצרכים מסוימים ולבני אדם מסוימים, הוא מרגיש בליבו כפי שמרגיש העני שאין לו כסף כלל ואין דעתו זחה עליו!

הרבונות

המשך בעמוד ד'

למה צריך לקבוע עיתים לתורה?

ולמה בשעה קבועה דווקא?!

לא יכול להחסיר. המנהל אומר לו: איך תוכל לנסוע? מה יהיה עם התלמידים. הוא מרגיש קצת שונה מכל בני משפחתו, שהם יש להם איזו חופש שהם יכולים לקום ולארגן להם שבת באירופה והוא אינו יכול. אני הלא יוצלח' של המשפחה. מה לעשות? עלי לקבל יסורים באהבה.

כעין זה יש שהאדם יש לו בבית ילד שעובר תקופה קשה ולא יודע מתי היא תסתיים, ואינו יכול לעזוב אותו. הוא יודע שאם הוא עוזב אותו עכשיו, הוא מפסיד את הכל. הילד צריך שאביו יהיה לידו. כל אחד יודע היטב מה פשר דבר כזה. וכשמדובר על אם הבית, הלא בוודאי כן. ברוב ימיה היא קשורה. היא היתה רוצה לעשות סיבוב בעולם, אבל היא קשורה בחבלים ואינה יכולה לעזוב.

ובגלל כן נפשו של אדם אומרת לו שחבל לו כי אינו יכול ליהנות מחייו. הפירוש הוא כך: אתה עבד נרצע, ועליך למצוא לעצמך עבודה כזו שכאשר תרצה משהו לנפשך, כגון לנסוע לטייל בעולם או לעשות דברים אחרים, תהיה לך היכולת.

מה עומד מאחורי?

אומר הקב"ה: בא נלך אתך קצת יותר עמוק. הן איש חכם אתה, הבה נדבר אתך גלויות. מדוע הנפש מרגישה שהיא מפסידה מזה שאינך יכול לטייל ולעשות ככל העולה על רוחך? כי לא רצית באמת לעבוד כאן. אתה עובד כי אתה רוצה כסף, ולכן אתה מחפש סוג עבודה שכאשר תרצה משהו לעצמך - תוכל. תשוקה נפשית היא שאומרת: מתי אעשה גם אנכי לביתי. אבל שלא באופן הנכון. אתה כאילו אומר: אני צריך שתהיה לי האפשרות ליהנות, אחרת, בשביל מה אני עובד? פעמים שהחסיד מרגיש שהוא צריך שתהיה לו אפשרות לנסוע כל פעם שרבו משיא את אחד מצאצאיו מעבר לים. אם אינו יכול לנסוע אז ואינו יכול לנסוע בראש השנה, אינו יכול לקחת חיות.

אך לפי האמת כשהאדם משתמש בהרגש זה שלא באופן הנכון, זה גוזל ממנו את כל חיותו. היצר הרע אומר לאדם: עזוב את החיות האמיתית, עזוב את השעבוד לתורה, את העבדות לריבוננו של עולם, את הזכירה שהוא נותן לך חיים בכל עת. תשתחרר קצת. אל תהיה כל כך משועבד.

ולפעמים זהו פשר הדבר.

שעבוד מוחלט

נאמר יותר: נניח שמציעים לאדם כחברותא אברך נעים ויודע ספר, הוא מתאים לו ובאמת יוכלו להתעלות יחדיו בלימוד התורה, אבל הלה מתנה עמו שאי אפשר לדלג על שום יום. שואל אותו האדם: ומה יהיה אם יהיה לי איזה אירוע משפחתי? - בסדר! אם כן אל תיקח אותי לחברותא. אני לומד בחברותא רק עם מי שמגיע

אכן המפרשים מסבירים בטעמא דמילתא כי כשהאדם לומד, לא די שייכנסו בו ידיעות התורה, אלא צריך שייחרטו בלבו, וענין הקביעות מהפך את האדם לכה שמקבל עליו עול תורה, וזה שהוא מחויב ללמוד כל יום באותו זמן, מאוד מגבילו ומשעבדו, כי הוא צריך לשנות את הכול בשביל זה. מי שיש לו הרבה דברים לסדר ביומו, הרבה יותר קל לו כשהוא יכול להזיז דברים.

האדם אומר כך: תן לי להתפלל מיד בבוקר שחרית מנחה וערבית, בשעה שבע כבר אהיה אחרי כל שלושת התפילות, וכך לא אצטרך לרוץ באמצע היום למנחה. כל אחד יודע שבחורף כשמתפללים מנחה מוקדם, זה יוצא בדיוק בשיא העיסוקים, וכשיכולים להזיז מה שרוצים קדימה או אחורה, יכולים להכניס הרבה יותר דברים בסדר היום.

יותר מזה, תארו לכם שהאדם יכול היה

תן לי להתפלל מיד בבוקר שחרית מנחה וערבית, בשעה שבע כבר אהיה אחרי כל שלושת התפילות...

להתפלל בבת אחת את כל התפילות של כל הימים הבאים. הוא צריך לנסוע לחו"ל וכל ימיו הוא מקפיד להתפלל במנין, והנה הפלא ופלא, ביום ראשון הוא מתפלל כמה פעמים שחרית, כמה פעמים מנחה, כמה פעמים ערבית, הכל עם מנין, ועכשיו הוא יודע שמיום שני עד יום רביעי אינו צריך להתפלל. אך אנו רואים שהקב"ה רוצה שהתפילות לא יזוזו מזמנן כדי שבכל כמה שעות יצטרך האדם להשתעבד. עכשיו צריך לעצור, עכשיו צריך שוב לעצור, עכשיו צריך לחזור אל הקב"ה.

בדווקא זה ככה, פסוק הוא בתורה בפרשת בשלח (טו, כב) "וילכו שלוש ימים בלי מים", ואמרו חז"ל במסכת בבא קמא (פב, א) שתקנו שלא יעברו שלושה ימים בלי תורה. לא יתכן שיעבור זמן רב מדי מבלי שהאדם יהיה משועבד לתורה. כך הוא בתורה וכך הוא בתפילה. הקב"ה רוצה בכך, כי כך יוכל האדם לפעול מה שצריך לפעול בעולם.

מתי אעשה גם אנכי לביתי?

ונבאר יותר: נניח שהאדם עוסק בהרבצת תורה, הוא מלמד או מגיד שיעור, ועכשיו משפחתו רוצה לנסוע למקומות הקדושים. הם כולם ששים ושמיחים ורק הוא יש לו בעיה. הוא

ה'חפץ חיים' זצ"ל בספרו 'אהבת חסד' (ח"ב פ"א) כתב בענין הנחיצות לקבוע עתים לתורה בזה הלשון: "והנה אף כי ענין הזה גדול מאוד אף בדורות הראשונים, בזמנים אלו גדול הרבה יותר, דיודע שהאדם בלי תורה הוא חשוב כסומא המגשש באפלה שעומד ליפול בלי דעת בחפירות ומכשולים רבים על ידי שיטה מן הדרך הישר..."

"והנה הסומא לפעמים ילך גם הוא שלם בדרכו, היינו כשהולך בדרך שהורגל בה וידוע לו שהיא דרך ישרה בלי מכשולים, וילך בה לאט לאט לשלום, אבל אם יוליכוהו למקומות חדשים שלא יידע הדרכים מעולם, וכל שכן אם הדרכים באמת עקלקלים ובהרבה מכשולים, בוודאי סכנתו עצומה לילך שם ביחוד."

"וכן הוא בענינו, דמלפנים כשהיו ישראל יושבין על מקומן, האיש שלא היה בו אור תורה, גם כן היה הולך על פי הדחק בשלום בימי חייו, כי הלך בדרך אבותיו ובדרך שהנהיגו חכמי ישראל עיני העדה, אבל בזמנים אלו שישאל מפוזרים ומטולטלים בקצוי תבל ובאים למקומות ודרכים חדשים, וגם דרכים עקלקלים בהרבה מכשולים, לא יוכל לקוות שלא יינגף רגליו כי אם האיש שאור תורה מאיר את עיניו, ולכן אשרי למתאמץ בזה!"

עומק הנפילה

נבהיר: זה ברור שמי שאינו לומד, הוא סומא. כך היה בעבר וכך הוא היום. מי שאינו לומד, אינו רואה וממילא אין לו הנאה וכל מצב הוא בשבילו סכנה. החילוק הוא רק בחוזק הנפילה ובעוצם החבטה והחבלה. לא אצל כל סומא נכשל ברגע הראשון, לא אצל כל סומא החבטה כה חזקה, והכל לפי הענין. אבל בימינו, כאשר הרחוב נראה כפי שנראה והנסיגות כה קשים, מי שאין לו סדר לימוד קבוע, אין לו סיכוי. כך הם דברי החפץ חיים! והנה אנו יודעים שמאז תקופת החפץ חיים ועד תקופתנו, הדיבורים האלה קיבלו משנה תוקף, כי הרחוב נעשה גרוע פי כמה וכמה, ואין שום דרך שיוכל היהודי להישאר ביהדותו בלי אחיזה חזקה בתורה.

חוק ולא יעבור

ובכן, הבה ונראה מה הקב"ה אומר לנו שנעשה בעולם כזה כדי להינצל מן הסכנות. ידוע שבשולחן ערוך (אורח חיים קנה, א) נפסק שהאדם צריך שיהיה לו זמן מסוים ביום שבו הוא לומד, ואותו אסור לו לבטל בעבור כל הון דעלמא. אע"פ שהוא רוצה להשלימו בזמן אחר, אסור לו לבטלו. וזה מה שנותן את הקביעות לתורתו, ורק אז היא פועלת בו מה שהיא צריכה לפעול באדם!

והנה יש שהאדם תמה: מה הפשט? הרי עכשיו אני לומד רק שעה, ואם אשלימו בזמן אחר, אולי אלמד שעתיים, ואפשר שגם אהיה אז יותר רענן.

וכי אבי הוא גדול הדור?

למען יאריכון! סדרת מצות 'כיבוד אב ואם' בראי התורה והחסידות - חלק ד'

זהו גם הפירוש: "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך בלילות", מן החסידים הנגלים שרואים בעת הבוקר, באים להאמין בה' בעת החושך.

כך גם לנבי כיבוד אב ואם

ומעתה נבין שעבודה זו קיימת גם לגבי כיבוד אב ואם, והיינו כי על האדם לדעת, שגם אותם חלקים שאינם נעימים לו ושגורמים לו למרידות, אין בהם כדי לגרע מן הכבוד שעליו לרחוש בלבו לאביו. וטעם הדבר, שהרי הוא עצמו אינו מכיר את כללות התמונה (וכפי שאמרו חז"ל אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו), והוא עצמו אינו יודע אם היתה לו לאביו בחירה בדבר זה אם לאו, והרי אפשר שנטלו ממנו את כוח הבחירה כדי להעמיד את הבן בנסינו ולהביא אותו על ידי כך לשלמות הנפש. דבר אחד ברור לחלוטין, שהבן היה מוכרח להיות במצב זה!

ואיך שיהיה, הבן מחויב שיהיה לו כוח הביטול, והיינו שלא יחשוב על חסרונותיו של אביו, ואם יעלו לו במחשבתו שלא מרצונו, יפנה מחשבתו למעלותיו ויתבונן בהן. וכל אחד יוכל למצוא מעלות מיוחדות אצל אביו, אם רק ירצה למצוא. שהרי כל יהודי הוא טוב במהותו וכמה מעלות טובות לו!

לכל דבר בחיים

ובדרך אגב נציין, שעבודה זו, איננה עבודה המיועדת ביחס של הבן לאביו בלבד, אלא גם ביחס של האיש לכל הנבראים. וכך אמר שלמה המלך בחכמתו (משלי י. ט): "אָלוֹים יְלִיץ אֲשֶׁם וּבִין יִשְׂרָאֵל רְצוֹן", ופירש רבינו יונה (שערי תשובה שער א): האויל יליץ חובה, כי יחפש מומי בני אדם ואשמתם ויתן בהם דופי, ולא ידבר לעולם בשבח ודבר טוב הנמצא בהם. והמשל על זה, כי הזבובים לעולם באו ונחו כולם על מקומות הלכלוך... "ובין ישרים רצון" - כי דרך הישרים לכסות על כל פשעים, ולשבח האדם כי נמצא בו דבר טוב. וזכרו במוסר כי אדם אחד וחכם עברו על הנבלה, אמר האדם: כמה מוסרות נבלה זו, אמר החכם: כמה לבנים שיניה.

שוחחתי פעם עם יהודי אחד שנתפס ברשתם של המבקרים מומי בני אדם והמדברים טרה על כל... הלה הודה בפני שחיו קשים עליו מנשוא, אך אמר לי כשוחר צדק: "אך אמור לי האמת! כמה אנשים ישרים ישנם בעולם? הלא רוב בני העולם הם אנשים גזלנים, רמאים ושקרנים, ואינם מתכוונים לשם שמים..." אמרתי לו: "יתכן שצדקת, נדבר על כך בפעם אחרת, אבל מה שברור, אתה נמצא על מסלול גרוע ודבוק אתה ברע!"

זהו מה שלימד אותנו שלמה המלך ע"ה: הידבק בטוב והרגל את עצמך לכסות על כל פשעים. וכשתרגיל את עצמך בכך, לא תבוא לעולם בטענה כלפי בוראך. הלא כמה וכמה פעמים מתהלכים להם בני אדם מלאי טינה על הקב"ה. הם אמנם אומרים בפיהם שהם מאמינים שהכול לטובה, אבל תוך כדי הם שואלים מדוע לא הקל הקב"ה מעט מעמו את סאת היסורים. ידעו הללו שבכוחם להפוך את לבנם ולהתחיל לראות את הכל בבהירות נפלאה, כי נר מצוה ותורה אור.

מכיבוד אב לאמונה בה' בכל מצב

אם תכבד את אביך בלבך גם כאשר ישנם חלקים אצלו שמצערנים אותך, וזאת על ידי שתתעלם מכל אותם דברים שלפי דעתך נחשבים כחסרונות גדולים, תגלה שאתה נכנס לעולם של אור ואז ידחה החושך שבלבו ותתחזק אמונתו. ואף אם לפעמים עבודה קשה היא, יש לו לאדם לדעת שהיא לטובתו, כי על ידה יבוא לאור גדול!

[בגליונות האחרונים החילנו לבאר שמצות כיבוד אב ואם הוא הצינור לאמונה בה' יתברך ולהתקרבות אליו. ומכיון שישוד זה - יסוד חזק הוא, נמשך לעסוק ביסוד זה].

הנה ישנם אנשים שמקיימים מצות כיבוד אב ואם ואינם רואים שמהותם משתנית להתקרב אל אבינו שבשמים. כלפיהם דיבר הנביא בשם ה' אלוקי ישראל (ישעיה כט. יז): "יַעַן כִּי נָגַשׁ הָעַם הַזֶּה וּבִשְׁפָתָיו כְּבֹדוֹנִי וְלִבּוֹ רַחַק מִמֶּנִּי וְהָיִי יְקָאָתָם אֹתִי מִצְוֹת אֲנִישִׁים מְלַמְּדָה" - אילו היו מקיימים מצוה זו בהבנת לבם, היו חייהם משתנים ומתקרבים אל אביהם שבשמים. אבל עתה שקיימוה רק מצות אנשים מלומדה, לא הועילה להם לבוא אל התכלית!

והלום ראיתי בספר "שמחת נפתלי" (אות מט) בשם הספר "גבעת פנחס" (וישלה) שם הביא מהזוהר הקדוש (וישלה קע ב), שרמ"ח מצוות העשה מכוונות כנגד רמ"ח האברים, ומצות כיבוד אב ואם היא כנגד העיניים. ולפי מה שהסברנו באחרונה שמצות כיבוד אב ואם היא המביאה להכרה בבורא יתברך שמו, שהרי מצוה זו היא עיני האדם, היא המאירה את דרכו והיא הגורמת לו לראות נכוחה ולהאמין באמונה שלמה בהש"ת שכל מה שהוא עושה לטובתו הוא.

להחזיק את אביו כגדול הדור, כיצד?

ובספר "חיי אדם" (ה'א כלל טו סיפא א) הרחיב את דברי הח'רדים, וזה לשונו: מכבדם בלבו שהם חשובים בעיניו ובלבו, דהיינו שידימה בעיניו שהם גדולים ונכבדי ארץ, אף שבעיני שאר בני אדם אינם חשובים כלל. וזה עיקר כיבוד, שאם לא כן, הרי כתיב "כפיו ובשפתיו כבדוני ולבו ריחק ממני". ומטו משמיה דהגה"צ רבי חיים שמואלביץ זצ"ל, שעל האדם למצוא דבר אחד, יחיד ומיוחד, הנמצא אצל אביו ואינו נמצא אצל אחרים, וזאת כדי שיראה אותו בדבר זה כגדול הדור!

ואמנם יהיה מי שישאל: איך תרצו שאכבד את אבי בלבי ושאתכל עליו כעל גדול הדור? אם תכירו את אבי תבינו שאין דבר זה שייך במציאות. ונחזק אף אנו את שאלתו: הלא כלל הוא בחינוך, שכאשר מבקשים לעודד לילד על ידי הגדת שבחיו, בשום אופן לא נשבח אותו על דברים שאין בו, כי אם נעשה כן, נגרם לו שילזול בדיבורו ושלא יקבל אותם ברצינות הראויה. אלא תמיד נחפש נקודות שהוא חזק בהן, ונשבח אותו עליהן כדי שישים לבו אליהן ויכיר על ידן את רום ערכו. ומעתה מה יועיל לו לאדם אם יסתכל על אביו כעל גדול הדור, בעוד הוא יודע בלבו שאינו כזה, הלא כל הדבר יראה בעיניו כשחוק והיתול.

התכלית היא אמונה בה'

אכן התשובה לכך היא לפי מה שנתבאר בגליונות הקודמים בהרחבה, שכל תכלית מצות כיבוד אב ואם היא להתבטל על ידי להקב"ה, והנה ביטול לה' פירושו שהאדם יודע שאינו צריך להבין הכול, וככל שהוא רואה דברים שאינם מבינים, כך הוא מתרחק מן ההוה אמינא שהוא יכול לתת הסברים לכל מה שנעשה בעולם (ואלו שחושבים שהם יכולים לתת פרשנות לכל דבר ולכל אדם, הם בעלי גאווה ורחוקים כרחוק מזרח ממערב מהביטול לה').

והדרך להגיע אל הביטול לה', היא על ידי שהאדם רואה כמה טובות הוא עושה עמו, וכך מרוב התבוננותו בהנהגתו של הש"ת, הוא אומר: "זכר רב טובך יביעו וצדקתך יריגנו", ואחר כך הוא אומר שהוא משכיל להבין מכל זה כי "חגון ורחום ה' ארך אפים וגדל חסד", ועוד הוא מבין כי "טוב ה' לכל ורחמיו על כל מעשיו", וממשיך ואומר, שאם מעתה יהיה דבר מה שלא יבין, ידע כי "צדיק ה' בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו".

כל יום בלי להחסיר אף פעם. אגב, זה היה התנאי של הגר"ח קנייבסקי זצ"ל עם הלומדים אתו בחברותא. זה היה התנאי היחיד שהתנה עמם. הוא הסכים ללמוד עם מי שיש לו מוח יותר חלש, אך לא הסכים ללמוד עם מי שיכול להחסיר. הוא שאל: בא נשמע מה אתה מתכנן לעשות כשאין לך מצב רוח טוב, כשאתה לא מרגיש כל כך טוב, כשיש לך דבר מאוד חשוב לסדר מחוץ לעיר? את זה אני רוצה לדעת, תבוא אז או לא תבוא? אם אתה אומר מראש שאז לא תבוא, אם כן אינך בשבילי.

אכן האדם צריך לשאול לעצמו את השאלה הזאת. יסוד הדבר המבואר בשולחן ערוך הוא שהשעבוד/העול יתפוס אותך כל כך חזק שלא תוכל להתחמק ממנו.

והנה בוודאי יש כזה מושג שסדר יומו של האדם משתנה בין רגע בגלל איזה ענין, ולא תמיד הוא נמצא באותו מקום, אבל בכל אופן את התורה עצמה אינו יכול לעזוב. את התורה אינך יכול לעזוב, את הלימוד אינך יכול לעזוב. היכן שאתה נמצא ובכל מצב שאתה שרוי!

שמחה של תורה

דבר זה ממלא את האדם בשמחה עצומה, איזו שמחה? השמחה שנובעת מכך שאינו מתנתק מה'. פיתחת למוסרי (תהלים קטז, טז), הקב"ה עוזר לאדם שהוא משתחרר מכל הדברים האחרים ונעשה קשור אליו יתברך. השולחן ערוך קובע הלכה: אם אתה רוצה שתוכל להתקרב אל ה', אתה צריך להתרגל לשאוב חיות מזה שאתה משועבד.

ואלפי בני אדם יכולים להעיד על כך. אנו מדברים על בעלי בתים, בין בעלי כשרון בין שאינם בעלי כשרון. הם יכולים להעיד על השמחה שיש להם כשהם קשורים ואינם יכולים להחסיר מסדר לימודם על-ידי כל מסגרת שהיא, דף היומי, עמוד היומי, של קהילה זו או של קהילה אחרת, עם תוספות, בלי תוספות, עם בחינות, בלי בחינות. העול הזה שבכל מקום שהאדם נמצא ובכל מצב שהוא שרוי, אין לו ברירה כי הוא צריך להמשיך עם השעבוד שיש לו בלי שום תירוצים, כי המסגרת ממשיכה הלאה, היא דבר שמחברת אותו לפי ערכו לריבונו של עולם!

ליצנותא דעבודה זרה

עוד עצה להועיל לעקור מן הלב את הבטחון בממון, היא עשיית ליצנותא מתאות הממון, שהרי כן אמרו הצדיקים שתאוות הממון היא יצרא דעבודה זרה, והלא חז"ל אמרו "כל ליצנותא אסירא בר מליצנותא דעבודה זרה" (מגילה כה, ב), וכתוב בסידור האריז"ל (הלכות דרך ארץ מהרמ"פ ד) שלא היתר בלבד הוא, אלא מצוה הוא לעשות ליצנותא דעבודה זרה. וכן איתא כעין זה להלכה בסמ"ע (סימן ת, סק"ה) 'ותומים' (שם ס"ק ד) שביאר לפי זה הא דפסק בשולחן ערוך שדיין שנתמנה על-ידי שוחד, שמצוה להקל ולזלזל בו, משום שהוקש לעבודה זרה.

וביאור הדבר, כי הנה בדרך כלל אין האדם יכול לפעול על לבו, אלא על ידי מחשבות המח בבחינת "מח שליט על הלב" או על ידי עשיית פעולות כי אחרי הפעולות נמשכין הלבבות. אך אלו דרכים ארוכות הן, כי צריך להתמיד בהן הרבה עד שישפיעו על הלב, וגם לאחר שהשפיעו על הלב, עדיין צריך להתמיד בהן הרבה כדי שלא תפוג השפעתן. מאידך, כוח הליצנות חזק עד מאוד להשפיע על הלב ברגע כמימריה ולהשאר רשום בו לאורך זמן.

והלא מטעם זה חמור כל כך לעשות ליצנות מדברים שבקדושה, עד שאמרו על כת הליצנים שאינם מקבלים פני השכינה, כי כח הליצנות עוקף את כל דרכי ההשפעה האחרות ומשפיע תיכף ומיד על הלב באופן חזק מאוד. ולכן אמרי אינשי: "ליצנות אחת דוחה מאה תוכחות", כי בעוד כל התוכחות פועלות על המוח, הליצנות פועלת באופן ישיר על הלב וגורמת לכל התוכחות שישארו במח ולא ירדו אל הלב. ולכן הורונו הצדיקים להתרחק מנטווי קשת מן הלץ המתלוצץ על דברים שבקדושה או על אנשי קודש.

ועל זה אמרו לנו חז"ל שמותר להשתמש בכח זה כדי לטהר את לבבנו ולהוציא ממנו כל מחשבת עבודה זרה ותאוה לממון, וכפי שכתוב בסידור האריז"ל מצוה הוא לעשות ליצנותא דעבודה זרה. והיינו שמלבד מה שנחזיק מחשבות במוחנו ונתרגל בעשיית פעולות אשר ישפיעו על לבבנו שלא לבטוח בכסף, עוד זאת נשתמש בכוח הליצנות כדי להמאס על עצמנו את תאות הממון.

התבוננות

יהיה עלינו להתבונן בכמה וכמה מקרים שבהם הממון לא הציל את האדם, אלא אדרבא, הוריד אותו לטמיון ונעשה לשחוק בעיני כל רואיו. וכן יהיה עלינו להסתכל בעינא פקיא על חייו של בעל הממון כנגד חייו של בעל הבטחון, עד שנבחין לראות שאין רוב הממון מביא אושר לאדם כי אם הבטחון, ונראה בחוש את מה שאמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"א) "איזהו עשיר השמח בחלקו".

וכשנעשה ככל האמור ונזכה להגיע להכרה עמוקה שהכסף לא יענה את הכל, כי צרכי האדם אינם תלויים בכספו אלא בהש"ת, כאשר ניכנס לאחר מכן לבית המדרש ונראה אחד מוציא חובת הלבבות מן הארון ומתיישב ללמוד בהתלהבות, ונשאל אותו מדוע חשקה נפשו ללמוד חובת הלבבות, ויאמר שהגיע למסקנא שאי אפשר להשיג כסף בלי לימוד שער הבטחון בחובת הלבבות, נרחם עליו בחמלה גדולה, ונתפלל לה' שיאיר את עיניו להגיע לבטחון אמיתי עד שיבין אף הוא שאין שום צורך בכסף אלא במילוי הצרכים! והרבה דרכים למקום.

(מתוך סדרת השיעורים על 'שער הבטחון' שבספר 'חובת הלבבות', שיעור לה' לשמיעת השיעור המלא. חייו לוק השיעורים (בא"י), לחצו בניסחתכם למערכת 2 (-) שיעורי חובת הלבבות), וכחיו שיעור 35. שמעו וביטחון!

הבנה - למעשה

לימוד היוצא מידי מעשה

כיצד להתייחס אל הממוץ?

עובדות וסיפורים

(המשך מהמאמר המייסד בנייני ביטחון)

מעשה

מעשה שהיה עם הרה"ק רבי ישכר בער מראדאשיץ זיע"א, וכפי שהוא מסופר בספר "נפלאות הסבא קדישא" (עמ' ח), וזה הלשון שם: שמעתי איך שהסבא קדישא מראדאשיץ בימי חורפו, בעת שהיה דר בחמעלניק וסבל אז דחקות גדולה ר"ל, ומחמת שהליכתו בקודש היתה בהצנע לכת, על כן לא הכירוהו אנשי מקומו לאיש קדוש, רק החזיקוהו לאיש פשוט ובטלן. ובכל יום היתה דרכו להשכים ולהתהלך מחוץ לעיר אל הנהר לטבול שמה. פעם אחת, בעת הליכתו לטבול כדרכו, פגע בדרך בגוי קטן אשר אין בו דעת להבחין, ובידו כלי עם דינרי זהב והקיש עם הכלי. וניגש אליו הגוי ושאל אותו: "יהודי, התרצה לקנות זאת?" שאלו הסבא קדישא: "כמה תרצה בעד זה?" והשיב לו הקטן: "בעד ל' גדולים (גראשיץ) אמכור לך". והשווה עמו לקנותו עבור ה' גדולים אשר היו אז כל רכושו. וקנה את המציאה הלו ושמו עמה אשר היה יכול להתעשר אז מזה עד דורי דורות.

הבנה למעשה

אבל בתוך כך התיישב בדעתו ואמר אל עצמו: "בערל בערל, הבעל דבר השיג אותך. מעתה אינך צריך להתפלל וללמוד יותר, רק תהיה טרוד בכסף". וחשב כמה רגעים מה לעשות עם הדינרים, ולבו ובטחונו החזק בהש"ת מנעו מלהחזיקן אצלו, ורצה גם כן שלא יזכה גוי אחר בזה הכסף וגם שלא ירגיש שום איש ממנו איך שכבר קנה והתחרט בו. על כן קרא את הגוי הקטן אליו ואמר לו שהוא צריך לה' גדולים שנתן לו, ויען לו שילך ליהודי אחד שדר בשוק פלוני והוא בוודאי יקנה את הכלי עם המוצלצלים ממנו. והלך הגוי אל היהודי הלו אשר היה עני מדוכא ר"ל וקנה המציאה הלו ונתעשר מזה הוא ובניו וכמה דורות עד היום המה עשירים מדינרי הזהב האלה.

נורא נוראות! ראו נא עד כמה היו הצדיק מפחד שלא יאבד את הלב נשבר שלו, וכדאי היה לו לוותר על עשירותו לו ולבניו, והעיקר שישאר בלב נשבר ויצפה בכל עת לישועת ה'!

מעשה

על מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל מסופר, שפעם התענה תענית חלום וכשנשאל איזה חלום חלם, אמר שחלם שהוא נתעשר. שאלו בתמיהה: "וכי על זה צריך להתענות?!" אמר להם ה'חפץ חיים': "ממה נפשך, אם חלום אמת הוא, אני מתענה לבטל את הגזירה שנגזרה עלי להתעשר, ואם לאו חלום אמת הוא, הלא חלמתי אותו מפני שהרהרתי עליו ביום, ואם כן עלי להתענות על זה שהרהרתי ביום על העשירות!"

הבנה למעשה

פחדם הגדול של הצדיקים מן העשירות, נבע ממה שהרגישו תענוג גדול בהיות להם לב נשבר ובהיותם זקוקים בכל עת לבטוח בה' שישפק להם כל צרכיהם, ופחדו שלא יפסידו את כל זה על ידי העשירות. והגם שאין אנו במדרגות גבוהות של הצדיקים, עם זאת כדאי לנו לשנן סיפורים אלו הן כדי שנבין מה בין בעל בטחון למי שאינו בעל בטחון, והן כדי שנאמר מתי יגיעו מעשי למעשי אבות ונתחיל עכ"פ לעלות על סולם המדרגות.

מעשה

כן מסופר על ה'שרף' מקאצק זיע"א שבאחת מנסיעותיו אל רבו מפשיסחא, היה שרוי בעניות גדולה ולא היה לו במה לכלכל את עצמו. אמר לו חבריו הרה"ק ר' פייבל מגריצא זיע"א: "הנה עוד מעט תבוא הנה הגבירה תמרל המוזקת תלמידי חכמים ותתן לך כסף כדי צרכך". אך יצאה המילה "כסף" מפיו ר' פייבל, והשרף קפץ ופלט מפיו: "פענ!" סיפר לאחר מכן ר' פייבל:

הבנה למעשה

"מאז ששמעתי את ה'פענ' יוצאת מפיו השרף, געלה נפשי בכסף עד שבמשך כמה שבועות כל אימת ששמעתי את המילה "כסף" - הקאת".

במושכל ראשון יתמיה כל אחד: מדוע מאסו הצדיקים כל-כך בכסף? הלא בכסף אפשר לבנות בתי כנסיות ובתי מדרשות, ישיבות ובתי חינוך, ואפשר לפרנס בו עניים ותלמידי חכמים ולקנות בו אתרוג ולולב? אך התשובה היא, שהצדיקים הרגישו מיד כשבא הכסף לידם, שהם מאבדים את הקשר שלהם עם בוראם וכביכול מרגישים בטוחים בלעדיו כאשר יש להם כדי צרכם, ועל כן אמרו על הכסף - לא הוא ולא שכרו! בינו והתבוננו!

אין שמחה כשמחת התורה!

בחדש שמורים בו בשמחה - זה הזמן להתחזק בשמחת התורה ורוממותה.

מבחר שיעורים בענין זה יסייעו בדרך העולה בית ה' בשמחה!

טלפון ישיר שע'י קול הלשון: 0732.95.1.337

קול הבינני ☎
718.686.8300 - ארה"ב - 072.2577726
03.300.0223 - בריטניה - 0204.586.2115

לקבלת הגיליון בקביעות
מספר הזמנה 222 ש"ח
a60263@gmail.com

לתיירות והנצחת שיעור, וכן לקבלת השיעור דבר יום ביומו, ניתן לפנות
לישירות למכון הבינני ברא"ל info@machonhavineini.com

האם לפתע הרגשת שאתה מתחבר להש"ת - דבק בו, מאמין בו ובוטח בו?

זכה עוד יהודי להתחבר ולהתענג על ה' בעבודתו אותו מיט הבנה!

בעת שמחה או בעת שמצפים לישועה או הנצחה וכדומה

הרם תרומתך קודש למען הפצת הגיליון!

ידידנו הר"ר פנחס ברנשטיין שליט"א לרגל שמחת נישואי בתו תח' עב"ג החתן הבחור המופלג ה"ה אהרן שפירא הי"ד בן ידידנו הר"ר אליהו שליט"א יה"ד שיזכו לבנות בית באמן לה ולתורתו מתוך אמונה ובטחון בו יתברך!

"כתית למאור" (כז, כ)

"כתית" כאשר מטיפים לו לאדם מוסר ומבקשים לכתת ולשבור את לבו, יש להתכוון "למאור" להאיר את פניו ולהורותו את הדרך הישרה. "ולא למנחות" אבל לא להנחיתו ולהשפילו.

הרה"ק ר' יחיאל ז"ל מאלכסנדר

אנקודלה

"ואתה תצווה את בני ישראל" (כז, כ)

ארבע פעמים אנו מוצאים בתורה את הלשון "ואתה": האחת, כאן בפרשה, "ואתה תצווה את בני ישראל", השניה – "ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך", השלישית, "ואתה תדבר אל כל חכמי לב", והרביעית, "ואתה קח לך בשמים ראש". ומפרש החתם סופר: מי שרוצה לצוות על אחרים לעשות דבר מה, ולבקר אותם על מעשיהם ולכוון אותם, צריך שיקפיד על כמה דברים: ראשית, יעביר את הביקורת מתוך אהבה ואחוה, ולא מתוך הפגנת שנאה או כעס; שנית, לא ילווה את הביקורת בזלזול באדם, אלא להיפך, יכבדו וימקד את הביקורת אך ורק במעשה המדובר (ולא את העושה), שלישית, לא יעביר רק ביקורת "יבשה" אלא יתבל ויטעים אותה ברעיון, בביאור פסוק או מאמר חז"ל וכדו', וכך יחדרו הדברים ללב השומע. וזהו הרמז ברצף פסוקי ה"ואתה": "ואתה תצווה את בני ישראל" - אם רצונך לצוות, להורות דרך נכונה לאחרים, אזי - "ואתה הקרב אליך" - עשה זאת בקרבה ואהבה, ולא מתוך כעס ושנאה; וכך - "ואתה תדבר אל כל חכמי לב", הראה לו שאתה מחשיב אותו כחכם, אלא שהמעשה המסוים שלו מוטעה. ובנוסף - "ואתה קח לך בשמים ראש", טוב תעשה אם לא תדבר רק דברי ביקורת, אלא לווה אותה במיני בשמים, ברעיונות ערבים שיחדירו את המסר בלב השומע

חתם סופר

"להעלות נר תמיד" (כז, כ)

מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה (רש"י) בכל לב יהודי מהבהבת נקודה של אור אלוהי, לעולם אינה יכולה לדעוך לגמרי. יש רק להצית את הנקודה הזאת ולחממה, כי אז היא מתלקחת מאליה ומשתלהבת לאש מאירה... צריך רק להיות "מדליק" ואזי "שלהבת עולה מאליה"...

שיחות צדיקים

"ואתה תצווה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך"

מסופר על רבי מאיר מפרמישלאן שהיה מגיפה בזמנו ובאו אליו שיתפלל – אז הוא הרים את עיניו לשמיים ואמר "ואתה תצווה וייקחו אליך שמן זית זך", ואתה תצווה – אתה ציוות עלינו לחיות ולקיים את מצוותיך – ויקחו אליך? אתה לוקח אליך? שעמען זאלסט זיך (תתבייש לך) כמו שמן זית זך.

ר' מאיר מפרמישלאן

"שמן זית זך כתית"

אומר רש"י – כתית למאור ולא כתית למנחות, לכאורה מה קשור הכתישה למאור או למנחות? אלא אומר הנתיבות שלום "כתית" – כשיהודי מרגיש שבור "למאור" – שייקח את זה למקום של מאור של עשיית טוב וכדו' – ולא כתית למנחות" – שלא יקח את זה לעצבות.

נתיבות שלום

"שמן זית זך כתית למאור" לכאורה זה ההפך מהסדר, הרי קודם כל זה כתית ורק אחר כך יוצא שמן, אלא אומר הנתיבות שלום שכשיהודי עושה תשובה – שייקח על עצמו קבלה – מעתה ואילך להיות נקי ואחר כך יתבטל להקדוש ברוך הוא, כתוב בזוהר הקדוש לפני תקיעת שופר שהיצר הרע עומד ומקטר "פלוגי עשה כך ופלוגי עשה כך" - כשיהודי מתבטל הקדוש ברוך הוא אז אין כבר פלוגי, וממשיך בהסבר הפסוק "ויקחו אליך" קחו קבלה שמעתה ואליך "שמן זית זך" ואחר כך "כתית למאור" כנ"ל.

נתיבות שלום

"ונשמע קולו בבאו אל הקודש לפני ה'" (כה, לה)

רבי חיים מבריסק ראה פעם יהודי פשוט אחד, עומד בתפלה וזועק בקולי קולות. ראה רבי חיים שצעקותיו אינן מקירות לבו אלא מן השפה ולחוץ, אמר לו לאחר התפילה: "במעילו של הכהן הגדול היו פעמונים, כדי שבבואו אל הקדש יישמע קולו. אילו היו הכהנים נוהגים כמודך וצווחים בתפלה, לשם מה היה צורך אפוא בפעמונים?... "

רבי חיים מבריסק

"ואתה תצווה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך"

מדוע הפרשה פותחת: "ואתה תצווה את בני ישראל...". בשונה מיתר המקומות בהם הקב"ה מבקש: "וידבר ה' אל משה לאמר...!" אלא משיב הגאון מווילנא: יום פטירתו של משה רבנו חל בימים אלו ב- ז' באדר. בכל הפרשה כולה לא מוזכר שמו של משה רבנו אפילו פעם אחת. רמז להסתלקותו בשבוע שקוראים פרשה זו. אולם – סיים הגאון – למרות ששמו לא מוזכר בפירוש ניתן למוצאו ברמז: אם נתבונן נראה כי מנין הפסוקים בפרשת תצווה הוא 101 פסוקים. שמו של משה רבנו במילואו מ-ס, ש-ין, ה-א. אם ניקח את אותיות המילוי בלבד נקבל: **מ,י,ג,א** אשר בגימטרייה הם מאה ואחד כמניין הפסוקים בפרשה!...

הגאון מווילנא

אזיס ווארט

"ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת וגו'... ואתה תדבר אל כל חכמי לב.. ועשו את בגדי אהרן לקדשו לכהנו לי" (כח, ב - ג)

שני טעמים מוזכרים כאן בפסוקים במצות עשיית בגדי כהונה גדולה: האחד "לכבוד ולתפארת" – כדי שייראה בהם אהרן מכובד ומפואר, והשני, "לקדשו לכהנו לי" – כדי שיהיה מלובש בגדים מקודשים לצורך עבודתו הקדושה במשכן. ויש להסביר שהטעם הראשון נתן להמון העם, אלו האנשים המכבדים ומוקירים רק אדם שהוא הדור בלבד, למען אנשים אלו, הוצרך אהרן לבגדים שהם "לכבוד ולתפארת". לעומת זאת, "חכמי לב" שהם המבינים בפנימיותם של דברים, להם נאמר הטעם השני, שבגדי אהרן נעשים לא רק לכבוד ותפארת, אלא בעיקר מהטעם הפנימי – כדי "לקדשו לכהנו לי".

ר' שמעון סופר

"ועשית ציץ... פתוחי חותם קודש לה" (כח, לו).

אפשר לבאר את הפסוק על פי דברי הגמרא - ששלושה מפתחות לא נמסרו לשליח, והם בידו של הקב"ה בלבד. ואלו הם: מפתח של חיה (יולדת), שנלמד מהכתוב "ויפתח ה' את רחמה", מפתח של גשמים, שכתוב "ויפתח ה' לך את אוצרו הטוב", ומפתח של תחית המתים, שכתוב "בפתחי אני את קברותיכם". וזה מה שנרמז בפס', "פתוחי חותם", המפתחות של "חותם" - ר"ת חיה, יולדת, מטר, הם "קודש לה" ורק הוא יכול לפותחם!...

ישראל נמשלו לזית, מה זית זה מוציא את שמנו רק לאחר שכותשים וסוחטים אותו, כך גם ישראל מגלים את מעלותיהם לאחר שמביאים עליהם יסורים. כן נמשלו ישראל לשמן, מה השמן אינו מתערבב בשום משקה אחר כי אם צף ועולה תמיד למעלה, כך גם ישראל עומדים תמיד למעלה מאומות אחרות ואינם מתערבבים בהם, והפלא שבדבר, שאף על פי שהם נרדפים ומעונים ביסורים הקשים ביותר, עומדים הם בכל זאת למעלה ממעניהם ואינם מתבוללים בהם.

צרור המור

"ששה משמותם" (כח, י)

בירושלמי מובא שבאבני האפוד היה שמו של בנימין מחולק, באבן הימיני היה כתוב 'בני ובשמאלי 'ימין', ודורש את זה ממה שכתוב "ששה מ'שמותם" – מקצת שמותם ולא כל שמותם, לכן שמו של בנימין היה מחולק על שתי כתפות האפוד. ולזה אפשר לומר רמז ממה שנאמר בברכות בנימין "ובין כתפיו שכן".

משך חכמה

"ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת" (כח, ב)

הכהנים היו הולכים בארבעה בגדים: כתונת ומכנסיים, אבנט ומצנפת, ותו לא. מוסיף עליהם הכהן הגדול ארבעה: מעיל תכלת ובשוליו פעמונים ורימונים, חושן המשפט עשוי זהב ובו אבנים יקרות, אפוד בד, וציץ זהב על מצחו. כתב רבינו בחיי זצ"ל, שפלא גדול היה שהמוני הכהנים עבדו בעזרה החשופה במרומי הר הבית בעיצומו של החורף הירושלמי בכתונת בד בלבד לגופם, כשהם יחפים, על רצפת השיש הקרה – איך לא היו מתים! ואולי, אולי טמונה התשובה בסיפור מעשה שהיה, חייל בצבא הצאר עמד על המשמר בקור הרוסי במקפיא ואוזניו קפאו ונשברו רחמנא ליצלן. הביאוהו למשפט – ודנוהו למלקות! ומדוע? משום שחייל בצבא הצאר צריך דמו לתסוס בו בחום בעמדו על משמרתו! מעשה שהיה הוא, והנמשל מובן...

הגיליון לזכות ולבריאאות אדונינו מורינו
ורבנו ר' ישכר דוב בן מרים שליט"א

תורה שבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

פרשת תצווה | אדר א' תשפ"ד | גיליון ח'

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תרי"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

שבת של תורה

פנינה לשולחן השבת

להתוודות בשקט

בקרבנות של שבעת ימי המילואים המוזכרים בפרשת השבוע, נאמר בפר החטאת (שמות כט, י): והקרבנות את הפר לפני אהל מועד וסמך אהרן ובניו את ידיהם על ראש הפר, והקדוק בפסוק זועק: אחרי שמדובר ב'אהרן ובניו', למה נאמר בלשון יחיד 'וסמך' אהרן ובניו, בזמן שהיה הפסוק צריך לומר 'וסמכו' אהרן ובניו.

זאת ועוד, שהרי להלן בהקרבת האיל לעולה אכן נאמר (פסוק טו) וסמכו אהרן ובניו את ידיהם על ראש האיל, ואם כן, מה נשתנה הפר לחטאת שנאמר בו 'וסמך' בלשון יחיד.

רעיון יקר ונפלא אמר הרה"ק השר שלום מבעלזא זי"ע, על פי המבואר במשנה (אבות ה, ה) שבבית המקדש נעשה נס שהיו עומדים צפופים ומשתחוים רווחים, והסיבה שהיו זקוקים לנס זה כותב רש"י (יומא כא, א ד"ה משתחוים) "שלא ישמע איש וידויו של חבירו, שלא יכלם".

מעתה יבואר הפסוק להפליא. בפר החטאת שהביאו אהרן ובניו לכפר על חטא העגל (כמבואר ברש"י פסוק א), היו צריכים להתוודות על החטא, ולכן עמד כל אחד מהכהנים לעצמו, כדי שחבירו לא ישמע את וידויו (ובמשכן שלא היו הרבה כהנים לא היו צורך בנס של עומדים צפופים ומשתחוים רווחים, אלא כל כהן עמד בפניו אחרת של גוף הפר), לפיכך נאמר בלשון יחיד 'וסמך' אהרן ובניו, שכל אחד סמך במקומו. לעומת זאת קרבן האיל לעולה שלא בא לכפר אלא לשם דורון לה', נאמר בו 'וסמכו' שהיו יכולים לעמוד בצפיפות זה לצד זה ולסמוך ידיים ביחד! - כפתור ופרח!

חיים של תורה

מעלת וחשיבות לימוד פרשת השבוע עם פירוש רש"י הק'

ללמוד עם בחורים חומש ורש"י

”מה טוב ומה נעים, אם הרבנים ישיחו ללמוד עם בני הישיבה חומש ופירוש רש"י, ואין אדם יוצא ידי חובתו עד שידע כל פסוק מהתורה באיזה ספר ובאיזה סדרה ובאיזה פרשה הוא, כך היא שגורה בפיו. ומשובחים מאד תלמידי החכמים הלומדים עם הבחורים גם חומש עם פירוש רש"י ז"ל”
(הרה"ק ר' מרדכי מנדבורנא זצ"ל)

שערי תורה

מבט מסכם ומבוא לפרשת השבוע

מה בפרשה?

בפרשתנו נלמד בהרחבה על הבגדים שהכניס לבשו בעת עבודתם. בהמשך, חלק גדול מהפרשה מוקדש לעבודת שבעת ימי המילואים של חנוכת המשכן, ולסיים - פרשת מזבח הקטורת.

נושאי הפרשה: בגדי הכהונה • עבודת שבעת ימי המילואים • מזבח הקטורת

עד כתפיו וירדו מעט כלפי חזהו.

בקצה הכתפות הותקנו משבצות זהב בהם מילאו 'אבני שוהם' ועליהם נחקקו שמות השבטים, למען יעלו לזכרון לפני ה'.

ד. החושן

החושן, שכיפר על קלקול הדין, עשוי היה בד דומה לבד האפוד, בתוכו הונח 'שם-המפורש' לצורך התשובות של 'האורים-ותומים'. על החושן הונחו 12 משבצות זהב ובתוכם אבנים שונות, עליהם נחקקו שמות השבטים.

החושן נקשר אל הכתפות באמצעות שרשרות קלועות מחוטי זהב שחיברו בין הטבעות שבחלקו העליון של החושן ובין הטבעות שבכתפות. בנוסף נקשר החושן למטה בחוטי תכלת שחיברו בין הטבעות שבתחתית החושן ובין הטבעות שהיו בתחתית הכתפות, כך לא יזוח החושן ממקומו.

ה. המעיל

המעיל עשוי היה כולו מבד תכלת, ופתח בית הצוואר נארג באריגה כפולה למען לא ייקרע. בתחתית המעיל נתפרו פעמוני זהב וכדורי בד ארוג בצורת רימון.

ו. הציץ

על מצח אהרן הונח הציץ - טס זהב שעליו חרוט הכיתוב 'קודש ליהוה-וה', והוא נקשר לעורפו של הכהן בחוטי תכלת, כשחוט אחד עולה מעל גבי המצנפת.

הציץ כיפר על דם וחלב שנטמאו והוקרבו, ונחלקו הדעות אם כיפר גם בזמן שהציץ לא היה על מצח הכהן. על הכהן נאסר להסיח דעת מהציץ.

ז. שבעת ימי המילואים

במהלך שבעת ימי המילואים [מילואים' מלשון מינוי, שכן נהוג היה להעניק לבעל תפקיד חדש כפפת עור למלא ידיו], שימש משה ככהן המשך בעמוד ד <

א. שמן למאור	ז. שבעת ימי המילואים
ב. בגדי הכהונה	ח. מינוי כהן
ג. האפוד	ט. מזבח הקטורת
ד. החושן	
ה. המעיל	
ו. הציץ	

א. תרומות למשכן

לקראת הקמת המשכן מתבקשים היהודים להביא מנדבת ליבם 3 סוגי תרומות: א. מחצית השקל עבור האדנים. ב. מחצית השקל עבור קופת קרבנות הציבור. ג. 13 מוצרים נחוצים עבור הקמת המשכן וכליו ועשיית בגדי הכהונה, וגם עבור ייצור השמן והקטורת.

א. שמן למאור

הפרשה פותחת במצות הבאת שמן זית וזך הנכתש בתהליך ייחודי עבור הנרות במנורה שדלקו כל הלילה.

ב. בגדי הכהונה

הכהנים ההדיוטים לבשו 4 בגדים: מכנסיים, כתונת, אבנט, ומגבעת. ואילו הכהן הגדול הוסיף ללבוש 4 בגדים נוספים: מעיל, אפוד, חושן, וציץ. חל חיוב ללבוש בגדים אלו בעת העבודה במקדש, וכהן המשמש בלי אחד הבגדים חייב מיתה.

המכנסיים, האבנט, הכתונת, והמגבעות - כל אלו יוצרו מבד פשתן, כאשר ה'כתונת' ארוגה בצורה המדומה צורת משבצות.

ג. האפוד

האפוד - שהיה מיוצר מחוטים השזורים מחוטים דקיקים של זהב בשילוב שאר מינים - תלה מאחורי גבו של הכהן הגדול עד רגליו, וממנו יצא 'חשב האפוד' - חגורה לקשירה, ומעל החגורה נתפרו שתי כתפות מבד, שעלו על גב הכהן גדול

התלהבות גדולה ובלתי מצויה, הוא אמר הפעם את הברכה בהדגשה יתירה, ומקירוב לבו זעק "שלא עשני גוי!!!".

לאחר התפילה הסביר, שברכה זו אינה מכוונת רק שלא עשני כמו הגויים הנבונים והפחותים, אלא אף לברך ולהודות שהיהודי הכי פחות, הוא יותר טוב ונעלה מן הגוי החשוב ביותר. והנה מי הוא הגוי הנחשב אצל הגויים 'מספר אחד בעולם'? - הלא הוא בוודאי נשיא ארצות הברית המושל בממלכת האימפריה הגדולה ביותר בעולם, לשם כך ביררתי בטרם ניגשתי לברכות השחר מי הוא הנשיא, ועליו במיוחד כיוונתי בברכתי לפני ה', שלא עשני גוי - שאינני כמו אותו גוי הנשיא של אמריקה. אלא אני איש יהודי, יהודי יקר מאד מאד, ששורשו נחצב מסגולת אוצר מלכו של עולם, ואפילו מלאך ושרף אין יודעים מהות ערכו.

מי אמר שאתה רופא?

וידעו פי אני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשבתי בתוכם אני ה' אלקיהם (שמות כט, טו)
בתקופת מלחמת העולם הראשונה שגבתה מחירים יקרים מאוד מהעם היהודי, הוזמן לרבינו החפץ חיים זי"ע לבקר אצל רופא אחד, ששוחח עמו על צרות ישראל, ובתוך דברי התבטח הרופא ושאל: איך הוא בורא עולם שרואה בניו בצרות ושוקק, ולמה הוא מניח להם לגויים להמשיך במלחמתם?

ענה לו החפץ חיים במתק שפתי קדשו בשאלה תמימה: וכי מנין לי שאתה רופא? אולי אתה מתחזה? גיחך הרופא על השאלה והראה לו על הקיר תעודה תלויה וקבועה המעידה שהוא רופא מוסמך!

לא נחה דעתו של החפץ חיים ותמה: הרי אני רואה שהתאריך הנקוב על התעודה מעיד שהוא ניתן לך לפני כארבעים שנה, ומנין לי שגם היום אתה רופא? כעס הרופא וענה: וכי לא די במה שהעידו או, לפני ארבעים שנה, שאני רופא, וכי צריך כל יום לבחון אותי מחדש? השיב לו החפץ חיים: יפה דיברת! אף אבינו שבשמים כן! הוא הראה לנו פעם את ידו החזקה ביציאת מצרים, ואז התברר לפנינו שהוא בורא עולם, וציווה לספר מדור לדור נסיו ונפלאותיו ליוצאי מצרים ללמד לבנינו האמונה בבורא עולם, וזו התעודה שלו לדורות. אין צורך לחדש את התעודה בכל דור!

ראש הישיבה שעדיין קיפל את הטלית לאחר תפילת שחרית, שמע את השאלה ונענה אלי בשאלה: "יקירי! בשביל מה אתה צריך פנס? מה לא טוב לבדוק עם נר, כמו שאבא שלך בדק, וכמו שסבא שלך בדק? "אומרים שפנס מאיר יותר" - ענה האברך.

השיב לו הרב שך זצ"ל תשובה חדה: "בשביל מה אתה צריך אתה שיאיר לך 'יותר'?! אצל האבא שלך היה די באור של נר, אצל הסבא שלך גם היה די באור של נר, הם נהגו לבדוק עם נר, לעולם אל תחפש 'יותר' אור מאשר אצל האבא ואצל הסבא!...! תיצמד למסורת אבות, ממנו אל תגרע וגם אל תוסיף!

הלפת שהתבטל שעתיים

ובשלת את פשרו במקום קדש וגו' ואלכו אתם אשר פפר בהם (שמות כט, לא-לב)

אל ביתו של הגה"ק חכם יהודה פתיה זצוק"ל הגיעה יום אחד יהודייה קשישה, אלמנה מיוסרת במכאובים שונים בגוף ובנפש. היא ביקשה מהחכם שיאציל עליה מברכות פיו הקדוש, שיפעל להוריד ממנה את סאת הייסורים.

לאחר שחכם יהודה בייך אותה בלבביות, לא עזבה הקשישה את הבית. 'יש לי מתנה להביא לרב' אמרה בקול נבוך, כשהיא שולפת מהסל ראש לפת אחד, והניחה אותו על השלחן... בדרך כלל חכם יהודה הקפיד שלא ליטול תשלום או מתנות על ברכות וקמיעות, אבל כאן הוא הבחין בפקחותו ולבו הרחום בקולה הנבוך והמתבייש, שמסכנה זו מבקשת מאד להעניק לו מתנה ומחמת מצבה הדחוק אינה מסוגלת להביא שום דבר מלבד ירק הלפת, והיא מתביישת במתנה דלה זו.

באותו רגע גמר אומר לעודד את רוחה. פניו לבשו אור של שמחה, והוא קרא לרבתו וביקש ממנה שתבטל תוכף ומייד את הלפת הזו, כי הוא רוצה לאכול אותה. במשך שעתיים ישבה האישה ההיא במטבח של הרבנית עד שהלפת התרכך, הרבנית הגישה, והרב בייך בורא-פרי-האדמה בכונה וחגיגות, פרס חתיכה ואכל, ולא הפסיק להודות לוקנה על מתנתה החשובה כל כך, והיא, עיניה אורו ונצצו על שזכתה להביא לרב מתנה חשובה כל כך!

כל ישראל יש להם חלק

ושכנתי בתוך בני ישראל והייתי להם לאלקים (שמות כט, טו)

מנקה הדעת וצדיקי ירושלים של מעלה היה הגה"צ רבי נטע צינורט זצ"ל, עליו מסופר שמצאוהו פעם בהשכמת הבוקר אחרי טבילת שחרית, ביום שלמחרת הבחירות בארצות הברית, כשהוא מתעניין בתוצאות הבחירות שנערכו אמש באמריקה, ורק לאחר ששמע את התוצאות הסופיות אודות זהות הנשיא הנבחר, ניגש לתפילת שחרית.

התפלאו ביניהם האנשים מאוד על המחזה, מה לו לרבי נטע עם שחר לפני התפילה בדברים פחותים שכאלה, של תוצאות הבחירות לנשיאות ארצות הברית? ברם, לא זמן רב אחר כך, כשניגש רבי נטע לברכות השחר, בהגיעו לברכת שלא עשני גוי, נתפסה בו

הסוס בסמטאות טרויש

ואלה הפגדים אשר יעשו חשן ואפוד (שמות כה, ב) ואפוד, לא שמעתי ולא מצאתי בברייתא פירוש תבניתו, ולבי אומר לי שהוא חגור לו מאחוריו... כמין סינר... שחוגרות השרות כשרוכבות על הסוסים (רש"י).
מאחורי פירושו של רש"י על פסוק זה - מקובל מדור לדור - מסתתר סיפור מעניין מאוד:

ביום מן הימים יצא רבן של ישראל, רש"י הקדוש זי"ע, מבית מדרשו שבעיר טרויש בצפון צרפת, לפתע הגיע מולו סוס רוכב בדהרה ועליו רכובה אשת שר כשהיא חוגרת מאחוריה סינר. הצטער רש"י הקדוש צער רב מדוע זימנו משמים שעניו הקדושות והשמורות יראו לרגע קל דמות של אשה.

לאחר זמן, כשעמל ויגע לכתוב את פירושו על התורה, הגיע לפרשת תצווה וביקש לתאר את תבנית האפוד של הכהן. התקשה רש"י בצורה המדויקת שבה חגר הכהן את האפוד, כפי שהוא כותב "לא שמעתי ולא מצאתי בברייתא פירוש תבניתו", אך אז נזכר באותה אשת השר שראה לרגע קט רוכבת על הסוס כשהיא חוגרת אפוד, כעת הבין שלא לחינם הודמנה לו ראייה זו, אלא שיסתייע במראה זה להבין ולבאר את תבנית האפוד, ועל כך כתב כאן בפירושו "ולבי אומר לי שהוא חגור לו מאחוריו... כמין סינר שחוגרות השרות כשרוכבות על הסוסים".

קנס לרב העיר

ופניהם איש אל אחיו (שמות כה, כ)

בימים ההם, לפני שואת יהדות אירופה, כיהן הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע כרב העיר בעלזא, ובאחד הימים נכנס אליו יהודי וסיפר על הספר בעיר שהשאיר את המספרה פתוחה בערב שבת לאחר הזמן שכבר אמור היה לסגור את המספרה לקראת שבת.

קרא הרבי אליו את הספר וביור אמר אכן יש דברים בנו. האישי הודה, התנצל והבטיח ששוב לא יחזור על מעשהו.

נענה הרה"ק מבעלזא ואמר: אתה הספר שהשארת את המספרה פתוחה לאחר הזמן, תשלם קנס 'רוטל' אחד [שיעור מידת משקה] של שמן זית עבור הדלקת נרות בית הכנסת. ואילו אתה - פנה הרבי לעבר היהודי שסיפר את המעשה - בגלל שסיפרת לי דבר שאינו הגון על יהודי אחר, תשלם על כך קנס של שני רוטל שמן זית לבית הכנסת. ואנכי בעצמי, המשמש כרב העיר, אחרי שאירע מקרה כזה בעירי, אשלם קנס חמשה רוטל שמן זית לבית הכנסת!

פנס או נר שעה?

להעלת נר תמיד (שמות כז, כ)

באותו משיחותיו הגלהבות סיפר מרן הגאון רבי משה מרדכי שלזינגר זצ"ל, בעל 'משמר הלוי', מה ששמע מאברך אחד שסיפר על עצמו: ניגשתי פעם ביום י"ג ניסן, ערב בדיקת חמץ, לאחר תפילת שחרית אל מרן ראש הישיבה הגרא"מ שך זצ"ל ושאלתי: "האם אפשר לבדוק חמץ עם פנס?"

מספר לחיוב מארה"ב: 151-8988-1351
מספר לחיוב מאנגליה: 443-3061-30131

מבחנים | שיעורים במגוון שפות
וסגנונות | חידות | הגרלות | ידיעות
ועדכונים | אזור אישי | ועוד

02.500.20.18

קו 'קול התורה' - שמעו ותחי נפשכם!

באיזה צורה משחו את שמן המשחה?

הרביעי, ובפשטות האות כ' היוונית היא האות C הסגורה משלש צדדים ופתוחה בצד אחד. ויש שביארו שגם כאשר כתב רש"י כמין נו"ן שלנו כוונתו היתה לנו"ן הפוכה שגבו לצד שמאל, הדומה ממש לאות C

צורת אות X

ברם, שיטה אחרת אנו מוצאים לכאורה ברש"י על מסכת כריתות (דף ה' ע"ב) שם מוזכר בגמרא שמשחו כמין כי, ושם מצויר ברש"י בדפוס ווילנא האות הנקראת איקס X ומפורש מזה שהיא-היא הנקראת כ"ף יוונית.

כך גם במוסף הערוך פירש: כף יוונית - שני קווים באלכסון בוקעים אחד לאחד בתוך דהיינו כזה X.

גם תפארת ישראל על המשניות (יכין מסכת כלים פרק כ משנה ז) הבין שהצורה של 'כי' היינו X, והוסיף ביאור שאות זו נקראת בלשון יון 'כי' בכ"ף רפויה, אלא שאנחנו העברים כל אות מאותיות בג"ד-כפ"ת כשהם בראש המלה, קוראין אותה דגושה, לכן נקראנה פי יוונית, בכ"ף דגושה.

הציור הנכון ברמב"ם

לגבי דעת הרמב"ם בשאלה זו אנו מוצאים תגלית מרתקת. בספרי הרמב"ם ברוב הדפוסים עד לדור האחרון (הלכות כלי המקדש פרק א הלכה ט) על דברי הרמב"ם שמשחו את הכהן כמין כי יוונית, הדפיסו צורת X, אולם ברמב"ם מהדורת הרב שבתי פרנקל שינו והכניסו את הציור C, וציינו שם במדור שינויי נוסחאות שציור זה מופיע ברוב כתבי יד של הרמב"ם, וכן בפירוש המשניות לרמב"ם המוגה בכתב ידו של הרמב"ם, ורק בדפוס אמסטרדם

בפרשת השבוע כתוב (שמות כט, ב): 'וְלֶחֶם מִצֹּאת וְחֶלֶת מִצֹּאת בְּלֹלֶת בְּשֶׁמֶן וְרִקְקֵי מִצֹּאת מְשֻׁחִים בְּשֶׁמֶן', ומפרש רש"י: "משוחים בשמן, אחר אפייתן מושחן כמין 'כי' יוונית, שהיא עשויה כנו"ן שלנו", עכ"ל.

כך גם להלן פסוק ז' ביציקת השמן על ראש אהרן נאמר "וְלֶקְחֶתָּ אֶת שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְיִצְקֶתָּ עַל רֵאשׁוֹ וּמִשְׁחָתָּ אֹתוֹ", ומפרש רש"י: "אף משיחה זו כמין כי יוונית, נותן שמן על הראש ובין ריסי עיניו ומחברן באצבעו".

אנו מוצאים פולמוס רחב אודות צורת המשיחה, כפי איזה אות יוונית היא הייתה דומה, ומה היא אותה 'כי' יוונית? ומה הכוונה 'כנו"ן שלנו'?

צורת ט' או נ' או כ' או ו' או ח'?

במסכת מנחות (עד, ב) שנינו: "כיצד מושחן? כמין כי!", מפרש שם רש"י-כתב-יד: "אות יוונית ועשויה כמין טי"ת, כהפרשת גודל מאצבע", כוונתו, שהאות 'כי' היוונית דומה לאות ט' שלנו, והיא הצורה היוצאת כאשר אדם מבדיל בין האגודל לאצבעו.

מאידך, התוספות (דף עה, א ד"ה כמין) כותבים: "כמין כי - צייר בקונטרס כמין טי"ת", ובפירושי חומש פירש 'גימל', ויש מפרשים כמין 'נון', או כמין 'כ', עכ"ל.

לעומת זאת, רש"י במסכת הוריות (יב, א) כותב: "כמין כף יוני, שמתחיל למשוך באצבעו בין ריסי עיניו ומושך אצבעו על הראש והולך עד שמגיע לעורף, ככף יוני כזה", ושם מודפס בגמרא ציור של אות ח"ת גדולה.

הרי לנו כמה וכמה הצעות כיצד למשוך השמן: כמין אות ט', או ח', או ו', או כ', או ג'.

אולם הצד השווה בין כל הפירושים [מלבד אות ג] שמדובר באות הסגורה בשלשה צדדים ופתוחה בצד

שינו לצורת X ומאו הלכו בעקבותיהם שאר הדפוסים, עד שבדורנו תוקן הדבר וחזר למקומו לציור הנכון.

ושם בסוף הרמב"ם במדור 'ילקוט שינויי נוסחאות' האריכו בזה בהרבה מקורות, והעירו על מדפיסי ש"ס ווילנא שהכניסו ברש"י במסכת כריתות את הציור X על דעת עצמם, בעוד שציור זה אינו מתאים לתוכן דברי רש"י.

ותן לחכם-לב אשר מלא רוח חכמה, ויחכם עוד.

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות?

שלחו לנו gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפנינים המובחרים של לומדי התורה

אוצר התורה

ההלום מתוך הפרשה

וַיִּקְחוּ אֵלָיוּ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כֹּתֵית לְמָאוֹר (כו, ב), כתיב למאור, ולא כתיב למנחות (רש"י). לב שבור וכתות, הוא דבר מבורך רק כשזה מביא את האדם - 'למאור', להוסיף אור בעבודת ה', ולא כתיב למנחות' - כאשר שברון הלב מביא לידי מנוחה ורפיון ידניים. (חשבה לטובה, אלכסנדר)

שִׁפָּה יִהְיֶה לָפִיו (כח, לב)

יהודי צריך לעשות גבול ושפה לפיו, לקמץ במילים ולא לדבר דיבורים בלתי רצויים, כי סייג לחכמה שתיקה.

(זכרון אלעזר; אוהב שלום)

וְלֹא יִזַּח הַחֶשֶׁן מֵעַל הָאֶפֶד (ח, כח)

החושן שהיה כנגד לב אהרן מרמז על הלב, ו'אפד' בגימטריא 'פה', מזהיר הכתוב שהחושן - הלב לא יתרחק מהפה, אלא יהיו פיו ולבו שוים.

(דגל מחנה אפרים)

וְעֲשִׂיתָ צִיץ זָהָב טָהוֹר וּפְתַחְתָּ עָלָיו פְּתוּחֵי הַתֶּם קֹדֶשׁ לַה' (כח, לו)

מובא בחז"ל שהציץ כיפר על עזות-מצח, על כן מוסיף הפסוק ואומר 'פְּתַחְתָּ עָלָיו וגו' קודש לה' - ללמדנו שלדבר שבקדושה, קודש לה', מותר וצריך לנהוג בעזות דקדושה.

(חתם סופר)

שָׁנִים לַיּוֹם תִּמְיַד (כט, לה)

יהודי צריך שיזכור בלבו שני 'תמידיים', האחד - שויתי ה' לנגדי תמיד, והשני - וחסאתי נגדי תמיד, וזהו 'שנים ליום תמיד'.

(הגה"ק רבי יעקב מליסא זצוק"ל)

וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ (כח, לה)

אמנם מידת הצנע-לעת היא חשובה ויפה, אולם זהו רק בענייני חולין, אבל בכל הנוגע לעניינים שבקדושה, יש להשמיע קולו ברמה, ואימתי 'ונשמע קולו?' - 'בבואו אל הקודש'!

(חתם סופר)

רבבות אלפי נבחי תורה שבכתב מעידים על

מהפך עצום ע"י עריכת המבחנים

המסייעים להבנה ברורה ושינון התורה בעקביות ודבר יום ביומו

בחן את עצמך מדי יום אם אינך מפספס את היסוד!

למדתי, למה להיבחן?

חידודי תורה

פרפראות וחידודים

על פרשת השבוע ופירושי רש"י הק'

'יוסיף דעת'

לא יקרע! – למה צריך פסוק מיוחד?

על הפסוק בפרשת המעיל (שמות כח, לב) לא יקרע, כותב רש"י: "הקורעו עובר בלאו, שזה ממנין לאוין שבתורה".

השאלה הנשאלת: לאיזה צורך יש לכתוב פסוק מיוחד במעיל שאסור לקורעו, והרי בכל כלי הקודש יש איסור שלא לשבור או לקרוע אותם, כמו שנאמר בפרשת ראה (דברים יב, ג) וְנִצַּצְתֶּם אֶת מִזְבְּחֵיכֶם וְשִׁבְרֵתֶם אֶת מִצְבְּתֵיכֶם וְגו' לא תעשון פן לה' אֱלֹהֵיכֶם, שפירש שם רש"י שזה אזהרה לנותן אבן בבית המקדש!

'חידה בפרשה'

בין פרשת תצוה לפרשת אמור

בתחילת פרשתנו נאמרה פרשת מצות הדלקת המנורה, כמו כן בפרשת אמור (ויקרא כד א-ד) נאמרו שוב פסוקים אלו ממש כמעט מילה במילה, אולם יש ביניהם כמה שינויים בין הפסוקים, ציין לפחות חמשה שינויים בין הפרשיות.

תשובות - פרשת תרומה:

יוסיף דעת: חלק מהתשובות שהתקבלו במערכת:

א. הקדמה: לגבי הסתייה בין הרישא ברש"י לסיפא, כתב השפתי חכמים: שהוא בדרך קושיא ותירוץ, שלכאורה הביאו כסף רק במנין של מחצית השקל עבור האדנים ולצורך המשכן עצמו אכן לא הוצרכו ליותר כסף מזה, ומה שכתבו (בויקהל) על תרומות הכסף שנדמו, זה היה עבור כלי שרת אחרים. בתשובות הנאות יפירוט אלו 'כלי שרת'. ב. האבן עזרא הביא בשם גאון שתיקן, שעשו מהכסף שלחן-כסף, עליו חתבו או תיקנו ורצו כל מה שהיו זקוקים בבית המקדש. (וכן הוא במסכת שקלים פרק ו' שהיו במקדש שלחנות של כסף). ג. עוד תירץ שם, שמחכף עשו חצוצרות, ודנו בזה האחרונים אם החצוצרות היו כלי שרת, ואם נעשו משל ציבור או משל משה. ד. באבן עזרא ובפנים יפות תירצו עוד, שמהכסף עשו מזוקות לקבל הדם, על כך הוסיף בספר 'טללי אורות' בשם מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל שמלאכת המשכן הכונה הדין של 'ועשו לי מקדש' והמזוקות לא נכללו במצות 'ועשו לי מקדש'. ה. במשנה במסכת תמיד מובאר שהיו תשעים כלים מכסף שהיו מוציאים בזמן הקרבת התמיד.

חידה בפרשה:

חצאי הקנים של לחם הפנים נעשו כדי שהרוח תיכנס (רש"י כה כט)

יתדות החצר נעשו כדי שהרוחות לא יניעו את היריעות והקלעים (רש"י כז ט)

תשובות ופתרונות ניתן להעביר עד יום ראשון בשעה 24:00

בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס' בין המשיבים נכונה מתקיימת הגרלה שבועית:

יוסיף דעת - כרטיספר בסך 200 ש"ח חידה בפרשה - כרטיספר בסך 100 ש"ח

בזכות התורה

שמות הזוכים בהגרלות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ש"ח

הרב אלעזר ויינברג - בני ברק
הבה"ח יצחק שלמה גומבו

הבה"ח יהודה רייזמן בית שמש - בעלזא דובר שלום

הבה"ח יהודה אבא שאול - ירושלים

הרב משה העסקל - בני ברק צאנו

הבה"ח שמעון מרקוביץ - ירושלים תולדות אהרן

הרב דוד קריספיין - תל ציון כולל קול יהודה

זוכים במבחן שבועי ע"ס 500 ש"ח

הבה"ח אהרן רייכמן - ירושלים מיר

הרב אהרון ליבמן - מודיעין עילית מיר

זוכה בהגרלת בונים ע"ס 600 ש"ח

הרב אברהם שור - ביתר עילית אמנות ישראל

זוכים בהגרלת מדור חידודי תורה

ניק וחכים כבר אליהו אלק - מודיעין עילית דרך אמת - כרטיספר 200 ₪

הבה"ח יהודה ברזר שומריה מדברה כעדן - כרטיספר 100 ₪

שימו לב, ההגרלות נערכות מדי יום שני על כל השבוע הקודם

הזוכים מקבלים על כך הודעה בתיבה האישיית

לימוד קבוע מסודר, ולא לימוד צדדי בין הפרקים

כל הפרשה עם רש"י, ודאי שלא בהבנה ברורה ועמוקה.

זאת ועוד, אף אלו המתמידים ומנצלים את זמנם, כגון בחורי ישיבה ואברכי כולל וכדו', עשו את העיקר מתורה שבעל פה, סדרי הלימודים של הישיבה או הכולל, שעליהם יש חזרות קבועות, ומאיך נמצא אשר תורה שבכתב נזנחת כמעט לגמרי ח"ו, וכמעט שלא שמים לב להשקיע בה בכמות ובאיכות.

וכאן הגיעה הבשורה הגדולה של 'תורה שבכתב', אשר רבבות יהודים בזכותכם הפכו את לימוד התורה שבכתב, חומש ורש"י, ללימוד יסודי. דבר יום ביומו, ביסודיות ובקביעות. בפה מלא ניתן לומר: זכיתם לחולל מהפך בכל הדור כולו, אשריכם שזכיתם! אשרי המצטרף בקביעות ללימודים ולמבחנים, טעמו ורואו!

בהוקרה והכרת הטוב: עובדיה ס. צפת תובב"א

יש לכם סיפור משנה חיים? רואים הצלחה מיוחדת בלימוד? תרצו לשתף את הקוראים?

שלחו לנו את הסיפור האישי שלכם לפרסום במדור זה באמצעות דוא"ל

GTS025002018@gmail.com או הקליטו את הודעתכם באזור האישי

בקו 'קול התורה' 02-5002018 או ב'נדרים פלוס'

המשך שערי תורה

בעבודת הקרבנות, ובסיומם התמנו אהרן ובניו לכהונה, באמצעות מספר עבודות שנעשו בכל יום משבעת הימים, ואלו הם:

א. הבאת סל ובתוכו 30 חלות משלשה סוגים, 10 חלות מכל סוג.

ב. טבילה במים ולבישת בגדי הכהונה.

ג. יציקת שמן המשחה אל ראש אהרן.

ד. הבאת פר לקרבן חטאת, לכפר על מעשה העגל. מספר איברים ממנו הוקרבו על המזבח והיתר נשרפו חוץ למזחנה, ובשרו לא נאכל כלל.

ה. הבאת שני איילים, אחד לקרבן 'עולה' - שהוקרב כליל על המזבח, לאחר שאהרן ובניו סמכו ידיהם על ראשו. והשני לקרבן 'שלמים' - אשר מדמו נתן משה על תנוך האוזן, והאגודל שביד ימין ורגל ימין, של אהרן ובניו. אחר כך הזה מהדם שעל המזבח ומשמן המשחה על אהרן ובניו ועל בגדיהם לקדשם.

בהמשך ערכו משה ואהרן ובניו יחדיו תנופה והרמה לכל צד לחלקים מתוך איברי השלמים, יחד עם 3 חלות שהופרשו מהסל. אחרי התנופה, הוקרבו איברים אלו ושלוש החלות על המזבח, ויתרת הבשר והחלות אכלו אהרן ובניו בתוך חצר המשכן, ואילו למשה ניתן ה'חזה'

להצטרפות לקבלת הגליון השבועי בדוא"ל ולפניות בנושא העלון ניתן לשלוח בקשה

למייל: GTS025002018@gmail.com

את כל דברי תלמוד תורתך באהבה

משמעות

דבר האירה

חזקת החינוך

מתן עסוק במלאכת החינוך כמו שהצורך עסוק במלאכת הצירוף והנגר עסוק במלאכת הנגרות. אך יש לך לדעת, כי מלאכת החינוך הוא יותר משאר כל העבודות כי היא חמה ואינה רק סתם מלאכה. לפעמים רואים הורים ומורים רבים המנסים לחנך את בניהם/תלמידיהם, פעם אחר פעם, בדברים רבים, מושגים וערכים, אך זה לא בדיוק מצליח...

יש לדעת שסוד הדבר שהחינוך ייחרט וישתרש בלב המתחנך הוא, להגיע למצב שיהיה החינוך מוחזק אצל המתחנך ב'קנין חזקה' באופן שכבר יהיה חלק ממנו ויזרום בעורקיו כל הזמן.

ענין זה מבאר לנו רש"י הק' על הפסוק **"ומלאת את ידם"**, וז"ל:

"ומלאת את ידם - כל מילוי ידיים לשון חינוך הוא, כשהוא נכנס לדבר להיות מוחזק בו מאותו יום והלאה".

מדברי רש"י אלה נמצאנו למדים כמה יסודות נפלאים במהותה של מלאכת החינוך.

נכנס לדבר - בכל דבר חינוכי צריך להיכנס לתוך פנימיות ועומק של הדבר, ולא יהיה הערך החינוכי משהו חיצוני מלמעלה, כבדרך אגב. פעמים רבות יש להורים רצון שהילד יבין לבד מעצמו, עד שהם אומרים: "מה, הוא לא מבין לבד?", או אמירה כמו "כבר אמרתי לך" - יש לדעת, כי אמירה, או אמירה חד-פעמית, ולפעמים אפילו כשאומרים כמה פעמים, עדיין לא השתרש העניין החינוכי הרצוי בתוך הילד. אם רוצים להשריש עניין חינוכי יש להיכנס לתוך הדבר עד הסוף, דהיינו שהמסר החינוכי יהיה חשוב, עיקרון וכלל ברזל, שהילד יראה ויגיש שבנפשנו הדבר שיעשה כך, רק אז קולט הילד שזה חשוב ונחוץ ללא פשרות וללא משא ומתן.

חזקה - מבחינה הלכתית יש מושג של 'חזקה', דהיינו שדבר הנעשה כמה פעמים נהפך למוחזק. כך גם בחינוך חשוב מאוד שהענין אותו אנו מחנכים יהיה בעקביות רבה, באופן שמלמדים את הילד פעם אחר פעם, עד שהדבר נעשה מוחזק אצל הילד. אי אפשר לחנך על ערך חינוכי כאשר אומרים לילד פעם או פעמיים "תעשה כך", אלא יש לקבוע את הדבר כמסמרות ולחזק אותו באופן שישתרש הדבר היטב בליבו של הילד.

תחזיק חזק - 'חזקה' היא מלשון להחזיק. כאשר אדם מחזיק באיזה ערך, מצוה או מנהג, יש בזה מעלה ומדרגה גדולה יותר מהרגל - הרגל הוא רק 'מצות' אנשים מלומדה', אולם חזקה הינה שהאדם מחזיק בדבר מתוך הפנמה והכרה ומתוך הפנימיות שבו. 'חזקה' היא גם מלשון 'חזק'. שכאשר האדם מוחזק בדבר, אזי הוא מחזיק בו בצורה חזקה, ולכן בחינוך יש להביא את הילד שיעשה את הדברים בצורה חזקה ויאתנה.

שבת שלום ומבורך
הרב אלחנן רייזמן

הנפש והחינוך

יסודות איתנים מפרשת השבוע

ברם, על פי רוב, אצל רובם של האנשים קורה שאינם מזהים בעצמם את כוחותיהם עד שבא אחד מבחוץ ומגלה את כישרונותיהם.

בא וראה מה שכתב ה'חתם סופר' בפרשתנו וז"ל:

"בלבות האנשים חכמה נטועה - אם יבוא מי שיעוררם על זה ייצא המטמון ההוא ויגלה לעין כל, ואם לאו יהיה נעלם. כרגירי הזרוע שאם ייעדר ויחרוש יצמח, ואם לאו יירקב. כך אמר הקב"ה למשה רבנו, הנה ישנם אנשים שמילאתי בהם רוח חכמה, אך החכמה נעלמת וצריכים מי שיעורר אותם ויודיעם את זה כדי להוציא חכמתם התקוע בכוח אל הפועל".

והנה הדרך הנכונה לגלות ולהוציא את הכוחות מן הכוח אל הפועל את המטמון האנושי הטמון בכל אדם היא על-ידי הדיבור, כשנוטעים בקרבם את האמון העצמי על ידי שאומרים לו "יש לך את הכוח לך ולך וכו', בכך מעוררים את כוחותיו ומפעילים אותו להשתמש בהם באופן הנכון, וכפי שממשיך שם ה'חתם סופר', וז"ל:

"ואתה תדבר אל כל חכמי לב' - תודיע להם שיש בכוחם והם מלאים רוח חכמה, וכך ייצא הכוח לפועל ויעשו את בגדי אהרן".

אמנם גם אם אין מי שידבר אל האדם לעורר את הכוח שבקרבו, יכול האדם בעצמו לעשות כך, וזאת על-ידי שיחקור היטב ויבדוק מהם כוחותיו ומה מיוחד בו. כך מגלה לנו בעל ה'חובות הלבבות' בהקדמתו, וז"ל:

"יש מן החכמה מה שהוא צפון בלבבות החכמים כמטמון הנסתר, אשר אם יסתירוהו - לא ישיגנו אדם, וכאשר יגלוהו - לא יעלם מאדם. כי החכמה תקועה בתולדות האדם וטבעו ובכוח הכרתו כמים הטמונים בלב הארץ, והנבון המשכיל ישתדל לחקור על מה שיש בכוחו ובמצפוניו מן החכמה לגלותה ולהראותה וישאבנה מלבו, כאשר יחקור על המים אשר במעמקי הארץ".

הדרכים לגילוי הכוחות הטמונים:

מתן מרחב יצירה - אדם שמרגיש שיש לו מרחב, כשהוא מרגיש שמישהו ממתין לכוחותיו ויצירותיו, אזי מתפתחים בלבו הרצון והיכולת להוציאם. ישנם אנשים שאף פעם לא ידעו שהם יכולים לדרוש ברבים, אך כאשר אחד הגיע ודרבן אותם לומר כמה מילים באירוע משפחתי וכדומה, קיבלו מני אז את הכוחות והכלים לדבר בפני ציבור. וכך כל הכישורים והכישרונות.

אומץ - אחד הדברים המפתחים את האדם בצורה מוצלחת הוא אומץ ומוטיביציה, טענת בו את ההרגשה שמאמינים בו, שהוא יכול, שהוא מוצלח, שהוא יודע. ילד שמרגיש שמאמינים בו מקבל כוחות לעשות דברים, אך כשהוא חי בתחושה שלא מאמינים בו ובכוחותיו, הרגוהו באופן אוטומטי נסגר ומופנם.

משוב נכון - אדם שעושה פעולות אינו יודע האם זה טוב או רע, האם זה נחשב כהצלחה או כישלון, האם דבר זה מותר או אסור. אך כשרואה שאנשים מתפעלים ממנו זה גורם לו להראות יכולותיו, ואחר-כך יש להמשיך לעודד אותו כי העידוד מראה לו שכדאי לו להתפתח ולגלות עוד ועוד - עידוד הוא מלשון עוד, שהילד מרגיש שמעריכים ומעודדים אותו הוא מגלה את כוחותיו הטמונים בו. זה מתחיל בילדות, אך אותו עקרון ממשיך גם לאחר מכן למשך כל שנות חייו.

הדרך הנכונה כיצד להשפיע לאחרים ואתה תצוה את בני ישראל (כז, כ)

הקב"ה ברא את העולם בדרך של משפיע ומקבל, כך הוא סדר כל העולמות, וכך הוא משתלשל עד לעולם שלנו. אולם כדי שהמשפיע יוכל להשפיע לחנך ולהנחיל למקבל מה שברצונו להשפיע, באופן שדבריו יתקבלו על הלב, ובאופן שהמתחנך והמושפע יעשה את השינוי המיוחל, נדרשים כמה תנאים בסיסיים אותם לומדים מפרשתנו. כפי שמבאר ב'חתם סופר' על הפסוק **"ואתה תצוה את בני ישראל"**, כמובא בספר 'מטה יוסף' וז"ל:

"ואתה תצוה את בני ישראל' - יש לפרש בדרך רמז, כי האיש שרוצה לקיים מצוות תוכחה וחפץ שייכנסו דבריו בלב חברו, צריך להיזהר בשלושה דברים מועילים:

א. **שיהא אוהבו, למען יוכל לומר לו: 'אחי אוהבי, אהבה רבה אהבתני ועל כן צר לי מאוד ששמעתי עליך דברים לא טובים וכו'."**

ב. **שיוסיף לומר לו: 'משתומם אני עליך אחי, מאז בין חכמי לב נחשבת, ועתה שמעתי אליך שהלכת בדרך אווילים. הייאות לחכם לב לילך בדרך כזו."**

ג. **מה טוב אם המוכיח מטעים דברי תוכחתו במאמר נעים מן המקרא, מגמרא או ממדרש בטוב טעם וריח כבשמים, ואז יטה אוזן לדבריו הנאמרים באהבה בחכמה ובטעם. וידעת ההפכיים שווה, שאם שלוש אלה לא יעשה ויצאו דבריו חנים ללא הועיל.**

ובזה יובן חיבור המסורה **"אתה תצוה את בני ישראל' - רוצה לומר, אם תרצה לצוות על חברך ולהוכיחו, אינך צריך תעשה ותצליח במשימתך:**

א. **ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך - תדבר עמו כאח.**

ב. **ואתה תדבר אל כל חכמי לב - תדבר עמו כדבר אל חכם באמור לו הלוא חכם לב אתה.**

ג. **ואתה קח לך בשמים ראש - עשה מטעמים לדבריך כבשמים ראש ואז ייכנסו דבריך בחדרי לבו."**

הרי לנו דברים ברורים ומיוחדים ביותר כיצד ניתן לחנך ולהשפיע על לבות בני ישראל, באופן שמעצים ומרומם את הנפש ומביא את האדם לפתח את יכולותיו וכישוריו.

גילוי הכוחות הטמונים שבאדם "ואתה תדבר אל כל חכמי לב"

הקב"ה ברא אצל כל אחד ואחד כוחות גדולים וכישרונות נעלמים הטמונים בקרבן, שכאשר יוציא מן הכוח אל הפועל וישתמש בהם באופן נכון, ייטיב לפתח ולהעצים את עצמו עד שיגיע אל תכליתו.

הכוחות הטמונים באדם אלו הם המעלות שלו, שהן כמו יהלומים 'קרי-ערך' אשר אינם נמצא ברחובות עיר, ורק במכרי זהב ויהלומים מוצאים אותם, ולאחר שמוציאים אותם משם יכול האדם לנקותם, ללטשם, להבריקם ולייפותם, וכך גם מעלות האדם הטמונות בקרבן הן אוצר יקר מאוד שאין ברצונו של הקב"ה שיתבזבזו לריק, אלא שיבואו לעולם עם עמל וגייעה, וכך ישמור האדם על כוחותיו לדברים מועילים וטובים.

האהבה ראשית החינוך

ראשית השתלשלות החינוך התחילה אצל 'אברהם אבינו' שהקב"ה אמר לו את הכתוב "כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריי" (בראשית יח' ט') ופירש רש"י כי ידעתיו - לשון חיבה ... לשון ידיעה שהמחבב את האדם מקרבו אצלו ויודעו ומכירו.

הקב"ה צייה את דרכי החינוך לאברהם אבינו בכך שהקב"ה אהב את אברהם אבינו כמו שרש"י ביאר לנו את דרכי החינוך שכאשר המחנך אוהב ומחבב את חניכו הוא מקרבו ויודעו מכירו.

הדבק במידותיו

ומה לנו יותר מוכן, שהקב"ה אוהב את עמו ישראל, ואת כל יחיד ויחיד בכל מצב ובכל תנאי, כמו שכ' (דברים יד' א') 'בנים אתם לה' אלוקיכם, וכן כתוב (שמות ד' כב') 'בני בכורי ישראל' וכמו שאמרו ז"ל (קידושין לו, א) 'בין כך ובין כך אתם קרויים בנים', ובזמן חורבן הבית בעומק השפלות היו כרובין מעוריים זה בזה, לרמז על גודל אהבת הקב"ה לישראל (יומא נד, ב).

והרי זוהי כל עבודתנו בעולם הזה לקיים את הנאמר "הדבק במידותיו", לדמות נבדא לבורא, דהיינו להידבק במידותיו של הקב"ה, מה הוא חנון אף אתה חנון, וכן הוא בכל שאר המידות. וכשם שאהבת הקב"ה לישראל הוא ללא תנאי, כך צריך להיות אהבת אב לבנו ללא שום תנאי.

סגולת האהבה

לאהבה יש כוח עצום וזה מביא את החיבור בין הדברים, ילד שמרגיש שאוהבים ומעריכים אותו, ליבו פתוח לקבל את כל ההוראות של המחנכים וליבו פתוח לקבל ולהבין את דברי התורה הק'. ילד שהוא מאוהב, יבוא בהמשך גם לדוגה הגבוהה של "אהבת השם". ובכדי להבין זאת נביא מה שכתוב בספר תפארת יהונתן (דברים ה' ה')

ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך. כי סגולת אהבה להיות נפש קשור בנפש והיה לאחד כמ"ש בדרך ויונתן וכן אנו שאוהבים להקב"ה מור' זביקות והתאחדות ב"ה והיינו לאחד כביכול ואהבה הוא מספר אחד כי אהבה מורה ומעורר אחדות וזביקות.

יוצא מדבריו שהאהבה הוא המחבר בין הדברים והוא מאחד ומדבק וגורם שיהיה זרימה למלאכת החינוך.

ללא תנאים

מצרך האהבה, משול הוא למזון ואוכל בסיסי שנדרש לקיים חיותו התמידי של האדם. כשם שאדם זכאי למזונו בכל עת ובכל מצב, אחרת אין לו חיים. כך גם אהבה הוא מצרך נדרש לילד בכל מצב, בין אם הוא מוצא חן בעיניך ובין אם הוא מכעיס אותך, בין כששומע לקולך או לא. האהבה הוא מחויבת המציאות, ללא תנאים מוקדמים. יחייבים לקבל את הילד כמו שהוא, לאהבו ללא התניות.

וכפי ששנינו (אבות פ"ה מט"ז):

"כל אהבה שהיא תלויה בדבר, בטל דבר, בטלה האהבה. ושאין תלויה בדבר, אינה בטלה לעולם".

וביארנו התפארת ישראל:

ושאין תלויה בדבר - רק בטבע, כאהבת אדם לבניו ולמשפחתו... וכשנשאל אותו למה יאהב כל אלה, אינו יודע לתת לנו טעם בדבר, זהו אהבה שאינו תלוי בדבר אמצעי שבין האוהב לנאהב. והיותה גדולה במידתה כאהבת אב לבן שאי אפשר שתתבטל, אפילו כשלא יתנהג הבן כשורה, וכמ"ש דוד המלך ע"ה (שמואל ב יח, ה) 'לאט לי לנער לאבשלום', וכ"כ יהונתן אף ששמע אה"כ שיקח ממנו מלכותו, אפ"ה לא זז מחיבתו לו".

על הילד להרגיש שבבית הוא המקום שם הוא הכי מאוהב, באופן שיוכל להגיד את זה בפה מלא. ידיעה זו אמורה לבוא אליו בתחושה פנימית אמיתית, ולא רק כאמירה בעלמא.

על כן יש להיזהר מאוד, שלא לשחק עם רגשות אהבה של הילדים. אסור לעשות תנאים לאהבה הכרחית זו, ובדאי שלא להציק לילדים בהקשר לאהבה זו, האהבה צריכה להיות אבסולוטית וההחלטית. לא אחת, אנו נופלים במוקש הזה של התנית האהבה.

חיבת להיות אהבה שאינה תלויה בדבר, אהבה ללא תנאי, אהבה החלטית ורציפה ובכל מצב.

אמירה רכה

נאמר בתורה (שמות יט, ג) 'כה תאמר לבית יעקב' ואמרו חז"ל אלו הנשים צעריכים לדבר אליהם באמירה רכה. וכך גם בתשובה לשאלת בן התם נאמר "ואמרת אליו" - אמירה רכה, וכפי שמבאר ה"אור החיים" הק' שם בפרשת יתרו: "פירוש, יש בו אמירה רכה, שהיא דרך אהבה וחיבה".

גילוי חיבה ואהבה

אחד מהשאלות הוא האם צריכים להראות את החיבה ואהבה בדרכים גלויות או מספיק שאוהבים בלב, יש בכך כמה דעות ושיתות. אך כבר מצינו ברמב"ן שהדרך לגילוי אהבה יכול להיות בדרך של חיבוק ונישוק, וגם לילד גדול ניתן גלגולת אהבה כזה, וכך כתב הרמב"ן (בראשית כז, יב):

"אולי ימשני אבי - אין הטעם שימושהו להכיר אותו, אבל אמר אולי יקרב אותי אל עצמו לנשק לי או לשום ידו על פני, כדרך חיבת האב על בנו ויצא במשמוש שאין חלק".

אמנם אהבה היא דבר המסור ללב, וכאשר ישנה אהבה אמיתית, אין צריך להראות כל פעם מחדש את אותות החיבה, ואדרבה מובא בספר "דאשית חכמה", שעדיף לא להראות את האהבה בכדי שלא יתעורר בקרב הבן מצב של געגועין ופינוק רב. וכלשונו: (פרק גידול בנים):

"צריך אדם לאהוב את בניו כנפשו, אבל לא צריך להראות להם האהבה אלא מצפינה בלבו כדי שלא יהיה עליו געגועין".

אהבה שמקלקלת השורה

לאהבה יש גם סיכון שלפעמים מקלקלת את השורה ולא יכולים לחנך מרוב האהבה ועל כך כבר כתב הפלא יועץ ערך אהבת הבנים והבנות וז"ל

אהבת הבנים והבנות ג"כ הטבע מחייבו מאחר שהם עצם מעצמו ובשר מבשרו ואפילו עורבא בעי בני אבל צריך לזהר שלא תהא אהבה מקלקלת השורה שלא ליסר בנו ולהרבות לו געגועין וחבה יתירה וכבר אמר שלמה בחכמתו חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחורו מוסר. ועיקר האהבה היא אהבת הנפש ונכלל בזה אהבת עצמו כי ברא מזכה אבא וכתוב יסר בנך ויניחך ויתן מעדנים לנפשך.

כיום חייבים אהבה

בדורנו שרבו גם רבו הנסיגות, הרי שישנו סיכון עצום ורב לילד שאינו מרגיש מאוהב, וחלילה לעול הוא לחפש את האהבה במקומות זרים ופסולים, ותוצאותיו מי ישרונו, וגם ח"ו שיש קושי עם ילד האהבה הוא הפתרון לכל ומהראוי להביא לכאן מה שמוכר בספרה"ק "אמרי פנחס" (שער ז):

"מעשה מהבעל שם טוב, שפעם היה אדם כשר שבנו יצא לתרבות רעה וכפפיה רחמ"ל וצויה הבעש"ט לאביו לאהוב אותו ביותר ומחמת זה יצא מהכפירה עכ"ל.

דרכי אהבה

בכדי להוריד את הרעיון למעשה נביא כמה רעיונות כיצד להביע את דרכי האהבה:

בפה מלא - חשוב לומר ולהגיד לילדנו מדי פעם בפה מלא 'אני אוהב אותך מאוד'.

להראות אותות חיבה - מהראוי להראות לילד אותות חיבה ואהבה, אם ע"י דרכים נוספים או ע"י חיבוק ונישוק ועשיית דברים של חיבה.

הבעת עניין - בכדי שהילד ירגיש את אהבתו אליו, חשוב מאוד להתעניין במצבו, לדבר עם הילד ולשאול אותו כשרואים שקשה או לא טוב לו.

תשומת לב - הוא אחד מהדרכים להביע את האהבה. ילד מתחיל לדרוש לקבל תשומת לב כבר מגיל קטן וממשיך לצרוך זאת גם אח"כ. תשומת לב הינו בשבילו כמזון קיומי, בלעדיה לא יוכל הילד להחזיק את עצמו ולהצליח. תשומת לב הוא 'אישור' שהוא בסדר. חשוב מאוד שהאב יתן לו את מלוא התשומת לב.

אהבה בין תלמיד לרב - תלמידים קרויים בנים

לאחר שהרחבנו על הצורך של האהבה מההורים נביא גם על

הצורך של אהבה מהמחנכים, כי ההסמכה בחז"ל שצריך רב לאהוב את תלמידו, כי המשילה את התלמידים כבנים, וברור הדבר שכשם שטובע הדבר שאב אוהב את בנו כן צריך להיות טובע הדבר שרב אוהב את תלמידו. ובכמה מקומות מצינו שחז"ל המשילו את התלמידים כבנים:

א. ברש"י (דברים ו, ז) 'ושנתם לבניך בניך - אלו התלמידים מצינו בכל מקום שהתלמידים קרויים בנים... וכשם שהתלמידים קרויים בנים כך הרב קרוי אב... ב. ברש"י (במדבר ג, א) 'ואלה תולדת אהרן ומשה' - ואינו מזכיר אלא בני אהרן ונקראו תולדות משה לפי שלמדן תורה מלמד שכל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו:

יוצא לנו מהז"ל שהכלל הראשון כשרוצים להשפיע לתלמיד הוא שהתלמיד יהיה כבנו, שאותו מידת אהבה שיש בין אב לבנו יהיה ג"כ בין רב ותלמידו.

הרגשת האהבה

חז"ל הגדירו מה זה אהבה, וכיצד מוודאים שאכן הרב אוהב את תלמידו, אהבה הינה דבר של הרגשה, שלא מספיק שאומרים שאוהבים אלא צריכים להרגיש את האהבה חז"ל מגדירים את התנאי להרגשת האהבה במשל(כז, ט):

'כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם, וברש"י כמים - הללו הפנים שאתה מראה לתוכן הן מראות לך. כן לב האדם לאדם - חברו לפי מה שאדם יודע שחבירו אוהבו כן הוא מראה לו פנים:

כאשר הרב אוהב את תלמידו התלמיד ירגיש זאת ואז התלמיד כלי מוכן לקבל את התורה והחינוך מרבו, אך כאשר התלמיד אינו מרגיש את האהבה קשה לרב להשפיע ולחנכו.

מהו אהבה

הגמ' בבבא בתרא ח, ב: 'ומצדיקי הרבים כמכובדים לעולם ועד' (דניאל יב, ג) אלו מלמדי תינוקות, כגון מאן אמר רב כגון רב שמואל בר שילת, דבב אשכחיה לרב שמואל בר שילת דזהו קאי בגינתא א"ל שבקתיה להימנותן אמר ליה הא תליסר שנין דלא חזיא לי השתא נמי דתנאי עלויה, ורבנן מאי אמר רבינא 'ואוהביו כצאת השמש בגבורתו' (שופטים ה, לא).

הגמרא הביא דווקא את סיפורו של ר' שמואל בר שילת, ולא שאר סיפורים, מאחר שיש כאן ענין עמוק.

כל אדם מטבעו צריך שיחשבו עליו, ושיכירו בקיומו. זהו נקרא אהבה, לחשוב על השני, וכאשר חושבים על הזולת, השני מרגיש זאת, וכאן אנו רואים שחשבו עליו גם אחרי שנים רבות.

מצדיקי הרבים

ואכן התואר של 'מצדיקי הרבים' הוא רק במי שיש לו קשר קרוב כזה עם תלמידו, וכפי שכתב היד רמ"ה שם בגמ' וז"ל: "ש"מ כל מלמדי תינוקות דלא עבדי הכי לאו מצדיקי הרבים יניחו".

כוח האהבה

וכדי לבטא את הכוח העצום שיש באהבה נביא מה שמסופר על הגאון רבי יוסף חיים זוננפלד זצוק"ל, רבה של ירושלים. פעם אחת לאחר שפסק בדין תורה לרעת אחד מן הצדדים, איים עליו הלה שעוד יגמולו לו כגמולו על כך. האיש היה גבר אלים ומסוכן, שעלול היה לקיים את דברו. באחד מן הימים כשצעד הגאון רבי יוסף חיים ברחוב העיר, הגיע מולו אותו איש. התלמידים שליוו אותו יודעו שמסוגל לרצחו נפש, ממש חששו לחייו. אך מה נדהמו לראות לפתע שמבטו של האיש השתנה והתקרב אל הגר"ח בהכנעה תוך שמבקש סליחתו על שפגע בו. התלמידים שתמהו על השינוי שנעשה לנגד עיניהם, שאלו את הגר"ח על פשר הדבר. ענה להם הגר"ח: בשעה שראיתי אותו עומד מולי, סילקתי מעצמי את כל רגשות הדעם שחשתי כלפיו והתחלתי לעורר בי מידת אהבה אליו, וכמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם, נכנסה האהבה בקרבו עד שהתחרט על רצונו וחזר אף הוא לאהוב אותי.

שאלות והארות - למייל ar3123499@gmail.com

כיצד מחנכין?

עלון מס' 60

ביכולתנו לבנות עולמות!!!

מטולאים, בחליפה דהויה, על ראשי כובע מקומט ולרגלי נעלים קרועות.

התביישתי שיצחקו עלי. כל אותו היום וגם בלילה ישבתי בישיבה ולמדתי. חיכיתי ליום המחרת שיגיע. עם שחר נטלתי את המזוודה, שאפילו לא פתחתי אותה מרוב בושה, וצעדתי לכוון תחנת הסוסים והעגלות המרכזית, כשכוונתי היתה לחזור הביתה. לא הייתי מסוגל ללמוד במקום שכולם מסתכלים עלי כעל מישהו לא נורמלי!

בעודי ממתין בתחנה, ניגש אלי בחור מתלמידי הישיבה ושאל אותי: 'קוראים לך, אולי, איסר זלמן?' השבתי בחיוב.

דע לך שראש הישיבה, הנצי"ב (רבי נפתלי צבי יהודה ברלין), אינו מתלהב כל כך מהר מבחורים חדשים. אתמול בלילה הוא עבר במשך הלילה משולחן לשולחן בין תלמידי הישיבה ושאל קושיה על דברי הגמרא הנלמדת בימים אלו בישיבה. אף אחד לא הצליח לענות לו עליה תשובה שתניח את דעתו. רק אחד הצליח, כך סיפר ראש הישיבה. הוא סיפר לנו שהגיע היום בחור חדש וצעיר לימים, בשם איסר זלמן, שענה לו תשובה הגיונית, ישרה ושכלית.

"ראש הישיבה הוסיף, כי ככל הנראה בחור זה יצמח ויהיה רב גדול בישראל"

"ואני, שהיה בדעתי לעזוב את הישיבה ולחזור הביתה", ממשיך הרב מלצר לספר, "שאבתי עידוד גדול מהדברים. באותו הרגע נטלתי את המזוודה וחזרתי לישיבה.

"שמו של אותו בחור" - סיים רבי איסר זלמן את דבריו - "היה זליג ראובן בנגיס!"

(מעובד מתוך 'כבודם של ישראל')

סיפור דומה: אברך ת"ח הזדמן בימי בין הזמנים לחנות מכולת ברחובה הראשי של המושבה 'ראש פינה'. הוא נכנס לשם כדי לרכוש מוצרי חלב למשפחתו ששהתה בצימר, והבחין שהחנות מסודרת מאוד. כל המוצרים מונחים בצורה מאורגנת, באופן שאפשר להגיע מיד לכל מוצר בלי לטרוח

בצעדים חוששים נכנס הבחור בשערי ישיבת 'טשכנוב' בירושלים. זה עתה סיים את לימודיו במסגרת ישיבה קטנה, ובלב הולם הוא פותח את היום הראשון בישיבה גדולה. הוא מתוח ודרוך וכמובן מצפה ומייחל לטוב.

בשערי הישיבה עמד המשגיח וקידם את פני התלמידים. ואז נגש אל הבחור דגן ולחש באזנו כך:

"אמנם עדיין אינני מכירך באופן אישי, אבל אני יכול לומר מה ששמעתי אודותיך. שמעתי שבעולם הישיבות התחוללה מלחמה איזו ישיבה תזכה בך. הכל חפצו בך, דברו בשבחך וציינו שאתה בחור נדיר ומיוחד באיכותו. כמה אני מאושר שלבסוף באת בצל קורתנו... רק נותר לי לאחל לך בהצלחה רבה..."

שנים חלפו, ואותו הבחור העיד שלאורך כל השנים, משפט זה היה עבורו מטען אנרגיה הפועל באופן רציף. הבחור גדל לתפארת מכוחו של משפט אחד, ועשה הכל להצדיק את הכתרים שנקשרו לראשו.

לעולם לא נדע מה כוחו של משפט בודד! במו פינו יכולים אנו לבנות עולמות!

[מתוך פניני פרשת השבוע, מאת הרב אשר קובלסקי שליט"א]

כשהגיע הגאון רבי איסר זלמן מלצר לירושלים ביקש לפקוד את בית הגאון רבי זליג ראובן בנגיס זצ"ל, שהיה אז רבה של ירושלים וראש בית הדין של 'העדה החרדית', וכשנכנס החלו דמעות זולגות על מורד לחייו.

שאלו הרב בנגיס, למה אתה בוכה?

לנוכח פליאתו הגדולה של הרב בנגיס, פתח רבי איסר זלמן בסיפור שאירע עשרות שנים קודם לכן:

הורי היו עניים מרודים. בראש חודש אלול הגעתי ללמוד בישיבת וואלוז'ין, בית המדרש היה מלא וגדוש בלומדים.

סיפר הגרא"ז מלצר. הבחנתי שכל התלמידים לבושים בצורה נורמלית ומכובדת, ואילו אני לבוש במכנסיים

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"ג, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

ולחפש הרבה. ניכר היה שבעל המכולת תכנן את חנותו בצורה מיוחדת במינה.

"ניגשתי אל בעל החנות", הוא מספר, "ושיבחתי אותו במלים פשוטות על הסדר שרואים בחנות שלו, והדגשתי שלא בכל חנות יש סדר כזה. רואים שאתה אדם מסודר מטבעך, אמרתי לו, וזו תכונה מאוד טובה ונכונה. האיש נהנה מאוד מהדברים ושירת אותי אחר-כך בצורה מיוחדת, ואף ליווה אותי בדרכי החוצה תוך שהוא משבח את השם ותורתו.

זה היה אשתקד. והנה, גם בשנה האחרונה שהיתי בראש פינה בימי בין הזמנים של חודש מנחם-אב, ונכנסתי לחנות המכולת ההיא. אני עצמי שכחתי כבר ממה שהיה בשנה הקודמת ומהמילים היפות שאמרתי לבעליה של החנות. אבל הוא, הבעלים, לא שכח... מיד כשנכנסתי למכולת, האיש קפץ עליי, ואמר: 'אתה היהודי החרדי ששיבחת אותי לפני שנה, נכון?' וכשהודיתי ב'אשמה', אמר לי: 'אינך יודע מה קרה מאז'.

הוא סיפר שכאשר שיבחתי אותו בשנה הקודמת, גם אשתו הייתה בחנות, ושמעה את הדו-שיח. 'מיד כשיצאת מהחנות, היא ניגשת אליי בעיניים דומעות ואומרת לי: בעלי היקר, מעולם לא שמעתי לקוח שמדבר כך, מעולם לא שמעתי מישהו שנכנס למכולת ומחמיא על סדר מופתי בחנות. אם מי שעשה את זה הוא יהודי חרדי, אני רוצה לפחות להתחיל להדליק נרות בשבת... ומאותה שבת היא מדליקה נרות' - מספר לי בעל המכולת, תוך כדי טפיחה חזקה על השכם, ובתוך כדי דיבור הוא מוסיף שהעניין לא נגמר בכך. 'אחרי הדלקת הנרות אני משתדל לסור לבית הכנסת להתפלל, ואחר כך אנחנו עושים קידוש, ומשתדלים ככל האפשר לשמור על השבת'.

ההפתעה הגדולה שלי הייתה, מספר האברך בהתרגשות, כאשר בעל המכולת ממשיך לספר לי שבנו הקטן שראה את הדלקת הנרות והקידוש, ביקש גם הוא ללכת איתו לבית הכנסת. 'עד מהרה נאלצנו להעביר אותו לגן דתי בראש פינה. והכל קרה בגללך!!' - מציין בעל המכולת.

אי אפשר לשמוע סיפור כזה, ולא להתרגש!!! כמה כוח יש במילה אחת שאדם מוציא מפה!!!

אחד מתושבי רמת אלחנן הזדמן לאחר שמחת תורה, ביום אסרו-חג, עם ילדיו לגינה כלשהי בגבעת שמואל הסמוכה.

באותה שעה התארגנו בגינה היא לאיזשהו מופע מוסיקלי, הוא מספר, והייתה שם תזמורת שלימה שעשתה הכנות מסיביות לקראת המופע. מנהל התזמורת חילק הוראות מקצועיות למנגנים, ונפעמתי לשמוע את הפן החיובי הנשמע כל העת בדבריו. 'אתה עובד יופי, צריכים ללמוד ממך', וכו', וכל הזמן הפליג במחמאות לעובדים. גם כאשר אחד המנגנים השמיע את הקול בדציבלים גבוהים מדי, לא צעק עליו המנהל ולא גער בו, אלא אדרבה אמר לו בנחת [ואפשר היה לשמוע את כל הדו-שיח דרך הרמקולים], 'אין דבר, אל תיבהל, כל אחד מאתנו טועה'...

הרגשתי צורך לגשת אל מנהל התזמורת, לראות מי הוא ולהפליג בשבחו על הדרך שבה לימד את לשונו לדבר בצורה חיובית. וכך עשיתי. לא התביישתי, התקרבתי אל הבמה וביקשתי לשוחח עם מנהל התזמורת... האנשים לא ידעו מי אני ופתחו עליי זוג עיניים, אבל משחזרתי וביקשתי שאני רוצה לדבר עם המנהל, הראו לי היכן הוא נמצא. ניגשתי אליו ואמרתי לו מראש שהוא איננו מכיר אותי, וסתם נקלעתי לגינה זו, 'אבל אני חייב לומר לך שכבר זמן רב לא שמעתי אדם שמדבר בצורה כל-כך יפה ונימוסית. כל הכבוד לך', אמרתי והחמאתי על אופן צורת דיבורו.

התכוונתי לצאת, אבל המנהל הזה תופס אותי ולא מאפשר לי לצאת. תשמע, הוא אומר, מפמפמים לנו כל הזמן בתקשורת על החרדים האלה, ומספרים עליהם דברים רעים, אבל אני רוצה לומר לך שמעולם לא נתקלתי באדם כמוך שמתאמץ לגשת אליי ולהחמיא לי, ועל מה??? - לא על הניגונים המקצועיים, ולא על הקריירה הגדולה שלי בעולם המוסיקה, אלא על כך שאני מדבר יפה לעובדים שלי. מה אגיד לך, מסיים המנהל, אתם אנשים מיוחדים. ואם אתה אמרת לי 'כל הכבוד', אחזיר לך באותו מטבע-לשון, ואומר ש'כל הכבוד למי שמתחנך בדרך שלכם'!

הזדמנויות כאלו נקלעות לידינו על כל צעד ושעל, ומי שיודע לנצל אותן כראוי, זוכה לקדש שם שמים בצורה מופלגת ביותר. זאת מלבד העובדה שהוא-עצמו מרגיש אז הרבה יותר טוב. מתוך שהוא יודע שדבריו סייעו לאנשים אחרים להרגיש טוב, הנסיון מורה שההרגשות הטובות הללו עוברות גם אליו... ואם כך, מכל הכיוונים 'משתלם' להחמיא.

(קול ברמה - בטאונה של רמת אלחנן)

בעריכת הרב משה מיכאל צורן שליט"א)

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

לעילוי נשמת מרת אלקה מירל (קניג) בת הר"ר יהודה לייב (צוובנר) זצ"ל

נלב"ע י"א בטבת תשפ"ד

טעם בפרשה

מבוא

מדרש תנחומא:

יש אנשים (ואולי אפילו טובים) שכשאתה תסביר להם שכשיבוא משיח לא יהיה להם יותר דאגות. לא של פרנסה, ולא של שידוכים, ולא צער גידול בנים.. ולא שום 'לחץ' ושום 'מתחים', רק תהיה להם הרחבת הדעת ויישוב הנפש, ואפילו הפירות והאוכל כולו יהיה ערב יותר, טעים יותר, מתוק יותר, ולא נדבר על כך שעולם 'הפחד' ייאלץ לסגת ולחפש כולם, ולא נדבר על כך שצדק נדבר על כך שאנשים יחיו ויחייכו בלי שום סיבה, סתם כי הכל טוב, שלו ורגוע.. זה מבעיר אותם!!! זה תופס את ליבם!! זה גורם להם לבכות ולצעוק לריבונו של עולם, אנא טאטע!! בנה לנו את בית המקדש!!

אז אנשים כאלה (ואולי אפילו לא כאלה...) צריכים לדעת שמותר להם לחכות למשיח בשביל שיהיה להם יותר 'שמחה', בשביל שיהיה להם יותר 'תענוג'!!

* * *

המשגיח רב דב יפה זצ"ל, באחת משיחותיו שהייתה לפני קרוב לעשרים שנה בישיבה קטנה בכרמיאל אמר: "צריך לחכות ולייחל לביאת משיח צדקנו. וגם

אם יש כאלו שלא מדבר אל לבם המושגים של 'השראת השכינה' ו'כבוד שמים', שיידעו, שכשמשוח יבוא 'האוכל יהיה הרבה יותר טעים!! הפירות יהיו נעימים, ומתוקים יותר!! כי הרי כתוב בחז"ל שמזמן שנחרב הבית ניטל טעם מהפירות, אז וודאי שטעם הפירות יושבח, ואם כן גם להם כדאי לצפות ולהמתין לגאולה!!"

נו, אז אולי גם לנו מותר לחשוב ולהרהר, להתחנן ולהפציר על הימים האלו שיהיה בהם יותר שמחה, פחות הרוגים.. פחות שבויים.. פחות פצועים.. פחות זק"א... פחות הצלה... פחות כל מרעין בישין שהגיעו אלינו בשנים האחרונות ולא נותנים לנו מנוחה.

ייתן השם ונזכה לכל זה כמה שיותר מהר, אמנן!

לבת אלום ומבורך!

ראה מה היו הקרבנות [גורמין] בשעה שהיו קרבינו.. מעשה ברבי יונתן בן אלעזר שהיה יושב תחת תאנה אחת בימות הקיץ, והיתה התאנה מלאה תאנים יפות. יצא הטל [עליהם] והיו אותם התאנים שואבות דבש ומורידין [לאדמה], והיה הרוח מגבלו (את הדבש) בעפר, ובאה עז אחת והיתה מנטפת חלב לתוך הדבש ונתערב החלב בדבש. קרא לתלמידיו אמר להם: בואו ראו מעין דגמא של עולם הבא.

וכל כך למה? שהיו הקרבנות קרבינו!!!

מעשה בסופר אחד שהיה עולה לירושלים בכל שנה,

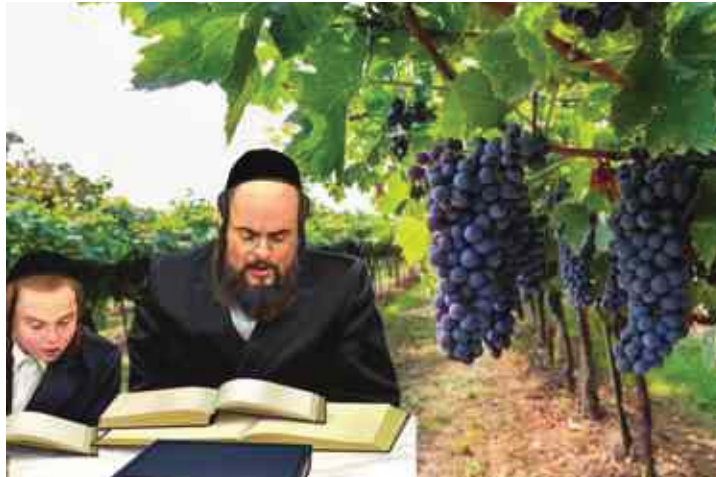
הכירוהו בני ירושלים שהיה אדם גדול בתורה. אמרו לו: טל ממנו חמשים זהובים ושב לך אצלנו. אמר להם: יש לי גפן אחת והיא חביבה עלי מכל מה שאאתם נותנים, שהיא עושה לי שלש רפואות בכל שנה, ושש מאות חביות עושה לי בכל שנה. הראשונה היא עושה שלש מאות, והשנייה עושה מאתיים, והשלישית היא עושה מאה, ואני מוכרם בדמים הרבה. מה עשה? הניחם וירד לו (והחזר לביתו).

וכל השבח הזה בזכות נסוך היין שהיה קרב על גבי מזבחה. בטל נסוך היין, ונמנעו כל טובות שבעולם!!

אין הרבה מה להאריך, יש רק לצפות ולהמתין מתי נחזור לשם! מתי נחזור לימים הללו של 'איש תחת גפנו ותחת תאנתו'.

ומי שיבוא ויאמר לך, אנחנו צריכים לצפות לביאת משיח בשביל 'השראת השכינה', ובשביל 'מלכות שמים', ובשביל 'כבוד שמים', ולא בשביל 'תאנים מלאים בדבש' ולא בשביל 'גפן שעושה שש מאות חביות', אז תדע שהוא צודק במאת האחוזים, אבל!!

לא בטוח שכל אחד יצחק מעומק ליבו על 'כבוד שמים'. כי יש אנשים, שכבוד שמים והשראת השכינה לא מספיק מבעיר אותם כמו שמבעיר אותם הרצון למנוחת הנפש, והרצון לשמחה בבית...

כל הזכויות שמורות למכון 'טעם בפרשה' להערות, הארות ותגובות וכן להרשמה לקבלת ה'טעם' במייל מידי שבוע פנו למייל: GTB100200@gmail.com
להנצחות ולתרומות ניתן לפנות לטל' 052-719-2760 או במייל הנ"ל
שימו לב! בשלב זה העלון מופץ בתפוצת מייל בלבד + לזיכוי הרבים ברצוננו להדפיס ולהפיץ את ה'טעם' בבתי הכנסיות ובתי המדרשות! לתרומות ניתן ליצור קשר עם המכון וזכות זיכוי הרבים יגן על התורם ועל כל בני משפחתו

לרכים

זמני השבת			
ר"ת	יציאה	כניסה	ירושלים
18:50	18:09	16:56	ירושלים
18:47	18:11	17:11	תל אביב
18:48	18:10	17:01	חיפה
18:50	18:12	17:14	באר שבע

העלון טעון גניזה

סוד הקביעות

"ההצלחה היא 99 אחוז מאמץ, ואחוז אחד..."

אנשים יצירתיים מאוד, שהצלחתם תלויה בניצוץ ההשראה, צריכים היו לכפות על עצמם שגרה של קביעות, הרגל ומשמעת עצמית; על מנת לממש את כישורונם. והוא הדין בעבודת ה'.

ניקח לדוגמה את התפילה. בשביל להתפלל כראוי צריך האדם למצוא משבצת זמן פנויה בתוך סדר יומו העמוס; לסלק את המחשבות המפריעות לו; להעמיד את עצמו במצב נפשי מתאים; להחליט עבור מה להתפלל, ובאילו מילים לעשות זאת.

אלמלא היה סדר קבוע לתפילות, אם בכל פעם שניגש לתפילה צריך היה האדם לגייס מחדש את כוחות נפשו, להחליט את כל ההחלטות הללו, ולבצע את ההכנות הראויות - מסתבר שהרבה מפריעים היו נעמדים בדרכו. במקרה כזה, התפילה הייתה נעשית מצווה נדירה, שרק לעיתים רחוקות האדם מקיימה.

לפיכך קבעו אנשי כנסת הגדולה סדרים לתפילה: שחרית, מנחה וערבית. בזמנים קבועים, בנוסח קבוע. גם אחרי קביעות זו עדיין ניצבים אתגרים בפני המתפלל, ועלול הוא להתפלל 'ממצוות אנשים מלומדה'. מאידך, ככל שהתפילה נכנסת לשגרת היום ונעשית לחלק טבעי ממנו, גוברים הסיכויים שלפחות בחלק מהפעמים, היא תעשה כראוי, והשפעתה על האדם תגבר.

מבקש אדם לקיים מצוות תלמוד תורה ולרכוש בה ידיעות רבות. אם ימתין עד שתגיע לידיו ההזדמנות לכך, ספק אם הדבר יקרה אי פעם. תמיד יאמר לעצמו "כשאפנה אלמד". גם אם יציל עבור הלימוד זמנים מזדמנים, או ימתין שתהיה לו מוטיבציה גבוהה להתגבר על המפריעים, עדיין יהיה לימודו קטוע.

לפיכך, אחת מששת השאלות שנשאל האדם בעומדו לפני בית דין של מעלה היא: "קבעת עיתים לתורה?" הדגש בשאלה איננו על היקף הלימוד או על תוכנו, כי אם על עצם קביעותו. מי שלימודו מתקיים על בסיס קבוע, מי ששילב את הלימוד בשגרת יומו והפך אותו להרגל - במוקדם או במאוחר יגיע לכל דבר, ויספיק רבות נצורות.

לסיים את התלמוד בבלי כולו נראה כמו הר ענק שגובהו 2,711 דפים. אבל כשמטפסים על ההר הזה באמצעות צעידי מתמדת ועקבית של דף ליום, ניתן לכבוש אותו תוך פרק זמן של שבע וחצי שנים.

מלבד לימוד אפקטיבי יותר, ישנה מעלה נוספת בלימוד בקביעות. השפעתו של לימוד כזה הופכת את האדם ל'לומד', לכהן שהלימוד מספק חשוב בעיניו כדי לתפוס מקום משמעותי בל"ז שלו.

למעשה, ההלכה עצמה היא במידה רבה מערכת של הרגלים והתנהגויות קבועות, המופנמות באורח חייו של היהודי בכל תחום: בדיבור, באכילה, במסחר, ובכל עשייתו - במטרה לבנות את אישיותו, נדבך אחר נדבך.

באיזה פסוק בתורה נמצא את העיקרון היסודי ביותר לצמיחתו הרוחנית של האדם?

דעות שונות נאמרו על כך במדרש. בן עזאי אומר: "זה ספר תולדת אדם: ביום ברא אלוקים אדם, בדמות אלוקים עשה אותו". לשיטתו, צלם האלוקים שבאדם היא עיקרון היסוד המכונן. לעומתו, בן זומא סבור שהכלל הגדול ביותר בתורה מצוי בפסוק: "שמע ישראל, ה' אלוהינו ה' אחד". ואילו בן ננס מצביע על פסוק אחר: "ואהבת לרעך כמוך, אני ה'".

קל להבין את בחירתם של החכמים בפסוקים הללו, שכן כולם עוסקים בעקרונות יסוד. אולם אז מגיע שמעון בן פזי, ומפתיע בפסוק הלקוח מפרשת השבוע שלנו; "אמר שמעון בן פזי: מצינו פסוק כולל יותר, והוא - "את הכבש האחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערביים".

עמד רבי פלוני ואמר: הלכה כבן פזי, דכתיב: "ככל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן". (מובא בהקדמה לפירוש 'עין יעקב' וכן מביאו המהר"ל ב'נתיבות עולם'). התמיהה כאן ברורה: מה עניין כבשים ל"כלל הגדול שבתורה"?

התשובה היא, שחוויות מרגשות אומנם נחרטות היטב בזיכרון, ואירועים מפעימים מרוממים אותנו אל על. אבל מה שבונה את האדם ומשנה אותו בטווח הארוך, הן הפעולות שהוא עושה בשגרה. כל הרעיונות הנשגבים שבעולם הם כאבק פורה, כל עוד אין מתרגמים אותם למעשים קבועים.

רצונך להיות אדם גדול, לשנות את עצמך ואת סביבתך? - אומר לנו בן פזי - קבל על עצמך משמעת עצמית של עבודה תמידית, יומיומית. הכנס את עצמך לשגרה קבועה של פעולות שירוממו אותך.

את הכבש האחד תעשה בבוקר, ואת הכבש השני תעשה בין הערביים. כל יום אותם שני קורבנות, באותה מתכונת ובאותה שעה. נכון, זה לא תמיד מרגש - אבל בפעולות הללו, החוזרות על עצמן - טמון סוד ההצלחה. אם תמתין עד לבוא ההתלהבות, לא תגיע לכולם. אמץ לעצמך הרגלים נכונים, ותראה טוב.

***

המילה 'הרגל' היא מלשון 'רגל'. ההרגלים הם כעין הרגליים שמוליכות את האדם. מהרגלים רעים צריך להתנער. אבל אם היעד המבוקש רצוי, ההרגל המוליך אליו, הוא מצוין. כוחו של ההרגל בכך שהוא מטמיע את הדברים שמשפיעים עלינו, אל תוך שגרת ימינו.

מבחינה זו דומה עבודת ה' לכל עבודה של אדם, אשר לגביה כבר אמר חכם אחד: "ההצלחה היא 99 אחוז מאמץ, ואחוז אחד השראה". מסתבר שגם

כשמטפסים על ההר באמצעות צעידי עקבית של דף ליום, ניתן לכבוש אותו בפרק זמן של שבע וחצי שנים.

ערכים לילדים
מצא את ההבדלים

הניצוץ היהודי
להדליק את האור

הרב דניאל נשיא
יסודות האדם

הרב אהרון לוי
הבלתי משוחטים

אקטואליה בפרשת השבוע

הרב אהרון לוי

כשהמשפחה עליה אספר לכם חזרה בתשובה, הייתי ילד קטן. בביקור הראשון אצלם בבית, אבי הכשיר להם את המטבח, ואני שיחקתי בקסדת הטייס של האבא. הייתה להם ילדה חולנית מאוד, שאושפזה בבתי חולים לעתים קרובות. אביה היה איש צבא מוכשר, וגם אדם חכם במיוחד. זו הסיבה שהתפלאתי, שמכל משפחתו, דווקא הוא - אדם ערכי וישר - היחיד שלא חזר בתשובה.

אחרי שנים, כששאלתי על כך את אבי, הוא סיפר: "באחד הימים התקשרו מבית החולים, והודיעו לאמה של הילדה שתגיע במהירות כדי להיפרד ממנה. האם התקשרה מייד לאחד מגבאיו של האדמו"ר אליו נהגה לפנות, וביקשה ממנו שייכנס אל האדמו"ר וישאל בשמה במילים אלה: "דווקא עכשיו, אחרי שחזרתי בתשובה, הבת שלי צריכה למות...?" אחרי כמה דקות התקשר אליה הגבאי, ומסר את תשובתו המרגיעה של האדמו"ר: 'אל תדאגי, הכול יהיה בסדר'. האמא הגיעה לבית החולים, כשהרופאים כבר עמדו לנתק את שני מכשירי החיים. אבל... הוסיף אבי, "לילדה החולה הזו יש היום ילדים משלה".

"ואיך קשור הסיפור הזה לאב המשפחה? באחד הבקרים, כמה ימים אחרי הנס שאירע", סיפר אבא, "נסעתי לעבודה מביתנו שלי ירושלים לתל אביב. ליד שער הגיא, 'חתך' אותי רכב צה"לי, והוריד אותי מהכביש. מהרכב יצא אב המשפחה. הוא ניגש אליי בהתרגשות רבה, חיבק אותי ואמר: 'הרב לוי, עצרתי אותך רק כדי להגיד לך שצדקת. יש ניסים בעולם! בלי נס, הבת שלי לא הייתה היום בין החיים'. 'ומה אתה מתכוון לעשות עם התובנה הזאת?', שאלתי. הוא שתק. פניו הרצינו. הוא לחץ את ידי בנימוס, נכנס לרכב, והמשיך בדרכו".

"אין ספק", הסביר אבא, "האיש הוא יהודי חכם מאוד, הרבה מעבר לממוצע. אך כדי לזכות בפירות - אין די בחוכמה, יש צורך גם בלב נקי משוחד. מדוע שופט משוחד אינו מבחין באמת?

הבלתי משוחדים

האם אדם יכול לשחד את עצמו? מי יכול לעוף גבוה יותר מטייס קרב? ומה ביקש המפקד מאבא שלי, לפני שיצא לקרב האחרון?

כיצד גורמת לכך נטילת השוחד? אין זאת אלא מפני שהשכל והלב מדברים בשפות שונות.

"השכל עוסק באבחנה בין אמת לשקר. נכון או לא נכון. זוהי שפתו. שפת הלב, לעומת זאת, שונה בתכלית: היא עוסקת ברצונותיו של האדם, ושוקלת את הדברים - לא לפי אמיתותם, אלא

ליד שער הגיא 'חתך' אותי רכב צה"לי, והוריד אותי מהכביש. מהרכב יצא אב המשפחה. הוא ניגש אליי בהתרגשות רבה, חיבק אותי ואמר...

לפי כדאיותם עבורו. כשהשכל אומר ללב שהוא מצא את האמת, הלב אינו מתרשם. הוא מודד את מסקנת השכל במבחן הכדאיות. ללב יש רצונות משלו, הוא שופט משוחד".

"כדי להגיע לקדוש-ברוך-הוא, אין די בידיעת השכל. צריך גם הרגשת הלב, וזה כבר סיפור אחר".

לימים גילה לי אבי מהיכן למד את היסוד הזה: מפרשת השבוע.

בפרשת תצווה מורה הקב"ה למשה לתפור בגדי כהונה, שנאמר: "ואתה תדבר... כל חכמי לב אשר מלאותיו רוח חכמה ועשו את בגדי אהרן..." (שמות כח, ג). מפני מה אין די בתבונת השכל, כדי להכין בגדים לכהן גדול? לשם מה יש צורך גם בחכמי לב? זאת ועוד: מקומה של החוכמה הוא בראש, לא בלב. מדוע אפוא מלמדת התורה שיש צורך גם בלב חכם?

על כך משיב הנצי"ב בביאורו לתורה: "יראת שמיים היא ראשית חוכמה, ומקום היראה הוא בלב". "יראת שמיים היא ראשית החוכמה, כיוון שהיא יודעת לדבר עם הלב בשפתו", הסביר לי אבי. "היראה יודעת לשכנע אותו להקשיב לחוכמה שבשכלו, משום שהיא מנקה את הלב מרצונותיו ותאוותיו, ובסילוקם - מסוגל הלב להאזין לחוכמת השכל".

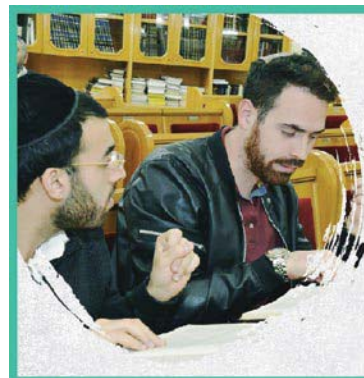
"מסיבה זאת אומר הקב"ה למשה לחפש אומנים שהם חכמי לב. החוכמה יכולה לרומם את בעליה עד לשמיים, ולהופכו לטייס קרב מהמוכשרים שהיו בישראל. אך כדי להיות כהן ולהגיע עד לבורא, צריך להגביה עוף, עד מעל לשמיים. כדי להגיע לשם, אין די בחוכמת הראש, צריך גם את הסכמת הלב. יראת ה' מנטרת את הלב משוחד הרצון, ומכניסה את החוכמה אל הלב. ואז, לא רק יודעים את ה', גם מרגישים אותו. זוהי הסיבה לכך שיראה היא ראשית החוכמה".

"במלחמת יום הכיפורים הייתי רב הג'יס של חיל השריון", סיפר לי אבא. "אחד מחבריי היה מפקד בכיר ומוערך מאוד, אדם ערכי ואציל נפש, בעל ישרה יוצאת דופן. הוא לא היה אדם דתי, רחוק מזה. לפני היציאה לקרב בו נפל, בתוך המולת התדריכים, הוא חיפש אותי. וכשמצא, אמר: 'אותך אני מחפש! האם תוכל לתת לי את דף התפילה שאומרים כשיוצאים לקרב?'"

"הופתעתי", סיפר אבא. "מה גורם לאדם המצהיר על עצמו כאינו מאמין, לומר תפילה, שהוא אינו מאמין שמישהו ישמע אותה...? זו הייתה הפעם האחרונה שנפגשנו. הוא נפל בקרב, אך זכה לשוב בתשובה לפני כן. יש כל מיני דרכים לנקות את הרעשים מהלב. כשאתה נלחם על החיים, אתה לא רוצה כלום חוץ מלחיות. וכשאתה רוצה רק לחיות - שאר הרצונות נכנסים למצב המתן".

וכששאלתי איך בכל זאת זה קורה, אבא הסביר.

"כשהיראה אופפת את הלב, הרצונות נדחקים החוצה. וכשהלב נקי מהם, הלב אינו משוחד, ואז מגלה האדם את האמונה החבויה עמוק בליבו, גם אם חונק להתכחש לה".

ערבים זה לזה

בואו להתחזק יחד בתקופה מאתגרת זו

אברכים או בוגרים

רוצים ללמוד חברותא בהלכה או בגמרא? התקשרו עכשיו ונתאם עבורכם.

הרב רפאל בן זקן 050-4119406

<< ניתן ללמוד באזור מגורכם, בבית הכנסת או בביתכם >>

נקדת מבט

הרב משה לנדא

לרקוד על שתי חתונות

מעלת ה'קטן' על הגדול

זה היה לפני יותר מ-25 שנים. הייתי אז בחור צעיר בישיבת 'חברון'. עדיין לא ממש מנוסה בהשתתפות בחתונות. ובכל זאת, יצא לי להשתתף ולרקוד בשתי חתונות של שני חברים טובים מהישיבה, באותו שבוע ממש. לכאורה, עוד שבוע רגיל, עוד שתי חתונות רגילות, ובכל זאת - הנחיקו ביזרוני עד היום.

שתי החתונות היו בהפרש של יום אחד. החתונה הראשונה הייתה של משפחה עשירה, שנערכה באחד מהאולמות המפוארים של אז ועדיין. את פני הבאים מקבל שולחן, עליו פרוסים כרטיסים עם שמות, ומספר שמורה לך באיזה שולחן לשבת. (לפעמים ההתאמה היא על בסיס לא רלוונטי, ואתה נאלץ לשבת ליד הדוד המשעמם.)

האולם מלא במאות אנשים נוצצים, ועל השולחנות עיצובי שולחן ופרחים, שממלאים בלי גוזמא משאית. על חלק מהשולחנות יש וואזות ענק, שצריך להרים את הראש כדי להביט בפרח הנדיר שבתוכו... וכשאתה מוריד את הראש אתה שואל את עצמך למה הם בחרו בצבע המוזר של

המפות. את התשובה אתה מגלה כשאח של הכלה חולף על פניך. צבע המפות תואם להפליא לעניבות של האחים. התזמורת עם עשרה נגנים או יותר, ומאחוריהם - מקהלה, השלאגר האחרון.

בלי שום ספק, על האירוע הזה של סך הכל ארבע שעות, התאדו מחשבון הבנק של מישהו, אם לומר בצניעות, למעלה ממאה וחמישים אלף שקלים. כמעט חדר בעפולה, שהיו יכולים להוסיף לדירה של הזוג. (כן, כן, קנו בעפולה)

כשאתה נמצא בחתונה כזאת, לפעמים נדמה שמטרת כל האירוע הזה שקוראים לו חתונה, ממש לא בשביל להקים בית חדש בישראל, המטרה היא אחרת... לעשות חתונה יותר יפה ממה שעשו כל החברים שלנו. זהו!

למחרת הייתי בחתונה של החבר השני. האירוע התקיים באחד האולמות המבישים (זו המילה) דאז. משהו שעם לב רחב והרבה פירגון אפשר לכנות אותו 'מחסני השמחות'. אין כיום אולם דומה לדומה למשהו שמזכיר את אותו מקום.

אלא שבאופן די מפתיע, או שלא, האירוע הראשון היה די סתמי ומשמם, והחתונה השנייה - הייתה שמחה במיוחד.

זו תובנה פשוטה וקלישאתית; לא הכסף וההצגה עושים את האווירה. אבל לי, כבחור צעיר בן 19, הסיטואציה של שני האירועים שנערכו בזה אחר זה, צרבה בי היטב את התובנה הזו.

למה נזכרתי בכל זה עכשיו? בגלל פורים קטן. לפעמים כשהכל גדול מדי... אנחנו מאבדים את זה. דווקא בקטן, שמים לב וחשים את הפרטים החשובים. לא תמיד הפאר זו הבעיה. לפעמים זה רק הגודל.

תחשבו על סעודות בר המצווה, שהיו בעבר קטנות ואיכותיות, הכילו רק את המשפחה והחברים הקרובים, כשהחתן וקבלת עול התורה הייתה במרכז. בשנים האחרונות, בחלק מהקהילות, סעודת בר המצווה הפכה לאירוע גדול של 'טיילת'.

מאות אנשים, שבהוצאת ההזמנה מתיבת הדואר מרגישים שהם קיבלו עונש, באים ויוצאים מן האולם בזה אחר זה. זר שלא מכיר את הקונספט של האירוע, לא יזהה שמדובר בבר מצווה. קרוב לוודאי שהוא יחשוב שהעבירו את השולם זוכר' מליל שבת לאמצע השבוע. הגודל של האירוע איבד את המהות.

פורים קטן זו הזדמנות להזכיר לעצמנו, שלפעמים דווקא האירועים הקטנים - שומרים על המהות שלשמה האירוע קיים.

בפורים הגדול אנחנו עסוקים במצוות היום, ובכל ה'טרראם' של פורים. "החזרנו לפינקלשטיין משלוח מנות?" "איפה הזקן של שלומי?" "ואיך שוב התחילו קריאה לנשים בדיוק בזמן?" (שוב הבנות פיספסו וצריכות לחפש מישהו שיקרא להן)... לפעמים, בתוך כל הבלגן של פורים הגדול, אנחנו שוכחים את המהות. לפעמים, כשהכל גדול ונוצץ כל כך, שכחנו למה אנחנו כאן.

בפורים קטן, דווקא בגלל שהוא 'קטן' והוא לא מלא בפרטים, יש לנו זמן לחשוב; וזו הזדמנות מצוינת להתייחד עם מהות הפורים. זה יכול להיות נס ההצלה, ההודאה לבורא על ההשגחה עלינו בתוך הטבע, או אפילו קבלת התורה שוב, מרצון.

אחרי שהתייחדתם עם מהות החג... אל תשכחו גם את התובנה ש'קטן' זו לפעמים מעלה. כשהכול קטן, שמים לב לפרטים ולמהות.

ועוד דבר קטן על דברים קטנים: הדברים הטובים ביותר באים באריות קטנות... תבדקו בסופר.

חילוף האחריות:

קטן וגדול, כנגד העושה. חטא קטן לגדול - יקרא גדול.

(אבן עזרא בראשית לב, ט)

3 מתוך הפרשה

הרב ישי וליס

1 שאלה: מדוע לא מוזכר שמו של משה בפרשה זו?

תשובה: המדרש מספר כי משה רבנו אמר לה' שאם אין הוא מוחל לבני ישראל על חטא העגל - "מחני נא מספרך". אומנם, בסופו של דבר מחל ה' לעם ישראל, ולפיכך שמו של משה לא היה צריך להימחות מספר התורה, אלא שדברי צדיק עושים רושם גם כאשר הם נאמרים על תנאי. בדרך רמז אמרו כי המילה "מספרך" היא נוטריקון "מספר כ" היינו, הפרשה העשרים מתחילת התורה, שהיא פרשת תצווה.

2 שאלה: "וזאת התרומה אשר תיקחו מאיתם זהב כסף ונחושת" (כה, ג). מדוע נבחרו דווקא מתכות אלה?

תשובה: החתם סופר מסביר בדרך רמז, כי בפסוק זה רמזים כל הימים בהם קוראים בתורה, וכיום שאין בית מקדש, הקריאה בתורה מכפרת:

זהב-ז שבת ביום השביעי. ה-יום חמישי. ב-יום שני. כסף-כ כיפור ס-סוכות פ-פסח. נחשת-ג נרות הנוכה ח-חודש ראש חודש ש-שבועות ת-תעניות.

3 אקטואליה: האם ניתן למצוא בדברי חז"ל עצות לשיפור הזיכרון?

תשובה: דברי החתם סופר המובאים לעיל נותנים לנו קצה חוט לשאלה זו: השימוש בסימנים כדוגמת ראשי תיבות, יעזרו לנו במניעת שכחה.

עצה נוספת היא לשלב את הנושאים המרכזיים החשובים לנו בתוך סיפור, שכן קל יותר לזכור סיפור. התורה מתייחסת לכלי הזה באומרה: "למען תספר באוזני בנך וכן בנך את אשר התעללתי במצרים". וכמובן, תפילה, שינון, וחזרה תמיד מועילים.

(מתוך התוכנית 3 מתוך הפרשה עם הרב ישי וליס)

מוזמנים להאזין ולהתחזק

בקו התוכן של ערכים

מגוון תכנים מרתקים. התקשרו עכשיו!

02-50-90-000

תורת החנוך

הרב צביאלי בן צור

חינוך לנצח- כיצד?

הורים לא מסיימים לחנך

כותרת המאמר הזה מוכרת לכם וודאי מההרצאות של 'ערכים' בסוגיות של שלום בית, שם הניסוח שפונה לציבור שאינו שומר מצוות, מדבר על 'זוגיות לנצח - כיצד'.

בדורנו, דור נפלא ומלא בתהפוכות חינוכיות, אנו לא רק מתפללים לילדים טובים, אנו גם מבקשים - 'אנא, בלי הפתעות בבקשה'. ואנו ממש לא מדברים רק על ההפתעות המפחידות עליהן דיברנו בשבועות הקודמים, בדמות נער שמגיע עם מושגים בעייתיים ממש. אנו מדברים על סתם הפתעות, של ילד מצטיין שמתחיל להתרפות בלימודים, כמו גם על ילד שהסתדר עם מוריו ורבותיו, ולפתע מתחיל להסתבך עם הרב הנוכחי, סיבוך טבעי, שגרתי, שלעיתים מתחש גם ללא סיבות מיוחדות.

יש לי ידיד שזכה באמת לילדים מיוחדים. ניסיתי להחמיא לו כדרכי, עם מילים טובות, על היכול המשובח לו הוא זכה. הוא קצת נבהל

השלב הראשון היה ללכת, לעבור ליד, רק לראות. השלב השני היה לעמוד, להתבונן, ו... לרצות להיות שם. השלב השלישי והמתבקש היה לישוב, להתחבר, ו... זהו.

מה עלינו לעשות כדי שזה לא יקרה בשבועות הבאים? ננסה לדבר על הפרטים. הפעם נדבר על היסודות, והם נמצאים בפרשה שמדברת על 'שמן זית זך, כתית למאור, להעלות נר תמיד'.

ואם אנו נזכרים שהזיתים היפים בעולם הם, 'בניך כשתילי זיתים, סביב לשולחנך', ושזו התפילה בעצם, שילדינו ישארו תמיד סביב לשולחננו, אנו צריכים להעלות נר - נר שמודלק משמן זית זך - תמיד!!! כל זמן שהנרות, שאנו כהורים נעלה יהיו מ'שמן זית זך', יהיו 'מפך השמן הטהור', אז נזכה בעזרת ד' לנרות יפים שיאירו את ביתנו ויהיו תמיד סביב לשולחננו.

יסוד הדברים הוא, שעד כמה שאנו כהורים נתנהל בצורה ראויה בתחום שבין האדם לחברו בכלל, וביננו כהורים בפרט, וכן בתחום שבין האדם לבורא, ילדינו יראו שהבית מתנהל בצורה ראויה ונכונה, ואנו לפחות שואפים (גם אם מועדים לעיתים, וזה אנושי) לבית שטוב לשמיים וטוב לבריות, יתקיים בנו, 'אל מול פי המנורה', ההורים, יאירו בעזרת ד' הנרות, הילדים היקרים.

ואמר לי, 'ד' ירחמנו. עד שהם יתחננו, יבנו בית יציב ואראה אותם עומדים על קרקע מוצקה, לא ארגע. וכשזה יקרה, אעבור מחינוך עם הרבה תפילות - להרבה תפילות בלבד'.

אינני יודע אם הקוראים היקרים זוכרים, אך לפני שנים רבות, אחת מנקודות הזמן המסוכנות בהן היינו יכולים לגלות פתאום בן או בת נפלאים שהחלו להחליק, היה חג פורים. פורים היה יום בו הורים הרשו יותר. פורים היה יום בו הנערים הרשו לעצמם יותר.

נערים טובים היו יוצאים למרכזי הערים החרדיות, כדוגמת רח' רבי עקיבא בבני ברק ושכונת גאולה בירושלים, ונפגשים עם נערים מבית מדרש אחר לגמרי. אלו היו הנערים המתוקים הנושרים של אותן שנים, שהיו מעטים יחסית בכמות, אבל בהחלט היו. פורים היה היום שלהם. כל מה שהם רצו לעשות כל השנה ולא עשו, הם הרשו לעצמם בפורים.

בילדים לא מעטים ש'באו רק לראות', התקיימו במדויק דברי דוד המלך בפסוק הראשון בתהילים: "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת... ובדרך... לא עמד, ובמושב לצים לא ישב", וכדברי המדרש - "אם הלך סופו לעמוד ואם עמד סופו לישב".

יסודות האדם

מדוע אין המידות מופיעות מפורש בתורה?

שאושרו על ידי המהנדס והרשויות, ועל מפרט טכני ארוך ומפורט מאוד.

ממש לקראת חתימת החוזה, מעיר לפתע נציג הקבלנים ואומר, 'כל הוצאה שלא מופיעה בחוזה - תחויב בחשבון נפרד'. האחים תמהו. 'מה לא כלול בחוזה המפורט הזה?!' והתשובה הייתה: 'עבודת היסוד של הבניין, עם כל הדחפורים הדרושים לכך, ימי העבודה הרבים, היציקה המורכבת והברזל האכותי - כל אלה לא כלולים בחוזה כפי שהוא'.

תמהו האחים מאיר ואמרו: 'נו, באמת... אי אפשר לבנות את הבניין הזה בלי היסודות! את היסודות לא צריך לכתוב מפורש בחוזה, הם וודאי כלולים בפנים!'

אומר רבי אליהו: יש בתורה שבע מתנות עניים וכ"ד, מתנות כהונה - האם ניתן לקיימן בלי הכשרה נפשית לנדיבות ולאורח חיים של יד פתוחה? יש בתורה ל"ט אבות מלאכה, האם ניתן לקיים שבת כהלכתה בלי לעקור מן הלב תאוות בצע ורדיפה אחרי החומר?

שורה של מצוות מיוסדת על בסיס האמת מול השקר, השלום מול המחלוקת, הענווה מול ההירות, הפייסנות מול הכעס, ועוד שורה

את הסיפור הזה סיפר הרב הראשי לשעבר, הגאון רבי ישראל מאיר לאו שליט"א: "בשנת תשי"ד, עת למדתי בישיבת 'כנסת חזקיהו' שבזיכרון יעקב, שמעתי שיחת מוסר ממורי ורבי הגה"צ רבי אליהו לאפיאן זצ"ל, שיחה אשר נחרתה עמוק בליבי, והטביעה חותם עמוק בלב כל התלמידים שומעי לקחו של גאון המוסר, שריד לדור דעה.

כל המעיין בספרי המוסר מוצא שורה ארוכה של מידות טובות, כמו אמת, ענווה, נדיבות, רחמנות והכרת הטוב; ורשימה ארוכה יותר של מידות מגונות כמו שקר, גאווה, כעס, רדיפת הבצע, כפיות טובה, חנופה, קמצנות, אכזריות וכל דיבור איסור. שואל רבי חיים ויטאל שאלה, הזועקת לתשובה: מדוע לא יצורפו כל המידות הללו למניין מצוות התורה!?

באותה שנה, תשי"ד, עמד להיבנות הבניין הגבוה ביותר בארץ באותם ימים, הוא 'מגדל שלום' בתל אביב. רבי אליהו נעזר בבניין הזה, כדי להמשיך לתשובה ניאותה לשאלה נוקבת זו.

מתכנני הבניין, האחים מאיר, סיכמו עם הקבלן על הצעה מפורטת של שלושים ושתיים קומות

תורת הנפש פסיכולוגיה יהודית

הרב דניאל נשיא

ארוכה של מידות אשר בלעדיו לא תתקיים התורה כולה. המידות כשמן כן הן - כלי קיבול שבלעדיו אין קיום לכלל המצוות.

כך התורה מצווה רבות על הנהגות ישרות, כך לדוגמא: "מדבר שקר תרחק"; האיסור המוטל על המלך "ולא ירום לבבו"; וצווה על כל יהודי ויהודי איסור על נקימה, נטירה וחמדנות. הגמרא במסכת סוטה (יד) מבארת, שהתורה מצווה על המידות בפסוק: "והלכת בדרכיו" - "להידמות בו יתעלה", במידות, כלשונו של הרמב"ם בספר המצוות.

בדומה לכך, אמר הגאון רבי משה שפירא זצ"ל, שלא נצטוונו על המידות בשום מקום, משום שמי שמושחת במידותיו - הוא איננו בר ציווי, הוא חסר דעת, הקב"ה כלל לא פונה אליו. (בינת המידות, רבי משה שפירא, עמ' 79)

ונסיים בדבריו המאלפים של רבי חיים ויטאל בספרו 'שערי קדושה' (ח"א, שער ב): "זלפיכך ענין המידות הרעות קשים מן העבירות עצמן מאד מאד".

יעורנו ה' ונזכה כולנו להידבק במידותיו יתברך.

ערכים לחיים

הרב דוד ברוורמן

צדקה, ברצון או בהכרח?

מדוע שני השערים זהים,

ולמה התייקר השמן לכל בני העיר?

פעם, שב יחודי עשיר לביתו, ממסע תענוגות מתמשך בהרי האלפים. והנה, בפתח ביתו ממתין לו... הרבי מקומרא צוק"ל, בעל 'היכל הברכה', ומבקש להתרימו לצדקה עבור עניי העיר. אך ידו של העשיר הייתה קפוצה, והוא הפטיר ביובש לרבי, "לא כעת, יש לי מחסור במזמונים".

הביט הרבי על הכבודה השבה לארמון הבית מהמסע, ואחר פנה אל העשיר, ושאלו שאלה הנראית מוזרה. "האם ידוע לך מהו הטעם שהתורה ציוותה ששני השעירים של יום הכיפורים, אשר האחד הולך לה' והשני הולך לעזאזל, צריכים להיות זהים לחלוטין, שווים במראה ובקומה? מהו הרעיון המסתתר מאחורי הציווי הזה?"

הגביר שתק, אך הרבי ענה לו: "הקב"ה מבקש מהאדם המתקשה נפשית לתרום צדקה, שיתן לצדקה לפחות את אותו הסכום שהוא זורק לעזאזל, על מסע תענוגות..."

בזמירות של ליל שבת אנו שרים "משוך חסדך לידועך

קל קנא ונוקם". שואל החתם סופר, מה פשר הנוסח קל קנא ונוקם, הרי על חסד ה' מדובר כאן, והיה מן הראוי לומר 'קל רחום וחנון'?! ומיישב מרן החתם סופר ז"ל 'ע' ישוב נפלא. מסופר בנביא (מלכים ב, פרק ד) על אשת עובדיה שהתאלמנה וזעקה אל אלישע הנביא, "עבדך אישי מת ואתה ידעת כי עבדך היה ירא את ה', והנושה בא לקחת את שני לדי לו לעבדים".

שאל אותה הנביא מה נשאר לך בבית? והיא עונה לו "אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוך שמן". ההמשך ידוע, הנביא ציווה עליה לשאול מהשכנים כלים וליצוק בהם שמן. הכלים התמלאו "ויהי כמלאת הכלים ותאמר אל בנה הגישה אלי עוד כלי, ויאמר אליה אין עוד כלי, ויעמוד השמן". ומפרש רש"י, "ויעמוד השמן - התייקר השמן". ומבואר במפרשים שאזל השמן מהעיר וכולם באו לקנות אצלה שמן.

שואל החתם סופר: מה אשמים בני העיר, שהשמן התייקר להם?

וצריך לומר, אם אשה אלמנה עם יתומים, אשת הנביא עובדיה הגיעה לרעב נורא עד שלא נשאר לה כי אם אסוך שמן, יש כאן אצבע מאשימה כלפי כל תושבי העיר. איך הגיעה אלמנה ואומללה למצב נורא זה? לכן נענשו בכך שאזל להם השמן, ונאלצו על כרחם לפרנס בממונם את האלמנה.

זהו כוונת המשורר "משוך חסדך לידועך - קל קנא ונוקם". הקב"ה מוריד שפע כלכלי גדול לעולם. מטבע הדברים, הראשונים שהיו אמורים לקבל זאת הם בני התורה, תלמידי החכמים ומשפחותיהם. אך אנו רואים לצערנו שזה לא בדיוק כך. לכן אנו מבקשים 'משוך חסדך לידועך', שהשפע ירד 'לידועך', לאלו שיודעים אותך ומתנהגים בממונם כגבאי צדקה בלבד להעבירים לנצרכים, כי 'קל קנא ונוקם', אם אלה שקיבלו את השפע לא מנתבים זאת לאנשים שבאמת מגיע להם, אז על כרחם בכוחו הגדול יילקח מהם ממונם עבור 'ידועך'.

מוסר ההשכל הנלמד מכאן, הוא שכאשר גבאי ועדות הצדקה על מתדפקים על דלתותינו להתרים אותנו, נפתח להם לא רק את הכיס, שאותו אנו חייבים לפתוח, כי הממון שבידינו הוא שלהם, אלא בעיקר את הלב, את מאור הפנים, על כך שהם זיכו אותנו לתת.

וישנו סוג נוסף של נתינה; לתת לזולתך מילים טובות. מילים של פיוס ועידוד. כפי הנאמר בגמרא (בבא בתרא, ט) "אמר רבי יצחק, כל הנותן פרוטה לעני מתברך בשש ברכות, והמפייסו בדברים מתברך ב"א ברכות". וכתבו התוספות שם שאם גם נתן צדקה לעני וגם פייסו בדברים, הרי הוא מתברך בשבע עשרה ברכות!

מוסיף על כך הגר"א שיש לכך רמז מהפסוק בפרשת ראה (דברים טו, י) "נתון נתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך בכל מעשיך ובכל משלח ידך". התורה מצווה לתת צדקה לעני מכל הלב - "ולא ירע לבבך בתתך לו" אלא תפייסו גם בדברים, ואם תעשה כן מבטיח הקב"ה "כי בגלל הדבר הזה יברכך ה' אלוקיך", "הזה' בגימטרייה י"ז, כלומר תתברך בשבע עשרה ברכות מאת ה'.

יהי רצון שנזכה להיות בצד הנותן, בעין טובה ובשמחה.

ערכים לבית היהודי

הרב מיכאל לסרי

איך מורידים שכינה לעולם?

על ידי שלום בית. גם אתה יכול!

בשבוע שעבר דיברנו על השראת השכינה בבית היהודי. מהי

השכינה, וכיצד היא משפיעה על הבית? שכינה זו ששורה בביתו של אדם אינה דבר של מה בכך, היא משפיעה באופן ישיר על התנהגותו. כאשר מצויים אורחים בביתנו, האם אנו נוהגים זה בזה וזו בזה כפי שנגה בו בהיותנו לבד? ודאי שלא. אנחנו נשמור על איפוק. כיצד אם כן, יגיב מי מהצדדים על פגיעה חריפה בו כשהוא מאמין שהקב"ה נמצא בביתו?

הרי הוא לא יבקש מהשכינה לצאת לרגע, כדי שיוכל להשיב לבן הזוג כגמולו. נמצא, שהשכינה השורה בביתו של אדם מביאה בכנפיה שתי ברכות: היא מחברת בין בני הזוג, וגם מונעת מהם את הפרוד.

חטא אדם הראשון והחטאים שבאו אחריו, גרמו לסילוק השכינה מהעולם הזה לעולמות עליונים, מצב שבעקבותיו שוב אין נראית בעולמנו הנוכחות האלוקית באופן מוחשי. השכינה שבה והורדה לעולם על ידי אבותינו הקדושים, אברהם יצחק ויעקב, והאמהות הקדושות שרה, רבקה, רחל ולאה. לאחר מכן נמשכה השראת השכינה גם לבניהם אחריהם, ומשם - לבית המקדש. כל זמן ששרתה בו שכינה, היה המקדש מקשר בין הקב"ה לעם ישראל, וכאשר נחרב, גלתה ממנו השכינה. והיכן היא שוכנת מאז? בבתי בני ישראל, שהשלום שורה בהם.

לפיכך, אם יישאל יהודי מהי תכליתו בעולמו, ישיב - להוריד את השכינה שוב לעולם הזה. וכיצד היא יורדת לעולם? על ידי שלום שהוא נוהג בביתו. לפי שאין הקב"ה נכנס אלא במקום שיש בו שלום. מרגע שאדם יודע סוד זה, הוא מבין כי כל פעולה או משפט המסכנים את שלום ביתו, ירחיקו את הקב"ה מחייו ומהבית שהקים. וככל שירבה ויעצים את השלום, יגרום לקב"ה להתקרב אצלו ואצל ביתו.

רעייה המאירה פנים לבעלה השב הביתה מעבודתו, מתוך מודעות לכך שהוא זקוק להערכה על נאמנותו לצרכיה ולצרכי בני הבית, מכניסה בכך את השכינה לביתם. איש המבחין בשינויים במצב רוחה של רעייתו, מבין לרוחה, מסייע ומחמיא לה, מכניס בכך את השכינה לביתם.

לקביעת חברותא עם מתחזק, טלפנו עכשיו

050-4119468

הרב ארנון אלנבוגן

אברך יקר!
בוגרי ערכים מחכים לך

לא מכבר, בכנס השנתי של ערכים שנערך באולם 'ארמונות חן', עלה לבמה אחד מבוגרי ערכים, וערך סיום מסכת. קודם לכן הוקרן תיעוד בו מראים את הריקודים בסיום אחר שאותו בוגר ערך בסמינר ערכים, כמה שנים קודם לכן. ר' יגאל בנאו הביט בתמונות, וזיהה את עצמו בין הנוכחים.

"כל כך התרגשתי. הרי זה היה הסמינר בו חזרתי בתשובה. זה היה סגירת מעגל. הבטתי בגרסה היותר צעירה של עצמי, וזכרתי שבשעתו לא הבנתי מה פשר הריקוד הזה. לו היו מספרים לי אז שאני עתיד להיות בעצמי פעיל ערכים, לא הייתי מאמין", הוא אומר, חיוך מלא סיפוק על פניו.

רבי יגאל, תושב רכסים ואב לשניים, הוא אברך כולל בשעות הבוקר, ופעיל ערכים בשעות הצהריים והערב. בדרך כלל אפשר למצוא אותו מארגן חוגי בית או מלווה בוגרי סמינרים בצעדיהם הראשונים בעולם התורה. בחזותו הוא נראה כמו אברך חרדי צעיר מצוי. אולם לו הייתם חוזרים איתנו כמה שנים לאחור, התמונה המתקבלת הייתה שונה לחלוטין.

הוא גדל בקריית ביאליק במשפחה ישראלית סטנדרטית, הבכור מתוך ארבעה ילדים. האב, מוסיקאי במקצועו, הגיע מרקע אשכנזי-בולגרי. הסבא עוד סיפר את זיכרונותיו מהחיים בעיירה נובצה, שם הלכו לעיתים לבית הכנסת בשבת, ובדרך חזור הוציאו את סיר הצ'ולנט מהתנור המשותף של בני העיירה. אבל השואה הנוראה, וההתפוכות שאירעו בעקבותיה, מחקו כל זיק של שמירת מצוות.

מצד האמא, עובדת סוציאלית בהשכלתה, הייתה מעט יותר זיקה למצוות. אביה, שנולד חודש לפני קום המדינה, קיבל את השם 'ישראל'. בשלב מסוים, החל הסבא לשמור כשרות ומסורת, ויגאל אף זוכר את עצמו צועד עמו אל בית הכנסת בימים הנוראים. אבל מעבר להבלחות הללו, לא הייתה נוכחות משמעותית של יהדות בבית. "הייתה לי אמונה בסיסית בקב"ה, אבל חשבתי ששמירת מצוות זה ענין של דתיים, לא משהו שנוגע אלי", הוא מספר.

כשיגאל היה בן 16, אמא שלו החליטה פתאום לשמור שבת. יגאל היה שקוע בענייני תנועת הנוער בה היה פעיל מכדי להיות מעורב בתהליכים הרוחניים הללו, מה עוד שבאותה תקופה גם האמא לא ממש ידעה איך שומרים שבת. מי שהצילה את המצב הייתה שכנה, שהמליצה להם על סמינר ערכים.

"הסמינר היה נקודת תפנית", הוא מספר. "שמירת המצוות קבלה צורה מגובשת וברורה. בערכים חיברו את ההורים לפעילים מסורים איתם נוצר קשר טוב, כמו הרב משה וקנין ז"ל, ויבלח"א הרב נחום רוזנטל, וכן הרב יוסף טולדינו, שמלווה את המשפחה עד היום בעצה ותושיה".

מדליק את האור

מסיבת סיום מסכת ציינה את מפגשו הראשון של רבי יגאל בנאו עם עולם התורה, אבל לו היו מספרים לו שבעוד כמה שנים גם הוא יהיה מסוגל לצלול אל תוך כרכי הגמרא העבים, הוא לא היה מאמין

"לא הכרתי את המושג, אבל הכרתי את הבחור, והסתקרנתי לראות במה מדובר. לא העליתי בדעתי שכעבור זמן קצר, גם אני אמצא את עצמי שם"

באשר לילדים, הללו עברו תהליכים שונים בהתאם לגילם. הצעיר ביותר השתלב היישר במסגרת חרדית. הבת נדהה בין כמה מסגרות לימודיות, עד שמצאה אף היא את מקומה בבית ספר חרדי. אח גדול יותר המשיך את השגרה החילונית, וכמוהו עשה גם הגדול בבנים, יגאל.

כאמור, אמונה בסיסית הייתה לו, אבל מהסמינר הוא פחד.

"הרב סרברניק (מרצה בכיר בערכים) אמר לאמא שלי שסמינר עבורי הוא פיקוח נפש, אבל חששתי. שמעתי פעם סיפור על בחור שבגמר הסמינר כל כך התלהב, שהוא אמר לרבנים: 'אני לא אז מכאן עד שאתם לא שמים אותי בישיבה'. לא רציתי להיות הבחור הזה".

לסמינר הוא לא הלך, אך גם לא לצבא, שכן היה לו פטור רפואי. תחת זאת ניצל יגאל את הזמן לקדם תלמידים בכיתת אומ"ץ, ובתוך כך כבר רקם תוכניות על לימודים גבוהים. ואז, בחג הסוכות הגורלי בחייו, לפני כ-12 שנה, הוא השתכנע בכל זאת להצטרף להוריו לסמינר סוכות שנערך בבית וגן.

"ספגתי שם את ה'בום' הגדול של החיים. דיברו שם במושגים של אמת ושקר. הכל היה לוגי ברור. ההלם הגדול ביותר שלי היה, כשגיליתי שהתורה ניתנה מהשמיים. פתאום ירד לי האסימון. התורה איננה סתם טקסט יפה שכתבו קדמונים, אלא מסר ישיר ומחייב מאלוקי אמת. זה היה מטלטל".

במהלך הסמינר, הוא היה נוכח בסיום מסכת של אחד המשתתפים. "לא הכרתי את המושג, אבל הכרתי את הבחור, שהיה שכן של ההורים שלי, והסתקרנתי לראות במה מדובר. לא העליתי בדמיוני שכעבור לא הרבה זמן, גם אני אמצא את עצמי, ברוך ה', שוקע בסוגיות הש"ס".

כעבור חודשיים יגאל כבר השתתף בסמינר רווקים. שם ארע לו בדיוק את מה שחשש מפניו: רבני ערכים המליצו לו ללכת היישר לישיבה קדושה, ולא ללימודים משולבים. אלא שכעת, האפשרות הזאת כבר לא נראתה לו מאימת כל כך.

שנה שלמה הוא למד בישיבה לבעלי תשובה בחיפה. תוך זמן קצר להפליא הדביק את הפער הלימודי, ושחה כבקיא ורגיל בסוגיות הגמרא. אחר כך המשיך לתקופה לישיבה לבעלי תשובה נוספת בירושלים. משם כבר קפץ ישר לישיבת 'כפר חסידים'.

החברים בשיעור לא יכלו להאמין שהבחור שעושה שטייגען בבית המדרש לא ידע צורת דף עד לפני זמן לא רב. למרות זאת, דרכו לא הייתה קלה כל כך. "תהליך ההתאקלמות בישיבה לא היה פשוט", הוא מודה. "האינסטינקט הראשוני שלי היה לבקש לחזור לישיבה לבעלי תשובה. אבל רבותי הורו לי שהדרך להתקדמות היא לקפוץ למים העמוקים ולהשתלב בציבור החרדי הרגיל, אז קפצתי".

כעבור זמן, הציע לו אחד מרבני הישיבה את מי שתהיה רעייתו לעתיד. היום מתגורר הזוג ברכסים, והם בורכו בשני ילדים, בלי עין הרע. במקביל, המשפחה כולה השתנתה. היום האחות נשואה לבן תורה, והאח הצעיר לומד בישיבה חשובה בירושלים. גם האב עשה כברת דרך, וכיום הוא שומר שבת ומתקרב בהדרגה עוד ועוד. ההורים מארחים בביתם חוג בית קבוע אחת לשבועיים, כדי שגם אחרים יוכלו להנות מהטוב של אמונה, תורה ומצוות, אותו מנגיש ארגון ערכים.

בשנים הראשונות לנישואיו היה רבי יגאל אברך כולל במשך יום שלם, עד שהחליט לסגור את המעגל, ולהפוך בעצמו לאברך פעיל ערכים. מאז הוא מלווה בעצמו משפחות שעושות את אותו המסלול בו עברה משפחתו. "את האור שזכיתי לקבל, אני מבקש להעביר הלאה", הוא אומר, ועיניו מאירות.

ערכים מאחורי הקלעים

הרב ניסים בן זקן

כבר שנים רבות שהרב ניסים בן זקן מנהל סמינרים ב'ערכים', ועדיין, כל סמינר הוא מבחינתו כברייה חדשה - כולל אירועים והפתעות בלתי צפויות.

בסמינר שנערך לא מכבר, בשעות אחר הצהריים של יום שישי, בישר לו הרב בן זקן כי שניים מהמשתתפים מבקשים להניח תפילין, אחרי עשרות שנים שלא קיימו את המצווה; אחד ימני והאחר שמאלי. הרב בן זקן לא התקשה לארגן עבורם זוגות תפילין. אלא שאז פנה אליו הרב מנת בבקשה קצת פחות שגרתית: האם יוכל להשיג עבורו משקל לכלי כסף?...

מסתבר שאחד המשתתפים, אדם מבוגר כבן 70 הוא בכור שלא נפדה. עלה בדעתו של הרב מנת שאת המצווה צריך לקיים תכף ומייד, כאשר גביע הקידוש שלו ישמש לפדיון. אבל בשביל זה צריך היה לוודא תחילה שהגביע הוא במשקל השווה לחמשה סלעים...

"לא יכולתי לעזור לו. משקל של כלי כסף אינו כלול ברשימת הציוד שאנחנו מביאים לסמינר", מצטחק הרב בן זקן, "במקום זה הרמתי טלפון למכר שיש לו חנות לכלי כסף. התברר שגביעים מהסוג של הרב מנת אינם מגיעים למשקל הנדרש. הפתרון שנמצא לבסוף היה להשתמש בתכשיטי הכסף של אשתו של האיש.

לפני הדלקת נרות שבת אספנו את כל המשתתפים למעמד המרגש. מצאנו כהן מתאים ברשימת משתתפי שבת התורמים של 'ערכים', שהתקיימה במקביל לסמינר. במקום חמשה סלעים השתמשנו כאמור בתכשיטי האישה. ועל סעודת המצווה, הופקד ערכים"---

אירועים יוצאי דופן שכאלה אינם מתרחשים בכל סמינר, אך מנהל סמינר טוב צריך להיות ערוך לכל התפתחות, ולהתברך בכושר אלתור.

"גם אחרי ארבעים שנות פעילות ב'ערכים', אין שני סמינרים זהים". הוא אומר.

פדיון הבן בגיל שבעים ההכנות לסמינר מתחילות חודשים רבים מראש, עבור המשתתפים זו אולי הזדמנות חד-פעמית.

הרב ניסים בן זקן מנהל אזור מודיעין במחלקה האקדמאית

סמינרים הם כידוע גולת הכותרת של פעילות ערכים, והם מותאמים לקהלים שונים. הצד השווה שבהם שאחוז מפליא ממי שמגיעים אליהם כיהודים חילונים, יוצאים כשהם מחוברים מחדש לשורשיהם הרוחניים.

הפלא הזה אינו מתרחש מאליו. הוא קורה בזכות עבודה מסורה של צוות שלם, ובראשו מנהל הסמינר, שהוא כמו המנצח האחראי על התזמורת, שמוודא שכל כלי תורם את חלקו המיוחד להצלחת הסימפונייה.

"חשוב להבין שהסמינר למתחילים איננו לקט של הרצאות חיזוק בנושאים שונים, הוא נועד

להעניק למשתתף את תחושת ההתפעלות של 'יודעת היום... כי ה'... האלוקים'. לתת לו חוויה שתהיה קרובה, ככל האפשר - למעמד הר סיני. זו הסיבה שגם אחרי עשרות פעמים אני עדיין מסוגל לשבת מרותק, ולשמוע את אותן הרצאות. זו פשוט חוויה מופלאה."

"בתום הסמינר אנחנו רוצים שהמשתתפים ייקחו איתם הביתה את הידיעה שמציאות הבורא וקיום המצוות הם דברים רציניים, שיש עבורם הוכחות מוצקות. אנחנו גם רוצים שייבנו את המשמעות של קיום המצוות: איפה זה פוגש אותי בחיים? איפה זה עושה את החיים שלי טובים יותר, לא רק בעולם הבא אלא כבר כאן בעולם הזה."

כדי שכל זה יקרה, יש צורך בהכנות מדוקדקות, שמתחילות חודשים רבים מראש. זה מתחיל משלב איתור המרצים, הטובים ביותר בכל תחום. "כמו שיש ברפואה אורתופד, וכירורג ומומחה לרפואה פנימית, כך אצלנו - כל מרצה והמומחיות שלו", אומר הרב בן זקן.

השלב הבא הוא להרכיב את תוכנית ההרצאות, נדבך אחר נדבך, כך שכל הרצאה משלימה את זו שקדמה לה ומכינה את הקרקע לזו שתבוא ואחריה, עד שכל חלקי הפאזל מתחברים לשלמות אחת.

"אנחנו מתחילים מקיום הבורא. משם מתקדמים לנובאות והתגשמו. אחר כך מציגים הוכחות לוגיות לאמינות התורה והעברת המסורת מדור לדור. אחרי שהיינו במעמד הר סיני והוכחנו לו את התורה שבכתב, אנחנו לוקחים אותו לתורה שבעל פה. בשלב האחרון נכנסים איתו למצוות ספציפיות: מה זה שבת ומה הוא הבית היהודי. המטרה היא ליצור סמינר מהודק, שבו אין רגע דל, וכל הרצאה משלימה למשתתף עוד חלק בפסיפס."

הרב בן זקן מספר על תחושת האחריות המלווה את העבודה.

"לא קל להביא אדם לסמינר. יתכן שזו ההזדמנות היחידה שתהיה לו בחיים לשמוע שהתורה אמת. אנחנו יודעים שאולי לא תהיה הזדמנות שנייה לתקן את הרושם, ולכן אנחנו צריכים להתאמץ ולתת את המקסימום. האחריות גדולה: עתידו הרוחני של יהודי, ואולי של כל צאצאיו, נמצא כאן!"

גם לכם יש שאלה? שלחו אלינו shoot.arachim@gmail.com

פורים קטן

שאלה:

מהי המשמעות של פורים קטן? האמנם יום קטן?

תשובה:

פורים קטן הוא כינוי לימים י"ד באדר א' בשנה מעוברת. יום ט"ו באדר א' נקרא שושן פורים קטן. מקור ציון היום הוא במחלוקת של חז"ל.

נחלקו חז"ל, באיזה חודש חוגגים את פורים בשנה מעוברת? באדר א', משום הכלל אין מעבירים על המצוות, כלומר, אם יש לך הזדמנות לקיים מצווה לא דוחים אותה. ההזדמנות הראשונה היא באדר ראשון. לדעה האחרת, יש לחוג את פורים באדר ב', כדי לסמוך גאולה לגאולה, את חג הפורים לחג הפסח. שהרי אם מצוים להודות על ההצלה משיעבוד לגאולה, כל שכן שמצוים להודות על ההצלה ממוות לחיים.

להלכה נפסק לחוג את פורים באדר ב'. עם זאת נפסק בשלחן ערוך (או"ח, תרצז) על פי המנהג, שימי י"ד וט"ו באדר א' הם ימי שמחה. אין נופלים

?

שׁוֹ"ת

עם ערכים

הרב דוד יחזקאל סגל

משתה, קריאת מגילה, משלוח ומתנות לאביונים. כל אלו הם דינים דרבנן.

לפי זה, את עיקר המצווה של ההודאה אנחנו מקיימים בחודש הראשון, מדין זריזין מקדימין. אין שום היתר להמתין לקיום מצווה זו. ועדיין, כשחז"ל תיקנו את תוספות ההודאה, משתה, מגילה משלוח מנות ומתנות לאביונים, הם ביקשו לתקן אותם באופן המובחר, כדי לסמוך גאולה לגאולה.

נכדו של החתם סופר, רבי שמואל ארנפלד זצ"ל בעל ה'חתן סופר', הוסיף טעם נוסף לפורים קטן. ידוע שאחרי נס פורים קיבלו ישראל על עצמם את התורה מרצון. חז"ל ביקשו לתקן יום טוב נוסף על קבלת התורה מרצון, אך משום מה לא הייתה לכך הסכמה רחבה. במקום זאת, תיקנו את פורים קטן שחל בשנה מעוברת, על קבלת התורה מרצון.

פורים קטן? ממש לא! פורים קטן הוא יום גדול. זהו יום ההודאה מדאורייתא, ויום השמחה על קבלת התורה מרצון.

בהם אפיים. לא אומרים 'למנצח... יענך ה' ביום צרה'. לא מספידים ולא מתענים. ברמ"א הוסיף שיש להרבות קצת בסעודה.

הגאון רבי משה סופר זצ"ל, בספרו שו"ת חתם סופר (או"ח, ר"ח) ובחידושו על הש"ס (מגילה ו) התפלא על פסק ההלכה שחוגגים את הפורים באדר שני. הרי סמיכת הגאולות הן רק מצווה מן המובחר, ומאיך 'זריזים מקדימים למצוות' הוא הידור בגוף המצווה, ועדיף על כל חשיבות אחרת. ובכלל, איזו מן פשרה זו לנהוג את חלק ממנהגי הפורים ב"ד אדר א'? לכאורה, או שכן חוגגים, או שלא חוגגים בכלל?

מסקנת החתם סופר היא, שאדרכא, במידה מסוימת פורים קטן של החודש הראשון הוא הפורים העיקרי. שהרי מצוות הודאה על הנס הוא דין דאורייתא. כדי לקיים דין הודאה מהתורה, די בהודאה על הנס שלא אומרים תחנון, לא מספידים ולא מתענים. אנשי כנסת הגדולה הוסיפו מנהגים נוספים להודאה של פורים;

לקיי
שעון חורף!

הדלקת נרות: 17:14
יציאת השבת: 18:06
רבינו תם: 18:44
ע"פ אופק תל אביב
ט' באדר א' תשפ"ד

טוב לחסות בה'

881

קסם ההשפעה

תצוה התשפ"ד

פרשיות רבות בתורה נפתחות במילים: "וידבר ה' אל משה... ויאמר ה' אל משה... ויקרא אל משה...". והנה בפרשתנו פותחת התורה בנוסח יוצא דופן: "ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך...". מדוע לא נעשתה פניה רגילה למשה רבנו כתמיד? מה מיוחד בפרשה זו שהשתנה הציווי למשה רבנו? אומרים בעלי המוסר חידוש גדול: משה רבנו היה צריך לדרוש ולבקש מעם ישראל לתרום מעצמם דברים לבית המקדש, לכבוד בורא עולם. אך לפני שאתה בא להעיר, להוכיח ולדרוש מאחרים, עליך לבדוק קודם את עצמך, לדרוש בהתחלה מעצמך, ורק אז תוכל להשפיע על אחרים ולהוות להם דוגמא.

זה כוונת הפסוק: "ואתה", קודם כל תעבוד על עצמך, תחזק את עצמך ותדרוש מעצמך, ואז "תצוה", אז תוכל להשפיע על אחרים ולצוות אותם לעשות שינוי במעשיהם.

כדברי חז"ל: "קשוט עצמך, ואח"כ קשוט אחרים" (ב"ב ס.). ברגע שתעבוד על עצמך – כולם ילמדו ממך וירצו להיות כמוך. ב'דרך חיים' הביא את המעשה המיוחד הבא: "באחד הימים, פנתה משפחת 'גרזורוב' לשכן אפרים ושאלה אותו: 'רצינו לשאול שאלה, ונשמח לקבל גם תשובה שלילית. אנו חייבים לצאת מחר לחו"ל למשך כמה ימים, ואנו מחפשים מישהו שיטפל בתוכי ג'קו החמוד שלנו וישמור עליו. איננו יכולים לקחת אותו לחו"ל, ואיננו רוצים שימות בבית ברעב. האם תוכלו בבקשה לשמור עליו?'".

אפרים היה מבולבל מהשאלה וחינך בראשו: "איך שומרים על תוכי? ובפרט בתוכי מדבר?... מה צריך לעשות בשבילו?... אולי זה דווקא נחמד והילדים יהיו שמחים ורגועים?...". הרהר לעצמו כמה שניות. לבסוף, הסכים מתוך בלבול ומבוכה. העסקה יצאה לדרך וכבר בשעה 7:00 בבוקר דפקו משפחת 'גרזורוב' בדלת והעניקו את התוכי ג'קו האפור לאפרים בתוך כלוב ירקרק. מיד כששמעו הילדים על כניסתו של התוכי החשוב לביתם, הם קפצו מאושר ורצו עם הפיג'מה אליו, החלו לפטפט עימו ולבקש שידבר איתם: "תגיד בוקר טוב... תגיד מה השעה...". רוב הפעמים הוא לא הסכים להשיב, אך מידי פעם כשהסכים לחזור על דבריהם, הם קפצו משמחה. אפרים ורעייתו ניסו להרגיע את הילדים: "ילדים זה לא הזמן לשחק עם התוכי, אתם צריכים ללכת לבית – הספר, ובנוסף, אתם צועקים ויתכן שיש שכנים שעדיין לא התעוררו והדבר מפריע להם". הבוקר הראשון עם התוכי המדבר היה נסבל, אפילו קצת נחמד, אך בהמשך היום התברר שהמשפחה לא התכוננה לתרחיש. כבר באותו צהריים דפקו על דלת ביתם נחילים של ילדים קטנים וחמודים ששמעו כי ישנו תוכי ג'קו מדבר בביתם, והם ממש רוצים לראות אותו ולדבר איתו. הסלון התמלא במעריצים וסקרנים הצועקים אל התוכי שלל משפטים, מתחננים שיחקה אותם ומריעים בכל פעם שבעל הכנף נענה לעתירותיהם. הבית הפך למרקחה וגן חיות רעשני שאי אפשר לחיות בו. אפרים חש כי הפרויקט המוזר הזה גדול ממידותיו וממידת עצביו. התוכי הזה שיבש את חייו. עד שערב אחד הוגדשה הסאה. השעה התאחרה והילדים עדיין פטפטו בקולניות עם התוכי האפרפר. אפרים התפרץ אל הסלון בזעף: "ילדים! הרגע למיטות! אני לא מסוגל יותר עם התוכי הזה!..." הילדים נבהלו ואז...

– ההמשך בעמוד 4 –

לרפואה, פרנסה והצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורטל חנה בת הדסה ובי"ב. פנינה בת שושנה ובי"ב. אושרית בת פנינה ובי"ב. משה שמואל בן ולדה. מוריה בת רויטל. גאולה בת דבורה. שרה חיה רפאל בת רחל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. טליה מרים בת דינה וחיים. רות בת מרים הי"ו.

זשבי"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מו"ל. אליוס בת פרידה. בנם זכרים: הדר בת נחמה.

לעילוי-נשמת: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בן בחריה. ישראל בן מרים וגרשון. מ"ס צדוק בן גור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יי. גבריאל בן סמינה. יוסף בן נגייה. פרחת בת טובה. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. יוסף בן תמו. טובה בת מרים. יצחק בן טובה. אסתר בת מו"ל. יעקב בן שמחה. תקווה בת פנינה. סופיה שרה בת רוזה. לירן בן מו"ל. משה מושיקו לוי בן מריקה מרים לוי בת שרה ויעקב. עזרא לוי בן משה ושמחה.

לע"נ האשה הכשרה **צביה בת סעדה** ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש לע"נ התינתוק הטוהרה **טוהר בת עדי** רוח ה' תניתנה בגן עדן!

לע"נ האשה הכשרה **קלרה חתון בת סלחה** ת.נ.צ.ב.ה.

העלון מוקדש להצלחת **ינון בן רחל**

העלון מוקדש לע"נ **ולרי בן אירנה** ת.נ.צ.ב.ה.

סקוטש נפרד

טוב לייחד סקוטש אחד להדחת כלי בשר, ונוסף לכלי חלב. ומכל מקום, אם יש לו רק סקוטש אחד, רשאי להשתמש בו לכלי בשר, ואח"כ ישטפנו היטב וישתמש בו לכלי חלב.

***

זריקת שמן לפח

פעמים ומטגנים בשר במחבת, ורוצים לזרוק את השמן לפח (ולא לכיור כדי שלא תהיה סתימה), אך ישים לב שלא לשפוך את השמן על שאריות גבינה או חלב, כיוון שנמצא שעובר על איסור בישול בשר בחלב מעירו של השמן הרוחח מכלי ראשון, או שימתין וישפוך את השמן רק לאחר שיתקרר. אולם, מותר לשפוך מים רותחים לכיור שנסתם ויש בתוכו דברי בשר וחלב, על מנת לפתוח את הסתימה, כיון שאף אם נשארו חתיכות גבינה ובשר, הרי הם פגומים מחומרי הניקוי

ואין זה נקרא שמבשל הבשר והחלב.

***

מיקורגל בשרי וחלבי

מיקורגל שרוצה לחמם בו מאכלי בשר וגם מאכלי חלב, מותר באופן הבא:

– אם רוצה להשתמש בו בעיקר לחימום דברי בשר, ייחד את המיקורגל למאכלי בשר, וכשירצה לחמם בו מאכלי חלב, יעטפם בשקית ניילון סגורה או בקופסה סגורה לגמרי בלי חורים. וכן להיפך.

סכו"ם חלבי ובשרי

יש לייחד סכו"ם בשרי וחלבי בנפרד, וסכין חלבית היינו כשהשתמש בסכין במאכל חלבי חם שהיד סולדת בו (חם מאוד שנמנע לאוכלו מחמת חומו), שאז בולעת הסכין מהמאכל, דוג':

חתך בסכין עוגת גבינה או פיצה חמה. אבל אם מרח גבינה או חמאה אינה נקראת סכין חלבית, ואם היא נקיה וחתך בה בטעות בשר – הבשר מותר.

שו"ת שובבי"ם מהרב מוצאפי שליט"א (I) מדוע עושים אזכרה וקדיש על אדם שמת בקידוש ה' ע"י מחבלים? הרי הם נכנסים ישר לגן עדן ללא ייסורים? תשובת הרב: "שאלה חשובה שדנו בה הפוסקים, שהרי לא עושים להם דין, והשיב רבנו האר"י והמעבר יבק שכיוון שיש למעלה מדרגות רמות אין סוף,

עולם הבא

ונשמותיהם רוצות לעלות יותר ויותר גבוה, לכן אנו החיים בעולם המעשה, מזכירים את נשמותיהם, אומרים קדיש, שמלבד שהדברים הללו מצילים מגהינם ומעונשים, אך עיקרם להעלות את הנפטר למדרגות רמות ונישאות".

(2) עד כמה העולם הבא של האישה תלוי בבעלה? אם הבעל לא לומד תורה למרות בקשותיה?

תשובת הרב: "אם האשה השתדלה להדריך את בעלה וילדיה כראוי לתורה ולמצוות – היא תקבל שכר חשוב בעולם הבא, גם אם לא הקשיבו בקולה".

כללי מריבה

ניגש אליי מלמד ושאל אותי: "אשמח שראש הישיבה יגיד לי מה לעשות במקרה הבא שאירע לי עם תלמיד: היינו בקורס שחיה עם ילדי בית הספר, ואז ילד מהכיתה הבוגרת שאינו לומד אצלי הכניס כסא למים כנגד הכללים. "תוציא בבקשה את הכסא החוצה", פניתי אליו, אך הוא התעלם ממני והמשיך להכניסו למים ולהשתובב איתו. "תוציא את זה מהר", פניתי אליו בשנית, אך הוא בחוצפתו ממשיך לשחות כאילו אני אוויר.

התחלתי להרגיש זעם ופקדתי עליו: "צא מפה מיד, ילד לא ממושמע". והוא!?!... ממשיך כאילו אני לא פה ולא מדבר איתו. החלטתי לזעזע אותו ולכן לקחתי את הבגדים שלו וזרקתי אותם אל תוך הבריכה". שמעתי את הסיפור של המלמד והזדעזעתי... "אני נבהל מהתגובה שלך! לזרוק את הבגדים של הילד לתוך המים! מה קורה לך? אתה רב עם הילד? הרי אתה הבוגר האחראי שאמור לחנך, ותגובה כזו תגרום לדחיה גמורה מצידו, ואף יכולה להעמיד את הילד בניסיון קשה בתגובה שיכול להגיב לך על כך!".

"אבל הוא לא מקשיב לי, כאילו אני אוויר", הוא פנה אליי. "ראשית כל", השבתי למלמד, "יש כלל בחינוך – אם אתה לא יכול לריב ולנצח – תחיה ביחד איתו. הורה ומלמד חכם יודע שאם הוא לא הולך לנצח את הילד – אז הוא לא מתחיל אפילו את ההתמודדות. אם אתה מבין שבכל

שינוי תפיסה בחיים

ראש ישיבת היכל הקלוק
הפולין עירובי חינוך

מקרה, הילד לא יציית לך – תעשה את עצמך כאילו שלא שמת לב לעניין, תטשטש זאת, כדי שלא תצא המפסיד. ולזרוק בגדים של ילד לבריכה?!... האם בשביל זה הבאתי אותך לעבוד פה. לנקמות אישיות ומעשים שכאלו?!...!

"אז מה הייתי צריך לעשות?", שאל אותי. "באותו רגע אתה מתעלם ולא נכנס לויכוח, ולמחרת או בהמשך היום אתה מעביר את הבעיה למורה שלו או למנהל, והמחנך יצטרך לפעול או להענישו בצורה שיבין שלא עשה כראוי, ועליו לשנות מעשיו.

אבל בשום פנים ואופן לא רבים עם הילד, אנחנו לא חברים שלו שרבים איתו. אנחנו מחנכים, הורים ובעלי דוגמא אישית. אסור, אסור להכניס רגש אישי עם הילד בגלל שהוא לא התנהג כשורה. צריך לראות אותו כמו עולה חדש או

כמו אדם חולה שמלמדים אותו איך להיות אדם בריא ונורמלי. אם רואים שהוא לא מתנהג כשורה, צריך לרחם עליו ולהבין שהתפקיד שלי פה, זה לנסות ללמד אותו שיעור לחיים כיצד נעשים אנשים טובים יותר. זה תפקיד גדול וחשוב מאד. מורה או מחנך שלא אוהב ילד מסוים, שיהיה שמח אם הילד הזה לא הגיע לכיתה – לא נמצא במסלול הנכון בדרך החינוך. כשהילד ירגיש שאתה אוהב אותו וההערות שלך אליו נובעות מרצון שאינו אישי: פגיעה, כעס, עצב, אלא עושה זאת בשמחה להדריך אותו – הוא יקבל זאת וישתנה בהמשך.

מלחמת הכליות

ארגון 'מתנת חיים'

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית כתית למאור להעלות נר תמיד". אומר המדרש (רבה לו): 'אמר הקב"ה: לא שאני צריך לאור, אלא שתאירו לי כשם שהארתי לכם'. בורא עולם יכול לעשות נס שנר התמיד ידלק ללא הפסקה, אך הוא רוצה שאנו ניתן ונעניק לו. ומדוע? אומר הצדיק ר' ירוחם ליבוביץ זצ"ל ממיר (דעת תורה) כי ה' מלמדנו סוד גדול במידות בין בני אדם: טבעו של אדם שעשה טובה לחברו, שהוא אינו רוצה לקבל ממנו דבר בתמורה, ומדוע? לא בגלל שהוא בעל חסד, אלא העומק הוא – בשביל להרגיש בליבו שהשני הינו עבד עולם שלו, והוא חייב לו כל ימי חייו, ולכן הוא מעניק ואינו רוצה תמורה. אך ה' יתברך מלמדנו שיש לעשות להיפך – אם עשית טובה לחברך, הרי שהוא מתבייש ממך ומרגיש חייב לך, לכן כעת עליך לשחרר לו את ההרגשה הלא נעימה הזו, על ידי שתיקה ממנו משהו בחזרה, תבקש ממנו משהו ובכך לא ירגיש חייב לך, לא ירגיש בוש וצעור!. מדהים!. שמרת על הילדים של השכן ללא תמורה? השכן כעת מתבייש בעומק ליבו ומרגיש חייב לך, לכן, תדאג לבקש ממנו גם טובה, בכדי להקל מעליו הרגשה זו. "לא שאני צריך לאור", אומר ה', "אלא בכדי שתאירו לי כשם שהארתי לכם!". כמה מתוקה תורתנו הקדושה!. היה זה לפני כמה שנים. חבר הכנסת מטעם יהדות התורה, הרב אברהם רביץ ז"ל חש לא בטוב והובהל לבית החולים. לאחר סדרת בדיקות התגלה כי לרב רביץ יש בעיה בטיפקוד הכליות. הוחלט להתחיל בטיפול דיאליזה המורכבים שהקלו במעט על מצבו, אך הגוף התקשה לשרוד עם הטיפולים והמצב הידרדר. "חייבים למצוא לך בדחיפות תורם

כליה, אחרת לא בטוח שתמשיך לחיות", הודיעו לו הרופאים נחרצות. הרב רביץ הכיר כמה מחבריו שנפטרו כיוון שלא מצאו תורם כליה מתאים, ולכן החל להתפלל לה' בבכי שימצא תורם מתאים. הוא נרשם לתור למציאת כליה שהיה ארוך במיוחד, והיה צריך להמתין חודשים ואולי שנים עד להגעת תורו, וגם אז לצפות לנס שתהיה התאמה. חמשת ילדיו נרתמו למאמץ וערכו בדיקות בגופם: האם הכליה שלהם מתאימה לאביהם. הגיעו התוצאות המפתיעות שהראו כי כולם מתאימים

בהתאמה מדויקת להשתלת כליה לאביהם. ואז, החל ויכוח ומלחמה גדולה בין האחים – מי יזכה להיות התורם כליה לאבא, אשר יציל את חייו. "הבן הבכור אמר לכל האחים כי הוא הכי ראוי לתת כליה בשבילי", מספר הרב רביץ, "מפני שהוא הראשון לאחים, והוא הקודם לכולם. האח השני אמר: 'אני עדיף על כולכם, מפני שאני כבר עברתי כמה ניתוחים, והנני למוד סבל, ולכן אני זה שצריך לתרום את הכליה'. הבן השלישי אמר: 'עם כל הכבוד לכולם, אני צריך לזכות במצוה, כיוון שאני יוזם הרעיון לבדוק את הכליות שלנו ולתרום לאבא, והיוזם קודם לכולם!'. הגיע הבן הרביעי ואמר: 'אם אנו רוצים את טובת אבא שלנו, הרי שאני עדיף, שכיוון שאני צעיר, הכליה שלי יותר צעירה ויותר טובה למצב של אבא'. אף החמישי השתמש בטענה זו: 'אני הכי צעיר והכליה שלי הכי צעירה וטובה לאבא'. 'אבל אולי זה זייק לך בשידוכים

ולא ירצו להתחתן איתך במצב כזה?', שאלתי את בני הקטן, והוא השיב: "אדרבה, אני חייב לתרום כי אני רוצה רק כלה שתסכים לקבל חתן שתרום כליה, רק היא בעיניי המובחרת לחסד ולבניית בית". ממשיך הרב רביץ ז"ל לספר בדמעות של התרגשות: "ראיתי את המריבה הזו בין האחים והתרגשתי עד דמעות. שווה היה לחיות עד הלום בשביל לראות את הכיבוד הורים והאהבה שלהם אליי. ניגשתי איתם אל מרן הרב אלישיב זצ"ל וביקשנו את פסיקתו בעניין. הרב חשב מעט והכריע כי יש לעשות גורל בין האח הבכור לבין האח שזים את הרעיון (השלישי), ומי שיעלה בהגרלה – יזכה במצוה להצלת אבא. התכנסנו כולם לבית וערכנו הגרלה בין האחים. כולם היו סקרנים וכל צד התפלל לזכות במצוה לתרום כליה לאבא. הפתק הזוכה היה – משה, בני הבכור. במעמד מרגש זה, חיבק הבן השלישי (היוזם), שמשון, את אחיו הבכור ואמר לו: "זכית במצוה, אני שמח בשבילך!". הגיע יום הניתוח. סידרו לנו מיטה ליד מיטה, החזקנו יד אחד לשני והתחלנו לשיר בשמחה, עד שהחלה ההרדמה, שבסופה קיבלתי כליה מבני הבכור, משה, שהצילה את חיי ונתנה לי להמשיך לחיות כאחד האדם, בבריאות ובאושר". (ארגון 'מתנת חיים' לתרומת כליות – 025000755)

כמה יפה תורתנו הקדושה, כמה עמוקים וחכמים דברי ה' יתברך הדואג שיהודי לא יישאר בצער ובבושה. אנו מצווים לכבד את הורינו, לבקש טובה ממי שהטיב עימנו – בכדי שהוא לא ישאר כל חייו בהרגשה שהוא חייב לנו ויתבייש בליבו. כעת ראו דבר פלא – אם אדם עושה צעד, התגברות לכבוד ה', הרי שהוא 'נתן' והקריב לה'. לכן, מיד ה' מבטיח להשיב לו על כך שכר, בשביל שנקבל בחזרה ולא תישאר הרגשה לאף צד שהוא רק נתן לשני ולא קיבל ממנו.

החסד והעזרה עם השני לא שלמים אם החבר נותר בהרגשה שאני חייב לו, כיוון שהוא עשה לי טובה וחסד. החכמה הגדולה לעשות טוב לשני בלי להשאיר אותו עם הרגשה של עבד עולם שלי, אלא לבקש ממנו טובת הנאה בכדי לתת לו הרגשה טובה. זה ה4 מבקש מאיתנו, ועושה הוא עימנו העצמו.

{ אז נדברו }

פרשת תצוה תשפ"ד | גליון מספר: 640 | לסדר: "העלמות נר המיד"

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

ניתן לקבל את הגיליון בפקס
באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

קראת? נהנית?

רוצה להיות חלק מואיתנו?

שאלת את עצמך אין?

תורמים?

באופציות שלהלן:

בבנק: פאג

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא (ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מזכרת להחזיר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי:

052-7683095

054-8446691

תודה מראש!!!

בשורות טובות

ישועות ונחמות!

ההכל פוליטיקות... שלא תגיד שלא אמרתי...

היות ובימים אלו אנו שוב חוזרים לדשדש בבוץ של הפוליטיקה... וכידוע... ההכל פוליטיקה!!! הכל אינטרסים... לאף אחד אין כוונות טהורות... כל אחד חושב רק על עצמו... רק על הכסא שלו... מצידו שכולם יסבלו העיקר שהוא יקבל את הקידום האישי שלו... כן... ככה זה... ההכל פוליטיקה... מה... אתה לא יודע?? אי אפשר לסמוך היום על אף אחד... כל נציג שקצת עוזר לך ובא לקראתך... אל תתלהב... הכל פוליטיקה... הוא פשוט צריך את הקול שלך... אין שום הסבר אחר למה הוא עוזר!!! **אז הנה!!!** בשורות קצרות אלו גוללתי בפניך את תמצית מגילת היסוד והנוסחה של המושג שנקרא פוליטיקה!!! ועל היסוד הזה עמלים כל הפרשנים והנייאסנים השכם והערב... ככה קבלנו מירבותינו מעתיקי הפוליטיקה מכל הדורות...

אז זהו!!! שממש לאחרונה גיליתי שמתחת לפני השטח... מסתתרו לו עולם שוקק חיים של פוליטיקה עסיסית שלא ידעתי על קיומו... נתחש איך קוראים לזה??? **קוראים לזה המטבח!!!!!! המטבח של הבית שלנו!!!**

הנורה הראשונה שהתעוררה לי... זה שבערב אחד שגרת... באמצע ארוחת ערב... פתאום שמתי לב שאשתי התחילה לשים בסלט כל מיני 'לכלוכים' כאלו שאני אוהב (גרעיני חמניות קלויים... קצת חמוציות וכיוצא ב' שאלתי בספונטניות: למה את שמה את זה? היא ענתה לי בשאלה: למה אתה שואל... ואז בחצי פליטת פה היא הפטירה... תסתכל בצלחת שלך ותבין למה!!!

בקיצור: מה מתברר?? אשתי תמיד רוצה שאני אוכל סלט ירקות בריא... ולא שטויות... ומה לעשות שאני לא בקטע... היא ראתה שבשישי ישיר זה לא עובד... היא החליטה לעשות עלי סיבוב!!! היא שמה בסלט כל מיני פיתיונות ו... ומאז הבן אדם גומר את כל הסלט כמו ילד טוב שיהיה לו לבריאות... הייתי בהלם: שאלתי את אשתי: מה... ככה זה במטבח?? הכל פוליטיקות?? ענתה לו אשתי: סטופ!! עד כאן סודות מהמטבח!!! ומאז התחלתי לעקוב בחשדנות וגיליתי שככה זה!!! תדעו לכם ששם במטבח יש כל מיני מהלכים פוליטיים מבריקים... עושים עלינו ועל הילדים שלנו כאלו סיבובים כדי שנאכל מה שחשוב לאכול ולגרום לנו לגמור מהצלחת... מצטער... אני מנוע מלפרט יותר!!! זה מידע סודי מידי... אסור לי לגלות...

בקיצור: מה אני בא לומר??? **שצריך לדעת שיש פוליטיקה ויש פוליטיקה!!!** כמו שמקודם דיברנו על הפוליטיקה האפלה והצרה שמושגת על יסוד שאדם לאדם זאב, וכל אחד חושב רק רק על האגו הצר שלו!!!! אז זהו שאני רוצה לגלות לך בסוד שיש עוד סוג של פוליטיקה שחובה לדעת שהיא קיימת! ישנם אנשים טובים טובים שחושבים רק רק על עולמם... אותה אמא שרוצה רק דבר אחד: שתאכל טוב ושתהיה חזק ובריא... וגם היא נאלצת להשתמש במהלכים פוליטיים מבריקים כדי לקדם את האגנדה לעשות לך רק רק טוב והכי טוב שיכול להיות...

כן... יש את המטבחון החרדי!!! ויש את המטבח היהודי!!!

וכל אחד יבחר את מי הוא רוצה להכיר מקרוב!!! עם מי יותר נעים להיחשף... אבל למען ה'... לפחות שנדע שזה קיים!!! שתדע שיש אלטרנטיבה!!! לא כולם חיות אדם!! יש גם מלאכים!!!

לא לחינם אשתו של און בן פלת גנבה את ההצגה ברגע האחרון... קורח ועדתו שכנעו את און בן פלת שעזוב... אצל משה ואהרן הכל פוליטיקות... הם רצו לקחת את כל התיקים והועדות והמפתחות ולנו השאירו רק פירורים... עזוב... באמת נראה לך שמה ואהרן דואגים לך... כל אחד דואג רק לעצמו... און בן פלת מגיע הבייתה ומתחיל לספר לאשתו... תשמעי... הכל פוליטיקות... כל אחד חושב רק על עצמו... אמרה לו אשתו: אין בעיה... בא תאכל ארוחת צהרים... ואז היא ניגשה כמו פוליטיקאית אמיתית שחושבת רק רק על טובתו האמיתית של בעלה וביצעה שם כמה ביצועים פוליטיים מבריקים כדי להציל את בעלה בשניה האחרונה

אני פונה אליך ידידי שמחובר בכל נשמתך במשך כל השנה לשפראך הפוליטי העוקצני והחייטי... אני מבקש ממך בקשה מעומק לב: **תאמין לי!!!** תאמין לי שהעולם שלנו לא כזה רע ומושחת ואפל ויצרי כמו שאתה בטוח!! האם אתה מוכן להאמין לי שקיימים אנשים נקיים וטובים שאין להם שום כוונה לעשות עליך קופה?? האם הם קיימים בתוך **המטבחון** החרדי... אני לא מבטיח... אבל לפחות **במטבח** היהודי!!! יש עולם זך ונקי של נשות ישראל שהן גם יודעות פרק בפוליטיקה... הן נחושות לעשות טוב גם אם זה כרוך במהלכים פוליטיים... אתה מאמין?? אם אתה מאמין... אז למה לך לבחוש ברוע... תן לאשה שלך את המושכות... היא כבר הרבה זמן לוחשת לך באוזן... עזוב... מה אתה צריך את זה... זה לא לוקח אותך לשום מקום... תן לה!!! תן לה לעשות עליך פוליטיקות!!! החכמה הגדולה לתת לפוליטיקאי הנכון את המושכות!! אשתי תמשיך לעשות עלי פוליטיקות ולהכניס לי כמיות של קישואים ואני אלקק את האצבעות למרות שסיכמנו שאין קישואים וגם לא בצל מטוגן... אני נותן לה להעלים לי את זה בפנים ולטשטש עקבות... שתמשיך לעשות עלי פוליטיקות... כי סו"ס דואגים לי!! תן לרב שלך להמשיך להלך עליך אימים בכל מה שנוגע לטובה הנצחית שלך כדי להוציא ממך את המירב והמיטב... אה... אולי הוא מגזים? תזרום איתו!! הוא דואג לרוחניות שלך... תזרום עם הפוליטיקה הנכונה... אל תשכח שכל אבא שבאמת דואג לילדים שלו מכניס להם איומים איפה שצריך 'מי שנוגע באש לא קם יבש' כולם יודעים שזו פוליטיקה כדי שלא יקרה ליענקלה משהו קצת יותר מסוכן... כלשון חז"ל (איכא רבא) קראתי למאהבי המה רימוני, מי זה מאהבי?? חכמים שהם מאהבים אותי לאבי שבטמים... הם כביכול 'רימוני' אותי ותיקנו לי כל מיני תקנות וגזרות כדי לגרום להיות עוד יותר אהוב ומתוקן ומרוצה לפני ה'... תזרום עם כזו פוליטיקה.

למה הלל הזקן לא יצא מבית המרחץ גם בפעם הרביעית??

יש את הסיפור המפורסם באותם שני אנשים שעשו הימור ביניהם שמי שילך ויקניט את הלל יטול 400 זוז... אותו אחד חיפש את השעה לחוצה והגיע ביום ששי אחת"צ כשהלל היה בדיוק בבית המרחץ... והוא התחיל לנדנד להלל... מי כאן הלל... והלל מתעטף ויוצא לקראתו מפני מה ראשיהם של בבליים סגלגלות... טרוטוט וכו'... וככה הוא הטריד את הלל בשאלות גמלוניות פעם!!! פעמיים!! שלוש!! וזהו!!! בפעם השלישית הוא נכנע... הוא אמר להלל... בגללך הפסדתי 400 זוז... עד כאן הסיפור המפורסם שכולנו גדלנו עליו...

ואני עומד ושואל: דבר ראשון: אני במקומו!!! לא הייתי מתייחס כ"כ מהר... זהו? שלוש פעמים? רק שלוש שאלות ולא יותר?? אני הייתי מכין להלל לכה"פ שבע עשרה שאלות לא פחות... הייתי מוציא את הלל שבע עשרה פעמים פעם אחר פעם מבית המרחץ... (אגב: יש כל מיני שאלות דומות במסכת שבת... מפני מה עופות שבבבל שמינים? למה תגים שבבבל שמחים? למה החוצניקים מתלבשים יפה יותר מהישראלים? עיין שבת קמה) בקיצור: למה אחרי שלוש פעמים זהו... הוא כבר הרים ידיים?? אתה יודע מה... בא נשאל ככה... באמת מה היה קורה אם אותו נודניק לא היה מסיים!!! הוא היה ממשיך לנדנד ולהוציא את הלל שוב ושוב ושוב... איפה זה היה נגמר?? אולי... אולי... עד היום זה היה ממשיך ? ? ? !

התשובה כמעט מפורשת בפתגם של הלל הזקן במקום אחר!!!

יש מדרש ידוע על הלל הזקן שכשהוא היה נפטר מתלמידיו שאלו אותו לאן אתה הולך?? ענה להם: לבית המרחץ!!! לגמול חסד עם אכסניה עלובה זז... כן... הלל ידע שהגוף שלו זה משהו כזה שצריך לדאוג לו... והלל הפנים שאם אני לא אדאג לגוף אף אחד לא ידאג לו... (מילא כל אחד אחר, אם הוא לא ידאג לעצמו, מקסימום יש את הלל הזקן שהוא אוהב את הבריות והוא כבר יבא וידאג לו, אבל הגוף של הלל עצמו הוא באמת עלוב?? אם הלל הזקן לא ידאג לו, אף אחד אחר לא ידאג לו) ואי לכך ובהתאם לזאת!!! אם אותו 'פרצוף' היה ממשיך להטריד את הלל בע"ש... ושוב מנסה להוציא אותו באמצע המרחץ... בשלב מסוים הלל היה מפקיק לצאת אליו!!! הלל היה ממשיך לרחוץ והוא היה נותן לו להמשיך לצעוק שם מבחוץ... ולא בגללו!!! שזהו!!! עברת את הגבול והלל כבר מקפיד עליך... לא חלילה!!! אלא למה?? כי מה לעשות שהלל צריך להתרחץ... והלל היה מסיים בנחת את הרחיצה ואז הוא יוצא מבית המרחץ, ומסביר לאותו יהודי בשלוות נצח... צר לי... אני מצדי מאוד הייתי שמח להמשיך לצאת שוב ושוב כדי לשמוע את השאלות המחוכמות שלך... אבל מה אעשה שהיום יום ששי, והשעה מאוחרת... והרי באתי כאן בשביל משהו... נכון?? באתי פה הרי בשביל להתרחץ... ואם אני אמשיך כל פעם לצאת ולענות לך... בסוף לא יהיה לי זמן לרחוץ את גופי... ואם אני לא ארחץ את גופי, אז מיי... מי ירחץ את הגוף שלי המסכן?? ולכן!!! לכן לא עניתי לך... ולא חלילה בגלל שאני מקפיד!!! בקיצור: **גם אותו יהודי הבין** שיש לו חלון צאניס רק של שלוש פעמים שהוא יכול להעמיד את הלל במבחן **מדן** קפדנות!!! כי מכאן ואילך גם אם הלל לא יענה לו... זה **לא מדן** קפדנות... אלא בגלל שיש פה מישהו שצריך לדאוג לו... קוראים לו עלובה דא!!! בקיצור: בניגוד למה שאנחנו מדמיינים הלל ידע לדאוג לגוף שלו!!!

דא עקא שבדורנו, כל אלו שדבקים במידתו של הלל הזקן... הם קצת... קצת שוכחים שגם הגוף שלהם קיים... את הסיפור עם הסבלנות של הלל כולנו יודעים לספר... ללמדך שלכל טרדן מותר להגיע ולהוציא לך את המיץ ולהישאר רגוע ושאנן... את זה הצלחנו ללמוד מהלל... אבל את זה שבשלב מסוים הלל גם ידע להציב גבולות **כי גם אני קיים וגם לי יש נוכחות!!!** את זה הלל פחות הצליח ללמד אותנו... זה כבר סיפור פחות עסיסי...

ובדורנו יש לנו לקות כללית בכל מה שנוגע לטרמוסטט והגבולות... איך לתחם כל מידע צריך לדעת שבפנשו הדבר! הסיבה ש-לי אין אלפית מהסבלנות של הלל... כי בפעם היחידה שניסיתי לדבוק במידת הסבלנות של הלל... הגיע איהו נודניק והוא לא ידע את הגבולות... הבעיה היא שגם אני לא ידעתי את הגבולות והוא עשה ממני כזה יו... הוא ניצל אותי והותיר אותי סחוט מעצבים עד שהתפוצצתי לגמרי... כי הוא עשק ממני את עצמי!!! אותה עלובה דא קמה על שתי רגליה האחריות, ותבעה את שלה... ואז נכנס לי לראש מין התניה כזו ש-או אני!! או הוא!! אם אני דואג לשני... אני מוחק את עצמי... ואם אני דואג לעצמי, אני מוכרח להתעלם ממנו... זו הסיבה שאני גם לא ממחר לענות לטלפונים!! כי אני לא יודע לסיים שיחה!! היות ואני לא יודע לסיים שיחה, אז אני גם לא עונה בכלל לטלפון... אה... מדהים!!! אז הנה... זה בדיוק מה שילא קרה: אצל הלל... הלל יכל להמשיך לתת מענה לכל הטרדנים והנצלנים ולהיות מקבל כל אדם בסבר פנים יפות כי הוא תמיד ידע שברגע שזה יבא על חשבון עלובה דא, אני פשוט אסיים את השיחה, ולא ממקום של עיונות, אלא ממקום של הכרה בעצמי!! גם אני קיים!!

לא לחינם יש שני משפטים מאוד לא שגרתיים שאומר; אותם לא פחות ולא יותר הלל גדול הענוותנים: הפתגם הראשון: **אם אין אני לי, מי לי, וכשאני לעצמי מה אני וכו'...**

הפתגם השני, זה המשפט שהלל הזקן היה אומר בשמחת בית השואבה בבית המקדש: **'אם אני כאן הכל כאן, אם איני כאן מי כאן'**, לכאורה יש פה דבר והיפוכו!!! יוצא שלא היה מישהו שדיבר על עצמו ורומם את האני שלו, כמו הלל שהיה גדול הענוותנים...

אלא מאי?? כנראה שזה קשור אחד לשני: דווקא הלל הזקן שהיה כ"כ ענוותן וכ"כ הפקיד את עצמו לטובת כולם, דווקא הוא הבין יותר טוב מכולם, כמה חשובה הנוכחות שלי!! כמה אני מחויב לדאוג לעצמי, כי אם אני חלילה וחס אקרוס... מה יהיה עם כולם?

מה יעשו כל הנודניקים ברגע שגדול הסבלנים יאבד את סבלנותו? דווקא בגלל שאני רכוש הציבור, אסור לי להקל ראש ולזלזל ברכוש הזה!! צריך לתת לנפש שלי את מה שהיא דורשת!!! הלל הזקן היה עירני לקצה גבול היכולת וידע לעצור את זה בזמן, ולו בשביל לתחזק את האני אסכול ואמלט' שבוו!! זו אומנות שצריך לרכוש אותה... והיא הרבה יותר מסובכת מלהתחזק בחדס... כמובן שהאממר מיועד רק עבור מי שזה נוגע אליו... (מי שעד עכשיו דאג רק לעצמו הוא פטור מהמסר הזה...) לדעת לרכוש את השליטה על ההגה, מצד אחד לתת את כל הלב לזולת... אבל תוך כדי לשמור על המרחב האישי!! לזכור שיש פה מישהו שאם אני לא אדאג לו, לא רק שאף אחד לא ידאג לו, אלא הרבה הרבה אנשים אחרים הולכים להפסיד מזה!!! אם אתה אחד שמתמסר לאחרים... תדע לך: שהשעות שאתה מתמסר לעצמך זה שעות יקרות!!! זה אינטרנס אישי של כל מי שמקבל ממך... וזה המוקש היחיד שכמעט אין בעל חסד שלא נופל בזה... אז אם לא תיפול בזה אתה עושה הסטוריה.

כשהייתי ילד קטן... באחד הימים החורפיים חזרתי הבייתה כממתיק סוד!!! הייתי כולי מלוכלך בבוץ ורטוב עד לשד עצמותי אבל החזקתי בידיים שלי קופסת נעליים סגורה... וניגשתי לאמי ע"ה ואמרתי לה בדרמטיות... אמא... עשיתי לך הפתעה מיוחדת... **הבאתי לך מתנה יחודית!!** שתדעי: עבדתי על זה קשה מאוד!!! עבדתי על זה פה בחצר בקור ובכפור במשך כמה ימים... וחשבתי עליך וכעת!!!! כעת הגיע הרגע של פתיחת המתנה... אמא שלי ראתה איך שאני מרוגש... כמעט ולא עמדתי בהתרגשות... אז היא השתדלה לשתף פעולה... ולהגיד אוה... יפה מצידך... ותכל'ס... קדימה... בא נפתח את המתנה... **אמי ע"ה פותחת את המתנה וכמעט התעלפתי!!!**

ש ל ו ש י ם ח ל ז ו נ ו ת ! ! ! ! ! לא פחות ולא יותר...

אוה... אל תשאל... זה... זז... זו הייתה תאונת דרכים!!!!

היא... היא... היא לא עמדה בזה... היא... היא לא הצליחה לשחק אותה... אמרה תודה ותוך כדי ירקה... ושוב תודה ות... תלך לטוּף את הידיים... אוה... עשית לי הפתעה ו... וקח את זה מכאן הרגע... בקיצור: היום מבטב לאחור... אני לא הייתי מצליח להיות יותר ממלכתי ממנה... עם כל הכבוד לילד שכ"כ רצה לעשות הפתעה לאמא... צריך מינימום של 'התאמה'!!!

עד כאן הסיפור המשעשע... אצלכם בשמחות...

וכעת נעבור לסיפור המאוד מאוד רציני ואמיתי להחריד!!!

נמצאים אנו בשבוע האחרון של שובבי"ם ת"ת... שבוע שמיני ומסכם... ולכל אחד יש את ה'קופה של שרצים' שלו... (חלזון זה השרץ המיתולוגי, הוא אחד מח' שרצים) ותתפלא לשמוע... שבניגוד לאמי ע"ה ולכל אמא... אבא שבשמים כן מקבל חלזונות!!!! והוא מקבל אותם כאישים וניחוחים... כל אחד יוצא בחדרי לבו ומפשפש מעשיו ומתחיל לאסוף את החלזונות... מפסיק לטייח ולהתעלם מכל מיני שטחים מוזנחים ופינות אפלות... לא נבהל להכיר בחלזונות גם אם הם הרבה ואוסף אותם אחד לאחד ומגיש אותם לאבא שבשמים בראש מורכן של שובו בנים שובבי"ם ארפא משובותים אהב"ה מבטיח לנו בהטרה של שובה, ארפא משובתם **אוהבם נדבה!!!** אתה תביא את החלזון הלא סימפטי שלך... ואני??? אני אוהב את זה... אני לא אראה פה חלזון... אני אראה כאן את הנדיבות לך שלך!!! כן!!! הקב"ה לא נגעל מחלזונות... אם צריך לעשות בדיק בית ולאסוף אותם ולהגיש לקב"ה חלזונות... הוא יקבל אותם ואוהבם נדבה כי שב אפי ממנו! כמובן ש-להבא! צריך להתרחק מחלזונות... זה שהקב"ה מוכן לקבל חלזונות זה לא הופך את השמונה **שרצים** לשמונה **בגדים**... (וכאן זה הקונפליקט שהתרחש עם גיחזי שאלישע דחאו בשני ידיים ואמר לו הגיע הזמן לטיול "סכר שמונה שרצים" ועל זה נאמר: לעולם תהיה שמאל דוחה וימין מקרבת!!! חלזונות זה לא דבר סימפטי... אבל כשהם כבר קיימים יש לקב"ה תקציב מיוחד בשמים שנקרא שכר שמונה שרצים) נזדרז... ננצל את סיום התקופה המרוממת הזו של שובבי"ם ת"ת... נקבל החלטות ברורות בכל מה שנוגע לטיהור וניקוי הגינה והחצר מכל מיני חלזונות ושרצים... ונא לא לשכוח: אין ממנים פרנס על הציבור אא"כ קופה של שרצים תלויה לו מאחוריו... אל תפול בדעתך... יש לך רגעים שאתה חושב לעצמך... למה גלגלה ההשגחה שהייתי צריך לבלוע את כל הצפרדעים האלו? אז הנה התשובה. כנראה שמעותדת לך שליחות של פרנס שעתיד לתת כח להרבה צעירים אחרים... ובשביל זה צריך בין הייתר לבלוע צפרדעים, הנה... אני כבר יודע למה בלעתי צפרדעים... בשביל שביום מן הימים אני אוכל להחכים אותך... כל אחד והקופה של שרצים שלו... שאי אפשר לדלג על השלב הזה, ולא נותר לנו אלא לאסוף אותם ולהגיש אותם לה', והוא מבטיח לך שהוא יקבל אותם כאישים וניחוחים... נאסוף קרבות מחודשים להמשך חורף בריא מתוך קרבת אלוקים ומשאלת לב מעומק לב: וטהר לבנו לעבדך באמת!!!!

מה זה לא לא לא!!! לא בחירות בציבור החרדי...

ברשותך קורא יקר: אני רוצה פעם אחת ולתמיד לדבר על הסוגיה ה**תורנית** שנקראת בחירות!!! ואני מדגיש מההיבט ה**תורני** שלה ולא מההיבט הפוליטי... כלומר: מהיבט של עבודת ה'... בגיחה של רגע מתוך בית המדרש!!! **ובכן**: דבר ראשון אני רוצה להגיד לך משפט מאוד קליט... קל לעיכול, משפט קצר וקולע, משפט שכמדומני שכולם אמורים להסכים איתו!!! בא נגיד ככה: יתכן שזו הנוסחה היחידה בענייני בחירות שגם אלו שבעד בחירות וגם אלו שנגד יסכימו איתה. המשפט אומר ככה:

יש רק היתר אחד ויחיד שלא להצביע בבחירות!!!
נחש מה ההיתר??? **שאסור!!! אסור להצביע לבחירות הטמאות!!!**

אם אסור אז אסור... אבל אם לא אסור... אז חייבים!!!

אין פה משהו באמצע... אין פה מתחשק לי... לא מתחשק לי... יש לי בטן מלאה על הנציגים. יש לי את המגרש שלא היקצו לי... המשפט הנבוב הזה שאתה שומע מאנשים שיש להם תלונות על הנציגים שלא שיפצו להם את הרחוב... לא תקנו תשתיות ולא היה פעילות חג וכו'... **זה משפט לא נכון!!! זה נקרא לדבר לא לעניין!** כי אין פה שאלה האם אני רוצה להצביע אלא האם אני חייב או לא... הטענה היחידה שאתה יכול לטעון זה שלאחרונה עברתי שינוי בהשקפת עולם שלי והחלטתי ללכת בדרכי גדולי עולם אחרים שסברו שאסור להצביע לבחירות הטמאות!!! אם זו המסקנה שלך אף אחד לא ינסה להוציא אותך מזה... אבל כל זמן שלא אסור להצביע בבחירות אתה חייב!!! זו הסיבה שמאז ומעולם הנושא של הבחירות היה אחד מהכאיבי ראש הכי מביכים ומטרידים אצל גדולי עולם קדושי עליון שאחזו במדרגות נקיות שהנפש הזכה שלהם מאסה בעצם ההשתתפות בבחירות... ומצד שני לא היה להם את הפריבילגיה שיש לצד השני שהיה לו ברור שאסור!!! וחלקם היו פשוט מחפשים מתחת הריצפה איזה 'דרך רחוקה', ולפני הבחירות, הם תמיד מצאו איזה יהודי באוקראינה שצריך למול אותו... או עוד איזה זן חדש של תרנגול בפרגוואי שבדיוק עכשיו חייבים לבדוק אותו... בקיצור: הם שברו את הראש איך להתפטר מהבוץ הזה... ולמה??? **כי זה לא צחוק ילדים!!! זה או אסור או חייבים!!!**

ואת הנקודה הזו אנחנו צריכים לקלוט!!!

כי ברחוב החרדי אתה שומע כל הזמן את הנימה... מה אני ארויח מזה... בא לי... לא בא לי... תשכנע אותי... רגע... ואם אני לא רוצה...

עכשיו: תאמין לי אין לי שום בעיה!!! אני האחרון שישכנע אותך להצביע בבחירות... אין לי שום אינטרס... אף עיריה לא מממנת לי את העלון... בפרט שסבתא שלי הייתה קרובת משפחה עם ר' מיכאל דוב וייסמאנדל זצוק"ל והיא כניצולת שואה קיבלה ממנו את כל המידע המחריד על פשעי

הצינונות בכלי ראשון.. (ובכ"ז היא הייתה הולכת להצביע כי בסוף רבני המקום הורו לה שהיא חייבת...) כך ששנאת הצינונים לא חסרה לי... ואם אתה מאוד רוצה הילד שלי לומד בחידר שכבר 50 שנה לא לוקח בקנאות כסף מהמדינה (גם אחרי שסטמאר הפסיקו משום מה לשלם) ובכל זאת סו"ס חונקנו איפה שחונקנו... ובשורה תחתונה קבלנו הוראה שחייבים להצביע!!! ואם חייבים אז אין התחמקות... זה לא שאנחנו בקטע אלא אין לנו את ההיתר הזה ש-**אסור** להצביע!!! ולכן מהיום תוציא מהראש את המילים לא בא לי להצביע... אם אתה רוצה לך לחנות ספרים ולקנות ספר על הגאולה ועל התמורה ולהשתכנע שאסור בשום פנים ואופן להצביע ושזו עבירה הכי חמורה!!! ואני לגמרי בעד!!! וזהו מהיום אתה מחליף מגבעת ומהיום גם אם תרצה... גם אם תתחנן... אסור לך להצביע! ברור או לא ברור??? לגמרי לגמרי ברור???

רק חצי ברור!!! החצי שסובר שאסור להצביע הבין מצוין מה אמרתי...

אבל החצי שסובר ש... ש... שמתר!!! הוא עדיין לא הבין למה חייבים!!!

כן... זה פה הסיפור העיקרי!!! למה חייבים להצביע?? איפה כתוב שחייבים להצביע?? איפה זה כתוב ב"ד החזקה???

העניין הוא ככה: אני אסביר לך בקצרה:

אתן לך דוגמא מהזווית הפלילית... אם הלכת ברחוב בשאון ליל ולפתע ראית בן אדם שרוע על הריצפה במצב קשה... וחייבים להזמין לו טיפול נמרץ אס או אס... ו... ו... וראית את המצב... והסתכלת עליו באדישות והחלטת להמשיך הלאה... כי לא בא לך להתקשר למוקד חירום... תעשו משהו... אני חייב למישהו משהו?? המשכת הלאה... שימות מצדי...

ואכן עד מחר הוא הספיק למות... ומעתה: אם למחרת תפסו אותך במצלמות איך שאתה רואה אותו וממשיך הלאה... זה פלילי!!! האי התייחסות שלך נחשבת כחלק מגרימה של מוות ברשלנות

ואני מקווה שאתה מבין לבד למה... כי סליחה... ראית בן אדם שעומד לנפוח את נשמתו... איך אתה ממשיך הלאה? איך? זה לא שווה לפחות הרמת טלפון למוקד חירום?? ותכל'ס הנאשם עומד בבית משפט ולא מבין... **מה אתם רוצים מהחיים שלי???** תמיד אמרו לי שאיחוד הצלה זו **התנדבות!!!** תמיד הסבירו שכל האופנועים האלו שמגיעים במהירות ואיכפת להם לעזור בחולים זה אנשים **שמתנדבים...** וכעת!!! לראשונה בחיי שזה לא התנדבות **אלא חובה!!!** הנה... הלכתי לתומי ברחוב... ראיתי אדם במצב קשה ובסה"כ החלטתי **לא להתנדב** להציל אותו... ואתם מתנפלים עלי כאילו עזרתי לו למות? תעזבו אותי... אני בסה"כ לא מתנדב הצלה... **אה...** **מה אתה אומר על הטענה שלו??**

למה מצד אחד אף אחד לא יבא אלי בטענות למה אני לא מתנדב באיחוד הצלה... ואילו עובר אורח

שרואה אדם מתבוסס בדמו והמשיך הלאה זה נחשב פלילי???

הסיטואציה הנדירה והקוטבית בין **מינימום מאמץ!!! למקסימום תוצאה!!!** זה הסיפור!!! יש פה בן אדם שהוא בסכנת חיים ממשית... ואתה יכול בככלולם מאמץ להרים צלצול למוקד חירום ו... ולהציל חיי אדם באופן ממשית!!! מדובר במאמץ מאוד מאוד קטן... ואילו התוצאה??? היא תוצאה בסדר גודל של חייים!!!! כשמדובר בכזו סיטואציה קוטבית הזו של מאמץ כזה קטן ותועלת כזו עצומה!!! כזה רגע מכונן מציב אותך במצב ממולכד **שהמוסרית האנושית קובעת** שאין פה מקום להתלבטות בין שני צדדים!!! לא שייך פה שיקול... האם בא לי להציל חיים או לא... כי זה גם רציני מידי בשביל השיקולים האלו... ובעיקר: זה קל מידי בשביל התחמקויות וממילא ברגע המשכת הלאה ולא הזעקת מד"א **במילים אחרות אתה עומד מאחורי מה שקרה פה!!! היית מעוניין שזה יקרה!**

הבנת את התשובה? אף אחד לא מבקש ממך להיות מתנדב הצלה... כולנו יודעים שכל כולך אגואיסט. אבל כשמול הפרצוף שלך שוכב אדם שעומד לנפוח את נשמתו אתה לא יכול להישאר שאנן ולהמשיך הלאה ואם המשכת הלאה זה אומר שמבחינה מוסרית היית שותף בהריגה שלו

לא כ"כ נכנסתי להוכחות ע"פ השקפת התורה... יותר המתמקדתי בהגיון החובה האנושית והמוסרית שבזה... אבל רואים את זה לגבי כל המוזכרים לגנאי ביומא שכיון שהיה בידם לגלות ולהרבות כבוד שמים ולא גילו, נזכרו לדראון!! עד שר"ע אמר מה שאמר

אז זהו!!! שזה בדיוק הסיפור!!! אתה ביום יום חרדי שחי ראש קטן... אף פעם לא עסקת בזיכוי הרבים... לא טפלת בעירוב ולא בדקת את המקוה אף פעם לא הוצאת ראש מהבועה שלך ואף פעם לא התעניינת מה מצב היידישקייט של המסורתית בקצה העיר... **אלא!!! שפתאום מגיע יום פקודה** שקוראים לו יום הבחירות וביום הזה קורה משהו מאוד מעצבן אבל זו העובדה!! ביום הזה נופל על כל אזרח תיק כבד... כל אזרח פתאום מקבל את כל המושכות בבת אחת בידיים... (זה נתון עובדתי שאי אפשר להתווכח איתו!!!) ובבת אחת, אתה, שמעולם לא יצאת מהקונכייה שלך... מקבל את האפשרות **בקלי קלות** לשים פתק ובזה להיות שותף בהכרעה ישירה בהמון המון דברים שגופי תורה תלויים בהם!! ובאותה מידה אתה יכול להתעלם ולא לתת לידישקייט את הכח הזה... והיות ויש פה את הקונפליקט שהזכרתי שמצד אחד מדובר במאמץ מאוד קטן, ומאידך: יש לו השלכות רחוניות בהיקף בלתי נתפס **השילוב הקטלני הזה!!** מצמיד אותך לקיר ומעמיד אותך בסיטואציה ממלכת שאתה לא יכול לברוח מזה!!! אין פה מקום להתלבט האם בא לי או לא בא לי... **זו חובתך המוסרית התורנית!!!** שאם אתה לא עושה את החובה הזו אתה במילים אחרות מכריז: לא איכפת לי כבוד שמים... זה לא שווה אצלי אפילו דקה מאמץ!! זו הכרזה שתזעק מע"ג כל תוצאה עגומה שהייתה יכולה להיראות אחרת, ובגללך זה נראה כך

אתן לך דוגמא מהעיר שלי חיפה.. להוי ידוע לך שבחמש שנים האחרונות הושקה הרכבלית!!! והיא ב"ה לא עובדת בשבת!!! ומישהו נלחם על זה!!! ואם

ואתה יוקל ושמך יוקל וכל אשר לך יוקל... ה' עוז לעמו יתן ה' יברך וכו'...

השעה חצות לילה... ר' יאשיה קם לעסוק בתורה... יוצא מביתו ומהלך במבואות המוארים בשמן של תרומה ברשות כהן (כן... אחד מהלומדים זה ר' ישעיה הכהן, ובזכותו יש לנו תאורה) ר' יאשיה נכנס לבית המדרש והתחיל לגרוס כאוויית נפשו!!! לא איברי ליליא אלא לגירסא... אלו הם השעות המתוקות שלו במשך היום... בשעות הבוקר הוא ראש בית דין של סנהדרין קטנה כאן בעיר... מהנץ החמה עד שעה ששית הוא יושב במושב בית דין וכל הזמן יש תורות... אין לו דקה אחת לשבת ולעסוק בתורה... לכן כעת זה השעות שלנו!!!

ולפתע מישהו מתקרב בשקט בשקט לר' יאשיה... אך כמה דקות עד שר' יאשיה שם לב שמישהו פה מחכה לו... ר' יאשיה רק הרים את הראש ומיד נאנח אנה אנה כבידה!!! אוי... יוקל... מה קרה??? רק יוקל חסר לי עכשיו!!! לא מספיק לי כאבי ראש איתו בבית הדין... אז גם לשעות האלו של הלילה הוא בא להטריד אותי... אבל יוקל היה נשמע די רציני והקול שלו היה נשמע די שונה מתמיי... הרב!!! בכוונה הגעתי בשעה הזו... אני רוצה להתייעץ עם הרב אבל בלי המגבעת של דיין!!! אפשר?? האם אני יכול לדבר עם הרב כמו תלמיד חכם שיכול לעזור לי בחיים... וזה לא יתקם בי מחר בבית הדין??? ר' יאשיה נענע בראש... בא נשמע...

אז ככה: כבוד הרב שיועד שאני מכבד בבית הדין!!! יש יותר מידי הרבה תיקים חשודים של גניבות ואבידות... כל מיני חפצים יקרי ערך שנעלמו באופן מסתורי או רחלים ועגלים שהתאדו מכל מיני חצרות בתים לאחרונה... והשם שלי יותר מידי נקשר סביב התקריות האלו... ובבית הדין יש כבר קלסרים שלימים שכתוב שם שיענקל השביע אותי על הפרה שלו שלא גבתי אותה... ופייביש השביע אותי על הרחל שלו... בקיצור: אני כעת נמצא בפרשת דרכים!!! העניין הוא שאכן אני הוא הגנב!!!! אני ואין בלתי!!! יש לי מחסן גדול באזור מסווה בקצה העיר... שם הכל נמצא... והיות והציבור מחומם עלי... אז הם בעקבותי... ואני מרגיש שהכל פה עניין של זמן... כעת יש לי שתי אפשרויות!!! לא לחכות שיתפסו אותי ואז יחייבו אותי תשלומי כפל!!! או שאני מגיע כמו גבר לבית דין ופשוט מודה ביום בהיר בכל האשמות שמיחוסות עלי!!!

דא עקא: שרוב הדברים שגנבתי... השביעו אותי עליהם!!! (אנשים לא פראיירים... הם קלטו שזה אני, אבל לא יכלו להביא הוכחות) כך שאם אני מחכה שיתפסו אותי... זה יסתכם בתשלומי כפל!!! אבל אם מבצע עקיפה ומודה... אני אמנם נפטר מכפל!!! אבל!!! אני מתחייב בקרן!!! חומשו!!! ואשם!!! ואני שואל את הרב בכנות ועם ראש מורכן: שהרב יתן לי עצה הגונה: מה יותר כדאי לי?? האם כדאי לי להודות ואז ירד לי הכפל!!! אבל כעת מתחיל כאב ראש רציני מאוד שנקרא קרן וחומשו... שזה אומר שאני צריך ללכת לכל אחד עד הבית!!! לתת לו כמעט בתוך הידיים... כי גזירת הכתוב היא: "לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו..." וזה בשבילי כאב ראש... זה פשוט עבדת נמלים... ובפרט!!! שעוד אני צריך להקריב אשם על כל שבועה!!! ו... זה לא פשוט... אשם זה לא צחוק... זה כסף... ר' יאשיה התרגש!!! באמת התרגש!!! בשביל להבין את ההתרגשות צריך לקלות מה זה יוקל!!! שמו של יוקל מוזכר בבית הדין לפחות כמה פעמים ביום... יש עליו ערמות של תיקים... וכעת סו"ס משהו פה זז...

ר' יאשיה פנה ליוקל בסערת רגשות: תקשיב יוקל!!! ברור שהדבר הנכון והרצוי בעיני אלוקים ואלים זה שתקום באופן דרמטי ותכריז על הודאה רשמית!!! זו חובתך המוסרית!!! (ואני לא הולך לוותר לך על זה) אה... אתה טוען שזה כאב ראש גדול??? איך מתחילים עכשיו לחפש את כל הנגזלים?? ומה עם הכמויות של אשם?? עזוב!!! אנחנו נעשה את זה ביחד... נפתח חפ"ק מיוחד של צוות שלם שיטפל בכל העבודות נמלים הזו... נשיג מיסון לכמויות של האשם... ואני רוצה שכבר מחר תופיע בבית דין ותכריז את זה בצורה דרמטית!!! ומסך יראו וכן ועשו!!!

... למחרת בבוקר... לאחר הנץ החמה... ר' יאשיה כינס את כל הכ"ג סנהדרין... ובשעה היעודה הופיע יוקל, והפעם בהצהרה דרמטית!!! אני מודה!!! מודה בכל האשמות שיוחסו אלי בשנתיים האחרונות... גם באותו יום לפני שלוש וחצי חודשים שהגיעו פה כל שבעת המשפחות של בני החצר שנתבעו אותי על שניציפתי משוטט בחצר שלהם ולאחמ"כ נעלמו משם כל מיני בהמות וריחיים ובגדים... והם השביעו אותי בזה אחת זה ונשבעתי... הרי כעת אני מודה שנשבעתי לשקר והרי הכל נמצא אצלי במקום שמור!!! כ"ל הפרשיה שלפני שמונה חודשים שהיה עליה לרגל ואני מהיחידים שנשארתי בעיר, והיו כמה שמחוסר ברירה נתנו לי לשמור על הבהמות שלהם!!! וכשהם חזרו הכל נעלם וטענתי שהגיעו שוודים והייתי אנוס... והיה פה בלגן שלם... הקטני אמנה שבציבור התחילו להרהר איך יכול להיות שקרה כזה דבר... הרי 'זלא יחמוד איש ארצך בעלותך' אז זהו!!! שזה היה אני!!! הכל שמור ונמצא באחד מהמקומות המסוים באגם הסמוך לעיירה (מתברר שאכן נתיקמה ההבטחה 'זלא יחמוד איש את ארצך' אלא היא הניבה איתה גם תוספת חומש)

העיר כמקרה!!! חיבוקים ברחובות... אנשים שחשבו שמטה לחמם נשבר... הפרה היחידה של פייביש... והשמונה כבשות של געציל שגיזי הצמר שלהם פירנסו את כל המשפחה... ולפתע הכל נמצא!!! יוקל יצא בעיניים מושפלות... ר' יאשיה מיסון והצמיד לו לשבועיים הקרובים שני שליחי ב"ד שישמרו עליו מפעולות נקם וכדו'... הוא הזהיר בבית הכנסת באסיפת קצרות חשאיות בזה אחר זה... שרבותי: אנחנו מחויבים לתקנת השבים!!! אם אנחנו רוצים שהגזלנים והגנבים יצאו מפרי מנהרותיהם... אנחנו צריכים לתת להם לרדת מהעץ בצורה יפה! ר' יאשיה הזהיר: רבותי!!! ישנם כעת גזלנים בעיר שלנו שעוקבים בדריכות ובעניין רב אחרי ההתפחיות... הם בודקים בשבע עיניים איך הציבור מגיב ומכיל ומקבל נוכל שהחליט להרים את הכפפה ולחזור!!! ומעשינו יקרבו ומעשינו יחוקנו!!! אם אנחנו ניתן ליוקל לצאת יפה מהסיפור... (והוא ילך ברחוב ולא ישמע מקהלה של ילדים מכל כיוון גוי גוי מח שמו כי לעולם הסוד...) אז תתכוננו לאפקט הדומינו שעוד ועוד גזלנים פתאום יקבלו את האומץ לעשות סוף לעוללות של שנים... אבל אם יוקל יקבל חותמת של הגנב והנוכל... תשכחו מזה!!! אנחנו ננציח את כל העוללות וכל בונה ביתו בלא צדק ועליותיו בלא משפט... בקיצור: צוות שלם התלווה ליוקל בדרך למחסן האדיר!!! שם חיכתה להם עבודת מיון מפורטת... איזה גניבה חוזרת בעין, ומה הוא מתחייב בדמיה... חלק שם היה תלה ונעשה איל, וחלק זה היה בהמה והזקינה או והוכחשה... חלק היה במהמה מעוברת וילדה וחלק נתעברה אצלו... בקיצור: כל מקרה לגופו!!! במקביל אחד משליחי בית דין התיישב על הניירות בבית דין והתחיל לסווג את התביעות השונות שהיו בבית הדין כלפי יוקל... חלקם הסתיימו בשבועה וחלקם לא... זאת אומרת: יש פה תיקים ששייכים לקלסר של תשלומי כפל!!! ויש תיקים ששייכים לקלסר של קרן חומש ואשם!!! וכאן צריך להתחיל לאתר את התובעים (בתביעות שעליהם יש קרן וחומש כי שם יש גזה"כ: 'לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו', ובעזה"ש כשנגמור את כל המלאכה... אז נצא בקמפיין סודי למיסון עדר אילים מן הצאן... ולא סתם אלא שכל אחד שווה לא פחות משתי סלעים!!! (תבין): לא כ"כ קשה להשיג אילים בחצי מחיר, איל זה כבש זקן, יש רועים שאחרי פסח מוכנים למכור את זה במחיר הפסד, אבל זה לא טוב בשביל קרבן אשם שיש בו מחירון מינימלי!!! לא נותר לנו אלא לסיים: ואתה שלום וביתך שלום... ואתה יוקל וביתך יוקל וכל אשר לך יוקל, ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום... מזל טוב בבא קמא...

יריד המקלדת השנתי... והכנת שמחייבת...

תזכורת כמידי שנה ובפרט בימים אלו... בפרשת תצוה כמידי שנה נערך היריד השנתי של המקלדת היהודית!!! לאהרן הכהן יש את חושן המשפט על לבו ועליה יש שתיים עשרה אבנים ששנים עשר שבטי י-ה רשומים עליו... וזה למעשה המקלדת!!! המקלדת שממנה אהרן הכהן מקבל את התשובות באורים ותומים... אהרן הכהן שואל שאלה באורים ותומים... ואז הוא מסתכל בחושן... והאותיות מתחילות להאיר!!!

והיה: אם אחד משבטי י-ה לאחרונה התחיל לעצבן אותי... אני לא אוהו ממנו... יש לי טענות קשות עליו... ויצאתי נגדו במלחמת קודש... ומחקתי אותו... מה לעשות... חייבים להעמיד את הדת על תילה... אדוני היקר!!! ירית לעצמך ברגלים!!! מחקת אותיות מהמקלדת... ניסית פעם להקליד על מקלדת שאות אחת 'לא עובדת שם'?? רק אות אחת!!!

זה אויס מקלדת!!! אין מה לעשות איתה... ולא תגיד לי איזה אות ה' ש' א' מ', האותיות הדומיננטיות!!! גם האותיות הפחות שימושיות... אתה לא יכול לזוז בלי כל הכ"ב אותיות!!! ולא לחינם!!! לא לחינם הקב"ה פיזר את השמות בין כל אבני החושן... כדי ללמד כל שבט בעם ישראל!!! גם אם יש לך את האבן שלך!!! ואתה משוקע בתוך הבית שלך... אתה לא יכול להתעלם ולמחוק את האבן השנייה... כי רק אם בקיומם של ה"ב שבטים יש לך את חושן המשפט!!! ובשביל זה צריך לדבק בלבן של אהרן אוהב שלום ורוחף שלום!!! לא יעזור כלום... יש לנו אבא משותף בשמים... והוא לא מוכן שאתה תתבצר מתוך המגירה שלך ותתחיל לירות לכל הכיוונים... אין כזה דבר!!! חובתו של כל יהודי לנשום נשימה עמוקה ולדעת שיש יהודים אחרים!!! שהם שונים ממני!!! סגנון אחר!!! מנטליות אחרת!!! אבן אחרת... לא מומלץ לנו לחיות ביחד כי אנחנו באמת שונים... עדיף שנאהב אחד את השני מרחוק או יותר נכון אבן אחת לצידו האבן השנייה...

אבל לדעת שחלק מהמקלדת נמצא בידים של היהודי מהמגור השני!!! לא לחיות במערה כמו הבנות של לוט שהגיעו למסקנה שזהו!!! איש אין בארץ חוץ מאבא ואנחנו... יש עוד כמה יהודים שמותר להם לחיות לפי החינוך שלהם... והם לא פחות מנחם ככהוא זה!!! יש כאלו שהמידע הזה לא לגמרי ידוע להם!!! סליחה שגרמתי להם להצטופף מחדש ביהדות...

... כעת כמה מילים קצרות על החיוך הנפלא משמים בגשמי רצון ברכה ונדבה... צריך לדעת שריבוי הגשמים והכנת שממריאה ומוכירה את החיוך של שנת הקורונה שהיה כאויר לנשימה... בגודל אנחנו נמצאים בעידן ריתתה!!! לפי החרב וההרג והחוסר יציבות בטחונית אזורית... זה לא נקרא תקופת של עת רצון... אבל מה לעשות שגשמים!!! זה אחד מהחיוכים הסמליים והרשמיים ביותר שהתורה מודיעה לנו בצורה הכי מפורשת שכש"והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנוכי מצוה... ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם ונתתי מטר ארצכם בעיתו!!! זה אפילו לא מגיע בתור פרס אלא מדין עדות!!! כמו שמפורש בתחילת האזינו... אז נא לקבל את המחמאה... כמובן שהיא גבתה מאיתנו חורף לא קל בכלל... חורף נקי מבילויים... חורף נקי מציאיאות מיותרות... ועל זה אומר המדרש: אני הבלצלת השרון שושנת העמקים, אני היא וחביבה אני! שנתונה בעמקי הצרות, ובשעה שאתה מעמיק בי אני מרטבת לפניך מעשים טובים כשושנה והקב"ה ידלני מהצרות ואני אומרת שירה... כן... הקב"ה טלטל אותנו והבנו את המסר... הרטבנו מעשים טובים לפני והנה החביבת שבה וחוזרת... ואכמ"ל

אתה מקנא בילד שנולד על ההר?? אני לא!!

אני די נמנע מלצטט סיפורים מרגשים מהחיליים בעזה... (כי יש לנו כבר מספיק שעושים לנו את זה) אבל באופן חד פעמי! שמעתי סיפור אחד שמאוד תפס אותי... שמעתי על חייל שכעת חזר לאחר כמה חודשים של לחימה בעומק עזה והכיני לו כמובן קבלת פנים מאוד חמה ומרגשת... שאלו אותו בכנות: מה אתה מזמין?? הוא ענה: אני רוצה להגיע הבייתה ולראות בסלון תמונה ענקית של בית המקדש!!! בני המשפחה הופתעו... מדובר היה בחייל חילוני לגמרי... מה קרה עכשיו בית המקדש??

אז הוא הסביר את עצמו: אני כבר כמה חודשים מסתובב מהבוקר עד הלילה בתמרון בעזה... נכנס לתוך בתים... מסתובב בחדרים... פותח ארונות... מסתובב בסמטאות... ואיפה שאתה לא הולך... מה אתה רואה?? תמונה של מסגד אל אקצא!!! כל עזה מפוצצת בתמונות של הר הבית... זה הנושא שם!!! זו התמונה המרכזית בכל סלון בית... וזו גם התמונה שמופיעה ע"ג מחברות של ילדים... אין משהו אחר!!!

אמר אותו חייל: אני בתור יהודי... עד היום לא ידעתי מה יש שם בהר הבית... מה זה אומר לי... אני יותר מכיר את המסעדה בתל אביב מאשר סדר קדשים טהרות... אבל מה לעשות... הייתי בעזה ונלחמתי!!!!!! ושם!! שם הבנתי שלכה"פ החמאסניקים יודעים על מה הם נלחמים... ואילו אני?? אני לא לגמרי יודע על מה אני נלחם... עד כה לא היה לי משהו מיוחד עם בית המקדש... לכן אני מבקש שכשאתה חוזר לסלון הבית שלי... הייתי רוצה שלפחות גם לי יהיה בסלון את התמונה של הבית הנכון שאנו מחכים שיבנה שם ולא שיקוץ משומם שנכרים מקרקרים בהיכלו

הסיפור הזה הוא בודאי נכון!!! גם אם הסיפור עם החייל לא היה ולא נברא... כשהתחילה המלחמה בעזה... מיד כמו כולם צפו לי מחשבות... נו... האם יש פה תסמינים של גוג ומגוג... ובהתחלה אמרתי לעצמי: לא!! זה עדיין לא זה!! שהרי נבניא זכריה כתוב בפירוש שבגוג ומגוג כל הגוים יכריזו מלחמה על ירושלים!! וכעת המלחמה היא לא באזור חיוג ירושלים... אלא שפתאום אני קולט ש... שהמלחמה היא ממש ממש על ירושלים!!!! נטו על ירושלים!!! ומי שמנסה להתחמק ולהתעלם ולהסיט את הנושא מהנימה הדתית שיש פה... זה דווקא אנחנו!! העם הישראלי החילוני מנסה בכל דרך להסיט את המלחמה הזו לכיפוי כוחות בין האספסוף הפלסטינאי למדינת ישראל... ובינינו... גם אני ואתה מתקשים מאוד לעכל שמדובר פה באויבים דתיים שנלחמים מלחמת דת!!!

ולמה אנחנו כ"כ מתחמקים מזה? למה אנחנו כ"כ מפחדים יהדות ביה?? כי... כי זה מלחין אותנו!! זה מצמיד אותנו לקיר!!!

כשחמאסניק עומד ומכריז באופן חד משמעי: אני מוכן למות על אל אקצא!! הוא במילים אחרות נוזף בי... ההההלו... אתה לא קולט מה זה בית המקדש!!! אני מבין את זה יותר טוב ממך... השבוע קבלתי הפטרה ואמרתי: רחם על ציון כי היא בית חיינו!! חשבתי לעצמי: האם אני מרגיש וחי את זה שביית המקדש זה בית חיינו?? אני לא!! ואילו מי כן?? החמאסניק!! הוא מבין את זה... וכנראה שהוא מבין את זה יותר טוב ממני... הסיבה שזה כ"כ עולה לו בחיים כ"כ... כי כנראה שהוא כן מבין את מה שאני לא מבין!!

הוא מבין שאם הר הבית הוא שלנו!! המשמעות היא שה' אוהב אותי ולא אותו!! המשמעות היא שה' מכניס אותי לחדר יחוד ונועל ומשאיר אותו מאחור (בדיקו כפי שהיה בעקידת יצחק... שבו לכם עם החמור) וזה מפוצץ אותו מקנאה... והוא ממממת מקנאה... והוא באמת מוכן למות על זה והוא באמת-מת!!! בקיצור: אנחנו צריכים ששירות בתי הסוהר יוציא לנו איזה מחבל שסיביר לי אחת ולתמיד מה הוא מצא בנו... שסיביר לי עד כמה אני חשוב!! זה מידע רגיש וסודי שנמצא אצלו!! זו הסיבה שכל"כ קשה לנו לעכל את המלחמה הדתית שיש פה!!

כי אתה רואה פה המון המון אימביציות... אינסוף אנרגיות... אנשים שמוכנים להקריב את כל הקדוש והיקר שלהם... על מה??

על מה שאני בעצמי לא יודע להעריך??

תחשוב מה שזה חייל שכבר מיצה את עצמו פה בארץ... אין לו מה לעשות פה... והוא כבר עם שתי רגלים בחוץ... הוא כבר מתכנן את המסע הממושך במזרח הרחוק... ופתאום התחילה המלחמה... והוא מגלה ששתי מיליון עזתיים מתרפקים ומיחלים ומוכנים להקריב את כל החיים שלהם בשביל לזכות להגיע... לאיפה?? למקום הכי משעמם מבחינתו... זה מטלטל!! זה מלחין!! זה גורם לך לחשוב... הההלו... יש לי מעטפה שמעולם לא פתחתי אותה... יש לי יהדות שמעולם לא התעניינתי בה... והיהדות הזו מוציאה 150.000 ערבים מהכלים...

אצל החסידים יש סיפור מיתולוגי על אדם שהשתוקק מאוד להגיע לפסגה של הר... עלה וטיפס ונכשל... ושוב טיפס וטיפס... ובמשך שנים רבות עלה וטיפס עד שסו"ס הוא הגיע לפסגה!! **ושם חיקתה לו הפתעה מדהימה!** הוא מגלה שם ילד קטן שיושב לו בפסגה ומשחק בגולות... הוא שאל את הילד: ילדי הקט... איך הגעת לכאן בזכה גיל צעיר?? הרי אני מטפס כבר שנים עד שהגעתי לפה?? ענה לו הילד: **אני נולדתי פה!!!**

עד כאן הסיפור המוכר... (שמכאן רואים שיש נשמות קדושות של צדיקים שהם נולדו על ההר... קושט דברי אמת) אבל משום מה!! אני מכיר את אותו סיפור בדיקו אבל יש לזה המשך!! ואת המשך משום מה אף אחד לא מכיר... המשך הוא: שאותו איש מבוגר כ"כ התרגש מהילד שזכה להיוולד בפסגת ההר... והוא אמר לו: ילד ילד... האם אתה יודע להעריך איפה נולדת?? האם אתה מעלה על דעתך כמה אנשים נמצאים שם למטה למטה בתחתית ההר ומיחלים וחולמים להגיע אי פעם לאן שאתה נולדת?? הילד עשה פרצוף אדיש ומיובש וענה לאותו אדם: תעזוב אותי... תפסיק לשגע אותי... אל תספר לי סיפורים... אני יודע דבר אחד: משעמם לי פה!!! אין לי מה לעשות פה!! אני תקוע פה!!! אני לא מוצא פה עניין!! האם אתה מוכן בבקשה לעזור לי לרדת למטה?? אני רוצה לשחק עם כולם במחבואים... לא מחפש פסגות ולא כלום...

אה... מישו מכיר את ההמשך הזה של הסיפור??

את זה המושך מה אף אחד לא טורח לספר... ולי משום מה יש פרנציפ לספר את זה!! כי למען האמת זה הסיפור האמיתי... (ואם הרבי הקדוש והטהור ממלא מקום אבי צוק"ל זכה למה שזכה... זה לא בגלל שהוא נולד על ההר... אלא בגלל שהוא הסכים להישאר שם ולא התגלש למטה!!!! כי להיוולד על ההר ולהישאר שם זה קשה לא פחות מלטפס עד אליו) אז זהו!! שזה בדיקו הסיפור שלנו... אנחנו נולדנו על ההר!!!! במשך אלפי שנים אבותינו התרפקו והשתוקקו... רצו לעלות לארץ ישראל... רצו להתקרב... רצו לזכות לשבת וללמוד

תורה ללא הפרעה... לזכות לקיים מצוות התלויות בארץ... והם ניסו וניסו והפכו את העולם ולא נותר להם אלא לשבת בתיקון מצות ולבכות שהדרך עדיין רחוק... והנה הנכד שלהם נולד על ההר!! אתה כבר נולדת בארץ ישראל... וכידוע: החיים בארץ ישראל הם בגדוד: אוכלי המון!!! כל מי שרק רוצה יכול להיכנס לבית המדרש וללמוד ואפילו ישלמו לך על זה... שטפון של שפע חומרי ורוחני... (וגם! שטפון של תלונות והתמסכנות והתמרמרות למי שרוצה... גם את זה יש פה בשפע... שלא יהיו טעויות גם כעת בעיצומה של מלחמה אנוהו מתהלכים פה בגן עדן ומלאכים צולים לך בשד... מה הראיה הכי גדולה?? שאם רח"ל פתאום יהיו חסרים ביצים... אהו... איהו 'טרגדיה' תהיה פה... סימן שבשלב זה גם זה לא חסר למרות מלחמה כ"כ ממושכת...) אבל תכל'ס משעמם לך פה... אתה מרגיש כלאו בתוך ארץ ישראל... ואתה מחפש לברוח... וכן... זה בדיקו הסטירית לחי שהחייל החילוני מקבל מהחמאסניק בעזה... החייל שמרגיש חוסר חיבור ושייכות לכל הערכים שלו... והנה נכפתה עליו מלחמה... הוא מגיע לעזה ומה הוא מגלה?? הוא פתאום קולט שהוא נולד על ההר!!! אני עם הנבחר... כולם רבים עלי... אהלי אדום וישמעאלים מואב והגרים פלשת (-עזה) עם יושבי צור (-לבנון) כולם אמרו 'נירשה לנו את נאות אלוקים...' כולם רוצים את אותו אל אקצא שהקב"ה הבטיח לי... ואילו למרבה האבסורד אני? !? אני לא חונן את הערכים האלו במבט ואילו כל מי שעומד מעבר לגדר מייחל כוסף ומשתוקק לזכות במעטפה שכוחה שאני מחזיק בידיים שלי ואני אפילו לא טורח לפתוח אותה ועוד רגע היא בפח... אותו חייל קולט שהוא נולד בהר המוריה והוא פשוט התחיל לרדת למטה למטה וכשהוא הגיע לתחתית ההר הוא מצא שם את ישמעאל ואליעזר והחמור רוצים ומשתוקקים להגיע לאותו מקום שממנו הוא איבד עניין...

אז זהו! שאנחנו נמצאים בדיקו באותו מקום!!!

תכל'ס: מה זה בא לומר לנו??

הגיע הזמן שנפתח את המעטפות!!! אנחנו מחזיקים בידיים שלנו מעטפות סגורות!! מעטפות שהדורות הקודמים ירקו על זה דם וחירפו את נפשם על זה... ואילו אנחנו קיבלנו את זה על מגש של כסף ולכן אנחנו השארנו את זה בויטרנה בחוסר עניין... מעדיפים לא לעורר דוברים ולא לפתוח נושאים מהותיים כדי שזה לא יזעזע לי את הסדר יום ואת הקיבוע ואת הסיפור הירוק והשתי רמזורים בדרך לבית כנסת...

הגיע הזמן לפתוח דבר ראשון את הנושא שקוראים לו יהודי!!! מה זה מהותו של יהודי... לא חרדי אלא יהודי... מה זה אומר יהודי!!! סו"ס הרי חמאס לא מחפש חרדים... הוא מחפש יהודים!!! הוא רוצה להרוג גם את היהודי הכי הכי חוטא והכי רחוק מהרשב"ע... אז מה זה?? מה זה האוצר הזה שנקרא יהודי?? מה זה ה'תא' הבודד הזה שהגוי מכושף עליו ומוכן למות בשבילו בלי סוף?? זו מעטפה שחייבים לפתוח אותה!! הלאה... מה זה בית המקדש?? מילא אני חרדי... אז בית המקדש זה סדר קדשים וטהרות... ואם אתה דתי אז ביהמ"ק זה הר הבית ומנהרות הכותל... אבל חמאסניק?? למה הוא מכושף על בית המקדש שלי?? למה הוא ממממת מקנאה שרק אותי הקב"ה קירב בין שני בדי ארון?? לפתוח את המעטפה הזו!!! להבין שאצל החמאס אל אקצא זה לא חובבני כמונו!! זה לא אירועי חג ומועד וטקסי כותל... אצל החמאס זו איסטרטגיה שהיקר העלויות שלה זה מאות מיליארדים!

האם אתה פרגנת פרומיל של יחס לפנימיות של הבית הגדול והקדוש שזה הבית שלי!!!!!! שלי עם ה'!! לא של החמאסניק!! את התוכחה המביכה כבר חטפנו... החמאסניק נאלץ למשוך לנו באוזן ולהזכיר לנו שהההלו... יש לכם פה משהו יקר!!! יקר מידי שאתם לא חוננים אותו במבט... אבל ההההלו... לפחות עכשיו נבין עניין... וכמובן! מיותר לציין שכשמדברים על בית המקדש... לא מדברים על החלק הטכני!! כי החלק הטכני הוא הכי פחות מעניין פה... (בית המקדש זה זוג שהיו חיים באהבה ואחוה וריעות, ובשלב מסוים לא הסתדרו ולכן הבית התפרק... לא מבקשים מהרעיה שתתחיל לבנות את הבלוקים של הבית... בסה"כ מבקשים ממנה שתביע עניין לשוב להתעניין בעבלה ולתת לו למלא את המידע שלו ולא תשאב את ההנאות שלה מגורמים זרים המוכרים בדור זה) הנה לך עוד מעטפה שכוחה שהחמאסניק נשלח להזכיר לנו בקיומו... והמעטפה השלישית זה ארץ ישראל!!! הערבים מדברים ברור... כשאנחנו שומעים הם רוצים שוב ושוב דורשים את זה... אנחנו מתעצבים... אבל לא לזיק לנו להקשיב להם!!! הם רוצים את ארץ ישראל שלנו!!! הם יודעים להעריך כל רגב אדמה בארץ ישראל... (הרי מדובר במזרח תיכון שיש בו שטחים ומגרישים אינסופיים מתי) ואילו אנחנו?? לנו קצת מחניק פה!!! אתה יודע למה חנוק לנו פה?? כי פה זה הבית של ה'!! פה ה' רוצה שתהיה!!!

ושתהיה!!! תתמקם!! תפישל שרולים ותדאג שיהיה נחמד כי פה זה הסלון והחדר ילדים והחדר שינה שלנו עם ה'... וכידוע: אף אחד לא אוהב לסדר את הבית... אף אחד לא אוהב להדיח כלים... זה נדוש!!! הרבה יותר כיף לצאת למסעדה- כמובן עם ה'... לצאת איתו לאיזה מסע ישועות ברומניה... אה... איזה קירבת אלוקים... ויחזו את האלוקים ויאכלו וישתו... אז זהו!! שהקב"ה רוצה אותך בארבע כתלים שלו!! בארץ שהוא!!! הוא יתברך החליט ששם הוא רוצה אותך!! ואם אתה לא מרגיש מספיק מייחין... אז עובדים על זה... לא בורחים למסעדות ולמלונות באירופה... כן כן... הרעיון של ישיבת ארץ ישראל הוא מאוד מאוד פשוט!!! יותר מידי פשוט... בארץ ישראל ה' שם אותך בסיטואציה מסוימת ואומר: אני רוצה אותך פה איתי!!! מסכים לחיות איתי?? או שאתה מוכן רק לצאת איתי לביילים ולמסעות קודש??

אז הנה לך המעטפה השלישית שהרבי צוק"ל הנחיל את זה... אהו... עובדה שהוא לא נשאר באירופה... אבל אנחנו כבר נולדנו למעטפה הזו... ולא הייתה ברירה אלא לשלוח את הכושר- החמאסניק שהוא יבא ויזכיר לנו לפתוח את המעטפה! האם החייל המדובר שאיתו פתחת... האם הוא כשיר להבין את תכולת המעטפות שעליהם אני מדבר? קשה לי להאמין... אבל לפחות אנחנו... כי אם לא... אז אוי ואוביו... אם לא... אז החמאסניק ימשיך להיות היחיד שמחזיק אצלו את המידע הזה... היית נותן לו את התענוג הזה??

וארטיס לפרשת תצוה

כז כ. ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך. איתא במדרש שה"ש ד' שהקב"ה אמר את ב' הדברות הראשונות "אנכי" ו"לא יהיה לך", וכשראו ישראל פרחו נשמות ואז הם פחדו ובקשו משה שהוא יאמר את שאר הדברות. ומוסיף המדרש שבגלל זה הפסידו ישראל שיש בהם שכחת התורה, ואילו היו שומעים הכל מה' לא היתה בהם שכחה. ולפי"ז רמזו היטב בפסוק ה' אומר למשה ואתה תצוה את בני ישראל, והיינו אתה תצוה אותם את הדברות ולא אני אבל ויקחו שמן זית זך שכוון שתשלט בהם שכחה יזדקקו לשמן זית ששמן זית משיב את הזכרון. רבי יונתן אישפיץ.

כז כ. ויקחו אליך שמן זית זך כחית למאור להעלות נר תמיד. ומבאר רש"י להעלות מדליק עד שתהא שלהבת עולה מאליה. כך פירש רש"י כאן. ואילו בפרשת בהעלותך פירש עוד פירוש להעלות: שעשו מדרגות לפני המנורה כדי לעלות עליה הכהנים להדליק המנורה. וקשה למה רש"י כאן השמיט ד"ז? וי"ל, אומר רבי נפתלי מסלוצק, כיון דהמנורה היתה בגובה יח' טפחים והיינו כמטר שבעים בערך וזה גובה האדם, לכך בפרשת בהעלותך שהוא ציווי לכהנים לכל הדורות, הוצרכו מדרגה כדי להדליק את הנרות יפה. אבל כאן מדובר בציווי למשה (שהוא האדם הדליק את הנרות בשעת יומי המלואים) שהיה בעצמו בגובה עשר אמות ולא הוצרך כלל למדרגה.

כז כ. ויקחו אליך שמן זית. הקשה בפנים יפות מדוע נאמר כאן שמן זית ואילו בשאר המקומות כגון במנחות ובמצורע לא נאמר אלא שמן סתם? ועוד מדוע נאמר שמן זית ולא שמן זיתים? וי"ל דהנה יש לחקור מהיכן היה לישראל שמן טהור במדבר הרי לא היו להם זיתים משלהם, אלא נראה שהביאו ממצרים או קנו מעכו"ם בדרך, וא"כ שמן שבא מזיתים טמאים וממילא גם השמן טהור וכיצד השתמשו בו למנורה? אולם הרי מבואר בפסוקים: שהשמן הבא מן הזית נטמא רק באופן שהאדם סוחט בפעם אחת יותר מכביצה והיינו שני זיתים. ונשמע מזה שהסוחט זית אחד בכל פעם אין השמן מקבל את טומאת הזית. ומעתה י"ל שמשום כך נאמר ויקחו אליך שמן זית זך כדי להזהיר את ישראל שישחטו בכל פעם זית אחד כדי שהזית לא יטמא. מתוקים מדבש.

כח א. ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך. מבואר שיש עניין שמשא ימנה את אהרן לכה"ג, וביאר הגר"י הטעם דהדבר תלוי במשה שהוא יהיה הממנה ולא הקב"ה י"ל דמבואר בתוס' שאין מעמידים כה"ג אלא ע"פ מלך, והרמב"ם כתב דבענין ב"ד של שבעים ואחד למנות כה"ג, מנצא שלכך תלוי מינוש אהרן במשה שהיה לו דין מלך ודין ב"ד של שבעים ואחד.

כח ג. ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד. וכו' ועשו בגדי קדש לאהרן ולבניו לכהנו לי. הגמ' בשבת לא. מספרת מעשה בכרי אחד שהיה עובר אחורי ביהמ"ד ושמע קול סופר שאומר ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד יסור: מה הלל למה? ענה לו בן גדול, אמר אלך ואתנייר כדי שישמוני כה"ג. בא לשמאי ונזרק, בא להלל וגיירו. ולאחמ"כ הראה לו את הפסוק והזר הקרב יומת. נשא הנכרי ק"ו והבין שאינו יכול לשמש. אומר רש"י שם שאתו סופר היה מלמד תינוקות. וצ"ב מנא ליה לרש"י הא אותו מי זה מעניין מה היה? וי"ל שהתורה לרש"י איך ואתו נכרי שמע רק את תחילת הפסוק ואלה הבגדים וגו' ולא שמע את סוף הפסוק ועשו בגדי קדש לאהרן ולבניו, ואם היה שומע זאת היה מבין שהבגדים הם רק לאהרן ובניו, שהרי אסור לעצור באמצע כמו שכתוב במגילת רש"י: כב: שאסור לעצור באמצע פסוק? וע"ז מתרץ רש"י שזה היה מלמד תינוקות ואיתא שם במגילה שהותר להפסיק באמצע פסוק בשביל ללמד התינוקות.

כח ו. ועשו את האפוד. הקשה בכלי יקר מה הטעם שבוכלם נאמר ועשית, ואילו כאן נאמר ועשו? וי"ל לפי שאמרו חז"ל (ערכין טז.) שהאפוד בא לכפר על חטא העגל. ולמשה לא היה חלק בזה, לכך הוצרכו בני ישראל לעשות כי הם עבדו ע"ז.

כח ח. וחשב האפוד כמעשהו ממנו יהיה. יש לומר, אומר רבי ברוך מגרליץ, שפסוק זה מרמז על הדין שמחשבת ע"ז הקב"ה מצרפה למעשה. ואפוד הוא לכפרה על חטא העגל. וזמ"ש וחשב האפוד כמעשהו והיינו מחשבת הע"ז שעל זה מכפר האפוד יש לו דין כמעשהו.

כח ט. ויקחה את שתי אבני שהם ופתחת עליהם שמות בני ישראל. כאן בפסוק יש משמעות שהיה האומן מפתח בעצמו את שמות בני ישראל, וכן להלן פסוק יא כתב פתוחי חותם ופתחת את שתי האבנים.

ואילו באבני החושן לא נאמר שיפתח האומן את האבנים, וכל מה שנאמר בהם הוא שהיו האבנים מפותחות בפתוחי חותם, וראוי לעמוד על שינוי זה מדוע לא נאמר גם בחושן ופתחת: וי"ל, אומר רבי צבי פסח פרנק ע"פ הרמב"ם בתרומה כה ז, שבאבני החושן נאמר במלואותם שיהיו שלימות ולא חסרות, והיו חוקקים בהם ע"י הנחת השמיר והיה בוקע בהם בלי להחסיר בזה כלום. וד"ז נאמר רק באבני החושן שנאמר בהם במלואותם אבל לא באבני האפוד עכ"ל הרמב"ם. ולפי ה"ל הכל כפתור ופרח, דבאפוד נאמרה החקיקה בלשון ופתחת ופתחת שבהם הפיתוח נעשה ע"י האדם כיוון שלא היו צריכות להיות שלימות, משא"כ אבני החושן שפיתוחם לא נעשה ע"י האדם, אלא ע"י שמיר שנעשה מאלו נאמר בהם שיהיו מפותחות.

כח כא. והאבנים תהינה על שמות בני ישראל שתי עשרה על שמותם. מבואר בגמ' יומא עג. שכל אותיות הא"ב היו על אבני החושן, וכששאלו באורים ותומים היו האותיות מאירות לתשובה. ומקשה הגמ' הרי בשמות השבטים לא כתוב את האות צ, ומתרתת הגמ' שהיה שם גם את שמות האבות ושם יצחק יש צ. ומקשה הגמ' מה עם האות ט שאין לא אבות, ולא בשבטים, ומתריצין שכתוב שבטי ישורון ע"י הגמ'. ותימה גדולה למה לא שאלו דבר ראשון על האות ט. דהוא לפני צ. וי"ל, מביא החת"ס, שיש במדרש שתי שיטות מה היה כתוב על האורים ותומים (מלבד השבטים שזה כתוב להדיא בפסוק). שיטה ראשונה סברה שכתוב שמות האבנים אדם פטדה וברקת וכו'. ושיטה שניה סברה שכתוב את האבות. והנה בתחילה הגמ' למדה שכתוב את שמות האבנים היינו אדם פטדה, וא"כ יש שם את האות ט. אך כשהגמ' תירצה שכתוב את שמות האבות א"כ חסר את האות ט. וע"ז תרצו שבטי קה.

כח לב. לא יקרע. הגמ' ביומא עב. לומדת מכאן שהמקור בגדי כהונה לוקה. שנאמר לא יקרע. והקשה הרוגטשובר הרי יש כבר פסוק אחר שממנו ילפינן שאסור לקרוע בגדי כהונה והוא ילא תעשו כן לה' אלו קיכסם? ותירץ שלא תעשו לא ילפינן דינא דגרם קריעה דשרי התם גרמא במחיקת שם (שבת קכ) והכא אסור מילא יקרע'.

כח לג. ועשית על שוליו רמוני תכלת וגו' על שוליו סביב ופעמוני זהב בתוכם סביב. היכן היו הפעמונים? הנה כאן התרגום אונקלוס אומר שהפעמונים היו בין הרימונים. ואילו בפרשת ויקהל לט כה אומר התרגום שהפעמונים היו בתוך הרימונים, ועו"ק דבתרגום יונתן בן עוזיאל ג"כ יש סתירה בין הפרשיות, דבפרשת תצוה כתב רבי יונתן שהיו 71 פעמונים, ואילו בפרשתנו כותב רבי יונתן שהיו 72 פעמונים (ויש שמכח קושיות אלו שינו הגרסאות ע"ין בפירוש יונתן). וי"ל, אומר ה"ב קודש', דהציווי של פרשת תצוה נאמר לפני חטא העגל, ושם הציווי היה לעשות פעמון בין הרימונים וא"כ היו 71 רימונים ובין כל אחד לשני היה פעמון, זה יוצא בס"ה 71. משא"כ פרשת פקודי היה אחרי חטא העגל, א"כ לא היה אפשר לעשות את הפעמונים שהיו מזהב בחוץ, כי זה היה מזהב המקטרג, שמזכיר חטא העגל ואין קטגור נעשה סגור, ולכן הוצרכו להשים הפעמונים בתוך הרימונים והיו 72 פעמונים כמנין הרימונים.

כח לה. ונשמע קולו בבואו אל הקודש. בתנ"ך מופיעה ג' פעמים המילה ונשמע. א. נעשה ונשמע. ב. ונשמע קולו. ג. ונשמע פתגם המלך. מבאר החיד"א את הקשר בין שלושתם. הנה בגמ' בשבת פח איתא שישארל יכולים לטעון שלא יקבלו עונש על העבירות כי הם היו אנוסים, כי כפה עליהם הר כניגית. ואומר שם הרשב"א שזה הכל עד שנכנסו לארץ, אך כשנכנסו לארץ ישראל בטלה טענת האונס, כי הקב"ה אמר להם אני נותן לכם את הארץ רק בתנאי לביטול התורה והם נכנסו לארץ (ותלוייהו וזבין וביינה זבינ). והנה כל זה ניחא רק כשהיו בארץ אך כשגלו והתבטל התנאי שוב חזרו להיות כאנוסים. וע"ז הדר קיבלוהו ברצון בימי אחרושו. וכך מפרש החיד"א את ג' הפסוקים הנ"ל: בתחילה אמרו נעשה ונשמע אך א"א להיענש ע"כ כי זה היה באונס, לכן יש את ונשמע קולו בבואו אל הקודש היינו לארץ ישראל, ואם תאמר הרי גלו והתבטל התנאי וחזר להיות אונס? ע"ז יש את ה'ונשמע' פתגם בימי אחרושו שחזרו וקיבלו באהבה. בבעל הטורים הביא ביאור נוסף על העניין הזה של ג' פעמים ונשמע. הנה אמרו חז"ל במגילה ג: אמר רב תורה מקרא מגילה עדיף על עבודה בביהמ"ק ותלמוד תורה. כי על התורה כתוב

נעשה ונשמע, וגם על עבודה כתוב ונשמע קולו. ומי"מ ונשמע פתגם המלך כי רבה הוא, והיינו קריאת המגילה רבה על הכל. ומרומז גם שירבה הוא זה שאומר את הדין הזה.

כח לה. ונשמע קולו בבואו אל הקודש ובצאתו ולא ימונו. הנה אמרו חז"ל בעירובין נד. השונה בלחשיה משכח תלמודו, ועוד אמרו חז"ל באבות ג ח השוכח דבר אחד ממשנתו מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו. וזהו ונשמע קולו בבואו אל הקודש לפני ה' דהיינו שילמד בקול רם בבואו לפני ה' והיינו בבית מדרש אז בצאתו קודש שוכח ולא ימונו. בכור יעקב.

כח לו. פתוחי חותם קינש לה'. הגאון אומר שיש כאן רמז למה איתא בגמ' ג' מפתחות בידו של הקב"ה: חיה. גשמים. תחית המתים. והוא מרומז כאן, פיתוחי היינו מפתח של חת"ס, ר"ת חיה תחיה מטר הם קודש לה' היינו ביד ה'.

כח לח. והיה על מצח אהרן וגו' והיה על מצחו לרצון להם לפני ה'. לשם מה נכתב פעמיים והיה על מצח אהרן? וי"ל דהנה ביומא ז: וברש"י שם איתא שהציץ מרצה כשהוא על מצח אהרן בשעת הטומאה, והא ודאי שצריך שיהיה גם בשעת הריצוי, אלא שחידש שם רש"י שצריך שיהיה גם בשעת הטומאה, ולכן כתב הפסוק והיה על מצח אהרן ונשא עוון הקדשים והיינו שזה יהיה על מצחו בשעת עוון הקדשים, וגם יהיה על מצחו לרצון תמיד' והיינו שיהיה בשעת הריצוי, שהוא שעת זריקת הדם.

כח לח. ונשא אהרן את עוון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל וגו' והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'. המילה לרצון כאן היא נראית לכאוף שלא במקומה, כי לרצון שייך במצווה העולה לרצון, וכאן מיייר בכפרת עוון הקדשים, ומה שייך לרצון? מיישב הכתב סופר, דהנה מצינו סתירה דרש"י מביא ממנחות כה. שהציץ מכפר על קרבן שהוקרב בטומאה, ויובאים פח: אמרו שהציץ מכפר על עזות מצח. ולייבש הדברים נ"ל שכשהאדם עושה מצווה הבאה בעבירה, כגון שגול חיטים והפרש ע"ז חלה, אמרו רז"ל דא"ז מברך אלא מנאץ, כי הוא עז מצח שעומד לפני ה' לעשות מצווה, ועושה זאת ע"י איסור, והי"ה המקריב בטומאה עומד לפני ה' ומתחצף לגשת בפניו בטומאה, וע"ז אמרו חז"ל שהציץ מכפר על קרבן שהוקרב בטומאה שזה גופא עזות מצח. והנה העובר עבירה ומביא קרבן, או הקרבן מוחק ומעביר את העבירה, אבל המביא קרבן על מצווה הבאה בעבירה, העבירה מסתלקת ונשארת המצווה שהיא עולה לפני ה' לרצון. וזה כוונת הפסוק, ונשא אהרן את עוון הקדשים אשר יקדישו בני ישראל ויקריבו בטומאה, וזהו עזות מצח שניגש לפני ה' בחטא, והיה על מצחו תמיד, היינו שיבוא מצחו ויכפר על עוון מצח, ואז ירצון להם לפני ה'. שהמצווה שנעשית בעבירה תעלה לרצון מפני שנמחקה העבירה ונשארה המצווה.

כח לז. ואם יוותר מבשר המילואים עד הבוקר ושרפת הנותר כי קודש הוא. המהרש"א בקידושין נו חידש שבשר קודש שנותר כיוון שחל עליו שם נותר בטלה קדושתו. ותמחו האחרונים מפסוק מפורש בפרשתנו שכתוב ושרפת הנותר כי קודש הוא? וי"ל דהנה יש להקשות כאן קושיא אדירה הרי כל שלמים נאכל לשני ימים ולילה וא"כ לא יתכן אף פעם שלמים בוקר השני שכבר יחשב נותר שהרי עדיין אפשר לאוכלו עוד יום ומדוע כאן כתוב ואם יוותר מבשר המילואים עד הבוקר ושרפת? וצ"ל שכל השלמים הם לשני ימים ולילה כי שלמים הם מקדשים קלים, אבל כאן מדובר בשלמי מילואים שמובא ברש"י פסוק לא שהם קדשי קדשים ולכן ביום השני הם נותר. לפי"ז י"ל שמה שכתוב כי קודש הוא זה לא הולך על בשר נותר שזה אכן לא קדוש, אלא כוונת הפסוק שאם תשאל מדוע הנותר עד הבוקר ישרף הרי תמיד שלמים נאכלים לשני ימים, התשובה היא כי קודש הוא כיוון שזה בשר המילואים ומילואים יותר קדוש ואף הנותר שלו קדוש. מאת ר"א אלתר זצ"ל בנו הצעיר של הפני מנחם שנלבי"ע בצעירותו.

בפרשת תצוה לא מוזכר שמו של משה בכל הפרשה. אלא ואתה תצוה כמה פעמים ללא שמו של משה. והטעם לכך, אומר הבע"ט, בגלל שמשא אמר מחני נא מספרך וקללת חכם אפי' על תנאי מתקיימת. ויש להוסיף ע"כ את דברי הגאון שזה יוצא תמיד שבוע של ז' אדר שאז נפטר משה רבינו ומרמז על סילוקו. עוד יש להוסיף מחני נא מספרך, היינו מספר כ', ותצוה הוא פרשה כ' ע"פ סדר הפרשיות ומרומז במחני מספרך'.

מאמרי מוסר וסיפורים מענייני הפרשה

למצוות לקחת את המובחר ביותר.

ויקחו אליך שמן זית זך. רש"י בתחילת הפרשה מביא שהשמן שלוקח למנורה צריך להיות הכי זך שיש והיינו טיפה ראשונה. וכתב הכללי יקר: ויש בפרשה זו מוסר אל הטועים הנותנים החלק המובחר מן ממונם לתענוגות שלהם, וכל מה שמבזה ונמסר אותה יתן לצורך נר אלקים נשמת אדם כדרך שעשה קין, אלא ילך בדרך הבל שהביא מנחה לה' מבכורות צאנו ומחבליהן כך יתן ראשון למאור לצורך נר אלקים נשמת אדם אשר אורה נצחי כמו שבאמר העללות נר תמיד והשני יתן למנחות שהיה מאכל לכהנים ודי רמז בזה למבינים עכ"ל. וז"ל הרמב"ם סוף הלכות איסורי מזבח: הרי נאמר בתורה והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחבליהן וישעיה אל' הבל ואל מנחתו, והוא הדיון בכל דבר שהוא לשם האל-הטוב שיהיה מן המאה והטוב, אם בנה בית תפילה יהיה נאה מבית ישיבתו, האכיל רעב יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחנו, כסה ערום יכסה מן היפה שבכסותו, הקדיש דבר יקדיש מן היפה שבנכסיו וכן הוא אומר כל חלב לה' וגו'. בהמשך הפרשה לגבי השמן של המנחות, התורה אומרת ומזכירה שמן כתית ואומר שם רש"י: בשמן כתית - לא לחובה נאמר כתית אלא להכשיר, שאין צריך כתית, שאין הטחון בריחים כשר בהן: ומבואר בגמרא (מנחות פא:) כי היטעם לכת שהמנחות אינן טעונות שמן זית זך כתית למאור, הינו, משום שהתורה חסה על ממונם של ישראל. אלא שכאן לכאורה יש להקשות, מדוע התורה חסה על ממונם של ישראל דווקא ביחס לשמן המנחות, ולא חסה על ממונם של ישראל ביחס לשמן המנורה? מדוע ביחס למנורה דורשת התורה מישראל להביא את השמן היקר ביותר, הטהור ביותר, הזך והנקי מכל תערובת של שמרים או פסולת מבלי לחסו כלל על ממונם? וביארו המפרשים: כי הנה המנחות מסמלות את המאכל והמשקה, את הגשמיים, בנושא זה מלמדת אותנו התורה, כי אל לנו לבקש עבור עצמנו את הטוב ביותר את המשובה והיקר ביותר, אלא יש לנו להסתפק למאכלנו גם בפחות מכן, בכל הנוגע לעניינים הגשמיים אומרת לנו התורה: אל תחפש את המשובה ביותר, ואין אתם צריכים לשאוף לשלמות. לעומת זאת המנורה הטהורה, היא הלא מסמלת את הרוחניות, את התורה והמצוות, כאן מבקשת התורה להדגיש דווקא את ההיפך, כאן מבקשת התורה להכריז, כי בכל הנוגע לרוחניות, למצוות, אסור לנו להתפשר על פחות מהטוב ביותר, עלינו לשאוף תמיד לשלמות הרבה ביותר שביכולתנו להשיג, כאשר בנקודה זו אין מקום כלל לחסו על ממונם של ישראל. **נביא להלן סיפורים מגדולי איך התאמצו להביא לרוחניות את היפה טוב.**

מסופר שפעם אחת בא חסיד לפני בעל ה'אמרי אמת' וסיפר לו שגנבו ממנו את התפילין. הלך ה'אמרי אמת' והביא לו זוג אחד תפילין רש"י ואמר לו שישמור עליהם טוב כי את התפילין האלו קיבל מעיזבון אביו שפחת אמת, והוסיף לומר לו שאין לו עוד זוג תפילין של ר"ת ולכן יזמין אחרים בשבילו וכשיהיו מוכנים יביאם לו אותם. כששאל אח"כ רבי יצחק מאיר אלתר חתנו של האמרי אמת את חותנו מדוע נתן לאותו יהודי דווקא את התפילין החשובים כל כך בעיניו השיב לו כי בגלל שהתפילין הללו יקריים אצלו כ"כ לכן נתן לו אותם לקיים דברי הרמב"ם לתת את החלק הכי טוב להש"י.

סיפר הרב דסלר: הייתי בירושלים, והראו לי יהודי שאיננו עשיר, המצב הכלכלי שלו בינוני, ויש לו מנה טוב. יש לו ברוך ה' בית עם ילדים, וה' עוזר לו שמפעם לפעם הוא מחתן בן או בת, ובדרך כלל, כשמתכננים תופרים בגדים חדשים. היהודי הזה יש לו מנהג, שכאשר הוא מחתן ותופר לעצמו ולאשתו ולבני ביתו בגדים חדשים, הוא עושה עוד משהו שאת זה אנשים אחרים לא עושים. לפני שהוא מחתן הוא הולך ל"בית היתומים ידסיקני" בירושלים, ומבקש שיתנו לו רשימה של היתומים שצריכים שם, ואת מדותיהם, והוא תופר להם חליפות. וכי רק לעצמו ולילדיו הוא צריך חליפות? מי ידאג לילדים שאין להם היתומים? הוא תופר להם חליפות! וכן הוא הולך ל"בית היתומות ינגרט" ומבקש את רשימת היתומות ומדותיהן, והוא תופר להן שמלות חדשות! נכון שזה מרגש? - אמר הרב דסלר. קדושה של ארץ ישראל משפיעה על יושבי ארץ הקודש שהם עושים דברים מופלאים. אבל, אמר הרב דסלר, נכון שהוא עושה מעשה גדול מאד, אך הוא קצת טועה. כי שמעתי, שאת החליפות שלו ושל בניו, ואת השמלות של אשתו ושל בנותיו, הוא תופר מסוג בד הכי מעולה, אך את הבגדים היתומים והיתומות הוא תופר מבד פחות משובה, זה לא א' א' אחרים גם את זה לא עושים, הוא לפחות עושה את זה... אבל יש לו טעות. וכאן אמר הרב דסלר משפט שיכול להאיר לבן אדם את כפרוהו, את כל הפרוודור שהוא נמצא בו. אנחנו מצמצים בפרוודור לא רק, ולפעמים חשוך, אבל יש אורות שיכולים להאיר אותו: הוא החליפות שלו ושל בניו, ואת השמלות של אשתו ושל בנותיו, הוא צריך לתקופה מסוימת, זה ומנין! רק לזמן שהם חיים כאן בעולם. ואילו את החליפות והשמלות של היתומים והיתומות הוא צריך לקחת אתו לנצח, בשביל זה צריך בד שמאריך ימים יותר. **רבי יוחם** כותב באיגרת לאחד

מיקיריו: בין אדם לחברו לא גרוע ממצות אחרת שנצטוונו עליו התנאה לפנינו במצוות, ואם כן כמה מן ההידור צריכים בעת שכותבים מכתב אחד לרעהו נייר יפה דיו טוב ואותיות בהירות ומה גם בדפים שטורים ונאים והעיקר לא בחיפזון למען שיהיה מזה לרעהו ריח ניחוח והנאה מרובה.

באחת מדרשותיו אמר רבי עובדיה יוסף: האדם לצורך ביתו הוא מחפש את הטוב ביותר המשובה ביותר, האדם המחפש דירה בודק את כיוונו האוויר קובע בית, יופי והשקעה בדירה, וכמילא אם אדם קונה מבוקשת הוא בודק שהמכוננית תהיה משנת יצור אחרונה שלא יהיה בה פגם עם מירב השכלולים והחידושים האחרונים, שאיפתו הטבעית של האדם להתקדם עוד ועוד, אבל פעמים רבות כאשר מבקשים ממנו תרומה לשיבה או לצרכים הוא נוהג את אותו סכום מועט במשך שנים רבות כאן הוא אל מחפש להתקדם אלא נשאר באותו מצב. **מעשה רבי מאיר מפרמישלן,** שנכנסה אצלו אשה ושפכה צקון וצרה. רבי, בתי התארסה ואין לאל ידינו, והחתן אינו רוצה להכנס לחופה עד שניתן לו פרה שהתחייבנו בנדוניה. אמר לה ר' מאיר, לכי לרפת ותחגי משם את פרתי, והכניסי באת לחופה למזל טוב. נטלה האשה את הפרה והלכה לה. לאחר שעה קלה נכנסה הרבנית לרפת והפרה איננה. נכנסה אצל ר' מאיר ואמרה מאיר!... מאיר!... פרתנו נעלמה מהרפת!!! תנוח דעתך אמר ר' מאיר, עתידים אנו לחזור ולראותה לאחר מאה ועשרים שנה.

מסופר על רבי שמעון סופר הי"ד רב ואב"ד ערלוי, מחבר שו"ת התעוררות תשובה. היה ידוע ומפורסם בדורו כאחד מצדיקי הדור. יום אחד בעת שלמד רבי שמעון את שיעורו עם תלמידיו בני הישיבה, נכנס פתאום איש עני לבקש נדב, ורבי שמעון הפסיק את משנתו ונשא אליו עיניו מלאות חמלה, מראה האיש היה עלוב מאד, מלבושיו קרועים ובלויים, וכן המנעלים אשר רגליו. החבורים חשבו שרלב בודאי יקפיד על הפרעה באמצע השיעור, אבל הרבי כלל לא הקפיד, כי נכמרו רחמיו מאד על האיש המסכן, ותיכף חלץ את מעליו היקרות שעלו בדמיו מרובים, כי נעשו מחומר מיוחד כדי לשמור על בריאות רגליו, ונתן לו שימדוד, אם הן מתאימות לפי מדתו. ואין לתאר את גודל שמחתו כשהעני השיב לו (בגלל שהיה מרוצה מחמת עניותו במנעלים שלמות אפילו לא יתאימו לו רק בדוחק) כי אכן המנעלים הולמות את רגליו ויטיב ללכת בהן. (סוף דבר זה, שהעניק לעני את המנעלים במתנה גמורה). הלה יצא מעל פניו שמח ומאושר והשיעור נמשך כרגיל עד גמירא. עוד מסופר עליו: כאשר מעיל הפרווה החורפי של רבי שמעון, בלה ונשחק מרוב ימים ושימוש, נמנו וגמרו ראשי הקהל, להזמין עבורו מעיל פרווה חדש ויקר ערך, שעלה להם בדמים חכס עני ואביו, ובגדייו היו קרועים ובלויים. יהודי תלמיד חכם עני ואביו, ובגדייו היו קרועים ובלויים. מיד קרא למשמשו וזוהו שיביא אליו מארון הבגדים את מעילו החדש מעיל הפרווה, הלך השמש והביאו. לקח רבי שמעון ונתן את המעיל מתנה לאותו תלמיד חכם ופטרו שלום. אחר הדברים האלה, הגיע לאזניו מחדר פנימי קולה של הרבנית כשהיא מחפשת את מעיל הפרווה החדש, ושואלת בתדהמה להיכן נעלם? מיד קרא אותה אליו וסיפר לה האמת, שכבר נתן את המעיל דורון לעני בן טובים, ואין את אחריו מה לחפש. התפלאה הרבנית ושאלה מדוע העניק לעני את המעיל החדש דוקא? הלא נשאר עדיין ברשותך המעיל הישן ואותו עני יכול היה בהחלט להסתפק ולהיות מרוצה גם בו, כלום דוקא למעיל חדש משובח ביותר הנו זקוק? השיב ר' שמעון, ראשית כתוב בתורה (והורמותם את חלבו ממנו) היינו לתת לעני את המובחר שיש לך דוקא ולא את שאינו מובחר, וכן פסק להלכה ברמב"ם, שכל דבר שהוא לשם הקל הטוב צריך לתתו מן הנאה והטוב וכו' ומה שאמרת יכול הוא העני להסתפק גם במעיל הישן? אינו כן, שהרי אותו תלמיד חכם בעונותינו הרבים, נצרך לבריות, הוא נודד מעיר אחת לשניה, ואין ספק שהנו זקוק הרבה יותר ממני למעיל פרווה משובה ויפה.

מעשה שהיה תלמידים בביתו של רבי איסר זלמן מלצר הציץ אחד מהם מהחלון ונדמה לו כי הרב מבריקים זצ"ל עולה במדריות הבית. הזדדו והכריזו: רבינו, הרב מבריקס עולה עתה לבית. מיד נחפו רבי איסר זלמן ולבש לכבוד האורח את מעיל השבת שלו, ויצא מברוק אל המדרגות בכדי להקביל פניו. אך תיכף התבררה הטעות, היה זה אדם פשוט שבמראהו החיצוני דמה להרב מבריקס. אולם רבי איסר זלמן לא פגה התלבושות ויראת הכבוד שלבש לכבוד האורח הגדול, הוא הכניסו לביתו, והושיבו בראש השולחן, ושאל ממנו ברגשי הכנעה וכבוד, במה אוכל לכבד את האורח החשוב? אולי יטול ידיו לסעודה? ואם לאו באינו שתייה נכבדו? האורח נדהם ונבוך, והתנצל בפני רבי איסר זלמן, חלילה לו לרבינו לטרוח בשבילי. מטרת ביקורו הוא, כי עומד אני לסעוד בקרוב להשיג כספים, להשיא את בתי, ובאתי לבקש מכתב המלצה. תיכף ומיד בכל יראת הכבוד, נטל רבי איסר זלמן גליון נייר ועט וערך מכתב חס ונלהב למענו. כשעזב היהודי את ביתו, עמד ללוותו, וירד עמו את כל מדריות ביתו עד לרחוב. כשחזר תמהו בני ביתו ותלמידיו כל כך למה! השיבו: רבי איסר זלמן. באמת מצות הכנסת אורחים מצוה גדולה היא, מצות לכבוד אדם מישראל יקרה וחשובה עד למאד, עד שמן הצדק אדם להתנהג כן בכל אדם מישראל שהוא בן מלכו של עולם, ויהיה מי שיהיה, וכדרך שכיבד אברהם אבינו את אורחיו המלאכים, שנדמו לו כעבריים. ולא מאי? בעונותינו

הרבים נעשו המצוות זולות בעינינו, אולם עתה ששובה ההשגחה העליונה, והתכוונתי לקבל פני גאון הדור ולחלוק לו כבוד מלכים, האם לכשתבררה לי הטעות האם עלי לחלוד מן הכוונה הטוהרה לקיים מצות הכנסת אורחים בכל ההידורים? האם עלי לצנן ולקטוע את מצוה זו אך ורק משום שהאורח הינו אדם פשוט?! זאת ועוד, ומי יאמר שהוא באמת אדם פשוט? האם אנו יודעים להעריך אדם מישראל כדבעי ולבסוף הפטיר ואמר: אם קצבו משמים ליהודי זה כבוד במידה גדושה כמו שמגיע לרב מבריקס, הרי שבכחך סוף הכבוד לבוא אליו. לשכנו תדרשו.

סיפר כ"ק אדמו"ר מערלוי, במצות זה קלא ואותו היה אפי בקל יד סופר יחיד בדורו. בביתו לא נמצאו מעולם ספרים קודש קרועים, הספרים היו מוכרזים בתכלית ההידור והיופי, והיה מפור על זה ממון רב למעלה מיכולתו, הכל מרוב תביבות ויראת הכבוד שרשש לספרים הקדושים. כשהיה רואה איש אמיד שהחזיק בידיו סידור תפילה קרוע וכיו"ב, הקפיד והתרעם על התנהגותו באומרו: הלא בעצם היה ראוי לכרוך את ספרי הקודש בזהב ובכסף, אך מה נעשה שאין ידינו משגת, אך על כל פנים דיו לעבד להיות כרוב, ואם האיש בעצמו מקפיד לא ללבוש בגדים קרועים, כיצד אינו נוהר במלבושי שמותיו של הקב"ה הנמצאים לרוב בסידורים ובחומשים? ואין יניח את מלבושי תורתו הק' קרעים.

רבי יצחק מזידיטשוב, היה חי פשוטות נפלאה בבית פשוט וצנוע, ועם רהיטים וכלים פשוטים בתכלית. אולם בכל מה שנוגע לתשמיש קדושה ולצרכי מצוה, לא הסתפק הרבי בכלים פשוטים, הוא היה מחדר וטורח להשיג כלים נאים ביותר. היתה לו חוכמה יפה מסוף, פשוטים נאים לנרות שבת, כוס גדולה ללין של קידוש, קופסא מיוחדת לבשמים להבדלה וכדומה. אחד מחסידיו הרבי, שהיה עשיר מאוד, זכה פעם בגורל בשולחן קטן ונאה, מחוטב היטב, עשוי בטוב טעם ודעת. עז היה חפצו לתת שולחן זה במתנה לרבי, כדי שיפאר את ביתו הדל והפשוט. אולם הצדיק מאן לקבל את המתנה. הלך העשיר אל בנו של הרבי רבי אליהו, כדי לטכס עימו עצה, כיצד להשפיע על הרב לקבל את השולחן. בא ר' אליהו לפני אביו, והסביר לו שגם שולחן זה נצרך הוא לצרכי מצוה להעמיד עליו את החנוכה, ויש בכך משום זה קלי ואנוהו התנאה לפניו במצוות. תרצה הצדיק לקבל מתנה זו אבל בתנאי אחד: השולחן הזה לא יעמוד בביתו במשך כל ימות השנה! כי רבי החוכמה יובא השולחן אל בית הרבי, כדי לפאר ולפיות את מצוות הדלקת נרות חנוכה.

ספר טובך יבועו מסופר על אחד מחשובי העיר שנכנס לבנק לפני פורים, ופגש שם את הרב יודילה הורביץ מדז"יקוב. הוא היה ידוע בגדלותו ופרישותו העצומה, ולכן היתה בכך הפתעה לפגוש ליד דלפק הבנק. עד מהרה התברר שסיבת בואו לבנק היתה כרוכה אף היא בעבודת ה' גדולה. רבי יהודה ניגש אל הפקיד, וביקש ממנו להחליף את שטרות הכסף שהיו בידו, לשטרות חדשים ומבריקים. הפקיד הבטי בלקוחם, בעיניים מוזרות מה, וכי ערכם של עשרה שקלים מבריקים ונוצצים, עולה על ערכם של עשרה שקלים דהויים? שאל... וכי אפשר לקנות בהם חפצים שערכם עולה על הערך הנקוב? כן, השיב רבי יודילה זצ"ל במפתיע. וכאשר הפקיד נעץ בו עיניו תמהות, הוסיף ואמר: אני מתכוון לקיים מחר מצוות מתנות לאביונים, ורוצין להדר במצוה זו, ולקיים את רצון בוראי בשטרות כסף מבריקים ומצוחצחים. וכמו כן מסופר עליו שהיה קונה מעטפות נאות לכך.

ביום בדיקת חמץ על אחת השנים נסע רבי שמשון פינקוס לשוק הערבי בבאר שבע עשרה שנים מצא קערה בגודל ענק המכילה די מקום גם עבור המצות וגם עבור שאר סימני הלילה אלו לצד אלו, לשמחתו הרבה היו בחנות שתי קערות כאלו והחליט לרכוש אחת כזו גם עבור שכנו הקרוב אליו ובלח"ט רבי אברהם דיטש. הוא שב הביתה כששתי הקערות בידו ובני הבית עמלו זמן ממושך לנקות היטב את הקערות ולמרקן מירוק אחר מירוק. כאשר סיימו את המלאכה ולאחר שהוועלו והוכשרו כלן התבונן יחד עם בני הבית כדי לקבוע איזו קערה יפה ובוהקית יותר וכאשר נמנו כולם וגמרו בביור על אחת מהן אמר: אותה תיתנו לרבי אברהם. באותו מעמד מצא את ההזדמנות ללמד את ילדיו את דברי הרמב"ם ש בסוף הלכות איסורי מזבח על פימה ביכר עבור הזולת את המעולה והיפה מבין השתיים שהרצה לזכות עצמו וכך יצרו הער וירחיב ידו ויביא קרבנו מן היפה המשובה ביותר שבאותו המין שיבא ממנו וכו' וכן הוא אומר כל חבל לה'.

על האדמו"ר מספינקא מסופר: אף שדקדק כל ימיו שיהיה לו בגד מיוחד לר"ח כמו שנהגו צדיקים גדולים. בכל זאת כמה פעמים לא היה לו ביתוך החדש נודמן אצלו עני הגון ונתנו לו. פעם אחת התמרמר באזניו בנו כי אינני מקיים את המצוה בשלימות, הרמב"ם אומר לתת לעני את היפה שבכסותו כל חלב לה' ואני נתן להם את הבגדים השחוקים אך לא ארכו הימים ואחד החסידים הביא לו דורון מלאבש משי יקר וטוב מיוחד לראש חודש. לבש הרבי זצ"ל את הבגד פעמיים ושלוש בראשי חדשים כדי לצאת ידי הסוברים שאין לשנות מכוונתו של הנותן ואחרי כן נתנו בשמחה ובטוב לב לאיש ללד והוא תלמיד חכם שנודמן ובא בצל קורתו לקיים דברי רמב"ם כלשונם וככתבם מן היפה המשובה שבכסותו.

ידיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערוך בדרך של שאלה ותשובה

שאלה: השבוע אנו קוראים על הקטורת מהי סגולת הקטורת ואמירתה: **תשובה:** כתוב בזהר בסו"פ ויקרא, כי אמירת הקטורת בכונה מזכה את האדם בחלקו בעולם הזה ובחלקו בעולם הבא, והקטורת משנה את הדינים לרחמים. ומוסיף הזהר גזירה היא בשמים, שכל מי שמתבונן בקריאת הקטורת מדי יום, הוא מוגן מכל פגע רע ומזיק וממוות, וכל כוחות הרע לא יתקרבו אליו! ובספר 'סדר היום', שאמירת פרשת הקטורת פותחת את כל שערי הפרנסה ומעשירה, וההוכחה לכך היא מהכנהים שהקטירו את הקטורת פעם אחת בלבד, כי כל מי שהיה עוסק בקטורת היה מתעשר מיד, ושוב לא הוצרך להשתמש בשגולת הקטורת להתעשר. והיום, כשהקטורת היא באמירה בלבד, ניתנת הזדמנות סגולת הקטורת גם למי שאינו כהן. ועיקר כוחה של באמירתה בתבוננות והבנה.

שאלה: מה דעתך על ימי השובבי"ם בשנה מעוברת, שמסתיימים בסוף שבוע זה? **תשובה:** ימי השובבי"ם הם עת רצון עצומה מאוד, ובפרט הימים האחרונים שהם זמן החינוך, הם מסוגלים ביותר לקבלת התפילה ברוחניות ובגשמיות. ובשלי"ה הוסיף שנה מעוברת זה זמן מסוגל ביותר, וכמובן א"י להתפלל בכלל, לכן כ"י יחזור בתשובה וירבה בצדקה ובתפילה ויזכה שמפלותיו יעשו פירות. ידוע ג"כ בשנה מעוברת השמיים יותר פתוחים לקבל את התפילות, אז מי יפספס דבר זה. השלי"ה. ובניין התפילה צריך לזכור שיש לפרט את התפילה בפה בנוסח שלנו על כל פרט ופרט וכל פעולה קטנה שאנו עושים או צריכים לבקש זה יוצר אצלנו קרבת אלוים ותפילה מהלך, וכמובן צריך להאמין בכוח התפילה, אוש הקדיש צדקה ותשובה לתפילה וכן יש לומר תהילים מי שיכול מעומק הלב עדיף שיאמר קצת באיכות, ומי שלא רגיל לאומרו מעומק הלב יאמר הרבה תהילים, ולבקש מאוצר מנתת חיים, וכדאי בזמנים מסוגלים כמו לאחר הצות הלילה.

שאלה: שישי שבת השבוע הוא פורים קטן מהמנהגים ביום זה? **תשובה:** נקדים ונאמר שפורים קטן ביד לגבי שמחה הוא גם לערים המוקפות חומה כירושלים וכדומה. ומובא בפוסקים שראוי להרבות ביום זה במשנה ושמחה. וכמובן שאין אומרים בימים אלו (רד"ט) תחנון ולמנצח. והם ימים המסוגלים לתפילה. זה פירוש קניבסקי היה מקפיד בימים אלו לשתות יין, וידוע שפרים ששתית יין ואמירת חיים יש בזה עניינים גדולים שהוא מסוגל לטוב ולברכה, והבעש"ט ותלמידיו כתבו ע"כ שניצלים ע"י מכל המכשולות וממיתה ומועיל לפרנסה וישועה.

שאלה: כשאדם רואה שהצרות גדולות מאוד והוא לא עומד בזה, איזה חיזוק יש לו לכך? **תשובה:** החפץ חיים בישם עולם ב יב כתוב: ע"פ הפסוק אדם ראת צרות מושכות כנחר חכה לו, והיינו שהצרות גדולות מאוד זה סימן שמעת הישועה תגיע. וכחבלי לידה. וא"כ אדם כשאלו אצלו כח הסבל יידע שכעת זה הזמן שיתחיל להופיע אצלו ישועות מעל לדרך הטבע, ואם יאמין בזה אזי הוא יראה בנחמתו. וכמובן הפתרון הוא ע"י שמתפלל לה' מלב נשבר ומאמין בישועתו, ולא תפילה מתוך דאגון אלא מתוך אמונה וקרבת אלוים.

שאלה: מי הם החותיים שצצו בחודשים האחרונים משום מקום, ומה מניע אותם לתקוף את ישראל? **תשובה:** החותיים הם טירוריסטים תימנים הפועלים כארגון איסלמיסטי קיצוני והם קרויים על שמו של מנהיגם הראשון חוסיין אל-ח'וטי (שנהרג לפני 10 שנים). לפני כ-30 שנה הם החלו להשתלט על מספר מחוזות גדולים בתימן ובמשך השנים הגבירו את שליטתם והפעפתם על אוכלוסיית תימן בכל המחוזות עד שהצליחו להשיג שליטה וכוח בתימן כולה. כיום הם מחזיקים צבא המונה בין 350-500 אלף לוחמים החמושים בנשק איראני מתקדם החולל טילים מדויקים ארוכי טווח ומאומנים על ידי משמרות המהפכה האסלאמית של אירן. הסיסמה הרשמית של החותיים מושגת על המסר קללה על היהודים, ניצחון לאסלאם. מלבד האידאולוגיה האנטישמית הקיצונית שלהם, מה שגורר אותם להלחמה נגד ישראל זו עובדת היותם כפופים באופן מלא לשליטה איראנית והאינטרס האיראני הוא השילוב במעשיהם. מאז השתלטות החותיים על תימן נטשו כל היהודים את המדינה ונתור בה רק שלוש משפחות שגם הן גורשו מאז.

שאלה: בשבוע הבא בחירות ממה כדאי להימנע? **תשובה:** להימנע מלרבו ולהתווכח עם אף אחד ובפרט לא עם שכנים ומכרים. צריך לזכור שבסופו של דבר הפוליטיקאים מסתדרים בינם לבין עצמם, ואתה תשאיר במריבה, על כל אחד מוטל לעשות מה שרבותיו מורים לו ולהימנע ככל שניתן מוויכוח שהיא עצת היצר.

שאלה: בית שהאמה אומרת למשל שהיא לא מרשה לישון בחדר פלני או בחדר שניה, ומיד הילדים שואלים את האבא, שכמובן מרשה הכל. מה תעשה האמה? **תשובה:** כל פעם ששואלים אותה היא תשאל לאבא ותראו איך האבא פתאום עונה כמוה בתקיפות יתר.

שאלה: ילד שחוזר מהחיידר ורוצה לספר משהו, בשעה שאין סבלנות או כל מיני בלאגנים שבלגלם מאוד קשה להתייחס לילד בסבלנות הראויה. האם אפשר לדחות אותו לעוד שעה? **תשובה:** הדחייה היא עוול גדול עבורו, כי כעת לחוץ לו. ולכן חייבים לתת לו את הדקות הראשונות כשרוצים אותו. ואם יש כמה ילדים, לתת לפי התור. וכשיש

מישהו שלחוץ לו, לתת לו לשחרר מיד. ואם לא נותנים מיד אנו ממייצים הזדמנות לתת לילד להשתפך, ויותר מאוחר יכול להיות שהוא ייגר.

שאלה: כידוע מוטל על האדם להיות בשמחה איך היה בשמחה: למרות כל מה שעובר עלינו? **תשובה:** הכל תלוי במה מתרכזים ועל מה מדברים, כי לכל אחד יש דברים טובים ודברים לא טובים ומוטל עליו להתרגל לדבר על הדברים הטובים. למשל לאדם יש שני ילדים אחד ליד טוב ואחד ילד שפחות עושה נחת. זה שיש לך ילד פחות טוב זה לא צריך להוריד את השמחה על הילד הטוב שהי' נתן לך. ויש לנו להפנים שגם הרע הוא לא רע אלא זה רצונו יתברך, וע"י שמחה הכל יתהפך לטובה. ויש להוסיף שיהידי צריך לשמוח מעצם היותו שייך לעם הנבחר, ובפרט מי שמשתדל לקבוע עיתים לתורה ככל שיכול. הולכי יתביטו.

שאלה: במצב כלכלי שיש האם יש לומר לילדים שהמצב קשה? **תשובה:** לא. כי הילד צריך להרגיש בטחון, זה לא אומר שהוא צריך לקבל כל מה שרוצה ומותר לתת לו הערכה לכסף אבל לא להזכיר שהמצב קשה.

שאלה: הרמב"ם מביא שבעה כללים להנהגת האדם בביתו, הראשון הוא מבכדה יותר מגופו, מה הפירוש? **תשובה:** דין קדימה. אם יש למשל ב' כסאות חייב לתת לה את הכסא הנוח יותר, וכן אם יש מקום ברכב של השווער למישהו אחד והשני צריך להיטלטל אוטובוס עליו לתת לה את המקום הנוח, ואפילו ששבילו זה על חשבון הלימוד וכדו'. ורבי אברהם גנובוסקי אומר שהדין הזה כולל עזרה בבית כקניות וכדומה. והרווח שלו הוא עצום כי התערכה אליו מתגברת מאוד ע"י שמבכדה, ככה בטבע של אשה ואל חשוב שהוא נעשה סמרטוט ע"י.

שאלה: ילד מתגבר מה צריך להתחשב בו? **תשובה:** פעמים רבות ילד מתגבר בפרק זמן קצר מתחללים אצלו שינויים אדירים הוא מבולבל הוא בעצמו לא מבין מה עובר עליו צריך מאוד להיזהר מלאשים אותו ולהשפיל אותו על כל מיני דברים שעושה זה עושה לו כאב עצום שאף אחד בעולם לא מבין אותו, זה הזמן להכיל אותו לדאוג לו ולתת לו המון חום וכדו'.

שאלה: כשאדם מספר לשני את צרתו בשעה שלומד האם עליו להמשיך ללמוד? **תשובה:** שאלה יש לו צרות עליו לדעת לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני, אך אדם ששומע סבל של השני צריך להשתתף עמו בצערו במשך זמן להתחבר לצרה שלו ולהרהר במה שעובר עליו ועליו להפסיק או מתלמודו. רבי דב לנדא.

שאלה בחושן משפט: מתוך נמחת שלום למרן הגר"א הקר שליט"א: אדם הביא לניקוי יבש חולצה ממוגנת וניקו הכל יפה, אך המוגנת נהרס האם צריך לשלם לו ע"י? **תשובה:** כיוון שאנשים קונים חולצות עם מותג לכן נחשב שהחולצה נהרסה וצריך לשלם.

מדור זה יש להימנע מלקרוא בשבת: רעיונות שנשלחו השבוע ובהם המון פתרונות לבעיות שהובאו בשבועות קודמים:

א. טעות נפוצה שיש להרבה אנשים. וורד אינה תוכנה שנועדה לכתיבה! וורד היא תוכנת 'עיבוד תמלילים' שנועדה ליצירת מסמכים. ל-וינדוס יש בחבילת 'האופיס' תוכנה שנועדה לכתיבה - תכנת 'מחברות' - 'יואן נוט' (OneNote) תוכנה מדומה שמתמחה לכתיבה וארגון, בכל נושא שעולה על הדעת, החל מחידושי תורה ועד לתזכורות ומידע. התוכנה בנויה בצורה של מחברות - עם 'חוצצים' ו'דפים', ומאפשרת לכתוב באופן קליל ונגיש, הרבה יותר מוורד. בלחיצה קלה אפשר לפתוח נושא, מחברת או עמוד, אין צורך לשמור ביציאה, ניתן לכתוב בכל מקום בעמוד, כל המידע נגיש מול העיניים ועוד שלל תכונות מדהימות. כמו כן, התוכנה עובדת בסינכרון מלא עם שאר תכנות אופיס, ומאפשרת ליצא ולשתף מידע עם וורד, אקסל, אוטולוק ועוד. כל מי שמכיר את התכנה מעיד שחיו השתנו לטובה. ומוצל' בחום! **אחר כתב:** תכנת וורד היא תוכנה נחמה ומקיפה מאוד, וחבל מאוד שמתחשק ידע אברכים מבזבזים זמן רב שהיה יכול להיחסך. יש חוברת בשם 'וורד לאברך' של ר' יואל שילה, שם מתומצת כל הידע הנגיש שנדרש בעיקר לאברכים לצורך השימוש בתכנה. **עוד**

הביאה: חלונות ה"סקירה" בוורד. פותחים עקוב אחרי שינויים - בוחרים. כמאן ניתן לנווט דרך "חלונות סקירה" או דרך החיצים ב"שינויים". ניתן לשקף עם הסימונים "שקבל את השינויים והפסק מעקב". **ב. לשמור על הכפלים בחצאית:** **אחר כתב:** מכניסים את החצאית לאורכה כשהיא מגולגלת סביב עצמה רק ברוחב ולא לקפל אורך ולהניס לתוך גרב רגל דקה של נשים לפי האורך הרצוי. **ג.** ניתן להשיג את כל המידע הרפואי לשיכור ואלכוהול בשליחת המילה: אלכוהול. למייל GADIL0556475980@GMAIL.COM. **ד.** השריה של חולצות לבנות באקונומיקה מורידה היטב כתמים. **ה. ניתן לקלף צבע מהקיר ל"אמה" כדלהלן:** 1. מסמנים בעיפרון את השטח לקלף. 2. לוקחים שפכטל ומעמידים אותו על הקו עם נטייה מעט כלפי פנים. 3. נותנים מכה קלה עם פטיש לתחילת הקילוף וכך מסביב לכל הריבוע. 4. ממשיכים לקלף את הפנים. בהצלחה. **אחר כתב:** הדרך לעשות אמה על אמה היא: למדוד עם סרגל מתכת אז שיעור הסי"מ הנצרך. ובסופם לצייר ריש ע"י פינת הסרגל כדי לסמן זווית של 90 מעלות (כדי שיצא ריבוע ולא מעוין) ואז להמשיך לקו הבא וכן הלאה. לעבור על הסימן הנ"ל עם סכין יפני חד

(לחרוך את הטיח לעומק). לקחת פטיש ומברג עם ראש שטוח (לא פיליפס) ולהכות בפטיש על המברג על חלק הקיר המסומן במתכת עדינות. פסים לאורך עד שנושר כל הטיח שבתוך הריבוע. היתרון שבחירוף הנ"ל כך ע"י זעזוע המכות יפול רק הטיח בפנים הריבוע ואילו הטיח שמסביב נשאר שלם. **עוד כתבו:** לגבי קילוף צבע לצורך עשית "אמה על אמה" - לא צריך לקלף, אפשר למרוח ריבוע של שפכטל ובכך "לבלט" את הצבעי. **עוד כתבו:** לוקחים סרגל ברזל גדול או מדף ארוך טיפה משרטטים עם סכין יפני רבוע 50*50 לרח"נ או 60*60 לחו"א ומגרדים עם הסכין יפני או שפכטל ריבוע ששרטטנו על הקיר עם לורד ולגרד בזהירות. **ו. שיניים חזונות** זה אומר שהשיניים בריאות טובות וחזקות (לא מדובר על צהוב חזק מעישון). **אחר כתב:** למניעת שיניים חזונות יש שמחת שיניים בשם ברייט עובד מנסיון ובאחריות ניתן להשיג אצל 05341161863. **ז. פרנסה לאברך:** כתיבת סת"ם, שיעורים פרטיים לתלמידים, סיוע למבוגר המוכר לביטוח לאומי - 4-5 אלף שקל בחודש וכו'. **ח. יעיל מאוד לעצירות** וגם לחיזוק כללי של הגוף: לכשכר מוגה מורינגה של חב' פרקסט טבע טל' 1700500005. **ט. כתמים שונים וניקיון** כדאי להתנייע עם חב' סנו טל' 5743*.

י. הסרת כתמי חלודה מאסלה - יש חומר שנקרא חומצת מלח, נקחה בסמבור, והוא יעיל ביותר. מנקה גם בטון. "אוכל" את הלכלוך. יש להיזהר מאוד לא לערבב עם חומרים נוספים (בעיקר עם אקונומיקה שהיא ביס מסיר כתב: ד"כ החלודה נתפסת על אבנית. לכן כרס מסיר אבנית (סיליט באנג או אנטי קאלק) להמתין מעט ולשפוף עם סקוץ' או צמר פלדה. **יב.** לגבי ניקוי עדשת מצלמה: ניתן לרסס נוזל לניקוי שמשות על בד דק (שיגיע לכל הפינות) ולנקות פעם או פעמיים (לא להתיי ישירות על העדשה) א. **לגבי שחזור קבצים:** נ"ל שדיסק דריל יותר טוב RECUVA. **יד.** מיזם חדש - קובץ שיתופי לתחפושות.

ניתן לשלוח מילי על המילה "תחפושות" בשרות הכותרת לכתובת 01124purimbb@gmail.com. הגרלה על זכות קניה לתחפושות, לזריזים להציע תחפושות להשאיל/מסירה. **טו. עצות חסדיות לקימה בבוקר:** 1. עקרון חשוב ביותר שיהיה חשך בלילה לקום בבוקר וכמובן לקום בשמחה כמו שידוע מהנפח"ח. 2. נוסף חשוב להחליף את הצלצול של השעון מעורר מדי פעם שהגוף לא ירגיש שזה מטרד בשבילו. 3. חשוב ג"כ להכין את הברדס של הבוקר לפני השינה שכהי יש חשך לקום. 4. מומחי הרפואה ממליצים לא לאכול ארוחה כבדה אחרי השעה 8 בערב (כידוע שאם מערכת העיכול עובדת בזמן השינה השניה פחותה מאוד באיכות. מאמרם ידועה אומרים בירושלים על זה שקשה לקום ביום א' יותר מכל שהוא רמוז ביומים השמש לא יכבה" שבידי יום א' נקרא "זונטאג" היינו יום השמש שלא הולך). 5. ועוד חשוב לדעת שעדיף לישון 11-5 שעות מלישון 12 עד 7-8 שעות שהגוף מרגיש את אור הבוקר והשינה פחות מעיפה. 6. עוד אמרו המומחים לשתות קצת מים לפני השינה שהגוף לא יהיה יבש בבוקר ויהיה קל לקום. 7. סגולה ידועה לומר עזרה כבודי וכו' 7 פעמים ישר והפוך ולחשוב כל פעם על השעה שרוצה לקום עזרו להרבה. 8. דבר יסודי ונחוץ לקבוע שעה שבה קם כל בוקר כי כך הגוף מתרגל לשעה והרבה יותר קל לקום. 9. וידוע דבר אומרים שלא טוב לנשן כשעתיים לפני השינה. 10. טיפ נוסף שקשור לבוקר שמאוד כדאי לשתות שתי כוסות מים חמים או תה שעוור למערכת העיכול. **סז.** לגבי ילד רזה מאוד לתת לו אבוקדו שידוע שמשמין אך בריא מאוד, ופחממיות בריאות כמו לחם מקמח מלא, פריכות ארוז וכן מוצרי חלב עם שומן גבוה.

התורה חסה: בן בשר עזריה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים:

א. נשמח לקבל פתרון לעובש שנהיה בארון בגדים. **ב.** איך להוריד כתמי מים (צבע חום) בארזיני האמבטיה? **ג.** ריצפה שיש בה שריטות (גרניט פורצל) האם ישנה אפשרות לטשטש את השריטות? **ד.** מה עושים עם כונן קשיח שנפל ולא נקלט במחשב? **ה.** אשמח לשמוע עיצות לגבי תחליף טבעי לטלפון דוקא בילד שקט ושאינו מתרכז בלימוד. **ו.** מבקשים פתרון להזעת יתר. **ז.** נשמח לדעת איך אפשר מוגדלים, הגורמים לנלול באופן קבוע ועוד, האם ידוע למישהו פתרון ללא ניתוח? **ט.** איך מורידים קשקושים של עט מכסא עזרי. **י.** אם מישהו יודע על פלטה חשמלית חסכונית ששווקה בעבר על פטנט של אינפרא אדום או משהו כזה -חום גבוה עם צריכה נמוכה-אשמח שיפנה אותי היכן רוכשים/בררתי בהרבה חנויות ואין להם מידע על הנ"ל. **יא.** מישהו שמע על פוטותרפיה - טיפול ע"י מכת שמש למניעת גרדת על העור, והיכן נקשה, וכן אם אפשר לקבל עצות להקלת הגרדת. **יב.** רציני במהקוראים

אם קיים מערכת מבחנים שאינו מוגבל בהספק אלא כל אחד בהתאם להספק לגמורו יכול לערוך מבחן למשל כשאני גומר ללמוד כמה דפי גמרא אני עושה על זה מבחן לפי הקצב שלי, ידוע לי שבעבר היה בחיפה כזה דבר על מבחנים ממוכנים מי שידוע ומכיר לא לשלוח למערכת פרטים. או לחלופין אולי מישהו מוכן להרים את הכפפה ולערוך כזה סוגי מבחנים שאז אפשר ללמוד בניתוח דבר דבר או פופנו ללא מבחן שחיי כשאין זמן.

א. עקרון חשוב ביותר שיהיה חשך בלילה לקום בבוקר וכמובן לקום בשמחה כמו שידוע מהנפח"ח. 2. נוסף חשוב להחליף את הצלצול של השעון מעורר מדי פעם שהגוף לא ירגיש שזה מטרד בשבילו. 3. חשוב ג"כ להכין את הברדס של הבוקר לפני השינה שכהי יש חשך לקום. 4. מומחי הרפואה ממליצים לא לאכול ארוחה כבדה אחרי השעה 8 בערב (כידוע שאם מערכת העיכול עובדת בזמן השינה השניה פחותה מאוד באיכות. מאמרם ידועה אומרים בירושלים על זה שקשה לקום ביום א' יותר מכל שהוא רמוז ביומים השמש לא יכבה" שבידי יום א' נקרא "זונטאג" היינו יום השמש שלא הולך). 5. ועוד חשוב לדעת שעדיף לישון 11-5 שעות מלישון 12 עד 7-8 שעות שהגוף מרגיש את אור הבוקר והשינה פחות מעיפה. 6. עוד אמרו המומחים לשתות קצת מים לפני השינה שהגוף לא יהיה יבש בבוקר ויהיה קל לקום. 7. סגולה ידועה לומר עזרה כבודי וכו' 7 פעמים ישר והפוך ולחשוב כל פעם על השעה שרוצה לקום עזרו להרבה. 8. דבר יסודי ונחוץ לקבוע שעה שבה קם כל בוקר כי כך הגוף מתרגל לשעה והרבה יותר קל לקום. 9. וידוע דבר אומרים שלא טוב לנשן כשעתיים לפני השינה. 10. טיפ נוסף שקשור לבוקר שמאוד כדאי לשתות שתי כוסות מים חמים או תה שעוור למערכת העיכול. **סז.** לגבי ילד רזה מאוד לתת לו אבוקדו שידוע שמשמין אך בריא מאוד, ופחממיות בריאות כמו לחם מקמח מלא, פריכות ארוז וכן מוצרי חלב עם שומן גבוה.

התורה חסה: בן בשר עזריה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים:

א. נשמח לקבל פתרון לעובש שנהיה בארון בגדים. **ב.** איך להוריד כתמי מים (צבע חום) בארזיני האמבטיה? **ג.** ריצפה שיש בה שריטות (גרניט פורצל) האם ישנה אפשרות לטשטש את השריטות? **ד.** מה עושים עם כונן קשיח שנפל ולא נקלט במחשב? **ה.** אשמח לשמוע עיצות לגבי תחליף טבעי לטלפון דוקא בילד שקט ושאינו מתרכז בלימוד. **ו.** מבקשים פתרון להזעת יתר. **ז.** נשמח לדעת איך אפשר מוגדלים, הגורמים לנלול באופן קבוע ועוד, האם ידוע למישהו פתרון ללא ניתוח? **ט.** איך מורידים קשקושים של עט מכסא עזרי. **י.** אם מישהו יודע על פלטה חשמלית חסכונית ששווקה בעבר על פטנט של אינפרא אדום או משהו כזה -חום גבוה עם צריכה נמוכה-אשמח שיפנה אותי היכן רוכשים/בררתי בהרבה חנויות ואין להם מידע על הנ"ל. **יא.** מישהו שמע על פוטותרפיה - טיפול ע"י מכת שמש למניעת גרדת על העור, והיכן נקשה, וכן אם אפשר לקבל עצות להקלת הגרדת. **יב.** רציני במהקוראים

אם קיים מערכת מבחנים שאינו מוגבל בהספק אלא כל אחד בהתאם להספק לגמורו יכול לערוך מבחן למשל כשאני גומר ללמוד כמה דפי גמרא אני עושה על זה מבחן לפי הקצב שלי, ידוע לי שבעבר היה בחיפה כזה דבר על מבחנים ממוכנים מי שידוע ומכיר לא לשלוח למערכת פרטים. או לחלופין אולי מישהו מוכן להרים את הכפפה ולערוך כזה סוגי מבחנים שאז אפשר ללמוד בניתוח דבר דבר או פופנו ללא מבחן שחיי כשאין זמן.

א. עקרון חשוב ביותר שיהיה חשך בלילה לקום בבוקר וכמובן לקום בשמחה כמו שידוע מהנפח"ח. 2. נוסף חשוב להחליף את הצלצול של השעון מעורר מדי פעם שהגוף לא ירגיש שזה מטרד בשבילו. 3. חשוב ג"כ להכין את הברדס של הבוקר לפני השינה שכהי יש חשך לקום. 4. מומחי הרפואה ממליצים לא לאכול ארוחה כבדה אחרי השעה 8 בערב (כידוע שאם מערכת העיכול עובדת בזמן השינה השניה פחותה מאוד באיכות. מאמרם ידועה אומרים בירושלים על זה שקשה לקום ביום א' יותר מכל שהוא רמוז ביומים השמש לא יכבה" שבידי יום א' נקרא "זונטאג" היינו יום השמש שלא הולך). 5. ועוד חשוב לדעת שעדיף לישון 11-5 שעות מלישון 12 עד 7-8 שעות שהגוף מרגיש את אור הבוקר והשינה פחות מעיפה. 6. עוד אמרו המומחים לשתות קצת מים לפני השינה שהגוף לא יהיה יבש בבוקר ויהיה קל לקום. 7. סגולה ידועה לומר עזרה כבודי וכו' 7 פעמים ישר והפוך ולחשוב כל פעם על השעה שרוצה לקום עזרו להרבה. 8. דבר יסודי ונחוץ לקבוע שעה שבה קם כל בוקר כי כך הגוף מתרגל לשעה והרבה יותר קל לקום. 9. וידוע דבר אומרים שלא טוב לנשן כשעתיים לפני השינה. 10. טיפ נוסף שקשור לבוקר שמאוד כדאי לשתות שתי כוסות מים חמים או תה שעוור למערכת העיכול. **סז.** לגבי ילד רזה מאוד לתת לו אבוקדו שידוע שמשמין אך בריא מאוד, ופחממיות בריאות כמו לחם מקמח מלא, פריכות ארוז וכן מוצרי חלב עם שומן גבוה.

התורה חסה: בן בשר עזריה וסיוע שנשלחו ע"י הקוראים, למי שיש פתרונות או רעיונות לשלוח ע"מ לסייע לציבור מתבקש לשלוח למייל שבסוף העלון והקב"ה יחזיר לו בכפלים:

א. נשמח לקבל פתרון לעובש שנהיה בארון בגדים. **ב.** איך להוריד כתמי מים (צבע חום) בארזיני האמבטיה? **ג.** ריצפה שיש בה שריטות (גרניט פורצל) האם ישנה אפשרות לטשטש את השריטות? **ד.** מה עושים עם כונן קשיח שנפל ולא נקלט במחשב? **ה.** אשמח לשמוע עיצות לגבי תחליף טבעי לטלפון דוקא בילד שקט ושאינו מתרכז בלימוד. **ו.** מבקשים פתרון להזעת יתר. **ז.** נשמח לדעת איך אפשר מוגדלים, הגורמים לנלול באופן קבוע ועוד, האם ידוע למישהו פתרון ללא ניתוח? **ט.** איך מורידים קשקושים של עט מכסא עזרי. **י.** אם מישהו יודע על פלטה חשמלית חסכונית ששווקה בעבר על פטנט של אינפרא אדום או משהו כזה -חום גבוה עם צריכה נמוכה-אשמח שיפנה אותי היכן רוכשים/בררתי בהרבה חנויות ואין להם מידע על הנ"ל. **יא.** מישהו שמע על פוטותרפיה - טיפול ע"י מכת שמש למניעת גרדת על העור, והיכן נקשה, וכן אם אפשר לקבל עצות להקלת הגרדת. **יב.** רציני במהקוראים

אם קיים מערכת מבחנים שאינו מוגבל בהספק אלא כל אחד בהתאם להספק לגמורו יכול לערוך מבחן למשל כשאני גומר ללמוד כמה דפי גמרא אני עושה על זה מבחן לפי הקצב שלי, ידוע לי שבעבר היה בחיפה כזה דבר על מבחנים ממוכנים מי שידוע ומכיר לא לשלוח למערכת פרטים. או לחלופין אולי מישהו מוכן להרים את הכפפה ולערוך כזה סוגי מבחנים שאז אפשר ללמוד בניתוח דבר דבר או פופנו ללא מבחן שחיי כשאין זמן.

היות ויש השבוע איזה רמזים לעניינים הנוגעים לזכרון, נביא כאן כמה דברים שביחסי ופחות ידועים לציבור. דבר ראשון נביא את הקשר בין הפרשה לעניינים אלו. **א. יש בפרשה שמן זית זך** שהוא סגולה לזכרון. ורבי חיים קניבסקי כותב בקונטרס זכרון שלא מהני להשיג שמן זית שמועיל לזכרון בתוך זיתים שגורם שלשחה. ופעם סיפר רבי חיים שהוא פגש את רבי שלמה זלמן אירובך שאמר לו כי מאז שהוציא את הספר זכרון אשתו יש לה טענות עליו, כי אין לה מה להכין לו לארוחת בוקר כי היה לה קביעות להכין לו לחם עם זיתים שזילפה עליהם שמן זית. **ב. בגמ' ביומא טט.** מובא שהכנינים היו מקפלים בגדיהם תחת ראשיהם והיו ישינים עליהם. והנה הובא במשנ"ב ב.ב. שהמניח בגדיו תחת ראשו היה מושכח תלמודו. ועיין במשנ"ב שם שכתב שלכנינים היה כר מפקס בין הבגדים לראשם וד"ץ שרי. אלא שרבי חיים קניבסקי בקונטרס זכרון הביא הוכחות גמורות שגם בכוה מוקרה אסור להניח בגדים תחת הכר והביא שראוי להיזהר בזה. (והכנינים עשו זאת משום שבמקדש לא ישיג דברים הרעים) וכן הביא רבי חיים שע"פ קבלה לא ישיג בשעת השנינה נעלים ומכנסים סמוך לראש. ולישון על השרול שרי כי זה בטל ליד.

בניין ההלכות שהבאנו במשפטים אודות נ"ט בר נ"ט. העירו שההלכות אינן נכונות לפי השו"ע ומדאג עה"מ. ועוד הערות נכונות.

חידות

חידות שינון הפרשה לפי סדר ה-א-ב. מתאים גם לילדים:
א. בן של אהרון? **אביהו. ב.** היכן זה מרם האיל ב"ד ובגרל? **בוהן. ג.** איך נקרא החלק העליון של המזבח? **גג. ד.** זורקים אותו על המזבח? **דס.** איך נקראת מידה של 12 לוג? **הין. ו.** איך הקב"ה מצווה על עשית הבגדים? **ועשית. ז.** פרי משבעת המינים המזכיר בפרשה? **זית. ח.** מה מכסה את הקרב? **חלב. ט.** מה שמים בין קצות החושן? **טבעות. י.** מה מנסכים על המזבח? **יין. יא.** ממה היה מעיל האפוד? **כליל תכלת. יב.** שם של אבן בחושן? **לשם. יג.** מה עושים עם חלב הקורבן? **מקטירים. יד.** כינוי לצ"ץ? **נזר הקודש. טו.** מצווה שעושים על הקורבן? **מסכה. יז.** הצ"ץ יכפר על? **עון הקודשים. יח.** מה יעשה על הצ"ץ? **פיתוחי חותם. יט.** מבגדי כהן גדול? **צ"ץ. ק.** איך נקרא המזבח? **קודש קודשים. ר.** ד' מילא את חמלי לב? **רוח חכמה. ש.** מספר הפרשה שהוא שם של בד? **ש.ש. ת.** כיצד הייתה הכתונת של אהרון? **תשכך. שמות ספרים בפרשה:** נר תמיד. אוהל מועד. כתיב למאור. חכמי לב. תשכך. חשב האפוד. פיתוחי חותם. משבצות זהב. אבני זיכרון. חושן משפט. טורי אבן. מילואת אבן. לשם שבו ואחלהם. קצות החושן. טבעת החושן. אורים ותומים. מעשה אורג. נזר הקודש. יד אהרון. כפי הארון. חזיה התנופה.

חידות פרשת שבוע: א. בפרשה אצבע שיש לה שני שמות. **ב.** מה כתיב לבש בראש חוץ מצץ ומצפנת? **ג.** היכן בפרשה בשר וחלב בפסוק אחד? **ד.** מנכה משותף בין ארבעת המינים לחושן? **ה.** שלושה אחים שמם מתחיל באותה האות? **ו.** היכן בפרשה אותה מילה פעמיים ברצף?

חידות תרניות: **א.** היכן מציינו חיה ודומם ששימשו כשני עדים? **ה.** איזה מילה אומרים כל יום בתפילה ויש כשבויעים רצוף במשך השנה שלא אומרים מילה זו בתפילה? **ט.** פרק כ"ח פסוק מ' ועשית להם 'מגבעות' היכן עוד בתורה מוזכר 'מגבעות'? **י.** מתי קוראים ביום חול 6 קוראים לעלות בתורה באותו היום? **יא.** איזה איסור הותר בשבת מפני כבוד הבריות ונאסר בחול? **יב.** איזה צמח לא למאכל ולא להרחה ומבשרים עליו?

שגויות. א. כט כ בהן וברש"י אגודל. **ב.** תפילין. רש"י כח לו. **א.** פרק כ"ד פסוק יג' ולקחת את שתי הכליות והחבת והקטורת. **ד.** בשניהם יש עבות. ענף עץ עבות, מעשה עבות (כח' דף) **ה.** אביהו אלעזר ואיתמר בני אהרון. **ו.** בבוקר ובקרבן. **ז.** מעשה חולדה וברו. (תענית) דף ח' א' **ח.** טל, כל השנה אומרים טל בחורף ותן טל ומטר לברכה, ובקץ מוריד הטל. אבל משמחת תורה עד ז' חשוון לא אומרים מוריד הטל ולא ותן טל ומטר. **ט.** בברכת בלעם. "מגבעות אשורוני" (במדבר כ"ג ט'). תענית ציבור, קוראים בשחרית ומנחה יחדיו ו קוראים. **יא.** ציצית שפסל, בחול חייב לפשוט כי עובר על איסור תורה כי יש לו דין של קום ועשה בו ציצית. משא"כ בשבת. משנ"ב יג טו. **יב.** ערבה.

חידות כלליות ולידים: **א.** היכן יש בכל בית מנורה בת שבעה קנים? **ב.** איך יכול להיות שאחד שאלו שני אגודות מה העשה באותו רגע ועונים לו תשובות שונות לחלוטין ובכ"ז זה נכון למרי? **ג.** איזה תרגום מורכב מארבע ספרות של 9 והתוצאה היא 100? **ד.** איפה בגי' ברק יש הכי הרבה קנים? **ה.** שני לידים נולדו באותו חודש ובאותו יום ובכל זאת הגיל שלהם שונה, איך זה יכול להיות? **ו.** מה הדבר שכאשר תיקח ממנו הוא יגדל, וכשתושיף לו הוא יקטן? **ז.** מה הדבר שאפשר לעשות אותו ולא לראות אותו? **תשובות:** **א.** במטבע של עשר אגורות מופיע גדול ובכל המטבעות בקטן. **ב.** אחד אמר לא יודע והשני אמר את השעה. **ג.** 9 חלק ל 9 + 99 התוצאה 100. **ד.** במפעל קוקה קולה. **ה.** הם נולדו בשנים שונות. **ו.** בור. **ז.** רעש.

חידון משמעותי מילים לפרשת תצוה: ז' משמעותי למילה **תמיד:** תמיד - במחזוריות קבועה. "העלות נר תמיד" (שמות כ"ב). **תמיד - שם קרבן.** "עולת תמיד העשויה בהר סיני לריח ניחוח" (במדבר כ"ו). **תמיד -**

מסכת תמיד בסדר קדשים. **תמיד - ללא הפסק.** ברצף. תמיד יש משיח במקום. **תמיד - עד עולם.** קל חי וקיים תמיד למוך עלינו. **תמיד - לאורך זמן.** אני מתכוון ללמוד שם תמיד. **תמיד - כרגיל.** בקביעות. באופן שגרתי. תמיד הוא שמה.

הגיגים המיועדים לאלו שיש להם מזה תועלת

איך זה שעוד לא קם הבחור שירקוד קדאצ'קע באמצע המעגל של יטובים מאורות?!

כשאני אהיה סבא אני לא אלבש שוודר עם כפתורים. **כחדש** אדר אפילו דגים שבים ורקדים.

מישהו יודע מה הגורם של שולקחים פטריות, קוצצים אותן לחתיכות קטנות ומבשלים אותן במים מתובלים עד שהמים נעשים רוטב ולרוטב הזה קוראים רוטב פטריות. את הרוטב פטריות יוצקים לתוך קעריט קטנה שאותה ממתיים על גבי מנח גדול מלא בבורקסים, שאותם מציעים המלצרים לאורחים שמגיעים מוקדם לסעודות נישואין. ואז, אותם אורחים שנאותו לקבל בורקס זכאים שהמלצר יזלף להם מעט רוטב פטריות ולגבי הבורקס כרדי לקיים המנהג "בורקס עם רוטב פטריות".

שף שרגא מכריז: לכבוד חודש אדר אנחנו מגישים מנה מובחרת של מזל אדר מושט.

כשאני אהיה סבא אני ארשה לנכדים שלי לעלות על הספה עם הנעלים.

איך קוראים לשוועגר של חות"י? - חותנית.

הבן הציע לי מתווה ל"יסקת חטיפים": שהוא ייקח פסק זמן להתנהגות יפה ובתמורה אני אשחרר לך כמות מוסכמת של חטיפים.

למה לא מתקנים את החורים בגבינה הצהובה כמו שמתקנים את החורים בגרביים?

הפלא ופלא: שופכים יין יבש על כיפה יבשה והיא מתרטבת.

מה ההבדל בין שטיקים לטריקים?

למה בכל פעם כשמודדים לחולה בכמה עלה לו החום לא מחשבים גם כמה חסר על לקו האדום העליון כמו שמחשבים כשמודדים כמה הכנרת עלתה?

אמא נכנסת לחדר ורואה שכל העצצועים ממוזרים. מה זה כאן, שוק עצצועים!!! היא שואלת בנויפה. זה בופה, עונים השובבים.

הרגע הזה שאתה שואל בנימוס את האורחים "אולי תשארו לארוחת ערב?" ואז הם מסתללים אחד על השני ואומרים בטון של עושים טובה "טוב, קשה לשרב, נישארי".

הרגע הזה שאתה תוקע את המזלג החד-פעמי בשניצל והוא מתפרק לעניים. לא השניצל, המזלג.

חידה מאת גדליהו עדין לגדולות: למה יתושים לא אוהבים שפטריות עליהם בדיחות? - בגלל שהם טיפוסים מאוד פגיעים.

אומרים שזמן הבחירות זה רגע האמת. אז אומרים. **האדם** זוכר הכי טוב את הדברים שהוא רוצה לשכוח.

ילדה ביקשה לשתות יין מהבדלה. אמרו לה: מי ששותה מהבדלה גודל לו זקן, את רוצה שיהיה לך זקן? אז היא שאלה: לתישי יש זקן בגלל שהוא שתה מההבדלה?

ביבי מסובב את כל העולם חוץ מבידן שמתסובב לבד.

הרגע הזה: אתה רוקד בחתונה כשלצידך רוקדים בחורים נלהבים, ופתאום אתה מרגיש שאתה 'חייב' לגרד בראש, אבל אתה לא יכול לשחרר את היד מאחיזת הצבת של הרוקדים...

למה לא טוב לריב: מעשה ברב חדש שבא לקהילתו ובשבת הראשונה לכשהגיעו המתפללים לילכה דודי' חלק ממתפללי בית הכנסת נעמדו וחלק ישבו והעומדים היו צועקים על היושבים שזהו המנהג היושבים היו צועקים על העומדים שזהו המנהג וכך היו צעקותיהם וויכוחיהם עולים עד לב השמים והרב לא ידע את נפשו כיצד לעשות סוף לויכוח הבחילי נגמר הזה וכיצד לפתור את ענין המחלוקת.... כבר לו החליט לפנות לזקן הקהילה שהיה בבית אבות כבן מאה, ולשאלו מה זכור לו היה מנהג המקום מקדמת דנא, כששאל את הזקן אמר לו סיבא, האם המנהג היה לשבת בבית הכנסת בלכה דודי? סימן הזקן ביאל' נחרצות. המשך הרב: אז עמדו: לא סימן הזקן שוב נחרצות, נחרד הרב ואמר: סבא והלא אם לא תעזור לנו לפתור את העניין יעמדו שני הצדדים ויצעקו אלו על אלו..... כך היה המנהג! ענה הסבא.

איך דרשן צריך לדעת מה הוא אומר? תשובה: שאלו לדרשן מה ההבדל בין רזין ל-רזין דרזין? פשוט הוא ענה, רזין רק הקהל לא מבין, רזין דרזין גם הדרשן לא מבין.

תודה: י"ש כר על הערה המיוחדת והיפה של הער החשוב עדין לגדולות שניכר עירוב שלשמיט חכם הוא כבר היום. **הבה"ח רפאל לוי מכתיה ז' בית שלמד**

ישר כח למחנך הגדול בכיתה ו בת"ת חתם סופר שצריך להיות דמות לכל המחנכים, הדואג לכל לילד וילד במסירות גדולה, שמקיים המון ביחס אישי לכל אחד ואחד, דמות של תורה חסד ומידות אצילות, הגאון הצדיק **רבי יוסף שלומוביץ שליט"א** שדואג להגיד כל שבוע גם לילדי כיתה ז' דברים מהעלון בפרט מהעמוד הראשון.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סקולוב 23. ובבנימ"ד המרכזי מניין אברכים 'פרדס כ"ך' רחוב אבוחצ'בא 9, ובכולל 'מורשיה וזעתי' (בית נכסת הגדול) בספריה בקומה הראשונה (חברון) בכניסה המערבית בקרטון בארון למטה. וכן בשאר המקומות ואצל המפיצים הקבועים. **אין לקחת יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון במדינת ישראל (לא כמות) החל מיום חמישי בכניסה לחנות ע.מ.ח. - שרתים משרד רחוב רשבי"י 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגדול** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א שהרעינות שלו עצומים מאוד בהתפתחות רוחנית. **כן ניתן להשיג בירושלים** בשיבת מיר אצל הטוב ביותר מפארי משפחת רוטשילד רבי דוד רוטשילד שליט"א. או אצל האיש הכי טוב שאני יודע רבי מרדכי מרדכי אהרן בתור האדם הכי טוב בעולם רבי אבי פרידנר שליט"א. **עוד בירושלים** בשיבת קמניץ אצל החבור החשוב עדין לגדולות בש"ק רבי מיכאל זילברמן שליט"א. **עוד בירושלים** אצל החבור המופלא שמשקיע רבות לעלות בתורה ויר"ש כדי ליבוביץ בשיבת עטרת התורה. **עוד בירושלים ברמת א** משפחת בשארי רחוב לואי ליפסקי 42 דירה 5. **עוד בירושלים ברמת א** בית כנסת זכרון אברהם אצל האדם הצדיק שהקב"ה עמו בכל מה שעושה רבי אליהו בכרך שליט"א. **בבית שמש** אצל רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו רמת בית שמש. **וכן** בשיבת מרן הגר"מ שטרנבוך - בחקוק הבניא 7 רמ"ג. **עוד ברמב"ש ג'** גם בבית הכנסת 'בית אביי' אצל הגבאי המסור והמפורסם רבי חיים גליק שליט"א. **בביתר:** בשיבת ברכת מרדכי אצל החבור החשוב והצדיק היושע פרידמן במספר 0548500891. **בתיבת בוכריס:** בבית יצחק, ובבית מהר"ץ. **ברחובות** בשיבת מאור התלמוד, אצל החבור החשוב שיי רוט ניי. **בירוחם** אצל רבי מיכאל גולדנברג שליט"א האיש והישיבה שברוחם. **באופקים** בבית כנסת שערי תפילה (פרויקט). **עוד באופקים:** לויפון רחוב חפץ חיים 33/2 אופקים אצל הבה"ח והמפורסם לתהילה שמוא שהוזכר בעלון אי שמוע רבות כמה יכות יש לעלון הזה שהוא רשום בו ואשרי מי שזכה להכירו החבור המופלא עדין לגדולות נצורות מרדכי גלושטיין שליט"א. **בקריית גת** בביה"כ"י שומרי אמונים ובביכ"י קרטשטנף מיום שיש. **בחזון יחזקאל:** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החדש"א רובע ג אצל הצדיק מנחם הרב"ם הגדול רבי יצחק משענייה שליט"א **בעוצם** בשיבת נר זרח. **ברכסים** אצל הת"ח המושלם רבי יוסף המאירי שליט"א. **ברעננה** אצל משפחת זכאי רחוב נעמי שמר 9/7 טלפון: 052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בגני הדר: אוהל אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעש"ט צאנו ויוצאי חברון, ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. וכן בשיבת אור ישראל וכן בשיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: **עוד בראשון לציון:** ברח' דרוו' 21 /חפץ חיים 1, מניין 'בני תורה', חידר ראשון לציון. **באלעד** בשיבת כנסת יחזקאל ובישיבת הר"ן ע"י רבי יואל פינהנדר שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק הצבעה ע"י המלמד המסור והצדיק רבי יצחק רבי שליט"א. **בבאפה:** בהיכל ישיבת צפת ע"י האדם שה' אוהב רבי אברהם לויסון שליט"א. העלון יחולק גם במניין הג' שע"י אילת השחר. **בקריית אתא:** בבית הכנסת באקווא ירושלים 3 כמו"כ ניתן להשיג אצל האדם גדול בתורה ובחכמה רבי אלחנן וסרמן שליט"א - בכולל יכתר תורה/ בביה"כ"י המרכזי בשכונת שביט בקריית אתא. **ברמת השרון** אצל האדם המיוחד בכל מידה נכונה רבי דניאל פוסטבסקי שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות וכן בבית הכנסת גאולת ישראל וכן בבית הכנסת וכולל הוד צבי. **בחדיה** בכולל אדרת אלהים בראשות הגי"ר נתנאל יקותיאל רחוב הגדוד העברי 13. **בעפולה** בביה"כ"י נצח ישראל בשכונת עפולה עליית או אצל האדם המופלא רבי אהרן קולדצקי שליט"א. **ביד בנימין:** בשיבת דרכי איש אצל החבור המופלא בתורה ויר"ש רבי ישראל מאיר נדאם שליט"א. **בעכו:** רחוב גיבורי סיני 32 על הסטדר בכניסה לשיבה. **בחולון:** בכלל ערב שע"י ביהכ"ס מטה שמה של ר' בצלאל בן שלום שליט"א אצל הצדיק היקר רבי יקיר סימן טוב שליט"א. **בקריית מלאכי** בשיבה אצל החבור המופלא הבה"ח דובי הלל שליט"א. **ככפר מנחם** אצל הרה"צ טוביה גלר שליט"א. **בנהריה:** בכולל תהילה לדוד נהריה או בפאלפון 0548437532. **במנציסטר** אצל רבי שמואל א. הרוביץ שליט"א. 4447425793110. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לעלוניס. ובשכונת פלורס בישיבה של הרב דינע. **בשווייץ** שטיבל גור ציריך אצל הרה"ח ר' אברהם יהושע העשיל רנד שליט"א. **בישיבת פינסק** על ידי הגאון רבי יעקב קניבסקי שליט"א מראשי הישיבה.

ניתן להוריד את העלון בעמדות קול הלשון וכן את העלוניס של כל חמש השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקישים על חיפוש רבנים. מקישים על פתח תיקיה. מקישים על תיקיית הורדת גליונות. מקישים על לבית התורני. ומורידים מה שרוצים. ולא מקישים יותר.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com יש לדייק במייל לכתוב קודם 456 אחת"כ alona@gmail.com להשתתפות בהוצאות העלון לפנות: 0527633431 או בינדרים פלוס - רשת הכוללים פרדס כ"ך עליון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי' במסיעים! אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

פרשת תצוה

המאור שבתורה

מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

שבת טו' אדר א' התשפ"ד

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת
17:16	18:08	י-ם
17:14	18:06	ת"א
17:15	18:06	חיפה
17:16	18:08	ב"ש

כל הזכויות שמורות

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יעל דהאן נ"י 050-4194600

לע"נ: מר"א עטר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

מתוך שאוהב ישראל אמיתי היה האדמור **מבלעזא** זצ"ל הגיע מסירות נפשו לכל יהודי באשר הוא למימדים שאנו לא יכולים לשער. לא אחת **השתחו בני משפחתו** ובאי ביתו הכיכד מסוגל הוא לשאת במחיצתו אנשים שכה קשה היה לקרבם. כשפרשו תמיהתם בפניו ושאלוהו כיצד מראה הוא **אותות חיבה ליהודים** כאלו, השיב: "אם יש לך הארבער רמב"ם" (פרוש רמב"ם מוקשה) הלא אתם מתייגעים ליישבו, **הוא הדן** כשיש הארבער איד" (יהודי מוקשה) יש להתייגע כדי לתרצו..."

היצר טוב
בונה בניינים שלמים בעמל ויגע,
בא היצר הרע
ומפילים במחי יד.

יקותיאל יהודה דהאן הי"ו
בה"ר **יובל שליט"א**
בה"ר **אמיר שליט"א**
ישיבת **"קול תורה"**
סמינר **"בנות אלישבע"**
ירושלים

מלך טוב
מאורכים

הגאון רבי **עזרא עטיה** זצ"ל ראש ישיבת "פורת יוסף" נולד ביום ט"ז לחודש שבט לאחיו חכם **יצחק עטיה** זצ"ל שהיה מלמד תינוקות בקהילת היהודית של חלב, ולאמו לאה, בתו של חכם **מיכאל שומעא** זצ"ל, צאצא של החכם המפורסם רבי **אליהו שומעא** זצ"ל, בעל ספר "קרבת אשה". בהגיעו לגיל שלש, החל עזרא הקטן את לימודיו ב"כותאב", בית התלמוד תורה לילדי ישראל בארם צובא, וניכרו בו **הכשרונות הגדולים** המעידים על עתידו. בידיעותיו עלה על כל ילדי כיתתו, ואף כאשר החל את לימודיו אצל המלמד והמקובל המפורסם רבי **אליהו עבוד** זצ"ל, התברר **שרמת ידיעותיו** עולה על שאר התלמידים.

בשמים יאמרו לכן אדם שהרג הרבה נפשות לפליאתו יוציאו לו "קסטות" **מדברי לשון הרע** שלו, **והרי חז"ל** אומרים כי לשון הרע הורגת שלושה!

תורה ללא **יראת שמים** גרועה מיראת שמים ללא תורה, כי זה שלומד תורה הרי **יודע מה ערכה** של יראת שמים לצדה של תורה ובהקדם לה.

לע"נ רחל ורשאלבו בת קלרה

העולם גלגל

גדולתו של האדם לא במה שיש לו אלא במה שהוא עוזר לאחר

רבינו חיים בן עטר זצוק"ל למד תורה אצל סבו. הגאון רבי חיים. כדי שלא להנות מכתרה של תורה, למד את מקצוע הצורפות, למען יוכל להתפרנס ממנו ולא להזדקק לבריות. מאוחר יותר, גם לאחר שהתפרנס כבר **בלמדנותו וצדקותו הגדולה**, לא התפרנס ממשרה של רבנות, ממנה יכול היה להתפרנס בכבוד, והעדיף להתעסק במקצועו. מומחה היה רבי חיים במקצוע זה ולכן אפשרי היה לו להתפרנס ממנו בריוח, אך עקב צידקנותו הגדולה, לא בזבז אף רגע מעבר למה שהיה זקוק לו בצמצום, ואת עיקר זמנו **הקדיש ללימוד תורה** בלבד. כדי שלא יבלבלו הלקוחות, אשר היו מעוניינים ביותר בעבודה שלו, לא החזיק בית עסק משלו אלא העדיף להשכיר עצמו אל צורך אחר.

תודה לה
שאתה יכול להיות שמח.
היה שמח
שאתה יכול להודות לה.

צריך
כל אחד לחפש ולבקש למצוא טעם **בהתקרבות לה** לבנות מקום בלבן שהקב"ה **והתורה ידורו יחד** ורק אז יזכה לקניין תורה אמיתי.

פקודיה לפיחשבה

"למה הוא?" "שאל המזכיר. "למה מי?" החזיר **המנכ"ל** שלא הבין על מה הסערה. "למה קידמת את משה, העוזר החדש לתפקיד מנהל המחלקה? הוא נמצא כאן בקושי חודש. אני פה כבר עשרים שנה. אז למה הוא?" "תעשה לי טובה רק רגע", אמר המנכ"ל "חברר לי קודם **מתי יוצאת הטיסה** הבאה לקנדה?" המזכיר לא הבין מה הקשר אבל בהכנעה המתאימה למעמדו הוא חצה שוב את המסדרון פנה אל מעבר לדלפק וחזר כעבור כמה דקות כשבפיו **תשובה פשוטה**: "בעוד חמש שעות אדוני, בשעה ארבע אחר הצהריים!" "וכמה עולה כרטיס?" משך המזכיר בכתפיו וחצה שוב את המסדרון כשהוא ידע לומר שהכרטיס עולה שמונה מאות ארבעים ותשעה דולרים במחלקת העסקים. "וכמה עולה כרטיס במחלקה הראשונה?" ביקש המנכ"ל לדעת ושוב עמד המזכיר לחצות את המסדרון הארוך אלא שהמנכ"ל עצר בעדו: "שב ליד!" ביקש המנכ"ל ובאינטרוקום הפנימי חייג למנהל המחלקה החדש "חברר לי בבקשה מתי יוצאת הטיסה הבאה לקנדה?" ביקש. **לא חלפו דקות ארוכות** והאינטרוקום הבהב. המנכ"ל לחץ על כפתור הרמקול וקולו של מנהל המחלקה החדש בקע בשטף: "בעוד חמש שעות ארבע אחר הצהריים יצא המטוס הבא של חברת לופטהנזה מחיר הכרטיס שמונה מאות ארבעים ותשעה דולר במחלקת העסקים, ואלף וחמש מאות במחלקה הראשונה. אם אתה חבר מועדון תוכל לזכות להנחה של עשרים אחוז וכרטיס החזרה הוא כרטיס פתוח. האם להזמין לך הסעה לשדה התעופה אדוני?" "תודה לא" אמר המנכ"ל והניח את השפופרת. "ואתה?" "חזר המנכ"ל לפנה למזכיר שעמד לפניו מבויש האם הבנת למה קידמתי את משה למנהל המחלקה? אם הייתי מקדם אותך הייתי זקוק לעוד **שלושה אנשים** כדי למלא תפקיד אחד פשוט. אבל משה בשיחת טלפון אחת עשה את כל העבודה וביסודיות.

זהו כוחו **המופלא של האדם**, שיכול לעשות אין ספור דברים ובשלמות. (העורך)

כורדי גוי הולך ברחוב ורואה אוטובוס עם שתי קומות

אז הוא מתחיל לצעוק: **וואי איזה תאונה!**

שקידתו של רבנו הרב **מששעבין** זצ"ל היתה למעלה מן הטבע בבחינת "באהבתה תשגה תמיד".

סיפר **הגר"ש שבדרון** שפעם אחת נכנס לרבנו לאחר תפילת ותיקין כדי להציג לפניו **שאלה קשה** ולשמע את דעתו בענין. רבנו היה שקוע בלימודו ושולחנו היה מלא וגדוש בספרים. שמע רבנו את השאלה והעיר: נכון רבי שלום, אכן זו שאלה, אך מדוע אתם באים אלי **בשעה מאוחרת** כל כך?..

סח הגאון רבי מאיר יונה זצ"ל: מורי זקני, הצדיק רבי זכריה יונה זצ"ל

מגרבא, היה איש אשכולות **כליל המעלות**. סופר ספרי תורה ומזוזות היה בקדושה ובטהרה ובתכלית ההדור. שימש שליח ציבור, וגם היה קורא בתורה, חזן ותוקע ודרשן. גם **מוהל מומחה** היה, והכניס ילדים רבים בבריתו של אברהם אבינו. ואמר: "מלבב מאוד המעשה ששמענו ממגיד אמת, תלמיד חכם אחד, ששאל פיו הקדוש על **סיבת חולי** רעדת איבריו שנתהוה לו.

ויאמר לו, שעשיתי מצות המילה של פלוני על פי כונת הרב (**האר"י הקדוש**) ז"ל, וכמעט נתעלפתי, לולא שעזר לי מלאך הברית לגמור את המצוה.

ואחר כך אחזתני רעדה גדולה, **ואתחנן לו** לרפאות אותי, ולא רצה. עד כאן המעשה. ומזה ויבין האדם את קדושתו של סבי זצ"ל וגודל טהרת נשמתו, ואיך היה **עושה מלאכת ה'** באמונה לשמו יתברך".

אחד עצר לתקן פנצ'ר

באמצע הכביש ודרס אותו מכבש ששיפץ את הכביש. על המצבה שלו כתבו: "כאן ניטמן

הישר באדם"

ומה שמתפללים אנו "אל תביאנו לידי ניסיון" הכוונה **לנסיון שאינו לפי כוחותינו** שח"ו נכשל בו, אולם הנסיונות תופעה מוכרחת הם בחיי האדם בהם **נבחנת אמונתו** ומתבררת הכרתו את ה'.

שנורער

שהלך כל לילה בחתונות, לפשוט את ידיו, ראו אותו לילה אחת שהתחיל לפשוט את שני ידיו בבת אחת!, שאלו אותו, ר' זעליג, למה התחלת לפשוט את שני הידיים?! ענה ר' זעליג, פשוט מאוד, ראיתי שזה ביזנעס טוב, החלטתי **לפתח עוד סניף**.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב **ראובן אלבז שליט"א**

ואתה תצנח את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית וְךָ כתיב למאור (שמות כז, ב).

פירוש רש"י (ד"ה כתיב): "כתיב למאור ולא כתיב למנחות".

פשוט דברי רש"י הוא שדווקא להדלקת המנורה הוצרכו לקחת שמן זית וְךָ כתיב למאור, היינו מהטיפה הראשונה שיוצאת מכל זית וזית, אך בשמן ששמים למנחות, לא צריך שיהיה דווקא מהטיפה הראשונה היוצאת מהזית אלא גם שאר טיפות השמן כשרות.

אך אפשר להסביר דבריו גם דרך הדרש, יש בני אדם שמתאמצים מאוד ומכתתים עצמם בעבודתם, וזאת כדי שיוכלו לנוח, הם קורעים את עצמם שתיים עשרה שעות בעבודה, כדי שבסוף השנה יוכלו ללכת לבית מלון ולנוח.

אומר לנו רש"י הקדוש, התורה דורשת "כתיב למאור ולא כתיב למנחות", את העמל והטורח אדם צריך להשקיע בתורה שהיא אור, פי נר מצוה ותורה אור (משלי ו, כג), דווקא בתורה צריך לכתת רגליו, אבל לא בשביל תענוגות והבלי העולם הזה. "כתיב למאור" לתורה שנקראת אור, "ולא כתיב למנחות" – לא לעמול ולטרוח יתר על המידה כדי שבסוף יוכל האדם לנוח.

לְהַעֲלֹת נֵר תְּמִיד (שמות כז, ב) ללמדך שעל הכהן להדליק את הנר עד שתהיה השלהבת עולה מאליה (תורת כהנים פרשה י"ג ה"ז הובא ברש"י).

והוא רמו לאב ומחנך, שיעית בתלמידיו אש קודש עד שתהא שלהבתם עולה מאליה בלא שיוזקקו לו עוד, נר ה' נשמת אדם (משלי ב, כז), כשאדם מרים ומרומם את חבירו בתורה ובמעוות לא מספיק שיתחזק מעט ויתעלה ואז יעזוב אותו שימשיך לבד, אלא צריך להמשיך לחזקו ולהיות לצידו עד שיהיה שלהבת עולה מאליה, שיהיה חי נושא את עצמו ויוכל בעצמו להדליק ולהלהיב את האחרים. **ואם זוכה** האדם להעמיד תלמיד שהוא בעצמו יכול לדרוש ולהדליק אחרים באש התורה והמעוות, הרי שהגיע לתכלית.

יהי רצון שנזכה ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי ה' באהבה, אמן.

שבת שלום אלף בית ישראל

מסירותו של רבנו ידחם

הלוי זצ"ל לכל תלמיד ותלמיד היתה בלי גבול.

הדאגה לתלמידים לא הצטמצמה בשטח הרוחני, **הוא דאג לכל צרכיהם** כאב לבנו ממש. את הסיפור הבא סיפר הגאון רבי **דוד פוברסקי**, שלמד בישיבה בזמן שארע הדבר.

רבנו היה אז בשנות הארבעים וזקנו היה שחור לגמרי. בוקר אחד כאשר הגיע לישיבה נדהמו כולם לראות שזקנו **הפך לבו כשלג**.

מה ארע אחד מתלמידי הישיבה נתפס על ידי הצבא הרוסי בחשד שהוא מרגל. לפי הנוהל ברוסיה דאז היה ברור שמי שנחשד בריגול אחת דתו למות. באותו ערב הודיעו לרבנו על תפיסת הבחור ובגלל דאגתו לתלמיד הלבין זקנו בין לילה.

שני דברים אין בני אדם מבחינים בהם: למי כואב הראש ולמי לוחצת הנעל

פעם הגיע החזון איש

זצ"ל לביקור אצל מרן **הגר"י ז' מברסק** זצ"ל. מיד בהיכנסו אמר, כי אמנם לא התכוון לבקר אצל מרן הגר"י ז', אך מכיון **שהודמן למקום קרוב אלי**, חשב שמן הראוי לשאול בשלום הגר"י ז'. לאחר שיצא שאלוהו מלוויו לשם מה היה צריך לומר למרן הגר"י ז' שלא התכוון לבקרו וכו'. נענה רבנו: "אילו לא הייתי אומר לו, היה חושב שבאתי **במיוחד לבקרו**, והיה בכך משום גבנת דעת".

היסורים הם כמו פרעון חוב.

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

מרגלא בפומיה של רבי עקיבא סופר זצ"ל: "בנוסף לחיוב שיש לכל

אחד **לכבד את רעייתו** אני חייב לכבד את רעייתי גם כנכדת ה"חתם סופר". "שאלתי את רבנו" סיפר הרב **דוב קינסטליכר** זצ"ל, הלא גם הרבי הוא נכד של החתם סופר? "הגיב רבנו ואמר: "אני נכד של החתם סופר **רק בתנאי** שאני לומד כראוי לנכדו" אך אישתי היא **נכדת** החתם סופר כפי שהיא בלי כל תנאי..."

לעילוי נשמת: ניסים בן רימה, שרה בת חורשיד, דינה בת רהב, יוסף דהאן בן שמחה, לאור בן אילנה,

ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יוחא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עזיה, כרמלה בת סעידה, סעידה מזל בת יעקב, מלכה בת שרה, פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, הרב יהודה יאיר, יחזקאל ושמואל בני שמחה, רפאל ואלברט בני קלרה, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יחודה בן חנה פתיא, שלמה בן דונה, חנה בת אסתר דמני יפה בת לאה, יעקב בן שרה ברוסקה, החסיד מנשה בן רחמה **מנן הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

שני בחורי ישיבה למדו עשר שנים באותה ישיבה. יום אחד, פונה אחד

הבחורים לחברו ואומר לו, שמאחר והוא מתחתן עוד זמן מה, הוא ישמח אם חברו יהיה העד שלו. "אני לא יכול", אומר החבר. "למה לא?" שואל החבור. "אני ממש רוצה להעניק לך את הכבוד הזה". "אבל אני לא יהודי, אסור לי", אומר החבר.

"מה לא יהודי?" מזדעק החבור. "עשר שנים באותה ישיבה ואתה לא יהודי?" "לא", עונה חברו. "התעניינתי ביהדות, זה הכל". "אבל למדנו שגוי ששומר שבת חייב מיתה", אומר החבור. "נכון", משיב החבר, "ולכן הקפדתי לקחת איתי מפתח בכל פעם שאני יוצא לסיבוב. בשבת".

"אבל יש כאן עירוב", תהה החבור. "אה, זה? **אני לא סומך על עירוב**", ענה חברו.

החברים שלך שוב חוגגים סיום ואתה עדיין רק...
צופה מהצד

הצטרף כעת לאלפי לומדי הדף היומי
 המתחילים **מסכת בבא מציעא** ביום שישי פר' כי תשא כ"א אדר א'
 זכ"ס"ן מק"כז תת"כז י"ח א"ת!

נא הקדישו עוד כמה דקות ללימוד 'חסד של אמת' והזכרת שמות הנשמות שלא הניחו אחריהם זש"ק.
 להורדת לוח ימי ההילולא 'חסד של אמת', ולהורדת מודעות נוספות לעידוד לימוד הדף היומי: DAF.TFILOT.ORG

E. Kahana

החברת
הייחודית
שאקרת
אלפי לרבות

אלפי חולים נהנים ומתחזקים מידי שבוע!

באמצעות חברת העלונים של ארגון מאוחדים שמופק
בבתי החולים הדסה, שערי צדק, לניאדו ואסותא.
הצטרפו לאתנדהי ההפצה, ויחד נגיע לעוד בתי חולים!

חייגו כעת והצטרפו למפיצי החוברות:
054-845-8815
זמינים עבורכם במספר זה בכל עת גם בוואטסאפ

שירות
ויחס
אישי

משלוחים
לכל חלקי
העיר

הינכם לזיכוי הדבים

לקראת התחלת מסכת בבא מציעא
ניתן לקבל אצלנו **ללא עלות כלל**, מודעות מעוצבות
לעידוד ולימוד והצטרפות לדף היומי!

החלוקה לגבאי בתי כנסת ומגידי שיעורים בלבד!
אין צורך להתקשר - מגיעים בשעות הפתיחה ומקבלים

בזכרון אמת לחיות מקיים למינעו מהמיתות ולסימן של דבוס ספי"ד!

02-500-4569

רח' פנים מאירות 8 ירושלים | דוא"ל So25004569@Gmail.com
ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00 | יום ו' 10:00-12:00

» קווי תחבורה למקום: 89,57,52,51,16,9,3 «

ספי"ד

דפוס
מהיר
ומתקדם